Ian Rankin

Veda Müziği

ROMAN

Çeviren: Dilek Şendil

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Müfettiş Rebus kariyerinin son işinde kendini nefes kesici bir labirentin içinde buluyor. Bir Rus şairin ölümüyle açılan hikâye, politikacıları, sanatçıları, iş adamlarını, serserileri ve suç dünyasını bir araya getiren bağlantılarla ilerliyor. Yeraltı dünyasıyla yerüstünü birbirine bağlayan bu hikâye, hem diğer Rankin kitaplarında olduğu gibi nefes kesici bir olay örgüsü, hem de dünya politikasına dair keskin gözlemler sunuyor. Polisiye ve politika meraklıları için müthiş bir son macera. Müfettiş Rebus son kez iş başında ama en az ilk işinde olduğu kadar zeki, esprili ve derinlikli.

Rankin'in, okuru öyküsüne çekme ve Müfettiş Rebus'ın çarpıcı yaşamındaki her darbeyi, her aksaklığı bize hissettirme yeteneği eşsiz. Bu yeteneğini gözler önüne belki de en iyi serdiği yer, iflah olmaz başkahramanın hayatını baştan sona belirleyen kariyerinin bitiş çizgisine doğru yalpaladığı *Veda Müziği* olsa gerek.
Scotland on Sunday

Veda Müziği okuru hazırlıksız yakalamak için pek yerinde hüzünlü bir tonda ilerliyor. Oyunu açık etmeden daha fazlasını söylemek zor. Siz soluk soluğa bir sona hazır olun.
Sunday Telegraph

Bir Rankin klasiği.
Daily Mirror

VEDA MÜZİĞİ

Ian Rankin 1960 yılında doğdu. Edinburgh Üniversitesi'nden mezun oldu. Doktorasını yarım bırakıp dört yıl Londra'da yaşadıktan sonra Fransa'ya gitti. İlk romanını burada yazdı. İlk "Rebus macerası" olan *Knots and Crosses* 1987'de yayımlandı. 2007'de yayımlanan *Veda Müziği*'nde emekliye ayrılan Rebus, 2012'de *Başkasının Mezarı* ile geri döndü. Rebus karakterinin çözdüğü davaları konu alan kitapları yirmiden fazla dile çevrilen, iki kez televizyona uyarlanan ve sayısız ödüle layık bulunan Rankin, öykü derlemelerine, çizgi romanlara ve bir oyuna imza attı, BBC kanalları için belgeseller ve programlar hazırladı, elinizdeki kitabı ithaf ettiği Jackie Leven'la birlikte bir albüm çıkardı.

Dilek Şendil Kadıköy Maarif Koleji ile İstanbul Üniversitesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Dilimize kazandırdığı 70'i aşkın kitap arasında yayınevimizden çıkmış çevirileri: Ian Hodder *Çatalhöyük: Leoparın Öyküsü* (2006), Gerald MacLean, *Doğuya Yolculuğun Yükselişi: Osmanlı İmparatorluğu'nun İngiliz Konukları* (2006), John Gray, *Saman Köpekler: İnsanlar ve Diğer Hayvanlar Üzerine Düşünceler* (2008), Alberto Manguel, *Geceleyin Kütüphane*, Tony Judt, *Savaş Sonrası: 1945 Avrupa Tarihi* (2009), *Kötülük Kol Gezerken* (2011) ve *Anılar Şalesi* (2013), Stella Rimington, *Kaçak Avı* (2009) ve *Gizli Ajan* (2010), Martin Amis, *Görüş Evi* (2010), Kate Atkinson, *Güzel Haber Ne Zaman Gelir* (2012), Janet Souter, *O'Keeffe*, Ian Rankin, *Başkasının Mezarı* ve *Ölüleri Anmak* (2014).

IAN RANKIN

Veda Müziği

Çeviren
Dilek Şendil

Roman

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4437
Edebiyat - 1260

Veda Müziği / **Ian Rankin**
Özgün adı: **Exit Music**
Çeviren: **Dilek Şendil**

Kitap editörü: **Ahmet Ergenç**
Düzelti: **Ömer Şişman**

Tasarım: **Nahide Dikel**
Grafik uygulama: **Akgül Yıldız**

Baskı: Promat Basım Yayım San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi, 1673. Sokak, No: 34 Esenyurt / İstanbul
Sertifika No: 12039

Çeviriye temel alınan baskı: Orion Books, Londra, 2008
1. baskı: İstanbul, Temmuz 2015
ISBN 978-975-08-3364-9

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2013
Sertifika No: 12334
© John Rebus Limited 2007

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

BASIN ELEŞTİRİLERİ

Rankin, "Ne yazarsa yazsın, okumaya değer... Edinburgh'daki komşusunun bu edebiyat türünü yeniden tanımlayıp yayıncılık beklentilerini değiştirerek çocuk masallarında ulaştığı başarıyı Rankin polisiye romanda kazanmış bulunuyor." *Guardian*

"Belki de bu Rebus'ın jübilesi ama her sayfası dörtnala ilerliyor. Ian'ın usta kalemi ve laf çarpma becerisi en sıradan bir konuşmayı bile zevkle okunur kılıyor... Yirmi yılda on yedi romanın ardından alçak herif özletecek kendini. Rankin'in daha büyük işlere imza atacağına kuşku yok." *Daily Mail*

"Bir Rankin klasiği." *Daily Mirror* (beş yıldız)

"Rebus romanlarında Rankin yalnızca günümüz Edinburgh'sına adadığı kesintisiz bir kurgu sağanağı yaratmakla kalmadı, orayı bir kere daha aklın şehri kıldı, tıpkı Dickens'ın Londra, Chandler'ın da Los Angeles için yaptığı gibi." *Scotsman*

"*Veda Müziği* polisiye roman tarihinin en baştan çıkarıcı karakterlerinden birinin kariyerine uygun bir son: perde inerken okurlar ona doyduğu için değil daha fazlasını beklerken ağızları açık kaldıkları için." *The Times*

"Rankin'in okuru öyküsüne çekme ve Müfettiş Rebus'ın çarpıcı yaşamındaki her darbeyi, her aksaklığı bize hissettirme yeteneği eşsiz. Bu yeteneğini belki de gözler önüne en iyi serdiği yer, iflah olmaz başkahramanın hayatını baştan sona belirleyen yüz karası kariyerinin bitiş çizgisine doğru yalpaladığı *Veda Müziği* olsa gerek." *Scotland on Sunday*

"Kitabın ana teması hangi kaynaktan gelirse gelsin parayla elde edilmiş gücün getirdiği kentsel yozlaşma... Rankin'in zekice gözlemlediği gibi sorun yeraltı değil yerüstü dünyası: Bu sözler Rankin'in bütün romanlarındaki felsefeyi çok iyi özetliyor." *Spectator*

"Rebus'la Cafferty'nin birlikte yer aldığı son sahne Holmes'un Reichenbach Falls'da Moriarty ile ölümüne dövüşmesinin muzip, zekice bir yeniden işlenmesi... Rebus'ın geri dönme olasılığı da açık..." *Sunday Times*

"Dizinin başından beri Rankin'in gücü Edinburgh'nın psiko-coğrafyasının özünü kavrama yeteneğinden ileri gelir: Yazar bankacılığın ve kerhanelerin, erdem ve şiddetin... yeraltıyla yerüstü dünyalarının buluştuğu bir şehri canlı bir şekilde tasvir eder. Ustaca kurgulanmış ve iğneleyici esprilerle dolu *Veda Müziği*'nde de aynı şeyi yapıyor." *Metro*

"Rankin'in sokakta adamı iyi kavraması, kitabın başından sonuna kadar tekrarlanan milliyetçilik çizgisine özel bir ağırlık kazandırıyor. Bunun nedeni siyasetle ilgilenmeyen Rebus'ın bağımsızlığın kaçınılmaz olduğunu da böyle görmesidir, örneğin *Exit Music* içerisinde Parlamento Binası'nın maliyetinden şikâyet ederken sıradan bir taksi şoförü kadar düşüncesiz ve sürü psikolojisiyle konuşur." *Glasgow Herald*

"*Veda Müziği* okuru hazırlıksız yakalamak için pek yerinde bir hüzünlü tonda ilerliyor. Oyunu açık etmeden daha fazlasını söylemek zor. Soluk soluğa mükemmel bir sona hazır olun." *Sunday Telegraph*

"Rebus'ın son davası; doyurucu, keyifli bir veda." *Sunday Times*

"Daima sınırın eşiğinde dururuz. Ve hiçbir çit gecenin karanlığını uzak tutamaz."

Norman MacCaig, "Hotel Room, 12th Floor"

"Kapıyı çalanın polis olduğunu mutlaka anlarsın derdi babam hep, haklıymış, boyalı kapıdaki tıkırtı, duyan kişinin suçluluk duygusunu kabartan açık bir emirdir."

Andrew O'Hagan, *Be Near Me*

BİRİNCİ GÜN

Çarşamba

15 Kasım 2006

1

Kız bir çığlık attı, sadece bir kere, ama yetmişti. Orta yaşlı çift Raeburn Aralığı'nın başına geldiğinde kız diz çökmüş, elleri yüzünde, omuzları sarsılarak hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Adam bir an cesedi inceledikten sonra karısının gözlerini kapatmayı düşündü, oysa kadın çoktan arkasını dönmüştü. Telefonunu çıkarıp acil çağrı merkezini aradı. Polis arabasının gelmesi on dakika sürdü, bu esnada kız oradan uzaklaşmaya çalışıyor, adam da eliyle omzunu sıvazlarken sakin bir tavırla beklemesi gerektiğini açıklıyordu. Gece ayazına rağmen karısı kaldırımın kenarına oturmuştu. Edinburgh'da kasım ayı don tutacak kadar soğuk olmamakla birlikte insanı dondurmaya yeterdi. King's Stables Yolu en işlek caddelerden biri değildi. Girilmez tabelası Grassmarket'tan Lothian Yolu'na gidişleri kapatıyordu. Geceleri ıssız bir yer olabiliyordu burası; bir tarafında çok katlı otopark, diğeri tarafında ise Castle Rock ve mezarlıktan başka bir şey yoktu. Sokak lambaları kör ışık yayardı, yayalar tetikte geçerlerdi buradan. Orta yaşlı çift St. Cuthbert Kilisesi'ndeki Noel şarkıları gecesinden dönüyordu, şehirdeki çocuk hastanesine para toplanmasına katkıda bulunmuşlardı. Kadının aldığı Noel çelengi şimdi yerde, cesedin sol tarafında duruyordu. Kocası şöyle düşünmekten kendini alamıyordu: bir dakika daha geride veya ileride olsaydık, çığlığı duymayabilirdik, şimdi arabada eve doğru yol alacaktık, çelenk arka koltukta olacak, radyoda da Klasik FM kanalı çalacaktı.

Kız hıçkırıklar arasında sızlanıyordu, "Evime gitmek istiyorum." Ayağa kalkmıştı şimdi, dizleri sıyrık içindeydi. Eteği kısacık, diye düşündü adam, üstündeki kot ceket de onu soğuktan koru-

yacak cinsten değildi. Kız hiç yabancı gelmemişti gözüne. Bir an paltosunu kıza vermek geçti aklından ama sadece bir an. Sonra orada kalması gerektiğini hatırlatmakla yetindi. Birdenbire ortalığa yayılan mavi ışık aydınlattı yüzlerini. Tepe lambaları yanıp sönen polis aracı yaklaşıyordu.

"İşte geldiler." Kızı sakinleştirmek için kolunu omzuna koyarken çekti, karısının baktığını fark etmişti.

Devriye arabası durmuştu ama tepesindeki lamba hâlâ yanıyordu, motoru da susmamıştı. Üniformalı iki memur indi arabadan; şapkalarını takmaya zahmet etmemişlerdi. Biri elinde kocaman siyah bir el feneri tutuyordu. Raeburn Aralığı dik bir yokuştu, yokuşun başında da bir zamanlar kralın at arabaları ve atlarının bulunduğu ahırlardan bozma garajlar vardı. Buz tuttuğunda tehlikeli olurdu bu yokuş.

"Belki ayağı kaymış ve başını çarpmıştır," diye atıldı adam. "Sokaklarda yatıp kalkan biridir ya da içkiyi fazla kaçırmıştır..."

Memurlardan biri "Teşekkürler, beyefendi," dedi, oysa tam tersini kastetmişti. Mesai arkadaşı feneri yakınca orta yaşlı adam yerde kan olduğunu fark etti, yere yığılıp kalmış adamın elleri, giysileri kan içindeydi. Yüzünde ve saçında pıhtılaşmış kan izleri vardı.

Birinci memur farklı düşünüyordu: "Ya da birisi herifi güzelce benzetmiş. Tabii, adam bir rendenin üstüne defalarca düşmediyse."

Genç meslektaşı yüzünü ekşitti. Yere çömelmiş feneri cesede tutarak aydınlatmaya çalışıyordu, sonra ayağa kalktı. "Şu çelenk kimin?" diye sordu.

Adam, "Karımın" dedi, sonra da neden "benim" demediğini düşündü.

"Jack Palance," dedi Müfettiş John Rebus.

"Söyledim ya, tanımıyorum öyle birini."

"Büyük bir film yıldızı."

"O zaman bana oynadığı bir filmi söyle."

"*Scotsman* ölüm ilanını yayınlamış."

"Öyleyse onu hangi filmde gördüğümü bana söyleyecek kadar ipucu sahibisindir." Komiser Siobhan Clarke arabadan inip kapıyı hızla kapadı.

"Western filmlerinin çoğunda kötü adamdı," diye sürdürdü Rebus.

Clarke üniformalı memurlardan birine kimliğini göstererek genç olanın uzattığı feneri aldı. Olay Yeri İnceleme birimi yoldaydı. Devriye aracının mavi ışığını gören meraklı seyirciler olay yerine toplanmaya başlamışlardı. Rebus'la Clarke birinci derece şüpheliyi bulamadıkları çözümsüz bir soruşturmayla ilgili olasılıklar üzerinde kafa patlatarak geç saatlere kadar Gayfield Karakolu'nda çalışmışlardı. İhbarı duyunca ara vereceklerine sevinmişti ikisi de. Rebus'ın öksüre tıksıra çalışan Saab 900'üyle gelmişlerdi, Rebus şimdi arabanın bagajından lastik galoş ve kauçuk eldivenleri çıkarıyordu. Bagaj kapağını kapatmak için beş altı gürültülü deneme yapmak zorunda kaldı.

"Artık bunu satmanın zamanı geldi," diye homurdandı Rebus.

"Kim alır ki?" diye sordu Clarke eldivenleri takarken. Yanıt gelmeyince ekledi, "Şu gözüme takılanlar yürüyüş postalların mıydı?"

"Araba gibi onlar da külüstür," dedi Rebus cesede doğru ilerlerken. İki dedektif sessizce adamı ve etrafını incelemeye koyuldular.

Nihayet Rebus fikrini açıkladı. "Birisi herifi haklamış." Genç polis memuruna dönerek sordu. "Senin adın ne, evlat?"

"Goodyear, amirim... Todd Goodyear."

"Todd mu?"

"Annemin kızlık soyadı, amirim," diye açıkladı Goodyear.

"Sen Jack Palance adını hiç duydun mu, Todd?"

"*Shane* filminde oynamamış mıydı?"

"Bu üniformanın içinde harcanıyorsun."

Goodyear'ın mesai arkadaşı kıkırdadı. "Genç Todd'un biraz fırsat verseniz, sorguda zanlılardan çok *seni* terletir."

"O nasıl oluyor?" dedi Clarke.

Ortağından en az on beş yaş büyük görünen, bel ölçüsü en az onunkinin üç katı olan diğer polis memuru başıyla Goodyear'ı işaret etti. "Todd'a göre ben yetersizim. Onun gözü Cinayet Masası'nda."

Goodyear duymazlıktan geldi. Not defterini çıkarmıştı. "Ayrıntıları incelemeye başlayalım mı?" diye sordu. Rebus gözlerini kaldırıma dikti. Orta yaşlı çift el ele tutuşmuş kaldırımın kenarında oturuyorlardı. Bir de genç bir kız vardı, kollarını gövdesine sarmış

yaslandığı duvarda tir tir titriyordu. Meraklı kalabalık uyarıları çoktan unutmuş öne ilerleme çabasındaydı.

"Senin yapabileceğin en iyi şey," dedi Rebus, "olay yerini koruyabilmemiz için şunları uzak tutmak. Doktor birkaç dakikaya burada olur."

"Adamın nabzı atmıyor," diye karşılık verdi. "Ben baktım."

Rebus gözlerini memura dikti.

"Hoşlarına gitmeyeceğini söylemiştim," dedi Goodyear'ın ortağı yine kıkırdayarak.

"Olay mahalline zarar verir," diye açıkladı Clarke, taktığı eldivenlerle galoşları göstererek. Genç memur utanmıştı.

"Yine de doktorun ölüm raporu gerekli," diye ekledi Rebus. "Bu arada siz şu kalabalığı evlerine gitmeye ikna çalışmalarına başlayabilirsiniz."

"Kaliteli fedailer, bizi böyle görüyorlar," dedi yaşlı polis ortağına, o tarafa doğru giderlerken.

"Öyleyse burası da VIP bölgesi oluyor," dedi Clarke usulca. Yine cesedi inceliyordu. "Kıyafeti hiç fena değil; evsiz birine benzemiyor."

"Kimliğine bakmaya ne dersin?"

Clarke birkaç adım ilerleyerek cesedin başına çömeldi, eldivenli elini adamın pantolon ve ceket ceplerinin üzerinde gezdirdi. "Bir şey hissetmedim."

"Merhamet bile mi?"

Clarke kafasını kaldırıp Rebus'a baktı. "Sen şu emeklilik hediyesi altın saati koluna takınca yumuşadın mı acaba?"

Rebus'ın dudaklarından bir "ah" döküldü. Gece geç saatlere kadar büroda çalışmalarının nedeni şuydu: Rebus'ın emekliliğine on gün kalmıştı, yarım kalan işleri tamamlamak istiyordu.

"Amacından sapan gasp girişimi mi?" diye tahmin yürüttü Clarke sessizliği bozarak.

Rebus omuzlarını kaldırmakla yetindi, belli ki aynı fikirde değildi. Feneri cesedin üzerine doğrultmasını istedi Clarke'tan. Siyah deri ceket, renginin bir zamanlar mavi olduğu anlaşılan yakası açık desenli bir gömlek, belinde siyah deri bir kemer olan kot pantolon, siyah süet ayakkabılar. Rebus'ın görebildiği kadarıyla adamın yü-

zünde çizgiler belirmeye, saçlarına aklar düşmeye başlamıştı. Ellili yaşlarda mıydı? Bir yetmiş beş veya bir yetmiş sekiz boylarındaydı. Üstünde ne bir mücevher vardı, ne de kol saati. Rebus'ın gördüğü ceset sayısı bununla... Sahi kaç oluyordu? Teşkilatta geçirdiği otuz yılı aşkın sürede belki otuz, belki kırktan fazlaydı. Bu on günü de atlattıktan sonra bu zavallı adam başka birinin sorunu olacaktı, gerçi şimdiden de öyle olabilirdi. Haftalardır hissediyordu Siobhan Clarke'ın gerginliğini. Şimdi de sanki aklından geçenleri okuyor gibi gözleri Rebus'ın üzerindeydi. Afacan bir gülücük attı.

"Daha ölmedim," dedi Olay Yeri İnceleme aracı yavaşlayıp yolun kenarında dururken.

Nöbetçi doktor usulen ölüm raporunu verdi. Olay Yeri görevlileri Raeburn Aralığı'nı yukarıdan aşağıya kadar kordon altına aldılar. Işıldaklar yerleştirildi, bir çarşaf gerilerek izlemeye gelenlerin gölgelerden başka bir şey görmemesi sağlandı. Rebus'la Clarke tıpkı Olay Yeri ekipleri gibi tek kullanımlık beyaz kapüşonlu tulumlar giydi. Çekim ekibi ellerinde kameralarla yeni gelmişti, morg aracı kenarda bekliyordu. Bir yerlerden buharı tüten çay dolu fincanlar çıkmıştı. Uzaktan başka bir olay mahalline doğru siren sesleri; Princes Caddesi yakınlarından sarhoş naraları; bir kilise avlusunda öten baykuş sesleri geliyordu. Rebus yaşça daha büyük olanın adının Bill Dyson olduğunu artık bildiği iki polis memuruyla birlikte genç kız ve orta yaşlı çiftin ilk ifadelerini gözden geçiriyordu.

"Söylentilere bakılırsa," dedi Dyson, "pılını pırtını toplayıp gitme vaktin gelmiş."

"Önümüzdeki hafta sonu," diye doğruladı Rebus. "Seninkine de az kalmıştır herhalde."

"Yedi aydan biraz daha fazla var. Sonrasında küçük bir taksi işi yapacağım. Todd bensiz ne yapacak bilmem."

"İstifimi bozmamaya çalışacağım," dedi Goodyear sözcüklerin üstüne basa basa.

"Bak, bunu iyi başarırsın," dedi Dyson, Rebus da bu esnada tekrar elindeki notlara döndü. Cesedi bulan kızın adı Nancy Sievewright'tı. On yedi yaşındaydı, bir arkadaşının evinden kendi evine gidiyordu. Arkadaşının evi hemen Great Stuart Caddesi'nde,

Nancy'ninki de Cowgate'i kesen Blair Caddesi üstündeydi. Kız okulu terk etmişti, işsizdi ama diş doktoru asistanı olmak için bir gün yeniden okula dönmeyi umut ediyordu. Goodyear almıştı ifadesini, Rebus sonucu pek beğenmişti: düzgün bir elyazısıyla bütün ayrıntılar kâğıttaydı. Dyson'ın not defterinde ise o düzgünlükten eser yoktu: çalakalem yazılmış kargacık burgacık harfler vardı sadece. Kalan yedi ay Polis Memuru Bill Dyson için hiç de çabuk geçeceğe benzemiyordu. Rebus'ın yazılardan söktüğü kadarıyla, Roger ve Elizabeth Anderson adındaki orta yaşlı çift şehrin güneyinde Frogston Yolu'nun batısında yaşıyorlardı. Telefon numarası not edilmişti fakat yaşlarına ya da mesleklerine dair bir bilgi yoktu. Rebus "oradan geçiyorduk" ve "polisi aradık" cümlelerini seçebildi sadece. Hiç yorum yapmadan defterleri iade etti. Üç tanığın da tekrar ifadesi alınacaktı. Rebus saatine göz atarken patolog ne zaman gelecek diye merak ediyordu. O gelene kadar yapılacak pek bir şey yoktu.

"Söyle, gidebilirler."

"Kız biraz sarsılmış," dedi Goodyear. "Onu evine bıraksak mı?"

Rebus başıyla onayladı, sonra Dyson'a döndü. "Ya diğer ikisi?"

"Arabalarını Grassmarket'a park etmişler."

"Gece alışverişine mi çıkmışlar?"

Dyson hayır dercesine başını iki yana salladı. "Yok, St. Cuthbert'te Noel konserine gitmişler."

"Bunları not etme zahmetine katlansaydın, konuşmamıza gerek kalmazdı," dedi Rebus. Gözlerini polis memuruna dikmiş bakarken Dyson'ın aklından geçen soruyu tahmin edebiliyordu: *Yahu bunun ne yararı olurdu?* Neyse ki Dyson eski tüfekti de yüksek sesle böyle bir şey demeye yeltenmedi, en azından diğer eski tüfek oradan uzaklaşana kadar.

Rebus Olay Yeri İnceleme aracında ekibin başındaki adamla durum değerlendirmesi yapan Clarke'ın yanına gitti. Adamın adı Thomas Banks'ti, tanıyanlar "Tam" derdi ona. Başıyla selam verirken emeklilik kutlamasına çağrılacaklar arasında kendisinin de olup olmadığını sordu Rebus'a.

"Defterimin dürüldüğünü görmeye herkes neden bu kadar meraklı?"

"Eğer Genel Müdürlük'ten takım elbiseli kodamanlar işi sağ-

lama almak için ellerinde kazık ve tokmaklarla gelirlerse, şaşırma," dedi Tam. Göz kırparak Clarke'a baktı. "Siobhan bana son nöbetini cumartesiye getirmek için numaralar çevirdiğini anlattı. Sen voltanı alırken bizler evimizde televizyonun karşısında olalım diye mi?"

"İçimden öyle geldiği için, Tam," diye yanıtladı Rebus. "Hazırda çay var mı?"

"Demin burun kıvırmamış mıydın?" diye çıkıştı Tam.

"O yarım saat önceydi."

"Şansını kaybettin, John."

"Ekibi bizim işimize yarar bir şey buldu mu diye soruyordum Tam'e," diyerek araya girdi Clarke.

"O da sana sabırlı olmanı söyledi sanırım."

"Çok yaklaştın," dedi Tam, bir yandan cep telefonuna gelen mesajı okurken. "Haymarket'ta bir barın önünde bıçaklama vakası yaşanmış."

"Yoğun bir gece," dedi Clarke. Sonra Rebus'a döndü: "Doktora bakılırsa adamımız sopayla dövülerek ve hatta tekmelenerek öldürülmüş. Otopside küt bir cisimle kafaya darbe çıkacağını düşünüyor."

"Bu konuda onunla bahse girmem," dedi Rebus.

"Ben de girmem," diye ekledi Tam parmağını burnuna götürürken. Rebus'a döndü: "Şu genç aynasızın kim olduğunu biliyor musun?" Başıyla devriye aracını işaret ediyordu. Todd Goodyear o sırada Nancy Sievewright'ı arka koltuğa bindiriyor, Bill Dyson ise parmaklarıyla direksiyonda trampet çalıyordu.

"Daha önce hiç görmedim."

"Dedesini tanırdın ama..." gerisini getirmedi Tam, Rebus kendisi bulsun istiyordu. Uzun sürmedi.

"Harry Goodyear olmasın?"

Tam başıyla onayladı. Şimdi Harry Goodyear kim diye sorma sırası Clarke'a gelmişti.

"Eski hikâye," diye kestirip attı Rebus.

Bu da Clarke'ı merak içinde bırakmıştı elbette.

2

Rebus onu evine götürürken, Clarke'ın cep telefonu çaldı.

U dönüşü yaparak Cowgate'e yöneldiler, şehir morgu oradaydı. Yükleme bölümünde üzerinde herhangi bir ibare olmayan beyaz bir minibüs vardı. Rebus yanına park ederek, önden ilerledi. Gece vardiyasında yalnızca iki adam çalışıyordu. Biri kırklı yaşlardaydı, Rebus'a göre eski mahkûmlara benziyordu. Tulumunun boğazından yukarı çıkan uçuk mavi dövmesi boynunun yarısını kaplamıştı. Bir an düşündükten sonra yılan şekline benzetti. Ondan epey genç olan öbür adam gözlüklü ve şapşal kılıklıydı.

"Şair sensin herhalde," diye tahmin yürüttü Rebus.

"Lord Byron, biz ona öyle deriz," dedi yaşlı adam cırtlak sesiyle.

"Onu bu sayede tanıdım," dedi genç görevli Rebus'a. "Daha dün onun şiir gecesindeydim..." Saatine baktı. "Yani evvelsi gün," diye düzeltti ve böylece Rebus'a saatin gece yarısını geçtiğini hatırlatmış oldu. "Üzerinde aynı kıyafetler vardı."

"Yüzüne bakınca tanımak zor," diyerek araya girdi Clarke, şeytanın avukatlığına soyunarak.

Genç başıyla onayladı. "Yine de... saçı, ceketi, kemeri..."

"Peki adı ne?" diye sordu Rebus.

"Todorov. Aleksander Todorov. Rus. Kitaplarından biri bende var, bizim personel odasında durur. Adıma imzalamıştı."

"Birkaç bin eder herhalde." Diğer görevlinin ilgisi birden artmış gibiydi.

"Gidip getirebilir misin?" dedi Rebus. Genç adam başıyla onaylayıp, hızla koridora yöneldi. Rebus sıra sıra soğuk bölmeleri inceliyordu. "Hangisinde?"

"Üç numara." Görevli parmaklarını o bölmenin koluna geçirdi. Üstünde bir etiket vardı ama henüz ismi yazılmamıştı. "Lord Byron haksız sayılmaz, kafası çalışır."

"Ne kadardır burada."

"Birkaç ay oldu. Gerçek adı Chris Simpson."

Clarke'ın sorusu başkaydı. "Otopsinin ne zaman sonuçlanacağı konusunda bir fikrin var mı?"

"Patologlar kıçlarını kaldırıp buraya gelir gelmez."

Rebus o günkü *Evening News* gazetesini eline almıştı. Onu gören morg görevlisi, "Hearts'ın işi zor," diye yorum yaptı. "Pressley'in kaptanlığı bırakması ve yedek antrenörün gelmesi iyi olmadı."

"Komiser Clarke havalara uçacak," dedi Rebus. Siobhan'ın ön sayfayı görmesi için gazeteyi kaldırdı. Bir Sih delikanlı Pilrig Park'ta saldırıya uğramış, saçı kesilmişti.

"Neyse ki bizim çöplüğümüzün dışında," dedi Siobhan. Duyulan ayak sesleriyle üç adam aynı anda dönüp baktılar, elinde ince ciltli bir kitapla geri gelen Chris Simpson'dan başkası değildi bu. Rebus kitabı alıp arka kapağı çevirdi. Şair gülümsemeden yoksun bir suratla ona bakıyordu. Rebus kitabı Clarke'a doğru tuttu ama o tınmadı.

"Üstündeki deri ceket aynı gibi," dedi Rebus. "Fakat boynunda zincir gibi bir şey var."

"Şiir dinletisinde de boynundaydı," diyerek doğruladı Simpson.

"Ya bu gece buraya getirdiğiniz adamın boynunda?"

"Zincir falan yok, şöyle bir bakmıştım. Belki almışlardır... Yani gasp edenler demek istiyorum."

"Belki de aynı adam değildir. Todorov ne zamandır şehirdeydi?"

"Buraya burslu gelmiş galiba. Epeydir Rusya'dan uzakta, kendine sürgün der."

Rebus kitabın sayfalarını çevirmeye koyuldu. Kitaba *Astapovo Hüzünleri* adı verilmişti. Şiirler İngilizceydi ve "Raskolnikov," "Leonid" ve "Akıl Gulag'ı" gibi isimleri vardı. Simpson sordu: "Kitabın adı ne anlama geliyor?"

"Tolstoy'un öldüğü yer."

Öbür görevli kıkırdadı. "Sana kafası çalışır demiştim."

Rebus kitabı Clarke'a uzattı, o da giriş sayfasına parmağının ucuyla vurdu. Todorov imzalarken bir de not yazmıştı: "Sevgili Chris, inancını koru, ben hem korudum hem korumadım." Clarke "Ne demek istiyordu?" diye sordu.

"Şiir yazmaya çalıştığımı anlatmıştım. O da bunun çoktan şair olduğum anlamına geldiğini söyledi. Galiba şiire inandığını ama Rusya'ya inanmadığını söylemeye çalışıyordu." Genç adamın yüzü kızarmaya başlamıştı.

"Nerede oldu bu konuşma?" diye sordu Rebus.

"İskoç Şiir Kütüphanesi'nde, Canongate'in hemen önünde."

"Yanında kimse var mıydı? Karısı ya da yayıncısı?"

Simpson bundan emin olmadığını belirtti. "Adam ünlü, biliyorsunuz. Nobel Ödülü alacağı söyleniyordu."

Clarke kitabı kapamıştı. "Rus konsolosluğundan birileri vardır mutlaka," diye varsayımda bulundu. Rebus hafifçe başını sallayarak onayladı. Dışarıdan, yanaşan bir arabanın sesi geliyordu.

"En azından bir tanesi gelmiştir," diye atıldı diğer morg görevlisi. "Laboratuarı hazırlasak iyi olur, Lord Byron."

Simpson kitabı almak için elini uzattı ama Clarke vermeyeceğini işaret etti.

"Biraz bende kalmasında bir sakınca yok değil mi, Mr. Simpson? Merak etme, eBay'de satışa koymam."

Genç adam isteksizdi ama meslektaşının dürtmesiyle canlandı. Clarke sorusunun yanıtını kitabı kabanının cebine koyarak kendi verdi. Rebus yüzünü dış kapıya doğru döndüğü sırada gözleri şişmiş bir halde Profesör Gates içeri giriyordu. Birkaç adım arkasında da Dr. Curt vardı, iki patologu sık sık birlikte gördüğü için Rebus'a ayrılmaz ikili gibi gelirlerdi. Çalışma saatleri dışında bağımsız, farklı yaşamlar sürdüklerini düşünmek zordu.

"Ah, John," dedi Gates morgun içi kadar soğuk elini ona doğru uzatırken. "Gece zor geçeceğe benziyor. Komiser Clarke da buradaymış, hiç kuşkusuz akıl hocasının gölgesinden çıkacağı anı iple çekiyordur."

Clarke'ın canı sıkılmıştı ama sesini çıkarmadı, ona göre Rebus'ın gölgesinden çıkalı çok olmuştu ama bunu tartışmaya gerek yoktu. Suratı külrengi olan Curt'le el sıkışmadan önce Rebus onu

yüreklendirecek bir gülücük atmayı ihmal etmedi. On bir ay önce kanser korkusu yaşamıştı, adam hâlâ kendine gelemiyordu ama sigarayı tamamen bırakmıştı.

"Nasılsın John?" dedi Curt. Rebus bunu soranın *kendisi* olması gerektiğini düşündü, yine de iyiyim dercesine kafa salladı.

"Benim tahminin ikinci bölme," dedi Gates arkadaşına dönerek. "Öyle mi, değil mi?"

"Aslında üçüncü," dedi Clarke. "İçindekinin bir Rus şair olduğunu tahmin ediyoruz."

"Todorov deme sakın," dedi Curt tek kaşını kaldırarak. Clarke kitabı gösterince aynı kaş biraz daha kalkmıştı.

"Şiire merakın olduğunu bilmezdim, Doktor," diye takıldı Rebus

"Diplomatik bir olayla mı karşı karşıyayız yoksa?" diye homurdandı Gates. "Zehirli şemsiye ucu falan mı arasak?"

"Psikopatın teki gasp etmeye kalkmış gibi görünüyor," diye açıkladı Rebus. Tabii eğer insanın yüzündeki deriyi soyan bir zehir varsa, o başka."

"Nekroz," diye mırıldandı Curt.

"*Streptococcus pyogenes*," diye ekledi Gates. "Hiç karşılaştığımızı sanmam ya." Rebus'ın anladığı kadarıyla profesörün canı sıkılmıştı.

Küt bir cisimle kafaya darbe: Polis doktoru başarılı bir nokta atışı yapmıştı. Rebus evinin oturma odasında ışıkları yakmaya gerek görmeden kurulmuş, sigarasını tüttürüyordu. Hükümet işyerleriyle barlara sigara içme yasağı getirdikten sonra şimdi evleri de aynı kapsama almaya çalışıyordu. Acaba *bunu* nasıl yürürlüğe koyacaklardı? CD-çalara John Hiatt'in bir albümünü koymuştu ama sesi fazla açmamıştı. "Lift Up Every Stone" çalıyordu o sırada – Her taşı kaldır altına bak. Teşkilatta geçen onca yıl başka bir şey yapmamıştı. Oysa Hiatt taşları duvar örmek için kullanıyordu, gelgelelim Rebus ortada dönen ufak tefek karanlık işlerin altına bakmaktan geri kalmazdı. Şarkının sözleri bir şiirden mi alınmıştı acaba, Rebus'ın sözlere takılıp kalmasına Rus şair ne derdi acaba. Konsolosluğa telefonla ulaşmaya çalışmışlardı ama cevap veren olmamış, telesekreter bile devreye girmemişti, onlar da o gecelik

paydos etmeye karar vermişlerdi. Gates'in rahatsız olmasına aldırmadan Siobhan otopsi boyunca uyuklamıştı. Rebus'ın hatasıydı: onu büroda geç saatlere kadar tutuyor, kapanmamış onca davayı, kendi içini kemiren dosyalarla ilgilenmesini sağlamaya çalışıyor, böylece kendi hafızasını da canlı tutmayı umuyordu

Rebus Siobhan'ı evine bırakmış, sonra da şafak loşluğunda Marchmont'a giden sessiz caddelerde dolaşarak nihayet park edecek bir yer bulup ikinci kattaki dairesine varmıştı. Oturma odasında cumbalı pencere vardı, hemen önünde de koltuğu. Yatak odasına gideceğim diye kendine söz vermişti ama her ihtimale karşı kanepenin arkasında yedek bir yorgan bulundururdu. Viskisi de vardı, on sekiz yıllık Highland Park şişesini önceki hafta sonu almıştı, içinden birkaç sıkı duble daha çıkardı. İçki ve sigara eşliğinde biraz da gece müziği. Bir zamanlar Rebus'ı teselli etmeye yeterdi bu ama meslekten ayrıldıktan sonra ona destek olacaklar mı diye merak ediyordu. Başka ne vardı elinde?

Güneyde, İngiltere'de bir üniversite hocasıyla yaşayan bir kızı vardı.

İtalya'ya taşınmış eski karısı vardı.

Takıldığı bar vardı.

Kendini ne taksi şoförlüğü yaparken ne de savunma avukatları için ön bilgi toplarken düşünebiliyordu. Başkalarının yaptığı gibi Marbella, Florida veya Bulgaristan'a yerleşerek hayata "yeniden başlayan" biri olarak da göremiyordu kendini. Kimileri emeklilik ikramiyelerini gayrimenkule gömmüş, dairelerini pansiyon olarak öğrencilere kiralıyordu örneğin. Tanıdığı bir başmüfettiş bu yolla iyi para kazanmıştı fakat Rebus böyle bir uğraş istemiyordu. Halıdaki sigara yanıkları ya da yıkanmayan bulaşıklar konusunda öğrencilerin başının etini yerdi herhalde.

Spor yapar mıydı? Hiç.

Peki hobiler, eğlenceli uğraşlar? Şu anda yaptığından başka bir şey yoktu.

"Bu akşam biraz huysuza mı bağladın, John?" diye yüksek sesle sordu kendine. Ardından gevrek bir kahkahayla İskoçya'nın şerefine kafa çekebileceğini düşündü, ne de olsa Huysuzluk Olimpiyatlarında madalya alırdı. En azından parçaları yeniden dikilip

gerisingeri üç numaralı bölmeye konan kendi değildi. Aklına gelenleri gözden geçirdi, dayak atarken işi abartacak sabıkalıları. Çoğu ya kodeste ya da deliler koğuşunda sakinleştirici etkisi altındaydı. Gates de aynı fikirdeydi: "Bu iş öfke kokuyor."

Curt de eklemişti, "Ya da öfkeliler ordusu."

Haklıydı, tek bir saldırgan aramakla yetinmemek gerekiyordu. Maktul kafatasını kıracak kadar sert darbeyi başının arkasından almıştı. Çekiç, cop ya da beysbol sopası veya onlara benzer bir şey. Rebus bunun ilk darbe olduğunu tahmin ediyordu. Kurban ağır darbeyi yiyince saldırganına tehdit oluşturacak hali kalmamış demekti. İyi ama saldırgan yüzünü gözünü dağıtmaya neden gerek görmüştü? Gates'in tahmini bunun adi bir gasp olmadığı yönündeydi. Ceplerini boşaltıp kaçmışlardı. Kurbanın parmağındaki yüzük çıkarılmıştı, sol bileğinde bir çizgi vardı, saat izine benziyordu. Ensedeki tırtıklar boynundaki zincirin koparılıp alındığının işareti olabilirdi.

"Olay yerinde hiçbir şey bırakılmamış mı?" Curt göğüs kafesini keseceği neştere uzanırken bunu sormuştu.

Rebus başını sağa sola sallayarak karşılık vermişti.

Diyelim ki kurban biraz direnmeye kalktı... muhtemelen birilerinin damarına bastı. Belki de işin içine ırkçılık karışmıştı, aksanından yabancı olduğu belli olurdu ne de olsa.

Sonunda mideyi açarken, "Herif tıka basa yemiş" diye yorum yaptı Gates. "Yanılmıyorsam bhuna usulü körili jumbo karides, yanında da bira. Sen de konyak veya viski kokusu alıyor musun, Dr. Curt?"

"Hem de nasıl."

Otopsi böyle ilerlerken uyanık kalma mücadelesi veren Siobhan'ın yanında oturan Rebus patologları seyrediyordu.

Ne parmak boğumlarında sıyrıklar ne tırnaklarının altında deri kalıntıları; kurbanın kendini savunduğuna dair hiçbir iz yoktu. Zincir mağazaların birinden alınma giysileri adli tıbba gönderilecekti. Kan yıkanıp temizlendikten sonra suratı şiir kitabındaki fotoğrafına benzemişti iyice. Siobhan'ın kısa süreli şekerlemelerinden birinde Rebus kadının cebinden kitabı çıkarmış, baştaki sayfalardan birinde Todorov'un kısa özgeçmişini bulmuştu. 1960 yılında Moskova'nın Jdanov mahallesinde doğan şair eski bir edebiyat

öğretmeniydi, çok sayıda ödül almış, yetişkinler için altı, çocuklar için bir şiir kitabı yazmıştı.

Şimdi evinde penceresinin yanında otururken King's Stables Yolu yakınlarındaki Hint lokantalarını gözünün önüne getirmeye çalışıyordu. Yarın telefon rehberine bakacaktı.

"Hayır, John," diye itiraz etti kendine. "Çoktan yarına girdik."

7/24 açık benzin istasyonundan bir *Evening News* almıştı, manşetteki haberleri gözden geçirecekti. Kraliyet Mahkemesi'nde Marmion duruşması devam ediyordu: Gracemount'taki bir barda biri ölü, biri kılpayı kurtulacak kadar şanslı iki kişinin karıştığı silahlı kavga davası. Sih delikanlı yüzünde şişlikler ve çürüklerle atlatmıştı ama saçları onun dininde kutsaldı, saldırganlar bunu biliyor veya tahmin ediyor olmalıydı.

Jack Palance ölmüştü. Rebus şahsen tanımazdı onu fakat filmlerde sert adam rolünü oynadığı bilirdi. Bardağına biraz daha Highland Park viskisinden doldurarak adamın şerefine kadeh kaldırdı.

"Sert adamlara," diyerek bir dikişte içti.

Siobhan Clarke telefon rehberinde lokantalar sayfalarının sonuna geldi. Olabilecek beş altı tanesinin altını çizmişti ama bütün Hint lokantaları ihtimal dahilindeydi, o başka, ne de olsa Edinburgh küçük bir şehirdi, sağa sola gitmek kolaydı. Yine de olay mahalline en yakın olanlardan başlayacak, giderek çemberi genişleteceklerdi. Dizüstü bilgisayarında internete bağlanmış, Todorov'dan söz edilen sayfaları inceliyordu: bin kadar sonuca ulaşmıştı. Wikipedia'da bile adı geçiyordu adamın. Bulduğu bazı sayfalar Rusça'ydı. ABD kaynaklı birkaç deneme yazısı da girilmişti, şairin üniversitedeki çeşitli ders programlarına da yer veriliyordu. *Astapovo Hüzünleri* üstüne görüşler de vardı, böylece Siobhan şiirlerin Rus yazarların geçmişlerini anlattığını öğrenmişti artık ama aynı zamanda Todorov'un anayurdunda bugün sergilenen siyasal oyunların eleştirisiydi – hoş Rusya artık şairin yurdu sayılmazdı, on yıldan fazla olmuştu ayrılalı. Kendine sürgün demekte haklıydı, glasnost-sonrası Rusya hakkındaki görüşleri nedeniyle Politbüro'nun öfkesini üstüne çekmişti. Bir röportajda kendisini muhalif olarak görüp görmediği sorusuna, "Yapıcı muhalifim" yanıtını vermişti.

Clarke soğumaya yüz tutan kahvesinden bir yudum daha aldı. Bu senin davan, kızım, dedi kendine. Rebus'ın gitmesine az kaldı. Bu konuya fazla kafa yormamaya çalışıyordu. Birlikte çalıştıkları bunca yıldır artık birbirlerinin zihninden geçenleri okuyacak hale gelmişlerdi. Onu özleyeceğinin farkındaydı ama diğer yandan da kendine onsuz bir gelecek planlaması gerektiğini biliyordu. Birlikte kafa çekmek için buluşurlardı elbet, arada bir yemeğe çıkarlardı. Dedikoduları, ortalıkta neler olup bittiğini anlatırdı ona. Rebus kapanmayan dosyalar için dırdır ederdi belki, şimdi onun sırtına yıkmaya çalıştığı dosyalar...

Televizyonda BBC News 24 programını açmıştı ama ses kapalıydı. Şairin ortadan kaybolduğuna dair herhangi bir ihbar olup olmadığını öğrenmek için telefonla birkaç yeri aramıştı. Yapılacak başka bir şey yoktu; televizyonla bilgisayarı kapayıp banyoya girdi. Ampul patlamıştı, değiştirmesi gerekiyordu, ama karanlıkta soyunup dişlerini fırçalamaya koyuldu, fırçayı temizlerken soğuk su yerine sıcak suyu açtığını fark etti. Yatağının başucunda üzerine uçuk pembe eşarp geçirilmiş lambanın ışığında yastıkları istif edip yaslandı, kaldırdığı dizlerine *Astapovo Hüzünleri*'ni yasladı. Sadece kırk küsur sayfaydı ama Chris Simpson buna on papel saymıştı.

İnancını koru, benim koruduğum ve korumadığım gibi...

Kitaptaki ilk şiir şu dizelerle bitiyordu:

Ülke kanlı gözyaşları dökerek ağlarken,
Kaçırdı gözlerini,
Tanıklık etmek zorunda kalmasın diye.

Başlık sayfasını tekrar çevirince toplu şiirlerin Rusçadan çevirisinin "Scarlett Colwell'ın yardımlarıyla" bizzat Todorov tarafından yapıldığını gördü. Clarke geri dönüp ikinci şiiri okudu. Üçüncü dörtlüğe geldiğinde uyuyakalmıştı.

İKİNCİ GÜN

Perşembe

16 Kasım 2006

3

İskoç Şiir Kütüphanesi'nin yeri Canongate'e uzanan sayısız geçit ve ara sokaklardan birindeydi. Rebus'la Clarke orayı kaçırmış, kendilerini Parlamentoyla Holyrood Sarayı'nda bulmuşlardı. Dönüşte ağır ağır ilerleyerek yeniden yokuşu çıksalar da yine kaçırdılar.

"Zaten park edecek yer yok," diye sızlandı Clarke. Bu sabah onun arabasıyla düşmüşlerdi yollara, dolayısıyla Crighton Close'u bulmak için Rebus'a güveniyordu.

"Galiba geride kaldı," dedi Rebus boynunu arkaya çevirerek. "Kenara çek de bir bakalım."

Clarke flaşörleri yaktı, kapıları kilitledikten sonra birisi geçerken sürtüp düşürmesin diye dikiz aynasını içeri katladı. Rebus'a dönerek uyardı, "Eğer ceza yersem, sen ödersin."

"Görevdeyiz, Shiv. İtiraz ederiz."

Şiir Kütüphanesi, apartmanların arasına ustaca gizlenmiş modern bir binaydı. Personelden biri danışma masasının arkasında oturuyor ve onlara doğru gülümsüyordu. Rebus'ın yüzüne tuttuğu polis kimliğini görünce gülümsemesinden eser kalmadı.

"Geçen akşam şiir dinletisi varmış, Aleksander Todorov'un."

"Ah, tabii," dedi kadın, "harikaydı. Kitaplarından bazıları şurada satılıyor."

"Edinburgh'ya tek başına mı gelmişti? Ailesinden herhangi biri falan?.."

Kadının gözleri kısıldı, eliyle hırkasını tuttu. "Bir şey mi oldu?"

Yanıt Clarke'tan geldi. "Ne yazık ki dün akşam Mr. Todorov saldırıya uğradı."

"Tanrım!" Kütüphane memuresinin soluğu kesilmişti. "Yoksa?.."

"Sizlere ömür," dedi Rebus. "Yakını sayılabilecek biriyle görüşmemiz gerekiyor, hiç olmazsa onu teşhis edebilecek biriyle."

"Aleksander PEN'in ve üniversitenin konuğu olarak buradaydı. Şehre geleli birkaç ay oldu..." Kadının bütün vücudu gibi sesi de titriyordu.

"PEN mi?"

"Yazarlar birliği... insan hakları konusunda çok önemlidir."

"Peki nerede kalıyordu?"

"Üniversite ona Buccleuch Semti'nde bir daire tutmuştu."

"Ailesi? Veya karısı?"

Kadın yok dercesine başını iki yana sallıyordu. "Yanılmıyorsam karısı ölmüş. Bildiğim kadarıyla çocuğu yoktu. İyi ki olmamış."

Rebus bir an düşündü. "Burada katıldığı etkinliği kim düzenledi? Üniversite, konsolosluk?.."

"Scarlett Colwell düzenledi."

"Çevirmeni mi yani?" diye soran Clarke'ı başını sallayarak onayladı kütüphane memuresi.

"Scarlett burada Rus edebiyatında görevli." Kütüphane memuresi masasındaki kâğıtları karıştırmaya koyulmuştu. "Numarası bir yerlerde yazıyor... Başına gelenler çok korkunç. Ne kadar üzüldüğümü anlatamam."

"Şiir gecesinde herhangi bir terslik oldu mu?" diye sordu Rebus, öylesine sormuş gibi bir tavır takınmaya çalışarak.

"Terslik mi?" Rebus'ın açıklık getirmeyeceğini anlayınca başını hayır anlamında salladı. "Her şey mükemmeldi. Mecaz ve ses ahengi... Rusça şiir okumaya başladığında bile tutkuyu hissetmek mümkündü." Kadın hâlâ o gecenin büyüsünü yaşar gibiydi. Sonra iç çekerek ekledi: "Ardından Aleksander kitaplarını sevinçle imzaladı."

"Her zaman öyle olmuyormuş gibi konuşuyorsun," diye belirtti Clarke.

"Aleksander Todorov şairdi, *hatırı sayılır* bir şair." Sanki her şeyin açıklaması buydu. "İşte, burada." Aradığı kâğıdı bulmuş, elinde tutuyordu ama vermeye isteksizdi. Clarke da kütüphaneciye

zahmetleri için teşekkür etmeden önce yazan numarayı kendi cep telefonuna kaydetti.

Rebus etrafı kolaçan etmekle meşguldü. "Etkinlik tam olarak nerede yapılmıştı?"

"Üst katta. Yetmiş kişilik bir salonumuz var, hatta daha fazla."

"Kameraya kaydeden olmamıştır herhalde, oldu mu?"

"Kameraya mı?"

"Gelecek kuşaklar için."

"Neden soruyorsunuz?"

Rebus karşılığında omuz silkti.

"Ses kaydı yapıldı" diye açıkladı kadın. "Müzik stüdyosundan biri gelmişti."

Clarke not defterini çıkarmıştı. "İsim?"

"Abigail Thomas." Kadın yanlış bilgi verdiğini fark etti. "A, siz kaydı yapan kişinin adını mı soruyorsunuz? Charlie bilmem-ne..."

Abigail Thomas hatırlamaya çalışırken gözlerini sımsıkı yumdu, sonra fal taşı gibi açarak yanıtladı. "Charles Riordan. Leith'de kendi stüdyosu var."

"Teşekkürler, Bayan Thomas," dedi Rebus ve ekledi: "Aklınıza görüşmemiz gereken biri geliyor mu?"

"PEN'le görüşebilirsiniz."

"O gece konsolosluktan gelen kimse yok muydu?"

"Sanmam."

"Ya?"

"Rusya'da bugün gelinen duruma karşı olduğunu Aleksander yüksek sesle sık sık dile getirirdi. Birkaç hafta önce *Question Time*'a konuk olmuştu."

"Şu televizyon programı mı?" diye sordu Clarke. "Bazen ben de izlerim."

"Demek iyi İngilizce konuşuyordu, " diye yorum yaptı Rebus.

"Canı istediğinde konuşurdu," dedi kütüphane memuresi buruk bir gülümsemeyle. "Karşısındakinin söylediklerinden hoşlanmazsa, o yeteneği ansızın kaybolurdu."

"İlginç biriymiş herhalde," diye yorumda bulundu Rebus. Merdivenin yanında duran masada Todorov'un kitaplarından oluşan küçük bir yığının teşhir edildiği gözüne çarpmıştı. "Bunlar satılık mı?"

"Öyle. Bir tane alır mıydınız?"

"Yoksa bunlar imzalı mı?" Kadın başıyla onayladı.

"O zaman beş altı tane alalım." Kütüphaneci yerinden kalkmış kitapları getirmeye giderken Rebus cüzdanını çıkarmak üzere elini ceketine atmıştı. Clarke'ın bakışlarını üzerinde hissedince bir şeyler mırıldandı.

Tam "eBay" ürünleri gibi bir şeyler söylemişti.

Arabaya ceza kesilmemişti fakat yanından geçmeye çalışan sürücülerin pis bakışlarıyla karşılaştılar. Rebus kitap torbasını arka koltuğa fırlattı. "Kadını arayıp yanına uğrayacağımızı haber versek mi?"

"Fena olmaz," diyen Clarke rakamları tuşlayıp cep telefonunu kulağına götürdü. Bir yandan da Rebus'a soruyordu, "Söylesene, eBay üstünden satış yapmayı bilir misin?"

"Öğrenebilirim," dedikten sonra ekledi Rebus: "Onunla şairin kaldığı dairede buluşacağımızı söylersin, hani olur ya adam evinde hiçbir şeyden habersiz oturuyordur, morgdaki ona benzeyen biridir." Elinin tersiyle ağzını kapayıp esnedi.

"Gece uyuyabildin mi?" diye sordu Clarke.

"Herhalde senin kadar."

Clarke'ın aradığı numara üniversite santraliydi. Scarlett Colwell'ı istedi, onlar da bağladı.

"Miss Colwell'la mı görüşüyorum?" Bir an durdu. "Affedersiniz, *Doktor* Colwell." Rebus'a bakarak gözlerini devirdi.

Rebus fısıldadı. "Sor bakalım, gut hastalığımı tedavi edebilir miymiş?" Rebus'ın omzuna bir yumruk atarak onu susturduktan sonra Clarke kötü haberi Dr. Scarlett Colwell'a vermeye koyuldu.

İki dakika sonra Buccleuch Semti'ne doğru yola çıkmışlardı, daha yeni ama daha çirkin üniversite binalarına bakan altı katlı George döneminden kalma bir yapıydı. Kulelerinden özellikle biri için Edinburgh sakinlerinin çoğu yıkılmasından yana oy kullanmıştı. Kule de bu düşmanlığı sezmiş olacak ki kendi kendini yok etmeye başlamıştı, düzensiz aralıklarla cephe kaplamaları iri parçalar halinde dökülüyordu.

Clarke'ın arabası kaldırım taşlarında gümbürdeyerek ilerlerken Rebus sordu, "Sen burada hiç okumadın, değil mi?"

"Hayır," dedi Clarke bulduğu park yerine burnunu sokarken. "Ya sen?"

Rebus homurdandı. "Ben dinozorum, Shiv, Bronz Çağı'nda diploman ya da mezuniyet kepin olmadan da dedektif olabiliyordun."

"Bronz Çağı'nda dinozorların soyu çoktan tükenmemiş miydi?"

"Üniversiteye hiç gitmediğim için böyle bilgilerden yoksun kaldım. Sence buraya kadar gelmişken birer kahve içme şansı bulur muyuz?"

"Adamın evinde mi?" Clarke yanıtın evet olduğunu Rebus'ın işaretinden anlayınca sordu. "Ölü bir adamın kahvesini mi içeceksin?"

"Çok daha beterini içtim."

"Bak buna inanırım işte." Clarke arabadan indi, Rebus da peşinden. "Şurada duran kadın o galiba."

Kadın merdivende birkaç basamak yukarıda duruyordu, sokak kapısını çoktan açmıştı. Hafifçe el salladı, Rebus'la Clarke da karşılık verdi: Clarke doğru olanın bu olduğunu düşünüyordu, Rebus ise Scarlett Colwell'ı hoş bulduğu için yapmıştı bunu. Kestane rengi saçları dalgalı, gözleri boncuk gibi, hatları kıvrımlıydı. Daracık yeşil bir mini etek giymişti, altında siyah külotlu çorapla dize kadar uzanan kahverengi çizmeler vardı. Kırmızı Başlıklı Kız montu ancak belini kapatıyordu. Rüzgârda saçları arkaya uçarken, Rebus kendini Cadbury çikolata reklamının içinde hissetti. Kadının rimellerinin hafifçe dağıldığını fark etti, haberi aldıktan sonra birkaç gözyaşı döktüğünün kanıtıydı ancak tanışma sırasında ciddiyeti elden bırakmamıştı.

Onun peşine takılıp dört kat merdiveni tırmanarak en üst kata çıktılar, kadın başka bir anahtarla Aleksander Todorov'un dairesinin kapısını açarken Rebus soluk soluğa alt katta durmuş dinleniyordu. Ufacık bir yerdi: açık mutfaklı oturma odasına giden kısa, dar bir koridor. Daracık bir duş kabini vardı, tuvalet ayrıydı, bir de Meadows Parkı'na bakan yatak odası. Binanın saçaklarının altında kaldığından tavanlar dik açıyla eğikti. Rebus acaba şair yatağında dimdik doğrulduğunda başını çarpar mıydı diye düşünmeden edemedi. Sanki içinde son yaşayan çekip gitmiş gibi terk edilmişlik hissi uyandırsa da daire bomboş hissi vermiyordu.

"Gerçekten çok üzgünüz," dedi Siobhan Clarke, üçü birlikte oturma odasında dikilirken. Rebus etrafa göz gezdiriyordu: buruşturulup atılmış şiirlerle dolu bir çöp kutusu, aşınmış kanepenin yanında boş bir konyak şişesi, üstünde elektrikli bir daktilo duran katlanır yemek masasının dayandığı duvarda Edinburgh içi otobüs güzergâhları haritası. Ne bir bilgisayar, ne televizyon, ne de müzik seti görünüyordu, sadece anteni kopmuş portatif bir radyo. Kitaplar sağa sola saçılmıştı, bazıları İngilizce, bazıları Rusçaydı ama başka diller de vardı, kanepenin kolçağındaki Yunanca sözlük gibi. Süs eşyaları için yapılmış gibi görünen rafta büyük boy boş bira kutuları, şömine rafında geçen ayki toplantıların davetiyeleri. İçeri girince holde yere bırakılmış bir telefon ilişmişti Rebus'ın gözüne. Şairin cep telefonu var mıydı, diye sordu. Colwell başını hayır anlamında salladığında saçlarının nasıl dalgalandığını gören Rebus'ın içinden ona yine aynı hareketle karşılık vereceği bir soru sormak geldi. Ancak Clarke hafifçe öksürerek bunu yapmaması için onu uyardı.

Yine de sormadan edemedi. "Bilgisayarı da mı yoktu?"

"Benim ofisimdekini dilediği zaman kullanabilirdi," dedi Colwell. "Fakat Aleksander teknolojiye güvenmezdi."

"Onu iyi mi tanırdınız?"

"Çevirmeniydim. Burs ilan edilince, onun alması için epey bastırdım."

"Edinburgh'dan önce neredeydi?"

"Bir ara Paris'te... Ondan önce Köln... Standorf, Melbourne, Ottowa..." Zoraki gülümsedi Colwell. "Pasaportundaki giriş çıkış damgalarıyla gurur duyardı."

"Aklıma geldi," dedi Clarke kadının sözünü keserek. "Cepleri boşaltılmıştı, genellikle yanında ne taşırdı bilginiz var mı?"

"Defter kalem... biraz para, herhalde..."

"Kredi kartı?"

"Nakit kartı vardı. Galiba First Albannach'ta bir hesap açtırmıştı. Buralarda bir yerlerde hesap özetleri olmalı." Etrafa bakıyordu. "Gasp edildiğini mi söylemiştiniz?"

"Sayılır, ama saldırıya uğradığı kesin."

"Nasıl bir adamdı, biraz anlatır mısınız, Dr. Colwell?" diye

sordu Rebus. "Yolda birileri kendisini çarpmaya kalksa, direnir, onlarla dövüşür müydü?"

"Ah, mutlaka. Sağlam biriydi. Güzel şarapla sıkı tartışmalara bayılırdı."

"Çabuk sinirlenir miydi?"

"Pek sayılmaz."

"Ama tartışmaktan hoşlanırdı dediniz."

"Bir konuda fikir alışverişinde bulunmak anlamında," diye düzeltti Colwell.

"En son ne zaman görüştünüz?"

"Şiir Kütüphanesi'nde. Çıkışta o bara gitti, ben de evime: Noel tatilinden önce okunacak sınav kâğıtları vardı."

"Peki, bara kiminle gittiğini biliyor musunuz?"

"Dinleyiciler arasında yer alan yerli birkaç şairle: Ron Butlin, Andrew Greig... Tahminimce Abigail Thomas da gitmiştir, en azından içkilerin parasını ödemek için. Aleksander'in pek parası yoktu."

Rebus'la Clarke bakıştılar: Kütüphane memuresiyle bir daha görüşmeleri gerekiyordu. Rebus hafifçe öksürerek yönelteceği yeni soruya hazırlandı. "Cesedi teşhis etmeyi kabul eder misiniz, Dr. Colwell?"

Scarlett Colwell'ın beti benzi atmıştı birden.

"Onu herkesten daha iyi tanıdığınız anlaşılıyor," diye savundu Rebus önerisini, "tabii eğer ulaşabileceğimiz bir yakını varsa, o başka."

Oysa kadın çoktan vermişti kararını: "Pekâlâ, yaparım."

"Eğer sakıncası yoksa," dedi Clarke, "sizi şimdi oraya götürebiliriz."

Colwell hafifçe kafasını sallarken gözlerini boşluğa dikmişti. Clarke'a dönen Rebus "Karakolu ara, bak bakalım," dedi. "Hawes'la Tibbet buraya gelip arama yapabilirler mi? Pasaport, nakit kartı, not defteri... Bulamazlarsa, birisi onları almış ya da bir yere atıp kurtulmuş demektir."

"Anahtarları da unutma," diye ekledi Clarke.

"İyi bir noktaya parmak bastın." Rebus gözleriyle yeniden odayı taramaya koyuldu. "Burasının altını üstüne getirip getir-

mediklerini anlamak zor ama siz bir şey biliyorsanız, o başka, Dr. Colwell."

Colwell yine saçlarını savurarak karşılık verirken tek gözüne gelen bir tutam saçı eliyle kaldırdı. "Hep böyleydi sayılır."

Rebus tekrar Clarke'a dönerek, "Adli Tıp'tan kimsenin gelmesine gerek yok o zaman," dedi. "Hawes'la Tibbet yeterli." Clarke telefonunu çıkarırken kafasını tamam anlamında sallıyordu. O sırada Colwell bir şey söylüyordu ama Rebus duyamamıştı.

"Bir saat sonra dersim var," diye tekrarladı.

"Merak etmeyin, sizi vaktinden önce yetiştiririz," derken aslında Rebus'ın aldırdığı yoktu. Elini Clarke'a uzattı. "Anahtarlar."

"Anlamadım?"

"Hawes'la Tibbet gelene kadar sen burada kalıyorsun. Dr. Colwell'ı morga ben götürürüm."

Clarke dik dik bakmak üzereydi ama sonunda pes etti.

"Onlardan biri seni sonra Cowgate'e bıraksın," diye ekledi, durumu kurtarmayı ümit ederek.

4

Cesedin büyük bölümü patologların çalışmalarını gizlemek amacıyla kefene sarılmış olmasına rağmen kimlik tespiti hemen yapıldı. Colwell alnını bir saniyeliğine Rebus'ın omzuna dayadı, iki gözünden birer damla yaş gelmişti. Rebus yanında temiz mendil olmadığı için hayıflanırken kadın çantasından bir mendil çıkarıp önce gözlerini, sonra da burnunu sildi. Profesör Gates de yanlarındaydı, üç dört yıl önce üstüne iyi oturduğu anlaşılan üç parçalı bir takım elbise giymişti. Ellerini önünde kavuşturmuş, başı eğik, saygının gereğini yerine getiriyordu.

"Aleksander bu" diyebilmişti Colwell sonunda.

"Emin misiniz?" Rebus üstelemesi gerektiğini düşünüyordu.

"Kesinlikle."

"Belki," diye atıldı Gates başını kaldırarak, "belge işlemlerine geçmeden önce Dr. Colwell bir fincan çay içmek ister."

"Sadece bir iki belge," diye açıkladı Rebus usulca. Colwell kafasını ağır ağır sallarken üçü birlikte patologun özel odasına gittiler. Doğal ışık almayan kasvetli bir yerdi, yan taraftaki duş kabininden gelen keskin bir nem kokusu sarmıştı içerisini. Gündüz vardiyasına geçilmişti, çay getiren adam Rebus'a yabancıydı. Gates adama Kevin diye seslenerek, çıkarken kapıyı kapamasını söyledi, sonra masasında duran bir dosyayı açtı.

"Bu arada," diye sordu, "Mr. Todorov arabalara meraklı biri miydi?"

"Motorla kaportayı birbirinden ayırt edebildiğini sanmam" dedi Colwell hafif bir gülümsemeyle. "Masa lambasını bile ben değiştirmiştim."

Gates kadına gülümsedikten sonra yüzünü Rebus'a döndü. "Adli Tıp araba tamircisi mi diye sordu. Ceketinin ucunda, pantolonun dizlerinde yağ izlerine benzer lekeler bulmuşlar."

Rebus cinayet mahallini gözünün önüne getirdi. "Asfalttan bulaşmış olabilir."

"King's Stables Yolu," diye ekledi Gates. "Oradaki ahırların çoğu garaj olmadı mı?"

Rebus başıyla doğrularken tepkisini ölçmek için göz ucuyla Colwell'ı kesiyordu.

"Sorun yok. Hıçkırıklara boğulmayacağım yine."

"Sen kiminle konuştun?" diye sordu Rebus Gates'e.

"Ray Duff."

"Ray boşa konuşmaz." Ray'in ellerindeki en iyi adli tıp uzmanı olduğunu pekâlâ biliyordu Rebus.

"Şu anda olay yerinde petrol izi aradığına bahse girer misin?" diye sordu Gates.

Rebus başıyla onayladı ve çay fincanını dudaklarına götürdü.

"Artık kurbanın gerçekten Aleksander olduğunu bildiğimize göre," diye sordu Colwell orta yere, "bunu gizli tutmam gerekir mi? Yani basından saklamak istiyor musunuz?"

Gates homurdandı. "Dr. Colwell, bunu Dördüncü Kuvvet'ten saklama şansımız hiç yok. Lothian ve Sınır Karakolu dedikodu makinesi gibi çalışır, burası da." Başıyla kapıyı işaret ediyordu. "Haksız mıyım, Kevin?" Koridorda uzaklaşan ayak seslerini içeriden duydular. Gates memnun bir tebessümle çalan telefonuna cevap verdi.

Rebus arayanın Siobhan Clarke olduğunu biliyordu, gelmiş, girişte bekliyordu...

Colwell'ı üniversiteye geri götürdükten sonra Clarke'a öğle yemeği ısmarladı. Rebus'ın önerisini ilk duyduğunda Clarke, senin neyin var, dercesine şaşkın şaşkın suratına bakmıştı. Rebus hiçbir şeyi olmadığını ima edince, o zaman karşılığında kendisinden bir iyilik isteyeceğine karar vermişti.

"Ben emekli olduktan sonra bir daha bu şansı ne zaman yakalarız kim bilir?"

West Nicolson Caddesi üstündeki lokantanın üst katındaydılar, günün yemeği geyik etli börekti. Patates kızartması ve bezelyeyle birlikte servis ediliyordu, Rebus bunların hepsini çeyrek şişe HP sosa bulamıştı. Bir küçük şişe Deuchar's birasıyla yetinecekti, eşikten içeri girmeden sigarasından dört fırt çekmeyi başarmıştı. Bir yandan böreğin kıtırını çiğnerken Ray Duff'ı anlatıyordu, sonra Todorov'un dairesine her şeyin yolunda gidip gitmediğini sordu.

Clarke'ın aklına takılmıştı; "Sence genç Colin'le Phyllida arasında bir şey var mı?" Rebus ve Clarke gibi Dedektif Memur Phyllida Hawes'la Colin Tibbet de Gayfield Karakol Merkezi Cinayet Büro'da görevliydi. Yakın zamana kadar dördü birlikte Müfettiş Derek Starr'ın uğursuz bakışları altında çalışırlardı, fakat hak ettiğini düşündüğü daha yüksek mevkilere gözünü diken Starr şimdi geçici görevle Fettes Avenue'daki Emniyet Binası'ndaydı. Söylentilere bakılırsa, Rebus günbatımına doğru yürüyüp gider gitmez Clarke müfettişliğe terfi ettirilerek onun yerine geçecekti. Ama Clarke bunlara kulak asmamaya çalışıyordu.

"Neden soruyorsun?" Rebus bardağını kaldırınca yarısından fazlasının boşalmış olduğunu fark etti.

"Aralarından su sızmıyor sanki."

Rebus incinmiş bir ifade takınmaya çalışarak ona baktı. "Biz de öyle değil miyiz?"

Clarke gülümsedi "Öyleyiz. Ama bana sorarsan onlar bir iki kere çıkmışlar, çaktırmamaya çalışıyorlar."

"Şimdi ölen adamın yatağında kıvrılıp yatmış olmasınlar?"

Clarke bu olasılığa burnunu kırıştırarak tepki gösterdi. Hemen ardından sordu: "Sadece nasıl idare edeceğimi merak ediyorum."

"Ben ayakaltından çekilip, sorumluluk sana geçtikten sonra mı demek istiyorsun?" Rebus çatalını bırakmış, bakışlarını Clarke'a dikmişti.

"Yarım kalmış bütün işleri tamamlamak isteyen *sensin*," diye sızlandı Clarke.

"Olabilir ama kendimi hiç dert babası olarak görmedim." Yine bardağını kaldırınca bu defa bomboş olduğunu gördü.

Siobhan barış çubuğu uzatırcasına sordu. "Kahve içer misin?" Rebus hayır anlamında başını sallarken ceplerini yoklamaya başlamıştı.

"Sigara içmek istiyorum." Paketini bulunca ayağa kalktı. "Ben dışarıdayken sen kendine kahve al."

"Öğleden sonra ne yapıyoruz?"

Rebus bir an düşündü. "Eğer iş bölümü yaparsak daha çabuk yol alırız, sen gidip bir kere daha kütüphaneciyle görüş, ben de King's Stables Yolu'nu kolaçan edeyim."

"İyi," dedi Clarke ama hiç de öyle düşünmediğini saklamaya gerek görmemişti. Rebus bir an olduğu yerde kaldı, sanki diyecek söz arar gibi bir hali vardı, sonra sigarasını Clarke'a doğru sallayarak kapıya yöneldi.

"Yemek için teşekkürler," dedi Clarke, Rebus işitme mesafesinden çıkar çıkmaz.

Beş dakika geçmeden her konuşmalarının atışmaya dönüşmesinin nedenini bildiğini sanıyordu Rebus. Gergin günler geçiriyorlardı, o savaş alanını terk etmek üzereyken, Clarke da terfinin eşiğindeydi. Çok uzun zamandır birlikte çalışıyorlardı, bir o kadardır da arkadaştılar... Gerginlik kaçınılmazdı.

Herkes onların bir noktada birlikte yatağa girdiklerini sanırdı, oysa ikisi de böyle bir şeyin yaşanmasına izin vermemişti. Yoksa birlikte nasıl çalışabilirlerdi? Ya hep ya hiç olurdu, hem ikisi de işlerine öyle düşkündüler ki hiçbir şeyin kendilerine ayak bağı olmasına göz yumamazlardı. Rebus görevde geçirdiği son hafta boyunca herhangi bir sürpriz parti düzenlemeyeceğine dair söz verdirmişti Clarke'a. Gayfield Karakolu'ndaki amirleri bir davet vermeyi önermişti ama Rebus teşekkür ederek karşı çıkmıştı.

"Cinayet Büro'nun en kıdemlisisin sen," diye üstelemişti Başmüfettiş Macrae.

"Öyleyse madalyayı hak edenler bunca zamandır bana katlananlar olmalı," diye yapıştırmıştı Rebus cevabı.

Raeburn Aralığı'nın aşağısına çekilen güvenlik şeridi hâlâ yerinde duruyordu ama oralarda oturanlardan biri mavi-beyaz bandın altından diğer tarafa geçmişti, herhalde Edinburgh'da kendisinin giremeyeceği hiçbir yer olamaz diye düşünüyordu. Daha doğrusu, Ray Duff olay mahalline giriyorsun diye ikaz edince adamın eliyle yaptığı hareketi gören Rebus öyle tahmin etmişti.

Ona doğru ilerlerken, başını sağa sola sallayan Duff'ın kederli bir hali vardı.

"Gates seni burada bulacağımı söyledi," deyince Duff gözlerini devirdi.

"Şimdi de *sen* benim çöplüğümde yürüyorsun."

Rebus dudak büktü. Block & Quayle mağazasından alınmış kırmızı plastik alet kutusundan ibaret adli tıp çantasının yanına çömelmişti Duff. Çantanın bütün gözleri akordeon gibi açıktı, Duff bunları kapamakla meşguldü.

"Buraya damlayacağını biliyordum."

"Hayır, bilmiyordun."

Duff bir kahkaha attı. "Doğru söze ne denir!"

"İyi bir şey buldun mu?"

Duff çantanın metal mandallarını indirerek çat diye kapadı, ayağa kalkarken çantayı da yerden kaldırdı. "Yokuşun başına kadar çıktım, yoldaki bütün garajları kontrol ettim. Mesele şu, eğer adam orada saldırıya uğramış olsaydı, yol üstünde kan izleri bulurduk." Sözlerinin altını çizercesine ayağını yere vurdu.

"Yani?"

"Kan başka yerde, John." Elini sallayarak Rebus'a peşinden gelmesini işaret edip King's Stables Yolu boyunca soldan yürümeye koyuldu. "Gözüne bir şey çarptı mı?"

Rebus dikkatle asfalta bakınca uzayıp giden sıçramış lekeleri gördü. Aralarında mesafe vardı. Kan, rengini kaybetmiş olsa da hâlâ kendini belli ediyordu. "Nasıl oldu da bunlar dün gece gözümüzden kaçtı?"

Duff nereden bileyim dercesine omuz silkti. Arabası kaldırımın kenarındaydı, kapının kilidini açtı, hokkabaz çantasını yerleştirip yine kilitledi.

"İzleri nereye kadar takip ettin?" dedi Rebus.

"Sen geldiğinde bunu yapmaya niyetleniyordum."

"Hadi gidelim o zaman."

Gözlerini düzensiz damlalara dikerek yürümeye başladılar. "ASDB'ye katılmayı düşünüyor musun?"

"Sence beni orada isterler mi?" diye karşılık verdi Rebus. ASDB'nin açılımı Ağır Suçları Değerlendirme Birimi'ydi. Üç emekli dedektiften kurulu birimin işi kapanmamış dosyaları incelemekti.

"Geçen hafta aldığımız sonuçtan haberi oldu mu?" dedi Duff. "Terli parmak izinden DNA aldık. Faili meçhullerde işe yarayabilecek türden bir gelişme. DNA örneklerindeki artış bizim karışık DNA'ları çözmemiz anlamına gelir."

"Ne yazık ki ben senin anlattıklarını çözemiyorum."

Duff kıkırdadı. "Dünya değişiyor, John. Çoğumuzun ayak uyduramayacağı kadar hızlı değişiyor üstelik."

"Iskartaya çıkmam gerektiğini mi söylüyorsun?"

Duff omuz silkmekle yetindi. Yüz metre kadar bir alanı taramışlardı, çok katlı otoparkın çıkışında duruyorlardı. İki bariyer vardı, sürücüler dilediklerini kullanabilirlerdi. Bilet bedelini ödedikten sonra okuyucuya takınca bariyer kalkıyordu.

"Kurbanın kimliğini teşhis ettiniz mi?" diye sordu Duff izleri bulmaya çalışırken.

"Rus bir şair."

"Araba kullanıyor muymuş?"

"Kendi ampulünü bile değiştirmekten acizmiş, Ray."

"Park yerleriyle ilgili bir gerçek var, John... etrafa mutlaka bir miktar yağ dökülür."

Rebus bariyerin iki tarafına dahili konuşma sistemi yerleştirildiğini fark etmişti. Bir düğmeye basıp bekledi. Birkaç saniye sonra hoparlörden cızırtılı bir ses duyuldu.

"Ne var?"

"Acaba bana yardım etmeniz..."

"Yol tarifi falan mı soracaksın? Bak, ahbap, burası otopark. Tek yaptığımız arabaları park ettirmek." Rebus'ın her şeyi çözmesi yalnızca bir saniye sürmüştü.

"Sen beni görüyorsun." Evet: Yukarıda bir köşeye kapalı devre kamera asılmıştı, çıkışa bakıyordu. Oraya doğru el salladı.

"Araban mı bozuldu?" diyordu ses.

"Ben polisim. Seninle bir çift laf etmek istiyorum."

"Ne hakkında?"

"Neredesin sen?"

"Bir üst katta," yanıtı geldi nihayet. "Şu haşat olan arabamla mı ilgili?"

"Belli olmaz, bir adama çarpıp öldürdün mü?"

"Tanrım! Asla!"

"O zaman sorun yok. Bir dakikada yanındayız." Rebus bariyerden uzaklaşıp Ray Duff'ın dört ayak üstüne çöküp, park halindeki bir BMW'nin altına baktığı yere ilerledi.

"Bu yeni modellere hiç meraklı değilim," dedi Rebus'ın arkadan yaklaştığını hisseden Duff.

"Bir şey mi buldun?"

"Galiba altında kan var... hem de bayağı. Bana sorarsan, izler burada bitiyor."

Rebus aracın etrafında tur attı. Ön cama bir makbuz iliştirilmişti, otoparka o sabah saat on birde girdiği yazıyordu.

"Yandaki arabaya baksana," dedi Duff, "altında bir şey var mı?"

Rebus koca Lexus'un etrafında döndü ama bir şey göremedi. Tek çare dört ayak üstünde durup bakmaktı. Bir ip ya da tel parçasıydı galiba. Aracın altına elini uzatınca parmak ucuyla zar zor yetişti, çekip almayı başardı. Tekrar ayağa kalkarak iki parmağının arasında tutarak salladı.

Gümüş bir kolye zinciri.

"Ray," diye seslendi, "gidip alet çantanı getirsen iyi olacak."

5

Clarke kütüphane memuresinin yanına gitmeye değmeyeceğini düşünüyordu, bunun yerine Hawes'la Tibbet arama yaparlarken Todorov'un dairesinden kadına telefon etti. Hawes ölen adamın pasaportunu elinde sallayarak yatak odasından çıkageldiğinde Şiir Kütüphanesi'nin numarasını yeni tuşlamıştı.

"Yatağın altından çıktı," dedi. "İlk baktığım yer orasıydı."

Clarke kafasını sallamakla yetindi, sonra yapacağı görüşme duyulmasın diye koridora çıktı.

"Miss Thomas?" dedi telefonun mikrofonuna. "Ben Dedektif Komiser Clarke, sizi yine rahatsız ettiğim için kusura..."

Üç dakika sonra aklında sadece birkaç isimle oturma odasına geri dönmüştü: Evet, Abigail Thomas şiir gecesinden sonra bara giderken Todorov'a eşlik etmişti, fakat sadece uğradıkları ilk barda yanındaydı, şairin dört beş yerde demlenmeden tatmin olmayacağını bilirdi ne de olsa.

"Mr. Riordan varken başı derde girmez sanmıştım," diye açıkladı kadın.

"Ses mühendisi mi?"

"Evet."

"Başka kimse yok muydu? Diğer şairlerden hiçbiri mi gelmedi?"

"Sadece üçümüzdük, dedim ya, fazla kalmadım..."

Colin Tibbet bu esnada çekmeceleri, mutfak dolaplarını karıştırmayı bitirmiş, altında biriken tozlardan başka bir şey var mı diye kanepeyi kaldırmakla meşguldü. Clarke yerden bir kitap aldı. Yine *Astapovo Hüzünleri*. Kont Tolstoy hakkında kısa bir araştırma yapmaya zaman ayırabilmişti, bu nedenle yazarın demiryolu

hattında can verdiğini, yoksul yaşam tarzına razı gelmeyen karısından ayrı yaşadığını biliyordu. Bu bilgiler sayesinde kitapta yer alan, "soğukkanlı, tertemiz ölüm" dizesinin birkaç kez tekrarlandığı "Codex Coda" adlı son şiiri daha iyi anlayabilmişti. Clarke'a kalırsa Todorov kitaptaki şiirlerden hiçbirini bitirmiş sayılmazdı: baştan sona kadar yaptığı değişiklikleri kurşunkalemle not almıştı. Çöp kutusuna gidip buruşturulup atılmış kâğıtlardan birini çıkardı.

Şehrin gürültüsü görünmez
Kırıp geçiren hava
Kirlenmiş tıpkı bir

Kâğıdın geri kalanı karmakarışık noktalama işaretleriyle doldurulmuştu. Masanın üstünde duran dosyanın içi boştu. Çapraz Sudoku kitapçığında bütün bulmacalar çözülmüştü. Tükenmez ve kurşun kalemler, kullanılmamış bir yazı takımı, yanında da kullanma talimatı. Siobhan duvara doğru ilerleyerek Edinburgh otobüs güzergâhları haritasının önünde durdu, parmağıyla King's Stables Yolu'ndan Buccleuch Semti'ne giden hattı takip etti. Neredeyse ondan fazla güzergâh seçmek mümkündü. Belki de bir bardan çıkıp diğerine girmiş, yönünü şaşırmıştı. Eve doğru gittiğini düşünmek için neden yoktu. Dairesinden çıkıp George Meydanı'nı geçmiş, Candlemaker Binaları'na ulaşarak Grassmarket'a doğru dik yokuşu inmiş olabilirdi. Orada yığınla bar vardı, sağda, az ileride de King's Stables Yolu... Telefonu çalıyordu. Gelen arama: Rebus.

"Phyl pasaportunu buldu."

"Ben de kolyesini buldum, çok katlı otoparkta yere düşmüş."

"Demek orada öldürüp yola atmışlar?"

"Kan izleri öyle söylüyor."

"Ya da oraya kadar sendeleyerek gitti ve yere yığıldı."

"O da bir ihtimal," diye kabul eder gibi konuştu Rebus "Ancak şu var, otoparkta ne arıyordu? Sen şimdi adamın evinde misin?"

"Çıkmak üzereyim."

"Çıkmadan arama listesine araba anahtarları veya sürücü ehliyetini de eklesene. Scarlett Colwell'a da sor bakalım, Todorov'a

tahsis edilmiş bir araç var mıymış? Yok diyeceğine eminim ama sen sor yine de..."

"Çok katlı otoparkta terk edilmiş araç yok mu hiç?"

"İyi düşündün, Shiv, kontrol ettireyim. Sonra konuşuruz." Telefon kapanmıştı, hafifçe gülümsedi Siobhan, aylardır Rebus'ın bu kadar heyecanlı konuştuğunu duymamıştı. Yine, emekliye ayrıldığında Rebus tek başına ne halt edecek acaba diye düşündü.

Yanıt mı? Herhalde gün boyu onu arayarak başının etini yiyecek, elindeki davalarla ilgili her ayrıntıyı bilmek isteyecekti.

Colwell telefonunu kapalı konuma getirmeyi unutunca, Clarke cep telefonundan ulaşmıştı ona.

"Affedersiniz," diye özür diledi, "dersinizi mi böldüm?"

"Öğrencileri göndermek zorunda kaldım."

"Anlıyorum. Bugünlük tezgâhı kapatsanız. Büyük bir şok yaşadınız."

"Peki, ne yapacağım? Sevgilim Londra'da, evde tek başınayım."

"Arayabileceğiniz bir arkadaşınız olmalı." Clarke başını kaldırınca Hawes'ın tekrar odaya girdiğini gördü fakat bu defa hiçbir şey bulamadığını anlatan bir hareket yapıyordu: ne defter, ne anahtar, ne de banka kartı. Tibbet da ondan farklı bir sonuca ulaşmış değildi, koltuğa oturmuş *Astapovo Hüzünleri*'nden birine kafa patlatıyordu. "Her neyse," dedi Clarke, "sizi aramamın sebebi Aleksander'in arabası olup olmadığını sormaktı."

"Yoktu."

"Araba kullanmayı bilir miydi?"

"Bir fikrim yok. Ama onun direksiyonda olduğu hiçbir araca binmeye cesaret edemezdim kesinlikle."

Clarke yol haritasına bakarak başını sallıyordu: Todorov'un otobüsleri tercih etmesinin nedeni buydu demek. "Yine de teşekkür ederim," dedi.

"Abi Thomas'la görüştünüz mü?" diye sordu Colwell aniden.

"Bara birlikte gitmişler."

"Mutlaka gitmiştir."

"Ama sadece ilk barda yanındaymış."

"Aa, sahi mi?"

"İnanmamış gibi konuşuyorsunuz, Dr. Colwell."

"Aleksander'in şiirlerini okumak bile Abi Thomas'ı yanıp tutuşturmaya yeter... Köhne bir barın köşe masasında onun yanına sığıştığında neler hissettiğini siz düşünün."

"Neyse, yardımlarınız için teşek..." Fakat Clarke boşa konuşuyordu, hat kapanmıştı. Telefona bakakaldı, derken bir çift gözün onu süzdüğünü fark etti: Hawes'la Tibbet.

"Burada başka bir şey bulacağımızı sanmıyorum, Siobhan" diye açıkladı Hawes, ortağı da ona katıldığını belirten bir ses çıkardı. Erkek kadından bir parmak kısa, zekâ seviyesi de birkaç parmak daha düşüktü ama açıklamayı kadının yapmasına izin verecek kadar çalışırdı kafası.

"Karakola mı dönelim?" diyen Clarke'ın önerisini sevinçle karşıladılar. "Pekâlâ, ama önce bir arama daha yapalım. Bu defa sadece araba anahtarı ya da maktulün park yerine ihtiyacı olduğunu gösteren herhangi bir kanıt arayacağız." Bunu söyledikten sonra kitabı elinden bırakan Tibbet'in yerine geçerek acaba "Codex Coda" şiirinde benim gözümden kaçan ne buldu diye incelemeye koyuldu.

Olay Yeri İnceleme ekibi BMW'yi kenara itmeye çalışıyordu ama nafile. Krikoyla mı kaldırsalardı, yoksa çekici mi çağırsalardı? Otoparkın o katında bir koşuşturmacadır gidiyordu, beyaz tulumlar giymiş polisler dizlerinin üstüne çökmüş başka bir ipucuna rastlanmayan zemini tarıyorlardı. Todd Goodyear da vardı aralarında, başıyla Rebus'a selam verdi. Fotoğraflar çekiliyor, video kaydı yapılıyordu, dışarıda da başka bir ekip otoparktan dar yokuşa uzanan yolu taramaya koyulmuştu. Olay Yeri İnceleme görevlileri fazla mahcup görünmeme çabasındaydılar, yine de öndeki gece kan izlerini kendilerinin fark etmeleri gerektiğini biliyorlardı. Ray Duff onlara sırtını her döndüğünde pis bakışlarını ondan esirgemiyorlardı.

BMW'nin sahibi elinde evrak çantası ve alışveriş torbalarıyla çıkageldiğinde olay yerinde böyle bir manzara vardı. Todd Goodyear'a ayağa kalkması söylendi, kadının ön ifadesini alacaktı.

"Kısa ve öz olsun," diye belirtti Tam Banks, ekibinin aracın altında ara verdiği çalışmaya bir an önce dönmesi için sabırsızlanıyordu.

Rebus otoparkın güvenlik görevlisiyle yan yana duruyordu. Adam diğer katlarda attığı turdan yeni dönmüştü. Joe Wills'di adı, üstündeki üniforma başkası için dikilmiş olmalıydı. Terk edilmiş bir aracı diğerlerinden ayırmanın zor olduğunu söylüyordu.

"Yirmi dört saat açık mı burası?" diye sormuştu Rebus.

Wills başını hayır anlamında salladı. "On birde kapanır."

"Bırakılmış araba var mı diye bakmaz mısınız?"

Wills umurumda mı sanki dercesine omuz silkti. İşini severek yapmadığı anlaşılıyordu.

Şimdi de park alanında duran araçlardan herhangi birinin gece bırakılıp bırakılmadığını söyleyemiyordu.

"İki haftada bir plaka kontrolü yaparız."

"Mesela çalıntı bir araç sizin ruhunuz duymadan iki hafta boyunca burada saklanabilir."

"Kurallar böyle." Rebus adamın ayyaş olduğu hissine kapılmıştı: ağarmış kirli sakal, epeydir su değmemiş saçlar ve kan çanağına dönmüş gözler. Gün boyunca içtiği çay ve kahvenin içine katmak üzere odasında gizlediği bir şişe vardı mutlaka.

"Vardiyalar nasıl?"

"Yediden üçe ya da üçten on bire. Ben sabahları tercih ederim. Beş gün iş, iki gün izin; hafta sonları nöbetine başkaları kalır."

Rebus'ın gözü saatine gitti: yirmi dakika sonra vardiya değişimi olacaktı.

"Mesai arkadaşın az sonra işbaşı yapacak. Dün gece nöbette o mu vardı?"

Wills başıyla doğruladı. "Gary."

"Dünden beri onunla görüşmedin mi?"

Wills yine omuz silkerek karşılık verdi. "Bak, sana Gary hakkında bildiklerimi söyleyeyim: Shandon'da oturur, Hearts taraftarıdır ve turnayı gözünden vurmuş biridir."

"Başlangıç için fena sayılmaz," diye homurdandı Rebus. "Hadi gidip şu kapalı devre kayıtlarına bakalım."

"Ne için?" Adamın donuk bakan gözleri Rebus'ın dik bakışlarıyla karşılaştı.

"Bakalım, kameradaki bant bir şeyler yakalamış mı?" Wills'in yüz ifadesine bakınca Rebus arkasından ne geleceğini biliyordu, tek bir sözcükle sorulan soru.

"Bant mı?"

Yine de çıkış rampasını tırmandılar. Wills'in gizli ini pencereleri yağlı, içeride radyo çalan küçük bir kabindi. Beş altı tane titreşen siyah-beyaz ekran vardı, altıncısında hiçbir hareket görülmüyordu.

"Üst kattaki," diye açıkladı Wills. "Takılmış."

Rebus geri kalan beş kamerayı incelemeye koyuldu. Görüntüler bulanıktı; herhangi bir aracın plakası okunmuyordu. Orada bulunan kişileri seçmek de mümkün değildi. "Bu ne halta yarıyor?" demeden edemezdi.

"Patronlar müşterilere güvenlik hissi verdiklerini düşünüyorlar."

"Tamamen uyduruk yani, morgdaki zavallı da bunun kanıtı işte." Rebus ekranlardan uzaklaştı.

"Kameralardan biri eskiden o noktaya çevriliydi," dedi Wills. "Ama açısı değişti..."

"Üstelik kayıt da tutmuyorsunuz?"

"Makinenin içinde bir aylık görüntü birikirdi." Wills başıyla monitörlerin altındaki tozlu bir alanı işaret etti. "Umursamazdık o başka. Patronların hepsinin ilgisi sadece para ödemeden sıvışmaya kalkanlar olduğunda artar. Sistem tıkır tıkır işler, buna pek gerek kalmaz." Wills'in aklına bir şey gelmişti sanki. "Üst katla alttaki zemin arasında basamaklar var, geçen sene orada müşterilerden biri saldırıya uğramıştı."

"Haa?"

"O zaman merdivene de kapalı devre kamera koyalım demiştim, kimse kulak asmadı."

"En azından denemişsin."

"Bana ne aslında... işin sonu geldi zaten. Yerimize motosikletli bir herifi alıyorlar, beş altı park yeri arasında gidip gelecek."

Rebus sıkış tıkış odacığa göz gezdiriyordu. Elektrikli ısıtıcı, fincan, hırpalanmış birkaç kitapla dergi ve radyo. Bunların hepsi monitörlerin durduğu çalışma tablasının karşısında duruyordu. Muhtemelen bekçiler çoğu zaman ekrana sırtlarını dönüyorlardı. Neden dönmesinlerdi? Asgari ücret, patronların uzakta olması, iş güvenliği olmaması. Diafon günde bir iki kez kullanılırdı, o da biletlerini kaybeden veya bozuk parası olmayan birileri düğmeye

bastığında. Duvarda bir de CD rafı vardı, Rebus'ın pek bilmediği grupların albümlerinden oluşuyordu: Kaiser Chiefs, Razorlight, Killers, Strokes, White Stripes...

"CD-çalar yok ama."

"Bunlar Gary'nin," diye açıkladı Wills. "Gelirken yanında şu aletlerden getirir."

"Kulaklıkla dinliyor herhalde," tahminini başıyla doğruladı Wills. Rebus homurdanarak "Harikaymış," dedikten sonra sordu; "Geçen sene de burada mı çalışıyordun, Mr. Wills?"

"Gelecek ay üç yılımı dolduracağım."

"Ya mesai arkadaşın?"

"Sekiz, belki de dokuz aydır burada. Onun vardiyasını tutmayı denedim ama beceremedim. Öğleden sonralarıyla akşamları boş kalmak hoşuma gidiyor."

"Biraz kafa çekmek için daha uygun tabii," diye takıldı Rebus. Wills'in yüzüne yayılan gergin ifadeyi görünce üstüne gitmeye karar verdi. "Hiç belaya bulaştın mı, Mr. Wills?"

"Nasıl yani?"

"Polisle başını derde soktun mu?"

Wills kafasındaki kepekleri temizler gibi elini tepesine götürdü. "Uzun zaman önceydi," dedi sonunda. "Patronların haberi var."

"Kavgaya mı karıştın?"

"Hırsızlık," diye düzeltti. "Ama aradan yirmi sene geçti."

"Ya araban? Haşat olduğunu söylemiştin?"

O sırada Wills pencereden bakıyordu. "İşte Gary." Uçuk renkli bir araba durmuştu kabinin önünde, aşağı inen şoförü kapıyı kilitliyordu.

Kapı ardına dek açıldı. "Aşağıda neler dönüyor, Joe?" Gary adındaki nöbetçi henüz üniformasını giymemişti. Ceketi elindeki torbadaydı herhalde, yanında bir de sandviç vardı. Wills'den birkaç yaş daha genç, epey zayıf, yarım parmak daha uzundu. İki gazeteyi çalışma tablasına doğru fırlattı ama odaya giremiyordu, Rebus oradayken içeride yer kalmamıştı. Sırtından paltosunu çıkarınca altından kolalı beyaz gömleği göründü, kravat takmamıştı, galiba cebinde katlı duruyordu.

"Müfettiş Rebus," diye tanıttı kendini. "Dün gece bir adam fena hırpalandı."

Wills hemen ekledi: "Zemin Kat'ta."

"Ölmüş mü?" diye sordu yeni gelen bekçi, gözleri kocaman açılmıştı. Wills ses efekti eşliğinde boğaz kesme hareketi yaptı. "Canı cehenneme. Orakçı'ya haber verdin mi?"

Wills vermediğini işaret ederken Rebus'ın açıklama beklediğini gördü. "Patronlardan birine bu adı taktık. Sadece onunla karşılaşırız. Sivri kukuletalı uzun siyah bir palto giyer."

Adı buradan geliyordu demek. Rebus kafa sallayarak anladığını ima etti. Sonra da yeni gelene döndü, "İfadeni almam gerekiyor." Wills bir an önce oradan ayrılmaya can atıyor gibiydi, öteberisini toplamış kendi alışveriş torbasına tıkıştırıyordu.

"Tühh be, Gary olay senin vardiyanda olmuş," dedi. "Orakçı hiç memnun olmayacak."

"Olacak iş değil." Gary kabinden dışarı çıktı, kapıdan geçmesi için Wills'e yol veriyordu. Rebus da çıktı dışarı, hava alacaktı.

"Yine konuşacağız," diye uyardı giden adamı. Wills arkasına bakmadan el salladı. Rebus bu kez Gary'ye döndü. Leylek dense yeriydi, omuzlarını bükerek durduğuna bakılırsa kendi de boyundan rahatsız görünüyordu. Köşeli bir çenesi, belirgin elmacık kemikleri, uzun bir suratı ve dağınık kara saçları vardı. Rebus içinden geçenleri az kalsın yüksek sesle söyleyecekti: *Senin yerin bir müzik grubuyla beraber sahne olmalı, böyle ne uzayıp ne kısalacağın bir yerde ne işin var?* Hoş, Gary aynı fikirde olmayabilirdi. Yakışıklıydı, bu da "turnayı gözünden vurmuş" olmasını açıklıyordu. Ama Joe Wills'in çıtayı ne kadar yüksek ya da alçak tuttuğunu Rebus bilemezdi...

Yirmi dakika boyunca dış kaplamadan başka bir şey elde edememişti: tam adı Gary Walsh; Shandon'da iki katlı küçük bir ev; dokuz aydır burada çalışıyor; taksi şoförlüğünü denemiş ama gece vardiyası hoşuna gitmemiş; önceki akşam ne bir şey görmüş ne işitmiş.

"On birde ne yaparsınız?" diye sormuştu Rebus.

"Dükkânı kapatırız, giriş ve çıkışlarda kepenkler iner."

"Kimse içeri girip dışarı çıkamaz yani?" Walsh başıyla doğruladı. "İçeride kilitli kalan olup olmadığına bakar mısınız?" Evet. "Zemin Kat'ta hiç araç kalmış mıydı?"

"Hatırladığım kadarıyla yoktu."

"Sen hep kabinin yanına mı park edersin?"

"Öyle."

"Dışarı çıkarken Zemin Kat'tan geçiyor musun?" Bekçi başıyla doğruladı. "Ama hiçbir şey görmedin?"

"Duymadım da."

"Yerde kan vardı."

Bilmem dercesine omuzlarını silkti.

"Müzikten hoşlanıyorsun, Mr. Walsh."

"Bayılıyorum."

"Koltuğuna yaslan, ayaklarını kaldır, kulaklıkları tak, gözlerini yum... Nasıl bir güvenlik işi bu?"

Rebus ters ters bakan Walsh'e aldırmadan yine monitörlere çevirmişti gözlerini. İki tanesi Zemin Kat'ı alıyordu. Biri çıkıştaki bariyerlere sabitlenmişti, diğeri en uzak köşeye. Kameralı telefon epey işe yarardı.

"Daha fazla yardımcı olamadığım için kusura bakmayın," diyordu Walsh sevimli davranmaya gerek görmeden. "Sahi kimdi bu adam?"

"Todorov adında Rus bir şair."

Walsh bir an düşündü. "Hiç şiir okumam."

"Kulübe hoş geldin," diye karşılık verdi Rebus. "Ama unutma, bekleme listesi biraz uzun..."

6

CR Stüdyoları hemen Constitution Caddesi'nin bitiminde, eski bir depodan bozma binanın üst katındaydı. Clarke tokalaşmak üzere Charles Riordan'ın elini tutarken tombul ve nemli olduğunu hissetti, sanki ovalayarak çıkaramayacağı bir tortu bırakmıştı avucuna. Sağ elinde yüzükler vardı ama sol eli boştu, bileğinde de külçe gibi bir altın saat. Leylak rengi gömleğinin koltukaltlarında ter lekeleri görülüyordu. Kollarını sıvamış, kıvırcık kara kıllarla kaplı kollarını ortaya çıkarmıştı. Hareketlerine bakılırsa hep meşgul görünmek isteyen biriydi. Hemen kapı girişindeki masada bir resepsiyonist oturuyordu, kumanda masasındaysa düğmeleri itip çeken bir mühendis, gözlerini Clarke'ın ses dalgalarını gösterdiğini tahmin ettiği ekrana sabitlemişti.

"Gürültü Krallığı," dedi Riordan.

"Bayıldım," diye itiraf etti Clarke. Camın arkasından iki ayrı kabini görebiliyordu ama ikisinde de kimse yoktu. "Bir grubun bunlara sığmasına imkân yok."

"Ancak solo çalanları alabiliyoruz," diye anlatıyordu Riordan. "Şarkıcıyla gitarı mesela. Ama adımızı duyurduk: radyo reklamları, sesli kitaplar, dublajlar..."

Clarke ister istemez, uzmanlaşmış bir krallık diye aklından geçirdi. Gidip konuşabilecekleri bir odası olup olmadığı sorusunun karşılığında Riordan kollarını açmıştı.

Uzmanlaşmış *küçük* bir krallık.

"Pekâlâ, telefonda da söylediğim gibi..."

"Biliyorum!" dedi Riordan haykırarak. "Öldüğüne inanamıyorum!"

Ne resepsiyonist ne de ses mühendisi kılını kıpırdatmıştı; belli ki telefonu kapattıktan sonra Riordan anlatmıştı onlara.

"Mr. Todorov'un son davranışlarını araştırıyoruz." Etkili olsun diye not defterini çıkardı. "Birlikte bir iki kadeh içmişsiniz sanırım, önceki gece."

"Ondan sonra da beraberdik, tatlım." Riordan böbürlenir gibi söylemişti bunu. Güneş gözlüklerini çıkardı, iri, kara halkalarla çevrili gözleri ortaya çıktı. "Hint lokantasına götürdüm onu."

"Dün akşam mı?" dedikten sonra adamın başıyla onayladığını gördü. "Nereye gittiniz?"

"West Mainland Caddesi'ne. Haymarket yakınlarında birkaç bira içtik. Gündüz Glasgow'a gidip gelmişti."

"Niye gittiğine dair bir fikrin var mı?"

"Orayı görmek istemişti. İki şehir arasındaki farkı anlamaya çalışıyordu, ülkeyi anlatmasına yarayabileceğini düşünüyordu. Şansı açık olsun! Ben ömrümün çoğunu burada geçirdim, hâlâ bir şey anlamadım." Riordan başını ağır ağır iki yana sallıyordu. "Bizimle ilgili fikirlerini bana anlatmaya *çalışıyordu* ama bir kulağımdan girdi, öbüründen çıktı."

Clarke resepsiyonistle mühendisin bakışmasını yakalamıştı, herhalde çoktandır bildikleri bir konu bu diye tahmin yürüttü.

"Demek günü Glasgow'da geçirmiş," diye özetledi Clarke. "Onunla saat kaçta buluştun?"

"Sekiz civarı. Mesainin sona ermesini bekliyordu, o zaman indirimli bilet alabilirdi. Trenden inerken karşıladım, birkaç bara uğradık. Fakat o gün için ilk içkileri değildi."

"Sarhoş muydu?"

"Çenesi düşmüştü. Alex'in özelliği içtiğinde daha entelektüel konuşmasıydı. Bu da sinir bozucu bir şeydi çünkü eğer onunla içiyorsan, çok geçmeden konuyu kaçırırdın."

"Köri yemeği yediniz, sonra?"

"O kadar. Eve dönmem gerekiyordu ama o susamaya başladığını söyledi. Onu tanıyorsam, mutlaka Mather's Bar'a gitmiştir."

"Queensferry Caddesi'ndeki bar?"

"Hoş, Caledonian Otel de ihtimal dahilinde."

Bu da Todorov'un Princes Caddesi'nin batı yakasında kalması demekti, orasıyla King's Stables Yolu arası pek de yakın sayılmazdı.

"Kaç sularıydı?"

"On falandı herhalde."

"İskoç Şiir Kütüphanesi'nden önceki gece Todorov'un şiir dinletisini senin banda aldığını söylediler."

"Doğru. Çoğu şairi kaydederim."

"Charlie *her şeyi* kaydeder," diye ekledi mühendis. Riordan sinirli bir kahkaha patlattı.

"Şu küçük projemi söylüyor... Edinburgh'nın bir tür ses haritası üstünde çalışıyorum. Şiir okumalarından bar sohbetlerine, sokak gürültüsünden Water of Leith'de güneşin doğuşuna, futbol maçlarındaki kalabalıklara, Princes Caddesi'ndeki trafiğe, Portobello kumsalına, Hermitage parkında yürüyüşe çıkarılan köpeklere kadar... Yüzlerce saatlik kayıt."

"Binlerce demek daha doğru," diye düzeltti mühendis.

Clarke ilgilenmemiş gibi görünmeye çalıştı. "Todorov'la daha önce karşılaşmış mıydın?"

"Bir kafede yaptığı dinletiyi kaydetmiştim."

"Hangisinde?"

Riordan omuz silkti. "Book Power adlı bir kitabevinin kafesiydi."

Clarke o gün öğleden sonra görmüştü orayı, Rebus'la yemek yedikleri barın karşısındaydı. Todorov'un şiirlerinden bir dize geldi aklına: *Hiç bağlantı yok.* Düpedüz yanılmış diye düşündü.

"Ne zamandı bu?"

"Üç hafta önce. O akşam birer içki de içmiştik."

Clarke kalemini defterine vurarak sordu: "Restoranın makbuzu sende mi?"

"Olabilir." Riordan elini cebine sokup bir cüzdan çıkardı.

"Bu yıl ilk defa gün ışığı gördü," dedi mühendis, resepsiyonistin kahkahaları eşliğinde. Kız dişlerinin arasına sıkıştırdığı kalemle oynuyordu. Clarke ikisinin arasında bir şeyler olduğuna karar vermişti, patronlarının bundan haberi olup olmadığı belli değildi. Riordan bir öbek makbuz çıkarmıştı cüzdandan.

"Aklıma gelmişken," dedi homurdanarak, "muhasebeciye bazı belgeler göndermek gerek... Hah, işte burada." Makbuzu uzattı. "Neden istediğini sorabilir miyim?"

"Hesabı istediğin saati gösterir de ondan. Dokuz kırk sekiz, dediğine uyuyor." Clarke kâğıt parçasını defterinin arasına sıkıştırdı.

"Sormadığın bir soru daha var," dedi Riordan dalga geçercesine. "Buluşmamızın nedeni neydi?"

"Pekâlâ... neden buluştunuz?"

"Alex dinletilerinin ses kayıtlarından bir kopya istiyordu. İyi bir iş çıkardığını düşünmüştü."

Clarke'ın gözünün önüne Todorov'un dairesi geldi. "Belli bir formatta kopyalanmasını talep etmiş miydi?"

"CD'ye kaydettim."

"CD-çaları yoktu ki."

Riordan omuzlarını silkti. "Çoğu kimsenin vardır."

Haklılık payı vardı ancak CD ortaya çıkmamıştı, diğer eşyalarıyla birlikte onu da almışlardı herhalde...

"Bana da bir kopya çıkarabilir misin, Mr. Riordan?"

"Ne işe yarayacak?"

"Emin değilim, ama deyim yerindeyse, baştan sona dinlemek istiyorum."

"Orijinal kayıt evimdeki stüdyoda. Yarına bir kopya hazırlayabilirim."

"Benim yerim Gayfield Karakol Merkezi, oraya bırakma şansın olabilir mi?"

"Çocuklardan biriyle gönderirim," dedi Riordan, gözünü mühendisle resepsiyonist kıza çevirerek.

"Yardımın için teşekkürler," dedi Clarke.

Geçen mart ayında sigara yasağı başladığında bunun Oxford Bar gibi mekânların başına dert olacağını öngörmüştü Rebus. Bunlar basit gereksinimlerin karşılandığı geleneksel barlardı: bira, sigara, televizyonda at yarışları ve en yakın ganyan bayiiyle telefon bağlantısı. Rebus'ın uğrak yerlerinin çoğu ayakta kalsa da gelirleri düşmüştü. Beklendiği üzere sigara tiryakileri dışarıda öbek öbek toplanmakta inat ederek havadan sudan konuşurlardı. Bu akşamki sohbet de farklı değildi. Birisi yeni açılan bir İspanyol meyhanesi hakkındaki görüşlerini aktarırken yanlarında duran kadın Ikea'nın hangi saatlerde tenha olduğunu merak ediyor; pipo içen biri tam

bağımsızlık ilan etmekten söz ederken, İngiliz aksanıyla konuşan komşusu güneydekiler ayrılmayı sevinçle karşılarlar diye dalga geçiyordu: "Tek kuruş nafaka çalışmaz!"

"Kuzey Denizi petrolü nafaka olarak bize yeter de artar," dedi pipolu adam.

"Onun dibi kurumak üzere. Yirmi yıl geçsin de gör, elinizde kâse sadaka toplamaya çıkarsınız."

"Yirmi yıl sonra Norveç'ten farkımız kalmaz."

"Olabilir ama Arnavutluk'a da benzeyebilirsiniz."

"Mesele şöyle," diyen başka bir tiryaki araya girdi. "Eğer İşçi Partisi Westminster'daki sandalyelerini kaybetseydi, sınırın güneyinde bir daha asla seçilemezdi."

"Doğru bir noktaya temas ettin," diye doğruladı İngiliz.

Kadın ısrarla soruyordu. "Açılış saatinden hemen sonra mı, yoksa kapanıştan hemen önce mi?"

"Biraz kalamarla domates," dedi hemen yanı başındaki. "Tadına alışırsan, hiç de fena gelmez..."

Rebus sigarasını söndürüp içeri girdi. Ismarladığı içkilerle para üstü onu bekliyordu. Colin Tibbet ona yardım etmek için arka taraftan geldi.

"Kravatını çıkarabilirsin artık," diye takıldı Rebus. "Büroda değiliz."

Tibbet gülümsedi ama yorum yapmadı. Rebus bozuklukları cebine atarak iki bardağı aldı. Phyllida Hawes'ın bira içmesine sevinmişti. En uzak köşedeki masada oturuyorlardı. Clarke defterini çıkarmıştı. Hawes yeni gelen bardağını sessizce Rebus'a doğru kaldırdı. Sandalyesine yaslandı.

"İçkilerin gelmesi beklediğimden uzun sürdü," dedi özür dilercesine.

"Ama çabucak sigara içme fırsatın oldu," diye çıkıştı Clarke. Rebus onu duymazlıktan gelmeye karar verdi.

"Söylesene, elimizde ne var?"

Şimdi, Todorov'un sağ olduğu son iki ya da üç saatin çizelgesini çıkarmışlardı. Maktule ait kaybolan, gasp edildiği tahmin edilen eşyaların sayısı giderek artıyordu. Yeni bir cinayet mahalli ortaya çıkmıştı: otopark.

Colin Tibbet atıldı. "Hunharca bir gasp olayından başka bir durumla karşı karşıya olduğumuzu düşündüren herhangi bir şey var mı?"

"Pek sayılmaz," dedi Clarke fakat John Rebus'la göz göze gelince bir şey biliyormuşçasına usulca göz kırptığını fark etti. Bir terslik vardı; Clarke seziyordu. Bir şeyler doğru gitmiyordu. Masaya koyduğu cep telefonu titreşime geçince aydınlanan ekranın ışığı yanındaki bira bardağına vurmuştu. Rebus telefonu alıp oradan uzaklaştı, belki daha iyi sinyal almak belki de şamatadan kaçmak için. Arka locada yalnız değillerdi. Bir turist grubu şaşkın gözlerle bir köşede oturmuş duvarlarda asılı sanat ürünleriyle ilanları incelemeye dalmıştı. Başka bir masada takım elbiseli iki adam kamburunu çıkarmış neredeyse sessizlik içinde bir mesele üstünde tartışıyorlardı. Televizyon açıktı, ekranda bir yarışma programı vardı.

"Dört kişilik bir takım oluştursak," dedi Tibbet. Hawes ne demek istediğini sordu. "Emniyet Merkezi bar yarışması düzenliyor, Noel'den önceki hafta."

"O güne kadar," diye hatırlattı Clarke, "takım üç kişi kalacak."

"Terfi hakkında bir şey çalındı mı kulağına?" Hawes soruyordu. Clarke hayır anlamında başını salladı. "Vakit kazanıyorlar," diye ekledi Hawes yarasına tuz basarcasına. O sırada Rebus geri geldi.

Yerine otururken "Garip ötesi" dedi yüksek sesle. "Howdenhall'dan aradılar, yeni haberi verdiler. Test sonuçlarına bakılırsa, bizim Rus şairin o gün içinde bir ara boşaldığı anlaşılıyor. Külotunda leke bulmuşlar."

"Belki Glasgow uğurlu gelmiştir," diye tahmin yürüttü Clarke.

"Belki."

"Onunla şu ses kayıtçısı bir şeyler karıştırmış olabilir mi?" diye bir fikir ortaya attı Hawes.

"Todorov'un karısı vardı," dedi Clarke.

"Şairlerin sağı solu belli olmaz," diye ekledi Rebus. "Hint yemeği yedikten bir süre sonra olabilir."

"Saldırıya uğradığı dakikaya dek her an mümkün." Clarke'la Rebus bakışıyorlardı.

Tibbet sandalyesini hareket ettirdi. "Mesela şu da olabilir... anlayın işte." Yanakları al al olmuştu, boğazını temizledi.

"Ne?" dedi Clarke.

"Anlayın artık," diye tekrarladı Tibbet.

"Colin'in demek istediği mastürbasyon bence," diye araya girdi Hawes. Tibbet'ın yüzünden minnet okunuyordu.

"John?" Barmendi seslenen. Rebus ona döndü. "Bunu görmek istersin sanırım." Elinde bir gazete tutuyordu. *Evening News* gazetesinin akşam baskısı. BİR ŞAİRİN ÖLÜMÜ diye manşet atılmıştı, altında da iri puntolarla "*Nyet* deme cüreti gösteren bir muhalif!" yazıyordu. Aleksander Todorov'un arşivdeki fotoğraflarından birini de basmışlardı. Princes Caddesi Parkı'nda çekilmişti, arkasında bütün heybetiyle Kale yükseliyordu. Boynuna ekose bir fular sarmıştı; muhtemelen İskoçya'daki ilk gününden kalmaydı. İki ay ömrü kalmış bir adam.

"Birisi ağzından baklayı kaçırmış," dedi Rebus, kendisine uzatılan gazeteyi alırken. Sonra masada oturanlara sordu: "Bu dediğim metafor sayılır mı?"

ÜÇÜNCÜ GÜN

Cuma

17 Kasım 2006

7

Gayfield Karakol Merkezi Cinayet Masası bürosunu tuhaf bir koku sarmıştı. Yazın ortasında hep duyulan cinsten bir kokuydu ama bu yıl daha uzun süre kalmaya kararlıydı anlaşılan. Birkaç güne ya da haftaya kaybolur gider, derken bir sabah yeniden ortaya çıkardı. Şikâyetlerin ardı arkası kesilmiyordu, İskoç Polis Federasyonu iş bırakma eylemine gideceğini söyleyerek gözdağı veriyordu. Her yer kaldırılmış, kanalizasyon borularına bakılmış, fare kapanları kurulmuştu ama nafile.

"Ölü kokusuna benziyor," diyordu görmüş geçirmiş memurlar. Rebus ne demek istediklerinin farkındaydı: Her an altmışlardan kalma yarı müstakil bir evde koltukta çürümüş bir ceset bulunabilir ya da Leith rıhtımından bir ceset çıkarılabilirdi. Morgda emniyet teşkilatına bir bölme ayrılmıştı, yere bir de radyo koymuşlardı, dileyen açıp dinleyebiliyordu: "Dikkatimizi kötü kokulardan uzaklaştırmaya yarıyor."

Gayfield Karakolu'nda bulunan çözüm bütün pencereleri açmaktı, bu da içeride sıcaklığın dibe vurması anlamına geliyordu. Başmüfettiş James Macrae'nin Cinayet Büro elemanlarıyla arası cam kapıyla ayrılmış ofisi soğuk hava odasından farksızdı. Macrae bu sabah Blackhall'daki evinden gelirken yanında elektrikli bir ısıtıcı getirmişti. Blackhall'un şehirdeki en varlıklı kişilerin oturduğu semt olmakla övündüğünü Rebus bir yerlerde okumuştu. Olacak şey değil gibi gelmişti ona: bungalowlardan başka bir şey yoktu. Barnton ve New Town'daki evler milyonlarca sterlin ediyordu. Kimbilir, belki de orada yaşayanların Bungalow Diyarı'ndakiler kadar zengin olmamasını açıklıyordu bu durum.

Macrae ısıtıcıyı fişe takıp çalıştırmıştı ama yalnızca masada oturduğu tarafı ısıtıyordu. Phyllida Hawes oraya doğru yanaşmakla meşguldü, o kadar ki az daha Macrae'nin kucağına oturacaktı; Başmüfettiş de bunu fark etmiş, çatık kaşlarla ona bakıyordu.

"Pekâlâ," diye gürledi öfkeyle dua edercesine ellerini kavuştururken, "ilerleme raporunuzu duyayım." Fakat Rebus daha ağzını açamadan Macrae bir sorun olduğunu sezmişti. "Colin, kapıyı kapatır mısın? İçeride ısınalım bari."

"Pek yer yok, amirim," dedi Tibbet. Kapı eşiğinde dikilmişti, söylediği doğruydu: Macrae, Rebus, Clarke ve Hawes içeride olunca Başmüfettiş'in ini doluvermişti.

"O zaman masana dön," diye karşılık verdi Macrae. "Phyllida senin adına da konuşabilir."

Tibbet bunu hiç istemiyordu. Eğer Clarke terfi edip Müfettiş olursa, komiser kadrosunda yer açılacaktı, bu da Hawes'la onun devriye ortağı olarak rekabete girecekleri anlamına geliyordu. Karnını içine çekip kapıyı içeriden kapamayı başardı.

"İlerleme raporu," diye tekrarladı Macrae. Tam o anda telefonu çalınca homurdanarak kaldırdı ahizeyi. Rebus amirinin tansiyonundan endişe ediyordu. Hoş, onunki de övünç kaynağı sayılmazdı ama Macrae'nin suratı mosmordu ve Rebus'tan birkaç yaş genç olmasına rağmen neredeyse hiç saçı kalmamıştı. Yaptırdığı son kontrolde Rebus'ın doktoru altını iyice çizmişti: "Şimdiye dek şansın yaver gitti John ama unutma şans bir gün tükenir."

Macrae telefonu yerine koymadan önce birkaç kere daha homurdandı. Gözlerini dikmiş Rebus'ı kesiyordu. "Rus Konsolosluğu'ndan biri gelmiş, danışmada bekliyor."

"Ne zaman damlayacaklar diye merak ediyordum. Amirim, Siobhan'la benim onunla görüşmemiz gerek. Bu arada Phyl'le Colin size bilmek istediğiniz her şeyi aktarabilirler. Dün akşam toplantı yaptık."

Macrae başını sallayarak kabul ederken Rebus da dönüp Clarke'a baktı.

"Sorgu odalarından biri olur mu?"

"Ben de öyle düşündüm." Başmüfettiş'in odasından çıkıp Cinayet Bürosu alanına geçtiler. Duvar panelleri bomboştu hâlâ. Bugün ilerleyen saatlerde olay yerinde çekilmiş fotoğraflar, sıra sıra isim-

ler, yapılacak işler, çalışma çizelgesi dolduracaktı o panelleri. Bazı cinayet mahallerinde geçici karakol kurulurdu, gelişmeler oradan izlenirdi. Ama Rebus bu defa gerekli görmemişti. Otopark çıkışına afişler asarak maktul hakkında bilgisi olanları ifadeye çağıracaklardı, belki Hawes'la Tibbet ya da birkaç üniformalı memur araçların ön camına el ilanları bırakırlardı. Sonuçta bu kocaman, soğuk oda onların üssü olacaktı. Clarke omzunun üstünden Macrae'nin ofisine doğru bakıyordu. Hawes'la Tibbet'in amire en iyi havadisleri vermek için yarıştıklarını görebiliyordu.

"Kim olsa," dedi Rebus, "komiser açığını doldurma yarışı olduğunu düşünür. Sen hangisine para koyardın?"

"Phyl daha kıdemli," diye yanıtladı Clarke. "Öncelik ona verilmeli. Eğer Colin seçilirse, bence kadın ayrılır."

Rebus başını sallayarak ona katıldığını gösterdi. "Hangi sorgu odası?"

"Üç olsun, orayı severim."

"Nedenmiş o?"

"Oradaki masa yağ ve kir bağlamış, duvarlarda yazılar... Bir suç işleyeni ancak öyle bir yer paklar."

Rebus'ın hoşuna gitmişti bu. 3 nolu Sorgu Odası 3 kalbi temiz olana bile kötü bir deneyim yaşatırdı.

"Tam üstüne bastın," dedi Clarke'a.

Konsolosluktan gelen, Nikolay Stahov adında biriydi. Belli belirsiz bir gülümsemeyle tanıttı kendini. Genç görünüyordu, parlak yüzü, seyrelmeye başlamış açık kumral saçlarıyla çocuksu bir havası vardı. Öte yandan boyu bir seksenden fazla, geniş omuzlu bir adamdı, üzerine kemeri bağlı, yakası kalkık siyah truvakar bir yün palto giymişti. Bir cebinden siyah deri eldivenler sarkıyordu, tek parmaklı oldukları Rebus'ın dikkatini çekmişti, parmakların olması gereken yerler dümdüz yuvarlanmıştı. Dilinin ucuna gelen *Seni annen mi giydirdi* sorusunu yöneltmemek için kendini zor tuttu. Elini uzatıp Stahov'la tokalaşmakla yetindi.

"Mr. Todorov'a çok üzüldük," diyerek elini uzattı Clarke. Adam başını eğerek karşılık verirken tokalaştı onunla.

"Konsolosumuz," dedi Stahov, "failin yakalanıp cezalandırılması için her şeyin yerine getirileceğinden emin olmak isterler."

Rebus ağır ağır başını salladı. "Sorgu odalarından birinde daha rahat konuşabileceğimizi düşünmüştük..."

Rus genci koridordan geçirerek üçüncü kapıda durdular. Kilit açıktı. Rebus kolu tutup çekerek önce Clarke'ı, ardından Stahov'u içeriye buyur etti. Sonra kapının üstündeki panonun kapağını kaldırarak Boş yerine Meşgul yazısını çevirdi.

"Buyurun," diyerek yer gösterdi. Stahov bir sandalyeye otururken etrafa göz gezdirdi. Ellerini masanın üstüne koymak üzereyken birden vazgeçip kucağında tutmaya karar verdi. Clarke tam karşısında oturuyordu, Rebus kollarını kavuşturup duvara yaslanarak ayakta durmaktan hoşnuttu. "Aleksander Todorov hakkında bize neler anlatabilirsiniz?"

"Buraya protokol gereği sizden güvence almaya gelmiştim, Müfettiş. Bir diplomat olarak sorularınıza yanıt vermekle yükümlü olmadığımızı bilmeniz gerekir."

"Dokunulmazlığınız var çünkü," diyerek kabul etti bunu Rebus. "Biz sadece yardımcı olmak isteyebileceğinizi düşündük. Ne de olsa öldürülen kişi *sizin* vatandaşlarınızdan biri, üstelik tanınmış biri." İncinmiş gibi konuşmaya çalışıyordu.

"Şüphesiz, şüphesiz, bu tartışılmaz." Stahov başını durmadan sağa sola oynatarak konuşurken ikisine birden bakmaya çalışıyordu.

"Güzel," dedi Clarke. "O zaman size Todorov'un nasıl bir çıbanbaşı olduğunu sormamın sakıncası yoktur, değil mi?"

"Çıbanbaşı?" Stahov'un İngilizcesinin bu sözcüğü anlamaya yetip yetmediğini anlamak zordu.

Clarke sözcükleri değiştirerek soruyu bir daha yöneltti: "Muhalif bir şairin Edinburgh'da yaşaması sizi ne kadar zor duruma düşürdü?"

"Zor duruma falan düşürmedi."

"Onu bağrınıza mı bastınız?" Clarke bir tahmin yürütür gibi sormuştu. "Konsoloslukta davet verdiniz mi? Nobel için adı geçiyordu... Herhalde gurur duymuşsunuzdur."

"Bugünün Rusya'sında Nobel Ödülü fazla bir anlam ifade etmez."

"Mr. Todorov son günlerde şiir dinletilerine katılıyordu... Siz kendisini dinlemeye gittiniz mi?"

"Başka işlerle meşguldüm."

"Ya konsolosluktan başka biri?.."

Stahov sözünü kesti Clarke'ın. "Bunların sizin araştırmalarınıza bir yararı olacağını sanmıyorum. Aslına bakarsanız, sorularınız kinaye olarak anlaşılabilir. Aleksander Todorov'u burada isteyip istemediğimizin hiç önemi yok. Ancak onun öldürüldüğü yer *sizin* şehriniz, *sizin* ülkeniz. Edinburgh ırk ve inanç konularında sorunların çıkmadığı bir kent sayılmaz: Polonyalı işçiler hâlâ saldırıya uğruyor. Yanlış futbol takımının formasını giymek bile kışkırtıcı olmaya yetiyor."

Rebus bakışlarını Clarke'a dikti. "Kinayelerden söz edene bak..."

"Hakikati konuşuyorum." Stahov'un sesi titremeye başlamıştı, sakin olmaya gayret ediyordu. "Konsolosumuz gelişmelerden haberdar edilmek istiyor, Müfettiş. Bu sayede titiz ve adil bir soruşturma yürüttüğünüz konusunda Moskova'ya güvence verebiliriz, onlar da gönül rahatlığıyla hükümetinize tavsiyede bulunabilirler."

Rebus'la Clarke bu öneriyi düşünüyor gibi duruyorlardı. Rebus kollarını çözüp ellerini ceplerine soktu.

"Mr. Todorov'a kendisine garezi olan birinin saldırmış olması ihtimali var elbet," diye sakin bir tonla belirtti. "O kişi Edinburgh'da yaşayan Rus topluluğunun bir üyesi de *olabilir* pekâlâ. Konsolosluk burada yaşayıp çalışanların bir listesini tutuyordur diye tahmin ediyorum, yanılıyor muyum?"

"Müfettiş, benim anladığım kadarıyla, Aleksander Todorov şehrin sokaklarında işlenen suçların kurbanlarından biridir."

"Bu aşamada böyle bir yargıya varmak saçma olur, beyefendi."

"Şu liste çok işimize yarardı," diye vurguladı Clarke.

Stahov sırayla iki dedektifi süzüyordu. Rebus bir an önce kararını verse diye geçirdi içinden. 3 nolu Sorgu Odası'nı seçmeleri yanlış olmuştu: içerisi buz gibi soğuktu. Rus adamın paltosu onu ısıtıyordu besbelli ama Siobhan birazdan titremeye başlardı. Nefeslerini havada görmemeleri hayret vericiydi.

"Ne yapabileceğime bir bakayım," dedi Stahov nihayet. "Ama karşılığında siz de beni gelişmelerden haberdar edeceksiniz."

"Bize telefon numaranızı verin." Clarke'ın bu sözünü şartının kabul edilmesi olarak anlamıştı Stahov.

Rebus hiç de öyle olmadığını biliyordu.

Danışma masasında Siobhan Clarke'ı bekleyen bir paket vardı. Rebus sigara içmeye dışarı çıkmıştı, hem de Stahov'un şoförü var mı diye bakacaktı. Clarke hava yastıklı zarfı açınca içinden bir CD çıktı, üstünde de keçeli siyah kalemle "Riordan" yazıyordu. Todorov yerine Charles Riordan'ın kendi adını yazması çok şey anlatıyordu. CD'yle birlikte üst kata çıktı, takacak bir cihaz bulamadı. Böylece Clarke park yerinin yolunu tuttu, o binadan çıkarken Rebus içeri giriyordu.

"Kocaman siyah bir Mercedes bekliyordu," dedi Rebus. "Adam gözünde kara gözlükler, eldivenli elleriyle karşıladı bizimkini. Sen nereye?"

Clarke anlatınca, onunla birlikte gitmeyi önerdi, ama ardından "senin hızına ayak uyduramayabilirim" diye ekledi. Buna rağmen sonunda ikisi birlikte Clarke'ın arabasında ısınmak için klimayı açarak bir saat on beş dakika boyunca oturdular. Riordan her şeyi kaydetmişti: seyirciler arasında gevezelikler, derken Abigail Thomas'ın açılış konuşması, Todorov'un yarım saatlik dinletisi, soruların çoğunun siyasetten uzak tutulduğu soru-cevap faslı. Alkışlar azalıp seyirciler dağılmaya koyulurken Riordan'ın mikrofonu hâlâ kayıttaydı.

"Adam takıntılı," dedi Clarke.

Rebus da aynı fikirdeydi. "Farkındayım." Duydukları son söz Rus birinin homurdanmalarından bir kesitti. "Galiba," diye tahmin yürüttü Rebus, "dediği 'Kruşçev sağ olsun bunlar son buldu' gibi bir şeydi.

"Kruşçev kim? Jack Palance'ın arkadaşı mı?"

Dinleti dikkat çekiciydi, şairin sesi yankılı, hırçın, yanık ve gürdü. Bazı şiirlerini İngilizce, diğerlerini Rusça okumayı tercih etmişti, ama çoğunlukla iki dilde okumuştu: önce Rusça, ardından İngilizce.

Bir yerinde, "İskoçlar gibi konuşuyor, değil mi?" diye sordu Clarke.

Rebus terslendi, "İngiltere'den gelen birinin kulağına öyle gelebilir." Tamam, buna da atlayabilirdi Clarke, çoğu zaman yaptığı gibi, ilk tanıştıklarından beri onun "güneyli" aksanını diline dolamıştı Rebus. Ama Clarke bu defa oltaya gelmeyecekti.

Derken başka bir yerde, "Bunun adı 'Raskolnikov,'" dedi. "Kitaptan hatırlıyorum. Raskolnikov *Suç ve Ceza*'daki karakterlerden biri."

"Herhalde sen doğmadan önce okumuşumdur o kitabı."

"Dostoyevski okur musun sen?"

"Sence böyle bir konuda yalan söyler miyim?"

"Ne anlatıyordu peki?"

"Suçtan bahsediyor. Kanımca, büyük Rus romanlarından biri."

"Başka neler okudun?"

"Konumuzla hiç ilgisi yok bunun."

Clarke CD-çaları kapatırken Rebus oturduğu yerde ona doğru döndü. "Ses kayıtlarını dinledin, Todorov'un kitabını okuyorsun, bütün bunlardan onun öldürülmesi için herhangi bir gerekçe çıkarabildin mi?"

"Hayır," diye kabullendi Clarke. "Aklından geçeni biliyorum: Macrae olayı amacından sapan gasp girişimi olarak ele alacak."

"Konsolos da böyle ele alınmasını istediğine göre sorun yok."

Clarke kafasını düşünceli bir edayla ağır ağır salladı. "Sence kiminle cinsel ilişkide bulundu?"

"Sence önemi var mı?"

"Bunu öğrenene kadar bilemeyiz. En olası aday Scarlett Colwell gibi görünüyor."

"Afet olduğu için mi?" Rebus bu fikre şüpheyle bakıyordu sanki.

"Kadını başka biriyle hayal etmeye dayanamıyorsun, öyle mi?" diye takıldı Clarke.

"Peki, Şiir Kütüphanesi'ndeki Miss Thomas olmasın?" fikrine de Clarke burun kıvırdı.

"O kadını rakip olarak görmem," diye açıkladı.

"Dr. Colwell bundan pek emin görünmüyordu."

"Bu da bize Ms. Thomas'tan çok Dr. Colwell'la ilgili bir şeyler söyler."

"Belki de genç Colin haklıdır. Ateşli şairimiz Glasgow'da bir fahişe tavlamış olabilir," diye devam etti Rebus. Clarke'ın dik dik baktığını gördü. "Affedersin, 'seks işçisi' demem gerekirdi, yoksa son zılgıtı yediğimden beri terminoloji yine mi değişti?"

"Sen bildiğin gibi konuş, ben sırası gelince zılgıtımı çekerim." Clarke bir an durdu ama bakışlarını ondan ayırmamıştı. "Seni *Suç ve Ceza*'yı okurken gözümün önüne getiremiyorum." Derin bir soluk alarak ekledi. "Harry Goodyear hakkında araştırma yaptım."

"Tahmin etmiştim." Rebus'ın dikkati ön cama ve ilerideki arabaya çevrilmişti. Sigara içmek için kendi tarafındaki camı indirmeye can attığı her halinden belliydi. Fakat koku hâlâ geçmemişti, asfaltın üzerinde asılı kalmış gibi bekliyordu.

"Rose Caddesi'nde bar işleten biri vardı, seksen beş yaşlarında falan," diye anlatıyordu Clarke. "Sen komiserdin. Adamın kodese tıkılmasına yardım etmiştin."

"İşyerlerinde uyuşturucu satışı yapıyordu."

"Cezaevinde öldü, değil mi? Bir ya da iki yıl sonra... Kalpten galiba. Todd Goodyear daha bebek beziyle dolaşıyordu o zamanlar." Rebus'ın bir şeyler eklemesini beklercesine soluklandıktan sonra devam etti Clarke. "Todd'un bir erkek kardeşi var, biliyor muydun? Sol adında biri, birkaç kez bizim radara takılmış. Böyle diyorum ama aslında adam Dalkeith'de yaşıyor, yani Edinburgh E Şubesi'nin sorunu. Bil bakalım başını neyle belaya sokmuş?"

"Uyuşturucu?"

"Demek biliyordun?"

Rebus hayır anlamında başını salladı. "Mantıklı tahmin."

"Sen Todd Goodyear'ın emniyet teşkilatında olduğunu bilmiyor muydun yani?"

"İster inan, ister inanma, Shiv, yirmi yıl önce kodese tıktığım haydutların torunlarını takip etmiyorum."

"Sol sadece uyuşturucu bulundurmaktan içeri atılmamış, satma suçundan da yargılanmış. Mahkeme suçsuzum beyanını kabul etmiş."

Rebus dönmüş Clarke'ı süzüyordu. "Bütün bunları nereden öğrendin?"

"Bu sabah büroya senden önce geldim. Bilgisayar başında birkaç dakika, Dalkeith Cinayet Masası'yla bir telefon görüşmesi yetti. Söylentilere bakılırsa, Sol Goodyear meğer Koca Ger Cafferty adına çalışıyormuş."

Rebus'ın bamteline dokunduğunu hemen anlamıştı Clarke: Cafferty yarım kalmış iş demekti, hem de yarım kalmış *büyük* bir iş, Rebus'ın "yapılacaklar" listesinde en üst sırada yer alırdı. Cafferty emekliye ayrılmış bir kabadayı pozu takınıyordu, gelgelelim Rebus'la Clarke bunu yutmamışlardı.

Cafferty hâlâ parmağında oynatıyordu Edinburgh'yı.

Üstelik şimdi Clarke'ın *kendi* listesinin de en tepesine yerleşmişti.

Rebus gözünü tekrar ön cama dikerek sordu. "Bunlarla bir sonuca ulaşır mıyız?"

"Pek değil." CD'yi yuvasından çıkardı. Radyo birden bangır bangır bağırmaya başlamıştı. Forth 1 istasyonuna ayarlıydı, DJ carcar konuşuyordu. Clarke radyoyu kapattı. Rebus'ın dikkatini bir şey çekmişti.

"Burada kamera olduğunu bilmiyordum." Binanın köşesini kastediyordu, birinci ve ikinci katların arasını. Kameranın açısı park yerini gösteriyordu.

"Vandallığı önler sanıyorlar. Bana ne hatırlattı biliyor musun? Sence Todorov'un öldürüldüğü gece şehir merkezinde kaydedilen görüntülere bakmanın yararı olur mu? Princes Caddesi'nin batı ucunda kameralar olmalı, hatta Lothian Yolu üstünde. Eğer biri peşine düşmüşse..." Clarke cümlesini yarım bıraktı.

"İyi fikir," diye kabul etti Rebus.

"Samanlıkta iğne aramaktan farksız," diye ekledi Clarke. Rebus'ın sessiz kalması aynı şeyi düşündüğünü gösteriyordu; Clarke başını koltuğa yasladı, içeri girmek için ikisinin de acelesi yoktu. "Bir gazetede okumuştum, teknik takip konusunda dünyanın en iyi ülkesi olduğumuzu yazıyordu; Londra'daki kapalı devre kameraların sayısı ABD toplamından çok daha fazlaymış... doğru olabilir mi?"

"Suç oranını azalttığını sanmıyorum." Rebus gözlerini kısmıştı. "Bu ses nereden geliyor?"

Clarke üst kattaki pencereden Tibbet'ın eliyle onlara işaret ettiğini gördü. "Bizi çağırıyorlar galiba."

"Belki katil vicdanına yenilip teslim olmuştur."

"Belki," dedi Clarke ama buna hiç ihtimal vermiyordu.

8

Metal detektörden geçer geçmez "Daha önce geldin mi hiç buraya?" diye sordu Rebus. Çıkardığı bozuklukları avuçlayarak cebine geri sokmaya çalışıyordu.

"İlk açıldığında günlük turla gelip gezmiştim," diye açıkladı Clarke.

Tavanda girintili çıkıntılı şekiller göze çarpıyordu; Rebus bunlar Haçlıların armalarını mı simgeliyor diye merak ediyordu. Ana giriş holünde türlü etkinlikler vardı. Tur grupları için masalar kurulmuş, üstlerine kimlik kartlarıyla hangi grupların beklendiğini gösteren yazılar konmuştu. Personel dört bir tarafta konukları danışma masasına yönlendirmeye hazır bekliyordu. Holün bitiminde okul üniformalarıyla öğrenciler öğlen olmadan yemeğe oturmaya başlamışlardı.

"Benim ilk gelişim," dedi Rebus. "Dört yüz milyon sterlin neye benzer diye merak ederdim hep."

Basın yayın organlarında planların duyurulmasıyla birlikte İskoç Parlamentosu kamuoyunu ikiye bölmüştü. Kimileri bunu gözü pek ve devrim niteliğinde bir gelişme olarak görürlerken, diğerleri acayipliğine ve maliyetine kafayı takmışlardı. Mimar da onu görevlendiren de proje sonuçlanmadan ölmüştü. Buna rağmen inşaat tamamlanmış ve hizmete açılmıştı; hakkını teslim etmek gerekiyordu, Rebus parlamento salonunu televizyon haberlerinde ne zaman görse biraz özel göründüğünü kabul ederdi.

Danışma masasında Megan Macfarlane'le görüşeceklerini söylediklerinde kadın görevli bilgisayardan bir çift ziyaretçi kartı çıkarttı. İskoç Parlamentosu Üyesi'nin ofisiyle yapılan telefon gö-

rüşmesinde kendilerinin beklendiği doğrulanınca başka bir personel gelip onu takip etmelerini söyledi. Uzun boylu, sert adımlarla yürüyen bir erkekti, danışmadaki memure gibi o da en az altmış beş yaşındaydı. Adamın peşi sıra koridorlarda ilerleyerek bir asansörle yukarı çıkıp başka koridorlara yöneldiler.

"Her yer beton ve tahta," dedi Rebus.

"Ve cam," diye ekledi Clarke.

"Hiç kuşkusuz özel yapım, en pahalısından."

Genç bir adamın onları karşılamak üzere beklediği bir köşeyi daha dönene dek rehberleri ağzını açmamıştı.

"Teşekkürler, Sandy," dedi genç. "Bundan sonrasını ben hallederim."

Rehber geldikleri yöne doğru uzaklaşırken Clarke ona teşekkür etti, karşılığında hafif bir mırıltı duydu. Belki de nefesi tıkanmıştı.

"Adım Roddy Liddle," diye tanıttı kendini genç adam. "Megan'ın yanında çalışıyorum."

"Peki Megan *kim* oluyor?" Rebus'ın sorusu Liddle'ın şaka mı bu diyen gözlerle bakmasına yol açmıştı. "Amirimiz bize sadece," diye açıkladı Rebus, "buraya gelip o isimde biriyle konuşmamızı söyledi. Herhalde kendisine telefon eden odur."

Liddle yerine getirdiği zahmetli işlerden biri olduğunu ima eder bir havada açıkladı, "Telefon eden bendim."

"Aferin, evlat," dedi Rebus. "Evlat" sözcüğü Liddle'ın içine oturmuştu. Liddle yirmili yaşların başındaydı, ayrıca siyasette ilerleme yolunda iyi bir adım attığını düşündüğü belli oluyordu. Ona kulak asmamaya karar vermeden önce Rebus'ı tepeden tırnağa süzdü.

"Megan açıklayacaktır mutlaka." Bunu söyledikten sonra Liddle döndü ve önden giderek onları koridorun sonuna doğru götürdü.

İskoçya Parlamentosu Üyeleri'nin özel ofisleri gayet orantılı düzenlenmişti, hem politikacılar hem de memurlar için masalar vardı. Rebus'ın gözüne ilk çarpan şey meşhur "fikir kapsülleri" olmuştu, kavisli pencereleri ve minderli oturma yerleri olan küçük girintilerdi bunlar. İskoçya Parlamentosu Üyeleri burada gerçek-dışı fikirler üretirlerdi. Megan Macfarlane'i bunlardan birinde buldular. Kadın ayağa kalkarak selamladı onları.

"Kısa sürede geldiğinize sevindim," dedi. "Soruşturmayla meşgul olduğunuzu biliyorum, sizi fazla tutmaya niyetim yok." Kısa boylu, zayıf ve son derece bakımlıydı, saçının tek bir teli bile havaya kalkmamıştı, makyajı ölçülüydü. Burnunun ortasında duran yarımay şeklindeki gözlüklerinin üzerinden dedektifleri kesiyordu. "Ben Megan Macfarlane," dedi ve onlardan da kendilerini tanıtmalarını istedi. Liddle masasına dönmüş, bilgisayarındaki iletileri gözden geçiriyordu. Rebus'la Clarke isimlerini söyledikten sonra İskoçya Parlamentosu Üyesi önce oturacak bir yer aradı, derken aklına daha iyi bir fikir geldi.

"Aşağı inelim, kahve içeriz. Roddy gelirken sana da getireyim mi?"

"Yok, teşekkürler Megan. Günde bir tane bana çok bile."

"Doğru söyledin. Daha sonra mecliste olmamı gerektiren bir durum var mı?" Roddy başıyla yok işareti yapana dek bekledi, arkasından bakışları Clarke'a yöneldi. "Tahmin edersiniz, gündemi tartıştığınız sırada kahvenin idrar söktürücü etkisi gafil avlar insanı..."

Geldikleri koridorlardan geri yürüyorlardı, derken muazzam bir merdivenden aşağı inmeye başladılar, Macfarlane Mayıs seçimlerinde "İskoç Milliyetçileri" büyük umutlar besliyor diye anlatıyordu.

"Son anketlerde İşçi Partisi'nin net beş puan önünde gidiyoruz. Blair popülerliğini kaybetti, aynı şekilde Gordon Brown da. Irak savaşı, asilzadelere verilen paralar. Soruşturmayı başlatan, çalışma arkadaşlarımdan biriydi. İşçi Partisi'nin eli ayağına dolaştı, çünkü Emniyet Müdürlüğü 'önemli ve değerli bilgiler' açığa çıkarmıştı." Hoşnut bit tavırla gülümseyerek ekledi Macfarlane. "Öyle görünüyor ki skandal rakiplerimizin göbek adıymış."

"Demek tepki oylarını hedefliyorsunuz?"

Rebus'ın bu sorusuna cevap vermeye gerek görmemişti Macfarlane.

"Mayıs'ta kazanan siz olursanız," diye devam etti Rebus, "bağımsızlık referandumuna gider miyiz?"

"Mutlaka."

"Birdenbire Kelt kaplanı olur muyuz?"

"İşçi Partisi elli yıldır İskoçya halkını yüzüstü bırakıyor, Müfettiş. Artık bunu değiştirmenin zamanı geldi."

Tezgâhta kuyruğa girdiklerinde Macfarlane kahvelerin kendi "ikramı" olduğunu söyledi. Rebus espresso istemişti, Clarke da küçük fincanda cappuccino. Macfarlane ise kendine söylediği sade kahveye üç şeker attı. Yan tarafta masalar vardı, üstünde bırakılmış tabakları kenara iterek boş bir masaya yerleştiler.

"Hâlâ karanlıkta el yordamıyla ilerliyoruz," dedi Rebus fincanını kaldırarak. "Hemen konuya girmemin bir sakıncası yoktur umarım, ama sizin de dediğiniz gibi, merkezde bizi bekleyen bir cinayet soruşturması var."

"Kesinlikle," diyerek aynı fikirde olduğunu belirtti Macfarlane. Aklından geçenleri toparlar gibi bir an durduktan sonra "Beni ne kadar tanıyorsunuz?" diye sordu.

Rebus'la Clarke birbirlerine baktılar. "Sizi görmeye gelmemiz söylenene kadar," diye açıklamak zorunda kalmıştı Rebus, "ikimiz de sizin adınızı duymamıştık."

İskoçya Parlamentosu Üyesi kırıldığını belli etmemeye çalışarak ilk yudumunu almadan önce kahvesini üfledi.

"İskoç Milliyetçisiyim."

"Bu kadarını tahmin ettik."

"Bunun anlamı şu; ülkemi çok seviyorum. Eğer İskoçya yeni yüzyılda parlayacaksa, Birleşik Krallık'ın kıskaçlarından çıkarak parlayacaksa, bu ancak bizim atılımlarımız, girişimlerimiz ve yatırımlarımız sayesinde olur." Sözcükleri vurgulamak için parmaklarını üçe kadar bir bir kaldırmıştı. "İşte bundan dolayı Kentsel Dönüşüm Komisyonu'nun faal bir üyesiyim. Görev alanımıza yalnızca kent girmiyor elbette, biliyorsunuz; aslında bunun anlaşılması için isim değişikliği önerdim."

Rebus'ın gerildiğini fark eden Clarke, "Sözünüzü kestiğim için kusura bakmayın," diye araya girdi, "ama bütün bunların bizimle ne ilgisi olduğunu merak ediyorum?"

Macfarlane gözlerini kaçırarak dudaklarına özürle karışık hafif bir tebessüm kondurdu. "Beni heyecanlandıran bir şeyler anlatırken kendimi kaptırıyorum galiba."

Rebus'ın kendisine bakan gözlerinden Clarke aklından geçeni okuyordu.

"Bu talihsiz olay," diye devam etti Macfarlane, "Rus şairin başına gelen..."

"Ne olmuş ona?" dedi Rebus sözünü sabırsızca keserek.

"Şu sıralar bir grup işadamı İskoçya'da bulunuyor, çok *varlıklı* kişiler, hepsi Rus. Petrol, gaz ve çelik, ayrıca daha başka sektörleri temsil ediyorlar. Geleceğe bakıyorlar, Müfettiş, İskoçya'nın geleceğine. Son birkaç yıldır onca alınteri dökerek kurduğumuz bağlantılarla ilişkilerimizi hiçbir şeyin bozmayacağına emin olmalıyız. Yabancıları hoş karşılamayan, farklı kültürlerle uyrukları kucaklamayan bir ülke olduğumuzu düşünmelerini *asla* istemeyiz. Şu Sih delikanlının başına neler geldi baksanıza..."

"Irkçı bir saldırı olup olmadığını soruyorsunuz herhalde," diyerek Clarke her şeyi özetledi.

"Gruplardan biri böyle bir endişe duyduklarını dile getirmişti," diye itiraf etti Macfarlane. Rebus'a doğru bakıyordu ama dedektif gözünü yine tavana dikmişti, ne düşüneceğini bilemiyordu hâlâ. İçbükey kesitleri gemiye benzetmek üzere yaptıkları çalınmıştı kulağına. Dikkatini yeniden Parlamento Üyesi'ne çevirdiğinde kadının yüzündeki kaygıları giderecek bir güvence vermek gerektiğine karar verdi.

"Herhangi bir yargıya varamayız," demekle yetindi Rebus. "Irkçı güdüler söz konusu olabilir. Sabahleyin Rus konsolosluğu bize bu kadarını söyledi zaten. Doğu Avrupa'dan gelen göçmen işçilerden bazılarına yönelik saldırılar olmuş. Kuşkusuz biz de bu çizgide yol alacağız."

Macfarlane duydukları karşısında afallamış gibiydi: Rebus hedefine ulaşmıştı. Clarke elindeki fincanı ağzına tutarak güldüğünü belli etmeme çabasındaydı. Rebus eğlencenin bitmediğine karar vererek devam etti. "Bu işadamları arasından herhangi biri yakın zamanda Mr. Todorov'la karşılaşmış mı? Eğer öyleyse, onlarla konuşmanın yararı dokunabilir."

Fakat o sırada yanlarına birinin gelmesiyle Macfarlane yanıt vermekten kurtulmuştu. Rebus'la Clarke gibi gelen adam da ziyaretçi kimliği taşıyordu.

"Megan," dedi heceleri uzatarak, "resepsiyondan gördüm sizi. Bölmüyorum, değil mi?"

"Rica ederim." İskoçya Parlamentosu Üyesi rahatladığını gizlemekte zorlanıyordu. "Dur, sana bir kahve getireyim Stuart,"

dedikten sonra Rebus'la Clarke'a döndü: "Stuart Janney, First Albannach Bank'ten." Ardından onları Stuart'a tanıttı: "Todorov davasını yürüten yetkililer." Janney kendine bir sandalye çekmeden önce onlarla tokalaştı.

"İkiniz de müşterimsinizdir umarım," diyerek gülümsedi.

"Mali durumumu bilseydiniz," diye açıkladı Rebus, "rakip kurumla çalışmama sevinirdiniz."

Janney yüzünü buruşturdu. Çıkarıp koluna astığı pardesüsünü katlayıp kucağına koydu. "Şu cinayet korkunç bir haber," dedi, Macfarlane tekrar tezgâhta sıraya girerken.

"Korkunç," diye tekrarladı Rebus.

"Ms. Macfarlane'in demin söylediğinden anladığım kadarıyla," diyerek araya girdi Clarke, "bu konudan size bahsetmiş."

"Bu sabah sohbet ederken konuşmuştuk," diye doğruladı Janney, elini sarı saçlarında gezdirerek. Yüzünde çiller vardı, pembe teni Rebus'a Colin Montgomerie'nin gençliğini hatırlatmıştı, gözleri kravatı gibi lacivertti. Janney daha fazla açıklama gereği hissetmiş olmalıydı. "Telefonda konuşuyorduk."

Rebus'ın "Şu Rus konuklarla herhangi bir ilginiz var mı?" sorusunu başını sallayarak doğruladı Janney.

"FAB olası müşterileri asla geri çevirmez, Müfettiş."

FAB: çoğu insanın First Albannach Bank için kullandığı bir kısaltmaydı. Gönül bağı ifade ederdi ama arkasında İskoçya'nın en büyük bankerlerinden biri vardı, ayrıca en kârlı şirketlerdendi. Televizyon reklamlarında FAB geniş bir aile olarak tanıtılır, neredeyse mini televizyon dizileri gibi çekim yapılırdı, öte yandan bankanın protestolara rağmen yeşil alana inşa edilen yeni genel merkez binası, çevresinde alışveriş merkezi ve kafeleri barındıran minyatür bir şehirdi. Çalışanlar dilerlerse gidip saçlarını yaptırabilir veya akşam yemeği için gıda alışverişi yapabilirlerdi. Jimnastik salonunu kullanabilir ya da şirketin dokuz delikli kendi çim sahasında bir tur golf oynayabilirlerdi.

"Eğer şu limit aşımını yönetecek birini arıyorsanız..." Janney kartvizitini uzattı. Bunu gören Macfarlane ona sade kahvesini uzatmadan önce kahkahalarla güldü. İlginç gelmişti Rebus'a, ikisi de aynı içiyorlardı kahveyi. Ama her iddiasına girerdi, eğer bir

müşterisi Janney'e kahve ısmarlayacak olsa onun gibi içmeye dikkat ederdi mutlaka. Tulliallan'daki Polis Akademisi bir veya iki yıl önce bir kurs düzenlemişti: Duygudaş Sorgu Teknikleri. Bir tanığı ya da zanlıyı sorgularken yalan söylemeniz bile gerekse ortak konular bulmaya çalışırdınız. Rebus denemeye bile kalkmamıştı ama Janney gibi biri için bunun doğal olduğunu görebiliyordu.

"Stuart iflah olmaz biri," dedi İskoçya Parlamentosu Üyesi. "Müşteri avlamak konusunda sana ne demiştim? Hiç etik değil." Fakat konuşurken gülümsüyordu, Janney verdiği kartvizitleri Rebus'la Clarke'a doğru kaydırmaya özen gösterdi.

"Mr. Janney," diye söze başladı Clarke, "ikinizin Aleksander Todorov olayını tartıştığınızı söyledi."

Megan Macfarlane ağır ağır başını sallıyordu. "Stuart KDK'da danışmanlık yapar."

"FAB'in Milliyetçilerden yana olduğunu bilmezdim, Mr. Janney," dedi Rebus.

"Tamamen tarafsız," dedi Janney vurgulu bir tonla. "Kentsel Dönüşüm Komisyonu'nun on iki üyesi var, Müfettiş, beş siyasal partiyi temsil ederler."

"Bugün kaçıyla telefonda görüştünüz?"

"Şu ana dek sadece Megan'la," diye itiraf eden banker ekledi, "ama henüz öğlen *bile* olmadı." Stuart saatine bakıp kontrol eder gibi yaptı.

"Stuart bizim her yerde gözü olan danışmanımız," dedi Macfarlane. "İç Yatırım Girişimleri."

Rebus bunu duymazlıktan geldi. "Ms. Macfarlane sizden buraya uğramanızı mı istemişti, Mr. Janney? Bankerin İskoçya Parlamentosu Üyesi'ne bakışını görünce aradığı cevabı almıştı. Rebus bu kez Macfarlane'e döndü. "Hangi işadamıydı?"

Kadın gözlerini kırpıştırdı. "Anlamadım?"

"Aleksander Todorov'la bu kadar ilgili görünen hangisiydi?"

"Ne bilmek istiyorsunuz?"

"Bilmememi gerektiren bir *sebep* mi var?" Rebus etkili olmak adına tek kaşını kaldırmıştı.

Janney ağzını çarpıtmış gülümsüyordu, "Müfettiş seni köşeye sıkıştırdı, Megan." Tepki olarak şeytani bakışlarla karşılaştı fakat

Macfarlane dikkatini Rebus'a çevirene kadar bunlardan eser kalmamıştı.

"Sergey Andropov," dedi Parlamento Üyesi.

"Andropov adında bir Rus devlet başkanı vardı," diye atıldı Clarke.

"Akrabalıkları yok," dedi Janney kahvesinden bir yudum alırken. "Genel Müdürlük ondan Svengali diye söz eder."

"O niye?" Clarke gerçekten merak ettiği için sorar gibiydi.

"Topladığı hisse senetlerinin sayısı, şirketini küresel oyuncular arasına girecek şekilde kurması, dört bir tarafta gözüne girdiği yönetim kurulları, uyguladığı stratejiler, oyunu kuralına göre oynaması..." Bıraksalar, Janney bütün gün sıralayacaktı sanki. "Hiç kuşku yok ki," diye ekledi, "sevgi sözcüğü olarak takmışlardır bu adı."

"Sözlerinize bakılırsa, ne olursa olsun, size kendini sevdirdiği belli," dedi Rebus. "Tahminimce First Albannach böyle büyük lokmalarla iş yapmaya bayılır."

"Yapıyoruz zaten."

Rebus bankerin suratına yayılan tebessümü silmeye kararlıydı. "Aslında, Aleksander Todorov da sizin bankanızla çalışıyordu, ama başına gelenlere bakın."

Clarke da yorumunu geciktirmedi elbet. "Müfettiş Rebus haklı, beyefendi. Acaba Mr. Todorov'un hesaplarıyla ilgili ayrıntıları ve en yakın tarihli hesap hareketlerini bize iletebilir misiniz?"

"Protokoller var ama..."

"Anlıyorum, beyefendi, fakat bunlar katilini bulmamıza yardımcı olabilir, böylece müşterileriniz rahatlayacaktır."

Janney düşünceli bir edayla somurttu. "Vârisi var mı?"

"Bildiğimiz kadarıyla yok."

"Hesabı hangi şubede?"

Clarke kollarını öne doğru uzatarak bilmem anlamında omuz silkti ve umutlu bir gülümseyiş takındı.

"Ne yapabilirim, bir düşüneyim."

"Çok makbule geçer, beyefendi," dedi Rebus. "Bizi Gayfield Karakolu'nda bulabilirsiniz." Çevresine şöyle bir göz gezdirdi. "Burası kadar muazzam bir yer değil ama vergi mükelleflerini iflasa götüren bir bina da değil tabii..."

9

Parlamentoyla Şehir Meclisi binasının arası kısaydı. Rebus danışma masasındaki personele saat ikide Lord Provost'la randevuları olduğunu belirttikten sonra çok erken geldiklerini söyleyip, arabalarını kapının önüne park edip edemeyeceklerini sordu. Kimse bunda bir sakınca görmeyince Rebus gülücükler saçarak, vakit öldürmek için Graeme MacLeod'a bir merhaba diyebilir miyiz diye ekledi. Yine izin çıkmıştı, ikinci güvenlik noktasından geçerek binaya girdiler. Asansörü beklerlerken Clarke dönmüş Rebus'a övgüler yağdırıyordu.

"Kaç dakikadır dilimin ucunda, Macfarlane'le Janney'i çok iyi idare ettin."

"İşin çoğunu benim sırtıma yüklediğini görünce böyle düşündüğünü tahmin ettim."

"İltifatı geri çekmek için çok mu geç?" Clarke'ın bu sözüne gülüştüler. "Palavra atarak başkasının park yerini işgal ettiğimizi anlamaları ne kadar sürer?"

"Lord Provost'un sekreterine sorup sormayacaklarına bağlı." Asansör gelmişti, kabine binip yerin iki kat altına indiler, bir adam onları bekliyordu. Rebus onu Graeme MacLeod diye tanıttı Clarke'a, sonra MacLeod'un peşine takılarak AİT Odası'na ilerlediler, kısaltmanın açılımı Ana İzleme ve Takip Odası'ydı. Rebus daha önce de gelmişti buraya ama Clarke'ın ilk gelişiydi, yan yana dizilmiş ekranlara yansıyan kapalı devre yayınlarını görünce gözleri faltaşı gibi açıldı, bir düzine kadardılar, üçü gömülüydü, önlerindeki bilgisayar masalarında oturan personel tarafından komuta ediliyorlardı.

MacLeod ziyaretçilerin etkilenmesinden hoşlanırdı, kısa konuşmasına başlamak için soru sorulmasını beklemeye gerek görmezdi.

"Şehirde kapalı devre gözetim başlayalı on yıl oldu," diye söze başladı. "Başlangıçta merkezde on iki kamera bulunuyordu, şimdi sayıları yüz otuzu aştı, yakında daha da artacak. Bilston'daki Polis Denetim Merkezi'yle doğrudan bağlantı halindeyiz, bu küçücük odada tespit ettiklerimiz sayesinde yılda bin iki yüz kadar yakalama yapıyorlar."

İçerisi epey sıcaktı, monitörlerin yaydığı ısı fazlaydı, Clarke omzunu oynatarak paltosunu çıkardı.

"Biz 7/24 açığız," diye anlatmaya devam etti MacLeod, "polise onları bulmalarını söylerken şüphelileri takip edebiliyoruz." Monitörlerin tepesinde numaralar yazılıydı, MacLeod birini parmağıyla gösterdi. "Şurası Grassmarket," dedi, sonra masada oturan kadını kastederek devam etti: "Eğer Jenny, önündeki klavye yardımıyla kamerayı döndürürse arabasını park edenleri veya bir dükkândan ya da bardan çıkanları yakından görebiliriz."

Jenny nasıl yapıldığını gösterirken Clarke ağır ağır başını sallıyordu.

"Görüntü çok net," diye belirtti. "Üstelik renkli, ben siyah-beyaz sanmıştım. King's Stables Yolu üstünde kamera yoktur herhalde."

MacLeod gevrek gevrek güldü. "Bunun peşinde olduğunuzu biliyordum." Kayıt defterine uzanıp sayfaları çevirmeye koyuldu. "O gece monitörlerin başında Martin vardı. Polis araçlarıyla ambulansı takip etmişti." MacLeod aradığı kaydı bulunca parmağını üstüne götürdü. "Hatta hangi kameranın kayıtta olduğuna da bakmış ama kesin sonuca götürecek bir şey gözüne çarpmamış."

"Ancak bu orada hiçbir şey olmadığı anlamına gelmez."

"Kesinlikle."

"Siobhan bana İngiltere'de diğer ülkelerden daha fazla kameralı izleme sistemi bulunduğunu anlatıyordu."

"Dünyadaki bütün kapalı devre kameraların yüzde yirmisi: her on insanımıza bir tane düşüyor."

"Bu kadar çok demek?" diye mırıldandı Rebus.

"Bütün görüntüler saklanır mı?" diye sordu Clarke.

"Elimizden geleni yaparız. Sabit diske ve videoya kaydederiz, fakat uymamız gereken ilkeler..."

"Graeme'nin demek istediği şu ki," diye açıkladı Clarke için, "elindeki malzemeleri çıkarıp bize veremez: 1997 Veri Koruma Yönetmeliği."

MacLeod başını sallayarak doğruladı. "Doğrusu 1998, John. Elimizdekileri size verebiliriz ama önce bazı aşamalardan geçmek gerekiyor."

Rebus bu sözlere karşılık MacLeod'a döndü, "İşte bu nedenle Graeme'nin yargısına güvenmeyi öğrendim. Yanılmıyorsam, dijital kaydın cinsi hangisi daha iyi anlaşılıyorsa ona göre seçiliyor ama verilerin hepsi senin elinden geçiyor, öyle mi?"

MacLeod gülümseyerek onayladı. "Jenny de bana yardım etti. Kurbanın çeşitli haber ajanslarından alınmış fotoğrafları vardı elimizde. Galiba Shandwick Semti'nde takıldı kameralara. Yayaydı, yanında kimse yoktu. Saat yeni on olmuştu. Onu bir sonraki görüşümüz yarım saat sonra Lothian Yolu'nda oldu. Fakat tahmin ettiğin gibi King's Stables Yolu'nda hiç kameramız yok."

"Birinin onu takip ettiği izlenimine kapıldınız mı?"

MacLeod başını hayır anlamında salladı. "Jenny de hissetmedi."

Clarke yine ekranlardaki görüntüleri inceliyordu. "Birkaç yıl daha böyle devam ederse, ben işsiz kalırım."

MacLeod kahkahalarla güldü. "Bundan kuşkuluyum. Takip ve izleme hileli bir denge oyunudur. Özel yaşamın ihlali daima sorun yaratır, insan hakları savunucuları başından sonuna kadar karşı çıkıyorlar."

"Buna şaşırdım işte," diye mırıldandı Rebus.

MacLeod dalga geçerek sordu: "Kameralarımızdan birinin evinin penceresinden içeriyi gözetlemesine aldırmayacağını söylemeyeceksin değil mi?"

Clarke aklındakileri gözden geçiriyordu: "Charles Riordan lokantada hesabı ödediğinde saat dokuz kırk-sekizdi. Todorov oradan çıkıp Shandwick Semti'ne doğru şehir merkezine yürüdü. Peki, nasıl oldu da Lothian Yolu'na giden dört yüz metrelik yolu kat etmesi yarım saat sürdü?"

"İçki içmek için bir yere mi uğradı acaba?" diye tahmin yürüttü Rebus.

"Riordan ya Mather's Bar ya da Caledonian Otel'e gitmiş olabileceğini söylemişti. Nereye gitmiş olursa olsun, Todorov saat on kırkta tekrar sokaklara dönmüş, demek ki beş dakika sonra park yeri civarındaymış." Clarke lafını bitirince susup Rebus'ın onaylamasını bekledi.

"Otoparkta kepenkler on birde iniyor," dedi Rebus. "Saldırı çabucak olup bitti herhalde." Sonra MacLeod'a sordu, "Ya daha sonra, Graeme?"

MacLeod bunu bekliyordu. "Cesedi bulan kişi on biri on iki geçe telefon etti. Grassmarket ve Lothian Yolu'ndan gelen görüntüleri on dakika öncesine ve sonrasına kadar inceledik." Omuz silkerek devam etti. "Bar müdavimleri, ofis partilerinden çıkanlar, gece alışveriş yapanlar vardı sadece... Ellerinde çekiç sallayarak sokakları arşınlayan çıldırmış saldırganlar falan görmedik."

"Eğer biz de bakabilseydik iyi olurdu," dedi Rebus. "Sizin tanımadığınız simaları teşhis edebiliriz."

"Mantıklı."

"Fakat bize zorluk çıkarmak istiyorsun öyle mi?"

MacLeod kollarını kavuşturdu, bu hareket cevabı veriyordu.

Tekrar resepsiyon alanından geçerlerken Rebus yeni bir sigara paketi açmakla meşguldü, birden resmî kılıklı bir görevli çıkıp önlerinde durdu. Rebus hem Lord Provost'un orada olduğunu, hem de kadının boynundan sarkan altın makam nişanını fark etmekte gecikmemişti. Hiç de keyifli görünmüyordu.

"Randevumuz varmış yanılmıyorsam," dedi Rebus'a. "Nasılsa bu randevudan sadece ikinizin haberi var."

"Bir yanlış anlaşılma olmuş," diye özür diledi Rebus.

"Kendinize bulunmaz bir park yeri ayarlamak için olmasın sakın?"

"Böyle düşünmeyin."

Kadın dik dik bakıyordu Rebus'a. "Nasıl sizin ihtiyacınız olduysa, bizim de daha önemli konuklarımız için o alana ihtiyacım var."

Rebus sigara paketini tutan parmaklarını elinde olmadan sıktığını fark etti. "Cinayet soruşturmasından daha önemli bir şey olabilir mi?" diye sordu.

Kadın neden bahsettiğini anlamıştı. "Rus şairi mi diyorsunuz? Derhal sonuca ulaşılması gerekiyor."

"Volga'dan gelen para babalarını memnun etmek için herhalde," diye tahmin yürüttü Rebus. Bir an düşündükten sonra ekledi: "Şehir meclisi kendileriyle ne kadar ilgili? Megan MacFarlane'e söylediğine bakılırsa, Kentsel Dönüşüm Komisyonu işin içindeymiş."

Lord Provost başını sallayarak onaylıyordu. "Ama meclisin katkıları da var."

"Kodamanlarla el sıkışmaktan hoşnutsunuz öyleyse? Şehre ödediğim vergilerin böyle iyi bir amaca hizmet ettiğini görmek sevindirici."

Lord Provost bir adım öne atarken bakışları iyice dikleşmişti. Yeni bir yaylım ateşine hazırlanırken, kendisine eşlik eden adam hafifçe öksürdü. Camdan bakınca, uzun siyah bir aracın binanın önündeki kemerin arasında manevra yapmaya çalıştığını gördüler. Lord Provost hiçbir şey söylemedi, arkasını Rebus'a dönüp yanından uzaklaştı. Beş saniye bekledikten sonra Rebus da yanında Clarke'la birlikte binadan çıktı.

"Dost edinmek iyidir," dedi Clarke.

"Emekliliğime bir hafta kaldı, Shiv, umurumda mı sanıyorsun?"

Kaldırımda birkaç metre yürüdüler, derken Rebus sigarasını yakmak için durdu.

"Bu sabah gazeteleri gördün mü? Andy Kerr dün akşam Yılın Siyaset Adamı ödülünü aldı."

"O da kim?"

"Sigara yasağının mimarı."

Rebus homurdandı. Yoldan geçen yayalar resmî görünümlü aracın, orada bekleyen Lord Provost'un önüne yaklaşmasını seyrediyorlardı. Üniformalı refakatçisi öne geçerek arka kapıyı açtı. Lamine camlar sayesinde arkaya oturan yolcu meraklı gözlerden korunuyordu, fakat adam arabadan çıktığında Rebus onun Rus işa-

damlarından biri olduğunu hemen anladı: kocaman paltosu, siyah eldivenleri, hatları keskin somurtkan yüzü. Kırk yaşlarında falan olmalıydı, şakaklarına yeni aklar düşen kısa kesilmiş saçları özenle taranmıştı. Lord Provost'la tokalaşıp onun sözüne karşılık verirken bile etrafı tarayan çelik grisi gözleri her şeyi görüyordu, Rebus'la Clarke da bundan nasiplerini aldılar. Rebus sigarasının dumanını içine çekerken grubun binaya girişini izliyordu.

"Rus konsolosluğu taksiciliğe başlayacak galiba," dedi Rebus siyah Mercedes'i incelerken.

"Stahov'un arabasının aynısı değil mi bu?" diye sordu Clarke

"Olabilir."

"Ya şoför?"

"Emin değilim."

Başka bir görevli görünmüştü, şoförün park edebilmesi için arabalarını çekmelerini işaret ediyordu onlara. Rebus bir dakika bekle anlamında tek parmağını kaldırdı. Derken Clarke'ın boynundaki ziyaretçi kartı ilişti gözüne.

"Şunu iade etsem iyi olur," dedi. Yarısını içtiği sigarasını ona uzatarak, "Sen bunu tut," diye ekledi ama Clarke isteksiz davranınca yan taraftaki pencere pervazının kenarına bıraktı. "Dikkat et uçmasın," diye uyardı ve kartı Clarke'tan alırken kendininkini de boynundan çıkardı.

"Bence iade edilmesini istemiyorlar," dedi Clarke. Rebus gülümseyerek danışma masasına yöneldi.

"Unutmadan," dedi görevlilere, "Lord Provost'un yanındaki şu yarma, tahmin ettiğim kişi mi?"

"İş dünyasında kral sayılır," yanıtı geldi kadından. Doğru, konuk listesi hâlâ açık duruyordu masada, lacivert kalın uçlu bir dolmakalemle yazıldığı anlaşılan kayıtlardaki son soyadı şimdi görevlinin dudaklarından dökülen isimle aynıydı:

"Sergey Andropov."

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Clarke.

"Bara."

"Aklında belli bir yer mi var?"

"Mather's, tabii ki."

Fakat Clarke direksiyon başında Johnston Yokuşu'na doğru yol alırken Rebus sapmasını söyledi, birkaç kere sola döndükten sonra Grassmarket tarafından King's Stables Yolu'na girdiler. Çok katlı otoparkın önünde durdular, Hawes'la Tibbet çalışıyorlardı. Clarke kontağı kapatırken kornayı çaldı. Tibbet başını çevirerek el saldı. Arabaların ön camlarına el ilanları yapıştırmakla meşguldü. POLİS SORUŞTURMASI: BİLGİ TALEBİ. Hawes'ın çıkış bariyerlerinin yan tarafına yerleştirdiği çift kanatlı ilan levhasındaysa aynı sözcükler iri puntolarla yazılmıştı. Todorov'un flu bir fotoğrafı vardı: "15 Kasım Çarşamba gecesi 23:00 sularında bu otopark içerisinde bir adam saldırıya uğradı ve aldığı darbelerle öldü. Siz herhangi bir şey gördünüz mü? Aynı akşam buraya aracını park eden birini tanıyor musunuz? Lütfen soruşturma masasını arayın..." Verilen telefon numarası emniyet santralına aitti.

"Tabii şu anda arayan olursa," dedi Rebus, "Cinayet Büro'da kimseye ulaşamaz, o başka."

"Macrae de aşağı yukarı aynısını söylüyordu," diye onayladı Hawes tabelayı incelerken. "Kaç memura ihtiyacımız olduğunu sordu."

"Küçük ve tıkır tıkır çalışan bir ekibi tercih ederim," diye cevap verdi Rebus.

"Tabii Hearts taraftarı da olmayacaklar," diye ekledi Tibbet fısıldayarak.

"Colin, sen de Siobhan gibi Hibernian'ı tutuyorsun demek?"

"Livingston," diye düzeltti Tibbet.

"Hearts'ın sahibi Rus, değil mi?"

Yanıt Clarke'tan geldi: "Aslına bakarsan Litvanyalı."

Hawes araya girip nereye gittiklerini sordu.

"Bara," dedi Clarke.

"Ne şanslısınız!"

"Eğlenceden çok iş için."

"Peki, burası bittikten sonra biz ne yapalım?" Hawes yüzünü Rebus'a çevirmişti.

"Merkeze dönün ve sel gibi gelen telefonlara cevap verin."

"Biriniz BBC'yi arasın," diye ekledi Clarke, son anda hatırlamıştı bunu. "Sorun bakalım, Todorov'un çıktığı *Question Time*

programının bir kopyasını gönderebilirler mi? Ortalığı ne kadar sarsmış kendi gözlerimle görmek istiyorum."

"Bir kısmını dün akşamki haberlerde yayınladılar," diye açıkladı Colin Tibbet. "Cinayetle ilgili bir haber dosyası hazırlamışlar, ellerindeki tek kayıt o program sanırım."

"Bu bilgi için teşekkürler," dedi Clarke. "Benim için bilgisayara yükler misin peki?"

Colin dert değil dercesine omuz silkti. Clarke'ın dikkati elindeki ilanlara çevrilmişti. Farklı renklerde basılmışlardı ama çoğu cart pembeydi nedense.

"Hemen basılsınlar istedik," diye açıkladı Tibbet. "Ellerinde bu vardı."

Rebus arabaya doğru ilerlerken "Hadi gidelim," dedi Clarke fakat Hawes'ın diyecekleri henüz bitmemişti.

"Tanıkların ek ifadesini almak gerekiyor," diye seslendi. "Colin'le birlikte üstesinden gelebiliriz."

Rebus öneriyi geri çevirmeden önce beş saniye kadar düşünür gibi yapmıştı.

Arabaya bindiklerinde, Rebus doğrudan Lothian Yolu'na gitmelerine izin vermeyen Taşıt Giremez tabelasına dikmişti gözlerini.

"Sence şansımı zorlasam mı?" diye sordu Clarke.

"Sen bilirsin, Shiv."

Clarke altdudağını ısırıp yarım u-dönüşü yaptı. On dakika sonra Lothian Yolu üstünde, King's Stables Yolu'nun diğer ucundaydılar. "Keşke şansını zorlasaydın," dedi Rebus. İki dakika geçmişti, Mather's'ın önünde, ancak otobüs ya da taksilerin Queensferry Caddesi'ne dönebileceklerini bildiren yol tabelasına aldırmadan sarı çizgilerin üstüne park ediyorlardı. Öndeki beyaz minibüs de aynısını yapmıştı, arkalarındaki steyşın da.

Bu manzarayı, "Kuralları çiğneyen küçük bir konvoy" olarak yorumladı Rebus.

"Bu şehirden umudumu kestim artık" dedi Clarke dişlerini göstererek. "Trafiği kim idare ediyor?"

"Senin bir içkiye ihtiyacın var," diye atıldı Rebus. Mather's sık gittiği barlardan biri değildi ama ortam hoşuna gitmişti. Eski moda bir yerdi, birkaç sandalyesi vardı, çoğunda ciddi bakışlı adamlar

oturuyordu. Günün erken saatlerinde televizyonda Sky Sports kanalı açıktı. Clarke yanında birkaç el ilanı getirmişti ama pembelerden değil de sarılardan, onları çıkarıp masalara dağıttı, Rebus da birini aldı, barmenin suratına tuttu.

"İki gece önce, on sularında veya onu biraz geçe."

"Vardiyada ben yoktum."

"Kim vardı?"

"Terry."

"Nerede şu Terry?"

"Yataktadır herhalde."

"Bu akşam vardiyası var mı?" Barmen başını evet anlamında sallayınca Rebus el ilanını bu kez barmenin göğsüne yapıştırdı. "Söyle mutlaka bana telefon etsin, bu adama içki vermiş olsun ya da olmasın, fark etmez. Aramazsa, seni sorumlu tutarım."

Barmen dudak bükmekle yetindi. Clarke Rebus'ın yanı başında duruyordu. "Şu köşede duran seni tanıyor galiba," dedi. Rebus o yöne bakıp, başını salladı ve masaya doğru yürüdü, Clarke da peşine takıldı.

"N'aber, Koca Adam?" diyerek selamladı.

Adam tek başına içiyordu –yarım bardak birayla bir parmak viski– tek ayağı yandaki koltukta, göğsünü kaşıyarak locasının keyfini sürüyordu. Üzerindeki solmuş kot gömleğin düğmeleri göğsüne kadar açıktı. Rebus onu görmeyeli yedi sekiz yıl falan olmuştu. Podeen adını takmıştı kendine, Koca Podeen. Eski bahriyelilerden, eski fedailerdendi, artık yaşını belli ediyordu, ablak kırışmış yüzü içine göçmüş, etli dudaklarının arasından görülen dişlerinin çoğu dökülmüştü.

"Fena değil, Mr. Rebus." İkisi de tokalaşmaya yeltenmedi, kafalarını hafifçe eğip bakışmakla yetindiler.

"Burası senin mekânın demek?"

"Ne demek istediğine bağlı."

"Senin sahil şeridinde yaşadığını sanıyordum."

"O seneler evveldi. İnsanlar değişir, yollarına devam eder." Masanın üstünde bir tütün torbası duruyordu, yanında bir çakmak, bir de paket de sigara kâğıdı vardı. Podeen paketi alıp parmaklarının arasında çevirmeye koyuldu.

"Bize söyleyeceğin bir şey var mı?"

Podeen yanaklarını şişirerek üfledi. "İki gece önce buradaydım ama şu adam yoktu," diyerek el ilanındaki resmi işaret etti. "Kim olduğunu biliyorum, kapanış saatine doğru buralarda görürdüm. Bana sorarsan, gece kuşuydu."

"Senin gibi mi, Koca Adam?"

"Sen de öylesin, hatırlıyorum."

"Bu aralar pijama-terlik takılıyorum, Koca Adam," dedi Rebus. "Kakao içip saat onda doğru yatağa."

"Nedense inanasım gelmiyor. Geçen gün kime rastladım, bil bakalım? Eski dostun Cafferty'ye. Nasıl oldu da onu kodese tıkmayı başaramadın?"

"Birkaç kere yakaladık ya?"

Podeen burnunu kırıştırdı. "Birkaç yıl şurada burada yattı. Ama bir yolunu bulup oltadan kurtuldu, yanlış mı?" Podeen'in gözleri yine Rebus'taydı. "Söylentilere bakılırsa, koluna altın saati takıp emekli olmak üzereymişsin. Ağırsıklet kariyerinde hiç fena değilsin aslında, Mr. Rebus ama senin için ne diyecekler biliyorsun..."

"Ne?"

"Son yumruğu vuramadığını söyleyecekler." Podeen viski bardağını kaldırdı. "Her neyse, alacakaranlık yıllarının şerefine. Belki bundan sonra daha sık görüşürüz. Tabii bu şehirdeki barların çoğunda sırtını duvara vermeye dikkat edeceksin, o başka: diş bileyenler çok, Mr. Rebus, hele kanun adamlığını bıraktıktan sonra..." Podeen abartılı bir tavırla omuzlarını silkti.

"Neşemi yerine getirdiğin için teşekkürler, Koca Adam." Rebus el ilanını işaret ederek sordu. "Onunla konuştun mu hiç?" Podeen suratını ekşiterek hayır anlamında başını salladı. "Burada soracağımız başka biri?"

"Barda dikilirdi, kapıya olabildiğince yakın bir yerde. İçki içmek için gelirdi, ahbaplık etmeye değil." Bir an durduktan sonra ekledi. "Cafferty'yi sormadın."

"Peki, nasılmış?"

"Sana selam söyledi."

Rebus gözlerini dikerek baktı. "Bu kadar mı?"

"Bu kadar."

"Dünyayı sarsacak bu görüşme nerede oldu?"

"Garip ama tam yolun karşısında. Caledonian Otel'den çıkarken rastladım ona."

Demek ki şimdi bu otele uğrayacaklardı. Devasa pembe binanın iki kapısı vardı. Kapı görevlisinin durduğu kapıdan resepsiyona giriliyordu. Diğeri hemen otelin barına açılıyordu, şehirde yaşayan ve gezen herkese açıktı. Rebus susamıştı, bir bira söyledi. Clarke sadece domates suyu içecekti.

"Yolun karşısında daha ucuz," diye yorum yaptı Clarke.

"Bu yüzden hesabı sen ödüyorsun," dedi Rebus. Ama hesap geldiğinde paranın üstü gelir umuduyla beş sterlinlik bir banknot çıkarıp koydu.

"Mather's Bar'daki arkadaşın haklıydı, değil mi?" diye sordu Clarke hiç çekinmeden. "Akşamları dışarı çıktığımda mutlaka etrafı kolaçan ederim, kim geliyor, kim gidiyor, belki tanıdık biri çıkar, belli mi olur?"

Rebus evet anlamında başını salladı. "İçeri attığımız haydutların sayısına bakınca bazılarının yeniden sokaklara dönmesi akla yatkın. Sen yine de daha kaliteli mekânlara takılmaya dikkat et."

"Burası gibi mi yani?" Clarke sağa sola bakıyordu. "Sence Todorov burada ne buldu?"

Rebus bir an kafa yorduktan sonra, "Bilmem," diyerek pes etti. "Havası farklı gelmiştir belki."

"Havası?" Clarke tekrarlarken ağzı kulaklarına varıyordu.

"Senden bulaşmıştır bu söz."

"Sanmam."

"O zaman Tibbet'ten. Hem sen nesini beğenmedin? Gayet düzgün bir kelime."

"Senin ağzından çıkınca kulağa doğru gelmiyor."

"Sen beni bir de altmışlarda duyacaktın."

"Altmışlarda ben daha doğmamıştım."

"Bunu hatırlatmayı bırak artık." Rebus bardağının yarısını boşaltmıştı, barmene işaret etti, el ilanı da elindeydi. Barmen kafası tıraşlı, kısa boylu, çıta gibi bir adamdı. Üzerinde ekoseli bir yelek ve kravat vardı, Todorov'un fotoğrafına birkaç saniye gözünü dikip başını olumlu anlamda salladı, tıraşlı kafası parlıyordu.

"Son günlerde birkaç kere gelmişti."

"İki gece önce burada mıydı?" dedi Clarke.

"Galiba." Barmen kaşlarını çatmış hafızasını tazelemeye çalışıyordu. Kuşkusuz insanların bazen bir yalan uydurmak için de kafalarını toplamaya çalıştıklarını bilirdi Rebus. Barmenin yeleğindeki rozette yalnızca Freddie yazılıydı.

Rebus hatırlatma amacıyla, "Saat ondan sonra" diye ekledi. "Gelmeden birkaç kadeh atmıştı."

Freddie yine evet der gibi başını salladı. "Büyük kadeh konyak istedi."

"Sadece bir tane içip kalktı mı?"

"Sanırım."

"Onunla sohbet ettin mi?"

Freddie başını sağa sola salladı. "Ama adamın kim olduğunu biliyorum, haberlerde izledim. İğrenç bir şey gelmiş başına."

"İğrenç," diyerek ona katıldığını belirtti Rebus.

"Barda mı oturdu?" diye sordu Clarke. "Yoksa masada mı?"

"Barda, hep barda takılırdı. Yabancı olduğunun farkındaydım ama şair gibi davranmıyordu."

"Sence şairler nasıl davranır?"

"Demek istediğim, somurtuk suratla oturmaktan başka bir şey yapmazdı. Ama unutmadan söyleyeyim, bir şeyler karaladığını görmüştüm."

"Son geldiğinde mi?"

"Hayır, bir önceki gelişinde. Cebinden çıkardığı küçük bir defteri vardı. Servis yapan kızlardan biri onun sivil polis veya bir dergi için mekânları eleştiren bir gazeteci olduğunu sanmıştı. Aynı kanıda değildim, kıza da söylemiştim."

"Demek son gelişinde defteri görmedin?"

"Biriyle konuşuyordu."

"Kiminle?" diye sordu Rebus.

Freddie nereden bileyim dercesine omuz silkti. "Kafa çeken başka biriyle. Aşağı yukarı sizin durduğunuz yerde oturuyorlardı." Rebus'la Clarke bakıştılar.

"Neden söz ediyorlardı?"

"Bana konuşmaları gizlice dinlemem için para ödemiyorlar."

"Başkalarının sohbetlerini dinlemekten hoşlanmayan barmen azdır."

"İngilizce konuşmuyorlardı galiba."

"Hangi dilde konuşuyorlardı, Rusça mı?" Rebus gözlerini kısarak sormuştu.

"Olabilir," dedi Freddie.

"Burada kamera var mı?" derken Rebus etrafa bakıyordu. Freddie yok diye işaret etti.

"Bu kişi kadın mıydı, erkek mi?" diye sordu Clarke.

Freddie yanıt vermeden önce bir an duraksadı. "Erkek."

"Tarif eder misin?"

Freddie yine duraksadı. "Yaşça ondan biraz büyük... Daha tıknaz. Geceleri ışıkları kısarız, ayrıca iş çok yoğundu..." Özür dilercesine ellerini iki yana açtı.

"Çok yardımcı oluyorsun," diyerek destekledi onu Clarke. "Sohbetleri uzun sürdü mü?" Freddie yine omuz silkti. "Buradan birlikte çıkmadılar mı?"

"Şair tek başına ayrıldı." En azından bundan emindi Freddie.

"Burada konyak epey pahalı olmalı," diye yorum yaptı Rebus, etrafı incelerken..

"Pahalılıkta sınır tanımayız," diye itiraf etti barmen. "Fakat oda hesabına yazdırıyorsan, farkına varmazsın."

"Sonunda hesap eline tutuşturuluncaya kadar varmazsın," diyerek onayladı Rebus. "Ancak şu var, Freddie, bizim Rus ahbabımız burada kalmıyordu." Etki uyandırmak için soluklandı. "O zaman içkiler kimin hesabına yazılıyordu?"

Barmen yaptığı yanlışın farkına varmıştı. "Bakın," dedi, "başımın derde girmesini istemem..."

"İnan bana, başının *benimle* derde girmesini de hiç istemezsin," diye uyardı Rebus. "Öbür adam otelde mi kalıyordu?"

Freddie iki dedektifi sırayla süzdü. "Öyle herhalde," derken havası sönmüştü. Rebus'la Clarke yine bakışıyorlardı.

"Moskova'dan buraya iş gezisine gelseydin," diye fısıldadı Clarke, "hatta işadamları heyetinden biri olsaydın... hangi otelde kalırdın?"

Bu sorunun yanıtını öğrenmenin tek bir yolu vardı, ne var ki resepsiyonda çalışanlar yardımcı olamayacaklarını söylediler.

Onun yerine nöbetçi müdürü çağırdılar, Rebus aynı soruyu ona da yöneltti.

"Burada konaklayan Rus işadamları var mı?"

Nöbetçi müdür Rebus'ın polis kimliğini alıp inceledi. Geri verirken herhangi bir sorun olup olmadığını sordu.

"Oteliniz cinayet soruşturmasına köstek olmadıkça sorun yok," dedi Rebus ağır ağır konuşarak.

"Cinayet mi?" Nöbetçi müdür kendini tanıtırken adının Richard Browning olduğunu belirtmişti. Kömür rengi tiril tiril takım elbisesinin altında kareli gömlekle eflatun kravat göze çarpıyordu. Bu sözü söylerken yanakları morarmıştı.

"Bir iki gece önce otelin barından çıkan bir adam ancak King's Stables Yolu'na kadar gidebildi, çünkü orada döve döve öldürdüler onu. Bu da onu son görenlerin otelinizde kokteylleri kafalarına diken kişiler olduğu anlamına geliyor." Rebus bir adım daha atarak iyice sokulmuştu Richard Browning'e. "Şimdi konaklama belgelerini elime alıp her bir konuğu tek tek sorguya alabilirim, hatta lobiye geniş bir masa kurarım ki daha eğlenceli ve göz önünde olsun..." Rebus soluklanarak ekledi. "Bunu *yapabilirim* elbet, ama zaman alır ve hiç hoş karşılanmaz. Ya da..." Bir es daha verdi. "Siz bana burada kalan Rusların adlarını verirsiniz."

"Eğer isterseniz," diye tamamladı Clarke, "bardaki adisyonları gözden geçirip önceki gece saat ondan sonra kimin hesabına büyük bir kadeh konyak yazıldığına da bakabilirsiniz."

"Konuklarımızın özel hayatlarını gizleme hakları var," diye itiraz etti Browning.

"Biz sadece isim istiyoruz," diye belirtti Rebus, "hangi film kanalında hangi porno filmi izlediklerini sormuyoruz."

Browning kaskatı kesildi.

"Tamam," dedi Rebus özür dilercesine, "burası öyle bir otel değil. Fakat burada kalan bazı Rus konuklar *var*, değil mi?"

Browning bu kadarını başını sallayarak kabul etti. "Şehre bir heyet geldiğinden haberiniz var değil mi?" Rebus bundan haberdar olduğu konusunda onu temin etti. "Doğru söylemek gerekirse, burada kalanlar sadece üç veya dört kişi. Diğerleri şehirdeki otellere dağıldılar: Balmoral, George, Sheraton, Prestonfield..."

"Aralarında anlaşmazlık mı var?" diye sordu Clarke.

"Yeterince kral dairesi olmadığı için," dedi Browning burnunu çekerek.

"Daha ne kadar kalacaklar?"

"Birkaç gün, Gleneagles'ı görmeye gidecekler ama çıkış sonra yine giriş yapmamak için odalarını boşaltmayacaklar."

"Böyle bir seçenekleri olması ne güzel! İsimlerini ne zaman öğrenebiliriz?"

"Önce genel müdürle görüşmeliyim."

"Ne zaman?" diye tekrarladı Rebus.

"Tam olarak söyleyemem," diye geveledi Browning. Clarke üstünde cep telefonunun yazılı olduğu kartvizitini uzattı adama.

"Ne kadar çabuk, o kadar iyi."

"Yoksa lobiye o masa kurulur," diye ekledi Rebus.

Browning gözlerini yere dikmiş kendi kendine başını sallarken yanından ayrıldılar. Kapı görevlisi onları görünce kapıyı açtı. Rebus bahşiş niyetine el ilanlarından birini tutuşturdu adamın eline. Clarke taksilere ayrılan boş bir yere park etmişti arabasını, oraya doğru yürürlerken bir limuzinin kapının önüne yanaştığını gördü Rebus, Şehir Meclisi'nde gördüğü siyah Mercedes'ti gelen, arkadan inen de aynı kişiydi: Sergey Andropov. Üzerine çevrili gözleri hissetmiş görünüyordu yine, otelden içeri adımını atmadan önce bir saniye durup Rebus'ın bakışlarına karşılık verdi. Limuzin köşeyi dönerek otelin otoparkına girmişti.

"Stahov'un şoförü mü bu?" dedi Clarke.

"Yine iyi göremedim," diye yakındı Rebus. "Ama içeride sormak istediğim bir şeyi hatırlattı bana: Caledonian gibi saygın bir otel nasıl oluyor da Koca Ger Cafferty gibi birinin kapıdan içeri adım atmasına göz yumuyor?"

10

Tanıkların ifadesini almak için akşam altıyı beklediler, o saatte evde bulma şanslarının daha yüksek olduğunu düşünüyorlardı. Roger ve Elizabeth Anderson şehrin güneyinde 1930'lardan kalma, Pentland Tepesi'ne bakan müstakil bir evde oturuyorlardı. Bahçeden sokak kapısına giden patika aydınlatılmıştı, böylece taş döşeli yolun ve tırnak makasıyla budanmışa benzeyen çimlerin keyfini çıkararak ilerliyorlardı.

"Mrs. Anderson'ın hobisi bu herhalde," diye tahmin yürüttü Clarke.

"Kim bilir, belki de kadın üst düzey bir yöneticidir, adam da evde oturuyordur."

Oysa Roger Anderson kapıyı açtığında üzerinde takım elbise vardı, kravatını gevşetmiş, yaka düğmesini açmıştı. Bir elinde akşam gazetesi duruyordu, okuma gözlüklerini başına kaldırmıştı.

"Aa, siz miydiniz?" dedi. "Biz de ne zaman geleceksiniz diye merak ediyorduk." Peşinden gelmelerini bekleyerek içeri girdi. "Polisler geldi," diyerek haber verdi karısına. Mutfaktan çıkan kadını görünce Rebus gülümseyerek selamladı.

"Çelengi daha asmamışsınız," dedi sokak kapısını işaret ederek.

"Çöpe attırdı," diye açıkladı Roger Anderson bir yandan televizyonu kapatmak için kumandaya dokunurken.

"Yemeğe oturmak üzereydik," dedi kadın.

"Uzun sürmez," diye açıkladı durumu Clarke. Yanında bir dosya getirmişti gelirken. Polis memurları Todd Goodyear ve Bill Dyson kendi aldıkları notları yazıya geçirmişlerdi. Goodyear'ın notları mükemmeldi, fakat Dyson'ınkiler dilbilgisi hatalarıyla doluydu. "Cesedi ilk bulan siz değildiniz, öyle mi?" diye sordu.

Elizabeth Anderson odaya doğru ilerlemiş, kocasının koltuğunun arkasında duruyordu, Roger Anderson iki dedektife buyurun oturun demeye gerek görmeden kurulmuş oturuyordu. Gerçi Rebus ayakta durmaktan şikâyetçi değildi, böylece odanın içinde gezinip her köşeyi gözden geçirme olanağı buluyordu. Bay Anderson'ın gazetesini bıraktığı sehpada, yayılan kokulara bakılırsa, içinde üç ölçü cin, bir ölçü tonik olduğu anlaşılan uzun kristal bir bardak duruyordu.

"Bir kızın çığlık attığını duyduk," dedi Roger Anderson, "gidip neler oluyor diye bakmaya karar verdik. Saldırıya uğradığını falan sanmıştık."

"Arabanızda park halindeydiniz..." diyen Clarke notlarına göz atar gibi bir havaya bürünmüştü.

"Grassmarket'a park etmiştik" dedi Mr. Anderson.

"Neden oraya?" diye araya girdi Rebus.

"Neden olmasın?"

"Kiliseyle arasında epey bir yürüme mesafesi var da ondan. Noel ayinine gitmiştiniz galiba?"

"Doğru."

"Bunun için daha erken sayılmaz mı?"

"Noel ışıklarını haftaya yakıyorlar."

"Ayin çok geç bitti, değil mi?"

"Bittikten sonra bir yerde akşam yemeği yedik." Anderson kendisine yöneltilmesi gereken sorulardan ötürü öfkelenmişe benziyordu.

"Çok katlı otoparkı kullanmak aklınıza gelmemiş miydi?"

"Orası on birde kapanır, o saate kadar döneceğimizden emin değildik."

Rebus başını sallayarak anladığını ima etti. "Orayı biliyordunuz o zaman? Açık olduğu saatleri de?"

"Daha önce park etmiştim oraya. Doğrusunu isterseniz, altı buçuktan sonra Grassmarket'a para ödemezsiniz."

Rebus geniş, iyi döşenmiş salona bakarak, "Paranızı dikkatli harcamanız gerek tabii," diyerek onunla hemfikir olduğunu belirtti. "Notlarımıza göre işyeriniz?.."

"First Albannach Bank'te çalışıyorum."

Rebus bir kez daha başını sallarken şaşırdığını hiç belli etmedi. Anderson'ın mesleğini not etmeye gerek görmemişti Dyson.

"Beni bu saatte evde bulduğunuz için çok şanslısınız," diye devam etti Anderson. "Son günlerde işimiz başımızdan aşkın."

"Acaba Stuart Janney adında birini tanıyor musunuz?"

"Birkaç kere karşılaştık kendisiyle... Bakın, bunların ölen zavallıyla ne ilgisi var?"

"Olmayabilir, beyefendi," diye kabul etti Rebus. "Biz sadece bütün resmi ortaya koymak istiyoruz."

"Grassmarket'a park etmemizin başka bir nedeni daha var," diyen Elizabeth Anderson'ın fısıltıdan öteye geçmeyen sesi duyuldu. "Orası daha aydınlık, etrafta hep birileri olur. Buna çok dikkat ederiz."

"Yine de oraya gitmek için ürkütücü bir yolda yürümekten çekinmemişsiniz," diye hatırlattı Clarke. "Gecenin o saatinde King's Stables Yolu'nda pek kimse olmaz."

Rebus büfede duran çerçeveli fotoğrafları inceliyordu. "Düğün fotoğrafınız."

"Yirmi yedi yıl önceydi."

"Bu da kızınız mı?" Cevabı biliyordu aslında: kızın hayatı tarih sırasına göre fotoğraflarla belgelenmişti.

"Deborah. Haftaya okuldan eve geliyor."

Rebus hafifçe başını salladı. Çekilen fotoğrafların çoğunun aralık dişli bebekle öğrenci kızın fotoğraflarının ardından yarım yamalak göründüğü dikkatini çekmişti. "Bir ara Punk olmaya heves ettiğini görüyorum." Bu kanıya varmasının sebebi kızın ansızın kuzguni siyaha boyalı saçları ve koyu rimelli gözleri olmuştu.

"Bir daha söylüyorum, Müfettiş," diye araya girdi Roger Anderson, "bunlarla nereye varacağımızı anlayamıyorum..."

Rebus itirazı duymazlıktan gelmişti. Clarke okur gibi yaptığı notlara baştan aşağı göz gezdiriyordu.

"Bunun aptalca bir soru olduğunun farkındayım," dedi gülümsemeyi ihmal etmeden, "ama o geceye yeniden dönmeye yeterince zamanınız oldu, eklemek istediğiniz bir şey var mı? Başka hiçbir şey görmediniz ya da duymadınız mı?"

"Hiçbir şey," diye vurguladı Anderson.

"Hiçbir şey," diye tekrarladı karısı. Hemen arkasından sormadan edemedi: "Ünlü bir şair, değil mi? Gazeteciler telefon edip duruyor."

"Onlara herhangi bir şey söylemesiniz iyi olur."

"Bizden nasıl haberdar oldular ben onu merak ediyorum," diye gürledi kocası. "Sizce bu kadarla kalacak mı?"

"Anladığımı sanmıyorum."

"Size anlatacak bir şeyimiz olmasa da yine gelecek misiniz?"

"Aslında resmî ifade vermek için Gayfield Karakolu'na gelmeniz gerekiyor," diye belirtti Clarke. Dosyadan bir kartvizit çıkardı. "Önce bu numarayı arayıp Dedektif Memur Hawes veya Dedektif Memur Tibbet'i isteyin."

"Ne gereği var bunun?" dedi kocası.

"Bu bir cinayet soruşturması, beyefendi," diye tersledi Rebus. "Bir adam posası çıkarılana kadar dövüldü, katil elini kolunu sallayarak geziyor. Bizim görevimiz onu yakalamak... Eğer bu sizin rahatınızı kaçıracaksa özür dilerim."

Anderson homurdanarak karşılık verdi; "Hiç de özür diler gibi bir haliniz olmadığını söylemeden edemeyeceğim."

"Doğrusunu isterseniz, Mr. Anderson, içim kan ağlıyor ama bunu size yansıtamadığıma üzüldüm." Rebus çıkıp gidecek gibi arkasına dönmüşken durdu. "Aklıma gelmişken, nasıl bir arabanız var ki park ettiğiniz yerin aydınlık olması gerekiyor?"

"Bentley, Continental GT modeli."

"Bundan anladığım kadarıyla FAB'deki göreviniz muhaberat servisinde değil, yanılıyor muyum?"

"Ama işe orada başlamadığım anlamına gelmez bu, Müfettiş. Şimdi izin verirseniz, ocaktaki yemeğimiz yanmak üzere."

Bayan Anderson dehşet içinde elini ağzına götürerek mutfağa seğirtti.

"Eğer yandıysa, bir iki cin daha atıp avunabilirsiniz," dedi Rebus.

Fakat Anderson bu sözlere yanıt vererek nezaketini bozmak istemedi, ayağa kalkıp iki dedektife kapıyı göstermeye karar vermişti.

"Yediğiniz yemek güzel miydi?" diye sordu Clarke laf olsun

diye, bir yandan da notlarını dosyasına tıkıştırıyordu. "Noel ayininden sonraki yemeği kastediyorum."

"Gayet güzeldi, evet."

"Yeni restoranları denemeyi severim."

"Bütçenizin kaldıracağından kuşkum yok," dedi Anderson, tam tersini ima eden bir gülüşle. "Pompadour diye bir yer."

"Hesabı ona ödetirim" dedi Clarke, Rebus'u göstererek.

"Öyle yapın." Anderson kahkaha eşliğinde söylemişti bunu. Arkalarından kapıyı kaparken hâlâ kıkırdadığı duyuluyordu.

"Karısının kendini bahçeye adamasına şaşmamalı," diye mırıldandı Rebus. "Kendini beğenmiş heriften uzaklaşma fırsatı buluyor bu sayede." Sigara paketini çıkarmak için elini cebine sokarak patikada yürümeye koyuldu.

"Sana ilginç bir şey anlatırsam," dedi Clarke takılarak, "bana Pompadour'da yemek ısmarlar mısın?"

Rebus çakmağı çakarken başını evet anlamında sallıyordu.

"Otelin lobisinde mönüyü görmüştüm."

Rebus sigarasının dumanını gece karanlığına üflerken sordu: "Orada ne işi var?"

"Çünkü," dedi Clarke, "Pompadour tam da Caledonian Otel'in içindeki restoran."

Rebus gözünü bir an ona dikti, sonra yeniden evin kapısına yönelip yumruğuyla birkaç kez vurdu. Roger Anderson bu defa pek konuksever değildi, ancak Rebus onun şikâyet etmesine fırsat vermedi.

"Aleksander Todorov saldırıya uğramadan önce Caledonian'ın barında içki içmişti."

"Yani?"

"Yani siz de oradaki restorandaydınız, kendisine tesadüf etmiş olabilir misiniz?"

"Elizabeth'le ben barın yanına bile yaklaşmadık. Orası büyük bir otel, Müfettiş..." Anderson yine kapıyı kapıyordu. Rebus önce ayağını araya kıstırıp adama engel olmayı düşündü; herhalde böyle bir şey yapmayalı epey zaman olmuştu. Fakat aklına soracak başka soru gelmiyordu, o nedenle Roger Anderson masif ahşap kapıyı iyice kapayana dek gözlerini ayırmadan ona bakmakla yetindi. Hatta

kapı kapandıktan sonra da birkaç saniye daha bakmaya devam etti, belki yeniden açar diye umut ediyordu. Ama Anderson bir daha görünmedi. Rebus tekrar patikaya döndü.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Clarke.

"Diğer tanıkla konuşalım. Ondan sonra sana tahminimi söylerim."

Nancy Sievewright'ın oturduğu daire Blair Caddesi'ndeki bir apartmanın üçüncü katıydı. Caddenin karşısında ışıklı bir tabela vardı, bodrum kattaki saunayı ilan ediyordu. Yokuşun az ilerisinde bir barın önünde sigara tiryakileri toplanmıştı, şehirdeki evsizlerin polis tarafından uzaklaştırılana dek takıldığı Hunter Meydanı'ndan havlamalar ve naralar yükseliyordu.

Apartmanın girişi loştu, Rebus çakmağını yakıp diafonun altına tutarken Clarke zillerde yazan isimleri sökmeye çalışıyordu. Kiralık daireler, değişen bina sakinleri nedeniyle bazılarının üzeri karalanmış, kimine yapıştırılan kâğıtlar soyulmuştu. Sievewright'ın adı zar zor okunuyordu, Clarke zile basar basmaz kapı açılıvermişti, gelenin kim olduğunu soran olmamıştı. Merdiven sahanlığı yeterince aydınlıktı, altında birkaç torba çöp duruyordu, ayrıca birkaç yıllık istenmeyen telefon rehberleri istiflenmişti.

"Biri kedi besliyor," dedi Rebus, içerdeki havayı koklayarak.

"İdrarını tutamayan biri de olabilir," diye ekledi Clarke. Taş basamakları çıkarlarken Rebus kapıların üstünde yazan isimleri kontrol edermiş havasında her katta duruyordu, oysa tek derdi soluklanmaktı. Üçüncü kata vardığında, Clarke çoktan kapıyı çalmıştı. Kapıyı saçları karman çorman, koyu renk sakalı en az bir haftalık olan bir adam açtı. Gözüne kalem çekmiş, alnına kırmızı bir bandana takmıştı.

"Sen Kelly değilsin," dedi.

"Seni hayal kırıklığına uğrattığımız için kusura bakma." Clarke polis kimliğini ona doğru tuttu. "Nancy'yi görmeye geldik."

"Evde yok." Ansızın savunmaya geçmiş bir tavırla konuşmuştu.

"Ceset bulduğunu anlattı mı sana?"

"Ne?" Genç adam ağzı açık kalakaldı.

"Sen arkadaşı mısın?"

"Evi paylaşıyoruz."

"Sana anlatmadı demek?" Clarke yanıt vermesini boşuna bekledi. "Her neyse, biz ek ifade için geldik. Yanlış bir şey yapmadı..."

"Eğer bizi içeri alırsan," diye araya girdi Rebus, "yüzümüze çarpan şu ayak kokusundan kurtulmuş oluruz." Yüzüne cesaretlendirici bir tebessüm takınmaya çalışmıştı.

"Tabii." Genç kapıyı biraz daha açtı. Yatak odasının kapısından bakan Nancy Sievewright'ın kafası görünmüştü.

"Merhaba, Nancy," diyerek hole girdi Clarke. Her tarafta kutular vardı, geri dönüşüm kutuları, atılacak öteberilerin ve dairedeki sınırlı dolapta kendine yer bulamayan eşyaların olduğu kutular. "Seninle birkaç noktayı gözden geçirecektik."

Nancy yatak odasının kapısını kapatarak koridora çıktı. Üstünde kısa dar bir etek, altında siyah kalın çoraplar, üstünde de belini açıkta bırakarak ayva göbeğini sergileyen bir bluz.

"Dışarı çıkmak üzereydim," dedi Nancy.

"Yerinde olsam üstüme bir kat daha giyerdim. Böyle donarsın."

"Bir dakika bile sürmez," diyerek genç kızı rahatlatmaya çalıştı Clarke. "En rahat nerede konuşabiliriz?"

"Mutfakta." Çünkü başka bir kapalı kapının ardından, herhalde oturma odasından yayılan tatlı esrar kokusunu almamak mümkün değildi. İçeride müzik de çalıyordu: gürültülü elektronik bir parça. Rebus tam çıkaramadı ama Tangerine Dream grubunu andırıyordu.

Mutfak daracık ve dağınıktı, karınlarını dışarıdan aldıkları yemeklerle doyurdukları anlaşılıyordu. Pencere iki parmak kadar açık bırakılmıştı, belli ki lavabodan gelen kokuyu azaltmaya çalışıyorlardı.

"Birisi bulaşıkları yıkamayı es geçmiş," diye sızlandı Rebus.

Nancy duymazlıktan geldi. Kollarını kavuşturmuş soru sorulmasını bekliyordu. Clarke dosyasını tekrar eline aldı, Todd Goodyear'ın özenle hazırladığı raporla birlikte bir kartvizit daha çıkardı.

"Bir an önce Gayfield Karakolu'na uğramanı istiyoruz," diye başladı söze, "resmî ifaden gerekiyor. Bu memurlardan herhangi biriyle görüşebilirsin." Kartviziti uzattı. "Bu arada biz sadece bir-

kaç hususu kontrol etmeye geldik. Kurbanı bulduğunda buraya mı geliyordun?"

"Evet."

"Gittiğin arkadaşının evi şeydeydi..." Clarke yine notlarına bakar pozu takınmıştı. Yarım bıraktığı cümleyi Nancy'nin tamamlamasını bekliyordu, fakat genç kız bir türlü hatırlayamadı. "Great Stuart Caddesi'nde," diye hatırlattı. Nancy başını sallayarak onayladı. "Arkadaşının adı ne Nancy?"

"Buna gerek var mı?"

"Biz böyleyiz, bulduğumuz her ayrıntı işimize yarar."

"Gill."

Clarke bunu kâğıda not ettikten sonra, "Soyadı?" diye sordu.

"Morgan."

"Kapı numarası kaç?"

"On altı."

"Güzel," diyerek bunu da yazdı Clarke. "Teşekkürler."

Oturma odasının kapısı açıldı, bir kadın başını dışarı uzattı ama Rebus'ın bakışlarıyla karşılaşınca hemen geri çekildi.

"Ev sahibin kim?" diye sormaya karar verdi Rebus. Nancy bilmem dercesine omuz silkti.

"Ben kirayı Eddie'ye öderim."

"Kapıyı açan Eddie miydi?

Nancy yine başıyla doğrularken Rebus birkaç adım gerileyerek hole çıkmıştı. Mukavva kutuların üstünde postadan gelmiş bir öbek zarf duruyordu. Clarke başka bir soruya geçerken o zarfları elden geçiriyordu, bir tanesi dikkatini çekti. Pul yerinde şirket logosu, altında da şirketin adı vardı: MGC Kiralama. Rebus zarfı bırakıp Nancy'nin verdiği yanıta kulak kabarttı.

"Otoparkın kapalı olup olmadığından haberim yoktu, hem ne fark eder?"

"Pek bir şey fark etmez," dedi Clarke onunla aynı fikirdeymiş gibi.

"Kurbanın orada saldırıya uğradığını düşünüyoruz," diye ekledi Rebus. "Ya sürünerek yola, senin bulduğun yere kadar kendi gitti ya da birisi taşıdı onu oraya."

"Ben *bir şey* görmedim!" diye feryat etti genç kız. Göz pınarları

yaşlarla dolmuştu, kollarını sımsıkı bedenine doladı. Oturma odasının kapısı bir kere daha açıldı, Eddie çıkıp hole geldi.

"Kızı sıkıştırmayın."

"Sıkıştırmıyoruz, Eddie," diye karşılık verdi Rebus. Rebus'ın artık ismini bildiğini fark edince genç adamın yüzünün rengi soldu. Gururundan ödün vermemek için bir an diklenir gibi oldu, sonra geri çekildi. Nancy'ye dönen Rebus sordu; "Olanları ona neden anlatmadın?"

Kız gözyaşı dökmemek için gözlerini kırpıştırmakla meşguldü, başını yavaşça iki yana sallıyordu. "Her şeyi unutmak istediğim için."

"Seni suçlayamam," dedi Clarke, anlayışlı bir tavırla. "Ama eğer aklına *gelen* bir şey olursa..." Cümlesini tamamlamadan kartviziti işaret etmekle yetindi.

"Ararım," dedi Nancy.

"Merkeze de gelmen gerekiyor," diye hatırlattı Clarke, "pazartesi istediğin saatte uğra." Nancy Sievewright başını tamam der gibi sallarken kaygılı görünüyordu. Clarke bakışlarını Rebus'a çevirdi, soracak başka sorusu kaldı mı diye merak ediyordu. Rebus hemen gereğini yerine getirdi.

"Nancy," dedi usulca, "hiç Caledonian Otel'e gitmiş miydin?"

Genç kız burnundan soluyordu. "Tabii ya, oradan hiç çıkmam ben."

"Ciddi cevap ver."

"Sence gitmiş miyimdir?"

"Bu sözünü gitmedim olarak anlıyorum." Rebus başını hafifçe oynatarak Clarke'e gidelim diye işaret etti. Ama kapıdan çıkmadan önce oturma odasının önüne yürüyüp kapıyı ardına dek açtı. İçerisi duman altı olmuştu. Tavandan aydınlatma yoktu, sadece mor ampuller takılmış lambalarla, şömine rafına dizilmiş mumlar yanıyordu. Sehpanın üzeri sigara kâğıtları, kırpık kartlar, tütün artıklarıyla doluydu. Eddie'den başka kanepelere ve yere sere serpe uzanmış üç tip daha vardı. Rebus başıyla selam verip dışarı çıktı. "Bir şeye ihtiyacın var mı?" diye sordu Nancy'ye. "Belki bir fırt ot?" Genç kız sokak kapısını açıyordu.

"Bazen çekerim," diye itiraf etti.

"Yalan söylemediğin için teşekkürler," dedi Rebus. Eşikte bir kız duruyordu. Kelly bu olmalıydı. Nancy'yle aynı yaşlardaydı ama yüzündeki makyajla, yirmi bir yaşın altındakilerin alınmadığı gece kulüplerine rahatça girebilirdi.

Nancy, "Güle güle" diyerek uğurladı iki dedektifi. Kapı kapanırken Kelly'nin bunlar kim sorusu, hemen arkasından Nancy'nin kısık sesle ev sahibinin yanında çalışıyorlar yanıtı duyuldu. Rebus homurdanıyordu.

"Bil bakalım ev sahibi kim?" Clarke omuzlarını kaldırdı. "MGC Kiralama şirketi yani Morris Gerald Cafferty."

"Kiralık birkaç dairesi olduğunu duymuştum."

"Bu şehirde hangi köşeyi dönsen, karşına Cafferty'nin pençe izleri çıkar."

"Kız yalan söylüyordu," dedi Clarke.

"Ziyarete gelen arkadaşı hakkında mı?" diye sordu Rebus ve başını sallayarak ona katıldığını belirtti.

"Neden yalan söylesin?"

"Herhalde yüz tane geçerli sebebi vardır."

"Otçu arkadaşları gibi mesela." Clarke merdivenden aşağı inmeye başlamıştı. "Great Stuart Caddesi No. 16 adresine gidip Gill Morgan'la konuşmaya değer mi sence?"

"Sen bilirsin," dedi Rebus. Omzunun üstünden Nancy Sievewright'ın daire kapısına bakıyordu. "Ama kız bir istisna."

"Nasıl yani?"

"Bu davadaki diğer bütün tiplerin yolu zaman zaman Caledonian'a düşmüş gibi görünüyor."

Clarke hafifçe gülümserken arkalarından kapı açıldı. Nancy Sievewright onlara doğru basamakları inerken hâlâ açıktı.

"Benim için bir şey yapmanızı isteyecektim," dedi sesini alçaltarak.

"Neymiş o, Nancy?"

"O sülüğü benzen uzak tutun."

İki dedektif birbirlerine baktılar. Clarke sordu: "Hangi sülük?"

"Karısı olan herif, hani ambulansı çağıran..."

"Roger Anderson mı?" Rebus'ın gözleri kısılmıştı.

Nancy sinirli bir tavırla başını sallayarak onayladı. "Dün bu-

ralardaydı. Ben evde değildim, ama dışarıda beklemiş herhalde. Geldiğimde arabasını kapının önünde park etmiş halde gördüm."

"Ne istiyormuş?"

"Benim için endişelenmiş, iyi miyim diye bakmaya gelmiş." Tekrar basamakları tırmanıp yukarı çıktı. "Ben artık bu işte yokum."

"Hangi işte?" diye arkasından seslendi Rebus fakat kız karşılık vermeden daireye girip kapıyı kapadı.

"Vay be," diye fısıldadı Clarke. "Bu neydi şimdi?"

"Mr. Anderson'a sormak lazım. Tuhaf, ben de Nancy'yi adamın kızına benzetmiştim."

"Adresini nereden bulmuş?"

Rebus omuz silkmekle yetindi. "Boş ver," dedikten sonra bir an düşünüp ekledi. "Bu akşam için senin küçük bir görevin daha var..."

Küçük görev, Macrae'nin karşısına Clarke'ın tek başına çıkması demekti. Bir etkinliğe katılmıştı, üzerinde smokin, boynunda siyah papyon vardı. Onu evine geri götürecek şoför kapının önünde bekliyordu. Macrae masasının arkasına otururken kravatını çıkarıp yaka düğmesini çözdü. Soğutucudan kendine bir bardak su doldurmuştu ve Clarke'ın ne diyeceğini bekliyordu. Clarke boğazını temizlerken içinden Rebus'a sövüp sayıyordu. Tek gerekçesi Macrae'nin ona kulak vereceğiydi. Hepsi bu.

"Pekâlâ, efendim," diye başladı söze, "konumuz Aleksander Todorov."

"Kimseyi enselediniz mi?" Macrea sorarken gözleri parlıyordu ama Clarke'ın yanıtının olumsuz olduğunu anlayınca o ışık sönüverdi.

"Bize göre amacından sapan gaspın ötesinde bir şeyler var."

"Sahi mi?"

"Kanıt anlamında elimizde pek bir şey yok, ancak bir sürü..." Bir sürü ne var? İkna edici tek bir söz bile düşünemiyordu Clarke. "Takip etmemiz gereken bir sürü iz var, çoğu öylesine bir saldırı olmadığına işaret ediyor."

Macrae koltuğuna yaslandı. "Rebus gibi konuşuyorsun. *Onun* fikirlerini savunasın diye mi gönderdi seni buraya?"

"Ama bu onunla aynı fikirde olmadığım anlamına gelmez, efendim."

"Ondan ne kadar çabuk kurtulursan o kadar iyi." Clarke bozulduğunu belli edince, Macrae özür diler gibi elini salladı. "Ne demek istediğimi biliyorsun, Siobhan. Gitmesine ne kadar kaldı? Bir hafta... Ya sonra? John pılını pırtısını toplayana dek bu dosya kapanacak mı?"

Clarke da kabul ediyordu. "Kuşkuluyum."

"Demek ki bu dava *senin* başına kalacak, Siobhan."

"Bunu dert etmiyorum, efendim."

Macrae gözünü dikmiş bakıyordu. "Sezgilerine birkaç gün daha kulak vermeye değer mi?"

Clarke üstüne basa basa, "Sezgiden fazlası söz konusu," diye belirtti. "Todorov'un birkaç kişiyle bağlantısı çıktı, herhangi bir yargıya varmaktansa onları elemek önemli."

"Ya göründüğünden daha azı varsa? Daha önce John'la benzer şeyler yaşamadık mı?"

"Yine de çok sayıda davayı çözmüştü."

"Siobhan, tanıkları tahlil etmede iyisindir." Macrae dudaklarına bezgin bir tebessüm oturtmuştu. "John'ın senin üstün olduğunun farkındayım ancak Todorov davasını senin yürütmeni istiyorum. Bu işleri kolaylaştırır, zaten John da kabul eder."

Clarke yavaşça kafa sallasa da hiçbir şey demedi.

"İki üç gün çalış. Bak bakalım ne bulacaksın? Hawes'la Tibbet yanında, başka kimi istersin ekibine?"

"Sonra söylerim."

Macrae düşüncelere dalmıştı yine. "Rus büyükelçiliğinden birisi Scotland Yard'la görüşmüş... O *kişi* bizim sevgili Emniyet Amiri." İç çekerek devam etti: "John Rebus'ı bu davanın yakınına bile yaklaştırdığım kulağına giderse, deliye döner."

"Fena mı, kan dolaşımı artar, amirim." Clarke'ın bu sözlerine Macrae öfkeyle bakmakla yetindi.

"Bu nedenle yetki *sende*, Siobhan, John'da değil. Anlaşıldı mı?"

"Evet, amirim."

"Şimdi buralarda sinsi sinsi dolaştığını tahmin ediyorum, senden haber bekliyordur, öyle değil mi?"

"Onu iyi tanırsınız, amirim."

Macrae'nin el hareketi Clarke'a gidebileceğini söylüyordu. Odadan çıkıp Cinayet Büro'dan geçerek lobiye indi, orada tanıdık bir sima gördü. Todd Goodyear ya nöbeti bitirmişti ya da sivil görevdeydi herhalde, üzerinde dar paça siyah bir kotla vatkalı siyah bir pilot montu vardı. Clarke onu bir yerden tanıyormuş da çıkaramıyormuş pozu takındı.

"Todorov'un cinayet mahallinden, polis memuru Goodyear mı?"

Adam başıyla doğrularken Clarke'ın elindeki dosyaya gözü takıldı. "Notlarım sizde mi?"

"Gördüğün gibi..." Clarke zaman kazanmaya çalışıyordu zira onun neden orada olduğunu merak ediyordu.

"Nasıl buldunuz?"

"İyi." Goodyear biraz daha fazlasını bekler gibiydi ama Clarke "iyi" diye tekrarladı, sonra ona ne yaptığını sordu.

"Sizi bekliyordum," dedi Goodyear dürüstçe. "Geç saatlere kadar çalıştığınızı duymuştum."

"Aslına bakarsan, yirmi dakika önce geldim buraya."

Başını sallayarak bildiğini ima etti Goodyear. "Arabada oturuyordum." Clarke'ın omzunun üzerinden arkaya bakıyordu. "Müfettiş Rebus yanınızda değil galiba?"

"Bak, Todd, ne istiyorsun, onu söylesene?"

Goodyear dudaklarını yaladı. "Polis Memuru Dyson size söyledi yanılmıyorsam, Cinayet Masası'nda görev almak istiyorum."

"Aman ne güzel!"

"Acaba birine ihtiyacınız..." Gerisini getirmedi.

"Todorov davasında mı yani?"

"Öğrenmem için bir fırsat olurdu. İlk kez bir cinayet mahallinde bulundum... Bundan sonra neler olacağını bilmek isterdim."

"Bundan sonrası bir sürü angarya, çoğunun sonu bir yere çıkmaz."

"Harika." Goodyear pişmiş kelle gibi sırıtıyordu. "İyi rapor yazarım, Komiser Clarke... Ayrıntıları kaçırmam. *Daha fazlasını* yapabileceğimi hissediyorum."

"Israrcı bir tipsin, değil mi?"

"İzin verin, bir şeyler içerken ikna edeyim."

"Biriyle buluşacağım."

"Yarın olur mu? Size kahve ısmarlayabilirim."

"Yarın günlerden cumartesi, Başmüfettiş Macrae bütçeden pay alamadı."

"Fazla mesai yok o zaman?" Goodyear anlıyorum anlamında kafasını salladı.

Clarke bir an düşündü. "Neden Rebus değil de ben? Kıdemli memur o."

"Sizin daha iyi kulak vereceğinizi düşündüm galiba."

"Daha kolay kandıracağını düşündün yani?"

"Söylediklerimde samimiydim."

Clarke karar vermeden önce biraz kafa yordu. "Aslında, bu davayı yürütme yetkisi bende, madem öyle pazartesi sabahı erkenden kahve içmek üzere buluşalım. Broughton Caddesi üstünde ara sıra gittiğim bir yer var." Kafenin adını verdi, kaçta buluşacaklarını söyledi.

"Teşekkür ederim, Komiser Clarke," dedi Goodyear. "Sizi pişman etmeyeceğim." Elini uzattı, tokalaştılar.

DÖRDÜNCÜ GÜN

Pazartesi

20 Kasım 2006

11

Siobhan Clarke on dakika erken gelmişti fakat Goodyear çoktandır oradaydı. Üzerinde üniforması vardı ama cuma gecesi de üstünde olan pilot montunun fermuarını boynuna kadar çekmişti.

"Görünsün istemiyorsun galiba?" diye sordu Clarke.

"Nasıl bakarlar, bilirsiniz..."

Bilirdi elbet. Komiser kıyafetiyle dolaşmayalı uzun zaman olmuştu ama görevi her zaman göstere göstere yapmaya yanaşmazdı. Gittiği partilerde hayatını nasıl kazandığını öğrenenler biraz huzursuz olurlardı yanında. Gece dışarı çıktığı zaman da yaşardı aynısını, ya erkeklerin ilgisi azalırdı ya da şakalarını abartırlardı: *Beni karyolanın direklerine kelepçeleyecek misin? Sen bir de benim copumu gör. Komşuları dert etme, çaktırmadan gelirim komiserim...*

Goodyear ayağa kalkmış, Clarke'ın ne içeceğini soruyordu. "Dava giderlerine yazarız," dedi Clarke. Her zamanki cappuccino çoktan hazırlanmıştı, Goodyear'ın tek yapması gereken parasını ödeyerek masaya getirmekti. Pencerenin yanında tabureli masalardan birinde oturuyorlardı. Bodrum katı olduğundan önlerinden geçen insanların yalnızca bacaklarını görebiliyorlardı. Kuzey Denizi'nden gelen sağanak yağış iyice bastırmıştı; herkes bir yerlere koşturuyordu. Clarke kahvesine şeker koymayı reddederken delikanlıya rahat olmasını söyledi.

"İş görüşmesinde değilsin."

"Ben öyle sanıyordum," diyerek tedirgin bir kahkaha attı Goodyear, çarpık çurpuk dişleri ortaya çıkmıştı. Hafif kepçe kulaklıklıydı, kirpikleri sapsarıydı. Filtre kahve içiyordu, tabağındaki kırıntılardan daha önce bir kruvasan yediği belliydi. "Hafta sonu iyi geçti mi?" diye sordu.

"*Harika* geçti," dedi Clarke. "Hibernian altı-sıfır kazandı, Hearts da Rangers'a yenildi."

"Hibs taraftarısınız demek." Goodyear bu bilgiyi aklına kazır gibi, ağır ağır başını salladı. "Maça gittiniz mi?"

Clarke başını sağa sola salladı. "Motherwell'de oynandı. Ben evde film seyretmekle yetindim."

"*Casino Royale*?"

Clarke yine başını sağa sola salladı. "*Köstebek*." Clarke'ın aklına bir şey gelene kadar sessizce oturdular. "Ben geldiğimde ne kadardır bekliyordun?"

"Çok olmadı. Erken uyandım, erkenden gideyim de..." Goodyear derin bir soluk aldı. "Dürüst olmak gerekirse, burayı bulabileceğimden kuşkuluydum, o nedenle aramaya vakit olsun dedim. Tedbiri elden bırakmamaya dikkat ederim."

"Kayda geçirildi, Polis Memuru Goodyear. Kendinden bahset biraz."

"Ne anlatayım?"

"Ne istersen."

"Bilmem, herhalde biliyorsunuzdur, dedem eskiden..." Başını kaldırıp bakınca Clarke baş sallayarak bildiğini ima etti. "Çoğu kimse bunu hemen yüzüme vurur."

"Öldüğünde küçüktün herhalde."

"Dört yaşındaydım. Ama neredeyse bir yıl kendisini görmemiştim. Annemle babam ona giderken beni götürmezlerdi."

"Hapishaneye giderken mi?" Bu defa kafa sallama sırası Goodyear'ındı.

"Annem altüst olmuştu... Hep gergindi, ailesi annemin babama fazla olduğunu düşünüyordu. Bu yüzden de *babası* hapsi boylayınca ihtiyaç duydukları kanıtı bulduklarını düşündüler. Babam da zaten hep kendi kederini bastırmayı tercih ederdi." Dudaklarına acı bir tebessüm yayılmıştı. "Belki de bazı insanlar hiç evlenmeseler daha iyi olurmuş."

"O zaman Todd Goodyear diye biri olmazdı."

"Tanrı'nın bir bildiği vardı herhalde."

"Emniyet teşkilatına katılmanın sebebini açıklar mı bunlar?"

"Olabilir ama önyargılı davranmadığınız için teşekkür ederim. Çoğu insan bana ahkâm kesmeye kalkışıyor. 'Kefaret ödüyorsun,

Todd' veya 'Demek her Goodyear aynı hamurdan yaratılmamış, sen bunun somut örneğisin, Todd.'"

"Düz mantık?"

"Ya siz, Komiser Clarke? Siz neden polis oldunuz?"

Clarke doğruyu söylemeye karar vermeden önce biraz düşündü. "Sanırım annemle babama tepki göstermek istemiştim. Bildik liberal solcudur ikisi de, altmışlar kuşağından."

"Karşı çıkmanızın tek yolu Teşkilat'a girmekti öyle mi?" Goodyear anlıyorum dercesine gülümsüyordu.

"Öyle denebilir tabii." Clarke bu fikri beğenmişti, fincanını kaldırıp dudaklarına götürdü. "Kardeşin bütün bunlara ne diyor?"

"Birkaç kere başı belaya girdi, biliyor musunuz?"

"Adını dosyalarda görmüştüm," dedi Clarke açıkça.

"Sicilimi mi araştırdınız?" Ama sorusu cevapsız kaldı. "Onunla görüşmüyorum." Goodyear bir an duraksadı. "Yok, doğru değil, hastaneye yattığında ziyaretine gitmiştim."

"Ciddi bir rahatsızlık mı?"

"Bir barda saçma sapan bir kavgaya karışmıştı. Tam Sol'a göre işte."

"Senden büyük mü, küçük mü?"

"İki yaş büyük. Ama hiç anlaşılmaz, çocukken komşular benim ondan daha olgun olduğumu söylerlerdi. Aslında söylemek istedikleri benim daha iyi huylu olduğumdu, alışverişi, ev işlerini falan yapardım..." Sanki anıları canlanmış gibi bir an dalıp gitti, sonra hemen toparlandı. "Müfettiş Rebus," diye devam etti, "kendisinin Koca Ger Cafferty'yle biraz mazisi var, yanılıyor muyum?"

Clarke konunun böyle değişivermesine şaşırmıştı. "Ne demek istediğine bağlı," diyerek temkinli yaklaştı.

"Üniformalılar arasında böyle dedikodular dolaşıyor. İkisi sıkı ahbaplarmış eskiden."

"Birbirlerinden nefret ederler," diye ağzından kaçırdı Clarke.

"Sahi mi?"

Başını sallayarak doğruladı. "Bu işin sonu nereye varacak diye merak ediyorum bazen..." Kendi kendine konuşuyor gibi söylüyordu Clarke bunları, gerçekten de birkaç hafta önce aklından geçmişti bunlar. "Sormanın belli bir sebebi var mı?"

"Sol uyuşturucu satmaya başladığında onu bu işe bulaştıran Cafferty olmuştu sanırım."

"Sanıyor musun, biliyor musun?"

"Kendisi hiç itiraf etmedi."

"Madem öyle nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Polislerin sezgileri olamaz mı?"

Clarke'ın aklına Rebus gelmişti, gülümsedi. "Hoş karşılanmaz."

"Ama kim engel olabilir?" Todd fincanının dibinde kalan kahveyi inceliyordu. "Müfettiş Rebus konusunda beni rahatlattığınıza sevindim. Cafferty adını söylediğimde hiç şaşırmadınız."

"Senin de dediğin gibi, biraz araştırma yaptım."

Todd gülümseyip, başını sallayarak bir tane daha içer misiniz diye sordu.

"Şimdilik bu kadar yeter." Clarke fincanını başına dikerken karar vermesi birkaç saniyesini aldı. "Görev yerin Torphichen, öyle mi?"

"Öyle."

"Bu sabah sensiz idare edebilirler mi?" Goodyear'ın yüzü bayram çocuğu misali ışımıştı. "Karakolu ararım," diye devam etti Clarke, "birkaç saatliğine seni çaldığımı söylerim." Sonra parmağını delikanlının yüzüne doğru sallayarak uyardı. "Sadece birkaç saat, unutma. Anlaşabilecek miyiz bakalım."

"Pişman olmayacaksınız," dedi Todd Goodyear.

"Cuma günü de aynısını söylemiştin, pişman etmesen iyi olur." Clarke'ın aklından şunlar geçiyordu: Benim davam, benim ekibim... Şimdi de yeni eleman alma sırası. Todd'u göreve kabul etmesinin nedeni açıkça hevesli olmasıydı belki de, polisliğe yeni başladığı günleri hatırlatmıştı ona. Belki de eyyamcı mesai arkadaşından onu kurtarma düşüncesiydi. Hem Rebus emekliliğin eşiğine geldiğine göre kendiyle diğer meslektaşları arasında tampon görevi görecek biri hiç fena olmazdı...

Bencillik mi ediyorsun, iyilik mi diye sordu kendine.

İkisi birden yapılabilir miydi?

*

Roger Anderson bahçe kapısının önünü kapayan aracı fark ettiğinde geri viteste araba yolunun yarısına gelmişti. Kapı elektrikliydi, bir düğmeye basınca ardına dek açılırdı fakat yolda duran bir Saab çıkmasına engel oluyordu.

"Bu ne düşüncesizlik..." Komşulardan hangisi sorumluydu acaba bu kabalıktan? Archibald ailesi iki ev ötede otururdu, evde her zaman ya çalışan işçiler olurdu ya da konuklarını ağırlarlardı. Sokağın karşısındaki Graysonların iki oğlu okullarına bir yıl ara vermiş, kışı evde geçiriyorlardı. Bir de davetsiz misafirler vardı elbet, kapıların altından ilan veya kartvizit atan yabancılar... Bentley'in kornasına dokununca karısı yemek odasının camında belirdi. Saab'ın yolcu koltuğunda kimse var mıydı? Hayır... ama sürücü koltuğunda oturan vardı! Anderson birkaç kere daha bastı kornaya, sonra emniyet kemerini çözüp dışarı çıktı, sinirini bozan arabaya doğru sert adımlarla ilerledi. Şoför tarafındaki cam inerken arkasında görünen yüz onu süzüyordu.

"Sensin demek." Dün akşam gelen dedektiflerden biri... Müfettiş bilmem ne.

"Müfettiş Rebus," diye hatırlattı bankere. "Bu sabah nasılsınız, Mr. Anderson?"

"Dinle, Müfettiş, bugün içerisinde karakola gelmeye niyetim var zaten..."

"Canınız ne zaman isterse, beyefendi, buraya bunun için gelmedim."

"Yaa?"

"Cuma günü sizden çıktıktan sonra diğer tanığı görmeye gittik, Miss Sievewright'ı"

"Öyle demek?"

"Ziyaretine gittiğinizi söyledi."

"Doğru." Anderson omzunun üzerinden karısı konuşulanları işitebiliyor mu diye baktı.

"Belli bir gerekçeniz var mıydı, beyefendi?"

"Sadece zarar görüp görmediğine bakmak istedim... Feci bir şok yaşadı ne de olsa, haksız mıyım?"

"Ona bir şok da siz yaşatmışsınız galiba, beyefendi."

Anderson'ın yanakları kıpkırmızı kesmişti. "Oraya gitmemin tek sebebi..."

"Bunu söylediniz," diye sözünü kesti Rebus. "Benim merak ettiğim adını ve adresini nereden öğrendiğiniz? Telefon rehberinizde kayıtlı değil."

"Polis memurundan öğrendim."

"Komiser Clarke mı?" Rebus kaşlarını çatmıştı. Fakat Anderson başını hayır anlamında salladı.

"İfadelerimiz alınırken, daha doğrusu hemen sonrasında, kızı eve bırakmayı teklif etmiştim. Komiser hem kızın adını hem de Blair Caddesi üstünde oturduğunu söyledi."

"Siz de Blair Caddesi'nde bir aşağı bir yukarı dolaşarak kapı zillerinde onun adını aradınız?"

"Yanlış bir şey yaptığımı düşünmüyorum."

"Öyleyse Mrs. Anderson'a bunu anlatmanın bir sakıncası yoktur."

"Şimdi beni dinle..."

Fakat Rebus kontak anahtarını çeviriyordu. "Daha sonra merkezde görüşürüz... Tabii saygıdeğer eşinizle birlikte."

Cam hâlâ açıkken gaza bastı, birkaç dakika daha ayağını kaldırmadan yola devam etti. Sabahın bu saatinde şehre dönerken trafiğin ağır aksak ilerleyeceğini biliyordu. Dün gece sadece üç büyük bira devirmişti ama kafası külçe gibiydi. Cumartesi akşamı biraz televizyon seyretmiş, bir ölüm haberine daha üzülmüştü: futbolcu Ferenc Puskás. Avrupa Kupası final maçı Hampden'da oynandığında ergenlik çağındaydı Rebus. Real Madrid ile Eintracht Frankfurt'un oynadığı maçı Real 7-3 kazanmıştı. Seyrettiği harika maçlardan biriydi, Puskás da en büyük oyunculardandı. Genç Rebus, Puskás'ın ülkesi Macaristan'ın yerini atlasta bulmuş, oraya gitmek istemişti.

Jack Palance, şimdi de Ferenc Puskás, ikisi de sonsuza dek ayrılmıştı bu dünyadan. Kahramanların sonu böyle olurdu.

Böylece cumartesi gecesi Oxford Bar'da efkâr dağıtılmış, söylenen bütün sözler ertesi sabah unutulmuştu. Pazar günü çamaşır ve alışverişle, derken Litvinenko adında bir Rus gazetecinin Londra'da zehirlendiği haberleriyle geçmişti. Rebus bunu duyar duymaz koltuğunda doğrulmuş, televizyonun sesini açmıştı. Gates'le Curt ucu zehirli şemsiyelerle ilgili şaka yapıyorlardı ama burada söz konusu olan hayatın gerçeğiydi. Bir teoriye göre sushi lokantasından

yenen yemeğe zehir katılmıştı, sorumlusu Rus mafyası diye düşünülüyordu. Litvinenko kapısında silahlı muhafızın beklediği bir hastaneye kaldırılmıştı. Siobhan'ı aramamaya karar verdi; bu olay tesadüf olmalıydı. Gergindi Rebus, sabahları endişeyle uyanıyordu uykusundan. Görevli müfettiş olarak geçirdiği son hafta sonuydu; son haftasına giriyordu artık. Siobhan cuma akşamı durumu iyi idare etmiş ve hatta Macrae'nin davada onun başı çekmesini istediğini açıklarken biraz mahcup olmuştu.

"Bence akla yatkın," dışında bir şey söylememişti Rebus içkileri getirirken. Macrae'nin düşünme biçimini bildiğini sanıyordu. *Göründüğünden daha azı var...* Siobhan böyle dediğini aktarmıştı. Yine de dava emekli olana dek Rebus'ı meşgul edecek, ondan sonra Siobhan birinci şıkka dönmeye ikna olacaktı: amacından sapan gasp olayı.

"Bence akla yatkın," diye tekrarlıyordu şimdi kestirme yola saparken. On dakika sonra Gayfield Karakolu'nda aracını park ediyordu. Siobhan'ın aracı ortalıkta yoktu. Yukarı çıkınca Hawes'la Tibbet'ı gözleri çalmayan telefonda aynı masanın başında otururken buldu.

"İşler kesat galiba."

"Şimdiye kadar on bir arama," dedi Hawes önündeki deftere parmağını vurarak. "Biri, o gece dokuzu çeyrek geçe otoparktan çıkmış, dolayısıyla bize anlatacak bir şeyi yok ama gevezelik etmek istemiş." Başını kaldırıp Rebus'a bakarak devam etti. "Eğer ilgilenirseniz, dere tepe yürümekten ve hafif koşudan hoşlanırmış." Hawes konuşurken arkasına bakmasa da Tibbet'ın sırıttığını hissetmişti, dirseğini adamın kaburgalarına sapladı.

Tibbet boğuk bir homurtu çıkardıktan sonra ekledi, "Adam yarım saat boyunca Phyl'le sohbet etti."

"Başka kim aradı?"

"İsimsiz çatlaklar, dalga geçenler," diye belirtti Hawes. "Bir de tekrar aramasını beklediğimiz bir herif var. Sokakta takılan bir kadından bahsediyordu, sonra ayrıntılara geçemeden hat kesildi."

"Nancy Sievewright'ı görmüştür belki," diye uyardı Rebus. Ama aklına takılmıştı, Nancy "takılıyor" muydu oralarda? Hawes'ın defterini alıp temiz bir sayfa bulduktan sonra, "İkinize bir görev ve-

receğim," dedi. Nancy'nin "arkadaşı" Gill Morgan'a dair ayrıntıları kâğıda yazdı. "Gidip bakın bakalım, doğru mu bunlar? Sievewright kendisinin Great Stuart Caddesi'nden eve doğru yürüdüğünü söylüyor. Ama o adreste böyle biri var mı acaba, oradakileri sıkıştırın biraz."

Hawes sayfada yazanları inceledi. "Yalan söylediğini mi düşünüyorsunuz?"

"Hatırlamakta zorlandı sanki. Muhtemelen başından geçenlerle ilgili bilgi vermiştir şu arkadaşına."

"Biri bana palavra sıktığında genellikle anlarım," dedi Tibbet.

"Çünkü iyi bir polissin, Colin" diye karşılık verdi Rebus. Tibbet hindi gibi kabarmıştı sanki, Hawes bunu fark edince bir kahkaha attı.

"Sen az önce düpedüz palavra sıktın," dedi ortağına. Sonra ayağa kalkarken "Hadi gidelim," dedi. Tibbet süklüm püklüm peşine takıldı, kapıdan çıkmadan önce eşikte bir an durdu.

"Telefonları idare etmekte zorlanmazsınız herhalde?" diye sordu Rebus'a.

"Çalarsa, ahizeyi kaldırıyordum... Bu kadarı yetiyor mu?"

Hawes onu almak için döndüğünde, Tibbet somurtmamaya çalışıyordu. "Bu arada," dedi Hawes Rebus'a, "eğer canınız sıkılırsa video izleyebilirsiniz, Siobhan'ın istediği şu görüntüler elimizde."

Rebus masanın üstünde kaydı görmüştü. Üstünde "Question Time" yazıyordu.

İkili kapıdan çıkarken Hawes yerine, "Bir şeyler öğrenirsiniz belki" diye seslenen Tibbet oldu. Rebus etkilenmişti ama bir şey demedi.

Banda uzanırken duyulmayacak şekilde mırıldandı, "Seni er ya da geç adam edeceğiz, Colin."

12

Charles Riordan stüdyoda değildi. Resepsiyon görevlisi öğlene kadar evinde olacağını belirtti, sorulduğunda Joppa'daki adresini verdi. Arabayla on beş dakikalık mesafedeydi, Firth of Forth'un durgun bulanık sularını geçmeleri gerekecekti. Bir noktada, Goodyear cama vurarak işaret etti.

"Şurada kedi köpek barınağı var. Bir kere gitmiştim, bir tanesini alıp evde bakarım diye düşünüyordum. Sonuçta seçim yapamadım... Başka zaman yine gelirim dedim."

"Hiç evcil hayvanım olmadı," dedi Clarke. "Kendime zor bakıyorum."

Goodyear buna kahkahalarla karşılık verdi. "Ya erkek arkadaşınız?"

"Bunca yıldır bir ya da iki tane oldu."

Yine güldü Goodyear. "Yani şu anda var mı demek istemiştim."

Clarke yola diktiği gözlerini yan koltuğa çevirdi. "Çok zorluyorsun, Todd."

"Sadece gerginim."

"Bu yüzden mi soru yağmuruna tutuyorsun beni?"

"Hayır, hiç değil. Sadece... Bilmem, merak ettim herhalde."

"Beni mi?"

"Herkesi." Soluklandı. "Buraya bir amaç için geldiğimizi sanıyordum. Soru sormadan hiçbir şey öğrenemez ki insan."

"Ve senin 'amacın' da benim aşk hayatımı kurcalamak, öyle mi?"

Goodyear hafifçe öksürdü, yüzü kızarmıştı. "Öyle demek istemedim."

"Kafedeyken Tanrı'nın bir bildiği vardır demiştin, bundan senin dindar biri olduğun sonucunu çıkarabilir miyim?"

"Yani... Doğrusu evet. Sakıncası var mı?"

"Hiç de değil. Müfettiş Rebus da öyleydi eskiden, bunca yıldır onunla başa çıkmasını bildim."

"Eskiden?"

"Kiliseye giderdi..." Siobhan bir an düşünüp ekledi. "Aslında onlarcasına gitmişti, her hafta başka bir kiliseye."

"Bulamadığı bir şeyi arıyordu herhalde," diye tahmin yürüttü Goodyear.

"Sana söylediğim kulağına giderse, beni öldürür," diye uyardı Clarke.

"Siz dindar değilsiniz herhalde, Komiser Clarke?"

"Asla," dedi gülümseyerek. "Bu işte çok zor."

"Öyle mi diyorsunuz?"

"Karşılaştığımız şeyleri düşününce... İnsanlar kötülük ediyor, kendilerinin de başkalarının da canını yakıyorlar baksana." Goodyear'a yine bir bakış attı. "Hem Tanrı'nın bizi kendi suretinde yaratmış olması gerekmiyor muydu?"

"Günün geri kalanını bunu tartışarak geçirebiliriz."

"Onun yerine ben sana sorayım, kız arkadaşın var mı?"

Başıyla onayladı Goodyear. "Var. Sonia. Olay Yeri İnceleme görevlisi."

"Hafta sonu birlikte ne yaptınız, kiliseye gitmekten başka tabii?"

"Cumartesi kız arkadaşlarını evine çağırmıştı, pek görüşemedik. Sonia kiliseye giden biri değil..."

"Ağabeyin nasıl?"

"İyidir herhalde."

"Bilmiyorsun demek?"

"Hastaneden taburcu edilmiş."

"Kavgaya karıştığını söylemiştin yanılmıyorsam."

"İşin içine bıçak da..."

"Kiminmiş, onun mu, öbür adamın mı?"

"Sol'un dikişlerine bakılırsa öbür adamın."

Clarke biraz düşündü. "Deden hapse düştükten sonra annenle babanın ayrı düştüğünden söz etmiştin..."

Goodyear arkasına yaslandı. "Annem ilaç kullanmaya başlamıştı. Çok geçmeden babam da evi terk etti, kendini iyice içkiye verdi. Dükkânların önünde karşılaşırdık ama beni tanımazdı."

"Küçük bir çocuk açısından zor olmalı."

"Sol'le ben çoğu zaman Susan teyzemizin yanında kalırdık. Evi pek büyük sayılmazdı ama hiç şikâyet etmedi. Pazarları onunla birlikte kiliseye gitmeye başladım. Bazen öyle yorgun düşerdi ki sırada uyuklardı. Yanında hep bir torba şekerleme taşırdı, bir keresinde torba kucağından kayıp yere düşmüş, içindekiler yerlere yuvarlanmıştı." Hatıralar gözünün önünde canlanınca gülümsedi. "Neyse, böyleydi işte."

"Her neyse, geldik sayılır," dedi Clarke. Portobello High Caddesi'ndeydiler ve Clarke ilk defa yol çalışmasına takılmadan ilerliyordu caddede. İki dakika sonra Joppa Yolu'na saparak Victoria döneminden kalma taraçalı evlerin dizildiği caddede ilerlediler.

Önce Goodyear görmüştü. "İşte on sekiz numara." Park edecek alan çoktu, insanların çoğu işine arabasıyla gidiyor herhalde diye geçti Clarke'ın aklından. El frenini çekip kontağı kapattı. Goodyear çoktan arabadan inmiş yolda yürümeye koyulmuştu.

"Sanki tek ihtiyacım," diye mırıldandı Clarke kendi kendine, "din meraklısı biriydi..." Böyle düşünmüyordu aslında: Sözcükler dudaklarından dökülür dökülmez, sözleri, daha doğrusu bu fikri kimden kaptığı dank etmişti kafasına.

John Rebus'tan elbette.

Clarke, Goodyear'a yetiştiği sırada kapı açılmıştı, Charles Riordan polis üniformalı biriyle burun buruna geldiğine şaşkındı. Neyse ki Clarke'ı tanıdı, onları içeri buyur etti.

Koridora kitap rafları dizilmişti ama raflarda hiç kitap yoktu. Hepsi eski moda makara ve kasetlerle doluydu.

"İçeri girebilirseniz, gelin," dedi Riordan. Önden ilerleyerek oturma odasından bozma stüdyoya aldı onları, duvarlar tamamen ses yalıtımıyla kaplanmıştı, miksaj masasının sağında solunda kaset dolu karton kutular, mini diskler, çift makaralı cihazlar göze çarpıyordu. Yerlerde yılan gibi uzayan kablolar, toz kaplı mikrofonlar, odadaki tek pencereyi örten yarım parmak kalınlığında perdeler.

"İşte karşınızda Riordan Konağı," diye vurguladı Riordan.

"Evli olmadığını tahmin ediyorum," dedi Clarke.

"Bir zamanlar evliydim ama karım dayanamadı."

"Aletlere mi?"

Riordan başıyla öyle olmadığını işaret etti. "Kayıt yapmaktan hoşlanırım." Manidar bir edayla sustuktan sonra açıkladı. "Her şeyin kaydını. Bir süre sonra Audrey rahatsız olmaya başladı." Ellerini ceplerine sokarak sordu: "Sizin için ne yapabilirim?"

Clarke etrafını inceliyordu. "Bizi de kaydediyor musun, Mr. Riordan?"

Riordan kıkırdadı, cevap olarak ince uzun siyah bir mikrofonu gösterdi.

"Ya geçen gün stüdyodayken?"

Başını sallayarak onayladı. "DAT kullandım. Ancak son günlerde dijital kaydı daha çok tercih ediyorum."

"DAT *dijital* değil miydi?" diye sordu Goodyear.

"Ama o bant, benim dediğimse doğrudan sabit diske kaydetmek."

"Rica etsem kapatır mısın?" diye sordu Clarke, bunun bir emir olduğunu belli eden bir ses tonuyla. Riordan nasıl istersen der gibi omuzlarını silkerek miksaj masasındaki bir düğmeye bastı.

"Yine Aleksander'a dair sorular mı soracaksın?"

"Evet, bir iki soru daha."

"CD'yi aldın mı?"

Clarke başını salladı. "Teşekkürler."

"Harika bir dinleti olmuş, değil mi?"

"Öyle," diye kabul etti Clarke. "Ama ben daha çok öldüğü geceyle ilgileniyorum."

"Öyle mi?"

"Hint lokantasından sonra ayrıldığınızı söyledin. Sen evine gittin, Mr. Todorov da içki içecek bir yer aramaya?"

"Doğru."

"Bir de ya Mather's ya da Caledonian Otel'e gitmiş olabileceğini belirtmiştin, neden yalnızca iki seçenek, Mr. Riordan?"

Riordan omuz silkerek yanıtladı. "Her ikisi de yolunun üstündeydi."

"Ama aynı yolda on kadar mekân daha var."

"Belki bana onlardan da bahsetmiştir."

"Hatırlamıyor musun?"

"Önemi var mı?"

"Olabilir." Clarke başını çevirip Goodyear'a baktı. Oyunu iyi oynuyordu delikanlı: omuzlar geride, bacaklar hafif ayrık, elleri önünde... Tek kelime etmeden duruyordu. *Resmî* bir havası vardı. Clarke merak ediyordu, acaba kepçe kulaklar, çarpık dişler ya da kirpikler Riordan'ın dikkatini çeker miydi, yoksa gözüne yalnızca üniforma görünür, böylece durumun ciddiyetini fark eder miydi?

Riordan düşünceli bir edayla çenesini ovuşturmakla meşguldü. "Bilmem, onlardan da bahsetmişti *herhalde*."

"Ama o gece bahsetmedi, öyle mi?" Riordan kafasını sağa sola salladı. "Önceden kararlaştırılmış bir randevusu yoktu öyleyse?"

"Nasıl yani?"

"Senden ayrıldıktan sonra Mr. Todorov dosdoğru Caledonian'ın yolunu tutmuş. Orada biriyle görüşmüş. Bu olağan bir davranış mı diye merak ettim."

"Aleksander insanları severdi: ona içki ısmarlayanlar hikâyesini dinlerler, ona da kendilerinden bahsederlerdi."

"Caledonian'ı hikâye anlatma yeri olarak hiç düşünmemiştim."

"Yanlış düşünmüşsün, otellerin barları tam da buna göredir. Yabancılarla tanışırsın, onlarla geçirdiğin yirmi otuz dakika boyunca hayatını ortaya dökersin. İnsanların hiç tanımadıkları kişilere neler anlattıklarına inanamazsın."

"Belki de hiç tanımadıkları için anlatıyorlardır," diyerek araya girdi Goodyear.

"Memur bey iyi bir bir noktaya değindi," dedi Riordan.

"Peki sen bunu nereden biliyorsun, Mr. Riordan?" diye sordu Clarke. "Caledonian gibi yerlerde çaktırmadan kayıt yaptığını mı varsaymalıyım?"

"Hem de kaç defa," dedi Riordan. "Trenlerde, otobüslerde horlayan, kendi kendilerine konuşan, hükümeti devirme planları yapan kişiler de var. Parklardaki banklarda uyuyan serseriler, nutuk çeken Parlamento Üyeleri; buz patencileri, piknik yapanlar, metresleriyle telefonda konuşan kaçak âşıklar." Goodyear'a dönerek açıkladı. "Benim hobim bu."

"Peki bu ne zaman bir saplantı haline geldi, beyefendi?" diye sordu Goodyear. "Karınız sizi terk etmeden önce diye tahmin ediyorum."

Riordan'ın yüzündeki gülümseme birden kaybolmuştu. Pot kırdığını anlayan Goodyear riski göze alıp Clarke'a doğru baktı. Kadının başını yavaşça iki yana salladığını gördü.

"Başka sormak istediğiniz bir şey var mı?" dedi Riordan sert bir tavırla.

"O akşam otelde Aleksander Todorov kiminle içki içmiş olabilir bir fikrin yok mu?" diye üsteledi Clarke.

"Yok." Riordan kapıya doğru gidiyordu. Onun peşinden koridora yürürken Clarke'a "affedersiniz" diye fısıldadı Goodyear.

Arabaya bindiklerinde Clarke, dert etmemesini söyledi Goodyear'a. "Bence ondan alabileceğimiz her bilgiyi almıştık zaten."

"Yine de konuşmanıza müdahale etmemeliydim."

"Dersini aldın işte," dedi Clarke kontağı çevirirken.

13

"Sonny Jim'in burada işi ne?" diye sordu Rebus. Koltuğuna yaslanmış, ayaklarını masaya uzatmış, elinde video kayıt cihazının kumandası, ekrandaki görüntüyü dondurup bakakalmıştı.

"Geçici görevle Torphichen'dan geldi," diye açıkladı Clarke. Rebus gözünü ona dikmişti ama o bakışlarını kaçırıyordu. Todd Goodyear elini uzatıp tokalaşmak için bekledi. Rebus farkındaydı ama karşılık vermedi. Goodyear kolunu indirirken Clarke bıkkın bir edayla içini çekti.

"Televizyonda ilginç bir şey var mı?"

"Senin istediğin video kaydı." Rebus yeni geleni çoktan unutmuş görünüyordu. "Gel de bir bak." Görüntüleri tekrar başa aldı ama sesi en düşük seviyeye getirdi. Meraklı dinleyiciler politikacılarla uzmanlara sorular soruyorlardı. İki grubun oturduğu alan büyük harflerle yazılmış EDINBURGH sözcüğüyle ayrılmıştı.

"Hub'da çekilmiş," dedi Rebus. "Orada bir caz konserine gitmiştim, görür görmez tanıdım."

"Caz sever misiniz?" Ama Goodyear'ın bu sorusu karşılıksız kaldı.

"Benim gördüğümü sen de görüyor musun?" diye sordu Clarke'a Rebus.

"Megan Macfarlane."

"Tuhaf, kadın bundan hiç bahsetmedi," diye fikrini belirtti Rebus. "Sunucu katılanları tanıtırken, kadının İskoçya Ulusal Partisi'nin iki numarası olduğunu, hatta partinin lideri görevi bıraktığında başkanlığa onun geçeceğini belirtti. Sunucunun sözleriyle Megan, 'bağımsız İskoç devletinin başkanlığına aday' anlayacağın."

"Ya panele katılan diğerleri?"

"İşçi Partisi, Muhafazakârlar ve Liboş Demokratlar."

"Bir de Todorov." Şair yarım daire şeklindeki masada sunucunun yanına oturmuştu. Rahat görünüyordu, dolmakalemiyle önündeki kâğıda bir şeyler karalamakla meşguldü. "O nasıl?"

"Politikayı benden daha iyi biliyor," dedi Rebus adamın hakkını teslim ederek, "her konuda fikir sahibi sanki."

Goodyear kollarını kavuşturup dikkatini ekrana vermişti. Clarke'a doğru bir bakış daha atan Rebus göz göze gelmeyi başarmıştı nihayet. Clarke omuz silkip hafifçe gözlerini kısarak uyardı onu. Rebus bu kez Goodyear'a döndü.

"Dedenin kodese atılmasında benim de katkım olduğundan haberin var mı?"

"Eski hikâye," yanıtı geldi delikanlıdan.

"Olabilir ama bu senin için sorun olacaksa, şimdiden söylemen en iyisi."

"Sorun olmaz." Goodyear gözünü ekrandan ayırmıyordu. "Macfarlane denen kadın ne iş yapar?"

"İskoç Milliyetçilerinden, İskoçya Parlamentosu Üyesi," diye belirtti Clarke. "Ortalığı karıştıracak bir adım atmamamıza pek önem veriyor."

"Şehre gelen Rus kodamanları yüzünden mi?" Goodyear bu sözleriyle Clarke'ı etkilediğini gözden kaçırmamıştı. "Gazetelerde okudum," diye açıkladı. "Demek Macfarlane kendisiyle kısa bir görüşme yapmıştı ama kurbanı tanıdığını açıklamaktan kaçınıyor mu?"

"Aynen öyle." Rebus'ın ekibin yeni üyesine ilgisi biraz artmıştı.

"Şimdi, bu kadın politikacı. Halkla ilişkilerin olumsuz etkilenmesini istemez, herhalde cinayet soruşturmasına adının karışması epey olumsuz olacaktır." Goodyear omuz hareketiyle noktaladı sözlerini, durum tahlili sona ermişti.

Programın kaydı sona ermek üzereydi, şık giyimli sunucu ertesi hafta programın Hull'da çekileceğini duyuruyordu. Rebus kapatma düğmesine basıp gerindi.

"Her neyse, siz nereden geliyorsunuz?"

"Riordan'a gittik," dedi Clarke ve neler konuştuklarını anlattı Rebus'a. O daha lafını bitirmeden Hawes'la Tibbet içeri girince

onları Todd Goodyear'la tanıştırdı. Hawes yanında kek getirmişti, dönüp ona kalmadığını söyleyerek Goodyear'dan özür diledi.

"Tatlıya düşkün değilimdir zaten," dedi Goodyear başını sallayarak. Tibbet birkaç aylığına üniformalı polis olarak Torphichen'da görev yaptıktan sonra terfi edip Cinayet Masası'na gelmişti, oradaki eski çalışma arkadaşlarını sordu. Clarke ısıtıcıda su kaynatırken Rebus da kendi payına düşen karamelli kekini mideye indirmekle meşguldü. Macrae'nin bölmesine göz atan Clarke amirlerinin henüz gelmediğini gördü.

"Genel Merkez'de toplantı var," diye açıkladı Rebus, Clarke masasına fincanını bırakırken. Sonra kısık sesle ekledi: "Gangster Torunu için onun onayını almış mıydın?"

"Daha değil," dedi Clarke. Goodyear'a doğru bir bakış atınca Tibbet ve Hawes'la kaynaşmakta zorluk çekmediğini gördü, hatta ikisini birden güldürmeyi başarmıştı delikanlı.

"Cinayet dosyasına üniformalı birini mi getireceksin?" Alçak sesle konuşmaya devam ediyordu Rebus. "Ne yaptığının farkındasın herhalde?"

"Başmüfettiş Macrae bu davaya beni atadı."

"Öyleyse herhangi bir çapanoğlu çıkarsa hepsinden sen sorumlusun."

"Hatırlattığın için teşekkürler."

"Ne kadar tanıyorsun onu?"

"Genç ve hevesli olduğunu biliyorum, hem o yükü fazlasıyla sırtında taşımış."

Rebus fincanından höpürdeterek bir yudum aldı. "Umarım onu kimseyle karşılaştırmıyorsundur, Komiser Clarke."

"Hiç olur mu öyle şey, Müfettiş Rebus." Bakışları tekrar Goodyear'a çevrilmişti. "Sadece havayı koklamasını istiyorum, hepsi bu. Birkaç gün sonra West End'e geri dönecek. Hem Macrae bu davaya birkaç yeni eleman istedi..."

Rebus ağır ağır kafasını sallayarak koltuğundan kalktı, Goodyear'ın yanına doğru ilerleyerek elini omzuna koydu.

"Nancy Sievewright'ın ifadesini alan sendin değil mi?" Goodyear başıyla doğruladı. "Sadece oradan geçtiğini söylediği zaman seni kuşkulandıracak bir şey sezmiş miydin?"

Delikanlı buna kafa yorarken altdudağını dişlerinin arasına aldı. "Pek sayılmaz."

"Kuşku ya vardır, ya yoktur."

"Öyleyse, yoktu diyeyim."

Rebus kafasını sallayıp bu kez Hawes'la Tibbet'a döndü. "Great Stuart Caddesi'nde ne buldunuz?"

"Gill Morgan orada oturuyor ve Nancy Sievewright'ı tanıyor."

Rebus dikkatini Hawes'a çevirdi. "Ama?"

Tibbet konuşmanın dışında kalmak istemiyordu. "Ama," dedi, "kendisine ezberletilen sözleri papağan gibi tekrarladığı hissine kapıldık."

Rebus tekrar Goodyear'a döndü. "Birisi palavra sıkıyorsa, Dedektif Memur Tibbet'ın gözünden asla kaçmaz... Bundan ne anlıyorsun?"

Goodyear yine dudağını ısırdı. "Bir arkadaşından onu idare etmesini istemiştir, çünkü o gece bize yalan söylüyordu."

"Yalan söylediği kişi *sendin*," diye düzeltti Rebus, "ama ruhun bile duymadı." Demek istediğini söyledikten sonra genç polis memurunu yeniden görmezlikten gelerek Hawes'la Tibbet'a sordu. "Morgan nasıl biri?"

"Güzel bir dairede oturuyor... Kimseyle paylaştığını sanmam," diye yanıtladı Hawes.

Tibbet da ekledi: "Kapıda yalnızca onun adı var."

"Modellik yapıyormuş, öyle dedi. Fakat şu aralar işsizmiş. Bana sorarsan, Anne-Baba Bankası'ndan kredi alıyor."

"Sievewright'la aynı dünyadan değilmiş o halde," diyen Rebus yaptığı yorumun Clarke tarafından onaylamasını bekledikten sonra ekledi: "Peki, birbirleriyle nasıl tanışmışlar?"

Hawes'la Tibbet ne diyeceklerini şaşırmış görünüyorlardı. Rebus tüh tüh diyerek yazıklandı, nihayetinde çuvallayan öğrencilerini azarlayan bir öğretmen gibiydi.

"Galiba sosyal çevrelerinde tanışmışlar," diye bir fikir ortaya attı Tibbet.

Rebus'ın haşin bakışlarıyla karşılaştı. "Birlikte yat yarışlarına mı katılmışlar mesela?"

"Kız o kadar *sosyetik* değildi," dedi ortağını savunmak adına bir şeyler söyleme gereği duyan Hawes.

"Tam üstüne bastın, Phyl."

"Yoksa kızı buraya mı getirsek?" dedi Clarke.

"Top sende, Shiv," dedi Rebus. "Macrae davayı sana vermiş."

Hawes'la Tibbet için bu yeni haberdi; görünen o ki, Goodyear için de öyleydi. Bir komiserin aniden bir müfettişten nasıl daha yetkili olabileceğini düşünür gibi Rebus'ı inceliyordu. Çalan telefon sessizliği bozdu. Telefona en yakın kişi olduğu için Rebus açtı telefonu.

"Todorov soruşturması, buyurun ben Müfettiş Rebus."

"Ah... Merhaba." Erkek sesiydi, titriyordu. "Daha önce de aramıştım..."

Rebus bakışlarını Hawes'a yöneltti. "Bir kadınla mı ilgili, beyefendi? Tekrar arama zahmetine katlandığınız için teşekkür ederiz."

"Öyle, şey..."

"Sizin için ne yapabilirim, Mr...?"

"Adımı vermek zorunda mıyım?"

"Dilerseniz gizli kalsın, beyefendi ama bir isim duymak hoş olurdu."

"Siz 'gizli' derken ne kastediyorsunuz?..."

Söyle gitsin! Rebus ahizeye doğru bağırmak istiyordu. Ama sesini yükseltip kabalaşmak yerine bir zamanlar ona söylenen bir şeyi uyguladı: Samimiyet her şeydir, bu rolü oynayabilirsen, kimse seni tutamaz.

"Peki, öyle olsun," dedi karşıdaki ses, "adım..." Sesi kesilmişti. "Yani, bana George diyebilirsiniz."

"Teşekkür ederim, George."

"George Gaverill."

"George Gaverill," diye tekrarladı Rebus, bir yandan ismi not eden Hawes'ı izlerken. "Şimdi bize ne anlatmak istersiniz, George? Meslektaşım bir kadından söz etti..."

"Evet."

"Aramanızın nedeni otoparktaki el ilanları mı?"

"Otoparkın dışındaki ilan levhası," diye düzeltti. "Önemli olmadığına eminim. Yani, haberlerde izledim... Zavallı adam saldırıya uğramış, değil mi? Kadının yaptığını sanmam."

"Haklı olabilirsiniz. Yine de mümkün olduğunca çok bilgi toplamaya çalışıyoruz, resmi daha net görebiliriz böylece." Rebus

konuşurken gözlerini kaydırıyordu. Clarke parmağını havada döndürerek işaret etti: *konuşturmaya devam.*

"Karımın olanları abartmasını istemem," dedi Gaverill.

"Elbette. Şu kadına ne olmuştu, beyefendi?.."

"Adamın öldürüldüğü gece..." George'ın sesi ansızın kesildi, Rebus onun telefonu kapattığını düşündü. Sonra soluk alıp verdiğini duydu. "King's Stables Yolu'nda yürüyordum..."

"Saat kaçtı?"

"On... Belki onu çeyrek geçe."

"Ve bir kadın gördünüz?"

"Evet."

"Sizi dinliyorum." Rebus yine gözlerini kaydırdı.

"Bana uygunsuz bir teklifte bulundu."

Şimdi susma sırası Rebus'a gelmişti. "Uygunsuz derken?.."

"Ne dediysem o işte. Bana cinsel ilişki teklif etti, ama bunu daha kaba sözlerle dile getirdi."

"Bu teklifin yapıldığı yer King's Stables Yolu mu?"

"Evet."

"Otoparkın yanında?"

"Otoparkın hemen önünde, evet."

"Bir fahişe?"

"Sanırım öyle. Yani her zaman görülen bir şey değil, en azından benim için."

"Siz ona ne dediniz, beyefendi?"

"Tabiatıyla reddettim."

"Saat on ya da on çeyrekti?"

"Evet, o civardaydı."

Rebus omuz hareketiyle diğerlerine duyduklarından emin olamadığını gösterdi. Adamın tarif etmesini isterdi, ancak bunu yüz yüze konuşurken yapması daha kolay olurdu. Ayrıca Gaverill'in gözleri, Rebus'a karşısındakinin çatlak olup olmadığını anlatmaya yeterdi.

Sakin bir tavırla, "Acaba sizi" diye söze başladı, "karakola gelmeye ikna etmenin bir yolu var mı? Vereceğiniz bilginin ne kadar hayati önem taşıdığını size anlatamam."

"Öyle mi?" Gaverill'in sesine neşe geldi birden, sonra hemen süngüsü düştü. "Fakat karım... Yapamam, mümkün değil..."

"Bir bahane uydurabilirsiniz mutlaka."

Adam birdenbire hiddetlenmişti: "Neden öyle diyorsunuz?"

"Sadece sandım ki..." Hat kapanmıştı. Rebus içinden bir küfür sallayarak ahizeyi yerine bıraktı. "Bu bir film olsaydı, nereden aradığını tespit ederdik."

Clarke kuşkuyla belirtti: "O sokakta veya yakınlarında işe çıkan seks işçisi görüldüğünü hiç duymadım."

Rebus onunla ters düşmek zorunda hissederek karşı çıktı: "Yine de bana samimi konuşuyor gibi geldi."

"Gaverill gerçek adı mı sence?"

"Bahse girerim öyle."

"Telefon rehberinde vardır öyleyse," diyen Clarke dönüp Hawes'la Tibbet'a baktı. "Arasanıza."

Onlar sayfaları karıştırırken Rebus yeniden çalmasını umut ettiği telefona parmağıyla vuruyordu. Zil sesini duyar duymaz kaptı ahizeyi.

"Yüzünüze kapamamalıydım," dedi Gaverill. "Ayıp ettim."

"Biraz tedbirli davrandığınız için sizi suçlayamam, beyefendi," diyerek adamı sakinleştirdi Rebus. "Yeniden ararsınız diye umut ediyorduk. Bir dönüm noktası için can attığımız davalardan biri bu."

"Ama kadın gaspçı falan değildi."

"Belki o bir şey görmüştür. Kurbanın on birden önce saldırıya uğradığını tahmin ediyoruz. Eğer oralardaysa..."

"Evet, ne dediğinizi anlıyorum."

Hawes'la Tibbet görevlerini yerine getirmişlerdi. Rebus'ın yüzüne doğru bir kâğıt parçası sallanıyordu. Üstünde de George Gaverill'in telefon numarasıyla adresi yazılıydı.

"Bakın, ne diyeceğim," dedi Rebus, "bu görüşme telefon faturanızı kabartacak. İzin verin ben sizi arayayım. 229'lu numara değil mi?"

"Doğru ama bunu istemem..." Gerisini getirmedi Gaverill, boğazına bir şey düğümlenmişti.

"Madem öyle," diye konuştu Rebus biraz daha sert bir ses tonuyla, "ya evinize gelip sizi sorguya çekeriz, Mr. Gaverill ya da siz Gayfield Karakolu'na gelip bizi görürsünüz, hangisini istersiniz?"

Azarlanmış çocuk gibi konuşan Gaverill yarım saat sonra orada olacağını söyledi.

Fakat Gaverill gelmeden önce üç ziyaretçileri daha vardı. İlk gelenler Roger ve Elizabeth Anderson çiftiydi. Hawes'la Tibbet onları sorgu odalarından birine aldıktan sonra Nancy Sievewright göründü. Rebus danışmadakilere kızı boş odalardan birine almalarını, bir fincan da çay ikram etmelerini söyledikten sonra ekledi, "ama 3 Nolu Sorgu Odası olmasın."

"Anderson'ı görmesini istemiyorum," diye açıkladı Clarke'a.

Clarke başını sallayarak onayladı. "Anderson'la zaten görüşmemiz gerekiyor, bakalım Nancy'nin anlattığı hikâyeye o ne diyecek?"

"O çoktan yerine getirildi," dedi Rebus. Clarke'ın bakışlarından kızgınlık okunuyordu, omuz silkmekle yetindi. "Sabahleyin yolum o tarafa düştü, uğrayıp ne diyeceğini sordum."

"Ne dedi peki?"

"Kız için endişelenmiş. Adını, adresini aldığı kişi..." Rebus başını Todd Goodyear'a çevirdi. "Sen vermedin, değil mi?"

"Dyson verdi herhalde," dedi Goodyear.

"Ben de öyle düşünmüştüm. Neyse, adamı ikaz ettim." Aklına bir şey gelmiş gibi durdu bir an, sonra Goodyear'ı yanına alıp Sievewright'ın resmî ifadesini almak ister misin diye Clarke'a sordu.

"Todd'ın eğitiminin bir parçası," diye savundu fikrini.

"Bir noktayı unutmuş gibisin, John," dedi Clarke itiraz ederek. "Burada yetki *bende*."

"Sadece yardımcı olmaya çalışıyorum." Rebus kollarını öne uzatarak masum pozu takınmıştı.

"Teşekkürler, ama ben Gaverill'in anlatacaklarını duymak istiyorum."

"Onun ödlek biri olduğunu sanıyorum. Artık bana güveniyor, ama buraya gelip üçümüzle karşılaşırsa..." Rebus olacak şey değil dercesine başını sağa sola salladı. "Tekrar istiridye gibi susup kabuğuna çekilmesini istemem."

"Bekleyip görelim," dışında bir yanıt vermedi Clarke. Rebus bir kez daha omuz silkerek pencereye yürüdü.

"Bu arada," dedi, "tahminimi duymak ister misin?"

"Hangi konudaki tahminini?"

"Neden karısının kulağına gidecek diye ödünün koptuğuna dair tahminimi?"

"Çünkü," diye lafa daldı Goodyear, "karısı kadının teklifini kabul ettiğini düşünecektir."

Ne var ki Rebus başıyla öyle olmadığını işaret etti. "Tam tersi, delikanlı. Komiser Clarke bir tahminde bulunmak ister mi acaba?"

Fakat Clarke kollarını kavuşturdu: "Neden sen aydınlatmıyorsun bizi?"

"King's Stables Yolu üstünde başka neresi var?" dedi Rebus.

"Castle Rock," diye atıldı Goodyear.

"Başka?"

"Kilise avlusu," diye ekledi Clarke.

"Aynen. İşte o kilise avlusunun köşesinde eski bir gözetleme kulesi var. Birkaç yüzyıl önce tacizleri takip etmek için kullanılırdı, bana sorarsanız tekrar aynı amaçla kullanılması yerinde olur. Geceleri tekinsiz bir yerdir o kilise avlusu..." Rebus'ın sözleri havada asılı kaldı.

"Gaverill eşcinsel," diye tahmin yürüttü Clarke, "ama karısının bundan haberi yok mu diyorsun?"

Rebus bilmem dercesine omuzlarını kaldırdı fakat Clarke'ın onunla aynı fikre ulaşmasından hoşnut görünüyordu.

"Dolayısıyla o kadının teklifini kabul etmesi zordu" diye getirdi gerisini Goodyear, başını sallayıp dururken.

Tam o sırada telefon çalmaya başladı. Danışmadan arıyorlardı, George Gaverill'in geldiğini haber veriyorlardı.

Gaverill'i Cinayet Bürosu katına getirmeye karar vermişlerdi, sorgu odasından biraz daha sıcak bir havası vardı. Ancak onu ilk önce karşılayıp elini müşfik bir tavırla sıkan Rebus, koridoru geçerek 2 Nolu Sorgu Odası'na sokmuştu; içeriye girince de gözünü kapı deliğine dayamasını söyledi.

"Şu genç kadını görüyor musunuz?" diye sordu usulca.

"Evet," diye fısıldadı Gaverill.

"O kadın mı?"

Gaverill müfetttişe doğru döndü. "Hayır." Rebus gözünü dikmiş adamı süzüyordu. Gaverill yaklaşık bir yetmiş boyunda, ince

kemikli, mat kahverengi saçları olan açık tenli biriydi, yüzünde kızarıklıklar göze çarpıyordu. Kırklı yaşlarına gireli çok olmamıştı herhalde, bu kızarıklıklar ergenlik çağından beri var gibi duruyordu.

"Emin misiniz?"

"Hem de çok. O kadın biraz daha uzun boyluydu. Ne bunun kadar gençti ne de bu kadar sıska."

Rebus tamam diyerek adamı Cinayet Bürosu katına çıkarmadan önce geldikleri koridordan geri yürüdüler. Clarke'la göz göze gelince başını olumsuz dercesine salladı, kadın teşhis edilememişti. Clarke dudağını büzerek *Evening News* gazetesinin son baskısını kaldırıp yüzüne tuttu. Litvinenko adlı adamın fotoğrafını basmışlardı; hastane yatağında kablolara bağlı yatıyordu, zehir yüzünden saçları dökülmüştü.

Clarke kendini Gaverill'e tanıtırken Rebus, "Tesadüf" diye mırıldanıyordu.

"Geldiğinize ne kadar sevindim, anlatamam, beyefendi."

O sırada telefonda biriyle görüşen Goodyear ihbar hattını arayan birinin anlattıklarını not alırken pek etkilenmişe benzemiyordu. Clarke oturması için Gaverill'e yer gösterdi.

"Size ne ikram edebiliriz?"

"Bir an önce bitsin de gideyim."

"İyi o zaman," diyerek araya girdi Rebus. "Hemen işe koyulalım. Bize kendi sözlerinizle tam olarak neler olduğunu anlatmak ister misiniz?"

"Anlattığım gibi, Müfettiş, King's Stables Yolu'nda ilerliyordum, aşağı yukarı onu çeyrek geçe, oralarda salınarak yürüyen bir kadın vardı, otopark çıkışına yakındı. Birini bekliyor herhalde diye düşündüm ama yanından geçerken bana laf attı."

"Ne dedi peki?"

"İster miyim diye sordu..." Gaverill sertçe yutkunurken elmacık kemiği oynuyordu.

"Düzüşmek mi demişti?"

"Aynen öyle."

"Karşılığında herhangi bir ücret belirtti mi?"

"Dediğine göre... Galiba 'Koşul yok, tekrarı yok' gibi bir şey

söylemişti. Koşul yok, tekrarı yok. Tek istediği..." Fakat Gaverill bir türlü baklayı ağzından çıkaramıyordu.

"Üstelik bu oracıkta, ayakta dikildiğiniz yerde mi olacaktı?" Rebus inanmamış gibiydi.

"Belki de otoparkta..."

"Bunu söyledi mi bari?"

"Pek hatırlamıyorum. Yürümeye başladım. Doğrusunu isterseniz, afallamıştım."

"Tahmin edebiliyorum," dedi Clarke anlayış göstererek. "Çok berbat bir durum. Bize kadını tarif edebilir misiniz?"

"Şey, biraz... Pek emin değilim. Aşağı yukarı benimle aynı boyda... Alt katta gördüğüm kızdan yaşça biraz daha büyük, hoş ben yaş tahminini hiç beceremem, yani kadınların yaşını."

"Makyaj yaptıkları için mi?"

"Biraz makyajdan... Bir de parfümleri var, markasını asla bilemem."

"Kadının fahişeye benzediğine nasıl karar verdiniz, Mr. Gaverill?" diye sordu Rebus.

"Televizyonda gördüklerinize benzemiyordu. Açık saçık giyinmemişti. Kapüşonlu bir palto vardı üstünde. O gece soğuktu, hatırlıyorum."

"Kapüşonlu bir palto?"

"Çoban kabanı gibi olabilir... Belki biraz daha uzundu... Kesin söyleyemiyorum." Gergin bir kahkaha attı Gaverill. "Keşke daha çok yardımcı olabilseydim."

"Gayet iyi gidiyorsunuz," dedi Rebus.

"Gayetten de fazla," diye ekledi Clarke.

"Doğrusunu isterseniz," diye devam etti Gaverill, "olanları en baştan zihnimden geçirince, kadının kafadan çatlak olabileceğine karar verdim. Bir zamanlar Bruntsfield Links'teki bir kilisenin basamaklarında gördüğüm bir kadın vardı, bacaklarını havaya diker, yere yatardı, etekleri açılırdı tabii, sonradan Royal Edinburgh Akıl Hastanesi'nden kaçtığı ortaya çıktı..." Buna bir açıklama getirmeye çalıştığı anlaşılıyordu. "Orada kalanlar..."

"Psikiyatri hastaları," diye tamamladı Clarke, başını sallayarak.

"Şey, onu gördüğümde henüz yeniyetme bir çocuktum ama hâlâ hatırlarım."

"Unutulacak cinsten bir olay değil," diye kabul etti Rebus. "Ömür boyu kadınlardan uzak durmamanıza şaşırdım." Gaverill şaka yaptığını düşünsün diye Rebus hafif bir kahkaha koyverdi ama Clarke'ın ısrar etmemesini ima eden uyarıcı bakışlarıyla karşılaştı.

"Irene özel bir kadın, Müfettiş," dedi Gaverill.

"Mutlaka öyledir. Uzun süredir mi evlisiniz?"

"On dokuz yıl. İlk kız arkadaşımdı."

"İlk ve son, demek?"

"Mr. Gaverill," diye araya girdi Clarke, "bize bir iyilik daha yapmak ister miydiniz? Kimlik tespit uzmanlarından biriyle kadının yüzü üstünde çalışmanızı rica ediyorum. Mümkün mü, ne dersiniz?"

"Şimdi mi?" Gaverill saatine göz atıyordu.

"En kısa zamanda, hafızanız hâlâ tazeyken. On, on beş dakika içinde bir uzman getirtebiliriz..." Yarım saat anlamına geliyordu.

"Daha önce soracaktım, Mr. Gaverill," diye konuyu değiştirdi. "Ne işle meşgulsünüz?"

"Açık artırma," dedi Gaverill. "Ivır zıvır toplar, kâr koyarak satarım."

"Çalışma saatleriniz esnektir o zaman," diye üsteledi. "Irene'e müşterilerden biriyle beraberdim diyebilirsiniz."

Clarke hafifçe öksürdü, ancak Gaverill bu sözlerden bir şey anlamamıştı. "On dakika mı?" diye sordu.

Clarke ikna edici bir dille yanıtladı, "On ya da on beş."

Öğlen sandviçleri geldi: gidip alması için Goodyear'ı göndermişlerdi, Rebus bunun da eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğunda ısrarlıydı. Roger ve Elizabeth Anderson evlerine gitmişlerdi; tabii Nancy Sievewright da. Hawes'la Tibbet her iki sorgudan da elleri boş çıkmışlardı. Rebus bilgisayar ekranında bir kadının yüzünü inceliyordu. Gaverill suratın büyük bölümü gölgeli kalsın diye diretmişti, ne de olsa kapüşonu alnına dek iniyordu.

"Tanıdığımız bir sima değil," dedi Clarke defalarca. Gaverill az önce ayrılmıştı karakoldan, keyfi kaçmıştı: kimlik uzmanının gelmesi neredeyse bir saati bulmuş, yanında getirdiği laptop, yazıcı ve grafik yazılımı yardımıyla bir e-profil ortaya çıkarmıştı.

Clarke'ın sözlerine karşılık Rebus, "Herhangi biri olabilir," diye belirtti. "Yine de... Her kim olursa olsun oradaydı diyelim."

"Gaverill'in masalını yuttun mu yani?"

"Sen yutmadın o zaman?"

"Bana çok samimi geldi," diye lafa daldı Goodyear ve hemen ardından ekledi: "Ne olursa olsun."

Rebus homurdanarak sandviç ekmeğinden arta kalanları çöp kutusuna atmış, gömleğine dökülen kırıntıları silkeliyordu.

"Öyleyse şimdi elimizde," diye ekledi Hawes, "otoparkta erkekleri ayaküstü, abuk sabuk cinsel ilişki için baştan çıkarmaya çalışan bir kadın mı var?" Kararsız kaldıktan sonra dile getirmeden edemedi. "Siobhan'ın neden ikna olmadığını anlayabiliyorum."

"Pek sık görülen bir davranış değil," dedi Clarke, "ama bizim çocukların başka tecrübeleri varsa, o başka."

Rebus başını çevirip Tibbet'a baktı, Tibbet da Goodyear'a; hiçbiri ağzını açmadı.

"Öyleyse bir hayat kadını" demeye karar verdi Tibbet.

"Seks işçisi," diye düzeltti Rebus.

"Oysa Anderson çiftiyle Nancy Sievewright otoparkın yanından geçmelerine rağmen kapüşonlu bir kadın görmemişler."

"Fakat orada olmadığı anlamına gelmez bu, Colin," diye itiraz etti Rebus.

"Bunun için bir deyim yok mudur?" diye sordu Goodyear. "Bir erkeği avlayan kadına..."

Gerisini Rebus getirdi, "Bal tuzağı denir. Bu durumda yine başa, gasp teorisine mi dönmüş oluyoruz? Benim karşılaştığım bir saldırı yöntemi değil, hele Edinburgh'da. Ama bir nokta daha var, adli tıptan gelen bilgiler Todorov'un o gün cinsel ilişkide bulunduğunu söylüyor."

Herkes kafasına takılanı çözmeye çalışırken odaya sessizlik çökmüştü. Clarke dirseklerini masaya dayamış, elleriyle yüzünü kapatmıştı. Nihayet başını kaldırıp baktı.

"Bariz bir sonuca varmaktan, sonra da bunu Başmüfettiş Macrae'ye aktarmaktan beni alıkoyan bir şey var mı? Kurban soyuldu, dövüldü ve ölüme terk edildi." E-profili işaret ediyordu. "Ve elimizdeki tek şüpheli şu."

"Şimdilik," diye uyardı Rebus. "Unutma, Macrae eşelemek için birkaç gününüz var demişti, neden zamanımızın hepsini kullanmayalım?"

"İyi de nereyi eşeleyeceğiz?"

Rebus ne cevap vereceğini bilemiyordu, sonunda pes etti. Peşinden koridora gelmesi için Clarke'a el etti; Hawes'la Tibbet dışlandıklarına bozulmuşlardı. Rebus çıkıp merdivenin başında durdu. Clarke kollarını kavuşturarak ona doğru ilerledi.

"Phyl'le Col ekibe Goodyear'ın aniden katılmasından memnunlar mı sence?" diye sordu Rebus.

"Ne demek istiyorsun?"

"Bizden biri değil diyorum."

Clarke gözlerini dikmiş bakıyordu. "Bence hoşnut olmayanlar onlar değil." Gerisini getirmeden önce bir an durdu. "Cinayet Büro'daki ilk gününü hatırlıyor musun?"

"Şöyle böyle."

"Ben ilk günümü dün gibi hatırlıyorum. Herkesin bana nasıl 'taze et' dediğini, benim de onları vampir olarak gördüğümü." Kollarını indirip ellerini beline dayadı. "Todd Cinayet Masası'nın havasını koklamak istiyor, John."

"Her nasıl yaptıysa seni tavlamış anlaşılan."

Clarke'ın gülümsemesi dudaklarında donup kalmıştı, fakat vampir düşüncesi Rebus'a başka bir fikir verdi. "Uzak bir ihtimal olabilir," diye anlattı, "ama otoparktaki bekçi patronlarından birini anlatırken oraya uğrayan tek patronun o olduğunu söylemişti. Orakçı diye bahsediyordu kadından. Nedenini duymak ister misin?"

"Söyle, neden?" Clarke sert tavrında kararlıydı.

"Dediklerine göre," diye açıkladı Rebus, "kapüşonunu hiç çıkarmazmış."

14

Gary Walsh otoparkın güvenlik kulübesindeydi, bir saat önce Joe Wills'den nöbeti devralmıştı. Üniformasının ceketini iliklememiş, kravatını bağlamamıştı, hayalet rahat görünüyordu.

Rebus aralık kapıya vurup içeri girerken, "Oturduğun yerde para kazanıyorsun," diye dalga geçti. Walsh ayaklarını masanın üstünden indirip kulaklıklarını çıkardı, CD-çaları kapattı. "Ne dinliyorsun?"

"Primal Scream."

"Gelen ben değil de patronlardan biri olsaydı ne yapacaktın?"

"Orakçı'dan başkasını görmeyiz ki."

"Öyle demiştin... Ona cinayeti haber veren oldu mu?"

"Bir muhabirden öğrenmiş."

"Ee?" Rebus radyonun yanında duran bir gazeteye göz gezdiriyordu. *Evening News* gazetesinin ikindi baskısının bulmacası çözülmüştü.

Walsh omuz silkerek yanıtladı: "Kan izlerini görmek istedi."

"Harika bir kadına benziyor."

"Fena değildir."

"Adı var mı bu kadının?"

Walsh onu süzüyordu. "Birini enselediniz mi?"

"Daha değil."

"Cath'le ne konuşacaksın?"

"Adı bu mu? Cath?"

"Cath Mills."

"Bununla arasında bir benzerlik var mı?"

Rebus'ın elinden kapüşonlu kadın çizimini alan Walsh gözünü kırpmadan baktı, sonra yok anlamında başını salladı.

"Emin misin?"

"Uzaktan yakından benzerlik yok." Walsh resmi geri verdi. "Kim bu?"

"Todorov'un öldürüldüğü gece otoparkın dışında görgü tanıklarından birinin gördüğü bir kadın. Biz de şüpheliler arasında eleme yapıyoruz."

"Ya, Orakçı'yı hemen eleyebilirsiniz: Cath o gece burada değildi."

"Yine de sen telefon numarasını ver bana."

"Şurada yazılı." Walsh kapının arkasında duran mantar panoyu işaret etti.

Rebus cep telefonu numarasını not etmeye koyuldu. "Sık uğrar mı buraya?"

"Haftada bir iki kez herhalde, biri Joe'nun vardiyasında, biri benim."

"Mahallenin orospularıyla hiç sorun çıktı mı?"

"*Öyle* birilerinden haberim yok."

Diafondan cızırtı duyulduğunda Rebus not defterini kapatıyordu. Walsh monitörlerden birine baktı: Aracından inen bir sürücü çıkış bariyerlerinde duruyordu.

"Sorun ne?" dedi Walsh mikrofona konuşarak.

"Lanet şey biletimi yuttu."

Walsh gözlerini devire devire Rebus'tan yana bakarak, "Sık sık olur bu," dedi. Bir düğmeye bastı, bariyer kalkmaya başladı, sürücü tekrar aracına binip "teşekkürler" ya da "hoşça kal" demeden direksiyonun arkasına geçti.

Walsh homurdanıyordu: "Şu çıkışı kapatmak gerek, tamir edilene kadar kapalı kalsın."

"Bir dakikan boş geçmiyor baksana."

Walsh şöyle bir homurdandı. "Bu kadın," dedi ayağa kalkarken, "sence bu işle bir ilgisi var mı?"

"Neden soruyorsun?"

Walsh üniformasının önünü iliklemeye koyuldu. "Kadın saldırganlar öyle sık görülmez, öyle değil mi?"

"Öyle."

"Bu da gasp olayı mıydı? Yani gazetelerde yazdığına göre adamın ceplerini boşaltmışlar."

"Görünen o," dedi Rebus. Sonra bir an düşündü. "Gece onbirde kapatıyorsunuz, doğru mu?"

"Doğru."

"Ceset aşağı yukarı o saatte bulundu."

"Hadi ya?"

"Ama sen bir şey görmedin?"

"Hiçbir şey."

"Giderken Raeburn Aralığı'ndan aşağı mı indin?"

Walsh omuz silkti. "Hiçbir şey görmedim, hiçbir şey duymadım. Pelerinli bir kadın görmeğimden de eminim. Görseydim ödüm patlardı herhalde, yolun karşısında mezarlık var, düşünsene..." Sesi kesilmiş, kaşları çatılmıştı.

"Ne oldu?" diye sordu Rebus.

"Anlamsız olabilir ama aklıma orada yapılan hayalet turları geldi... Hortlak kostümleri giyerler, turistleri korkuturlar..."

"Bizim esrarengiz kadının böyle bir oyun oynadığını sanmam." Oysa Rebus onun ne demek istediğini anlamıştı. Geceleri ortaya çıkardı o tipler, Royal Mile üstünde aşağı yukarı gezinirler, tur rehberleri de vampir ya da başka tuhaf kılıklara bürünmüş olurlardı. "Hem buralarda tur düzenlediklerini hiç duymadım."

"Mezarlık pek emniyetli değil," diye kabullendi Walsh kulübeden çıkarken. Parlak plastik bir ARIZALI tabelası almıştı eline. Rebus ondan önce çıktı dışarı.

"Oralarda patırtı çıkar mı hiç?" dedi Rebus.

"Bazı keşler dilenir... Aslında, geçen sene zavallı herifin tekini merdivenin orada pataklamışlardı."

"Mesai arkadaşın anlatmıştı, suçlu bulunmadı mı?"

Walsh yine homurdanarak tepki verdi. Rebus beklediği cevabı almıştı. "Soruşturmayı hangi karakol yürütmüştü, bir fikrin var mı?"

"Ben işe başlamadan önce olmuş." Walsh gözlerini kısarak sordu. "Herif yabancı olduğu için mi yoksa kodaman olduğu için mi?"

"Ne dediğini anladığımı sanmıyorum." Çıkış katına giden rampayı iniyorlardı.

"Bu kadar zaman ayırmanın nedeni bu mu?"

"Nedeni adamın cinayete kurban gitmesi, Bay Walsh," dedi Rebus cep telefonunu çıkarırken.

*

Megan Macfarlane bir toplantı için Leith'e gitmişti. Roddy Liddle hemen Parlamento binasının oradaki yokuşun üstündeki Starbucks'a on dakika oturmaya vakit ayırabileceğini söyledi, Clarke'la Todd Goodyear orada bekliyorlardı. Goodyear çay içerken, Clarke her zamanki gibi Americano almıştı, yanında da sert bir espresso. Ayrıca açgözlülük göstererek iki dilim havuçlu kek seçmiş, her ne kadar Goodyear kendi ödemeye çalışmışsa da izin vermemişti.

"Ben ısmarlıyorum," diye ısrar etmişti. Sonra ileride harcamalara eklemeye karar verirse diye kasiyerden fiş istedi. Pencerenin yanında, gölgelerin indiği Canongate'e bakan bir masada oturuyorlardı. "Parlamento binası için sapa bir yer," dedi Clarke.

"Gözlerden uzak, gönüllerden ırak," diye karşılık verdi Goodyear.

Clarke gülümsedi ve Goodyear'a Cinayet Büro'yla ilgili şu ana kadar edindiği izlenimlerini sordu. Delikanlı anlatmadan önce biraz düşündü.

"Kalmama izin verdiğinize sevindim."

"Şimdilik," diye hatırlattı Clarke.

"Üstelik ekip olarak uyumlusunuz, bu da hoşuma gitti. Davaya gelince..." Sesi kesilmişti.

"Çıkar şu baklayı ağzından."

"Bence hepiniz azıcık Müfettiş Rebus'ın kölesi gibisiniz, ama bunu eleştiri olarak anlamayın."

"Neden 'azıcık' köle olmayı açıklamıyorsun?"

"Aslında ne kastettiğimi biliyorsunuz... Yaşlı biri, deneyimli, yıllardır pek çok şey görmüş geçirmiş. Dolayısıyla içine bir şey doğduğunda hepiniz ona kulak vermeye hazırsınız."

"Bazı davalar böyle yürür, Todd. Suya bir taş atarsın, dalgacıklar etrafa yayılır."

"Oysa hiç de öyle olmaz, haksız mıyım?" Todd sandalyesini masaya iyice yaklaştırarak tartışmaya hazırlanmıştı. "Aslında doğrusal ilerler. Suç bir şahıs tarafından işlenir, Cinayet Büro'nun görevi onu bulmaktır. Çoğu zaman apaçık göz önündedir. Ya suçluluk duygusuyla kendilerini ele verirler ya da suçu gören tanıklar

tarafından, bazen de bilindik kişilerdir, parmak izleri veya DNA örnekleri ele verir onları." Soluklandı. "Müfettiş Rebus'ın böyle davalardan hiç hoşlanmadığı hissine kapıldım, suça götüren nedenlerin apaçık belli olmasından nefret ediyor."

"Müfettiş Rebus'ı doğru dürüst tanımıyorsun bile," diye çıkıştı Clarke.

Goodyear aşırıya kaçtığını sezmiş gibiydi. "Demek istediğim," diye açıkladı, "karmaşık olaylardan hoşlanan biri, böylesi ona daha çok heyecan veriyor."

"Göründüğünden daha azı var, bunu mu söylemeye çalışıyorsun?"

"Seçenekleri geniş tutmamız gerektiğini söylüyorum."

"Tavsiyen için teşekkürler." Clarke'ın sesi havuçlu kek kadar soğuktu. Goodyear gözünü fincanına dikti, kapının açıldığını duyunca rahatlamıştı, Megan Macfarlane masaya geliyordu. Kolunun altına üç kiloluk telli klasör sıkıştırmıştı, gürültüyle yere bıraktı. Roddy Liddle içecek siparişi vermek üzere tezgâha gitmişti.

"Amma çok badire atlatmamız gerekiyor," diye sızlanıyordu Macfarlane. Meraklı gözlerle Todd Goodyear'ı selamlarken Clarke ikisini tanıştırdı.

"Hayranınızım," dedi Goodyear, Parlamento Üyesi'ne. "Tramvay sistemini savunmanıza hayran kalmıştım."

"Senin gibi düşünen birkaç bin arkadaşın var mıdır mesela?" Macfarlane sandalyesine yerleşmişti, gözleri tavandaydı.

"Ayrıca bağımsızlıktan yanayım," diye ekledi Goodyear. Parlamento üyesi Clarke'a dönmeden önce Goodyear'a çevirdi başını.

"Bu daha çok hoşuma gitti."

"Müfettiş Rebus'a gelince," diye açıkladı Clarke, "burada bulunamadığı için özür diledi. Fakat sizin *Question Time* programına katıldığınızı tespit eden kendisi. Neden bundan söz etmediğinizi merak ediyoruz."

"Bu kadar mı?" derken Macfarlane'in sesinden bozulduğu belliydi. "Ben de birini yakaladınız sandım."

Clarke üsteledi, "Mr. Todorov'la sadece bir kere mi karşılaştınız?"

"Evet."

"Demek stüdyoda karşılaştınız?"

"Hub binasında," diye düzeltti Macfarlane. "Evet, hepimiz kayıttan bir saat önce orada buluştuk."

Goodyear araya girdi, "Naklen yayınlandı sanıyordum."

"Yok, değil," dedi Parlamento Üyesi ısrarla. "Tabii, İşçi Partisi *bakanı* olarak Jim Bakewell epey geç kalmıştı, çekim ekibi pek hoşlanmadı bundan, zaten kendisinin görüntülerde çok az yer almasından belli." Aklına gelince keyiflenmişti, ona sade kahve, kendine tek espresso getiren Liddle'a teşekkür etti. Adam bir sandalye çekerek masadaki yerini aldı, sonra Goodyear'la tokalaştı.

"Yakında söylentiler başlar herhalde, Roddy?" derken kahvesine ilk şeker poşetini boşaltmakla meşguldü. "Üniformalı bir polisle birlikte görünüyorum, ne dersin?"

"Kuvvetle muhtemel," dedi Liddle, sözcükleri uzatarak, sonra minik fincanını ağzına götürdü.

"Mr. Todorov'u anlatıyordunuz," diyerek konuya geri döndü Clarke.

Macfarlane yardımcısına açıkladı önce: "*Question Time* hakkında sorular soruyor. Bir şeyler sakladığımı düşünüyor."

"Sadece merak ediyorum," diye lafa girdi Clarke, "bize bundan bahsetmek neden aklınıza gelmedi."

"Söylesene Komiser, kurbanla aynı sahneyi paylaşmış diğer politikacılar da çıkıp onunla ilgili hatıralarını anlattılar mı?" Böyle bir soruya yanıt vermek gerekmiyordu. "Yok, merak ettim, aşağı yukarı aynı şeyi söylemişlerdir herhalde: Rus dostumuz birkaç şişe şarap devirip birkaç sandviçi tıka basa mideye indirdi ve bize tek kelime etmedi. Benim edindiğim izlenime göre genelde politikacılardan pek hoşlanmıyordu."

"Ya programdan sonra?"

"Taksiler bekliyordu... Veda eder gibi bir şeyler geveleyip ceketinin altına bir şişe daha şarap sokarak oradan ayrıldı." Macfarlane bir an duraksadı. "Bunların soruşturmaya nasıl bir yararı olur aklım almıyor."

"Sadece o zaman mı gördünüz kendisini?"

"Bunu demin söylemedim mi?" Doğrulaması için yardımcısına baktı. Clarke da adama bakmaya karar vermişti.

"Ya siz Mr. Liddle? Hub'dayken onunla konuşmuş muydunuz?"

"Kendimi tanıttım, 'suratsız' biriydi. Programda genellikle politika dışından biri olur, ön görüşme daima sert geçer. Todorov'la konuşan araştırmacı pek heyecanlı görünmüyordu, not tutmamasından belliydi. Onu programa neden çıkardıklarını hâlâ anlayabilmiş değilim."

Clarke'ın aklına gelmişti birden: Charles Riordan Todorov'un sohbeti sevdiğini söylemişti fakat Mather's Bar'daki müşteri adamın neredeyse tek kelime etmediğini belirtmişti. Şimdi Macfarlane'le Liddle da aynısını söylüyorlardı. Todorov çift kişilikli miydi acaba? "Onu programa çıkarmak kimin fikri olabilir?" diye sordu Liddle'a.

"Yapımcı, sunucu, ekipten biri... Hepsi çağrılacak konuk için öneride bulunabilir."

Goodyear araya girerek sordu: "İşin içinde Moskova'ya mesaj vermek olabilir mi?"

"Sanırım öyle," diyen Macfarlane sorudan etkilenmişe benziyordu.

Goodyear'a döndü Clarke: "Nasıl yani?"

"Kısa bir süre önce bir gazeteci öldürüldü. Belki de BBC, ifade özgürlüğünün engellenemeyeceğini göstermek istiyordu."

"Sonunda birisi engelledi ama öyle olmadı mı?" diye ekledi Liddle. "Yoksa bu konuşmayı yapıyor olmazdık. Londra'da şu zavallı lanet Rus'un başına gelenlere baksanıza..."

Macfarlane'in kaşları çatıldı. "İşte bu *tür* söylentileri susturmak istiyoruz!"

"Mutlaka, mutlaka," diye geveledi Liddle, dikkatini eline aldığı boş fincana çevirmişti.

"Tekrar özetlemek gerekirse," diyerek sessizliği bozdu Clarke, "siz ikiniz Mr. Todorov'u *Question Time* kaydı sırasında gördünüz fakat sohbet etme fırsatınız olmadı. İlk kez karşılaşıyordunuz, bir daha da görmediniz kendisini. Raporuma böyle yazmamı ister misiniz?"

"Rapor mu?" diye bağırdı Macfarlane.

"Genel kamuoyuna sunulmayacak," dedi Clarke. Hemen ardından öldürücü darbeyi vurdu: "Duruşmaya kadar elbette."

"Daha önce de vurguladım Komiser, şehirde sözü geçen bazı yatırımcıları ağırlıyoruz, onları ürkütüp kaçırmak istemeyiz."

"Fakat sizce de," diye karşılık verdi Clarke, "polis teşkilatımızın ne kadar titiz ve kusursuz çalıştığını onlara göstermemiz gerekmez mi?"

Macfarlane bu konuda bir şeyler söylemek üzereyken telefonundan ses geldi. Cevap verirken oturduğu yerde arkasını dönmüştü.

"Stuart, nasıl gidiyor?"

Clarke arayanın banker "Stuart" olduğunu tahmin ediyordu: Stuart Janney.

"Umarım herkes için Andrew Fairlie'de yer bulmuşsundur." Macfarlane ayağa kalkıp yürümeye başladı. Dışarıya yönelmişti, konuşmasına devam ederken camın arkasından içeriye göz atıyordu.

"Gleneagles'da bir restoran," diye açıkladı Liddle.

"Biliyorum," dedi Clarke. Sonra dönüp Goodyear'ı aydınlattı: "Ekonomimizi kurtaracak insanlar geceyi orada geçirecekler, mükemmel ve mükellef bir akşam yemeği, sabahleyin de kahvaltıdan sonra bir tur golf." Hesabı kimin ödeyeceğini sordu Liddle'a. "Zavallı vergi mükellefleri mi?" diye tahmin yürüttü. Adam omuz silkti, Clarke bu kez Goodyear'a döndü. "Sen hâlâ uysalların dünyayı miras alacaklarını mı bekliyorsun, Todd?"

"Mezmurlar 37:11," dedi Goodyear bilmiş bir ses tonuyla. Bu kez Clarke'ın telefonu çalıyordu. Eline alıp cihazı kulağına götürdü. John Rebus görüşmelerin nasıl gittiğini soruyordu.

"Memur Goodyear'dan kutsal kitapla ilgili biraz ders alıyordum," dedi Rebus'a. "Uysalların dünyayı falan miras alacaklarına dair şeyler."

15

Rebus'ın telefon etmesinin tek nedeni can sıkıntısıydı. Oysa Clarke'ın telefonuna cevap vermesinden bir dakika kadar sonra siyah bir VW Golf otoparkın önündeki kaldırıma gürleyerek yanaştı. İçinden inen kadın Cath Mills olmalıydı, Rebus telefon görüşmesini kısa kesti.

"Miss Mills?" diyerek ona doğru bir adım attı. Gün batmak üzereyken çöken alacakaranlıkla birlikte Kuzey Denizi'nden esen rüzgârın hızı artmıştı. "Orakçı" kadının üzerinde ne göreceğini bekliyordu, uzun bir pelerin mi? Ama kadının paltosu daha çok parkaya benziyordu, kenarları kürklü bir kapüşonu vardı. Otuzlu yaşların sonunda, uzun boylu, saçları küt kesilmiş, gözünde siyah çerçeveli gözlükler olan bir kadındı. Açık tenli, yuvarlak yüzlüydü, dudaklarına kırmızı ruj sürmüştü. Cebinde duran çizimdeki kadına hiç benzemiyordu.

"Müfettiş Rebus?" dedi kadın zoraki bir tavırla elini uzatarak. Sonra siyah deri sürücü eldivenli ellerini cebine soktu. "Yılın bu dönemini hiç sevmem," diye sızlandı gökyüzüne bakarak. "Güne başlarken karanlık, eve gittiğinde yine karanlık olur."

"Çalışma saatleriniz düzenli midir?" diye sordu Rebus.

"Böyle bir işte daima çözülmesi gereken bir sorun olur." Çıkış bariyerinin yanındaki ARIZALI tabelasına ters ters bakıyordu.

"Çarşamba gecesi buralardaymışsınız, öyle mi?"

Kadının gözü hâlâ bariyerdeydi. "Dokuzda evdeydim sanırım. Canning Caddesi'ndeki tesisimizde sorun çıkmıştı, nöbeti devralacak çalışanlar gelmemişlerdi. Ben de orada bulunan görevliyi çift mesai yapmaya ikna ettim, o kadar." Yavaşça dönüp dikkatini Rebus'a çevirdi. "Siz adamın öldürüldüğü geceyi soruyorsunuz."

"Doğru. Kameralarınızın işe yaramaması çok yazık... Oysa bize üstünde çalışacak görüntüler sağlayabilirlerdi."

"Cinayetleri düşünerek kurmadık onları."

Rebus bunu duymazlıktan geldi. "Yani olay gecesi on sularında buralardan geçmediniz mi?"

"Geçtiğimi kim söylüyor?"

"Hiç kimse, ama sizin eşgalinize uyan bir kadın..." Tamam, biraz abartıyordu Rebus, kadının tepkisini görmek istiyordu çünkü. Ama Mills kaşlarını çatıp kollarını kavuşturmaktan başka bir şey yapmadı.

"İyi de," dedi kadın, "benim eşgalimi nereden buldunuz?" Otoparka doğru bakıyordu. "Çocuklar dışarıya sır mı veriyorlar? Kendilerine çekidüzen vermeleri için önlem alacağım."

"Aslına bakarsanız, tek söyledikleri bazen başınıza kapüşon taktığınız. Yoldan geçen biri civarda dolaşan bir kadın görmüş, o da kapüşonluymuş..."

"Kapüşonunu takmış bir kadın mı? Kış gecesi akşam saat onda? Sizin olasılıkları daraltmaktan anladığınız bu mu?"

Birdenbire günün sona ermesini diledi Rebus. Önünde bir içkiyle bir barda tabureye oturup her şeyi geride bırakmaya can atıyordu. "Buralara uğramadıysanız, bunu söylemeniz yeterli," dedi kadına.

Mills bunu bir an düşündü. "Emin değilim," diye itiraf etti sonunda.

"Bu ne demek oluyor?"

"Adli bir davada şüpheli olmak işleri canlandırabilir..."

"Teşekkürler ama elimizde yeterince boşa zaman harcadığımız kişi var," dedi Rebus. "Bunların işledikleri suç," diye de ekledi, "dava açılacak cinsten."

Kadının yüzüne tebessüm yayılmıştı. "Affedersiniz," diyerek özür diledi. "Uzun, yorucu bir gündü; galiba takılmak için yanlış insanı seçtim." Tekrar dönüp bariyere baktı. "Gidip Gary'yle konuşmak gerekiyor, bunu raporuna yazmıştır umarım." Kolundaki saatine bakmak için eldivenini sıyırdı. "Siz bir de beni oyunun sonunda görün..." Bakışlarını Rebus'a doğrulttu. "Daha sonra Montpelier'de olacağım sanırım."

"Bruntsfield'deki şarap evi mi?" Kadının belirttiği yerin neresi olduğunu anlaması Rebus'ın birkaç saniyesini almıştı.

Mills yine gülümsüyordu. "Neden söz ettiğimi anlayacak biri olduğunuzu tahmin etmiştim."

Sonunda üç içki içecek kadar kaldı orada, kabahat "İki Bardak İçene Üçüncü Bedava" kampanyasındaydı. Hoş, içkisini bardakta içtiği yoktu ya, üç küçük şişe ithal birayla yetinmişti, aklı başında olması gerekiyordu. Cath Mills işini biliyordu, üç kadehe koca bir şişe Rioja şarabı eklemekten geri kalmamıştı. Arabasını sokağın köşesine park etmişti, sabaha kadar orada durmasının bir sakıncası olmazdı, nasıl olsa oturduğu apartman az ilerideydi.

"Alkollü araç kullanmaktan beni enseleyemezsiniz," dedi tek parmağını havada sallayarak.

"Ben de yürüyerek gideceğim eve," dedi Rebus, kendisinin Marchmont'ta oturduğunu açıklayarak.

Rebus hoparlörden yayılan müzik ve içeride dönen geyik muhabbetleriyle boğularak bara girdiğinde, kadın arkadaki locada bekliyordu onu.

"Sizi gözden kaçırayım diye mi arkaya gizlendiniz?"

"Çok kolay bulunan biri olmak istemem."

Sohbet daha çok Rebus'ın yaptığı işle ve Edinburgh'daki bildik konularla ilgiliydi: Trafik, yol çalışmaları, şehir meclisi, soğuk hava. Mills kendi hayatına dair anlatacak pek bir şeyi olmadığını belirtmişti.

"On sekizinde evlendim, yirmisinde boşandım; otuz dörtte bir daha denedim ama o da altı ay sürdü. Halbuki o yaşa kadar artık akıllanmış olmam gerekirdi, değil mi?"

"Ama başından beri yaptığınız iş otopark denetçiliği değildi herhalde?"

Değildi elbette, farklı ofis işlerinde çalışmış, sonra kendi kurduğu danışmanlık şirketi iki buçuk yıl içinde batmış, İkinci Koca'nın biriken paraları aşırması da bunu hızlandırmıştı.

"Daha sonra birine asistanlık yaptım fakat beceredim... Bir süre işsizlik yardımıyla geçinerek yeniden okula gitmeyi denedim, derken bu iş çıktı."

"Bizim meslekte," demişti Rebus, "birileri daima hikâyelerini anlatır, ancak ilgi çekici kısımlar hep es geçilir."

Mills kollarını iki yana açarak cevap vermişti: "Beni sorguya götürün öyleyse."

Gary Walsh ve Joe Wills'e bir şeyler söyletmeyi sonunda başarmıştı Rebus. Wills'in işbaşında kafa çektiğinden kadın da işkilleniyordu ama henüz yakalayamamıştı.

"Dedektif sıfatıyla benim için siz öğrenebilirsiniz."

"Size özel dedektif gerek. Ya da onun haberi olmadan birkaç kapalı devre kamera daha yerleştirin."

Kadın servis elemanına bedava içkisini artık getirebileceğini söylemeden önce kahkahalarla gülerek tepki göstermişti Rebus'ın bu önerisine.

Bir saat sonra masada karşılıklı otururken ikisi de saatlerine göz atarak birbirlerine gülümsüyorlardı. "Ya siz?" diye sormuştu sonra kadın. "Size dayanabilecek birini buldunuz mu?"

"Epeydir yok. Evliydim, bir kızım var, şimdi otuzlarına geldi."

"İşyeri aşkları? İşin getirdiği baskılar, ekip çalışmasında... Nasıl olur bilirim."

"Benim başıma hiç gelmedi."

"Aferin size!" Burnunu çekerek ağzını çarpıtmıştı. "Ben de tek gecelik ilişkilerden vazgeçtim... sayılır." Sonra çarpıttığı dudaklarına tebessüm yayıldı.

"İyi olmuş" demişti Rebus, bunun kulağa ne kadar tuhaf geldiğinin de farkındaydı.

"Bir şüpheliyle arkadaşlık ettiğiniz için başınız derde girmeyecek mi?"

"Kim söyleyecek?"

"Kimsenin söylemesine gerek yok," diyerek bardaki kapalı devre kamera sistemini işaret etti Mills, tavanın bir köşesinden onların durduğu açıya çevriliydi. İkisi de kahkahalar atarken kadın parkasını tekrar omzuna attı. Rebus bir daha sordu, "O gece *orada* mıydınız? Artık doğruyu söyleyin..." Kadın başını iki yana sallayarak olumsuz yanıt verdi, Rebus başka bir söz alamayacağını anlamıştı.

Dışarıya çıktıklarında kadına üstünde cep telefonunun numarası yazan kartvizitini uzatmıştı. Ne yanaktan bir öpücük, ne

tokalaşma. Yaralı iki eski kurttu onlar, birbirlerine saygılıydılar. Eve dönüş yolunda Rebus kızarmış balık ve patates almak için durmuş, sonra karton kutunun içinden yemişti. Eskiden olduğu gibi artık gazete kâğıdına sarıp vermiyorlardı, halk sağlığının gereğiydi. Ama aynı tat da yoktu artık, mezgit porsiyonu kuş kadar kalmıştı. Kabahati Kuzey Denizi'ndeki aşırı avlanmada aramak gerekirdi. Çok sürmez mezgit nadir bulunan tatlar arasına girerdi; ya da soyu tükenirdi. Oturduğu apartmana gelene dek karton kutudakileri yiyip bitirmiş, iki kat mervideni zor tırmanmıştı. Postadan gelen bir zarf yoktu, elektrik ya da gaz faturası bile gelmemişti. Oturma odasındaki ışıkları yaktı, dinleyeceği müziği seçtikten sonra Siobhan'ı aradı.

"N'aber?" diye açtı telefonu Siobhan.

"Şimdi hangi istikamette yol alacağız diye merak ettim."

"Ben buzdolabına doğru gidip bir konserve açacaktım."

"Bir zamanlar bu replik *benimdi*."

"Zaman değişiyor."

"Bak, bu da *benden*."

Siobhan'ın kahkahaları geldi kulağına. Bunu Cath Mills'le görüşmesinin nasıl gittiği sorusu izledi.

"Bir çıkmaz sokak daha."

"Geri gelmen uzun sürdü ama."

"Karakola dönmeye gerek görmedim." Duraksadı. "Çalışma saatlerine uymadığım için beni uyarmayı mı düşünüyorsun?"

"Suçsuzluğunu kabul ediyorum. Ne dinliyorsun?"

"*Little Criminals* diye bir grup. Bu da 'Jolly Coppers on Parade' adlı bir parça."

"Polisle haşır neşir olmayan biri demek..."

"Randy Newman söylüyor. Beğendiğim bir şarkısı daha var: 'You Can't Fool the Fat Man.'"

"Bu durumda şişko adam sen mi oluyorsun?"

"Cevabı sana bırakıyorum." Ardından gelen sessizliği bir süre bozmadan bekledi. Sonra sordu Rebus. "Macrae'yle aynı tarafa geçmeye başlıyorsun galiba? Sence gaspçı dosyalarına mı odaklansak?"

"Phyl'le Colin'i bunun için görevlendirdim."

"Cesaretini kaybetmeye başladın bakıyorum."

"Kaybettiğim *hiçbir* şey yok."

"Tamam, iyi dile getiremedim... Tedbirli olmak iyidir, Shiv. Seni suçlamak gibi bir niyetim yok."

"Bir düşünsene, John. Caledonian Otel'e giderken Todorov takip mi edilmişti? Senin kapalı devre kayıt dehasına sorarsan, edilmemiş. Fahişenin biri ona ilişki mi teklif etti? Belki öyle, belki de kadının pezevengi elinde metal bir boruyla fırlayıp ortaya çıktı. Her ne olduysa, şairin yanlış zamanda yanlış yerde bulunduğu su götürmez."

"Buraya kadar hemfikiriz."

"Ayrıca İskoç Parlamento Üyeleri'nin, Rus kodamanların ve First Albannach Bank'in yakasına yapışmak da bizi bir yere götürmüyor."

"Ama eğlenceli oluyor, olmuyor mu? Seni eğlendirmeyen bir işte çalışmanın ne anlamı var?"

"Eğlenen *sensin*, John... Bayılırsın eğlenceye."

"O zaman eğlendir beni, bu benim meslekteki son haftam."

"Eğlendirdiğimi sanıyordum."

"Hayır, Shiv, senin yaptığın beni ıskartaya çıkarmak. Todd Goodyear'ı getirmenin amacı da bu... Senin sağ kolun şimdi, eskiden sen de benim için öyleydin. Şimdi onu eğiterek göreve hazırlıyorsun, herhalde hoşuna da gidiyordur."

"Orada dur bakalım..."

"Ne tahmin ediyorum biliyor musun, hedefe ulaşmak için kullanıyorsun onu, yanında olduğu sürece Phyl'le Col arasında bir tercih yapman gerekmeyecek."

"Bu niyet okuma becerisiyle daha yükseklere tırmanmamış olman hayret verici."

"Daha yükseklerle ilgili bir şey söyleyeyim, Shiv, tırmandığın her basamakta yalanması gereken bir popo bekler."

"Ne güzel bir benzetme."

"Hepimizin hayatına biraz şiir lazım," dedi Rebus. Sonra yarın görüşürüz dedi -"Bana hep ihtiyaç duyulacağını düşünüyorum"- ve telefonu kapattı. Belki Siobhan arar diye oturduğu yerde beş dakika bekledi ama telefon çalmadı. Randy Newman'ın parçası fazla neşeli

kaçmıştı, Rebus albümü çıkardı. Çalabileceği daha kasvetli pek çok albüm vardı, King Crimson ya da Peter Hammill'ın eski albümleri mesela ama kalkıp sessiz dairesinde odadan odaya gezindi, sonunda elinde Saab'ın anahtarlarıyla kendini holde buldu.

"Neden olmasın ya?" diye mırıldandı kendi kendine. Sanki ilk defa yapacaktı, son olacağından da kuşkuluydu ya. Sorun çıkaracak kadar kafayı bulmamıştı. Daire kapısını kilitleyip merdivenden aşağı inerek gece karanlığına yürüdü. Saab'ın kapısını açıp bindi. Beş dakikalık mesafeye gidecekti, yolu yine Montpelier'den geçiyordu. Sağa sapınca Bruntsfield Semti'ndeydi, oradan bir sağ daha yaptı; kısa süre sonra Victoria döneminden kalma müstakil evlerle dolu sessiz bir sokağa park etti. Sık gelirdi buraya, değişiklikler artık gözüne çarpıyordu, yeni sokak lambaları ya da yeni döşenen kaldırımlar. Mart ayından sonra park yerlerinin bölümlere ayrılacağını duyuran uyarı tabelaları dikilmişti. Marchmont'ta çoktan yapmışlardı bunu; park yeri bulmayı hiç kolaylaştırmamıştı, o başka. Birkaç çöp varili konur, kaldırılırdı. İşçilerin Polonyalı aksanları gelirdi Rebus'ın kulağına. Bazı evlere müştemilat yapılmış, iki ayrı bahçede garajlar sökülmüştü. Gün içerisinde gelen çok olsa da akşamları tenhaydı. Aslında her evin kendine ait araba yolu vardı fakat komşu sokaklardaki araçlar geceleri buraya park ederlerdi. Rebus kimsenin dikkatini çekmemişti. Hatta köpek dolaştırmaya çıkmış birisi onu mahalle sakinlerinden biri sanmaya başlamıştı, ya başıyla selam vererek gülümser ya da merhaba derdi. Köpek küçük tüylü bir cinsti, pek güven vermiyordu, bir defasında okşamak üzere eğildiğinde sırtını dönmüştü Rebus'a.

Ender yaşardı bunu, çoğu zaman elleri direksiyonda, dudaklarında bir sigara, camı açık arabada kalırdı. Radyo çalardı bir yandan. Gerekmese ev gözetlemekten hoşlanmazdı ama burada oturan kişiyi tanıyordu. Arka bahçede ahırdan bozma bir garaj olduğunu biliyordu, goril de orada kalıyordu. Bir gün araba yoluna giden kapıların yarısında bir araç duruvermişti. Goril önde oturuyordu ama sessizce aşağı kayan arka camdı, böylece araçtaki yolcu o tarafa bakakalan Rebus'la göz göze gelebilecekti. O bakışta hakaret, öfke, hatta merhamet bile okunuyordu, ama bu sonuncusunun biraz zoraki olduğu belliydi.

Acaba Koca Ger Cafferty yetişkinlik çağında hiç başka bir insana karşı merhamet gibi bir duygu hissetmiş miydi? Rebus pek emin değildi bundan.

BEŞİNCİ GÜN

Salı

21 Kasım 2006

16

Hava hâlâ duman kaplıydı, yanık kokusu boğucuydu. Siobhan Clarke ağzını burnunu mendille kapamıştı. Rebus kahvaltı niyetine içtiği sigarasını uluorta söndürdü.

"Lanet olsun," demekten başka bir şey gelmiyordu aklına.

Haberi ilk duyan Todd Goodyear olmuş, Siobhan'a telefon etmişti, o da olay yerine doğru yolun yarısına geldiğinde Rebus'ı aramaya karar vermişti. Şimdi itfaiyeciler işi bitmiş hortumu topladıkları sırada Joppa'da bir yolun üstünde duruyorlardı. Charles Riordan'ın evinden geriye iskeleti kalmıştı, pencere pervazları yanmış, çatısı çökmüştü.

Clarke itfaiyecilerden birine sordu: "İçeri girebilir miyiz?"

"Bu telaş niye?"

"Sadece sordum."

"Amirle görüş..."

İtfaiyecilerden bazıları kan ter içinde alınlarına bulaşmış is lekesini silmekle meşguldü. Oksijen tüpleriyle maskelerini çıkartıyorlardı. Kendi aralarında yaptıkları konuşmalar gösteri müsabakasından sonra oynadıkları rolleri tartışan güreşçileri hatırlatıyordu. Komşulardan biri onlara suyla meyve suyu getirmişti. Başka komşular kapı önlerinde, bahçelerinde dururken daha uzaktan gelmiş kalabalık ayaklarını sürüyüp fısıltıyla konuşuyorlardı. Bölgeye Tayside D Şubesi bakıyordu, Leith Cinayet Masası'ndan iki takım elbiseli adam Clarke'a sormuştu bile; Gayfield Karakolu'ndakilerin burada ne işi vardı?

"Bir davanın tanığı var burada," dedi onlara, daha fazlasını söylemeye gerek görmedi. Takım elbiselilerin hiç hoşuna gitmemişti bu, şimdi de telefonları kulaklarında biraz uzakta duruyorlardı.

"Sence adam evde miydi?" diye sordu Rebus.

Clarke omuzlarını silkti. "Dün akşam ne konuşuyorduk, hatırlıyor musun?"

"Tartışmamızdan mı söz ediyorsun? Todorov'un ölümüne çok fazla anlam yüklememden?"

"Yüzüme vurma."

Rebus şeytanlık etmeye karar vermişti. "Kaza da olabilir elbet. Dinle bak, belki de adam sağ salim stüdyosundadır."

"Telefonla ulaşmaya çalıştım ama açan olmadı." Clarke başıyla yolun kenarında duran TVR marka bir aracı gösteriyordu. "İki ev ötede oturan kadın onun arabası olduğunu söyledi. Dün gece park etmiş oraya, kadın kuşkusu olmadığını belirtti, arabayı gürültüsünden tanırmış." TVR'ın ön camı kül kaplıydı. Rebus iki itfaiyecinin evden geri kalan yıkıntıya doğru kerestelerin üzerinde itinayla yürümelerini seyrediyordu. Baktığı yerden holde duran raflardan bazılarını görebiliyordu ama çoğu yanmıştı.

"İtfaiyeden gelecek adam yolda mı?"

"Gelecek olan *kadın* yolda," dedi Clarke onu düzelterek.

"Evrim adımlarıyla..." Ambulans ekibi de vardı ama şimdi gözleri saatlerindeydi, daha fazla zaman harcamak istemiyorlardı. Todd Goodyear üniforma yerine takım elbise giymiş, hoplaya zıplaya onlara doğru yürüdü. Rebus'a selam verdikten sonra not defterinin sayfalarını karıştırmaya koyuldu.

"Böyle durumlarla ayda kaç kez karşılaşıyorsun?" diye sormadan edemedi Rebus. Clarke dik dik bakıyordu ona.

Goodyear, "İki yandaki komşularıyla görüştüm" diyerek Clarke'a rapor vermeye başladı. "Kuşkusuz, hepsi şoke olmuş durumda, kendi evleri de infilak edecek diye ödleri kopmuş. Evlerine girip eşyalarını kurtarmak istiyorlar ama itfaiye izin vermiyor. Riordan evine on bir buçukta gelmiş. Ondan sonra kendisini gören olmamış."

"Evini nasıl ses geçirmez hale getirdiğini düşününce..."

Goodyear heyecanla kafasını salladı. "Bir şey duymuş olmaları ihtimal dışı. İtfaiyecilerden biri sorunun bir parçasının da akustik yalıtım olabileceğini söylüyor, çünkü inanılmaz ölçüde yanıcı bir maddeymiş."

"Riordan'ı gece ziyaret eden kimse olmamış mı?" diye sordu Clarke.

Goodyear başını hayır anlamında salladı. Bir övgü ya da beğeni beklercesine elinde olmadan Rebus'ı süzüyordu.

"Sivillerini çekmişsin," dışında başka bir şey demedi Rebus.

Polis memurunun gözleri iki dedektif arasında gidip geliyordu. Clarke konuşmadan önce boğazını temizledi.

"Madem bizimle birlikte çalışıyor, fazla kuşku uyandırmasın diye..."

Rebus bakışlarını dikip bakmayı denedi, sonra hafifçe başını eğerek kabullendi ama Clarke'ın palavra sıktığının farkındaydı. Takım elbise giyme fikri Goodyear'dan çıkmıştı, Clarke da onu kolluyordu. Fakat ağzını açıp bir şey söyleyemeden ışıklar içinde kırmızı bir araba gürleyerek yanaşıp sarsılarak durdu.

"İtfaiye şefi," dedi Clarke. Araçtan inen kadın zarif ve ciddiydi, itfaiye personelinin dikkatini ve saygısını kazanmakta gecikmemişti. Görevliler hemen dumanlar türen binayı işaret etmeye başladılar, belli ki kendi açılarından olayı anlatıyorlardı, Leith'den gelen iki dedektif de yakınlarında geziniyordu.

Rebus'a dönen Clarke, "Sence gidip kendimizi tanıtsak mı?" diye sordu.

"Acelen ne?" dedi Rebus. Oysa Clarke çoktan kararını vermiş, gruba doğru adımlarını açmaya başlamıştı. Rebus da Goodyear'a orada kalmasını işaret ederek peşine takıldı. Polis memuru isteksizdi zaten, bir kaldırıma çıkıyor, bir yola iniyordu. Rebus o güne dek yangın geçirmiş nice ev görmüştü, bunların arasında yangını çıkartmakla suçlandığı bir ev de vardı. Hatta bir kişi can vermişti. Patologlar kimlik tespitinde pek hoş zaman geçirmezlerdi. Bir keresinde de oturduğu daireyi az kalsın yakıp kül edecekti, kanepede kendinden geçince ağzından sigarası düşmüştü. Döşemenin için için yanması sonucunda kükürt sarısı dumanla uyanmıştı.

Nasıl da kolaydı...

Clarke'le itfaiye şefi el sıkışıyorlardı. Oysa herkes keyifli görünmüyordu. İtfaiyeciler olayın takibini Cinayet Masası'nın kendilerine bırakması gerektiği düşüncesindeydiler. Doğal bir tepkiydi, Rebus anlayabilirdi bunu. Yine de bir sigara çıkarıp yakmaya yeltendi, böylece dikkatlerini çekebilirdi.

"Sakın ha," dedi itfaiyecilerden biri homurdanarak. Amacına ulaşmıştı. İtfaiye Şefi Katie Glass bundan sonra olacakları anlatı-

yordu Clarke'a. Olası kurbanları bulup çıkarmak; hasar görmüş gaz sistemini emniyete almak; yangının çıkış sebebini aramak.

"Yani ocakta bırakılan kızartma tavasından tutun da elektrik kaçağına kadar her şey aranacak."

Glass lafını bitirene kadar Clarke başını sallayarak dinledi ve sonra devam eden bir soruşturmada evin sahibinin oynadığı rolü açıkladı, Leith Cinayet Masası Dedektiflerinin kendisine kulak kabarttıklarının farkındaydı.

"Siz bir şeylerden mi kuşkulanıyorsunuz?" dedi Glass. "Öyle diyelim, ben olay yerine girerken zihnimi hep açık tutarım, insan peşin hükümlere saplanırsa bir şeyleri gözden kaçırabilir." İki yanındaki itfaiyecilerle bahçe kapısına doğru ilerlerken, Rebus'la Clarke onları seyrediyordu.

Rebus son bir kez evin enkazına bakarken, "Portobello'da bir kafe var," diye belirtti. "Bol kızartmalı bir kahvaltıya ne dersin?"

Kafeden sonra Gayfield Karakolu'nun yolunu tuttular, oyuna alınmadıklarını düşünen Hawes'la Tibbet onları çatık kaşlarla karşıladılar. Çok geçmeden yangın haberlerini duyunca neşeleri yerine gelmişti, bu durumda GGD kenara mı kalkacak diye sordular. Goodyear bunun ne anlama geldiğini merak etti.

"Gedikli Gaspçı Dosyası," dedi Hawes.

Tibbet dosyalarla dolu bir kutuya elini vururken ekledi, "Resmî bir terim değil."

"Hepsi bilgisayarda sanıyordum," diye belirtti Goodyear.

"Bunu yapmaya gönüllüysen?.."

Fakat Goodyear öneriyi geri çevirdi. Clarke oturmuş, elindeki kalemi masasına vuruyordu.

"Şimdi sırada ne var patron?" diyen Rebus Clarke'ın dik bakışlarıyla karşılaştı.

"Macrae'yle bir daha görüşmem gerekiyor," dedi sonunda ama odasında olmadığını görüyordu. "Bugün uğradı mı?"

Hawes omuzlarını silkti: "Biz geldiğimizden beri görmedik."

"Birlikte mi geldiniz?" Masum bir soruydu Rebus'ınki. Ama şimdi ters ters bakma sırası Colin Tibbet'taydı.

Clarke sakin bir ses tonuyla sordu, "Bu çok şeyi değiştirir."

"Tabii tesadüf değilse," diye hatırlattı Rebus.

"Önce Todorov, şimdi de son gecesini birlikte geçirdiği adam..." Goodyear konuşuyordu, Clarke da başını sallayarak onu destekliyordu.

Rebus, "Hepsi korkunç bir tesadüf olabilir" diye karşı çıkınca Clarke gözünü ona sabitledi.

"İnanılmaz bir adamsın, John, komplolar üreten *sendin*! Şimdi bir bağlantı kurduğumuz ortada ama sen olayı sulandırıyorsun!"

"Yangına böyle müdahale etmek gerekmez mi zaten?" Fakat Clarke'ın boynundaki damarların şiştiğini fark edince, fazla ileri gittiğini anladı Rebus. "Peki, diyelim ki haklısın, yine de bunu Macrae'ye anlatman gerek. Bu arada bekleyip cesedi bulacaklar mı görelim, bakalım. Diyelim ki buldular, bakalım Gates'le Curt oradan nereye varacaklar." Soluklandı. "Buna 'yol yordam' denir, sen de gayet iyi biliyorsun." Clarke dediklerinin doğru olduğunu biliyordu, omuzlarını biraz olsun gevşettiğini görüyordu Rebus, masaya bıraktığı kalem yuvarlanarak gitti, durdu.

"Her ne kadar bunu söylemek bana dokunsa da, bu sefer John haksız değil," dedi Clarke odadakilere dönerek. Gülümsüyordu, Rebus da hafifçe eğilip gülümseyerek karşılık verdi.

"Mesleğimde bir kez olsun haklı çıkmalıydım," dedi. "Geç oldu ama hiç olmamasından iyidir, sanırım." Gülümseyenler artmıştı, Rebus o anda farkına vardı. Soruşturma günlerdir sürüyordu oysa ancak şimdi bir şeyler değişmeye başlamıştı.

Somurtmalara, atışmalara rağmen onlar bir ekiptiler.

O sırada Cinayet Büro'ya giren Macrae onları bu halde buldu.

O bile havanın değiştiğini sezmişe benziyordu. Clarke raporunu verdi, kısa ve öz tutmuştu. Hawes'ın masasındaki telefon çalıyordu, Rebus'ın aklına ilk gelen, kamuoyuna yaptıkları çağrıya yanıt veren başka biri mi acaba oldu. Sonra geçiş yolu olmayan bir sokakta iş görmeye çalışan şu fahişeyi hatırladı, sonra Rioja şarabıyla beslenen Cath Mills'i. Todorov kadınların gözdesiydi, kuşkusuz o da kadınlara düşkündü. Acaba yabancı biri ona cinsel ilişki teklif edip baştan çıkararak felakete götürmüş olabilir miydi? Tam Le Carré romanlarından fırlamış bir olaydı...

Hawes telefonu kapatmış Rebus'ın masasına doğru geliyordu. "Ceset bulunmuş" dışında başka bir şey söylemesi gerekmiyordu.

Rebus kalkıp Macrae'nin kapısını çaldı, içeri bakıp başıyla selam vererek haberi iletti. Clarke amirinden izin isteyerek dışarı çıktı. Ekibin yanına gidip Hawes'dan ayrıntıları anlatmasını istedi.

"Erkek olduğunu düşünüyorlar. Oturma odasında çöken tavanın altında bulmuşlar."

"Yani stüdyoyu kurduğu yerde," diye araya giren Goodyear daha önceden yapımcının evine gittiğini oradakilere hatırlatıyordu.

Hawes devam etti, "Onların ekibi fotoğrafları falan çekiyormuş. Ceset morga götürülüyormuş."

Rebus mutlaka Çürüme Odası'na koyarlar diye geçirdi aklından. Todd Goodyear'ın çıtır çıtır kızarmış cesedi görünce nasıl tepki vereceğini merak ediyordu.

"Bizim de gitmemiz lazım," dedi Clarke. Ama Rebus itiraz etti.

"Todd'ı al. Cinayet Masası Dedektifliği'ni öğrenme eğrisine o da dahil..."

Hawes telefonda CR Stüdyoları'yla görüşüyor, bir yandan onlara haberi verirken bir yandan da Riordan'ın şu ana dek stüdyoya çıkıp gelmediğini teyit ediyordu. Colin Tibbet'ın görevi Caledonian Otel'de Richard Browning'in peşine takılmaktı. Bir akşamda barda tutulan adisyonları gözden geçirmek ne kadar sürerdi? Eğer Rebus işlerin nasıl yürüdüğünü bilmese, Browning'in riski göze aldığını, Cinayet Masası'nın her şeyi unutmasını umutla beklediğini söylerdi. Kapıdan içeri bakan birinin yüzünü görünce hiçbir şeyle meşgul olmayan yalnızca Rebus'tı.

"Aşağıda biri var," dedi nöbetçi polis. "Rusların listesini verecek birini arıyor... Cumartesi günü Hearts zirveye çıkar mı acaba?"

Rebus gelenin kim olduğunu ve niye geldiğini biliyordu: konsolosluktan Nikolay Stahov'du gelen, Edinburgh'da yaşayan Rus uyrukluların listesini verecekti. Stahov geciktirmişti tabii, zaten o listenin işlerine yarayacağından kuşkuluydu Rebus. İstediği tarihten bu yana manzara değişmişti. Buna rağmen başını sallayarak hemen aşağı ineceğini belirtti, zaten yapacak başka bir işi de yoktu.

Ancak resepsiyona giden kapıyı açtığında duvarlarda asılı afişlere göz gezdiren adamın Stahov olmadığını gördü.

Stuart Janney'di gelen.

"Mr. Janney," dedi Rebus, şaşkınlığını belli etmemeye çalışarak elini uzattı.

"Müfettiş...?"

"Rebus," diye hatırlattı bankacıya.

Janney hatırlayamadığı için özür dilercesine başını eğdi. "Yalnızca bir mesaj getirdim." Cebinden bir zarf çıkardı. "Teslim edeceğim kişinin yetkili biri olacağını beklemiyordum."

"Ben de aynı şekilde, Rus konsolosluğunun ayak işlerine baktığınızı bilmiyordum."

Janney zoraki gülümsedi. "Gleneagles'dayken Nikolay'la karşılaştım. Bu zarf da cebindeymiş... Buraya getirmesi gerekiyormuş."

"Siz de onu bu dertten kurtaracağınızı söylediniz?"

Janney omuz silkti. "Abartılacak bir şey değil."

"Golf nasıldı?"

"Oynamadım. FAB tanıtım programı düzenlemişti, Rus dostlarımızın ziyaretiyle aynı zamana tesadüf etti."

"Tesadüf *olmuş*. Herkes çaktırmadan onları takip ettiğinizi sanacak."

Janney kahkahalarla gülerken başını geri doğru attı. "İş iştir, Müfettiş, unutmayalım, İskoçya'nın iyiliği için."

"Doğru söze ne denir, İskoçya Ulusal Partisi'yle yakın temasta bulunmanın sebebi bu mu? Önümüzdeki mayıs ayındaki gösteriyi de onlar düzenliyorlardır herhalde?"

"İlk görüşmemizde belirtmiştim, banka tarafsız kalmalı. Diğer yandan Milliyetçiler büyük bir gösteriye hazırlanıyorlar. Bağımsızlık çok uzakta ama kaçınılmaz."

"Tabii işler için de iyi olur, değil mi?"

Janney omuz silkerek karşılık verdi. "Kurumlar vergisi oranlarını düşürme sözü veriyorlar."

Rebus kapalı zarfı inceliyordu. "Yoldaş Stahov içinde ne olduğunu söyledi mi?"

"Burada ikâmet eden Rus uyrukluların listesi. Todorov davasıyla ilgili olduğunu belirtti. Ben aradaki bağlantıyı anlayamadım..." Janney cümlesini havada bıraktı, sanki Rebus'ın açıklamasını dinlemeye hazırdı, ancak Rebus zarfı cebine tıkıştırmaktan başka bir şey yapmadı.

"Ya Mr. Todorov'un banka hesap özetleri?" diye sordu. "Onların yanında başka kayıtlar?"

"Demiştim, Müfettiş, bazı prosedürler var. Bazen ortada herhangi bir vâris olmayınca çarklar yavaş döner..."

"Demek henüz bir anlaşma yapmadınız?"

"Anlaşma?" Rebus'ın neden bahsettiğini bilmez bir hava takınmıştı.

"Usulca peşine düştüğüm Ruslarla."

"Ortada 'usulca' yapılması gereken bir şey yok, sadece yanlış fikre kapılmalarından kaçınıyoruz."

"İskoçya'ya dair mi demek istiyorsunuz? Bir insan öldü, Mr. Janney, bunu değiştirmek elimizden gelmez."

Danışma masasının yanındaki kapı açılmıştı, Başmüfettiş Macrae göründü. Üzerinde palto, boynunda atkısıyla binadan ayrılmak üzereydi.

"Yangınla ilgili bir gelişme?" diye sordu Rebus'a.

"Hayır, amirim."

"Otopsiden bir haber?"

"Henüz gelmedi."

"Ama sen hâlâ şair dostumuzla bağlantılı diyorsun?"

"Amirim, bu Mr. Janney. First Albannach Bank'te çalışıyor."

İki adam tokalaştılar. Rebus ne ima ettiğini amirinin anlayacağını umuyordu, yine de Todorov'un banka hesaplarıyla ilgili ayrıntıları Janney'in kendilerine ileteceği bilgisini ekledi.

"Buradan anlamam gereken," diye konuştu Janney, "başka birinin daha öldüğü mü?"

"Evdeki yangın," dedi Macrae kızgın bir edayla. "Todorov'un arkadaşıydı."

"Aman Tanrım."

Rebus elini bankere doğru uzattı. "Pekâlâ," diyerek araya girdi, "uğradığınız için teşekkürler."

Janney anlayış gösterdi: "Tabii, masanızda bekleyen daha neler vardır yapmanız gereken."

Rebus gülümseyerek karşılık verdi: "Hepsi self-servis açık büfede."

Tokalaştılar. Sanki Macrae'yle banker binadan birlikte çıka-

caklar gibi bir hava esmişti. Macrae'nin büfedekileri daha fazla açık etme olasılığı Rebus'ın hiç istemediği bir şeydi, kendisine bir şey danışacağını söyledi. Janney kapıdan tek başına çıkmıştı böylece, Rebus kapı kapanana dek bekledi. Ama soruyu soran Macrae oldu.

"Goodyear hakkında ne düşünüyorsun?"

"Becerikli görünüyor." Macrae'nin bir tür uyarı beklediği belliydi, oysa Rebus omuzlarını silkti ve gerisini getirmedi.

"Siobhan da seninle aynı fikirde galiba." Macrae duraksadı. "Sen emekli olunca ekipte birkaç değişiklik olacak."

"Evet, amirim."

"Siobhan'ın müfettişliğe terfi etmeye hazır olduğunu sanıyorum."

"Yıllardır hazır zaten."

Macrae kafasını sallıyordu. "Sen ne hakkında görüşmek istemiştin?" diye sordu sonunda.

"Bende kalsın, amirim," dedi Rebus. Amir çıkışa yönelirken arkasından bakıyordu, kendi de çıkıp bir sigara içmeyi düşündü. Ama vazgeçip basamakları tırmandı, zarfı açarak isimleri gözden geçirmeye koyuldu. Yirmi küsur isim vardı ama başka bir ayrıntıya yer verilmemişti, ne adresleri ne meslekleri. Stahov listenin en altına kendi adını da eklemeyi ihmal etmemişti, bu kâğıt parçasının soruşturmada hiçbir işe yaramayacağını bildiğinden belki de alay ediyordu. Ancak Cinayet Büro'nun kapısını açarken Hawes'la Tibbet'ın ayağa kalkmış ona bir şey söylemeye can attıklarını gördü.

"Ötün," dedi.

Tibbet elinde başka bir kâğıt parçası tutuyordu. "Caledonian'dan faksladılar. Otel konuklarından birçoğu o akşam barda konyak ısmarlamış."

"Aralarında hiç Rus var mı?"

"Kendiniz bakın."

Rebus faksı onun elinden alır almaz üç isim dikkatini çekti. İkisini hiç tanımıyordu ama yabancıya benzemiyorlardı. Üçüncüsü hiç yabancı değildi, hem de kanını beynine hücum ettirecek kadar.

Mr. M. Cafferty.

M yani Morris. Morris Gerald Cafferty.

Hawes'ın açıklamasını duydu: "Koca Ger." Hiç gereği yoktu oysa.

17

Rebus'ın bir tek sorusu vardı: Adamı alıp Emniyet'e mi getirseydi, yoksa gidip evinde mi sorguya çekseydi?

Siobhan Clarke "Bu kararı ben veririm, sen değil," diye hatırlattı. Yarım saat önce dönmüştü morgdan, başağrısıyla boğuşuyordu. Tibbet ona bir kahve getirmişti, Rebus da Siobhan'ın ambalajdan iki tablet çıkarıp avucuna sıkıştırmasını seyrediyordu. Todd Goodyear sadece bir kere kusmuştu, o da morgun otoparkında ama Gayfield Karakolu'na dönüşte yola asfalt döken işçilerin yanından geçerken az kalsın yine patlayacaktı.

"Kokuyla ilgili olmalı," diye açıklamıştı.

Şimdi solgun ve sarsılmış görünüyordu, fakat kimsenin merak edip etmediğine aldırmadan iyi olduğunu tekrarlayıp duruyordu. Gates'la Curt'ün kendisine anlattıklarını onlara aktarmak için Clarke hepsini etrafına toplamıştı: Erkek, bir seksen, sağ elinin iki parmağında yüzükler, bir bileğinde kol saati, çenesi kırık.

"Çatı kirişlerinden biri üzerine düşmüştür belki," diye tahmin yürüttü Clarke. Kurbanı herhangi bir mobilyaya bağlamamışlardı, ne elleri bağlıydı, ne ayakları. "Oturma odasının ortasına külçe gibi yığılmıştı. Olası ölüm sebebi: dumandan boğulma. Ayrıca Gates altını çizdi, bunlar ön bulgular..."

Rebus: "Ölümü hâlâ şüpheli."

Hawes: "İş yine bize düşüyor."

Tibbet sordu: "Ya kimlik tespiti?"

"Şanslıysak, diş kayıtlarını buluruz."

"Ya yüzükler?" dedi Goodyear.

"Riordan'a ait olsalar bile," diye açıkladı Rebus, "onları takan son kişinin Riordan olduğunu anlamına gelmez. On, on iki yıl

kadar önce soruşturduğum bir davada herif kendini ölü göstermek gibi bir numaraya kalkışmıştı..."

Goodyear yavaşça başını salladı, anlamaya başlıyordu.

Daha sonra Rebus kendi sorusuna geçmeden önce elde ettiği bilgileri sıraladı.

Clarke bir elinde faksı tutarken öbür eliyle başına destek oluyordu. "Bu iş giderek eğlenceli hale geliyor," dedi. Başını kaldırıp Rebus'la göz göze geldi. "Üç Nolu Sorgu Odası?"

"3 numara olsun ama sıkı giyin."

Cafferty sandalyesini masadan geri çekerek oturmuş, bacaklarını üst üste atmış, ellerini başının altına koymuştu, gören de evinin salonunda keyif çatıyor sanırdı.

"Siobhan, seni yine görmek ne güzel," diye konuştu Clarke odaya girerken. "Sence de çok profesyonel görünmüyor mu Rebus? Mükemmel yetiştirmişsin onu."

Rebus kapıyı kapattıktan sonra duvara yaslandı, Clarke hemen Cafferty'nin karşısındaki sandalyeye geçti. Adam koca kafasını hafifçe eğerek onu selamlarken ellerini indirmeye gerek görmemişti.

"Beni ne zaman bu işe bulaştıracaksınız diye merak ediyordum."

"Bunu bekliyordun yani?" Clarke masaya boş bir not defteri bırakmış, kaleminin kapağını çıkarıyordu.

"Müfettiş Rebus'ın ıskartaya çıkmasına ne kaldı şurada?" Gangster göz ucuyla Rebus'ı kesiyordu. "Bana sıkıntı vermek için bir bahane uyduracağını biliyordum."

"Aslına bakarsan, elimizde bahaneden *biraz* daha fazlası var..."

Cafferty sözünü kesti, "Siobhan, biliyor muydun, John bütün gece evimin önünde oturup yatağa girmemi bekledi? Korumalığın bu kadarı vazife aşkını aşıyor."

Clarke dikkatini dağıtmamaya çalışıyordu. Kalemini masaya bıraktı ama yuvarlanınca aşağı düşmesin diye tutmak zorunda kaldı. "Bize Aleksander Todorov'u anlat," dedi.

"Kim dedin?"

"Geçen çarşamba gecesi on papellik konyak ısmarladığın adam."

"Caledonian Otel'in barında," diye ekledi Rebus.

"Kim? Polonyalı herif mi?"

"Rus," diye düzeltti Clarke.

Rebus üsteledi, "Senin evin oraya bir kilometre uzakta. Neden orada oda tuttuğunu merak ediyorum."

"Senden uzak durmak için olabilir mi?" Cafferty tahmin yürütüyor gibi bir poz takınmıştı. "Belki de bütçem bunu kaldırdığı içindir."

Clarke devam etti, "Sonra da gidip barda oturuyorsun, yabancılara içki ısmarlıyorsun."

Cafferty sanki bir noktaya işaret edecekmiş gibi parmağını kaldırmak üzere ellerini serbest bıraktı. "Rebus'la benim aramdaki fark şu: o bütün gece barda oturur ama kimseye içki ısmarlamaz." Sevimsiz bir kahkaha attı. "Beni buraya getirme nedeninizin bütün özeti bu mu, zavallı bir göçmene içki ısmarlamamı mı?"

"O bara kaç 'zavallı göçmen' girer sence?"

Cafferty düşünür gibi yaptı, çökük gözlerini kapayıp açtı. Kocaman solgun yüzünde kapkara iki küçük çakıltaşını andırıyorlardı. "Bu dediğin doğru," diye kabul etti. "Yine de adam tanımadığım biri. Kalkıp ne yapmış?"

"Kalkmış ve öldürülmüş," diye belirtti Rebus sesini elinden geldiğince yükseltmemeye çalışarak. "Şu an itibariyle onu sağ gören son kişi sensin."

"Orada dur." Cafferty sırayla iki dedektifi süzüyordu. "Şu şair, gazetelerde gördüğüm herif?"

"King's Stables Yolu üstünde saldırıya uğradı, seninle içki içtikten on beş veya yirmi dakika sonra. Külahları değişmenize yol açan neydi?"

Cafferty soruyu duymazlıktan gelerek dikkatini Clarke'a çevirdi. "Avukatımı çağırmama gerek var mı?"

Clarke hiç isfini bozmadan yanıtladı, "Henüz değil." Cafferty yine gülümsüyordu.

"Hiç merak ettin mi, Siobhan, neden Rebus'a değil de sorumu sana yöneltiyorum? Ne de olsa senden daha kıdemli." Şimdi de Rebus'a dönmüştü. "Ama senin ıskartaya çıkmana sayılı günler kaldı, dedim ya, Siobhan burada basamakları tırmanmaya devam edecek.

Eğer ikiniz bir davada beraber çalışıyorsanız, benim tahminim İhtiyar Macrae akıllı davranıp yetkiyi Shiv'e vermiştir."

"Sadece dostlarım bana Shiv diyebilir."

"Özürlerimi kabul et, Siobhan."

"Sen sadece Komiser Clarke diyebilirsin."

Cafferty dişlerinin arasından ıslık çalarak etli kalçalarından birine tokat attı. "Mükemmel yetiştirmişsin," diye tekrarladı Rebus'a. "Böylesi az bulunur."

"Caledonian Otel'de ne işin vardı?" Cafferty hiç ağzını açmamış gibi sordu Clarke.

"İçki içiyordum."

"Ve bir oda tutmuştun?"

"Eve dönmek için taksi bulmak kâbus olabilirdi."

"Aleksander Todorov'la nasıl tanıştın peki?"

"Bardaydım..."

"Tek başına?"

"Sadece canım öyle istediği için, çünkü Müfettiş Rebus'ın tersine beraber içki içip gülebileceğim sürüyle dostum var. Bahse girerim *seninle* kafa çekmek de eğlenceli olurdu, Komiser Clarke, tabii mızmızlığı bıraktığın sürece."

"Ne tesadüf, Todorov da yanında oturuyormuş meğer?"

"Bardaki taburelerin birinde oturuyordum. O ayakta dikilmiş, kendisiyle ilgilenilmesini bekliyordu. Barmen kokteyl hazırlamakla meşguldü, biz de bir iki dakika lafladık. İçkisini kendi hesabıma yazdıracak kadar kanım kaynamıştı adama." Cafferty abartılı bir omuz hareketiyle ekledi. "Bir dikişte yuvarladı, teşekkür etti ve çekip gitti."

"Sana bir içki ısmarlamayı teklif etmedi mi?" diye sordu Rebus. Şairin eski kafalı bar müdavimlerinden olduğunu düşünüyordu; görgü kuralları bunu gerektirirdi.

"Aslında teklif etti," dedi Cafferty. "Ama ben dert etmemesini söyledim."

"Umarım kamera kayıtları anlattıklarını destekler," diye atıldı Rebus.

Cafferty'nin yüzündeki maske azıcık da olsa ilk kez kaymıştı, fakat tedirginliği en fazla bir saniye sürdü. "Destekler," dedi üstüne basa basa.

Rebus yavaş yavaş kafasını sallarken Clarke gülmemeye çalışıyordu. Cafferty'yi titretmeyi hâlâ başarabildiklerine sevinmişti.

"Kurban acımasızca dövülmüş," diye devam etti Rebus. "Eğer buna kafa yorsaydım, söylentilere göre bu işi senin sırtına yüklerdim."

"Herkese suç yüklemeyi pek seversin," dedi Cafferty ve bakışlarını Clarke'a çevirdi. O ana kadar Clarke önündeki kâğıdın üst tarafını türlü şekillerle doldurmuştu. "Haftada üç dört kez şu külüstürünü evimin bulunduğu sokağa park eder. Başkası olsa buna 'taciz' der, sen ne dersin, Komiser Clarke? Yoksa uzak tutulma talebinde mi bulunsam?"

"İkiniz ne konuştunuz?"

"Yine mi Rus herif?" Cafferty canı sıkılmış gibi sormuştu. "Aklımda kaldığı kadarıyla Edinburgh'nın soğuk bir şehir olduğundan söz etti. Galiba ben de onu yerden göğe haklı bulduğumu söyledim."

"Havasından çok insanlarını kastetmiş olabilir."

"O zaman da *haklı* çıkardı. Yok, seni kastetmiyorum elbette, Komiser Clarke. Sen bir tutam neşe kaynağısın. Ancak aramızda ömrünü burada geçirmiş bazılarımız, bilmem, bizler biraz huysuzuz galiba, aynı fikirde değil misin, Müfettiş Rebus? Bir ahbabım bir zamanlar bunu hep istila altında olmamıza yormuştu; sessiz istila olduğu muhakkak, tatlılıkla istila, düpedüz saldırıdan çok azar azar gelişir, bu da bizi biraz... Aksi yapmaya yeter, bazılarımıza daha çok yeter." Kurnaz bakışlarla Rebus'ı süzüyordu.

"Neden otele oda parası verdiğini hâlâ anlatmadın ama."

"Anlattığımı sanıyordum," diye karşılık verdi Cafferty.

"Bizi yarım akıllılarla karıştırıyorsun."

"Katılıyorum, 'yarım akıllılar' mevzuyu sakız gibi uzatırlar." Cafferty gevrek bir kahkaha daha attı. Rebus'ın pantolonunun ceplerine soktuğu elleri görünmeyen yumruklara dönmüştü şimdi. "Bakın," dedi Cafferty bu oyundan bıkmış bir edayla, "tanımadığım birine içki ısmarladım, sonra birisi adama saldırmış, hikâye burada biter."

"Kim ve niçin soruları cevaplanana kadar bitmez," diye düzeltti Rebus.

Clarke yine sordu, "Başka ne konuştunuz?"

Cafferty gözlerini devirdi. "Edinburgh'nın soğuk olduğunu söyledi, ben de evet dedim. Glasgow daha ılıman dedi, olabilir dedim. İçkisi geldi, ikimiz de 'şerefe' içtik... Düşününce aklıma geldi şimdi, yanında bir şey olduğunu söylemişti. Neydi? CD demişti galiba."

Evet, Charles Riordan'ın ona verdiği CD. Ölen iki adam baş başa körili yemek yemişlerdi. Rebus ellerini bir yumruk yapıyor, bir gevşetiyordu. Sıktı, gevşetti. Sinirine dokunan ne varsa Cafferty'nin hepsini üstünde topladığını fark etmişti. Kaçırılmış her fırsat, berbat olmuş dava dosyası, elden giden zanlılar, çözülmemiş suçlar. Bu adam yalnızca istiridyenin içindeki kum değil, aynı zamanda elini uzattığı her şeyi kirletip zehirleyen biriydi.

Üstelik ona haddini bildirmenin bir yolu yok, var mı yoksa?

Tabii, eğer yukarıda Tanrı varsa ve Rebus'a bu son şansı verirse, o başka.

"CD cesedin üstünden çıkmadı," dedi Clarke.

"Yanındaydı," dedi Cafferty. "Ceplerinden birine koymuştu." Eliyle sağ yanına pat pat vurarak gösterdi.

"O akşam barda başka Rus gördün mü?" diye sordu Rebus.

"Şimdi sen söyleyince aklıma geldi, tuhaf bir aksanla konuşanlar vardı, herhalde Galler'den falan geliyorlar sanmıştım. Onlar halk şarkılarına başlar başlamaz, ben yatmaya gittim, inan bana."

"Todorov onlardan biriyle görüştü mü?"

"Nereden bileyim?"

"Çünkü beraberdiniz."

Cafferty iki elini birden yağlı masanın üstüne koydu. "Onunla *bir* içki içtim sadece!"

"Öyle olsun bakalım." *İşte yine titrerken yakalandı, alçak herif!*

"Yani ölmeden önce onunla son konuşan kişi sendin," diye altını çizdi Clarke.

"Onu takip mi ettim yani? Tekmeleyip patakladım mı? Güzel, hadi sizin şu kamera kayıtlarına bakalım... Barmeni buraya çağırıp barda kaça kadar kaldığımı soralım. Adisyonu gördüğünüze ne şüphe? Saat kaçta imzalamışım? Yerimden kımıldadığımda gece yarısını geçmişti. Bir sürü tanık... Bar adisyonundaki imza... ka-

mera kayıtları." Üç parmağını zafer kazanmış bir edayla kaldırdı. 3 Nolu Sorgu Odası'na sessizlik çökmüştü. Rebus yaslandığı duvardan uzaklaşarak birkaç adım atınca Cafferty'nin sandalyesinin yanına gelmişti.

"Barda bir şey oldu, değil mi?" derken sesi fısıltıdan öteye geçmedi.

"Bazen senin hayal dünyanı kıskanıyorum, Rebus, inan bana."

Ansızın kapı çalındı. Clarke derin bir nefes vererek gelen her kimse ona seslendi. "Girin." Todd Goodyear telaşla kapıdan içeri girdi.

"Ne istiyorsun?" diye çıkıştı Rebus. Goodyear gözlerini gangsterden ayırmıyordu ama mesaj getirdiği kişi Clarke'tı.

"İtfaiye şefinden haber geldi."

"Kendisi burada mı?"

"Büroda," dedi Goodyear.

Cafferty "Taze kan almışsınız" tespitini heceleri uzatarak dile getirirken Goodyear'ı tepeden tırnağa süzüyordu. "Senin adın ne evlat?"

"Polis Memuru Goodyear."

"Üniformasını çıkarmış bir memur, ha?" dedi gülümseyerek. "Cinayet Masası çaresiz kaldı herhalde. Senin yerine mi geldi, Rebus?"

Rebus, "Teşekkür ederiz, Goodyear" dışında başka bir şey demeden başıyla delikanlıya çıkabileceğini işaret etti. Gelgelelim Cafferty'nin niyeti başkaydı. "Goodyear adında bir dangalak tanırdım..."

Goodyear sormadan edememişti. "Hangisi?" Cafferty'nin dudaklarındaki tebessüm kahkahaya dönüştü.

"Haklısın, bir de emektar Harry vardı, Rose Caddesi'nde bir bar işletirdi. Ama ben daha yakın tarihten söz ediyordum."

"Solomon Goodyear," diye atıldı Todd.

"İşte o." Cafferty'nin gözleri parlamıştı. "Herkes ona Sol der."

"Ağabeyim."

Cafferty usulca başını sallamaya koyuldu. Rebus bakışlarıyla Goodyear'a yaylanmasını söylüyordu ancak Cafferty'nin üzerinden ayrılmayan gözleri delikanlıyı olduğu yere çivilemişti. "Şimdi

düşünüyorum da, doğru, Sol'un bir kardeşi *vardı*... Nedense ondan bahsetmek istemezdi. Bu durumda sen ailenin kara koyunu mu oluyorsun, Polis Memuru Goodyear?" Kahkahalarla gülüyordu.

Clarke müdahale etme gereği duydu, "İtfaiye Şefi'ne bir dakika sonra geleceğimi söyle." Ancak Goodyear kımıldamadı.

"Todd?" Rebus'ın seslenme biçimi genci kendine getirmişe benziyordu. Goodyear kafa sallayarak kapıdan dışarı çıktı.

"Hoş çocuk," dedi Cafferty. "Demek senin favori projen, Komiser Clarke, tıpkı bir zamanlar senin Rebus için olduğun gibi, Rebus'ın güneşi sönüyor ne de olsa." İki dedektif herhangi bir yorumda bulunmayınca Cafferty bir sıfır önde olmasına rağmen susmayı seçti. Oturduğu yerde gerinerek kollarını iki yana uzattı, sonra ayağa kalktı. "İşimiz bitti mi?"

Clarke itiraz etmedi; "Şimdilik."

"İfade vermemi falan istemiyor musunuz?"

"Kâğıt harcamaya değmez," diye gürledi Rebus.

"Fırsat varken eşeleyin," diye akıl verdi Cafferty. Eski hasmıyla göz hizasındaydılar. "Seninle gece görüşürüz belki, aynı saatte, aynı yerde. Arabanda soğuktan donduğunu düşüneceğim. Aklıma geldi de, bu odada ısıtıcıyı kapatmak iyi fikirmiş, böylece otel odam daha çok hoşuma gidecek."

"Caledonian'dan söz açılmışken," dedi Clarke, "o akşam ısmarladığın içkilerin sayısı çok fazla, adisyona bakarsak tam on bir tane."

"Susamışımdır ya da bonkör davranmışımdır." Gözleri Clarke'a takılmıştı. "Cömert olabilirim, Siobhan, yeter ki koşullar uygun olsun. Ama sen zaten bunu bilirsin, değil mi?"

"Bildiği çok şey var, Cafferty."

"Ah, bundan hiç kuşkum yok. İstersen beni şehre götürürken bunlardan konuşabiliriz."

"Otobüs durağı hemen yolun karşısında," dedi Rebus.

18

Clarke'la birlikte Cinayet Bürosu katına dönerken "O barda bir şeyler olmuş," diye tekrarladı Rebus.

"Öyle diyorsun..."

"Cafferty'nin orada bulunmasının bir sebebi vardı. Ömründe parasını boşa harcamamıştır, öyleyse şehrin en gözde otellerinden birinde oda tutmasının nedeni ne?"

"Bize söyleyeceğini mi sanıyorsun?"

"Ancak orada kalışı oligarklarla aynı zamana denk geliyor." Clarke başını kaldırıp bakınca Rebus omuz silkerek karşılık verdi. "Aç sözlüğe bak. Belki petrolle ilgilidir."

"Söz sahibi küçük bir insan grubu, yanlış mı?"

"Doğru."

"Bir de şu var, John, otoparktaki kadın..."

"Onu oraya gönderen Cafferty olabilir. Bir zamanlar işlettiği epey genelev vardı."

"Hiçbir ilişkisi de olmayabilir. Hawes'la Tibbet'ı tanıklarla görüşmeye yollamam gerekecek, bakalım e-profil birilerinin hafızasını canlandıracak mı? Bu arada daha önemli bir soru soracağım, tek başına kalıp Koca Ger Cafferty'yi dikizlemek de ne oluyor?"

"Ben olsam 'dikizlemek' yerine 'kin gütmek' derdim." Clarke tam bir şey söylemek üzereyken Rebus elini kaldırıp susturdu. "Dün gece evinin önüne gittim, meğer evdeymiş."

"Yani?"

"Yani Caledonian'da bir odası var ama orada pek kalmıyor." Cinayet Büro'nun kapısına gelmişlerdi. "Demek ki bir şeylerin peşinde." Rebus kapıyı açıp içeri girdi.

Katie Glass kendisine verilen bir fincan koyu çayı dikkatle inceliyordu.

"Memur Tibbet hep yapar bunu," diye uyardı Rebus. "Eğer teinden zehirlenmek istiyorsanız, buyurun için."

"Yok, almayayım," dedi Glass ve fincanı masanın köşesine bıraktı. Rebus kendini tanıttı, el sıkıştılar. Clarke geldiği için kadına teşekkür ederek bir şeyler buldunuz mu diye sordu.

Glass kaçamak cevap verdi: "Henüz erken."

"Ama?.." diye üsteledi, bir şeyler daha olduğunu bilen Rebus.

"Yangının kaynağını tespit etmiş olabiliriz, bir tür kimyasalla doldurulmuş küçük cam şişeler."

"Ne tür bir kimyasal?" diye sordu Clarke, kollarını kavuşturarak. Üçü de ayakta duruyordu, Hawes'la Tibbet kendi masalarında otururken kulak kesilmişlerdi. Todd Goodyear pencerenin yanında dikilmiş, dışarıyı seyrediyordu. Rebus merak etti, acaba Cafferty'nin binadan çıkışını mı izliyordu?

"Tahlile gönderildiler," diye anlatıyordu itfaiye müfettişi. "Tahminimi duymak isterseniz, bir tür sıvı temizleyici diyebilirim."

"Temizlik malzemeleri?"

Glass hayır anlamında başını salladı. "Şişeler çok küçüktü. Fakat bu adamın evinde çok sayıda bant varmış..."

"Kaset temizleyicisi," dedi Rebus. "Kaset-çalarların kafalarındaki paslanmayı temizlemeye yarar."

"Çarpıcı bir gözlem," yorumunu yapan Glass'ti.

"Ses sistemlerine meraklıydım eskiden."

"Bilmem, en az bir şişenin ağzına pamuk tıkılmış gibi görünüyor. Erimiş kaset kaplarının ortasında duruyordu."

"Oturma odasında?"

Glass başıyla doğruladı.

"Öyleyse kastî olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Glass buna omuz silkerek karşılık verdi. "Şöyle, eğer birini yangında öldürmek istersen, gider, benzin alırsın, sonra da her tarafa dökersin. Burada birkaç rulo tuvalet kâğıdı ve küçük bir şişe yanıcı madde vardı."

"Galiba bundan ne sonuç çıkacağını anladım," dedi Rebus. "Hedef Riordan değildi." Susup gerisini söyleyecek olan var mı diye bekledikten sonra ekledi. "Hedef bantlardı."

"Bantlar?" diye sordu Hawes alnını kırıştırarak.

"Eve yığılmış odunların etrafına dizilmişlerdi."

"Tam olarak ne demek bu?"

"Riordan'ın elinde birinin istediği şeyler vardı demek."

"Ya da başkasının eline geçmesini istemedikleri bir şey," diye ekledi Clarke parmağını çenesine götürerek. "O bantlardan geriye ne kaldı, Katie?"

Glass yine omuzlarını silkti. "Bantların çoğu kırışıp buruşmuş. Ama birkaçının kabı biraz daha dayanıklı çıkmış görünüyor."

"Belki bazılarının kaydı hâlâ üstündedir?"

"Mümkün," diye kabul etti Glass. "Yangından tamamen etkilenmemiş olanlar çok ama bunları dinleyebilir miyiz bilmiyorum. Isı, duman ve su kendi üstlerine düşeni yerine getirdiler. Ayrıca maktulün kayıt cihazlarından sağlam kalanlar var, tabii sabit disklerdeki bilgiler de kurtarılabilir." Pek iyimser konuşmuyordu Glass.

Rebus'ın gözleri Siobhan Clarke'a çevrildi. "Dosdoğru Raf Duff'ın oraya."

Goodyear başını pencereden çevirmiş anlamaya çalışıyordu. "Ray Duff kim?"

"Adli Tıp uzmanı," dedi Clarke. Gözleri hâlâ Rebus'taydı. "Riordan'ın stüdyosundaki mühendise ne dersin? Yardım edebilir belki?"

"Yedeklemiş olabilir," diye atıldı Tibbet.

"O halde," dedi Glass kollarını kavuşturarak, "malzemeleri buraya mı göndereyim, adli tıbba mı yoksa ölen adamın stüdyosuna mı? Yanıt ne olursa olsun, Tayside D Şubesi'ndeki meslektaşlarınızı da bilgilendireceğim."

Rebus bunu bir an zihninde tarttıktan sonra yanaklarını şişirdi ve duyulacak şekilde üfledi. "Yetki Komiser Clarke'ta."

*

Barmen Freddie yine görevdeydi. Rebus birkaç dakika Caledonian Otel'in önünde oyalanırken sigara içmiş, yoldan geçen araçların koreografisini seyretmişti. Taksi durağında iki araç vardı, şoförleri çene çalıyorlardı. Caledonian'ın üniformalı kapıcısı birkaç turiste

yol tarif etmekle meşguldü. Fraser mağazasının köşesindeki şık saatin resmini çeken birini gördü, o da turist olmalıydı. Edinburgh'da böyle konukları ağırlayacak yeterli oda sayısı yoktu sanki; yeni otel projeleri çiziliyor, değerlendirmeye alınıyor ve inşaat başlıyordu. Hepsi son on yıl içinde açılmış beş altı oteli hiç düşünmeden sayabilirdi, sırada başkaları da vardı. Edinburgh'yı hızla büyüyen bir kent havasına sokuyordu bu. Daha çok insan burada çalışmak veya burayı ziyaret etmek ya da iş yapmak istiyordu. Parlamento sayısız fırsatlar getirmişti. Kimileri bağımsızlığın her şeyi altüst edeceğini savunuyordu, kimileri de bir yandan geçiş sürecindeki aksaklıklarla başa çıkılırken bunun başarıyı artıracağını tartışıyordu. Stuart Janney gibi kendi çıkarını kollayan bir yöneticinin Megan Macfarlane gibi milliyetçi biriyle yakınlık kurması ilgisini çekmişti Rebus'ın. Fakat Rus konuklar daha çok dikkatini çekiyordu. Geniş toprakları ve her alanda zengin kaynakları olan Rusya. İçine kaç İskoçya alırdı kimbilir. Peki, bu adamlar burada ne arıyorlardı? Rebus bunu çok merak ediyordu işte.

Sigarası bitince içeri girdi, bardaki taburelerden birine ilişerek Freddie'ye elinden geldiğince içten bir "iyi günler" çekti. Birkaç saniye kadar onu otelin konuklarından birine benzetmişti Freddie, ne de olsa yüzü yabancı gelmiyordu. Rebus'ın önüne bir bardakaltı bırakarak ne içeceğini sordu.

"Her zamankinden," diye takıldı Rebus barmenin kafa karışıklığıyla eğlenerek. Sonra başını iki yana sallayarak açıkladı. "Cuma günü gelen polisim. Ama ikram edeceksen sulu bir tek atabilirim."

Genç adam kararsız kalmıştı, sonunda içki şişelerinin dizildiği rafa döndü.

"Malt olacak, unutma," diye ikaz etti Rebus. Barda başka müşteri yoktu, hatta kimsecikler görünmüyordu. "Günün bu saatinde mezarlıktan farksız."

"Bugün üst üste iki vardiya çalışıyorum, benim için daha iyi."

"Benim için de. Böylece rahat rahat sohbet edebiliriz."

"Sohbet?"

"Şu Rus'un buraya geldiği gece tutulan bar adisyonlarını almıştık. Hatırlasana. Adam tam burada oturmuş, otelin konuklarından biri ona konyak ısmarlamıştı. Adı Morris Gerald Cafferty."

Freddie viski bardağıyla su solu küçük cam sürahiyi Rebus'ın önüne koydu. Rebus malt viskiye birkaç damla su katarak barmene teşekkür etti.

"Mr. Cafferty'yi tanırsın herhalde?" dedi üsteleyerek. "Geçen gün konuşurken tanımıyor gibi davrandın. Todorov'un kendine içki ısmarlayan adamla Rusça konuşmuş olabileceği palavrasını uydurduğundan belli. Seni suçlayamam, Freddie, kimse Cafferty'yle arasını bozmak istemez." Bir an durup ekledi. "Ama bir sorun var, aynısı benim için de geçerli."

"Kafam karışmıştı, hepsi bu, o gece iş çok yoğundu. Joseph Bonner beş kişiyle gelmişti... Başka bir masada Lady Helen Wood altı arkadaşını ağırlıyordu..."

"Hepsinin ismi şimdi aklında, ha, Freddie?" Rebus gülümsedi. "Ancak benim ilgilendiğim Cafferty."

Barmen sonunda, "Beyefendiyi tanırım," diyerek baklayı ağzından çıkardı.

Rebus'ın ağzı kulaklarına varıyordu şimdi. "Burada kaldığı için ona 'beyefendi' diyor olabilirsiniz. Ama inan bana, şehrin başka bir yerinde bunu duyamazsın."

"Yıllardır başının dertte olduğunu biliyorum."

"Bilmeyen mi var?" dedi Rebus. "Belki kendi anlatmıştır, hakkında yazılan kitaptan bir tane almanı söylemiştir, hani şu geçen yıl basılan kitap."

Freddie dudaklarına yayılan gülücüğe engel olamamıştı. "Aslında kendisi hediye etti, hem de imzalı falan."

"O bakımdan bonkördür. Buraya sık geliyor o zaman, öyle mi?"

"Bir hafta önce otelde oda tuttu; birkaç güne kadar çıkacak."

"Tuhaf," diyen Rebus, gözlerini bardağına dikmiş gibi yaparak konuştu, "bizim Ruslarla aynı tarihe tesadüf ediyor."

"Sahi mi?" Freddie'nin ses tonuna bakılırsa, Rebus'ın lafı nereye getirmek istediğini bal gibi bildiği belliydi.

"Bak, sana hatırlatayım," diye açıkladı Rebus daha sert bir tonda. "Bir cinayeti araştırıyorum... Daha doğrusu iki. Şair buraya geldiği gece birlikte yemek yiyip birer içki içtiği adam ölü bulundu. İşler ciddileşiyor, Freddie. Bunu kafana sokman gerek. Bir şey anlatmak istemezsen, bana göre hava hoş, bir devriye aracı gönderir, seni al-

dırırım. Kelepçeleri takar, sorgu odalarından birini hazırlarken seni harika hücrelerimizden birinde ağırlarız..." Sözlerinin iyice sindirilmesini bekleyerek sustu. "Nazik davranmaya çalışıyorum, Freddie, 'alttan almak' ve 'insan odaklı' olmak için elimden geleni yapıyorum. Bu tutumum her an değişebilir." Bardağında kalan viskiyi başına dikti.

"Bir tane daha?" diye sordu barmen işbirliği göstereceğini anlatmak ister gibi. Rebus geri çevirdi.

"Bana Cafferty'yi anlat."

"Akşamları sık görünür. Ruslar konusunda haklısınız. Onlardan gelen olmazsa, fazla takılmaz. Restorana da baktığını biliyorum, etrafa göz atar, eğer orada değillerse, oturmaz."

"Ya *onlar* olduğu zaman?"

"Yakınlarında bir masaya geçer. Aynısı burası için de geçerli. Daha önceden tanıştıklarını sanmıyorum ama artık birkaçıyla ahbap oldu."

"Yani samimi olup gevezelik mi ediyorlar?"

"Sayılmaz, adamlar çok az İngilizce konuşuyor. Fakat her birinin özel çevirmeni var, genellikle yakışıklı sarışın tipler..."

Otelin ve Şehir Meclisi binasının önünde Andropov'u gördüğü geldi Rebus'ın aklına; öyle afili biri yoktu etrafında. "Hepsinin çevirmene ihtiyacı yok."

Freddie başıyla doğruladı. "Mr. Andropov'un epey akıcı bir İngilizcesi var."

"Muhtemelen Cafferty'den daha iyi konuşuyordur."

"Bazen bana da öyle geliyor. Ayrıca burada karşılaştıklarında birbirlerine yabancı *olmadıkları* gibi bir hava..."

"Ne demek istiyorsun?"

"İlk karşılaştıklarında kimsenin onları tanıştırması gerekmedi. Mr. Cafferty'yle tokalaşırken Mr. Andropov aynı zamanda onun kolunu sıkmıştı... Bilmem." Freddie omuzlarını silkti. "Sanki tanışıyorlarmış gibi geldi bana."

"Andropov'u ne kadar tanırsın?" sorusuna Freddie omuzlarını kaldırarak karşılık verdi.

"İyi bahşiş verir, fazla içmez, daha çok şişe suyu ister, İskoç ürünü olmasında ısrarlıdır."

"Hakkında ne biliyorsun demek istemiştim."

"Hiçbir şey."

"Ben de öyle," diye itiraf etti Rebus. "Söylesene, Cafferty'yle Andropov kaç kere buluştular?"

"Onları bir iki kere gördüm burada... Diğer barmen Jimmy bir keresinde ikisini laflarken gördüğünü söylemişti."

"Ne konuşuyorlarmış?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Benden bir şey saklamasan iyi edersin, Freddie."

"Saklamıyorum."

"Cafferty'ye göre Andropov daha iyi İngilizce konuşuyor dedin."

"Ama sohbet ederlerken duyduğum için demedim."

Rebus alt dudağını kemiriyordu. "Peki, Cafferty *seninle* ne konuşur?"

"Daha çok Edinburgh'dan bahseder, eskiden nasıldı... Her şey nasıl değişti... falan."

"Hayret. Ruslardan söz etmez mi?"

Freddie başını hayır anlamında salladı. "Hayatında yaşadığı en güzel anın 'meşru' yaşamaya başladığı gün olduğunu söylemişti."

"Olsa olsa yirmi papellik Rolex kadar meşru olabilir."

"Bana da onlardan satın almam önerilmişti birkaç kere," diye belirtti barmen. "Rus beyefendilerin hepsinde dikkatimi çeken bir nokta havalı kol saatleri olmuştu. Takım elbiseleri de özel dikimdi. Ama ayakkabılarında iş yoktu; aklım almadı. İnsanlar ayaklarına daha çok özen göstermeli." Açıklama yaparak Rebus'ı aydınlatmaya karar vermiş olmalı ki ekledi: "Kız arkadaşım ayak hastalıkları uzmanıdır."

Rebus bakışlarını boş odaya çevirerek, "Yastık sohbetiniz çok keyifli olmalı" diye mırıldanırken içeriyi Rus kodamanlar ve çevirmenleriyle doluyken gözünün önüne getirdi.

Tabii Koca Ger Cafferty'yi de.

"Şair buraya geldiği gece Cafferty'yle sadece bir içki içti, sonra gitti..."

"Doğru."

"Ya Cafferty, o ne yaptı?" Rebus'ın aklında bar adisyonu vardı: toplam on bir içki.

Freddie biraz düşündükten sonra yanıt verdi. "Galiba biraz daha kaldı... Evet, kapanış saatine dek kaldı, yani sayılır."

"Sayılır?"

"İşte, bir koşu tuvalete gidip gelmiş olabilir. Aslında Mr. Andropov'un locasına gitmişti. Orada bir beyefendi daha vardı, politikacı olduğunu sanıyorum."

"Sanıyorsun?"

"Ne zaman ekrana çıksalar, televizyonun sesini kapatırım."

"Fakat o adamı tanıyordun?"

"Dedim ya, Parlamento'yla ilişkisi olan biri olduğunu sanıyorum."

"Hangi locada oturuyorlardı?" Barmen parmağıyla gösterince Rebus taburesinden inip o tarafa yürüdü. "Andropov da buradaydı, öyle mi?" diye seslendi.

"Biraz daha gidin... İşte, orası."

Rebus şimdi oturduğu yerden sadece barın o tarafa yakın köşesini görebiliyordu. Kalktığı tabure, Todorov'un oturduğu tabure görüş alanına girmiyordu. Rebus ayağa kalktı, Freddie'nin yanına ilerledi.

"Burada hiç kamera olmadığından emin misin?"

"Gerek duymuyoruz."

Rebus biraz düşünerek "Bana bir iyilik yaparsın herhalde?" diye sordu. "Molaya çıktığında bir bilgisayar bul."

"Konferans Salonu'nda var."

"İskoç Parlamentosu'nun web sitesine gir. Yüz yirmi dokuz surat göreceksin... İncele bakalım, onlardan biriyle eşleştirebilecek misin?"

"Molam yirmi dakika."

Rebus duymazlıktan geldi. Freddie'ye kartvizitini uzattı. "Adını öğrenir öğrenmez, beni ara." Zamanlama mükemmeldi. Kapı ardına dek açılmış, takım elbiseli iki adam içeri girmişti. Havalarına bakılırsa az önce yaptıkları bir anlaşmadan kârlı çıkmışa benziyorlardı.

Bir tanesi Freddie'nin başka bir müşteriyle meşgul olmasına aldırmadan haykırdı. "Şişe Krug!" Barmenin gözleri Rebus'a çevrildi, dedektif başını eğerek işine dönebileceği mesajını verdi.

"Bahşiş vermeyeceklerine bahse girerim," diye dudaklarını kıpırdatmadan mırıldandı Rebus.

"Vermeyebilirler," dedi Freddie, "ama en azından içkilerinin parasını öderler..."

19

Telefonu çalınca Clarke dışarıda görüşmeye karar verdi, böylece Rebus'a beynin mi sulandı diye sorarken Goodyear duymayacaktı.

"Uzak durmamız söylenmişti," diyordu telefona fısıltıdan biraz daha yüksek bir sesle. "Onu hangi gerekçeyle alıyoruz?"

"Cafferty'yle içki içmeye heves eden herkes şüphelidir," açıklamasını dinledi Rebus'tan.

Kulağına gitmiş olmasını umduğu bir ah çekti. "Elimize biraz daha somut bir şey alana dek Rus heyetinin yüz metre yakınına dahi yaklaşmanı istemiyorum."

"Mutlaka eğlencemin içine edersin."

"Büyüdüğünde anlarsın." Telefonu kapatıp Cinayet Büro'ya geri döndü; Todd Goodyear sorgu odalarının birinden aldığı kasetçaları fişe takıyordu. Riordan'ın evinden çıkan birkaç delil torbasını Katie Glass'in getirdiği anlaşılıyordu. Torbaları arabanın bagajından Goodyear taşımıştı yukarıya.

"Arabası Prius," dedi Clarke'a.

Torbalar açılınca odanın içini yanmış plastik kokusu sardı. Fakat bazı kasetlerle birkaç dijital kayıt cihazı sağlam kurtulmuştu. Goodyear kaseti yuvaya sokmuş, Clarke kapıdan girdiği sırada *play* düğmesine basıyordu. Cihazın hoparlörü pek güçlü değildi, iyi duyabilmek için başına eğildiler. Clarke'ın kulağına şıngırtı ve tıngırtıların yanı sıra uzak, ayırt edilemeyen sesler geliyordu.

"Bar ya da kafe gibi bir yer olmalı," diye tahmin etti Goodyear. Şamata birkaç dakika daha sürdü, araya sadece mikrofona yakın birinin öksürüğü girmişti.

"Riordan herhalde," dedi Clarke.

Sıkılmıştı, Goodyear'a ileri sarmasını söyledi. Aynı mekân, aynı hengâme.

"Bununla bir yere varılmaz," diye kabul etti Goodyear. Clarke kaseti çıkarıp arka yüzünü çevirmesini istedi. Seslerden tren istasyonu olduğu anlaşılıyordu. Peron şefi düdük öttürüyor, hemen arkasından hareket eden bir trenin tıkırtıları geliyordu. Sonra mikrofon tekrar kalabalık peronu kaydediyordu, insanlar kalabalığa karışıp beklerken gelen veya giden trenleri seyrediyor olmalıydılar. Birisi hapşırmış, Riordan da ona "Çok yaşa" demişti. İki kadın eşleri hakkında sohbet ederlerken takılmışlardı kayda, yiyecek bir şeyler almak üzere büfeye yürüyüp canlarının hangi sandviçleri çektiğini tartışırlarken mikrofon onları takip ediyordu. Clarke bir espresso makinesinin çalıştırıldığını duydu, derken istasyondan yapılan bir anons konuşmaları bastırdı. Inverkeithing ve Dunfermline kasabalarının adı geçiyordu.

"Waverley galiba," dedi Clarke.

"Haymarket da olabilir" dedi Goodyear.

"Haymarket'ta sandviç satan böyle bir yer yok."

"Engin bilginiz karşısında eğiliyorum."

"Yanlış söylesem bile eğilmen gerekir."

Genç polis böyle yaptı, elini yukarıdan aşağı indirerek reverans hareketini yerine getirirken Clarke gülümsüyordu.

Clarke'ın, "Adam saplantılıymış" sözlerini Goodyear da başıyla doğruladı.

"Onun ölümünün Todorov'la doğrudan ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz sahi?"

"Bu an itibariyle tesadüf... Ancak Edinburgh'da nadir işlenenen cinayetlerden ikisi sadece birkaç gün içinde işlendi, üstelik kurbanlar her nasılsa birbirlerinin tanışı çıktılar."

"Aslında tesadüf olduğunu düşünmüyorsunuz herhalde."

"Şunu unutma, Joppa'nın bağlı olduğu yer Tayside D Şubesi, oysa biz B Şubesi'yiz: Aberdeenshire ve Moray. Eğer kendimizi sağlama almazsak, soruşturmayı Leith Cinayet Masası üstlenir."

"Hakkımızı savunalım öyleyse."

"Bunun için Başmüfettiş Macrae'yi arada bir bağlantı olduğuna ikna etmemiz gerek." Clarke kaseti durdurup çıkardı. "Sence hepsi bunun gibi midir?"

"Öğrenmenin tek yolu var."

"Burada yüzlerce saatlik kayıt var."

"Bunu bilmiyoruz; yangın yüzünden çoğu dinleneyemeyecek hale gelmiştir. En iyisi önce kontrol edelim, çalınamayacak durumda olanları Adli Tıbba veya Riordan'ın stüdyosundaki ses mühendisine göndeririz."

"Haklısın." Clarke buna rağmen Goodyear'la aynı hevesi paylaşmıyordu. Üniformalı polis olduğu günleri düşündü... Üstünden çok zaman geçmemişti aslında. Tıpkı Goodyear gibi onun da içi kıpır kıpırdı bir zamanlar, her davada fark yaratacağına güveni tamdı, hatta ara sıra bunun *anlamlı* bir fark olabileceğini düşünürdü. Hiç olmamış değildi elbette, ne var ki zafer kendinden daha kıdemli biri tarafından sahiplenilmişti; yok Rebus değildi bu, ikili olmalarından önceydi. St. Leonard'da takım ruhunun öneminden dem vurulurdu sık sık, egolara, kaprislere yer yoktu. Derken Rebus çıkagelmişti, eski çalıştığı karakol elektrik tesisatındaki arıza yüzünden yanıp kül olmuştu. Clarke için için gülmüştü buna.

Elektrik kablolarında kısa devre. Rebus zaman zaman böyle tarif ederdi. Kendisini St. Leonard'a getiren "takım ruhuna" olan güvenin kaybolmasıydı, yirmi kusür yılını külahını ters giyerek, çizgileri aşarak, kuralları çiğneyerek geçirmişti.

Bir de en az birine kişisel kin güderek.

Goodyear hiç olmazsa mini dijital kayıt cihazlarından birini dinlemelerini öneriyordu. Harici hoparlör yoktu fakat Goodyear iPod'unun kulaklıklarını ses çıkışına bağlamıştı. Ancak Clarke'ın o küçük topaklardan birini kulağına takmaya hiç niyeti yoktu, sen kendin dinle dedi. Fakat yarım dakika cihazın çeşitli düğmelerine bastıktan sonra pes etti Goodyear.

"Bu sevgili uzman dostumuzun," diyerek diğer cihaza yöneldi.

"Ne zamandır soracaktım," dedi Clarke, "Cafferty'yle karşılaştığında ne hissettin."

Goodyear ne cevap vereceğini düşündü. "Ona bakınca," diye konuştu sonunda, "adamın tepeden tırnağa günaha battığını görebiliyorsun. Gözlerinden okunuyor, karşısındakine bakışından, halinden tavrından..."

"İnsanları dış görünüşleriyle mi değerlendirirsin?"

"Her zaman değil." Birkaç düğmeye daha bastı, kulaklıklarını hâlâ çıkarmamıştı, birden bir şeyler yakaladığını Clarke'a anlatmak için parmağını kaldırdı. Bir dakika kadar dinledikten sonra gözlerini Clarke'a çevirdi. "Buna inanmayacaksınız." Kulaklıkları çıkarıp ona uzattı. Clarke istemeye istemeye alıp kablo uzantılarını başının iki yanına, kulaklarının yakınına tuttu ama takmadı. Goodyear biraz geri sarınca sesleri duymaya başlamıştı. Sesler tizdi, buna rağmen söylenenler anlaşılabiliyordu:

"*Senden ayrıldıktan sonra Mr. Todorov dosdoğru Caledonian'ın yolunu tutmuş. Orada biriyle görüşmüş...*"

"Bu konuşan benim. Oysa bize kayıt yapmadığını söylemişti!"

"Yalan söylemiş. İnsanlar bazen yalan söyler."

Clarke terslenerek baktı, biraz daha dinledi, sonra Goodyear'dan ileri sarmasını istedi. Genç adam söyleneni yaptı ama devamında sessizlik vardı.

"Yine geriye sar," diye buyurdu Clarke.

Ne umuyordu Clarke? Riordan'ın gelecek nesiller için kayda alınan son dakikalarını mı? Saldırganının sesini duymayı mı? Riordan'ın mezarda adalete kavuştuğunu mu?

Sadece sessizlik.

"Biraz daha geri git."

Riordan'ın salonunda ona sorular soran Clarke'la Goodyear duyuluyordu.

"En son bizi kaydetmiş."

"Bu bizi zanlı mı yapar?"

"Biraz daha ukalalık edersen, gabardin takımlarına geri kavuşacaksın," diye uyardı Clarke.

Goodyear pişman olmuşa benziyordu. "Gabardin takım," diye tekrarladı. "Daha önce hiç duymamıştım."

"Rebus'tan kaptığım bir söz."

Ne çok şey kapmıştı ondan... Hepsi işe yaramıyordu, o başka.

"Beni sevmedi galiba," dedi Goodyear.

"O *kimseyi* sevmez."

"Sizi seviyor," diye vurguladı Goodyear.

Clarke düzeltti, "Beni hoş görür. İkisi çok farklı şeyler." Clarke'ın gözü cihazdaydı. "Bizi kaydettiğine inanamıyorum."

"Bana sorarsanız, Mr. Riordan tarafından kayda alınmamış olmak bizi azınlık kılardı."

"Haklısın."

Goodyear saydam plastik kaplardan birini daha eline alıp salladı. "Daha dinleyeceğimiz çok şey var."

Başıyla doğruladı Clarke, sonra uzanıp Goodyear'ın omzunu sıvazlayarak düzeltti. "*Senin* dinleyeceğin çok şey var, Todd."

"Öğrenme eğrisi mi?"

"Öğrenme eğrisi."

"Bu akşam bir şey yapmak ister misin?" Phyllida Hawes'dı soran. Kendi direksiyonda, Colin Tibbet yolcu koltuğundaydı. Colin'in, sanki Hawes bir anda sürücülük yetilerini kaybederse kendini dışarı atmaya hazır olmak ister gibi bir eliyle kapının kolunu tuttuğunu bilmekten rahatsız oluyordu. Bazen bilerek gıcık ederdi onu, gaza basar ya da son saniyede sinyal vermeden dönüş yapardı. Güvenmeme gerekçesini desteklerdi böylece. Bir keresinde, arabayı bir evin önünden daha yeni çalmış gibi sürdüğünü söylemişti.

"Bir yerde bir şey içebiliriz," dedi Colin.

"Bak, bu *ilginç* olur."

"Ya da içki içmeye *gitmeyiz*." Bir an düşünüp ekledi. "Çin lokantası? Hint lokantası?"

"Böyle parlak fikirlerin varken, seni beyin takımının başına koymak gerek, Col."

"Havandasın yine."

"Öyle miyim?" dedi Hawes buz gibi bir sesle.

"Affedersin."

Hawes'ı rahatsız etmeye başlayan bir şey daha vardı. Kendi duruşunu savunmak yerine neredeyse hemen her konuda rıza gösteriyordu Colin.

Sekiz hafta öncesine kadar, Hawes'ın bir sevgilisi vardı, aynı evde yaşadığı bir sevgili. Colin birkaç tek gecelik ilişki yaşamıştı, bunlardan biri neredeyse bir ay boyunca takılmıştı onunla. Üç hafta önce her nasılsa kafayı buldukları bir gece kendilerini yatakta bulmuşlardı. Ertesi sabah aralarında bir parmak mesafeyle uyandıklarında kapıldıkları dehşeti üzerinden atamamıştı ikisi de.

Kaza olmuştu.

En iyisi unutalım gitsin.

Ağzımıza almayalım.

Bunun yaşandığını unut...

Ama bu mümkün mü? Bal gibi *yaşamışlardı* işte, üstelik kendine rağmen Hawes bunu bir daha yaşamak isterdi. İçindeki sıkıntıyı Colin'e yansıtıyordu, belki bu konuda bir şey yapar umuduyla, ne var ki o da süngerden farksızdı, sadece içine çekmekle kalıyordu.

"Eğer bu akşam Shiv hepimizi içki içmeye götürürse," dedi Colin, "hiç şaşırmam. Ekibi bir arada tutmak için. İyi yöneticiler böyle yapar."

"John Rebus yerine onun olması daha iyi diyorsun yani."

"İyi bir noktaya değindin."

"Diğer yandan," dedi Hawes, "o da genç Todd'ı tamamen kendine isteyebilir..."

Tibbet yan dönerek sordu. "Sahiden böyle düşünmüyorsun, değil mi?"

"Kadınların gizemli bir çalışma tarzları vardır, Colin."

"Farkındayım. Sence onu ekibe neden getirdi?"

"Belki cazibesine kapılmıştır."

"Sorum ciddiydi."

"Başmüfettiş yetkiyi Clarke'a verdi. Dilediğini getirebilir, genç Todd da öne çıkmak için hiç isteksiz değilmiş."

"Sence Clarke kolay ikna edilen biri mi?" Tibbet alnını kırıştırmış düşünüyordu.

"Terfi listesine adını yazmaya ikna edebileceğini sanmam."

"Öyle demek istememiştim." Tibbet ön camdan yolu takip ediyordu. "Bir sonrakinden sağa sapıyoruz, değil mi?"

Hawes inadına sinyal vermeden araçların arasından ilerlerken bir otobüs az kalsın onları sıkıştıracaktı.

"Bunu yapmasan," dedi Tibbet.

"Biliyorum," derken Phyllida dudaklarını gererek sırıttı. "Ama sen arabayı daha demin bir evin önünden kaldırmış gibi kullanırsan..."

Nancy Sievewright'ın oturduğu yere gidiyorlardı. Shiv'in talimatıydı. Külahlı kadını sormaları gerekiyordu ona. Shiv'in kullan-

dığı sözcük buydu: "külah." Hawes herhalde kukuleta demek istedin demişti.

"Kukuleta veya külah, ne fark eder, Phyl?" Shiv birkaç haftadır giderek daha hırçın davranmaya başlamıştı.

Colin Tibbet işaret ediyordu, "İşte burası, solda. Bak, ileride boş bir yer var."

"Sen olmasan asla göremezdim, Dedektif Memur Tibbet." Ama Tibbet bu sözlere hiçbir tepki vermedi.

Apartmanın girişi ardına dek açıktı; aşağıdan zili çalmaya gerek görmediler. Binaya adım atar atmaz, buz gibi ve loş bir yerde bulmuşlardı kendilerini. Duvarları kaplayan beyaz karolar kırık döküktü, üzerlerine yazılar karalanmıştı. Üst katlardan birilerinin sesi duyuluyordu. Konuşan iki kişiden biri kadındı, sesi avaz avaz çınlıyordu. Bastırdığı boğuk erkek sesi ise daha kısıktı, adeta yalvarıyordu.

"Defol git, yakamdan düş artık! Niye laf anlamıyorsun?"

"Niye olduğunu biliyorsun bence."

"Derdimdi sanki!"

Binaya yeni girip kendilerine doğru merdivenleri çıkanlar olduğunun farkında değillerdi.

Erkek: "Bak, eğer beni bir saniye dinlesen."

Colin Tibbet lafa karıştı: "Burada bir problem mi var?" Bir yandan da kimliğini çıkarıp açmış, kim ve daha önemlisi *ne* olduğunu gösteriyordu.

"Olamaz, bu ne şimdi?" Adam söylenirken sinirlendiği belliydi.

"Otuz saniye önce ben de tıpkı sizin gibi düşünüyordum, beyefendi," diye Hawes araya girdi. "Mr. Anderson'sınız, yanılıyor muyum? Devriye ortağımla birlikte sizle eşinizin ifadelerini almaya gelmiştik."

"Ah, tabii." Anderson mahcup olacak kadar haysiyetli biriydi. Hawes hemen üst kattaki kapılardan birinin açık olduğunu fark etmişti. Nancy Sievewright'ın dairesiydi bu. Gıdasız kalmış, kılıksız kızla göz göze geldiler.

"Seni de sorguya almıştık, Nancy."

Sievewright başıyla doğruladı bunu. "Bir taşla iki kuş," dedi Colin Tibbet elinde olmadan.

"Haberim yoktu," dedi Hawes, "meğer siz tanışıyormuşsunuz."

"*Tanışmıyoruz*!" diye patladı Nancy Sievewright. "Ha bire buraya gelip duruyor."

Anderson hırladı, "Fena halde haksızlık bu." Hawes'la Tibbet bakışıyorlardı. Ne yapmaları gerektiğine karar vermişlerdi.

Hawes, "Sen içeri gir," dedi Sievewright'a dönerek.

Tibbet da Anderson'a baktı. "Siz de benimle beraber aşağı geliyorsunuz, beyefendi. Size sormak istediğimiz bir soru var..."

Sievewright hırsla dairesine girip, doğruca dar mutfağın yolunu tuttu, ısıtıcıya su doldurdu. "Diğer ikisi, bu işi halledecekler sanmıştım."

Herhalde kız Rebus'la Clarke'tan bahsediyor diye tahmin etti Hawes. "Neden ha bire geliyor buraya?"

Sievewright saçını kulağının arkasına attı. "Hiç fikrim yok. Benim iyi olduğumu görecekmiş. İyiyim diyorum ama geliyor tekrar! Galiba evde tek başıma kalana kadar takılıyor buralarda..." Saçını sımsıkı parmağına dolamış büküyordu konuşurken. Evyeye doldurulmuş fincanlar arasında kendini en az zehirleyecek olan fincanı aramaya koyulurken ağzını bozdu. "Siktirsin!"

"Resmî şikâyette bulunabilirsin," diye belirtti Hawes, "seni taciz ettiğini anlat..."

"Onu engeller mi diyorsun?"

"Olabilir," demesine rağmen Hawes da en fazla kız kadar inanıyordu buna. Sievewright seçtiği fincanı çalkalayıp içine bir çay poşeti attı. Belki çabucak kaynar diye su ısıtıcıyı okşadı.

"Yalnızca ziyaret amaçlı mı geldiniz?" diye sordu sonunda.

Hawes samimi bir gülücükle baktı. "Tam öyle sayılmaz. Bazı yeni bilgilere ulaştık."

"Henüz kimseyi tutuklamadınız yani."

Hawes itiraf etti, "Hayır."

"Nasıl bir bilgiye ulaştınız?"

"Kukuleta takmış bir kadın çok katlı otoparkın çıkışında takılırken görülmüş." Hawes e-çizimi gösterdi kıza. "Hâlâ orada olsaydı, yanından geçmiş olman gerekirdi."

"Kimseyi görmedim... Bunu *söylemiştim* zaten!"

"Rahat ol, Nancy," dedi kıza usulca. "Sakinleş biraz."

"Sakinim."

"Çay iyi fikir."

"Su ısıtıcısı mortlamış galiba." Sievewright avucunu ısıtıcıda tutuyordu.

"Yok, çalışıyor," dedi Hawes. "Guruldadığını duyuyorum."

Sievewright'ın bakışları ısıtıcının ayna gibi parlak kaplamasına kilitlenmişti. "Bazen kaynayana kadar elimizi ne kadar tutabileceğiz bakalım diye deneme yaparız."

"Biz?"

"Eddie'yle ben." Dudaklarına buruk bir gülümseme yayılmıştı. "Kazanan hep ben olurum."

"Eddie?"

"Ev arkadaşım," derken dedektifin yüzüne bakıyordu. "Birlikte değiliz."

Sokak kapısı gıcırdamıştı, başlarını çevirip koridora baktılar. Colin Tibbet'tı gelen.

"Adam gitti."

"Oh be!" diye mırıldandı Sievewright.

Hawes ortağına sordu "Bir şey anlattı mı?"

"Kendisinin ya da karısının kukuletalı bir kadın görmediğinde ısrarlı. Hayalet falan olabilir mi diye sordu."

"Ama benim sorduğum," dedi Hawes duygusuz bir sesle, "Nancy'yi neden sıkıştırdığını söyleyip söylemediğiydi."

Tibbet omuz silkti. "Kızın büyük bir şok yaşadığını, toparlandı mı diye gelip kendi gözüyle görmek istediğini anlattı. 'İçine atarsa acısı sonradan çıkar' tam olarak böyle ifade etti."

Bir elini halen ısıtıcıda tutan Sievewright alay edercesine kahkaha attı.

"Ne soylu bir davranış," dedi Hawes. "Peki bu yardımseverliği Nancy'nin hiç istemediği gerçeğine ne diyor?.."

"Uzak duracağına söz verdi."

"Çok zor," diyerek dudak büktü Sievewright.

Kızın elinin nerede durduğunu yeni fark eden Tibbet onu uyarma ihtiyacı hissetmişti, "Isıtıcı kaynamak üzere." Buna karşılık kızın suratına sırıtışla gülümseme arası bir ifade yayıldı.

"Bana eşlik etmek isteyen var mı?"

20

Evening News'un beşinci sayfasına DAS KAPITALISTS manşeti atılmıştı. Altındaki haberde Edinburgh'daki Michelin yıldızlı restoranlardan birinde yenen yemek aktarılıyordu. Ruslar bütün mekânı kapatmışlardı. On dördü birden kaz ciğeri, deniztarağı, istiridye, dana eti, bonfile, peynir ve tatlıdan oluşan yemeği binlerce sterlinlik şampanya, beyaz Burgundy ve yıllanmış kırmızı Bordeaux şarabı eşliğinde mideye indirip üstüne de Soğuk Savaş döneminden kalma porto şarabı içmişlerdi. Toplam altı büyük şişe. Roederer Cristal marka şampanyanın devrim öncesinde Rus çarları tarafından çok sevilmesi muhabirin pek hoşuna gitmişti. Yemeğe katılanlardan hiçbirinin adı geçmiyordu. Cafferty de bir yolunu bulup konuk listesine girmeyi başardı mı acaba diye merak ediyordu Rebus. Karşı sayfadaki bir başka haber cinayet oranının düştüğünü anlatıyordu. Geçen yıl on olan rakam, ondan önceki yıl on ikiydi.

Rose Caddesi'ndeki barın köşesinde geniş bir masanın etrafına dizilmişlerdi. İçeride gürültü artıyordu: Şampiyonlar Ligi'nde az sonra başlayacak Celtic-Manchester United maçına hazırlanıyordu herkes, bar müdavimlerinin çoğunun dikkati dev ekran televizyona çevrilmişti. Rebus gazeteyi katlayıp karşısında oturan Goodyear'a doğru fırlattı. Phyllida Hawes'ın anlattığı hikâyenin sonunu kaçırmıştı, bu nedenle Anderson'ın sözlerini tekrarlamasını istedi: *İçine atarsa acısı sonradan çıkar.*

"Ben ona 'acı' neymiş göstereceğim," dedi homurdanarak. "Üstelik kulağını bükmediğimi falan söyleyemez..."

"Şimdiye kadar," diye özetledi Colin Tibbet, "elimizde esra-

rengiz kadını gören tek bir kişi var." Todd Goodyear'ın kravatını çıkardığını fark etmişti, o da kendininkini çözmeye koyuldu.

"Ama bu orada olmadığı anlamına gelmez," diye karşılık verdi Clarke. "Hiçbir rol oynamamış olabilir ama belki bir şey görmüştür. Todorov'un şiirlerinde bir dize var, tanıklık etmek zorunda kalmamak için gözlerini kaçırmaktan bahsediyor."

Rebus sordu, "Bu ne demek şimdi?"

"Kadının ortaya çıkmamasının bir sebebi olabilir, herkes böyle olaylara karışmak istemez."

"Bazen de," diye destekledi Hawes, "*karışmamak* için geçerli sebepleri olur."

"Nancy Sievewright'ın bir şeyler sakladığını düşünüyor muyuz?" dedi Clarke.

Tibbet yanıtladı, "Şu kız arkadaşının bize masal anlattığı kesin."

"Anlattıklarının üzerinden bir daha geçsek iyi olur."

"Kasetlerden bir şey çıktı mı?" Hawes'ın bu sorusuna hayır anlamında başını sallayan Clarke yanıtlaması için Goodyear'a döndü.

"Öğrendiğimiz tek şey," diye açıkladı Goodyear, "maktul insanların konuşmalarına kulak misafiri olmayı severmiş, onların peşine takılmak pahasına."

"Biraz çatlak yani?"

Clarke itiraz etmedi, "Öyle de yorumlanabilir tabii."

"Tanrım," diye patladı Rebus, "resmin tamamına bakmıyorsunuz. Todorov'un ölmeden önce son uğradığı yere... Koca Ger Cafferty'yle bir içki içerken Ruslardan bazılarıyla arasında on metre bile yoktu!" Eliyle alnını ovuşturuyordu.

"Bir ricam olacak."

Rebus gözlerini Goodyear'a dikti. "Neymiş o Todd?"

"Tanrı'nın adını boş yere ağzınıza almayın."

"Dalga mı geçiyorsun?"

Fakat Goodyear başını iki yana salladı. "Tam tersine size büyük bir iyilik..."

Tibbet sözünü kesti, "Sen hangi kiliseye gidersin, Todd?"

"Saughtonhall'daki St. Fothad kilisesine."

"Oturduğun yerde?"

"Büyüdüğüm yer" dedi Goodyear, Tibbet'ı düzelterek.

Tibbet devam etti, "Eskiden ben de giderdim kiliseye. "On dört yaşımda bıraktım. Annem kanserden öldü, ondan sonra anlamsız geldi."

"'Tanrı mutlaka yaraları sarar,'" diye aktardı Goodyear, "'ama biz o sargıları yırtar atarız.'" Gülümsüyordu. "Bu da bir şiirden ama yazan Todorov değil. Anlamlı geliyor, en azından bana."

"İnanılır gibi değil," dedi Rebus. "Şiirler, alıntılar ve İskoçya Kilisesi. Vaaz dinlemeye bara mı geldim yani?"

"Yalnız değilsiniz," dedi Goodyear. "Pek çok İskoç zekâlarını göstermemeye çalışır. Zeki insanlara *güven* duymayız biz."

Tibbet başını aşağı yukarı sallıyordu. "Hepimiz 'Jock Tamson'ın çocukları' olmalıyız, yani hepimiz aynı olmalıyız."

Goodyear da kafa sallayarak destekledi onu. "Farklı olmamıza izin yok."

Clarke gözlerini Rebus'a dikmişti. "Emekli olunca neler kaçıracağını görüyor musun?" diye sordu. Cevabı da kendi verdi. "Entelektüel tartışmalar."

"Demek ki tam zamanında ayrılıyorum." Rebus ayağa kalkıyordu. "Eğer, siz koca kafalar, izin verirseniz, Profesör Nikotin'in dersine gireceğim."

Rose Caddesi kalabalıktı, bekârlığa veda partisine çıkıp bir bardan diğerine dolaşan kadınların giydikleri birörnek tişörtlerde "Dört Nikâh, Bir Cümbüş" yazıyordu. Yanından geçerken Rebus'a öpücükler gönderiyorlardı ki karşıdan gelen bir grup genç erkek yollarını kesti. Hallerine bakılırsa, onlar da erkek erkeğe bekârlığa veda partisindeydiler, damat olacak adam tepeden tırnağa tıraş köpüğüne, yumurtaya ve una bulanmıştı. Birkaç tek attıktan sonra evlerine dönen ofis çalışanları yanlarından geçip gittiler. Ailecek yollara düşmüş turistler de vardı, düğünlerine az kalmış gelin ve damat adaylarını nasıl yorumlayacaklarını bilemiyorlardı, erkekler maça yetişmek için telaşla ilerliyordu.

Rebus'ın arkasındaki kapı açıldı, Todd Goodyear dışarı çıktı. "Sigara içtiğin aklımın ucundan bile geçmezdi," dedi Rebus.

"Eve gidiyorum." Goodyear takım elbisesinin ceketini giyiyordu bir yandan. "Bundan sonraki içkiler için masaya para bıraktım."

"Önceden verilmiş sözün var galiba?"

"Kız arkadaşımla buluşacağım."

"Adı ne?"

Goodyear duraksadı ama adını Rebus'a söylememek için uygun bir bahane uyduramadı. "Sonia," dedi. "OYİ biriminde çalışıyor."

"Geçen çarşamba orada mıydı?"

Goodyear evet anlamında kafa salladı. "Kısa sarı saçlı, yirmi beş yaşlarında..."

"Çıkaramadım," diye itiraf etti Rebus. Goodyear buna bozulmuştu sanki, sonra fikrini değiştirdi.

"Eskiden siz de kiliseye giderdiniz, değil mi?" diye sormayı yeğledi.

"Kimden duydun?"

"Kulağıma öyle geldi."

"Dedikodulara inanmasan iyi edersin."

"Yine de öyle olduğunu hissediyorum."

"Belki de öyledir," diyerek pes eden Rebus sigarasının dumanını havaya üfleyerek anlattı. "Yıllar önce, birkaç farklı kiliseyi denedim. Aradığım yanıtları bulamadım."

Goodyear yavaş yavaş kafasını sallıyordu. "Colin'in söyledikleri edinilen deneyimlerin özeti oluyor, öyle değil mi? Sevdiğimiz biri ölür, biz Tanrı'yı suçlarız. Sizin başınıza gelen de bu muydu?"

"Başıma hiçbir şey gelmedi," dedi duygusuzca, bir yandan da şimdi nerede demleneceklerine karar vermeye çalışan kadın grubunu seyrediyordu. Erkeklerin gözü onlardaydı, bir iki tanesi peşlerine takılmayı öneriyordu.

"Affedersiniz," dedi Goodyear, "burnumu özel hayatınıza..."

"Sokma, o zaman."

"İşinizi özleyecek misiniz?"

Rebus gözlerini devirdi. "İşte yine başladı," dedi şikâyet edercesine gökyüzüne bakarken. "Huzur içinde sigara içmeye niyetlenmiştim ama meğer sorgu saatine denk gelmişim."

Goodyear bir kez daha özür dilemek istercesine gülümsedi. "Ben artık gitsem iyi olacak."

"Gitmeden önce..."

"Evet?"

Rebus izmaritinin ucunu inceliyordu. "Sorgu odasında Cafferty'yi gördüğün zaman... Onunla ilk karşılaşman mıydı?" Goodyear başıyla doğruladı. "Ağabeyini tanıyordu, hatta dedeni de tanıyordu." Rebus başını sağa sola çevirip caddeye baktı. "Dedenin barı az ilerideydi, değil mi? Adını unuttum..."

"Breezer."

Rebus hatırlamıştı: ağır ağır başını salladı. "Mahkemeye çıktığında ben tanık kürsüsündeydim."

"Bilmiyordum."

"Baskına üç kişi gitmiştik ama ifade veren ben oldum."

"Cafferty'yle de aynı şeyi yaşamış mıydınız?"

"İki sefer kodese girdi." Rebus kaldırıma bir tükürük fırlattı. "Shiv ağabeyinin kavgaya karıştığını anlattı. Şimdi iyi mi?"

"Sanırım." Goodyear huzursuz görünüyordu. "Bakın, ben gideyim artık."

"Tamam, git. Yarın görüşürüz."

"İyi geceler, o zaman."

"İyi geceler," dedi Rebus, ardından bakarken. Fena bir çocuğa benzemiyordu. Yeterince dürüst bir aynasızdı. Shiv onu adam edebilirdi belki... Harry Goodyear'ı çok iyi hatırlıyordu Rebus. Adamın barı nam salmıştı; uyarıcılar, kokain ve biraz da ot işi dönerdi orada, Harry ise belaya girip çıkan bir piyondu. İşletme lisansını nasıl aldığını o zaman çok merak etmişti Rebus. İşin içine para karışmış olmalıydı, şehir meclisinden biri ona koltuk çıkmıştı. İnsanın kendine dost satın alması her zaman mümkündü. O tarihlerde Cafferty'nin de elinde birkaç meclis üyesi bulunuyordu. Bu sayede daima bir adım önde olmuştu; bedeli ne olursa olsun sudan ucuza başarmıştı bunu. Rebus'ı satın almayı da denemişti, ancak bu olacak şey değildi, Rebus o zaman dersini almıştı.

"Dede Goodyear'ın kodeste ölmesi benim suçum değil..."

Sigarasını söndürüp kapıya yöneldi, derken durdu. İçeride onu bekleyen ne vardı? Bir içki daha, üstüne üstlük bir masa dolusu genç, Shiv, Phyl ve Col dava üstüne tartışıyorlar, ortaya fikirler atıp duruyorlardı muhtemelen. Peki, Rebus bunlara ne katabilirdi? Bir sigara daha çıkarıp yaktı, sonra yürümeye koyuldu.

Frederick Caddesi'ne doğru sola, sonra Princes Caddesi'ne

doğru sağa saptı. Kale aşağıdan aydınlatılmıştı, karanlık gökyüzünde boylu boyunca belli oluyordu. Princes Caddesi Parkı'ndaki lunapark inşaat halindeydi, Mound caddesinin eteklerindeki pazaryeriyle, oradaki büfeler de. Noel alışverişi furyasına kapılanlar için çekim noktası olacaktı. Bir müzik duyduğunu sandı, belki de açık buz pistini test ediyorlardı. Bir grup çocuk vitrinlerin önünden ilerlerken ona aldırmadılar bile. Ben ne zaman görünmez adam oldum, diye sordu kendine. Bir vitrin camında iri yarı cüssesini gördü. Gelgelelim deminki veletler kendi dünyalarında ona hiç yer yokmuş gibi yanından geçip gitmişlerdi.

Hayaletler de böyle mi hissediyordu acaba?

Trafik ışıklarından karşıya geçerek Caledonian Otel'in barının kapısını açtı. İçerisi kalabalıktı. Hoparlörlerden caz müziği yayılıyordu, Freddie karıştırıcıyı sallayarak kokteyl yapmakla meşguldü. Servis yapan kız elinde tepsiyle içkileri kahkahaların çınladığı bir masaya götürmek üzere bekliyordu. Herkes hali vakti yerinde ve kendinden emin görünüyordu. Kimileri yanlarında oturan kişilerle konuşmalarına rağmen cep telefonlarını kulaklarında tutuyorlardı. Rebus kendi taburesine başkasının oturduğunu fark edince bir an bozuldu. Aslında bardaki bütün tabureler doluydu. Barmen kokteyli bardaklara doldururken Rebus doğru anı kolluyordu. Servis yapan kız tepsiyi eline alıp uzaklaştığı sırada Rebus'ı fark etti Freddie. Kaşlarını çatarak bakması koşulların değiştiğini anlatıyordu. Bar bu akşam boş değildi, dolayısıyla Freddie konuşmaya istekli değildi.

"Her zamankinden, lütfen," dedi yine de. Sonra ekledi: "Çift vardiya derken abartmamışsın..."

Bu akşam viskinin yanında hesap da koymuştu önüne. Rebus gülümseyerek Freddie'ye bunu dert etmediğini ima etti. Viskisine birkaç damla su koyduktan sonra bardağı elinde çevirirken etrafı kesmeye başladı.

"Merak ettiğin buysa gittiler," dedi Freddie.

"Kimler?"

"Ruslar. Bugün öğleden sonra çıkmışlar. Moskova'ya doğru kanatlanmışlar."

Rebus bu haberin canını sıktığını belli etmemeye çalışıyordu. "Merak ettiğim şu," dedi, "bana bir isim verebilecek misin?"

Barmen başını evet anlamında salladı. "Yarın sana telefon edecektim." Garson kız yeni bir sipariş listesiyle geri gelince Freddie onları hazırlamaya koyuldu. İki büyük şarap karafı, bir kadeh şampanya. Rebus da yanındakilerin sohbetine kulak kabarttı. İrlanda aksanlı iki işadamının gözleri sesi kısık televizyon ekranındaki futbol maçındaydı. Peşinde oldukları bir emlak satışı güme gidince efkâr dağıtmaya gelmişlerdi.

"Tanrı onlara can çekişerek ölmeyi nasip etsin," sözleriyle kadeh kaldırıyorlardı. Barlarda Rebus'ın en çok hoşuna giden başkalarının hayatları hakkında anlatılanlara kulak misafiri olmaktı. Bu onu Charles Riordan'dan pek de farklı olmayan bir röntgenci mi yapardı?

"Heriflere kelek atma şansımız..." diyordu İrlandalılardan biri. Freddie şampanya şişesini buz kovasına koymuş, şimdi Rebus'ın durduğu barın ucuna yaklaşıyordu.

"Ekonomik Kalkınma Bakanı," diye açıkladı barmen. "Bakanların adları parlamentonun web sitesinde kayıtlı. Yoksa asla bulamazdım."

"Adı ne?"

"James Bakewell."

Bu adı bildiğinden kuşkuluydu Rebus.

"Birkaç hafta önce televizyonda görmüştüm onu," diye devam etti Freddie.

"*Question Time* mı?" diye tahmin yürüttü Rebus. Barmen başını evet anlamında salladı. Evet, Rebus da görmüştü Bakewell'i o programda, Megan Macfarlane'le hararetle tartışırken Aleksander Todorov da aralarında oturuyordu. Görünen o ki herkes ona Jim diye hitap ediyordu. "Sergey Andropov'la mı gelmişti buraya, şairin de olduğu akşam?" Freddie yine başını salladı.

Aynı akşam Morris Gerald Cafferty de buradaydı üstelik. Rebus ellerini bara koyarak bütün ağırlığıyla abandı. Başı dönüyordu. Freddie bir sipariş daha almaya koşturmuştu. Rebus zihninden *Question Time* kaydını geçiriyordu. Jim Bakewell keskin kenarları yumuşatılmamış Yeni İşçi Partisi üyelerindendi. Ya imaj danışmanlarını yanına yaklaştırmazdı ya da bu imajı *seçmişti* kendine. Kırklı yaşlarını devirmek üzere olan koyu kumral fırça gibi saç-

ları, tel çerçeveli gözlükleri vardı. Köşeli çenesi, mavi gözleriyle fazla mütevazı görünürdü. İskoçya Parlamentosu uğruna istifa edip Westminster'daki sağlam sandalyesini bıraktığı için sınırın kuzeyinde itibar kazanmıştı. Buysa onu nadir görülen bir canavara çevirmişti. Rebus'a göre politikacının gözü hâlâ Londra'daydı. Freddie'nin korumalardan bahsetmemesini ilginç bulmuştu Rebus. Bakewell resmi kimliğiyle Ruslarla buluşsaydı, yardımcılar ve danışmanlar mutlaka eşlik ederdi ona. Ekonomik Kalkınma Bakanı... Yabancı bir işadamıyla gece yarısı kadeh tokuşturur... Koca Ger Cafferty davetsiz oraya gider... Rebus'ın kafasında yanıt bekleyen sorular dönüp duruyordu. Beyni güm güm atıyordu sanki. İçkisini bitirip parasını bara bıraktıktan sonra, artık evin yolunu tutma vakti geldi diye karar verdi. Telefonundan çıkan ses, mesaj geldiğini haber veriyordu. Siobhan nereye kaybolduğunu merak etmişti.

"Geç kaldın," dedi homurdanarak. İki İrlandalının yanından geçerken birisinin öbürüne doğru eğildiği dikkatini çekti.

"Noel sabahı ölürse," diye haykırarak itiraf ediyordu adam, "bana bayram hediyesi vermiş olur..."

Otelden dışarı iki çıkış vardı. Biri barın kapısından, öbürü resepsiyondan geçerek lobiden. Rebus nedenini bilmeden ikincisini seçti. Lobide yürürken dönerkapıdan geçen iki adam çıktı karşısına. Önden gideni tanımıştı, Andropov'un şoförlüğünü yapan adamdı.

Öbürü de Andopov'du. Rebus'ı görünce gözlerini kısmıştı, nereden tanıdığını çıkarmaya çalışıyordu. Aralarındaki mesafe daralırken Rebus başını hafifçe eğerek selam verdi.

"Hepiniz gittiniz sanıyordum," dedi Rebus laf olsun diye söylemiş gibi.

"Birkaç gün daha kalıyorum." Hiç aksansız konuşuyordu. Andropov'un hâlâ onun kim olduğunu çıkarmaya çalıştığı belliydi.

Hatırlamasına yardımcı oluyor havasında, "Cafferty'nin arkadaşı," dedi Rebus.

"Ah, tabii." Şoför ellerini önünde kavuşturmuş, bacaklarını iki yana açmış Rebus'ın öbür tarafında duruyordu. Hem şoför *hem de* koruma.

"Fazladan birkaç gün demek, iş için mi, keyfine mi?"

"İşimden genelde büyük keyif alırım." Defalarca okuduğu bir replikti besbelli, karşılığında mutlaka bir kahkaha ya da tebessüm beklediği görülüyordu. Rebus elinden geldiğince yerine getirmeye çalıştı.

"Bay Cafferty'yi gördünüz mü bugün?"

"Özür dilerim, unutmuşum, adınız..."

"John," dedi Rebus.

"Cafferty'yle bağlantınız?.."

"Ben de sizin bağlantınızı merak ediyordum, Mr. Andropov." Kendini ele verdiğinin farkındaydı Rebus. "Önemli kimselerle takılmanızın, her görüşten, her renkten politikacının size yağ çekmesinin bir sakıncası yok... Fakat Cafferty gibi mesleği suç işlemek olan biriyle sıkı fıkı olmaya başlarsanız, tehlike çanlar çalmaya başlar."

"Şehir Meclisi'ne gelmiştiniz," diye hatırladı Andropov, eldivenli parmaklarından birini sallıyordu. "Sonra da otelin önünde karşılaşmıştık."

"Polis müfettişiyim, Mr. Andropov." Rebus'ın çıkarıp yüzüne tuttuğu kimliği inceliyordu Andropov.

"Yanlış bir şey mi yaptım, Müfettiş?"

"Bir hafta önce Jim Bakewell ve Morris Gerald Cafferty'yle kısa bir görüşme yapmıştınız?"

"Yaptıysam ne olmuş?"

"Barda başka biri daha vardı. Todorov adlı şair. Buradan çıktıktan sonra yirmi dakika bile geçmeden öldürüldü."

Andropov başını sallıyordu. "Ne büyük felaket. Dünyanın şairlere ihtiyacı var, Müfettiş. Bize onların 'meçhul kanun koyucular' olduğunu söylerler."

"Bu alanda biraz rekabet ettiklerini söyleyebilirim."

Andropov bunu duymazlıktan gelmeye karar vermişti. "Bazı kişiler," diye konuyu değiştirmeyi seçti, "basit bir sokak saldırısı olması nedeniyle emniyet teşkilatının Aleksander'ın ölümünü soruşturmaya gerek görmeyebileceğini bildirdiler. Siz anlatsanıza, Müfettiş, nasıl olmuştur *sizce*?"

"Bizim karakolda anlatmam daha iyi olur. İfade vermek için uğramak ister miydiniz, Mr. Andropov?"

"Bundan bir şey çıkacağını sanmam, Müfettiş."

"Cevabınız olumsuz diye anlıyorum."

"Durun, size kendi tahmimi aktarayım." Andropov bir adım daha yaklaşmıştı Rebus'a, hemen arkasından şoförü de. "*Cherchez la femme*, Müfettiş."

"Ne demek bu?"

"Fransızca bilmiyorsunuz demek?"

"Anlamını biliyorum; sadece sizin ne ima ettiğinizi çıkaramadım."

"Moskova'da Aleksander Todorov'un namı yürümüştür. Uygunsuz davranışlarda bulunduğu suçlamasıyla öğretmenlikten ayrılmak zorunda bırakılmıştı. Kız öğrencilerle ilgili, hem de en gençleriyle. Şimdi, izin verirseniz..." Andropov bara doğru uzaklaşıyordu.

"Yine gangster ahbabınızla mı takılacaksınız?" dedi Rebus. Andropov ona aldırmadan yürümeye devam etti. Ne var ki şoför Rebus'ın pis bir bakışı hak ettiğine kadar vermişe benziyordu, *senle ben ve karanlık sokakta...* der gibiydi.

Rebus da aynı şekilde karşılık verdi ama onun ilettiği mesaj farklıydı: *Adını yazdım listeye, ahbap, hem seni hem de patronunu.*

Tekrar gece ayazına çıktığında eve yürüyerek dönmeye karar verdi. Kalbi hızla atıyordu, ağzı kurumuştu, içinde akan kanı hissediyordu. Birkaç metre dayandı, sonra ilk gördüğü taksiye el kaldırdı.

ALTINCI GÜN

Çarşamba
22 Kasım 2006

21

Ses mühendisinin adı Terry Grimm, sekreterinki Hazel Harmison'dı. İkisi de dumura uğramıştı, haklı gerekçeleri vardı.

"Ne yapacağımızı bilemedik," diye açıkladı Grimm. "Yani... Ay sonunda paramızı alacak mıyız? Bekleyen onca işi ne yapacağız?"

Siobhan Clarke yavaşça kafasını salladı. Grimm montaj masasının arkasında oturmuş, sinirle sandalyesini döndürüyordu. Harmison kollarını kavuşturmuş, kendi masasının başında dikiliyordu. "Riordan'ın bir şeyler ayarladığından kuşkum yok..." Oysa Clarke bundan hiç emin değildi. Todd Goodyear etraftaki cihazlara bakakalmıştı: onlarca düğme, ibre ve anahtar. Önceki gece barda Hawes bugün Clarke'a eşlik edenin ya kendi ya da Tibbet olması gerektiğini ima etmişti. Acaba Goodyear'ı ekibe getirmemin asıl nedeni böyle bir tercih yapmak zorunda kalmamak mıydı, diye geçmişti Siobhan'ın aklından.

Clarke soruyordu şimdi, "İkinizden birinin şirket çeki imzalama yetkisi var mı?"

Yanıt Hazel Harmison'dan geldi: "Charlie kimseye güvenmezdi."

"Şirketin muhasebecisiyle görüşmek gerekecek."

"Ama kendisi tatilde."

"O zaman işyerinden başka biriyle."

"Tek başına çalışır," diye açıkladı Grimm.

"Bir yolu bulunur elbet," dedi Clarke kesin bir dille. Başında yeterince dert vardı. "Buraya gelmemizin sebebi, Mr. Riordan'ın evinden kurtulan bazı kayıtlar. Ama çoğu küle dönmüş ne yazık ki. Acaba onların kopyalarını çıkarmış mıdır?"

"Depoda bazı kopyalar olabilir," diye kabul etti Grimm. "Yeteri kadar yedekleme yapmıyorsun diye uyarırdım hep." Clarke'ın gözünün içine bakarak sordu sonra. "Sabit disklerden de kurtulan yok mu?"

"Yok gibi bir şey. Kurtulanları yanımızda getirdik, düşündük de belki siz çözebilirsiniz."

Grimm omuz silkti. "Bir bakayım." Clarke arabasının anahtarlarını Goodyear'a uzattı.

"Gidip çantaları getirsene." Telefon çalıyordu, Harmison cevap verdi.

"CR Stüdyoları, size nasıl yardım edebilirim?" Bir saniye kadar arayanı dinledi. "Hayır, kusura bakmayın," diye özre başladı. "Şu anda yeni bir iş alamıyoruz, beklenmedik gelişmeler yaşandı."

Clarke'ın dikkati hâlâ mühendisteydi. "Siz kendiniz yürütebilirsiniz," dedi ona kısık sesle. "Yani ikiniz birlikte..." Gözüyle Harmison'ı işaret ediyordu. Adam kafa sallayıp ayağa kalktı, masaya ilerleyerek el hareketiyle telefonu kendisine vermesini istedi. "Bir saniye lütfen," diye devam etti Harmison, "Mr. Grimm'i veriyorum."

"Nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu Terry Grimm arayan kişiye. Harmison sanki gelecek başka darbelere karşı kendini korumak istercesine yine kollarını kavuşturdu, Clarke'a doğru yürüdü.

Clarke anlatıyordu, "Buraya ilk geldiğimde," dedi, "Terry bana Mr. Riordan *her şeyi* kaydeder demişti."

Sekreter başıyla doğruladı. "Bir keresinde üçümüz yemeğe çıkmıştık. Masaya sipariş etmediğimiz bir şey getirdiler. Charlie hemen küçük cihazını çıkarıp garsonlara dinletti, onların hatası olduğunu kanıtladı böylece." O anı hatırlayınca yüzü gülmüştü Harmison'ın.

"Aynısını ben de yaparım bazen," diye itiraf etti Clarke.

"Ben de. Mesela saat on birde geleceklerini söyleyen su tesisatçılarına... Çeki postaya verdiklerini söyleyenlere..."

Clarke da gülümsemeye başlamıştı. Derken Harmison'ın suratı aniden asıldı yine.

"Terry için çok üzülüyorum. Her işte en az Charlie kadar ter döktü, daha doğrusu ondan daha çok çalıştığını söyleyebilirim."

"Şu anda elinizde ne tür bir iş var?"

"Radyo spotları... Birkaç sesli kitap... Ayrıca Parlamento projesinin montajı."

"Hangi Parlamento projesi?"

"Her yıl Politika Festivali düzenlenir ya?"

"Haberim yok."

"Gerekliydi, başka her alanda festivalimiz var, o eksikti. Önümüzdeki yıl için bir sanatçıyla anlaştılar. Video filmi falan hazırlıyor, ona uygun seslerin kolajını istemişti."

"Öyleyse siz de Parlamento binasında kayıt yapıyordunuz?"

"Hem de yüzlerce saat." Harmison başıyla cihazları gösterdi. Fakat o sırada Grimm parmaklarını şaklatarak kızın dikkatini çekmeye çalışıyordu.

"Telefonu tekrar yardımcıma veriyorum," diyordu arayan kişiye. "Onunla görüşme gününü ayarlarsınız."

Harmison apar topar masaya doğru ilerleyerek randevu defterini aldı. Clarke'ın tahminine göre Grimm'in "yardımcım" demesiyle canlanmıştı. Artık ne sadece sekreterdi ne de danışma görevlisi...

Clarke'a doğru yürürken Grimm minnetle kafasını sallıyordu. "Tüyo için teşekkürler."

"Hazel bana Politika Festivali'ni anlatıyordu."

Grimm gözlerini tavana kaldırdı. "Ne kâbus ama! Sanatçı ne istediğinden bihaber. Cenevre, New York ve Madrid arasında dolaşıp durur... Ara sıra bir e-posta atar ya da faks çeker. Bana tartışma sesleri bulun ama hararetli olsun. Komisyon toplantıları... Rehberli turlar... Ziyaretçilerle görüşmeler... Ne istediği bu kadar anlaşılmazdır işte, sonra da istediğini yapmadığımızı söyler. Neyse ki gönderdiği bütün e-postaları saklıyoruz."

"Charlie de onunla yapılan toplantıları ya da telefon konuşmalarını kaydetmiştir mutlaka."

"Nereden biliyorsun?"

"Hazel söyledi."

"Neyse, sanatçı dostumuz *bayılırdı* buna. Herkes gizlice kayda alınmaktan hoşlanmaz çünkü..."

"Tahmin ediyorum," dedi Clarke heceleri uzatarak.

"Ama ona çılgınca geldi."

"Büyük bir proje galiba."

"Bitti sayılır. İki saatlik ses kolajı yaptım, şu ana kadar sonuçtan memnun. Parlamento binasında çekilen video kayıtlarında kullanmayı düşünüyor." Grimm'in omuz silkmesi "sanatçılara" karşı takındığı tavrı özetliyordu.

"Adı ne?"

"Roddy Denholm."

"İskoçya'da oturmuyor galiba?"

"New Town'da bir dairesi var, fakat orada pek takılmadığı belli."

Diafon cızırdıyordu; anlaşılan Goodyear bantlar ve dijital cihazlarla geri gelmişti.

"Bunlardan ne çıkarmamızı bekliyorsun?" diye sordu Grimm, Goodyear plastik torbaları yere bırakırken.

"Doğrusunu isterseniz, emin değilim," dedi Clarke. Hazel Harmison randevu tarihini belirlemiş, torbalara tuhaf bakışlar atıyordu. Bir kere daha kollarını kavuşturdu ama pek işe yaramıyordu.

"Randevuyu bugüne mi ayarladın, yarına mı?" diye sordu Grimm, onun dikkatini başka yöne çekmeye çalışıyordu.

"Yarın öğlene."

"Parlamentoda yaptığınız şu kayıtlar..." Clarke'ın soruları devam ediyordu. "Komisyonlardan birinin toplantısını kaydettiğinizi söyledin, hangisiydi diye sormamın sakıncası var mı?"

"Kentsel Dönüşüm. Öyle cadı kazanı kaynayan bir yer değil, inan bana."

"Sana inanıyorum," dedi Clarke. Ama ilgisini çekmişti. "Öyleyse Mr. Riordan'ın yanı sıra sen de kayıt yapıyordun?"

"İkimiz de yapardık."

"Komisyonun başında Megan Macfarlane var, değil mi?"

"Sen nereden biliyorsun?"

"Politika merakı nedeniyle, diyelim. Biraz dinleyebilir miyim?"

"Kentsel Dönüşüm Komisyonu'nu mu?" Şaşkınlıktan aval aval bakıyordu. "Bu kadar 'politika merakı' fazla, Komiser, sanki biraz..."

Clarke oltaya gelmişti: "Nasıl?"

"Mazoşizm," dedi Grimm, montaj masasına doğru yönelerek.

"Gill Morgan?" Rebus diafona sesleniyordu. Great Stuart Caddesi üstündeki evlerden birinin kapısındaydı. Araçlar taş döşeli yollarda gürültüyle ilerleyerek şoförlerle yolcuları Queen ve George caddelerine taşıyorlardı. Sabah trafiği hâlâ sürüyordu, Rebus öbür taraftan gelecek yanıtı duymak için başını yan yatırıp kulağını diafona dayamak zorunda kaldı.

"Kim o?" Uykulu bir sesti konuşan.

"Uyandırdığım için kusura bakmayın," dedi Rebus özür diler gibi yaparak. "Polis. Miss Sievewright hakkında birkaç sorum olacaktı."

"Dalga geçiyorsunuz herhalde." Uykulu ve sinirliydi.

"Asıl söyleyeceğimi daha duymadınız."

Kadın bunu da duymamıştı: Rebus'ın sesi taşları takırdatarak geçen bir kamyonun gürültüsüne karışıyordu. Tekrarlamak yerine kapıyı açmasını istedi.

"Giyinmem lazım."

Rebus talebini yineleyince kapı otomatiği öttü. Kapıyı iterek merdiven sahanlığına girdi, iki katı tırmandı. Kız kapıyı aralık bırakmıştı, yine de Rebus çalmadan girmedi içeri.

"Oturma odasında bekleyin!" diyen sesi yatak odasından geliyordu galiba. Rebus oturma odasını kapıdan görebiliyordu. Öncesinde geniş bir hol vardı, hani şu 'yemek odası' dedikleri, doğrudan oturma odasına girmek yerine arkadaşlarınıza sofra kurabileceğiniz masanın durduğu bir alan. Bunun Edinburgh'ya özgü bir anlayış olduğunu düşündü Rebus: samimi ama sevimsiz. Oturma odasına gelince, duvarlar bembeyaz mobilyaya uygun şekilde beyaza boyanmıştı. İnsan kendini bir iglonun içinde hissediyordu. Yer döşemeleri çıkarılıp cilalanmıştı, bir süre gözü takıldı Rebus'ın, beyaz gözünü iyice almasın diye kaçırdı bakışlarını. Yüksek tavanlı, iki büyük penceresi olan geniş bir odaydı. Gill Morgan'ın burayı başkasıyla paylaştığını hiç sanmıyordu, ortalık fazla derli topluydu. Şöminenin üst tarafında duvara asılmış düz ekran bir televizyon duruyordu, etrafta hiç süs eşyası yoktu. Pazar eklerinde fotoğrafları yayımlanan salonları andırıyordu, yaşamak için değil de fotoğrafını çekmek üzere döşenmişti sanki.

"Kusura bakmayın," dedi genç kadın odaya girerken. "Kapıyı

açtıktan sonra gelen herhangi biri olabilir diye aklıma geldi. Geçen gün gelen polisler kimlik göstermişti, sizinkini görebilir miyim?"

Rebus polis kimliğini çıkardı, kadın incelerken o da kadını süzüyordu. Ufak tefekti, neredeyse peri gibi narin. Boyu olsa olsa bir buçuk metreydi. Koyu kumral saçlarını atkuyruğu yapmıştı, kolları çırpı gibiydi. Hawes'la Tibbet modellik falan yaptığından bahsetmişlerdi... Hiç inanası gelmedi buna. Modeller uzun boylu olmaz mıydı? Rebus'ın kimliğini inceledikten sonra rahatlayan Morgan beyaz deri koltuklardan birine kurulup ayaklarını altına aldı.

"Size nasıl yardım edebilirim, Müfettiş?" diye sorarken ellerini dizlerinde kenetledi.

"Mesai arkadaşlarım model olduğunuzdan söz ettiler, Miss Morgan, işler iyi olmalı." Oturma odasının döşenme tarzını beğenmişçesine bir hareket yaptı.

"Aslında oyunculuğa adım attım."

"Sahi mi?" Rebus ilgilenmiş görünmeye çalışıyordu. Çoğu insan böyle bir soruya karşılık sizi ilgilendirmez derdi, oysa Gill Morgan o tepkiyi göstermemişti. Onun dünyasında birinin mesleğinden konuşması doğaldı.

"Epeydir ders alıyordum."

"Sizi herhangi bir rolde görmüş olabilir miyim?"

"Henüz değil," dedi şişinerek, "fakat ufukta bir televizyon projesi var."

"Televizyon projesi mi? Güzel..." Rebus kadının karşısındaki koltuğa oturdu.

"Bir televizyon filminde küçük bir rol..." Morgan alçakgönüllü davranma gereği duyuyordu, Rebus'ın onu kendini beğenmiş biri olarak görmemesini umut ettiği belliydi.

"Yine de heyecan verici," dedi Rebus aynı oyunu sürdürerek. "Herhalde bizim merak ettiğimiz bir konuyu açıklamaya yardımı olur."

"Ya?" derken şaşırmışa benziyordu Morgan.

"Arkadaşlarım sizinle görüştüğünde onları yanıltmaya çalıştığınızı anlamışlar. Oyuncu olduğunuzu söylemenizden bunun üstesinden gelebileceğinizi düşündüğünüz belli." Sanki sırrını ele

vermeyeceğine söz verircesine, Rebus ona doğru eğildi. "Ama dinleyin, Miss Morgan, halihazırda *iki* cinayeti araştırıyoruz, dolayısıyla dikkatimizin dağıtılmasını istemeyiz. Öyleyse başınız cidden derde girmeden içinizi dökseniz iyi olur."

Morgan'ın dudakları yanakları gibi solgundu. Kirpiklerini kırpıştırıyordu, bayılacağını sandı Rebus.

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum."

"Yerinizde olsam o dersleri bırakmazdım, gördüğüm kadarıyla rol keserken öğrenmeniz gereken birkaç şey daha var. Yüzünüzden kan çekildi, sesiniz titriyor, spotlar üstünüze tutulmuş gibi donakaldınız." Rebus oturduğu yerde arkasına yaslandı yine. Geleli hepi topu beş dakika olmuştu ama gördükleri Gill Morgan'ın bütün hayatını okumaya yetmişti sanki: Rahat bir çocukluk, ona tonla para dökerek sevgilerini veren anababa, güvenli bir okul dönemi ve tatlı dille içinden sıyrılamadığı hiçbir sıkıntıya düşmemiş biri.

Şu âna dek.

"Şunu baştan alalım," dedi Rebus yumuşak bir ses tonuyla, "işinizi kolaylaştıralım. Nancy'yle nasıl tanıştınız?"

"Bir partide galiba."

"Galiba mı?"

"Bazı arkadaşlarla barları dolaşıyorduk... Sonra bir partiye gittik, Nancy orada mıydı, yoksa yolda bir yerlerde mi takıldı peşimize hatırlamıyorum."

Rebus anlıyorum dercesine kafa salladıktan sonra sordu. "Ne zamandı bu?"

"Üç dört ay oldu. Festival sırasında."

"İkiniz farklı ortamlarda yetişmişsiniz diye tahmin ediyorum."

"Kesinlikle."

"Peki, aranızda nasıl bir ortak yön buldunuz?" Genç kadının bu soruya cevabının hazır olmadığı belliydi. "Yani, arkadaşlığınızın bir sebebi olmalı."

"Eğlenceli biri."

"Nedense yalan söylediğinizi düşünüyorum. Sakın titreyen sesiniz ya da kırpışan kirpikleriniz olmasın bunun nedeni?"

Morgan ayağa fırladı. "Hiçbir sorunuza cevap vermek zorunda değilim! Siz annemin kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Ben de ne kadar sürecek diye merak ediyordum," dedi Rebus pişkin pişkin gülerek. "Hadi o zaman, şaşırtın beni." Ellerini başının arkasında kavuşturmuştu.

"Sir Michael Addison'ın eşi."

"Babanız değil demek?"

"Babam ben on iki yaşındayken öldü."

"Ama siz soyadınızı değiştirmediniz?" Genç kadının yanaklarının rengi geri gelmişti. Yine oturmaya karar vedi ama bu defa ayakları yerdeydi. Rebus ellerini çözüp iki yanındaki kolçaklara dayadı. "Kim peki bu Sir Michael Addison?" diye sordu.

"First Albannach Bank'in icra kurulu başkanı."

"Kendisini tanımak yararlıdır herhalde."

"Annemi alkol bağımlılığından kurtardı" dedi Morgan gözlerini Rebus'a dikerek. "Üstelik ikimizi de çok sever."

"Ne güzel, fakat King's Stables Yolu'nda hayatını kaybeden zavallıya yararı olmaz bunun. Arkadaşınız Nancy bulmuştu cesedi, sonra da bize nereden çıkıp evine gittiği konusunda yalan söyledi. Bize verdiği *sizin* adınız, Gill, *sizin* adresiniz. Sıkı bir dost olduğunuzu düşünmüş olmalı, doğruyu söylemektense hapse girmeyi bile göze alacak cinsten..."

Rebus sesini yükselttiğinin farkında değildi, sustuğunda sesi bir an için duvarlarda çınladı.

"Sizce üvey babanız bunu yapmanızı ister mi, Gill?" diye devam etti sesini yine alçaltarak. "Ya anneciğiniz ister mi?"

Gill Morgan başını öne eğdi, ellerini inceliyordu sanki. "Hayır," dedi usulca.

Rebus ekledi, "Tabii istemez. Şimdi söyleyin, eğer size Nancy nerede oturuyor diye sorsam, bana cevap verebilecek misiniz?"

Kadının kucağına tek damla gözyaşı düşmüştü. Parmaklarını gözlerine götürerek bastırdı, gözyaşlarını dindirmek için biraz daha kırpıştırdı. "Cowgate üstünde bir yerde."

"Nedense onu doğru dürüst tanıdığınızı düşünmüyorum," dedi Rebus. "Madem ikiniz, nasıl derler, canciğer kuzu sarması değilsiniz, neden onu kolluyorsunuz?"

Morgan bir şey gevelemişti ama Rebus anlamadı. Tekrar söylemesini istedi. Kadın öfke dolu gözlerle baktı, bu kez dedikleri gayet anlaşılırdı.

"Bana uyuşturucu alıyordu." Sözleri sindirilsin diye bekledi. "Daha doğrusu, *bize*, hem kendine, hem bana. Sadece ot, uygarlığı tepetaklak ettirecek cinsten bir şey değil."

"Böyle mi arkadaş oldunuz?"

"Bir sebebi buydu." Morgan yalan söylemeye gerek görmüyordu artık. "Belki de *asıl* sebep."

"Tanıştığınız şu parti, oraya uyuşturucu mu getirmişti?"

"Evet."

"Başkalarıyla paylaşıyor muydu, satıyor muydu?"

"Burada Medellín kartelinden falan söz etmiyoruz, Müfettiş..."

"Kokain de mi var?" Rebus'ın vardığı kanı buydu. Morgan fazla konuştuğunu fark etmişti. "Bu nedenle onu korumak zorundaydınız, aksi takdirde, affedersiniz ama sizi ispiyonlayacaktı, öyle mi?"

"Asıl söyleyeceğiniz bu muydu?"

"Duymadınız sanmıştım."

"Duydum."

"Öyleyse Nancy Sievewright o gece burada değildi?"

"Gece yarısı benim payımı getirmesi gerekiyordu. O saatte huzursuz olmuştum, çünkü koşa koşa eve gelmek zorunda kaldım."

"Nereden?"

"Sahne öğretmenlerimden birine yardım ediyordum. Şehirdeki gece yürüyüş turlarından birinde oyunculuk yapıyordu."

"Yani hayalet turları?"

"Farkındayım, saçma ama turistlerin hoşuna gidiyor, eğlenceli de."

"Demek turdaki oyunculardan biri de sizsiniz? Karanlıkta fırlayıp 'Cöö!' diyenlerden?"

"Aslında birkaç rol birden oynamam gerekiyor." Rebus'ın küçümsemesi hoşuna gitmemişti. "Sahneler arasında ok gibi bir sonraki mekâna koşmak, giderken de kostümümü değiştirmek zorundayım."

Rebus'ın aklına hayalet turlarıyla ilgili bir şeyler anlatan Gary Walsh gelmişti. "Nerede oluyor bunlar?" diye sordu.

"St. Giles ile Canongate arasında, her gece aynı yolda."

"King's Stable Yolu üstünde yapılan herhangi bir tur biliyor musunuz?"

"Hayır."

Rebus düşünceli bir edayla kafasını sallıyordu. "Tam olarak rolünüz ne?"

Morgan şaşkın şaşkın güldü. "Bu ilgi niye?"

"Kusura bakmayın."

Kadın dudaklarını büzdü. "Pekâlâ," dedi sonunda, "salgın doktoruyum... Kartal gagası gibi maske takmak zorundayım, doktor hastaların yaydığı kokuyu engellesin diye içini karışık çiçek kokularıyla doldurur."

"Hoş."

"Sonra hayalet olurum... Bazen de Deli Keşiş'i oynarım."

"Deli Keşiş mi? Bir kadın için zordur, değil mi?"

"Sadece birazcık inleyip hırlamam gerekiyor."

"Evet, ama sizin erkek olmadığınızı anlarlar."

"Kapüşon suratımın neredeyse tamamını örtüyor," diye açıkladı yine gülümseyerek.

"Kapüşon?" dedi Rebus. "Şuna bir bakmak isterdim."

"Kostümler tiyatroda durur, Müfettiş. Böylece aktörlerden biri hastalanırsa, yerine başkası geçebilir."

Rebus bu açıklamayı yeterli bulmuş gibi doğrularcasına kafa salladı. "Söylesenize," dedi, "Nancy oyunlarınızdan birine geldi mi hiç?"

"Birkaç hafta önce."

"Hoşuna gitti mi bari?"

"Öyle görünüyordu." Yine gergin bir kahkaha attı. "Tuzağa mı düşüyorum yoksa? Bütün bunların sizin davanızla ilgisini anlayamadım."

"Olmayabilir," dedi Rebus.

Morgan düşünceli görünüyordu. "Şimdi Nancy'yle konuşacaksınız, değil mi? Size anlattığımı öğrenecek."

"Piyasaya çıkıp kendinize başka bir satıcı aramaktan mı çekiniyorsunuz, Miss Morgan? Merak etmeyin, onlardan çok var." Rebus ayağa kalktı. Morgan da peşinden, parmakucunda duruyordu ama Rebus'ın çenesine bile gelmiyordu.

"Acaba..." Gerisini getiremedi önce, sonra sorması gerektiğine karar verdi. "Acaba annemin bunları bilmesine gerek var mı?"

"Size bağlı," dedi Rebus bir an düşünür gibi yaparak. "Katili yakalarız... mahkemeye çıkar... dakikası dakikasına yaptıkları ortaya dökülür. Savunma jüriyi tereddütte bırakmak isteyecektir, bunun için tanıkların pek güvenilmeyecek kişiler olduklarını göstermeleri gerekir. Nancy'nin ilk ifadesinin çöp olduğu anlaşılır, böylece pis kokular yayılmaya başlar..." Rebus başını eğmiş kadına bakıyordu. "En kötü senaryo," dedi. "Ama olmayabilir de."

"Bu da olabilir demenin başka yolu."

"En başından doğruyu söylemeniz gerekirdi, Gill. Bir oyuncu için masal anlatmak kolay olabilir, ancak gerçek dünyada biz buna yalan beyan deriz."

22

"Bunların hepsini kaldırabileceğimden kuşkuluyum," diyordu Siobhan Clarke. Cinayet Büro katında toplanmışlardı. Cinayet Panosunun önünde bir aşağı yukarı volta atıyordu Clarke. Aleksander Todorov'un hem sağken hem öldükten sonra çekilmiş fotoğraflarının önündeydi, patoloji raporunun fotokopisi, isimler ve telefon numaraları asılmıştı duvara. Rebus jambon salatalı sandviçinin üstüne strafor bardaktan çay içiyordu. Hawes'la Tibbet masalarının arkasına geçmiş, sanki dinledikleri bir parçaya tempo tutarcasına koltuklarında hafif hafif sallanıyorlardı. Todd Goodyear yarım litrelik karton kutudan sütünü yudumlamakla meşguldü.

"Kısaca özetlememi ister misin?" dedi Rebus. "Gill Morgan'ın üvey babası First Albannach'ın başında, kız Nancy Sievewright'tan uyuşturucu alıyor, kapüşonlu pelerin elinin altında." Önemsiz olduğunu vurgulamak için omuz silkti. "Ha, bir de Sievewright'ın da pelerinden haberi var."

"Onu buraya getirmeliyiz," diye karar verdi Clarke. "Phyl, Col, siz gidip getirin."

İkisi de koltuklarından kalkarken nasılsa aynı anda kafa sallamayı başarmışlardı. "Ya evinde değilse?" diye sordu Tibbet.

Clarke buyurdu, "Bulun!"

"Tamam, amirim," dedi Tibbet ceketini giyerken. Clarke hiddetli bakışlar attı ona, fakat Rebus gencin dalga geçmek gibi bir niyeti olmadığının farkındaydı. "Amirim," demişti, çünkü öyleydi. Clarke da bunu sezmiş olmalı ki bakışları ona kaydı. Rebus sandviçin ambalaj kâğıdını kıvırıp top gibi fırlattı, fakat çöp kutusunu üç adım kadar ıskaladı.

Clarke kızın ona hiç de uyuşturucu satıcısı gibi gelmediğini söylüyordu.

"Olmayabilir," dedi Rebus. "Belki de paylaşmayı seven bir arkadaştır sadece."

"Ama paylaştıklarının parasını alıyor," diye itiraz eden Goodyear sordu: "Bu da onu satıcı yapmaz mı?" Çöp kutusunun yanına giderek Rebus'ın kâğıt topunu yerden aldı, hedefi bulmasını sağladı. Delikanlı bunu yaptığının farkında mı acaba diye içinden sormadan edememişti Rebus.

"Peki, eğer Nancy o gece Gill Morgan'ın evinde değilse, neredeydi?"

"Pişmiş aşa su katmaktan farksız," diyerek Clarke'ın sözünü kesti Rebus, "al sana bir malzeme daha. Todorov'un öldürüldüğü gece otelin barmeni Andropov'la Cafferty'nin yanında başka birini daha görmüş. Jim Bakewell'i, İşçi Partisi bakanlarındandır."

"O da vardı *Question Time* programında," diye hatırladı Clarke. Rebus başıyla doğruladı. Caledonian'da Andropov'la girdiği ağız dalaşından söz etmeye gerek görmemişti.

"Şairle konuşmuşlar mı?" dedi Clarke.

"Sanmam. Cafferty barda Todorov'a bir içki ısmarlamış, şair oradan ayrılınca Andropov'la Bakewell'in masalarına gitmiş. Oraya ben de oturdum, kör bir nokta, Andropov'un oradan Todorov'u görmediğini söyleyebilirim."

"Tesadüf mü?" dedi Goodyear araya girerek.

"Cinayet Masası'nda bu olasılığa pek yer vermeyiz," diye yanıt verdi Rebus.

"Olmayan bağlantıları görmeyi başardığınız anlamına gelmez mi bu?"

"Her şey bağlantılıdır, Todd. Altı derecelik ayrılık kuralı deriz buna. İncil yaymakta da işe yarar sanıyordum."

"Hayatımda hiç İncil'i yaymaya çalışmadım."

"Denesen iyi olur, içini döküp rahatlarsın."

"Siz çocuklar atışmayı bitirince," diye çıkıştı Clarke, "şu Bakewell hakkında bir şeyler anlatırsın herhalde."

Goodyear'ın yorumu gecikmemişti, "Bu gidişle, bütün Parlamento hakkında ön araştırma yapacağız galiba."

"Ne demek istiyorsun?" dedi Rebus.

Böylece o sabah yaşadıklarını Rebus'a anlatmaya sıra gelmişti: Roddy Denholm'un projesi ve Kentsel Dönüşüm Komisyonu'nun kayıtları. Goodyear sözlerini kanıtlamak istercesine dijital ses kayıtlarıyla dolu kutuyu kaldırdı.

"Keşke bir kaset çalarımız olsaydı."

"Howdenhall ekibi yolda, getiriyorlar," diye hatırlattı Clarke.

"Saatler sürecek bir eğlence," diye homurdandı kasetleri önündeki masaya dizerken. Domino taşları dizercesine dik koymuştu hepsini.

"Cinayet Masası cazibesini kaybetmeye başlıyor," dedi Rebus.

Clarke da kabul ediyordu, "Haklı olabilirsin" derken masayı dürtüp kasetleri devirdi.

"Megan Macfarlane'le bir daha görüşmemiz gerekir mi sence?" diye sordu Rebus hemen ardından.

"Hangi gerekçeyle?"

"Riordan'ı tanıyor olabilir gerekçesiyle. Her iki kurbanla da bağlantılı olması tuhaf..."

Clarke pek ikna olmuş gibi değildi, yine de başıyla onayladı. Sonra yine Cinayet Panosu'na giderek, "Bu dava mayın tarlasından farksız," diye gürledi. O zaman gözüne çarptı Rebus'ın, panoya Charles Riordan'ın fotoğrafı da eklenmişti.

"Tek bir katil olabilir mi?"

"Dur, ruh çağırıp sorayım hemen," diye tersledi Clarke.

"Çocukların önünde yapma," dedi Rebus dalga geçerek. Goodyear yerde bulduğu bisküvi paketini çöp kutusuna atıyordu.

"Bu işi yapacak temizlikçilerimiz var, Todd," dedi Rebus. Sonra yine Siobhan Clarke'a döndü. "Katil bir kişi mi, sence?"

"Hiç bilmiyorum."

"Yaklaştın ama doğru yanıt, 'önemi yok' olmalıydı. Bu aşamada önemli olan tek şey iki ölümü birbiriyle bağlantılı ele almamız."

Clarke yine başıyla onayladı. "Macrae ekibi genişletmek isteyecek."

"Ne kadar büyük olursa o kadar iyi."

Ne var ki gözlerini ona dikince Siobhan'ın bundan pek emin olmadığını anladı Rebus. Daha önce büyük çapta bir soruşturma

yönetmemişti hiç. Geçen yıl G8 sırasındaki ölümler gözlerden uzak tutulmuş, böylece manşetlere girmemişti. Fakat basın çifte cinayeti soruşturduklarını duymayagörsün, ön sayfalarını yeniden düzenlemekte, bol hareket ve hızlı sonuç peşine düşmekte gecikmeyecekti.

"Macrae bunun başına bir Müfettiş getirmek isteyecek," diyordu Clarke. Keşke Goodyear burada olmasaydı diye aklından geçti Rebus'ın; ikisi baş başa rahatça konuşabilirlerdi böylece. Başını iki yana sallayarak gösterdi tepkisini.

"Sen davanı hazırla," dedi. "Ekibe almayı düşündüğün birileri varsa, söyle ona. O zaman istediğin kişileri alabilirsin."

"İstediklerim zaten ekipte."

"Vay canına, ne hoş değil mi? Ama kamuoyu ıssız sokaklarda haydutların kokusunu alarak kol gezen yirmi güçlü kuvvetli komiser ekibinin olduğunu duymak isteyecektir. Beşimiz Gayfield Karakolu'nun bir odasında oturarak aynı havayı biraz zor veririz."

"Enid Blyton için beş kişi yeterliydi," dedi Clarke sırıtarak.

Goodyear ekledi, "Scooby Doo için de."

"Köpeği de sayarsan evet," diye düzeltti Clarke. Sonra Rebus'a döndü, "Sence önce kimin başına ekşiyeyim, Macrae Macfarlane'in mi yoksa Jim Bakewell'in mi?"

"İkisini birden hallet," dedi Rebus. Masasındaki telefon çalmaya başlamıştı, ahizeyi kaldırdı.

"Müfettiş Rebus," diyerek cevap verdi. Dudaklarını büzerek karşıdakinden duyduklarına birkaç homurtuyla tepki verdi, ahizeyi yerine koydu.

"Amirler kurban istiyor," diye açıkladı ayağa kalkarken.

Lothian ve Sınır Güvenliği Emniyet Amiri James Corbyn Fettes Avenue Emniyet Merkezi'ndeki odasında Rebus'ı bekliyordu. Ellilerinde, siyah saçları seyrelmeye başlamış, yüzü yeni tıraş olup kolonyalanmış gibi parlayan biriydi Corbyn. Gözler hep Amir'in saçına başına takılırdı, herkes sağ yanağındaki iri bene bakmaya çalışırdı. Polis memurlarının dikkatini çekmişti, televizyon röportajına çıktığı zaman mutlaka ekranın sağ yanında dururdu ki yandan öbür yanağı görünsün. Hatta lekenin Fife kıyı şeridine mi yoksa te-

riyer cins bir köpeğin başına mı benzediğini tartışanlar vardı. Daha önceki takma adı Pantolon Ütüsü'nün yerini daha açıklayıcı olan Benli Adam almıştı, Rebus bunun aynı zamanda bir çizgi roman kahramanının adı olduğunu biliyordu. Corbyn'le sadece üç dört kez karşılaşmıştı, bir kez olsun destek için ne eli sırtına değmişti ne de tokalaşmışlardı. Telefonda duyduğu hiçbir şey senaryoda bu sefer de bir değişiklik olacağını düşündürmüyordu.

"İçeri gelsene," dedi Corbyn kapısını başını dışarı çıkaracak kadar aralayarak. Rebus koridordaki tek sandalyeden kalkıp kapıyı tamamen açana kadar Corbyn geniş ve inanılmaz derece derli toplu masasının arkasına geçmişti. Başkomiserin karşısında bir adam oturuyordu. Cüsseli, kelleşmeye yüz tutmuş, yüksek tansiyondan suratı pembeye çalan bir adamdı. Rebus'la tokalaşacak kadar hafifçe ayağa kalkarak kendini Sir Michael Addison diye tanıttı.

"Elini çabuk tutmuş üvey kızınız," dedi Rebus. Addison da ağırdan almamıştı; Rebus en fazla bir buçuk saat önce çıkmıştı Gill Morgan'ın dairesinden, şimdi ikisi de buradaydı. "İnsanın dostları olması iyi değil mi?"

"Gill her şeyi anlattı," dedi Addison. "Anlaşılan o ki serseri takımının arasına düşmüş ama annesiyle birlikte bunun gereğini yapacağız."

"Annesinin haberi var herhalde?" diye sormaya karar verdi Rebus.

"Bunun gerekli olmayacağını umut ediyoruz..."

"Onun kendini yeniden alkole vermesini istemezsiniz çünkü."

Banker bu sözler karşısında afallamışa benziyordu; Corbyn sessizliği fırsat bilip konuştu. "Bak John, bu noktanın altını çizmekle ne kazanacağını anlamıyorum." Rebus'a adıyla hitap etmesi burada üçünün de aynı tarafta olduğu mesajını vermeye yönelikti.

Rebus oyuna katılmaya yanaşmayarak sordu: "Hangi nokta o, amirim?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun. Genç kızlar duyarlıdır... Belki Gill doğruyu anlatmaktan ürkmüştür."

"Tedarikçisini kaybedeceği için olabilir mi?" diye sordu Rebus tahmin yürütür gibi. Sonra Addison'a döndü. "Bu arada, arkadaşının adı Nancy Sievewright, size bir şey ifade ediyor mu?"

"Onunla hiç karşılaşmadım."

"Oysa meslektaşlarınızdan biri, Roger Anderson, nedense ondan uzak duramıyor."

"Roger'ı tanırım," diye itiraf etti Addison. "Şairin cesedi bulunduğunda kendisi de oradaymış."

Rebus üstüne basarak belirtti, "Nancy Sievewright bulmuştu cesedi."

"Bunların hangisi," dedi Corbyn lafa karışarak, "Gill'i doğrudan ilgilendiriyor?"

"Cinayet soruşturmasında yalan ifade verdi."

"Ama artık doğruyu söyledi," dedi Corbyn. "Bu yeterli olur herhalde?"

"Pek olmaz, amirim." Addison'a baktı. "İşte size bir isim daha: Stuart Janney."

"Evet?"

"O da sizin için çalışıyor."

"Şahsen benim için değil ama bankada çalışıyor."

"Üstelik günlerini İskoçya Parlamentosu Üyeleriyle, fırıldakçı Rusları korumakla geçiriyor."

"Orada dur." Addison'ın tombul yüzü pembeden kırmızıya dönmeye başlayınca boynundaki tıraş alerjisi kızarıklık daha da belirginleşmişti.

"Az önce mesai arkadaşlarımla konuşuyorduk," diye üstüne gitti Rebus, "her şeyin nasıl bağlantılı olduğundan söz ettik. İskoçya kadar küçük bir ülkede, Edinburgh kadar küçük bir şehirde gerçeği görmek zor olmuyor. Sizin banka Ruslarla büyük anlaşmaların peşinde, değil mi? Belki siz de yoğun iş programınız arasına onlarla Gleneagles'da bir tur golf oynamayı sıkıştırmışsınızdır? Stuart Janney her şeyin yolunda gitmesi için didiniyor..."

"Bütün bunlarla üvey kızım arasında nasıl bir bağlantı kurduğunu çözemiyorum."

"Eğer Todorov cinayetiyle bağlantısı ortaya çıkarsa biraz utanç verici olabilir... Kaç derecelik ayrılık kuralı bulup çıkarsanız da fark etmez. Oklar derhal size döner, dosdoğru FAB'in tepesine. Andropov'la ahbaplarının bundan pek hoşlanacağını sanmam."

Corbyn yumruklarını masaya vurdu, gözlerinden alev fışkı-

rıyordu. Addison titreyerek güçbela ayağa kalktı. "Hata ettim," diyordu. "Onun canının yandığını görmek istemediğim için suçlu benim."

"Michael," diye söz başlayan Corbyn, gerisini getirmedi, ne diyeceğini bilemiyordu çünkü.

"Üvey kızınızın sizin soyadınızı almaması dikkatimi çekti," dedi Rebus. "Buna rağmen sizden yardım istemekten geri kalmıyor, değil mi? Oturduğu daire harika, bu arada, bankaya ait sanırım."

Addison'ın paltosuyla atkısı kapının arkasında asılıydı, kendi de oraya yönelmişti.

"Sağduyulu olalım," dışında başka bir söz dökülmedi bankerin dudaklarından, bunu da kendi kendine söylercesine fısıldamıştı. Bir kolunu paltosuna sokmayı başarmış, ikincisini yakalamaya çalışıyordu. Fakat bir an önce oradan ayrılma isteği öyle güçlüydü ki paltonun yarısı aşağı sarkarken çıkıp gitti. Kapıyı açık bırakmıştı. Corbyn'le Rebus ayakta kalakalmış karşılıklı duruyorlardı.

"Fena gitmedi galiba," diye yorum yaptı Rebus.

"Sen düpedüz salaksın, Rebus."

"Peki, John'a ne oldu? Acaba adam ipotek borcunuzu yükseltir mi?"

"O iyi bir adam, ayrıca dostumdur," diye patladı Corbyn.

"Üvey kızı da yalancı bir uyuşturucu müptelası." Rebus omuz silkerek devam etti. "Derler ya, insan ailesini seçemez. Ancak dostlarını seçebilir *pekâlâ*... öte yandan FAB'in dostları epey tuhaf kimseler."

"First Albannach bu ülkenin eriştiği sayılı başarılardan biridir!" Corbyn konuşurken öfke kusuyordu.

"Bu onların iyi insanlar oldukları anlamına gelmez."

"Siz de kendinizi 'iyi insan' diye görmeyi yeğlersiniz herhalde?"

Corbyn hırıltılı bir kahkaha patlattı. "İnanılır gibi değil, bu ne küstahlık!"

"Başka bir şey var mıydı, amirim? Cinayet Masası'nın sınırlı imkânlarının bahçe cücesini çalanın kim olduğu konusuna odaklanmasını isteyen bir komşu vardır belki?"

"Son bir şey daha." Corbyn tekrar koltuğuna kurulmuştu. Son söylediği üç sözcükten ibaretti: "Sen... artık... yoksun."

"Hatırlattığınız için teşekkürler."

"Doğru söylüyorum. Emekliliğine üç gün kaldığının farkındayım ama o üç gün görevden açığa alınmış olarak geçecek."

Rebus gözlerini dikmiş bakıyordu. "Sizce bu biraz kalleşçe ve acıklı olmaz mı, amirim?"

"Madem öyle, gerisine bayılacaksın." Corbyn derin bir nefes aldı. "Eğer senin Gayfield Karakolu'nun eşiğinden adım attığın kulağıma gelirse, pusulana takılan her memurun rütbesini indireceğim. Senden istediğim, Rebus, buradan çek git, takvimindeki günleri işaretle. Artık görevde değilsin ve bir daha olmayacaksın." Avucunu açıp ona doğru uzatarak ekledi. "Polis kimliğini alayım."

"Bunun için savaşayım ister misiniz?"

"Hücreye atılmak istersen, hiç durma. *Bana sorarsan*, seni üç gün boyunca içeriye kapatmak hiç zor olmaz." Elini sallayarak Rebus'ı harekete geçmeye çağırıyordu. "Benden önceki en az üç başkomiser şu anda burada olmak için neler vermezlerdi, iyi biliyorum," diye şakıdı Corbyn.

"Ben de," dedi Rebus. "Dörtlü vokal grubu kurar, karşımızda oturan hödükle ilgili şarkılar söylerdik."

"İşte *bu yüzden*" diye," karşılık verdi Corbyn bilmiş bir tavırla, "açığa alınıyorsun."

Rebus avucunu hâlâ açık tuttuğuna inanamıyordu. "Polis kimliğimi istiyorsunuz," diye usulca konuştu, "çocukları gönderin alsınlar." Arkasına dönerek kapıya yöneldi. Sekreter kollarının arasındaki dosyayı göğsüne bastırmış orada duruyordu, hem gözleri hem ağzı açık kalakalmıştı. Rebus baş işaretiyle duyduklarına inanabileceğini ima ederek yanlış anlaşılmamak için "hödük" sözcüğünü tekrarladı.

Otoparka çıkınca Saab'ın kilidini açtı, eli kapı kolundaydı ama gözlerini boşluğa dikip kımıldamadan öyle kaldı. Bir süredir biliyordu gerçeği, asıl korkulması gereken yeraltı değil *yerüstü* dünyasıydı. Bu da neresinden bakılırsa bakılsın, Cafferty'nin neden meşrulaştığını açıklıyordu. Doğru mevkilerde birkaç dostun olunca anlaşmaların sonuçlanması, alınyazılarının belirlenmesi işten değildi ne de olsa. Rebus ömründe bir kez bile kendini içeriden biri gibi hissetmemişti. Ara sıra denemişti aslında, orduda geçen yıllarda, polisliğe

başladığı ilk aylarda. Fakat kendini oraya ait görmekten uzaklaştıkça, çevresinde golf oynayan, "fısıltılı konuşmalar," ayak oyunları yürüten, el sıkışmaları, avuç açmaları ve yağcılıkları eksik olmayan kimselere güveni de azalmıştı. Addision gibi birinin derhal tepedekilerle temasa geçmesi akla yatkındı; öyle yapmıştı çünkü onun dünyasında haklı ve doğru görülen bir hareketti. Hoş, Rebus itiraf etse yeriydi, Corbyn'i hafife almıştı, bu son numarasını hiç beklemiyordu. Koluna altın saati takacağı güne dek oyun dışına atmıştı onu.

"Hödük," dedi yüksek sesle, bu defa kimseye değil kendine söylüyordu bunu.

Demek bu kadardı. Yolun sonuna gelmişti, işin sonuna. Haftalardır bunu aklına getirmemek için epey çaba göstermiş, kendini başka işlere vermişti, *ne* olursa. Eskiden kalma onca çözümsüz dosyanın tozunu almış, hatta bu aralar yeterince işi yokmuş gibi Siobhan'ın da bunlarla ilgilenmesini sağlamaya çalışmıştı - bu durum gelecekte de değişmeyecekti galiba. Bir seçenek de her şeyi yanına alıp evine götürmekti... Emeklilik ikramiyesi olarak mesela; bara gitmek içinden gelmediği zamanlar meşgul olacağı bir işi olurdu böylece. Otuz yıldır bu meslek sayesinde geçimini kazanmış, bu evliliğine, arkadaşlıklarına malolmuş, ilişkilerini koparmıştı. Bir daha kendini sıradan sivil bir adam olarak hissetmesi mümkün değildi; çok geç kalmıştı bunun için, değişmek için çok geçti artık. Bundan böyle sadece âlemlere akmış ergen gençlerin değil, bütün dünyanın önünde de görünmez biri olacaktı.

"Siik-tiir," derken heceleri epey uzatmıştı.

Addison'ın gücünden tamamen emin bir halde büyük küstahlıkla orada oturmasıydı tepesini attıran, tabii her şeyi ağlamaklı sesle telefonda anlatarak çözeceğini düşünen üvey kızının küstahlığı da cabasıydı. Rebus farkındaydı gerçi, yerüstü dünyasında işler böyle yürürdü. Addison ömründe bir kez bile yediği dayaktan sonra sidik lekeleriyle dolu bir merdiven altında uyanmamıştı. Üvey kızı bir sonraki öğünde kendi karnını ya da çocuklarının karnını nasıl doyuracağı kaygısıyla para için sokakları arşınlamamıştı. Bambaşka bir dünyaydı onların yaşadığı, Gill Morgan'ın Nancy Sievewright gibileriyle takılmaktan keyif almasının bir nedeni de buydu hiç kuşkusuz.

Corbyn de aynı keyfi Avrupa'nın en nüfuz sahibi adamlarından birinin kendisine kıyak çekmesinden alıyordu.

Cafferty o keyfi işadamlarıyla politikacılara içki ısmarlayarak tadardı... Cafferty kapanmamış dosya demekti ve muhtemelen öyle kalacaktı, tabii Corbyn'in emirlerini Rebus yerine getirirse. Pervasızdı Cafferty, yeraltı ve yerüstü arasında gönlünce dolaşırdı. Eğer şimdi Rebus gerisingeri içeri girip Başkomiser'den özür dileyerek uslu duracağına söz vermezse...

Hurdalığa doğru son sürat ilerliyorum... Bana son bir şans verin... lütfen, amirim... lütfen...

"Yok ya," diyerek kapı kolunu çekip açtı, anahtarı takarak kontağı çevirdi.

23

"Nancy, bunu kayda alacağız, anlaştık mı?"

Sievewright'ın dudakları titriyordu. "Avukat çağırmam gerekir mi?"

"Avukat mı istiyorsun?"

"Bilmem."

Clarke başıyla kayıt cihazını açması için Goodyear'a işaret etti. İki kaseti de kendi takmıştı, biri kendilerinde kalacak, diğeri de Sievewright'a verilecekti. Fakat Goodyear tereddüt ediyordu, Clarke onun böyle bir şeyi daha önce hiç yapmadığını kendine hatırlatmak zorunda kaldı. 1 Nolu Sorgu Odası boğucu ve bunaltıcıydı, sanki etrafındaki bütün odaların sıcağını orası emiyordu. Merkezi ısıtma boruları tıslayıp gurluyor ama bir türlü kapatılamıyordu. Goodyear bile ceketini çıkarmıştı, koltukaltlarında ıslak lekeler vardı. Oysa iki kapı ötedeki 3 Nolu Sorgu Odası buzhaneden farksızdı, belki de 1 Nolu oda bütün sıcağı kendine çekiyordu.

"Şu, bir de şu," diye açıkladı basılacak düğmeleri gösterirken. Goodyear onlara basınca kırmızı ışık yandı, her iki kaset de dönmeye başladı. Clarke kendini ve Goodyear'ı tanıttı, ağzından son çıkan birkaç sözcük delikanlının masaya doğru çektiği sandalyesinden çıkan gıcırtıya karışmıştı. Goodyear özür dilercesine suratını ekşitti, Clarke az önce dediklerini bir daha tekrarladıktan sonra Sievewright'tan adını söylemesini istedi, arkasından kendi de kayda günün tarihini ve saati ekledi. Formaliteler tamamlanınca biraz geride duran kendi sandalyesine oturdu. Todorov dosyası önünde duruyordu, en üstte de otopsi fotoğrafı. Daha etkileyici, hatta biraz da göz korkutucu olsun diye dosyayı boş kâğıtlarla dol-

durmuştu. Goodyear hayran kalmıştı buna. Aynısını ölüm sonrası çekilen, Sievewright'a davanın ciddiyetini hatırlatmak için Cinayet Panosu'ndan aldıkları fotoğrafa bakarken de yaptı. Genç kadının cesareti kırılmışa benziyordu. Hawes ve Tibbet kapısına gittiklerinde ona hiçbir açıklama yapmadan Gayfield Karakolu'na kadar çenelerini sıkı tutmuşlardı. Sievewright daha sonra 1 Nolu Sorgu Odası'nda en az kırk dakika tek başına bırakılmış, kendisine ne çay ne su ikram edilmişti. Derken Clarke'la Goodyear ellerinde birer fincan yeni demlenmiş çayla içeri girdiler, hem de Goodyear'ın bir şey içmek istemediğinde diretmesine rağmen.

"Etki uyandırmak için," diye açıklamıştı Clarke.

Masada duran dosyanın yanına Clarke cep telefonunu, not defterini ve kalemini koydu. Goodyear da bir defterle gelmişti.

"Hadi o zaman, Nancy," dedi Clarke. "Maktulü bulduğun o gece aslında neden orada olduğunu anlatmak ister misin?"

"Ne?" Sievewright soruyu duyduktan sonra da bir süre ağzı açık kalakaldı.

"Arkadaşının evine gittiğin gece..." Clarke dosyadan okurcasına önündeki kâğıda göz atıyordu. "Gill Morgan." Gözünü Sievewright'a dikti. "Gill, hani şu iyi arkadaşın."

"Evet?"

"Bize anlattığın hikâyede ona gittiğini, oradan evine döndüğünü söylemiştin. Ama yalandı, değil mi?"

"Değildi."

"Pekâlâ, o zaman biriniz yalan söylüyor, Nancy."

"Ne anlattı size?" Sert bir ses tonuyla sormuştu.

"Bize söylenene göre, Nancy, onun evine *doğru* gidiyormuşsun, oradan gelmiyormuşsun. Cesetle karşılaştığında uyuşturucu yanında mıydı?"

"Hangi uyuşturucu?"

"Gill'le paylaşacağın uyuşturucu."

"Kuyruklu yalan!"

"Arkadaş olduğunuzu sanıyordum. Kendisine anlattığın masala bağlı kalacak kadar iyi arkadaş."

"Yalan söylüyor," dedi Sievewright gözlerini iyice kısarak.

"Neden söylesin, Nancy? Bir *arkadaş* neden yapsın bunu?"

"Bunu ona sormalısınız."

"Sorduk zaten. Sorun şu, onun anlattıkları, davayla ilgili başka gerçeklere uygun. Otoparkın dışında dolaşan bir kadını görenler..."

"Söylemiştim size, ben görmedim."

"Belki de o *sen* olduğun içindir."

"Bana gösterdiğiniz resimdeki kadına hiç benzemiyorum!"

"Bak, kadın seks yapmayı teklif ediyormuş, bazı kadınların bunu neden yapmak isteyeceklerini biliriz, değil mi?"

"Bilir miyiz?"

"Uyuşturucu parası için, Nancy?"

"Ne?"

"Gill'e satacağın uyuşturucuyu almak için sana para lazımdı."

"O bana parayı çoktan vermişti, sersem!"

Clarke karşılık vermeye tenezzül etmedi; Nancy'nin öfke patlamasının dinmesini bekledi. Genç kızın yüzü allak bullaktı, çenesini tutamadığını biliyordu.

"Demek istiyorum ki..." dedi geveleyerek ama bir yalan uyduramadı.

"Gill Morgan ona uyuşturucu alman için sana para verdi," diye belirtti Clarke. "Doğrusunu istersen, kayıtlara geçsin, hiç umurumda değil. Bana hiç de öyle büyük bir satıcı gibi gelmiyorsun. Olsaydın, o gece orada takılıp bizi beklemek yerine topuklardın. Bu da bana üstünde hiçbir şey olmadığını anlatıyor, yani ya voliyi bekliyordun ya da onu almaya gidiyordun."

"Evet?"

"Hangisi olduğunu öğrensem iyi olur."

"İkincisi."

"Satıcınla buluşmaya mı gidiyordun?"

Sievewright başını evet anlamında sallamakla yetindi. Clarke ağır ağır dönen kasetlere kaydolsun diye yüksek sesle, "Nancy Sievewright başını sallayarak doğruladı," dedi. "Demek otoparkın önünde takılmıyordun?"

"Buna zaten cevap verdim, vermedim mi?"

"Sadece emin olmak istiyorum." Clarke dosyadaki kâğıtlardan birini daha çevirir gibi yaptı. "Ms. Morgan aktris olmaya hevesliymiş."

"Öyle."

"Sen onu oynarken gördün mü hiç?"

"Herhangi bir *yerde* oynadığını sanmıyorum."

"Kuşkulusun."

"Önce gazeteye yazı yazacaktı, sonra televizyonda sunuculuk işi çıktı, derken modellik..."

"Atsineği gibi her şeye konuyor denir ona."

"Nasıl isterseniz öyle deyin."

"Ama onunla takılmak eğlencelidir herhalde?"

"Güzel davetlere çağrılır," diye kabul etti Sievewright.

"Seni hep yanında götürmez herhalde," diye tahmin yürüttü Clarke.

Sievewright sandalyesinde kıpırdanıyordu. "Sık götürmez."

"Sahi, ikiniz nerede tanışmıştınız?"

"New Town'da bir partide... Barda onun kankalarından biriyle laflamaya başlamıştık, onlara katılabileceğimi söyledi."

"Gill'in babası kim, biliyor musun?"

"Biraz paralı biri diye biliyorum."

"Banka yöneticisi."

"Belli."

Clarke dikkatini bu kez önünde duran başka bir kâğıda verdi. Rebus da orada olsaydı keşke, fikirlerinden yararlanır, sorgu sırası ondayken kendisi kafasını toplama fırsatı bulabilirdi. Todd Goodyear gergin ve tedirgin görünüyordu, elindeki kalemin ucu ağzında, ağacın özünü kemiren bir kunduzdan farksızdı.

"Hayalet turlarında çalışıyormuş, bundan haberin var mıydı?" diye sormak geldi Clarke'ın aklına.

"Bir şey içebilir miyim?"

"Birazdan bitiriyoruz."

Sievewright bozulunca suratını asıp oturan bir çocuk gibi alnını kırıştırdı. Clarke sorusunu bir daha tekrarladı.

"Bir tanesine beni de götürmüştü."

"Nasıldı?"

Sievewright omuz silkti. "Fena değildi herhalde. Biraz sıkıcıydı aslında."

"Korkmadın mı?"

Bu soruya yanıt olarak genç kız burun kıvırdı. Clarke toparlanırcasına dosyayı yavaşça kapadı. Ama soracağı birkaç şey daha kalmıştı. Onları sıralamadan önce Sievewright'ın ayağa kalkmaya hazırlanmasını bekledi. "Gill'in giydiği pelerini hatırlıyor musun?"

"Hangi pelerin?"

"Deli Keşiş rolünde giydiği?"

"Ne olmuş ona?"

"Evine gittiğinde gözüne çarptı mı?"

"Hayır."

"Hiç senin evine geldi mi peki?"

"Bir kere partiye gelmişti."

Clarke bunu düşünür gibi durdu biraz. "Uyuşturucu suçundan hakkında dosya açmayacağım, Nancy, ama satıcının adresini öğrenmem gerekiyor."

"Olacak şey değil." Genç kız kararlı konuşmuştu. Yerinden kalkmak üzereydi; ona kalırsa çoktan ayrılmıştı oradan, bundan sonra gelecek herhangi bir soruyu kısa cevaplarla geçiştirmek istiyordu. Clarke tırnaklarıyla dosyaya vurdu.

"Ama adamı iyi tanıyorsun?"

"Kim demiş?"

"Tanıştığınız partide yanında biraz uyuşturucu vardı; çabucak kaynaşmanızı sağlayan buydu."

"Ee?"

"Demek adamın adını vermeyeceksin, öyle mi?"

"Asla vermem."

"Onunla nasıl tanıştın?"

"Bir arkadaş kanalıyla."

"Ev arkadaşın? Hani şu gözüne sürme çeken?"

"Sizi ilgilendirmez."

"Oraya geldiğimde oturma odasından yayılan kokuyu almıştım..." Sievewright dut yemiş bülbüle dönmüştü. "Annenle, babanla görüşüyor musun, Nancy?"

Bu soru karşısında genç kız yıkılmıştı sanki. "Babam ben on yaşındayken evi terk etti."

"Ya annen?"

"Wardieburn'de oturuyor."

Kentin en nezih semtlerinden biri sayılmazdı. "Sık görüşür müsünüz?"

"Sosyal hizmetler görüşmesine döndü bu iş?"

Clarke anlayışla gülümsedi. "Mr. Anderson yine başını ağrıtıyor mu?"

"Daha görünmedi."

"Sence gene gelir mi?"

"Bunu iki kere düşünse iyi eder."

"İlginç aslında, o da Gill'in babasının bankasında çalışıyor."

"Ee?"

"Gill seni onların verdiği davetlerden birine götürmedi mi? Mr. Anderson'la orada tanışmış olamaz mısın?"

"Hayır." Sievewright kesin bir dille söylemişti. Clarke bir süre sessizce bekledikten sonra arkasına yaslanıp avuçlarını masaya bastırdı.

"İyice anlaşılması için bir daha soruyorum, sen fahişe değilsin, adam da senin müşterilerinden biri değil, doğru mu?" Sievewright dik dik Clarke'a bakarken, vereceği cevaba kafa patlattığı belliydi. Clarke ona fırsat tanımadı. "Sanırım, hepsi bu," dedi. "Geldiğin için teşekkür ederim."

"Başka seçenek bırakmadılar ki," diye sızlandı genç kız.

"Sorgulamanın bitiş saati..." Clarke saatine göz attıktan sonra kayda geçmesi için yüksek sesle okudu, kayıt cihazını kapatıp iki kaseti de çıkardı, ayrı ayrı naylon torbalara koydu. Birini uzatıp Sievewright'a verdi. "Tekrar teşekkürler." Genç kız torbayı elinden kaptı. "Memur Goodyear kapıya kadar sana eşlik edecek."

"Eve kadar götürmeyecekler mi?"

"Ne sandın, burası taksi durağı mı?"

Sievewright dudağını büktü, Clarke onun aklından geçenleri okuyabiliyordu. Goodyear kıza yolu gösterirken Clarke başıyla üst katta görüşeceklerini işaret etti. Kapı kapanır kapanmaz, telefonunu kulağına götürdü.

"Her şeyi duydun mu?"

"Sayılır," dedi Rebus. Sigarasını yakarken çakmağının sesi geliyordu Clarke'ın kulağına.

"Telefon faturaları bayağı kabaracak."

"Sorgulamayı nerede yaptığına bağlı. Karakolun dışında her yere ben de gelebilirim. Corbyn bana yalnızca Gayfield'i yasakladı."

Clarke kaseti içine koyduktan sonra dosyayı koltuğunun altına sıkıştırdı. "Ondan duyabileceğim her şeyi aldım mı sence?"

"Gayet iyiydin. Sıkı sorulardan bazılarını sona saklaman iyi oldu... Ama beklerken ben acaba sormayı akıl edecek mi diye merak ediyordum."

"Atladığım bir şey oldu mu?"

"Aklıma gelmiyor."

Clarke koridora çıkmıştı, dışarıdaki sıcaklığın sekiz derece daha düşük olduğunu görmek hoşuna gitti.

"Ama bir şey soracağım," dedi Rebus telefonda. "Annesiyle babasını niye sordun?"

"Pek emin değilim. Belki de onun gibileri çok gördüğüm için, tek ebeveynli bir aile, çalışmak zorunda olan bir anne, kötü yola düşmek için her türlü koşula sahip bir kız..."

"Biraz daha açık konuşur musun?"

"Wardieburn'de büyümüş... derken kendini birdenbire New Town'daki partilerde bulmuş."

"Ve uyuşturucu satıcılığına bulaşmış," diye ekledi Rebus. Clarke otoparka açılan kapıyı omuzlayarak dışarı çıktı. Rebus kulağında telefonu, elinde sigarasıyla Saab'da oturuyordu. Yolcu kapısını açıp içeri girerken kendi telefonunu kapadı. Rebus da telefonunu cebine koyuyordu.

"Hepsi burada mı?" Dosyayı almak için elini uzatmıştı.

"İçeridekilere çaktırmadan fotokopisini çekebildiklerim."

Rebus iki parmak kalınlığındaki boş dosya kâğıtlarını çıkardı. "Bütün numaraları öğrendin, Kwai Chang Caine."

"Bu durumda sen de Master Po mu oluyorsun?"

"*Kung Fu*'yu izleyecek kadar büyüdüğünü sanmıyordum."

"Tekrarlarını izleyecek kadar büyümüştüm." Rebus dosyayı arka koltuğa koyarken Clarke onu izledi. "Sorgu boyunca öksüreceksin ya da hapşıracaksın diye ödüm koptu."

"Sigara yakmayı bile göze alamazdım." Clarke dönmüş onu süzüyordu ama Rebus göz göze gelmekten kaçındı.

"Neden sanki," diye patladı sonunda, "bir kez olsun iyi çocuğu oynayamadın?"

"Corbyn gibiler damarıma basıyor, ne yapayım?"

Clarke azarlarcasına karşılık verdi: "Çoğu kişinin bastığı gibi."

"Olabilir," dedi Rebus kabullenerek. "Parlamentodan Bakewell'i sorguya çekecek misin?" Evet, anlamında başını salladı Clarke. "Ben geliyor muyum, peki?"

"Hatırlat da sana bir ara, 'görevden el çektirilmek' ne demek anlatayım."

"Son baktığımda, halkın Parlamento binasına girmesine izin veriyorlardı, Shiv. Adama kahve ısmarlarsın, ben de tesadüfen yandaki masaya kurulmuş olurum."

"Veya sen eve gidersin, ben de Corbyn'le konuşurum, belki fikrini değiştirmeye ikna edebilirim."

"Olacak şey değil."

"Hangisi: evine gitmen mi, onun fikrini değiştirmesi mi?"

"İkisi de."

"Tanrı yardımcım olsun," dedi Clarke iç çekerek.

"Buna amin derim işte... Tanrı dedin de aklıma geldi, sorgu sırasında genç Todd'ın ağzından pek bir şey duyamadım."

"İzlemek için gelmişti."

"Dert etmem, biliyorsun... Beni özlediğini açık açık söyleyebilirsin."

"Daha demin bütün açıkları kapattığımı söylemiyor muydun?"

Rebus omuzlarını silkti. "Kızın bizden gizlediği açıklar kalmış olabilir."

"Satıcının adını ağzından alabilir miydin yani?"

"Yirmi papele bahse girerim, akşama kadar alacağım o ismi."

"Eğer senin hâlâ davayla ilgilendiğin Corbyn'in kulağına giderse..."

"İlgilenmeyeceğim, Komiser Clarke. Sıradan bir sivil olacağım. Buna bir şey diyemez, değil mi?"

"John..." Tam onu uyarmak üzereyken vazgeçti, boşa nefes tüketeceğini biliyordu. "Gelişmelerden beni haberdar edersin," diye homurdandı sonunda ve kapıyı açarak arabadan indi.

"Bir şey fark ettin mi?" dediğini duydu Rebus'ın. Cama yaklaşarak eğildi.

"Neyi?"

Rebus koluyla daire çizerek otoparkı gösterdi. "Koku kaybolmuş... Acaba bu neye işaret?" Kontak anahtarını çevirirken gülümsüyordu, Clarke'ı dile getirmediği soruyla baş başa bırakmıştı:

İyiye mi, yoksa kötüye mi işaretti?

24

"Nancy evde mi?" diye sordu Rebus, Sievewright'ın oturduğu dairede kapıyı açan genç adama.

"Yok."

Yoktu, çünkü Saab'la yanından geçerken Leith Caddesi'ni tırmanıyordu. Aşağı yukarı yirmi dakika vardı gelmesine, tabii evine geliyorsa.

"Adın Eddie, değil mi?" dedi Rebus. "Birkaç gün önce de gelmiştim."

"Hatırlıyorum."

"Ama ben soyadını hatırlayamadım."

"Gentry."

"Bobbie Gentry'deki gibi."

"Artık onu pek tanıyan kalmadı."

"Çoğundan yaşlıyımdır, evde birkaç albümü var. İçeri gelmemde sakınca yoktur herhalde?" Gentry'nin bandanasını çıkardığını ama dağılmış rimelinin halen durduğunu fark etti. "Saat üçte gelmemi söylemişti," diye yalan attı Rebus gamsızca.

"Az önce biri daha vardı onu görmeye gelen..." Gentry onu içeri almakta isteksizdi, fakat Rebus'ın bakışlarından direnmesinin işe yaramayacağını anlamıştı. Kapıyı biraz daha araladı, Rebus içeri girerken selam verircesine başını hafifçe eğdi. Oturma odası buram buram tütün ve esans kokusuna benzer tütsü kokuyordu, Rebus bu kokuyu duymayalı bayağı olmuştu. Pencereye yürüdü, yukarıdan Blair Caddesi'ne göz gezdirdi.

"Sana komik bir hikâye anlatayım" dedi, arkası hâlâ Eddie Gentry'ye dönükken. "Eskiden yolun karşısında müzik toplulukla-

rının prova yaptığı bodrum katları varmış. Sahibi oraları tadilata sokmak istiyormuş, bunun için müteahhitler getirtmiş. Tünellerde çalışıyorlarmış, kilometrelerce uzanırmış bunlar, derken uygunsuz inlemeler duymuşlar..."

Gentry pat diye hikâyenin sonunu söyleyiverdi: "Hemen bitişikteki masaj salonunundan geliyormuş meğer."

"Daha önce duymuşsun," dedi Rebus ve pencereden uzaklaşarak bazı albümlerin kapaklarını incelemeye koyuldu, CD yerine LP tercih edildiği görülüyordu. "Caravan," dedi. "Canterbury'nin en iyi albümü... Hâlâ onları dinleyen olduğunu bilmezdim." Gözüne aşina gelen başka albüm kapakları da vardı: Fairports, Davey Graham ve Pentangle.

"Arkeoloji mi okuyorsun?"

"Eskileri severim," diye açıkladı Gentry. Odanın köşesini gösterdi başıyla. "Gitar çalıyorum."

Ayaklıkta duran altı telli akustikle onun arkasında yerde duran on iki telli gitarı o zaman gördü Rebus. "Belli oluyor. İyi çalar mısın?"

Genrty soruya karşılık olarak altı telliyi alıp kanepeye yerleşti, bağdaş kurdu. Çalmaya başlayınca delikanlının sağ elinin tırnaklarını uzattığı Rebus'ın gözünden kaçmadı, her biri doğal pena işlevi görüyordu. Çaldığı parçanın melodisi hiç yabancı değildi ama bir türlü adını çıkaramadı.

Son nota basılırken, "Bert Jansch?" diye tahmin yürüttü.

"John Renbourn'la birlikte çıkardıkları albümden."

"Yıllardır dinlememiştim." Rebus hayran kaldığını işaret etti başıyla. "Bayağı iyisin, evlat. Bundan para kazanamaman yazık, değil mi? Uyuşturucu satmaktan da kurtulurdun."

"Ne?"

"Nancy her şeyi anlattı bize."

"Hop, orada durun." Gentry gitarı kanepeye bırakıp ayağa fırladı. "Ne diyorsunuz siz?"

"Sağır bir müzisyenle mi karşı karşıyayım?" Rebus bundan etkilenmiş gibi sormuştu.

"Dediğinizi işittim, sadece Nancy'nin size neden öyle söylediğini anlamadım."

"Şairin öldürüldüğü gece, senin tanıştırdığın bir heriften mal almış."

"Öyle dememiştir." Gentry kendinden emin konuşmaya çalışıyordu, fakat Rebus onun gözlerinde başka bir şey okuyordu. "Onu *kimseyle* tanıştırmadım!"

Rebus ellerini cebinden çıkarmadan omuz kaldırdı. "Benim derdim değil," dedi. "Kız senin satıcı olduğunu söylüyor, sen de satmadığını... Hepimiz burada bir şeylerin tüttürüldüğünü biliyoruz."

"Onun erkek arkadaşından aldığı şeyler," diye patladı Gentry. Sonra düzeltti. "Aslında erkek arkadaşı bile sayılmaz... Nancy öyle sanıyor."

"Kim bu?"

"Bilmiyorum. Yani, birkaç kere buraya geldi, adının Sol olduğunu söyledi, Latince 'güneş' anlamına geliyormuş. Ama ben kendisini o kadar *parlak* bulmuyorum."

Rebus ömründe duyduğu en sıkı espriymiş gibi kahkaha attı, ama Gentry gülmüyordu.

"Beni de işin içine çekmeye çalışması *inanılır* şey değil," diye homurdanıyordu.

"Bir arkadaşını daha çekti," diye açıkladı Rebus. "Olay anında yanında olduğunu söylediği kişiyi." Son sözcüğün hecelerini uzatmıştı.

"Olay anında mı? Aman Tanrım, siz o adamı bizim *kız* mı öldürdü diyorsunuz?"

Rebus ne bileyim dercesine yine omzunu silkti. "Söylesene, Nancy'nin pelerine benzer bir giysisi var mı? Keşişlerin giydiği gibi bir şey?"

"Hayır." Gentry bu soru karşısında afallamıştı biraz.

"Arkadaşı Gill'le hiç karşılaştın mı?"

"New Town'da oturan şu Züppe Prenses mi?"

"Demek tanışıyorsunuz?"

"Bir partiye gelmişti."

"Kulağıma geldiğine göre sıkı partiler verirmiş. Sen de bir tur çalmayı teklif edebilirsin."

"İki gözüm önüne aksa daha iyi."

"Haklısın galiba, ben de James Blunt yerine Dick Gaughan'ı dinlemeyi tercih ederim." Rebus gürültüyle burnunu çekerek cebinden bir mendil çıkardı. "Şu Sol dediğin tip... Adresi var mı sende?"

"Maalesef."

"Dert etme." Rebus tekrar pencereye yürüdü, sokağa bakarken mendilini cebine soktu. Nancy Sievewright'ın gelmesi an meselesiydi. Leith Caddesi'ni tırmanıp North Köprüsü'ne, oradan Hunter Meydanı'na... "Çaldığın gibi iyi şarkı da söyler misin?"

"Biraz."

"Ama bir grupta solist değilsin?"

"Hayır."

"Fife'e gitmenin bir yolunu bul. Bir arkadaşımdan duydum, orada akustik bir ortam mı ne varmış."

Gentry başını sallıyordu. "Anstruther'da çalmıştım."

"East Neuk'ün herhangi bir şeyin merkezi olması ne tuhaf... Eskiden sadece kışları ve hafta sonları gidilirdi."

Gentry gülümsedi. "Siz burada bekleyin, tamam mı?" Oturma odasından çıkmasıyla geri gelmesi bir dakika sürmemişti. Rebus'a bir şey uzattı, şeffaf kaplı bir CD. İçinde de üç parçanın adı yazılı katlı beyaz bir kâğıt. "Demo kaydım," dedi Gentry gururla.

"Harika. Dinledikten sonra iade edecek miyim?"

Gentry başını iki yana sallayarak yanıtladı: "Ben bir kopya daha çıkarırım."

Rebus diski sol avucuyla okşadı. "Çok takdir ettim, Eddie. Tabii, *sen* de bunun bir tür sus payı olmayacağını takdir edersin."

Genrty dehşetle bakıyordu. "Hayır, düşünmüştüm de sadece..."

Rebus delikanlının omzuna elini koyarak şaka yaptığını ima etti. "Artık gitsem iyi olur," dedi. "Tekrar teşekkürler." Elini kaldırarak CD'yi hafifçe salladı, koridordan kapıya doğru yürüdü. Daire kapısı arkasından kapanınca basamakları inmeye başladı, tam o sırada Nancy Sievewright da yukarı çıkıyordu, sorgu kaydının olduğu ağzı kapalı naylon torba hâlâ elindeydi. Rebus başıyla selam verip gülümsedi ama tek kelime etmedi. Fakat aşağı inerken kızın onu seyrettiğini seziyordu. Sahanlığa inince başını kaldırıp baktı, kız yerinden kımıldamamıştı elbette.

"Ona da anlattım az önce," dedi Rebus.

"Kime ne anlattınız?"

"Ev arkadaşın Eddie'ye. Hani bize kakalamaya çalıştığın..."

Rebus apartmandan çıkarak arabanın kilitlerini açtı. Yasak yere park etmişti, neyse ki ceza yazılmamıştı.

"Şanslı günüm," diye mırıldandı. Saab'a bir CD-çalar taktırmayı başarmıştı nihayet. Gentry'nin armağan ettiği CD'yi çıkarıp yuvaya taktı, bir yandan da şarkıların adlarına göz atıyordu.

Meg's Mons.

Minstrel in Pain.

Reverend Walker Blues.

Daha şimdiden hepsini beğenmişti. Sesi kısarak telefonunu çıkardı, Siobhan Clarke'ın numarasına bastı.

"Barda oturduğunu söyle, lütfen," diyerek açtı telefonu Siobhan.

"Doğrusunu istersen, Blair Caddesi'nde oturuyorum ve senden yirmi papel alacağım var."

"İnanmıyorum."

"Anlatacaklarıma da inanmayacaksın." Etkisi iyice sinsin diye susup bekledikten sonra devam etti. "Sievewright malı Sol diye birinden alıyor. Ev arkadaşı adamın adının güneş anlamına geldiğini sanıyor, oysa bizim bildiğimiz anlam bambaşka, değil mi?"

"Sol Goodyear?"

"Todd yakınlarda değil galiba?"

"Bana kahve getirmeye gitti."

"Ne düşünceli çocuk!"

"Sol Goodyear?" diye tekrarlayan Siobhan sanki bunu hazmedememiş gibiydi. Sonra ne dinlediğini sordu Rebus'a.

"Nancy'nin ev arkadaşı gitar çalıyor."

"Şimdi seninle arabada değil galiba?"

"Biz konuşurken yukarıda Sievewright'a fırça çektiğini tahmin ediyorum. Ama bana demo kaydını verdi."

"Ne düşünceli çocukmuş. 1975'ten sonra çıkarılan herhangi bir albümü en son ne zaman dinlediğini bilmediğine bahse girerim."

"Senin verdiğin şu Elbow albümü..."

"Doğru." Konu değiştirmek işe yaramıştı. "Demek listemize Todd'ın ağabeyini de ekliyoruz, öyle mi?"

Rebus, "Meşgul olmak güzeldir," diyerek avuttu Siobhan'ı. "Jim Bakewell'e zaman ayırabilecek misin?"

"Henüz ona ulaşamadım."

"Ya Macrae?"

"Ekibe yirmi kişi daha katılsın istiyor."

"İşi bildikleri sürece sakıncası yok..."

"Fettes'den Derek Starr'ı getirmeyi bile düşünüyor."

"Bu da seni onun yardımcısı yapmaz mı?"

"Kendi yardımcılarım olsaydı keşke..."

"Beni dinle, Shiv. Sana birkaç tüyo verebilirim. Daha sonra barda buluşur muyuz?"

"Bu akşam erken yatsam... Darılmaca yok."

"Dert değil ama şu yirmi kâğıdı unuturum sanma." Rebus görüşmeyi sonlandırarak müziğin sesini biraz açtı. Gentry çalarken melodiyi mırıldanıyordu, belki de mikrofon ortam seslerini de kaydetmişti, pek emin değildi Rebus. Hâlâ ilk parça çalıyordu: Meg's Mons. Acaba Meg gerçek biri mi diye düşündü. Şeffaf plastik kabın içindeki kâğıda göz atarken arkasında yazanları okuyabiliyordu. Kâğıdı çıkarıp eline aldı, açtı. Tabii ya, arkasında Gentry'nin demo kaydını yaptığı stüdyonun adı yazıyordu.

CR Stüdyoları.

25

Rebus video monitörünün karşısında oturuyordu. Graeme MacLeod onu köşedeki odaya yerleştirmiş, önüne de video kasetleri yığmıştı. Edinburgh şehir merkezinin batısı vardı kayıtlarda, Todorov'un öldürüldüğü gece kaydedilmişti hepsi.

"Senin yüzünden ayağımı kaydıracaklar," diye sızlandı MacLeod kilitli dolaptan kasetleri çıkarıp getirirken.

Rebus bir saattir Mobese merkezindeydi, bazen "ara" tuşuna, bazen de "duraklat" tuşuna basıyordu. Shandwick Semti, Princes Caddesi ve Lothian Yolu üstünde kameralar vardı. Rebus'ın aradığı, Sergey Andropov veya şoförü, hatta Cafferty'nin görüntüleriydi. Ya da davayla ilişkili herhangi birinin. Şu ana dek onca gayrete rağmen hiçbir şey bulamamıştı. Otelin kendi kameraları vardı mutlaka fakat müdürün patırtı çıkarmadan bunları ona vereceğinden kuşkuluydu, talepte bulunması için Siobhan'ı ikna etmeye çalışmak da gelmiyordu içinden.

Etrafında yapılan sakin röntgenciliğin yatıştırıcı bir yanı vardı. Şimdiye kadar ortalığı yakıp yıkan birileri ihbar edilmiş, ayrıca George Caddesi üstünde dükkânlardan mal aşırdığı bilinen biri haber verilmişti. Kameraları izleyenler televizyonda gündüz kuşaklarını seyredenler kadar bağımlısı olmuşlardı bu işin, acaba bu insanların hayatından bir film yapılabilir mi diye düşünmeden edemedi Rebus. Ellerindeki kolla uzaktan kameralara kumanda etmeleri, kuşkulu gördükleri bir görüntüyü yaklaştırmaları hoşuna gitmişti. Basın yayın organlarında hep konu edilen polis devleti izlenimini uyandırmıyordu onda. Buna rağmen eğer her gün gelip burada çalışan biri olsaydı, sokakta burnunu karıştırırken ya da

kıçını kaşırken yakalanmamaya dikkat ederdi. Dükkânlarda, lokantalarda da.

Herhalde evde de televizyonun karşısına geçmeyi aklına bile getirmezdi.

MacLeod gelmiş, Rebus'ın ensesinde duruyordu. "Bir şey var mı?" diye sordu.

"Bu kayıtları birçok kez gözden geçirdiğini biliyorum, Graeme, ama senin tanımadığın bazı simalar yakalayabilirim belki."

"Şikâyet etmiyorum."

"Senin yerinde olsam, ben öyle düşünürdüm."

"King's Stables Yolu üstünde kameramız olmaması üzücü."

"Geceleri orayı kullanan neredeyse yok gibi, buna dikkat ettim. Çoğu kişi Castle Yokuşu'na sapıyor, fakat King's Stables'a dönen yok sayılır."

"Ya kapüşonlu kadın?"

"Daha çıkmadı."

MacLeod omzunu sıvazlayarak Rebus'a destek verdikten sonra işinin başına döndü. Hiç akla yatkın gelmiyordu Rebus'a: Kadının biri neden oralarda dolanıp seks teklif etsindi? Bunu dile getiren tanık sayısı yalnızca birdi. Acaba hayal ettiği bir fanteziyi mi anlatmıştı? Rebus gerinirken omurlarından birinin yerine yerleştiğini hissetti. Mola vermek istiyordu ama bunu yaparsa, geri gelmek istemeyebilirdi. Evine dönebilirdi aslında, herkes bunu istemiyor muydu? Derken telefonu çaldı, cebinden çıkardı. Gelen Arama: Siobhan.

"N'aber?" dedi, sesi duyulmasın diye avucunu ağzına götürürken.

"Megan Macfarlane az önce Başmüfettiş Macrae'yi aradı. Sergey Andropov'u rahatsız etmenden hoşlanmamış." Bir an bekledikten sonra sordu. "Bunu bana anlatmak ister misin?"

"Dün akşam tesadüfen karşılaştık."

"Nerede?"

"Caledonian Otel."

"Her zaman demlendiğin yerde yani?"

"Dalga geçme, genç hanım."

"Ama sen bunu bana anlatmaya gerek görmedin."

"İnan bana tesadüftü, Shiv. Bir önemi yok."

"Sence olmayabilir, fakat belli ki Andropov tersini düşünüyor, hatta Megan Macfarlane de."

"Andropov bir Rus, politikacıların polisi avuçlarına almasına alışkın olmalı..." Rebus yüksek sesle düşünüyordu.

"Macrae seni görmek istiyor."

"Söyle ona, Gayfield'e gelmem yasak."

"Söyledim zaten. Öfkeden kudurdu."

"Ona bildirmemesi Corbyn'in hatası."

"Ben de aynısını dedim."

"Jim Bakewell'in ofisinden haber geldi mi?"

"Hayır."

"Peki, sırada ne var?"

"Yeni gelenlere yer açmaya çalışıyoruz. Dördü Torphichen'dan, ikisi Leith'den."

"Tanıdık var mı?"

"Ray Reynolds."

"Dedektif bozuntusu bile olmaz ondan," dedi Rebus. Sonra Sol Goodyear'la ilgili bir şey yapıp yapmadığını sordu.

"Todd'a ne diyeceğime karar verir vermez yapacağım."

"Bol şans diliyorum."

Ansızın kamera başındaki bir kadın mesai arkadaşına seslendi, hırsızı otobüs durağına girerken Kamera 10'a takılmıştı. Rebus'ın kulağındaysa homurdanan Clarke'ın sesi çınlıyordu.

"Sen Şehir Meclisi binasındasın."

"Senden iyi dedektif olur."

"Görevden uzaklaştırıldın, unutma John."

"Aklımdan çıkıp duruyor."

"O geceki görüntü kayıtlarını mı inceliyorsun?"

"Doğru."

"Olay yerinde kimler olduğunu bulmaya çalışıyorsun."

"Sence kim var?"

"Cafferty neden bir Rus şairin ölmesini istesin?"

"Belki de kafiyesiz dizeler canını sıkmıştır. Aklıma gelmişken, al sana bir gariplik daha, Sievewright'ın ev arkadaşının bana verdiği şu CD var ya, Riordan'ın stüdyosunda kaydedilmiş."

"Bu da tesadüf olabilir." Yine de Clarke bir an suspus olmuştu. "Sence bu konuyu mühendisle görüşmeye değer mi?"

"Elinin altında sürüyle adam var, Shiv, ne kadar silik olursa olsun her izi takip etmeye değer."

"Birilerine görev vermede pek iyi değilim."

"Ben de. İşten çıkınca doğruca eve gitmeye kararlı mısın hâlâ?"

"Planım öyle."

"O zaman aklımda sen olacaksın."

"John, bana bir söz ver, bir daha Caledonian Otel'de içki içmek yok."

"Tamam, patron. Sonra görüşürüz." Rebus görüşmeyi sonlandırmıştı ama gözü ekrandaydı. Macrae, Macfarlane ve Andropov: üçünü de küplere bindirmişti.

"Güzel," dedi kendi kendine, bir sonraki video kasete uzanırken.

"Ağabeyinle ilgili bir şeyler sorabilir miyim?"

Clarke özel konuşmak için Todd Goddyear'ı koridora çıkarmıştı. Yeni elemanları çoktan işe koşmuştu bile. Kimi "kutsal kitap" denen dava hakkında toplanmış her ayrıntıyı inceliyor, kimi Riordan'ın kayıtlarını dinliyordu. Elindekiler parlak, mükemmel çocuklar sayılmazdı: Cinayet Masası'nda hiçbir birim yıldız oyuncularını rakip takıma ödünç vermeye yanaşmazdı. Goodyear'ın geldiği karakola bağlı bir dedektif onu tanımış, "gerçek bir polis kılığına girerek ne yaptığını sanıyorsun" diye sormuştu ona.

Goodyear şaşkın şaşkın soruyordu şimdi Clarke'a. "Sol mu? Ne olmuş ona?"

"Bir kavgaya karışmıştı hani, ne zamandı o?"

"Geçen Çarşamba."

Clarke başını salladı. Aynı gece Todorov da saldırıya uğramıştı. "Bana adresini verebilir misin?"

"Ne oluyor?"

"Nancy Sievewright'ı tanıdığı anlaşılıyor."

"Şaka mı bu?" Goodyear kahkahalarla gülüyordu.

"Şaka değil," dedi Clarke. "Kızın mal aldığı satıcı o diye tahmin ediyoruz. Elini ayağını çekmediğini biliyor muydun?"

"Hayır." Goodyear ensesine kadar kızarmıştı.

"Adresi lazım bana."

"Bilmiyorum ki. Tek bildiğim Grassmarket civarında bir yer..."

"Dalkeith'da oturuyor sanıyordum."

"Sol aynı yerde durmaz."

"Kavgaya karıştığından nasıl haberin oldu?"

"Telefon etti."

"Hâlâ görüşüyorsunuz yani?"

"Cep numaramı bilir."

"Sen de onunkini."

Goodyear başını iki yana sallayarak bilmediğini işaret etti. "Sürekli değiştirir."

"Şu kavga... Nerede olduğuna dair bir fikrin var mı?"

"Haymarket'ta bir barda."

Clarke kendi kendine başını sallayarak düşünüyordu. OYİ'den Tam Banks'e olayla ilgili mesaj gelmemiş miydi? Todorov'un bulunduğu yerde söz etmişti bundan. Bıçaklama... "Görüşmüyorsunuz ama bıçaklandığında seni arıyor."

Goodyear bunu duymazlıktan geldi. "Nancy Sievewright'ı tanıması neden önemli?"

"Toplamamız gereken dağınık saçaklardan biri sadece."

"Önümüzde lime lime olmuş halıdan daha çok saçak var." Clarke'ın dudaklarına bezgin bir gülümseme yayıldı, Goodyear iç çekiyordu, süngüsü düşmüştü. "Sol'un adresini bulduğunuzda benim de gelmemi istiyor musunuz?"

"Olmaz. O senin ağabeyin."

Delikanlı anlıyorum dercesine başını eğdi.

"Herhalde West End bıçaklama olayıyla ilgilenmiştir, değil mi?" diye sordu Clarke. Torphichen Semt Karakolu'nu kastediyordu. Goodyear yine başını indirdi.

"Acil Servis'te ona birkaç soru sormuşlar. Oraya vardığımda koğuşa alınmıştı. Sadece bir gece yatırdılar, gözlem altında tutmak için."

"Sence ağabeyin memurlara bir şey anlatmış mıdır?"

Goodyear omuz kaldırdı. "Tek söylediği, içki içerken bir adamın ona sataştığıydı. Kavga dışarı taşmış, zararlı çıkan Sol olmuş."

"Ya öbür adam?"

"Ondan bahsetmedi." Goodyear altdudağını ısırıyordu. "Eğer Sol'un bağlantısı varsa... İşin içinde çıkar çatışması var anlamına mı gelir? Gerisingeri eski karakoluma, üniformalılar arasına mı yollanırım?"

"Bunu Başmüfettiş Macrae'yle görüşmem gerek."

Goodyear başını sallamaya devam ediyordu ama bu defaki daha bir keyifsizdi. "Hâlâ satıcılık yaptığını bilmiyordum," dedi üstüne basa basa. "Sievewright yalan söylüyordur belki..."

Clarke elini uzatıp delikanlının omzuna koyduğunu, onu sakinleştirdiğini hayal etti. Ama gerçek dünyada, yanından yürüyüp giderek iyice kalabalıklaşan Cinayet Büro'ya girmişti bile. Sorgu odalarındaki sandalyeler buraya getirilmişti, masasına gitmek için aralarında zikzak yaparak ilerlemek zorunda kaldı. Oraya da başka bir memur kurulmuştu. Adam özür diledi fakat yerinden kımıldamadı. Rebus'ın masasında üç dedektif vardı. Clarke telefonu kaldırıp Torphichen'i aradı. Cinayet Büro'ya bağladılar onu, karşısındaki Müfettiş Shug Davidson'dı.

"Teşekkür etmek isterim," diye kıkırdadı adam, "bizi Ray Reynolds'dan kurtardınız." Clarke başını çevirip Reynolds'ın olduğu yere baktı, dokuz yıllık polis memuruydu ama terfisi asla gündeme gelmemişti. Cinayet Panosu'nun önünde durmuş, meşhur geğirtilerinden birine hazırlanırcasına karnını ovuşturuyordu.

"İyi oldu bu," dedi Clarke, "çünkü sizden bir iyilik isteyecektim."

"Sahi, John'ın açığa alındığına dair duyduklarım ne?"

"Haber çabuk yayılmış..."

"Yedisinde neyse yetmişinde de o. Bu sözü bir yerde okumuştum."

"Dinle, Shug, geçen çarşamba gecesini hatırlıyor musun, hani Haymarket'ta bir barın önünde kavga çıkmıştı."

"Sol Goodyear mı demek istiyorsun?"

"Evet."

"Duyduğuma göre kardeşini geçici göreve getirmişsiniz. Dürüst bir çocuğa benziyor. Bana sorarsan, Sol yüzünden mahcup, haklı da. Sol da formunda hani."

"Şu karıştığı kavga..."

"Bana kalırsa, müşterilerinden birinin borcu vardı. Adam ödemeye pek yanaşmıyordu, alacaklı da hıncını Sol'dan çıkardı. Davayı cinayete teşebbüs olarak hazırlamayı düşünüyoruz."

"Todd ağabeyinin hastanede yalnızca bir gece yattığını belirtti."

"Böğrüne sekiz dikiş atılmıştı. Aslında bıçak yarasından fazlası vardı, karnı deşilmiş, şanslıymış anlayacağın."

"Saldırganı yakaladınız mı?"

"Kendini savunduğunu söylüyor doğal olarak. Larry Fintry adından biri, Deli Larry derler. Bana sorarsan, tam tımarhanelik."

"Toplumdan koparmadan tedavi, Shug."

"Tabii ya, hem de Sol Goodyear'ın dağıttığı ilaçlarla."

"Sol'la görüşmem gerekiyor."

"O niye?"

"Todorov cinayeti. Cesedi bulan kızın Sol'la buluşmaya gittiğini düşünüyoruz."

"Yüksek bir ihtimal," diye onayladı Davidson. "Bendeki son adresi Raeburn Aralığı'nda."

Clarke tepeden tırnağa ürperdi. "Cesedi bulduğumuz yer orası."

"Biliyorum." Davidson kahkahadan kırılıyordu. "Eğer Sol o gece aynı saatte Haymarket'ta kendini bıçaklatmasaydı, bunu daha önce bildirirdim."

Clarke yanına Phyllida Hawes'ı almıştı. Tibbet pek hoşlanmamıştı galiba, kendisi terfi edince Siobhan'ın komiser olarak yerine kimin geçeceğine çoktan karar vermiş olmasından korkuyordu sanki. Clarke da herhangi birinin geleceğiyle ilgili pek az söz sahibi olduğunu, hatta hiç olmadığını ona hatırlatmaya gerek görmedi. Sadece kendisi dönene dek yetkinin onda olduğunu söylemekle yetindi, bu da Tibbet'ı biraz olsun neşelendirmişti.

Clarke'ın arabasındaydılar, arada sıkıcı suskunluklarla kesilen sohbetleri merkezde olup bitenlerle sınırlı kalıyordu: Hawes'ın aklına Rebus'tan sonra neler olacağı takılmıştı, Clarke'sa bir yolunu bulup lafı Tibbet'la Hawes'ın ilişkisine getiremiyordu. Raeburn Aralığı'nın başında nihayet durduklarında ikisi de bir oh çekti. L şeklinde bir sokaktı. Anayoldan bakıldığında yalnızca garajlar,

kilitli özel park yerleri görünüyordu, fakat köşeyi dönünce eskiden atların ve at arabalarının bulunduğu binalar sıra sıra dairelere dönüştürülmüştü.

"Komşulardan bir duyan olmamış mı?" dedi Hawes.

"Ekibi gönderip bir daha sorduralım, şu e-çizimi de göstersinler."

"Ekiptekilerden biri Ray Reynolds olsun lütfen?"

Clarke zoraki gülümsedi. "Hemen yayılmış."

"Kulağıma bir şeyler çalındı," diye açıkladı Hawes, "ama insan gafil avlanıyor yine de..."

Köşeyi dönünce ahırların başına gelmişlerdi. Clarke bir kapının önünde durup defterine not ettiği adresi kontrol ettikten sonra zili çaldı. Yirmi saniye sonra bir daha denedi.

"Geliyorum!" diye biri sesleniyordu içeriden. Basamaklardan aşağı inen ayak sesleri duyuldu ve Sol Goodyear kapıyı açtı. Herhalde oydu: Todd'ın kirpikleri, kulakları vardı onda da.

"Solomon Goodyear?"

"Aman Tanrım, sizinkiler ne istiyor gene?"

"Doğru tahmin. Komiser Clarke, bu da Dedektif Memur Hawes."

"Arama emrini göreyim."

"Sadece cinayetle ilgili bir iki soru sormak istiyoruz."

"Hangi cinayet?"

"Oturduğun sokağın aşağısında işlenen cinayet."

"O sırada hastanedeydim."

"Yaran nasıl?"

Sol tişörtünü kaldırınca kocaman beyaz bir bandaj çıkmıştı ortaya, külot lastiğinin hemen üzerindeydi. "Deli gibi kaşınıyor," dedi. Sonra aklına geldi: "Sen nereden biliyorsun?"

"Torphichen'deki Müfettiş Davidson'dan. Deli Larry'nin de adı geçti. Kulağına küpe olsun, bir daha takma adını bilmediğin kimseyle dalaşma."

Sol Goodyear burun kıvırdı ama hâlâ kapıdakileri içeri almak istemiyordu. "Kardeşim de polis," diye belirtti.

"Sahi mi?" Clarke şaşırmış görünmeye çalıştı. Sol karşılaştığı her polise aynı numarayı çekiyordu herhalde.

"Henüz üniformalı memurlardan, ama uzun sürmez. Todd her zaman basamakları hızla çıkanlardan olmuştur. Ailenin ak koyu-

nuydu." Arkasından gevrek bir kahkaha patlattı. Clarke onun söylediklerinin de önceden iyi prova edilmiş sözler olduğunu tahmin ediyordu.

"İyi denemeydi," diyen Hawes tam tersini demek istediğini belli etme çabasındaydı. Attığı kahkaha Sol Goodyear'ın boğazında donup kaldı.

"Her neyse," dedi burnunu çekerek. "O gece burada değildim. Ertesi gün akşama kadar taburcu etmediler."

"Nancy hastanede ziyaret etti mi seni?"

"Nancy kim?"

"Kız arkadaşın Nancy. Cesedi yolda bulduğunda sana geliyormuş. Bir arkadaşı için ona biraz mal satacakmışsın."

"Kız arkadaşım falan değil o," diye açıkladı Sol, göz açıp kapayıncaya kadar polisin zaten bildiği bir konuda yalan söylememeye karar vermişti.

"Kız öyle sanıyor."

"Yanılıyor."

"Öyleyse yalnızca mal aldığı birisin?"

Konuşmanın seyri canını sıkmışçasına Sol'un yüzü ekşidi. "Ben sadece darp kurbanıyım, memurem. Aldığım ağrı kesicilerle ağzımdan çıkacak hiçbir şey mahkemede bana karşı kullanılamaz muhtemelen."

"Zeki çocuksun," dedi Clarke hayran kalmışçasına, "yasal boşluklardan haberdarsın."

"Öğrenmem kolay olmadı."

Clarke yavaşça başını salladı. "Duyduğuma göre seni satıcılığa Koca Ger Cafferty sokmuş, hâlâ görüşüyor musun onunla?"

"Kimden bahsettiğini bilmiyorum."

"Tuhaf, bıçaklanınca hafızasını yitiren birini hiç duymamamıştım..." Clarke sözünü doğrulaması için Hawes'a baktı.

"İkiniz de çok gevezesiniz, haksız mıyım?" dedi Sol Goodyear. "Karşılığında buna ne dersiniz?"

Lafı biter bitmez, kapıyı suratlarına kapadı. Üst kata çıkan ayak sesleri sıraladığı hakaretlere karışıyordu. Hawes kaşlarını çattı.

Duyduklarını tekrarlıyordu: "Orospular, lezbiyenler! İnsanın kendi hakkında yeni bir şeyler öğrenmesi ne hoş!"

"Değil mi?"

"Demek kardeşlerden biri işin içinde, yanılmıyorsam diğerinin davadan alınması gerekecek."

"Bu kararı verecek olan Başmüfettiş Macrae."

"Neden Todd'ın bizimle çalıştığını Sol'a söylemediniz, amirim?"

"Bilmem gerek, Phyl." Clarke dik dik bakıyordu Hawes'a. "Bir an önce Memur Goodyear'dan kurtulmaya mı bakıyorsun?"

"Kendisinin polis memuru olduğunu *hatırlasın* yeter. Büro yeni gelenlerle doldukça üstündeki o takım elbisenin içinde fazla kendinden emin davranıyor."

"Tam olarak ne demek bu?"

"Bazılarımız üniformalı memur olmaktan alnımızın teriyle kurtulduk."

"Cinayet Büro'da işçiler mi çalışıyor?" Clarke arkasını dönüp yürümeye koyuldu, fakat köşeye gelir gelmez durdu. O noktadan Aleksander Todorov'un öldürüldüğü yere kadar en fazla yirmi metre mesafe vardı.

Hawes meraklanmıştı: "Ne düşünüyorsunuz?"

"Nancy'yi. Cesedi bulduğunda Sol'un evine doğru yürüdüğünü tahmin ediyoruz. Oysa burayı çıkıp zilini birkaç kez çaldıktan sonra kapısını yumruklamış olabilir..."

"Kavgada yaralandığını bilmediği için mi?"

"Aynen."

"Bu arada Todorov da sürüne sürüne otoparktan çıkmayı başarmış olabilir..."

Clarke başını sallayarak doğruladı.

"Acaba kız bir şey mi gördü?" dedi Hawes.

"Ya gördü ya duydu. Belki de saldırgan Todorov'u takip edip son darbeyi indirirken kız bu köşeye gizlenmiştir."

"Peki bunları bize anlatmamasının nedeni?.."

"Korkuyor herhalde."

Hawes da aynı fikirdeydi. "Korku hep baskın gelir. Todorov'un şiirinde öyle bir dize vardı, nasıldı?.."

"*Kaçırdı gözlerini/Tanıklık etmek zorunda kalmasın diye.*"

"Nancy bu dersi Sol Goodyear'dan almış olabilir."

"Evet, olabilir," dedi Clarke.

26

Rebus arabasında oturmuş bir yandan elinden torbadan cips atıştırırken, bir yandan da stereo cihazda Eddie Gentry'nin CD kaydını tekrar dinliyordu. Hoş, tam stereo sayılmazdı, hoparlörlerden biri patlaktı. Tek gitar olduğunda pek bir şey fark etmiyordu, o başka. Birinci cips torbasını çoktan yalayıp yutmuş, sonra gidip Polwarth'daki büfeden aldığı körili-sebzeli samosa börekleri mideye indirerek üstüne bir şişe su içmişti, şimdi de dengeli beslendiğine kendini ikna etmeye çalışıyordu. Cafferty'nin oturduğu sokağın sonuna, sokak lambalarından olabildiğince uzağa park etti. Bir kez olsun gangster onu fark etmeseydi bari. Cafferty'nin evde olduğundan emin değildi. Araba yolunda aracı duruyordu ama bunun pek bir anlamı yoktu. Evde ışık vardı fakat içeri girmeyi düşünenleri caydırmaya yönelik olabilirdi pekâlâ. Evin arkasındaki ahırdan bozma garajda yaşayan koruma görevlisi de ortalarda görünmüyordu. Cafferty adamı pek çalıştırmıyordu galiba, Rebus onun gerektiği için değil gösteriş için koruma tuttuğunu düşündü. Siobhan birkaç kere mesaj göndermişti, görünüşte bir akşam yemeğe çıkalım diyordu. Aslında Rebus'ın ne işler karıştırdığını merak ediyordu besbelli.

İki saat olmuştu oraya park edeli, geçerli bir nedeni de yoktu. Köşedeki büfede geçirdiği on beş dakika Rebus'ın ruhu duymadan çıkıp gitmesi için Cafferty'ye zaman kazandırmıştı. Gangster bir kez olsun Caledonian Otel'deki odasını kullanmaya karar vermişti belki de. Yakın takip yaptığını düşünürse, kahkahalarla gülünecek bir şeydi bu, ama *takip* yaptığından bile emin değildi. Eve gitmemek için kendine uydurduğu bir bahane de olabilirdi bu, evde Johnny

Cash'in *Live at San Quentin* albümünün yeniden piyasaya sürülen kopyası dışında onu bekleyen hiçbir şey yoktu, o güne dek dinleme fırsatı bulamamıştı. Her defasında arabada dinlemek üzere yanına almayı unutmuştu, acaba mono hoparlörde dinlemek nasıl olacak diye merak ediyordu. Ömründe aldığı ilk stereo müzik setiydi fakat bir ay sonra hoparlörlerden biri patlamıştı. Velvet Underground'ın albümündeki parçalardan birinde bütün enstrümanlar bir tarafta, vokaller diğer tarafta çalıyordu, ama ikisini bir arada dinleyememişti bir türlü. İlk CD çalarını uzun yıllar sonra almıştı, şimdi bile pikapta plak çalmayı yeğliyordu. Siobhan'a sorarsan, bunun nedeni "inatçı" olmasıydı.

"Ya öyle, ya da sürüden ayrı olmam," diye savunmuştu kendini. Bu aralar Siobhan kendine bir MP3-çalar edinmişti, müzikleri internetten satın alıp indiriyordu. Rebus da onu kafaya alıp albümün kapağını ya da şarkı sözlerinin yazdığı kâğıdı görebilir miyim diye sorardı.

"Büyük resmi kaçırıyorsun," demişti. "İyi bir albüm içerdiği parçaların toplamından fazlasıdır."

"Polis işi gibi mi?" demişti Siobhan gülümseyerek. Rebus ise lafı zaten buraya getireceğini kabul etmeye gerek duymamıştı.

Paketteki cipsleri bitirip torbayı defalarca katlayarak incecik bir şerit haline getirdi, böylece ortasına düğüm atabilecekti. Neden yaptığını bilmiyordu, daha derli toplu olmuştu sanki. Ordudaki asker arkadaşlarından biri böyle yapardı, Rebus'a ondan geçmişti. Boş paketin altına yanan bir kibrit tutarak oyun oynar gibi kırışıp buruşmasını izlemek hoşuna giderdi. Küçük zevklerdi bunlar, gece vakti sessiz bir sokakta arabada oturup dolu mideyle müzik dinlemek de öyle. Kendine bir saat daha şans tanıyacaktı. Gentry'den sıkılınca Who'nun *Endless Wire* albümünde karar kıldı. Adının ne anlama geldiğini henüz çıkaramamıştı, ama CD'yi satın aldığına göre hiç olmazsa şarkı sözleri elindeydi.

Biraz ileride bir bahçe kapısından geri geri yola çıkan bir araba gözüne çarptı. Cafferty'nin bahçe kapısına çok benziyordu, Cafferty'nin arabasına da. Direksiyonda koruması oturuyordu herhalde çünkü arka koltuktaki okuma lambası açıktı, Cafferty'nin kafasını aydınlatıyordu. Bazı kâğıtlara göz gezdiriyor gibiydi. Re-

bus bekledi. Araba yokuştan aşağı inmek üzere dönüş yaptı, demek ki yanından geçeceklerdi. Koltuğunda iyice kaykılıp farların geçip gitmesini bekledi. Araba sağa sinyal verdiği sırada Rebus aracını çalıştırdı, üç hamlede dönerek peşlerine takıldı. Granville Yokuşu'na giden kavşakta hızlanarak çift katlı bir otobüsü geçti. Rebus yolun açılmasını beklemek zorundaydı ama Leven Caddesi'ne kadar Cafferty'nin o istikamette gitmekten başka seçeneği olmadığını biliyordu. Otobüs duraktaki yolcuları almak üzere durmadan önce sinyal verene kadar arkada kaldı, sonra burnunu çıkarıp otobüsün önüne geçti. İlerideki araçla arasında yüz metrelik bir mesafe vardı. King Tiyatrosu'nun önündeki trafik ışıklarına geldiklerinde nihayet stop lambaları yanmıştı. Rebus biraz daha yaklaşınca ters giden bir şeyler olduğunu anladı.

Öndeki Cafferty'nin arabası değildi.

Arkadan iyice yaklaştı. Onun önünde kırmızıda durmuş araba da Cafferty'nin değildi. Koruma görevlisinin iki aracı birden geçip henüz yeşil yanarken basıp gitmiş olmasına olanak yoktu. Rebus otobüsün arkasında sadece bir iki dakika takılı kalmıştı. Üstelik Viewforth kavşağından geçerlerken Rebus iki tarafı da kolaçan etmiş ama Cafferty'yi görememişti. Keskin bir dönüşle dar ara yollardan birine sapmıştı herhalde, peki hangisine? Geri dönmek üzere manevra yaparken Gilmore Semti'ndeki sokaklar boyunca peşinde olan taksi korna çaldı. Ön bahçelerine asfalt dökülüp park yerine dönüştürülen birkaç pansiyon vardı, fakat oralara park etmiş arabalardan hiçbiri Cafferty'nin Bentley'ine benzemiyordu.

"Sen tam iki saat bekle, sonra ilk engelde kaybet," diye homurdanıyordu kendi kendine. Bir manastır vardı, kapıları açık duruyordu, yine de gangsteri orada bulacağından kuşkuluydu. Sola ve sağa sapan yollar vardı ama hiçbiri ümit vaat etmiyordu. Viewforth'daki trafik ışıklarında bir daha döndü. Bu defa sola sinyal vererek kanala doğru tek yönlü dar bir sokaktan aşağı indi. Işık loştu, gecenin bu saatinde pek gelen geçen olmazdı, bu da göze batacağı anlamına geliyordu, o nedenle kaldırım kenarında ilk gördüğü boşluğa girmek üzere geri geri park etti. Kanalın üzerinde bir köprü vardı ama bisikletlerle yayalar dışında trafiğe kapalıydı. Rebus yürüyerek o tarafa ilerlerken sonunda Bentley'i gördü. Bir çöplüğün yanına

park etmiş duruyordu. Birkaç tekne gecelemek için kanala demir atmıştı, birinin bacası tütüyordu. Rebus yıllardır bu tarafa adım atmış değildi. Sağa sola apartmanlar dikilmişti ancak çoğunda oturan yok gibi görünüyordu. Derken "möbleli daireler" yazan bir tabela ilişti gözüne. Leamington Köprüsü ahşap yaya yolu olan demir bir köprüydü. Mavnalarla gezi teknelerinin geçmesi için kaldırıldığı olurdu, onun dışında kanalın iki yakasıyla aynı hizada uzanırdı. Ortasında iki adam duruyordu, dolunayın etkisiyle gölgeleri neredeyse suya vurmuştu. Konuşan Cafferty'ydi, dediklerini vurgulamak için elini kolunu sallıyordu. İlgilendiği nokta kanalın daha uzak yakasıydı. Fountainbridge'den şehre ve ötesine bir yaya yolu uzanırdı. Bir zamanlar tekin olmayan bir yerdi, ancak yeni bir yol açılmıştı, ayrıca kanal Rebus'ın aklında kaldığından daha temiz görünüyordu. Yaya yolunun hemen arkasında bir duvar yükseliyordu, onun ardında da Edinburgh'nın atıl sanayi bölgelerinden biri olduğunu biliyordu Rebus. Bir yıl öncesine kadar burada bir bira fabrikası vardı, şimdilerde binaların çoğu boşaltılıyor, sulandırılmış arpa fıçıları dışarı çıkarılıyordu. Oysa bir zamanlar bu kent otuz ya da kırk bira fabrikasına sahip olmakla övünürdü. Bugün sadece bir tane kaldı diye düşündü Rebus, Slateford Yolu'na çok uzak sayılmazdı.

Cafferty'nin karşısındaki adam onun söylediklerine kulak kesilmek için hafifçe yan dönünce Sergey Andropov'un belirgin yüzünü siluetinden tanımıştı Rebus. Cafferty'nin arabasının kapısı açılmıştı, şoförü bir sigara yakmak için dışarı çıkıyordu. Rebus bir kapı sesi daha duydu, sanki açılan ilk kapının sesi yankılanmıştı. Evin yolunu tutmuş gibi yapmaya karar vererek ellerini ceplerine soktu, kamburunu çıkarıp yürümeye koyuldu. Omzunun üzerinden geriye doğru bir bakış atmayı göze aldığında Cafferty'nin arabasının yanında başka bir aracın daha durduğunu gördü. Andropov'un şoförü de sigara içmeye karar vermişti anlaşılan. Bu arada Cafferty'yle Rus adam koyu bir sohbete dalmış köprüyü geçiyorlardı. Rebus keşke yanımda mikrofon gibi bir şey getirseydim diye hayıflandı, Riordan'ın stüdyo mühendisinden isteyebilirdi bunu. Tahmin edileceği gibi hiçbir şey duyamıyordu. Üstelik onlardan uzaklaşıyordu, bulunduğu noktadan birdenbire geri dönse onları işkillendirirdi. Ke-

penkleri sımsıkı kapalı bir oto tamircisinin önünden geçti. Sonrasında apartmanlar geliyordu. İçeri girmeyi düşündü, bir kat yukarı çıkıp sahanlığın penceresinden dışarıyı gözetleyebilirdi. Fakat fikir değiştirip durdu, bir sigara yaktı, sonra telefonunu çıkarıp yanağına yaklaştırarak biriyle konuşur gibi yaptı. Yeniden yürümeye koyuldu ama karşı kıyıdaki adamları kollayarak ağır adımlarla ilerliyordu. Andropov ıslıkla şoförlere oldukları yerde kalmalarını işaret etti. Kanalın sonunda yeni tamamlanan bağlama yeri, birkaç tane de yerinden kımıldamadığı anlaşılan mavna vardı, birinin penceresine Satılık levhası asılmıştı. Burada da yeni binalar göze çarpıyordu: işyerleri, lokantalar, ön cephesi neredeyse tamamen camla kaplı, kapısının önüne de bu akşam yalnızca yaşı geçmiş sigara tiryakilerinin oturduğu masaların konduğu bir bar. Binalardan biri henüz kiralanmamıştı, lokantalarda fazla bir hareket görmedi Rebus. Barın bir tarafında ATM duruyordu, önüne gelince durup yaklaşan figürlere doğru bir bakış daha atmayı göze aldı.

Ne var ki görünürde kimseler yoktu.

Barın pencerelerinden içeri bakınca paltolarını çıkarırken gördü onları. Bangır bangır çalan müziğin sesini dışarıdan bile duyabiliyordu Rebus. Birkaç tane de televizyon vardı, müşterilerin çoğu gençlerle öğrencilerdi. Yeni gelenleri fark eden yalnızca servis yapan kadındı, gülümseyerek yanlarına gitmiş siparişlerini alıyordu. Rebus içeri giremezdi, araya karışabileceği kadar kalabalık değildi bar. Diyelim ki girdi, konuşulanlara kulak kabartacak kadar yaklaşamazdı. Cafferty akıllıca bir seçim yapmıştı, Riordan bile çaresiz kalırdı burada. İki adam kafa kafaya sohbet ederken kimsenin kendilerine kulak misafiri olacağından korkmalarına gerek yoktu. Rebus ne yapacaktı peki? Civarda saklanacak pek çok kuytu yer vardı, poposu donarak oralarda oyalanabilirdi. Ya da arabasına gidip orada bekleyebilirdi. Nasıl olsa iki adam eninde sonunda kendi araçlarına döneceklerdi. Nakit makinesinden yüz kâğıt çekerek tercihini yaptı. Kanalın öbür tarafına yürüyerek Leamington Köprüsü'nü geçti, çöplükten geçerken mırıldanıyordu. İki şoförün de umurunda değildi aslında, birlikte çene çalıyorlardı. Cafferty'nin adamının Rusça konuştuğunu hiç sanmıyordu Rebus, demek ki Andropov'un şoförü İngilizce biliyordu.

Saab'ın koltuğuna yerleşince biraz ısınmak için motoru çalıştırmayı düşündü. Ancak rölantide çalışan motor korumaları meraklandırabilirdi, o da ellerini ovuşturarak paltosuna sarıldı. Yirmi dakika boyunca hiçbir şey olmadı. Derken görünürde Andropov veya Cafferty olmamasına rağmen araçların harekete geçtiğini gördü. Gilmore Semti'ne kadar peşlerine takıldı. Viewforth kavşağına gelince iki araba da sağa sinyal verdikten sonra Dundee Caddesi'nde tekrar sağa döndüler. İki dakika geçmeden bir barın önüne çekiyorlardı. Barın bir tarafı kanala, öbür tarafı Fountainbridge'e bakıyordu. Burada trafik daha yoğundu, park etmiş araçların sayısı da çoktu. Eski Co-op Cenaze Evi'nin yanında boş bir yer bulmuştu. Büyük projeler yürüyordu burada, binalardan birinin yalnızca ön cephesi ayakta kalmış, hemen arkasında ortaya çıkan arsada yeni bir inşaat yükseliyordu. Sigorta şirketleri ve bankalarla doluydu buralar diye düşündü Rebus, aklına Sir Michael, Stuart Janney ve Roger Anderson geldi, hepsi First Albannach'ın adamlarıydı. Dikiz aynasından rölantide duran iki aracı izliyordu, ikisi de ne motoru ne farlarını kapatmaya gerek görmüştü. Birkaç yıl daha geçse, karbondioksit salınımı gerekçesiyle onları tutuklama yetkisi verecek bir yasa çıkardı. Fakat birkaç yıl sonra o buralarda olmayacaktı...

Andropov ve Cafferty dışarı çıkarlarken, "Bingo" dedi kendi kendine. Kendi arabalarına binerek Rebus'ın yanından geçip Lothian Yolu yönünde uzaklaştılar. Rebus bir kere daha peşlerine düştü. Bu defa fazla uzaklaşmalarına göz yumamazdı. King's Stables Yolu'nun bitimine geldiklerinde Rebus otoparka girecekleri düşüncesiyle midesinin kasıldığını hissetti ama yoldan ayrılmamışlardı, sırasıyla Princes Caddesi, Charlotte Meydanı ve Queen Caddesi'ne döndüler. Young Caddesi'nde ilerlerken Rebus başını çevirip Oxford Bar'a göz attı.

"Bu gece olmaz, sevgilim," diyerek bir öpücük gönderdi.

Queen Caddesi'nin sonunda Leith sapağından girdiler, Gayfield geride kalmıştı. Great Junction Caddesi, North Junction Caddesi, derken Leith'in batısındaki rıhtıma vardılar. Burada yine kentsel dönüşüm çalışmaları sürüyordu, eskiden dok alanı ve sanayi tesisleri olan yerlere şimdi apartmanlar dikilmişti.

Arabalar tekrar kenara yanaşırken, "Turistik geziye pek benzemiyor, Sergey" diye homurdandı Rebus kendi kendine. Orada park halinde başka bir araç bekliyordu, ikaz lambalarını yakmıştı. Rebus yola devam etti, oraya park edemezdi, caddelerde kimsecikler yoktu. Geldiği yöne doğru ilk sokağa saptı, artık iyice ustalaştığı üç hamleli dönüşlerinden birini yaparak tekrar kavşağa yöneldi. Sağa sinyal verip üç aracı geride bıraktı. Değişen bir şey yoktu: Cafferty'yle Andropov asfaltta dikilmiş duruyorlardı, Cafferty gördükleri *her şeyi* kucaklarcasına kollarını açmıştı. Ama şimdi yanlarında iki kişi daha vardı: Stuart Janney ve Nikolay Stahov. Konsolosluk yetkilisi eldivenli ellerini arkada kenetlemiş, başında bir Kazak kalpağıyla dikiliyordu. Janney düşünceli gibiydi, kollarını göğsünde kavuşturmuş, başını sallıyordu.

"Bütün çete burada" diye söylendi Rebus.

Işıklarını hâlâ söndürmemiş bir benzin istasyonu görünce oraya çekip depoya biraz kurşunsuz benzin doldurdu. Parasını öderken kasadan bir sakız aldı, pompanın yanında durup ağır ağır açtığı paketten ağzına bir tane atarken gelen mesajlara göz gezdirir gibi telefonuna bakıyordu. Kasiyer onu süzüyordu, bu oyunu uzun uzun sürdüremeyeceğinin farkındaydı Rebus. Cafferty'nin çektiği nutuk hâlâ bitmişe benzemiyordu. Arkadan başka bir araç yaklaşmıştı pompaya. İki erkek indi içinden. Biri hortumu depoya tutarken, diğeri birkaç kez esneyip gerindikten sonra mağazaya doğru yürüdü fakat birden karar değiştirmiş olmalı ki yön değiştirip Rebus'a doğru ilerledi.

"İyi akşamlar," dedi. İriyarı bir adamdı, Rebus'tan daha uzundu. Kemerinin tokasını en uçtaki deliğe takmıştı, o da her an yerinden çıkacak gibiydi. Kafası tıraşlıydı, beyaz saçlar çıkmaya başlamıştı. Tombul yanaklarıyla, ağzından meme çekildiğinde direnen fazla besili bir bebekten farksızdı. Rebus sakızın kâğıdını çöpe atarken başını sallayarak karşılık verdi.

Yeni gelen adam arabasını inceliyordu. "Külüstüre dönmüş bu," dedi, "Saab bile olsa."

Rebus başını adamın arabasına doğru çevirdi: üstünde siyah bir yazı taşıyan bir Vauxhall Vectra.

"En azından bu benim," dedi karşılık olarak.

Doğru, benimki şirketin arabası dercesine gülümseyerek kafa salladı adam. "Biraz konuşmak istiyor," diyerek başıyla Vectra'ya doğru bir işaret yaptı.

"Sahi mi?" Rebus'ın dikkati hâlâ sakız paketindeydi.

"Gidip onunla konuşsan iyi olur, Müfettiş Rebus," diye devam ederken gözleri parlayan adam uyandırdığı etkiyi ölçmeye çalışıyordu: sakız çiğnemeye acil bir mola.

"Sen kimsin?" dedi Rebus.

"O sana açıklar. Benim gidip benzin parasını ödemem gerekiyor." Adam uzaklaşmıştı. Rebus önce yerinden kımıldamadı. Kasiyer merakla bakıyordu. Vectra'daki adam pompanın sayacına dikmişti gözünü. Rebus yanına gidip konuşmaya karar verdi.

"Beni görmek istemişsin."

"İnan bana Rebus, görmek istediğim *son* insansın sen." Adam ne uzundu, ne kısa. Saçları kahverengiydi, sevimsiz suratı bir çift ela gözle bakıyordu. Arada kaynardı hep, bir anda unutulurdu, takip ve izleme görevi için mükemmel özelliklerdi bunlar.

"Cinayet Masası Dedektifi olduğunu tahmin ediyorum," diye devam etti Rebus. "Ama seni tanımıyorum, herhalde başka yerden geldin."

Adam elini pompadan çekerken sayaç on beş litre gösteriyordu. Bu sonuçtan memnun bir edayla hortumu yerine taktı. Ancak benzin deposunun kapağını yerine takıp ellerini mendile sildikten sonra dikkatini önünde duran adama yöneltmeye tenezzül etti.

"Müfettiş John Rebus'sın sen. Gayfield Karakol Merkezi B Şubesi, Edinburgh."

"Dur, şunu yazayım da unutmayayım," diyen Rebus defterini çıkarmak üzere elini cebine atar gibi yaptı.

"Otoriteyle sorunun var," diye devam etti adam. "Bu yüzden emekli olmana az kaldığı için herkes bir oh çekiyor. Saplantılı tipleri Fettes Emniyet Merkezi'nde tutmuyorlar artık."

"Hakkımda dolaşan bütün söylentileri bildiğin belli," diye kabullendi Rebus. "Oysa ben şu ana dek senin hakkında sadece bazı aynasızlara layık kulamparacıların bayıldığı bir araba kullandığından başka bir şey bilmiyorum, hani şu öteki aynasızları soruşturmaya meraklı olanlar var ya..."

"Sen bizi Şikâyet Bürosu'ndan mı sandın?"

"Olmayabilir, ama kim olduklarını bildiğin belli."

"Kendim de bir iki kere karşılarına çıkmıştım," dedi adam içini dökercesine. "Çıkmazsan doğru dürüst polis değilsin demektir zaten."

Rebus cevabı yapıştırmada gecikmedi, "Demek ki ben doğru dürüst bir polisim."

"Biliyorum," dedi adam usulca. "Haydi, bin de, doğru dürüst konuşalım."

"Arabam..." derken dönüp omzunun üzerinden arkaya bakınca bebek yüzlü devin bir yolunu bulup Saab'a girerek direksiyonun başına oturmuş, kontak anahtarını çevirdiğini gördü.

"Merak etme," dedi Rebus'ın yeni ahbabı. "Andy arabaları tanır biraz." Vectra'nın şoför koltuğuna kurulmuştu. Rebus da öbür tarafa yürüyüp yolcu koltuğuna oturdu. Dev adam Andy'nin ağırlığından çökmüştü koltuk. Rebus sağını solunu kolaçan ederek adamın kim olduğunu gösteren bir ipucu aramaya koyuldu.

"Düşünme tarzını sevdim," itirafı geldi adamdan. "Fakat gizli göreve çıkan kendini ele vermemeye çalışır."

"Öyleyse ben bu konuda çuvalladım, baksana beni bir nokta atışıyla buluverdin."

"Çuvalladın sayılır, doğru."

"Ama ortağın Andy'nin alnında aynasızım yazsa ancak bu kadar ele verebilirdi kendini."

"Onun fedai olduğunu düşünenler de çıkıyor."

"Fedailer biraz daha nezaket gösterirler."

Adam cep telefonunu kaldırıp Rebus'a gösterdi. "Arabanı sürerken açıp söylememi ister misin?"

"Sonra söylersin," dedi Rebus. Sonra sordu: "Sen kim olduğunu söyle."

"İSU'da çalışıyoruz." İSUMB'nin daha da kısaltılmıştıydı. İskoç Suç ve Uyuşturucuyla Mücadele Birimi. "Ben de Müfettiş Stone."

"Ya Andy?"

"Komiser Prosser."

"Senin için ne yapabilirim, Müfettiş Stone?"

"Bana Calum demekle başlayabilirsin, sana John dememin sakıncası yoktur umarım."

"Samimi ve dostça, öyle mi, Calum?"

"Medeni insanlar gibi davranmaya çalışalım, bakalım nasıl yürüyecek."

Saab çoktan anayola çıkmak üzere sinyal vermişti. Ocean Terminal alışveriş merkezine yakın sayılabilecek bir kumarhanenin otoparkına girdiler, Saab durmak üzere kenara çekti, Stone da onun yanına yanaştı.

"Andy buraları iyi biliyor, belli," diye övmekten geri kalmadı Rebus.

"Futbol maçları sayesinde. Dunfermline taraftarıdır, Hibs'le oynamaya geldiklerinde maçları kaçırmaz."

"Pars'ın ligdeki durumuna bakarsak, yakında gelemez olacak."

"Hassas bir konu."

"Bir yere not edeyim..."

Stone oturduğu yerde dönerek Rebus'la yüz yüze geldi. "Seninle açık konuşacağım çünkü başka türlüsünün seni horozlandıracağından eminim. Umarım sen de aynı şekilde karşılık verirsin." Bir an durduktan sonra devam etti. "Cafferty ve Ruslar neden seni bu kadar ilgilendiriyor?"

"Üstünde çalıştığım bir davayla ilgili de ondan."

"Todorov cinayeti?"

Rebus kafa sallayarak doğruladı. "Ölmeden önce son içkisini Cafferty'yle içmiş. Andropov da o sırada bardaymış."

"Sence birlikte bir iş mi çeviriyorlar?"

"Nasıl bir iş olduğundan emin değildim sadece."

"Ya şimdi?.."

"Andropov'un burada, Edinburgh'da büyük bir arazi arıyor," diye tahmin yürüttü Rebus. "Cafferty de aracılık yapıyor."

"Mümkün," dedi Stone. Rebus yolcu koltuğunda otururken gözü camdan dışarıda, kendi arabasındaydı. Prosser'ın çalışmayan hoparlörü tekmelediği anlaşılıyordu.

"Andy'nin müzik zevkinin benimkiyle aynı olduğunu sanmıyorum."

"Strathspey dans müziği dinliyorsan, o başka..."

"Başımız belada, desene."

Stone yapmacık bir kahkaha attı. "Biraz garip, değil mi?" diye sordu. "Tek kişilik takip? Buralarda Cinayet Masası'nın yeterli adamı yok mu sahi?"

"Herkes gece çalışmak istemez."

"Bana mı söylüyorsun, karım bazen beni görünce şaşırıyor, ben de sütçüyü gardıropta sakladığı hissine kapılıyorum."

"Parmağında yüzük yok."

"Hayır, yok. Ama John, sen boşanmışsın, yetişkin bir kızın var."

"Bir duyan olsa, Andropov'la değil de benimle ilgilendiğini düşünür."

"Andropov şu kadarcık umurumda değil. Moskova'daki yetkililerin onu aklına-ne-gelirse-onunla suçlamasına ramak kaldı, dolandırıcılık, adam kandırma, rüşvet..."

"Kendisi gayet rahat görünüyor. Sakın yer değiştirmeyi düşündüğü için olmasın?"

"Bekle de gör. Ama ne olursa olsun, her ne sebeple burada bulunuyorsa, her şey meşru görünüyor."

"Sahtekârların şöyle bir özelliği vardır John, yaptıkları her şeyin yüzde doksanı tamamen helal işlerdir."

Rebus bir an düşündü, kulaklarında *yerüstü* sözcüğü çınlıyordu. "Andropov'un peşinde değilsin ..."

"Dostun Cafferty'yi göz hapsine aldık, John, bu defa yokuş aşağı gidiyor. Zaten senin adın da o zaman takıldı radara, yıllarca süren it dalaşı da. Fakat adam *bizim*, John. Altı kişi yedi aydır ensesindeyiz. Telefon kayıtları, mali müşavirler ve daha pek çok şey var elimizde, çok yakında onu kodese tıkıp haksız kazançlarını Hazine'ye devredeceğiz." Stone halinden memnun görünse de gözleri donuk bakıyordu, bir çift mermerden farksızdılar. "Ama mesnetsiz iddialara, maziden kalma önyargılarına kapılmış biri her şeyi mahvedebilir." Stone başını ağır ağır iki yana sallayarak konuşuyordu. "Bunun olmasına göz yumamayız, John."

"Kısaca, bas git, diyorsun."

Stone sakin sakin devam etti: "Öyle dersem, inadına tam tersini yapacağından kuşkuluyum." Saab'da oturan Prosser kapının arka tarafında bir şeylerle boğuşurken başı görünmüyordu.

"Cafferty'yi neyle suçlayacaksın?"

"Uyuşturucu olabilir, kara para aklama... vergi kaçırma suçu hep işe yaramıştır. Offshore hesaplarından haberimiz olduğunu bilmiyor..."

"Şu sözünü ettiğin mali müşavirler?"

"İşlerinde o kadar iyiler ki isimleri saklı kalmalı, aksi takdirde birileri başlarına ödül koyabilir."

"Tahmin ederim." Rebus düşünceli görünüyordu. "Ya Cafferty'yle Andropov'u Aleksander Todorov'a bağlayan bir ipucu?"

"Sadece Andropov'un adamı Moskova'dan tanıdığını biliyoruz."

"Todorov'u tanıyor muymuş?"

"Çok eskiden... Aynı okula veya aynı üniversiteye gitmişler galiba."

"Andropov hakkında bir şeyler biliyorsun yani... Anlatsana, Cafferty'yle aralarında nasıl bir bağlantı var? Yani, aynı kulvarda yer almadıkları kesin."

"Şu haline bak, John... yavru köpek misali kıpır kıpırsın." Stone bir kahkaha daha patlattı ama bu seferki içtendi. "Cafferty'nin hapse tıkılmasını istiyorsun, bu belli. Ancak eğer işimizi yapmamıza *izin* verirsen, emeklilik armağanı olarak bunu sana verme şansımız olur. Kanıtlayıcı belgelerle alaşağı ederiz onu, paravan şirketler, katakullili KDV hesapları, Bermuda ve Litvanya'daki bankalar, maaşa bağlanan devlet görevlileri, hesaplaşmalar, üstünde oynanmış bilançolar."

"Bu nedenle mi takıldın adamın peşine?"

"Cafferty'nin avukatıyla telefon konuşmasını dinledik, başına musallat olduğunu anlatıyordu. Avukat yazılı şikâyette bulunmayı önerdi, adına 'taciz' diyecekti. Fakat Cafferty yanaşmadı, aslında biraz 'gururumu okşandı' diye itiraf etmişti. İşte bu bizi kaygılandırdı, John, tam da hamle yapmaya hazırlandığımız sırada ortalıkta serseri mayın gibi dolaşan birini istemiyoruz. Cafferty'nin evini gözetlediğinden haberimiz var, kendi gözümüzle gördük. Fakat bahse girerim *sen* hiç görmedin *bizi*."

"Çünkü bu işi benden daha iyi kıvırıyorsunuz."

"Buna inansan iyi olur." Stone arkasına yaslanırken Prosser'a bir sinyal çakmıştı sanki. Saab'ın kapısı açıldı, şişko adam dışarı

çıkarak Vectra'ya yaklaştı, Rebus'ın oturduğu taraftaki kapı kolunu tuttu.

"Müzik setim nasıl?" dedi Rebus.

"Yeni gibi."

Rebus tekrar Stone'a döndü. Dedektif kartvizitini uzatıyordu.

"Uslu dur," dedi Stone. "Röntgencilik işini profesyonellere bırak."

"Bunu biraz düşüneyim," dışında bir şey demedi Rebus. Saab'a dönüp müzik setini açtı. Patlak hoparlör yeniden çalışmaya başlamıştı, kapının hiçbir yeri zarar görmemişti. İtiraf etmeliydi, hoşuna gitmişti bu, fakat Rebus bunu adama belli etmeyecekti. Geri vitese takarak otoparktan çıkarak anayola vardı. Önündeki seçeneklere bakılırsa, ya sola dönüp şehrin yolunu tutacaktı, ya da Cafferty'yle Andropov'u son gördüğü yere doğru sağa dönecekti. Sola sinyal vererek araçların arasına dalmak için uygun anı beklemeye koyuldu.

Sonra sağa saptı.

Ne var ki üç araba da oradan ayrılmışlardı. Rebus içinden bir küfür salladı. Yola devam edebilirdi veya şansını Caledonian Otel'de deneyebilirdi. Cafferty'nin evine de uğrayabilirdi elbette, geri dönüp dönmediğine bakabilirdi.

"Evine gitsene, John," diye seslendi kendine.

Öyle yaptı, Canonmills'in ardından New Town ve Old Town'dan geçerek Meadows Parkı boyunca ilerleyip Marchmont'a ve Arden Caddesi'ne ulaştı. Park edebileceği bir boşluk vardı neyse ki, nasılsa evren ondan küçük bir iyiliği esirgememişti. İki kat merdiven de öyle. Yukarı tırmandığında soluk soluğa kalmamıştı. Mutfaktan bir bardak su alıp başına dikti, sonra içini bu kez iki parmak kadar suyla doldurduğu bardakla oturma odasına yürüdü. Aynı miktarda viski ekleyerek koltuğuna kurulmadan önce müzik setine Johnny Cash'in albümünü taktı. *Man in Black* uygun düşmemişti. CD'yi yerine yerleştirirken hafiften suçluluk duygusuna kapılmıştı Rebus. Cash'in kökleri aklında kaldığı kadarıyla Fife bölgesinden geliyordu. Bazı eski gazetelerde Falkland'da atalarından kalma evi ziyaret ederken çekilen fotoğrafları yayımlanmıştı. Rebus onun albümünü çıkarıp yerine John Martyn'in boşandıktan sonra yaptığı harika albümlerden biri olan *Grace and*

Danger'ı koydu. Kasvetli, düşündürücü ve neredeyse mükemmel bir albümdü bu.

"Hassiktir," dedi, gün boyu yaşadıklarının tek kelimeyle özeti buydu. İSU'dan gelen adamlar için ne düşüneceğini bilemiyordu. Doğruydu, Cafferty'nin oyundan çıkarılmasını istiyordu. Fakat kemiklerini kırarcasına onu kıskıvrak tutanın *kendisi* olması önem kazanmıştı ansızın. Demek ki mesele *yalnızca* Cafferty değil; yol ve yordamdı. Yıllardır peşindeydi alçak herifin, şimdi de teknoloji ve masa başında kalem oynatan gözlüklü biri işi bitirebilirdi. Kavgasız, patırtısız, kansız.

Kavga olmalıydı.

Patırtı kopmalıydı.

John Martyn bazı insanların çıldırdığını söylüyordu şarkısında. Hemen arkasından "Grace ve Danger" geliyordu, sonra da "Johnny Too Bad."

"Hayat hikayemi özetliyor," dedi viski bardağıyla konuşurcasına. Eğer Cafferty saf dışı kalırsa, kendi için ne halt edecekti Rebus? Ya Stone'la adamları gangsteri tertemiz ve soğukkanlılıkla paketlemeyi gerçekten becerirlerse?

Kavga olmalıydı.

Patırtı kopmalıydı.

Kan dökülmeliydi...

YEDİNCİ GÜN

Perşembe

23 Kasım 2006

27

Rebus arabasını karakolun karşısına, Gayfield Karakolu'nun diğer tarafına park etmişti. Habercileri gayet iyi görebiliyordu buradan. Televizyon ekiplerinin saat kaçta geldiğine bağlı olarak kimi kameralarını kuruyor, kimi kaldırıyordu. Gazeteciler kulaklarına yapıştırdıkları cep telefonlarıyla kaldırımı arşınlarken birbirlerinin konuştuklarına kulak misafiri olmamak için kendi aralarında belli bir mesafeyi koruma gayretindeydiler. Foto muhabirleri iç karartıcı karakol binasından işe yarar bir görüntü çıkar mı diye merak ediyorlardı. Basamakları çıkıp binaya giren birkaç takım elbiseliyi fark etmişti Rebus. Birkaçını gözü ısırıyordu, mesela Ray Reynolds. Diğerlerini ilk kez görüyordu ama hepsi Cinayet Masası Müfettişlerine benziyorlardı, demek ki geçici görevle ekibe dahil edilmişlerdi. Rebus kahvaltı niyetine yediği sandviçinden kalanı ısırıp çiğnemeye koyuldu. Sandviçin yanında bir bardak kahveyle gazete ve portakal suyu da almıştı. Gazeteye göz gezdirirken, hastalığı kötüye giden Litvinenko'nun nasıl zehirlendiği hâlâ esrarını korusa da onunla ilgili yeni haberlere rastladı, oysa Todorov'dan söz eden yoktu, Charles Riordan da bir paragrafla geçiştirilmiş, haberin altında ileriki sayfalarda yer alan ölüm ilanlarına gönderme yapılmıştı. 1980'lerde Riordan'ın aralarında Big Country ve Deacon Blue gibi grupların da bulunduğu çeşitli rock gruplarının turnelerinde görev yaptığını öğrendi. Müzisyenlerden birinin "Charlie bir uçak hangarında bile güzel bir ses yakalayabilirdi" sözleri aktarılmıştı. Daha sonraki yıllarda stüdyo müzisyenliği yapmış, Nazareth, Frankie Miller ve Sutherland Brothers'ın kayıtlarında çalmıştı, öyleyse onun çaldığı albümler Rebus'ta olabilirdi pekâlâ.

"Keşke daha önceden bilseydim," diye mırıldandı.

Ayaküstü basın toplantısına bakarken Todorov'la Riordan'ın ölümlerinin bağlantılı olduğu bilgisini kim uçurdu acaba diye merak ediyordu. Pek bir önemi yoktu aslında; er ya da geç ortaya çıkacaktı. Rebus'a gelince, onun için bunun anlamı fırsatın kaçmasıydı. Biri ona iltimas geçer diye bekliyordu, karşılığında sıkı bir tüyo verebilirdi, hem de seve seve...

Avı henüz ortalarda değildi. Ama resmi görünüşlü bir araç yanaşmıştı, içinden Corbyn indi, şık üniforması, ışıltılı kasketi ve siyah deri eldivenleriyle durup poz verdi. Bahanesi de ekiplerin moralini yükseltmek olacaktı mutlaka, oysa Rebus iyi bilirdi, basına haber veren Corbyn'di. Habere aç basın ordusunun karşısına çıkmak kadar emniyet amirini sevindiren bir şey olamazdı. Parmağında oynatırdı onları. Rebus telefonu çıkarıp Siobhan'ın numarasına bastı.

"Pırpırlı alarmı," dedi.

"Kim, nerede?"

"Corbyn'in ta kendisi, basına poz veriyor. İki dakika sonra karşında olur."

"Sen de yakınlardasın demek..."

"Tasalanma, beni göremez. Nasıl gidiyor?"

"Nancy Sievewright'la bir daha görüşmemiz gerekecek."

"Bankacı hâlâ kızın başına musallat oluyor mu?"

"Bildiğim kadarıyla olmuyor." Clarke bir an sustuktan sonra sordu. "Bu sabahki röntgencilik dışında sen neler yapıyorsun?"

"Doğrusunu istersen, şimdi içeri gelmem gerekmediği için çok rahatım... Hele orada Sıçan Boku Reynolds gibi uğraşmam gereken komiserler varken."

"Gelme zaten."

"Genç Todd da içeri girdi galiba, yeni takım elbisesi falan..."

"Evet."

"Onu sepetledin sanıyordum, ağabeyi de işin içinde olunca..."

"Phyl de seninle aynı kaygıları taşıyor, ancak Todd şu sıralar Charles Riordan'ın iki yüz saati bulan kayıtlarını incelemekle meşgul. Böylece sakıncalı bölgenin uzağında kalıyor."

"Amiri bilgilendirmeye devam mı?"

"Seni ilgilendirmez."

Rebus ayıplarcasına tüh tüh ederken Corbyn'in binaya girmeden önce muhabirlere son kez el sallamasını seyrediyordu. "Şimdi içeride," dedi telefona.

"Şaşırmış görünmek için pozumu takınmalıyım herhalde."

"*Sevinerek* şaşır, Shiv. Sana fazladan bir aferin kazandırabilir."

"Açığa alınmandan söz edeceğim."

"Boşa kürek sallamış olursun."

"Öyle bile olsa..." Clarke iç çekerek devam etti. "İti an çomağı..." Hat kapandı, Rebus elinde telefonla kalakaldı. Telefonun kapağını kapatarak parmaklarıyla direksiyonda trampet çalmaya koyuldu.

"Nerede kaldı bu Mairie?" diye homurdandı. Fakat tam bunu söylediği anda East London Caddesi'nin köşesinde Mairie Henderson belirmişti, karakola doğru sert adımlarla yokuşu çıkıyordu. Bir elinde defterle kalem, öbüründe kayıt cihazı, omzunda da kocaman siyah bir heybe vardı. Rebus korna çaldı ama kadın aldırmadı. Bir daha denedi hafifçe, ondan başka kimsenin dikkatini çekmemeye çalışıyordu. Sonra pes ederek arabadan indi, ellerini ceplerine sokarak kaportaya yaslandı. Henderson meslektaşlarından biriyle görüştü. Arkasından foto muhabirlerinden birine neler çektiğini sordu. Rebus tanımıştı adamı, adı Mungo bilmem-neydi galiba, eskiden Mairie'yle beraber çalıştıklarını biliyordu. Kadının telefonuna bir mesaj gelmişti, muhabirle konuşurken gözü ekrandaydı, sonra birini aradı. Kulağına telefonu yapıştırarak gürültüden uzaklaşıp Gayfield Karakolu'nun ön tarafında tam ortadaki bir öbek çim alana yürüdü. Sağına soluna boş şarap şişeleriyle hazır yemek ambalajları atılmıştı, Mairie konuşurken onları görünce kaşları çatıldı. Derken gözlerini kaldırıp ona baktı. Gülümsüyordu Rebus. Telefon görüşmesi boyunca Mairie bakışlarını ondan ayırmadı. Konuşması bitince çimlerin etrafından dolaştı. Rebus yeniden arabaya binmişti; kendini başka kimseye göstermesine gerek yoktu. Mairie Henderson yolcu koltuğuna oturdu, heybesini kucağına yerleştirdi.

"N'aber?" dedi.

"Sana da merhaba, Mairie. Gazetecilik nasıl gidiyor?"

Mairie dürüst cevap verdi; "Dikişlerinden sökülüyor. Ücretsiz bültenler ve İnternet arasında haber almak için para ödemeye istekli okurlar hızla azalıyor."

"Onlarla birlikte ilan gelirleri de tabii," diye tahmin etti Rebus.

Mairie iç çekti. "Bu da kesintileri getiriyor."

"Senin gibi bağımsız çalışanlara pek iş yok, o zaman?"

"Ortalıkta hâlâ yığınla haber var, John, ancak yazı işleri müdürleri karşılığında para vermekten hoşlanmıyorlar. Dikkatini çekmedi mi, bulvar gazeteleri, haber ve resim göndersinler diye rica ediyorlar *okurlarına*..." Mairie başını koltuğa yaslayıp bir saniyeliğine gözlerini yumdu. Rebus beklemediği bir merhamet duygusuna kapıldı birden. Yıllardır tanırdı bu kadını, o zamandan beri birbirlerine tüyolar verir, istihbarat paylaşırlardı. Şimdiye dek hiç böyle bezgin konuştuğunu duymamıştı.

"Belki sana yardım edebilirim."

"Todorov ve Riordan mı?" dedi Mairie gözlerini açıp ona dönerken.

"Tam üstüne bastın."

Karakola doğru işaret ederek, "Nasıl oluyor da sen şimdi içeride değil, buradasın?" diye sordu Mairie.

"Birinden iyilik görmeyi bekliyorum."

"Demek benden biraz kurcalamamı istiyorsun?"

"Beni iyi tanıyorsun, Mairie."

"Geçmişte sana çok iyiliğim dokundu, John, ama pek denge sağladığımız söylenemez."

"Bu defa farklı olabilir."

Mairie bıkkın bir kahkaha attı. "Hep böyle dersin."

"Pekâlâ, bana emeklilik armağanın olarak düşün."

Mairie dikkatle yüzüne baktı. "Ayrılmak üzere olduğunu unutmuştum."

"*Çoktan* ayrıldım. Corbyn açığa aldı."

"Neden yaptı bunu?"

"Sir Michael Addison denen ahbabıyla konuşurken ileri geri sözler söyledim."

"Bankerle?" Sesi yükseldiği gibi neşesi de yerine gelmişti Mairie'nin.

"Onunla Todorov arasında bir bağlantı var, uzak ama olsun."

"Ne kadar uzak?"

"Altı derece kadar."

"Yine de heyecan verici."

"Böyle düşüneceğini biliyordum."

"Hikâyeyi bana anlatacaksın demek?"

"Anlatabileceğim kadarını," diye düzeltti Rebus.

"Karşılığında tam olarak ne vereceğim?"

"Andropov denilen adamı."

"Şu Rus sanayici."

"Doğru."

"Geçenlerde ticaret heyetiyle birlikte şehre gelmişti."

"Hepsi gitti; Andropov burada kaldı."

"Bilmiyordum." Mairie dudaklarını büzdü. "Peki şimdi ne öğrenmek istiyorsun?"

"Adam kim, servetini nasıl yapmış. Bu da Todorov'a uzanıyor."

"İkisi de Rus diye mi?"

"Tanıştıkları çalındı kulağıma, çok eskiden."

"Ve?"

"Ve Todorov'un öldürüldüğü gece eski sınıf arkadaşıyla aynı barda kafa çekiyormuş."

Mairie Henderson kısık sesle bir ıslık çaldı. "Kimsenin haberi yok mu bundan?"

Rebus başını iki yana sallayarak karşılık verdi. "Dahası da var."

"Haberi yapacak olursam, amirlerin haber kaynağımın kim olduğunu şıp diye anlarlar."

"Haber kaynağın birkaç güne kadar sade vatandaş oluyor."

"Geri dönmeyecek mi yani?"

"Geri dönmek yok."

Kadının gözleri kısılmıştı. "Senin vereceğinden daha pis sırlar olduğuna kalıbımı basarım."

"Gerisini anılarıma saklıyorum, Mairie."

Kadın yine onu süzüyordu. "Sana bir hayalet yazar lazım," dedi. Hiç de şaka yapıyor gibi bir hali yoktu.

*

Scotsman gazetesi Holyrood Yolu'nun sonunda BBC ile Parlamento binasının karşısındaki modern bir tesiste çıkarılıyordu. Mairie Henderson yıllar önce orada kadrolu çalışmaktan ayrılmış olsa da hâlâ herkesin tanıdığı bir simaydı, kendine ait güvenlik kartı vardı.

"Nasıl kıvırdın bunu?" diye sordu Rebus danışmadaki forma adını yazarken. O ziyaretçi kartını yakasına takarken, Henderson parmağıyla burnuna vurdu. Danışma masasının arkasında geniş, bölmeleri olmayan bir ofis görünüyordu, en fazla dokuz ya da on kişiden oluşan bir çekirdek kadro vardı içeride. Rebus bunu belirtince Henderson onun eskide kaldığını söyledi.

"Bu günlerde gazete çıkarmak için çok adam gerekmiyor."

"Bundan pek hoşnut olmadığın belli."

"Eski binanın bir ruhu vardı. Yazı işleri servisi de bir haberi derlemek için canhıraş koşuşturan insanlarla doluydu. Gömleğinin kollarını dirseklerine kadar sıvamış müdür herkese sövüp sayardı. Sigaraları baca gibi tüten elemanlar gizlice metne kendi sözcüklerini eklemeye çalışır... kes yapıştır işini elle yaparlardı. Her şey böyle işlerdi..." Doğru sözcüğü aradı Mairie. Sonunda "tıkır tıkır" diye ekledi.

"Eskiden polis olmak da eğlenceliydi," dedi Rebus, "ama yanlış yaptığımız da olurdu."

"Senin yaşındakilerin maziyi özlemesi anlaşılır."

"Seninki anlaşılmaz mı?"

Mairie omuz silkmekle yetinip boş bilgisayarlardan birinin karşısına çöktü, Rebus'a kendine bir sandalye çekmesini işaret etti. Kirli sakallı, yarım ay şeklinde gözlük takmış orta yaşlarda bir adam yanlarından geçerken selam verdi.

"Hey, Gordon," dedi Henderson. "Şu şifre neydi, söyler misin?"

"Connery," yanıtı geldi.

Teşekkür eden Mairie adamın uzaklaşmasını izlerken hafifçe gülümsedi. "Buradakilerin yarısı," diye açıkladı Rebus'a alçak sesle, "beni hâlâ kadrolu sanıyorlar."

"Elini kolunu sallayarak içeri girmek bulunmaz nimet." Rebus'ın gözü şifreyi bilgisayara giren, sonra da Andropov adını arama kutucuğuna yazan Mairie'deydi.

"İlk adı ne?"

"Sergey."

Bir arama daha yaptı, aldığı ilk sonuçların yarısı elenmişti şimdi.

"İnternete her yerden bağlanabilirdik," dedi Rebus.

"Ama bu İnternet değil; haber veri tabanı."

"*Scotsman*'ın veri tabanı?"

"O ve aklına gelen her gazetenin kullandığı veriler." Parmağını ekrana götürdü. "Beş yüzü aşkın sonuç çıkıyor."

"Çok değil mi?"

Mairie bir bakış attı. "Hiçbir şey değil. Çıktısını alayım mı, yoksa ekranda mı incelersin?"

"Bir deneyelim."

Mairie ayağa kalkıp koltuğunu yana kaydırarak Rebus'ın ekrana yaklaşması için yer açtı. "Ben bir tur atayım, bakalım ne dedikodular var?"

"Burada ne yaptığımı soran olursa ne diyeceğim?"

Mairie bir an düşündü. "Ekonomi editörü olduğunu söylersin."

"Mantıklı."

Mairie yanından uzaklaşıp üst kata çıkan basamaklara yöneldi. Rebus sonuçları tıklayıp okumaya koyuldu. İlk birkaç makale Andropov'un iş anlaşmalarıyla ilgiliydi. Perestroyka ile birlikte devletin sanayi üzerindeki denetimi gevşeyince Andropov gibi adamlar baz metaller, madenler gibi alanlara yatırım yapabiliyorlardı. Andropov faaliyet alanını kömür ve çeliğe genişletmeden önce çinko, bakır ve alüminyum işinde ustalaşmıştı. Doğalgaz ve petrol girişimlerinde tökezlemiş ancak diğer alanlarda voliyi vurmuştu. Öyle büyük bir servetti ki yetkililer yolsuzluk gerekçesiyle ona soruşturma açmıştı. Soruyu hangi araştırmacı gazeteciye yönelttiğine bağlı olarak Andropov ya bir kahramandı ya da üçkâğıtçı. Yirmi dakika sonra Rebus kutucuğa kilit sözcük olarak "özgeçmiş" ekleyerek arama sonuçlarını daralttı. Karşılığında aldığı ödül Andropov'un kısa özgeçmişiydi. Aleksander Todorov'la aynı yıl, 1960'ta dünyaya gelmişti, Aleksander Todorov gibi o da Jdanov'da doğmuştu.

"Bak, sen," diye mırıldandı kendi kendine. Andropov'un hangi okullara ya da hangi üniversitelere gittiğine dair hiçbir bilgi yer almıyordu. Görüldüğü kadarıyla hayatının erken dönemine dair hiç

araştırma yapılmamıştı. Rebus bu defa Andropov adıyla Todorov'u birlikte girerek kesişen sonuçlara ulaşmayı denedi ama bir şey bulamadı. Ancak Todorov'un geçtiği sonuçlara göz gezdirirken şairin üniversite yılları hakkında birtakım bilgiler edindi – dünya genelinde on yedi bin sonuç vardı, demek ki Mairie haklıydı, Andropov adı altında çıkan beş yüz sonuç gerçekten devede kulaktı. Verdiği bazı dersleri indirmek mümkündü ama öğrencilerine yönelik uygunsuz davranışlarda bulunduğundan söz edilmiyordu. Belki de Andropov uydurmuştu bu masalı.

"Merhaba." Sakallı adam geri gelmişti.

"Günaydın," dedi Rebus. Adamın adının Gordon olduğunu hatırlıyordu, işte şimdi Gordon onun omzunun arkasında durmuş ekrana göz atıyordu.

"Todorov haberini Sandy yapıyor sanıyordum."

"Öyle. Ben sadece geçmişine dair bir şeyler ekliyorum."

"Ya." Gordon ağır ağır kafasını sallıyordu, aldığı yanıtı mantıklı bulmuş gibiydi. "Sandy hâlâ Gayfield Karakolu'nun önünde mıhlanmış duruyor öyleyse?"

"Son duyduğumda öyleydi."

"Aynasızlar bunu da ellerine yüzlerine bulaştıracaklar, bahse girer misin?"

"Kaybetmeyi göze almazdım," derken Rebus'ın ses tonu sert çıkmıştı.

"Neyse, sen kafanı kaldırma, dirsek çürüt bakalım..." Gordon gülerek uzaklaşıyordu.

Rebus arkasından duyulacak kadar yüksek sesle "Dallama," diye sövdü. Gordon duraksadı ama dönüp ona bakmadı, sonra yeniden yürümeye koyuldu. Ya yanlış duyduğunu düşünmüştü, ya da hırlaşmak istememişti besbelli. Rebus ekrandaki yazıları kaldığı yerden okumaya devam etti, bir Todorov sayfasını açıyordu, bir Andropov, derken tanıdık bir isim çıktı karşısına: Roddy Denholm. Rusya'daki Yeni Zengin tabakanın sanat eserlerine merak sardığını anlaşılıyordu. Müzayedelere döktükleri para rekor seviyelere fırlamıştı. Bir plütokrat eğer Picasso veya Matisse tablolarından birine sahip olma zorunluluğunu yerine getirmemişse, plütokrat sayılmazdı. Rebus ilgili haberlerden bazılarını ekrana getirdi. Yan-

larında Moskova, New York ve Londra'daki mezatlarda çekilmiş fotoğraflar da vardı. Şurada beş milyon, burada on... Andropov adı yüzeysel olarak geçerken kendisinden, başta Britanya sanatı olmak üzere en modern sanat eserlerine düşkün biri diye bahsediliyordu. Böyle olunca, Sotheby veya Christie benzeri kuruluşlar yerine galerilerden ve sergilerden akıllıca seçtiklerini satın alıyordu. Son yaptığı alımlar arasında iki Alison Watts, ayrıca Callum Innes, David Mach, Douglas Gordon ve Roddy Denholm'un birer çalışması yer alıyordu. Siobhan'dan duymuştu; Denholm'u, Parlamentoda düzenlenen sergiyi hazırlayan oydu, Riordan da onunla çalışmıştı. Haberin altında imzası olan gazeteci, "bütün bu sanatçılar İskoç olduğuna göre, Mr. Andropov burada uzmanlaşmaya başlıyor olabilir" diyen bir not düşmüştü. Rebus isimleri bir kâğıda not ederek yeni aramalara geçti. On beş dakika sonra Mairie Henderson elinde iki bardak kahveyle geri geldi.

"Sütlü, şekersiz."

"İdare eder herhalde," dedi Rebus teşekkür edercesine.

"Gordon'a ne söyledin?" Bir sandalye çekip yanına oturmuştu Mairie.

"Neden sordun?"

"Ona gıcık olduğunu düşünüyor."

"Bazı insanlar alıngan olur."

"Her ne dediysen, senin yönetimden olduğun sonucunu çıkarmış."

"Yeteneğim olduğunu biliyordum..." Rebus göz kırpmak için bir an başını ekrandan çevirdi. "Yazdır düğmesine tıklarsam, kâğıtlar nereden çıkacak?"

"Şuradaki yazıcıdan." Mairie odanın köşesine doğru parmağını kaldırdı.

"Gidip oradan almam gerekecek öyle mi?"

"Sen yönetimdensin, John. Söyle birine getirsin..."

28

Muhabirler sonunda Gayfield Karakolu'nun önünden çekilmişlerdi. Belki öğle yemeği vakti yaklaştığı için, belki de başka bir habere koştukları için. Siobhan Clarke epeydir Başmüfettiş Macrae ve Emniyet Amiri'yle toplantıdaydı. Macrae'nin hararetle bunu savunmasına rağmen Corbyn sorumluluğun Siobhan'ın omuzlarına yıkılmasından hoşnut değildi.

Corbyn ısrar ediyordu, "Fettes'den Müfettiş Starr'ı getirelim."

"Peki, amirim," dedi Macrae, nihayet pes ederek.

Sonra iç çekerek Clarke'a döndü, Başkomiser'in haklı olduğunu söyledi. Clarke omuz silkmekle yetinirken, Derek Starr'ı bağlatmak için telefonu eline almasını seyrediyordu. Yarım saat geçmeden Starr iki dirhem bir çekirdek Cinayet Büro'ya gelmiş, "moral konuşması" bahanesiyle ekibi toplamıştı.

"Moral dediği sakın moron olmasın?" diye sordu Hawes alçak sesle. Bu onun Clarke'ın yanında olduğunu anlatma biçimiydi. Clarke da minnettarlığını göstermek için gülümsedi.

Macrae'nin odasında yapılan son derece kısa bilgilendirme toplantısından çıkmış olan Starr iki ölüm arasındaki "belli belirsiz bağlantılara" odaklandı, bunlardan fazla bir anlam çıkarmayın, "bu aşamada henüz erken" diye ısrar ediyordu. Ekibin iki gruba ayrılmasını istedi, biri Todorov üstünde çalışacaktı, diğeri de Riordan'a yoğunlaşacaktı. Sonra dikkatini Siobhan Clarke'a yöneltti: "Komiser Clarke, irtibatı sen kuracaksın. Yani, eğer iki dava arasında bağlantı noktaları *varsa*, onları sen birleştireceksin." Etrafına baktı ve işlerin nasıl yürümesini istediğini herkes anladı mı diye sordu. Evet diye mırıldananların sesini Ray Reynolds'ın uzun uzadıya geğirmesi bastırmıştı.

"Acılı kıymalı fasulye," diye açıkladı Reynolds özür dilercesine, bu esnada diğer polis memurları önlerindeki defterlerle kâğıtları toparlamaya koyulmuşlardı. Clarke'ın masasındaki telefon çalıyordu, ahizeyi kaldırıp cevap verirken Starr'ın çektiği söylevin geri kalanını duymamak için bir kulağını parmağıyla tıkadı.

"Buyurun, ben Komiser Clarke."

"Müfettiş Rebus orada mı?"

"Şu anda değil. Yardımcı olabilir miyim?"

"Ben Stuart Janney."

"A, evet, Mr. Janney. Ben Komiser Clarke, Parlamento binasında karşılaşmıştık."

"Neyse, Komiser Clarke, sizin Rebus Aleksander Todorov'un banka hesabının ayrıntılarını istemişti de..."

"Sizde var mı?"

Clarke o sırada Hawes'la göz göze geli. "Bizi nereden arıyorsunuz, Mr. Janney?"

"Genel Müdürlük'ten."

"Bir, iki arkadaşım gelip sizden alsalar, olur mu?"

"Neden olmasın; oraya kadar yorulmak zorunda kalmam." Janney konuşurken burnunu çekiyordu.

"Teşekkürler. Bir saat daha orada mısınız?"

"Olmasam da zarfı yardımcıma bırakırım."

"Çok naziksiniz."

"Soruşturma nasıl gidiyor?"

"İlerleme kaydediyoruz."

"Bunu duyduğuma sevindim. Bu sabah gazetelerde Todorov'un ölümüyle evdeki yangın arasında ilişki kurduğunuz yazıyordu."

"Her okuduğunuza inanmayın."

"Yine de akıl alır gibi değil."

"Siz öyle diyorsanız, öyledir, Mr. Janney. Tekrar teşekkürler." Clarke telefonu yerine bırakıp Phyllida Hawes'a döndü. "Col'la seni sepetliyorum. Önce First Albannach genel müdürlüğüne gidiyorsunuz, Stuart Janney adında bir adamdan Todorov'un banka kayıtlarını alıyorsunuz."

"Teşekkürler," diye geveledi Hawes.

"Siz yokken ben de tüyeyim. Nancy Sievewright'a bir görüneyim bakalım, nasıl sevinir kimbilir..."

Starr ellerini çırptı, toplantının sona erdiği anlamına geliyordu bu, "tabii saçma sapan bir sorunuz yoksa," diye ekledi. El kaldırıp soru sormaya yeltenmeyin dercesine odadakileri süzüyordu. "Madem öyle," dedi gürleyerek, "herkes iş başına!"

Hawes gözlerini devirip kalabalığı yararak, hayran hayran Derek Starr'a bakıyor gibi duran Colin Tibbet'a sokuldu. Siobhan Clarke yanı başında bitiveren Todd Goodyear'ı fark etmişti.

"Sizce Müfettiş Starr benim burada kalmamı ister mi?" diye sordu Goodyear.

"Dikkatleri üzerine çekme yeter, dileyelim de seni fark etmesin."

"Nasıl yapacağım bunu?"

"Sen şu toplantı kayıtlarını dinliyorsun, değil mi?" Goodyear evet anlamında kafasını salladı. "Ona devam et, eğer kim olduğunu sorarsa, böyle sıkıcı bir işi üstlenmeyi düşünen tek ahmak olduğunu söylersin."

"Hâlâ onlardan ne çıkacağını düşündüğünüzü anlamış değilim aslında."

"Hiçbir fikrim yok," diye itiraf etti Clarke. "Ama talihin ne zaman güleceğini bilemezsin."

"Tamam öyleyse." Oysa Goodyear ikna olmuşa benzemiyordu. "Siz şimdi soruşturmanın iki kolu arasında köprü mü olacaksınız?"

"Galiba 'irtibat' bu demek oluyor."

"Basın toplantıları da yapacaksınız anlamına mı geliyor?"

Clarke burnundan nefes vererek yanıtladı. "Derek Starr kendinden başka kimseyi kameraların önünde istemez."

"Müfettişten çok pazarlamacıya benziyor."

"Çünkü o bir pazarlamacı," diye doğruladı Clarke. "Kendisini pazarlıyor. Sorun şu ki bu işi gayet iyi kıvırıyor."

"Kıskanmıyorsunuz yani?" Diğer dedektifler onlara omuz atıp duruyordu, herkes ofiste kendine bir parça yer bulma çabasındaydı.

"Müfettiş Starr işi götürür," diyerek noktayı koydu Clarke. Çantasını omzuna asarken Goodyear onu seyrediyordu.

"Bir yere mi gidiyorsunuz?"

"İyi bildin."

"Benim yapabileceğim bir şey?"

"Dinlemen gereken kasetler var ya, Todd."

"Müfettiş Rebus'a ne oldu?"

"Sahada çalışıyor." Açığa alındığını ne kadar az kişi bilirse, o kadar iyi diye düşünerek yanıt vermişti.

Hele de Rebus açığa alınmasına rağmen –daha doğrusu tam da *bu nedenle*– halen dava üzerinde çalışıyorken.

Nancy Sievewright diafondan Clarke'ın sesini duyunca hiç sevinmemişti. Ama sonunda aşağı inip dedektife kakao içmek istediğini söyledi.

"Yolun başında bir yer var."

Kafeye gittiklerinde içeceklerini sipariş edip karşılıklı deri koltuklara kuruldular. Sievewright sabahlamış gibiydi. Altında hâlâ mini eteği vardı, iplikleri sarkıyordu, üstüne de incecik kot mont giymişti, ama bacaklarını kalın siyah külotlu çorap örtüyordu, ellerini de parmaksız örgü eldiven. İçeceğine köpüklü kremayla puf şeker istemişti, yudumlayıp çiğnerken fincanı avuçlarının arasında tutuyordu.

"Mr. Anderson tacize devam ediyor mu?" diye sordu Clarke. Sievewright hayır anlamında başını sallayarak karşılık verdi. "Sol Goodyear'la görüştük," diye devam etti Clarke. "Meğer cesedin bulunduğu sokakta oturuyormuş, sen bize söylememiştin."

"Neden söylecekmişim?"

Clarke omuz silkti. "Sol kendini senin sevgilin gibi görmüyor galiba."

"Çünkü beni koruyor," diye terslendi Sievewright.

"Kimden?" dedi Clarke, fakat genç kadın buna yanıt vermeye istekli görünmüyordu. İçeride bangır bangır müzik çalıyordu, tavandaki hoparlör tam başlarının üzerindeydi. Gürültülü bir dans parçasıydı, Clarke'ın başını ağrıtmıştı. Kalkıp servis tezgâhına gitti, sesi biraz kısmalarını istedi. Tezgâhın arkasındaki görevli homurdanarak denileni yaptı ama çok da kısmadı.

"Burayı bu yüzden severim," diye açıkladı Sievewright.

"Çalışanlar kaba olduğu için mi?"

"Müzik olduğu için." Sievewright fincanının üzerinden Clarke'ı süzüyordu. "Ee, Sol *ne* anlattı benim hakkımda?"

"Kız arkadaşı olmadığını söyledi, o kadar. Onunla konuşurken aklıma takıldı..."

"Ne takıldı?"

"Saldırı gecesi."

"Bardaki çatlağın tekiydi..."

"Yok, Sol'a yapılan saldırıdan bahsetmiyorum; şairin uğradığı saldırı. Sol'dan mal almaya gidiyordun. Demek ki cesetle ya yokuşu *çıkarken* ya da inerken karşılaştın..."

"Ne fark eder?" Sievewright'ın ayakları oynuyordu, başını eğip baktı, sanki kontrolünden çıkmışlardı.

"Aslında çok şey fark eder. Senin dairene ilk geldiğim günü hatırlıyor musun?"

Sievewright kafasını salladı. Hatırlıyordu.

"Söylediğin bir şey vardı... Daha doğrusu söyleme *şeklin* önemliydi. Dün Sol'la konuştuğumdan beri bunu düşünüyorum."

Genç kadın oltaya gelmişti. Umursamamış gibi görünmeye çalışıyordu. "Ne?"

"Dedin ki, 'Ben *bir* şey görmedim.' Ama *bir* diye üstüne basarak söylemiştin, oysa çoğu kişi bu sözleri söylerken *hiçbir* şey demeyi seçer. Acaba sen o gün hem gerçeği gizliyor, hem de düpedüz yalan söylememeye mi çalışıyordun diye aklıma takıldı."

"Anlamadım?" Sievewright'ın dizleri titriyor, birbirine çarpıyordu.

"Diyorum ki belki de Sol'un kapısına gittin, zili çaldın, beklemeye koyuldun. Geleceğini biliyordu. Az sonra evine gelir düşüncesiyle orada durup bekledin. Belki cep telefonundan ulaşmayı bile denedin ama cevap alamadın."

"Çünkü o sıralarda bıçaklanıyormuş."

Clarke ağır ağır başını sallıyordu. "Onun kapısının önünde dururken ansızın yolun aşağısından bir sesler geliyor. Sen de köşeye kadar gidip bakıyorsun."

Fakat Sievewright kendinden emin bir tavırla başını iki yana sallıyordu.

"Peki," dedi Clarke kabullenircesine, "*bir* şey görmedin ama bir şeyler duydun, değil mi, Nancy?"

Genç kadın uzun uzun baktı Clarke'ın yüzüne, sonra gözlerini

kaçırıp kakaolu içeceğinden bir yudum daha aldı. Ağzını açıp konuşmaya başladığında söyledikleri müziğin gürültüsüne karışmıştı.

"Duyamadım," dedi Clarke.

"Evet dedim."

"Bir şeyler duydun?"

"Bir araba. Yanaştı ve..." Durakladı, gözlerini tavana dikmiş, sanki düşünüyordu. Derken yine Clarke'a baktı. "Önce inleme duyuldu. Sarhoşun teki kusacak herhalde diye düşündüm. Bir şeyler söylüyordu ama dili dolaşıyordu. Rusça da olabilirdi tabii. Olması mantıklı, değil mi?" Clarke'tan olumlu yanıt duymaya can attığı belliydi, Clarke da beklentisini yerine getirdi.

"Sonra bir araba mı geldi?"

"Yanaştı. Kapı açıldı, bir gürültü duydum, boğuk bir gümbürtü, iniltiler kesilmişti."

"Gelen aracın otomobil olduğunu nereden biliyorsun?"

"Sesinden kamyonet ya da kamyon olmadığı belliydi."

"Bakmadın yani?"

"Köşeyi döndüğümde çoktan gitmişti. Sadece duvarın dibine yığılmış bir ceset vardı."

"Neden çığlık attığını şimdi anlıyorum. Sen oradaki Sol sanmıştın."

"Önce evet. Ama sonra sokuldum, o olmadığını gördüm."

"Neden kaçmadın?"

"Şu karı koca gelmişti. Uzaklaşmaya çalıştım ama adam kal diye tutturdu. Sıvışsaydım, kendimi zora sokardım, yanlış mı? Size eşkâlimi verebilirdi."

"Doğru," dedi Clarke. "Sol olabileceği nereden aklına geldi?"

"Uyuşturucu işindeysen, düşman kazanırsın."

"Mesela?"

"Barın önünde onu bıçaklayan alçak gibi."

Clarke düşünceli bir edayla kafasını salladı. "Başka?"

Sievewright onun lafı nereye getirmeye çalıştığını anlamıştı. "Şairi yanlışlıkla öldürmüş olabilirler mi diyorsun?"

"Emin değilim." Bu ne kadar mantıklı olurdu? Kan izleri çok katlı otoparka kadar uzanıyordu, demek ki Todorov'a her kim saldırdıysa onu Sol Goodyear'la karıştırmış olamazdı. Fakat *son*

darbe... Belki de aynı şahıstı ama olmayabilirdi tabii. Sievewright tam üstüne basmıştı, satıcıların düşmanları olurdu. Bundan Sol'a söz etmeliydi, bakalım ona birilerinin adını verebilecek miydi? Kendine saklamayı tercih edebilirdi elbette, kendi intikamını kendi almak isteyecekti belki. Atılan dikişlerin tırtıklı izini silmek istercesine Sol'un kolunu ovuşturduğu geldi Clarke'ın gözünün önüne. İki çocuğu büyürken düşündü, Sol ve küçük kardeşi Todd, dedeleri hapiste ölmüş, anne ve babaları darmadağın olmuş iki çocuk. Acaba Todd hangi noktada ağabeyinden uzaklaşmaya karar vermişti? Peki, Sol buna üzülmüş müydü?

"Bir tane daha alabilir miyim?" diye sordu Sievewright, boş fincanını kaldırarak.

"Ismarlama sırası sende."

"Param yok ki."

Clarke iç çekerek bir beşlik sıkıştırdı eline. "Benimki yine cappuccino olsun."

29

"Bu adamı bulmak hiç kolay değildir," diyen Terence Blackman, ellerini iki yana açmış sallıyordu.

Blackman şehrin batı ucunda William Caddesi'nde çağdaş sanat galerisi işletirdi. Galeri, duvarları beyaz, yerleri kumlu ahşap parke iki odadan ibaretti. En fazla bir buçuk metre boyunda, hafif kamburu çıkmış sıska bir adam olan Blackman'in kılığı kıyafeti kendinden herhalde otuz veya kırk beş yaş daha genç işiydi. Tepesinde kalmış bir öbek saçı kahverengiye boyanmış görünüyordu, hatta pahalı bir saç ekme işleminden geçmiş bile olabilirdi. Ufak tefek gerdirmelerden sonra yüzünün derisi davul gibi gerilmişti, bu nedenle Blackman'in yüzünde görülebilecek ifadeler sınırlıydı. İnternet sitelerine bakılırsa Roddy Denholm'a aracılık yapıyordu.

"Şimdi nerede peki?" dedi Rebus birbirine karışmış tel elbise askılarına benzeyen heykelin etrafında dolaşırken.

"Melbourne'de galiba. Hong Kong da olabilir."

"Burada onun herhangi bir çalışması var mı?"

"Doğrusunu isterseniz, bekleme listesindeler. Altı kadar alıcı bekliyor, ne olursa ödemeye hazırlar."

"Rus mu bunlar?"

Blackman gözünü Rebus'a dikti. "Affedersiniz Müfettiş, Roddy'yi neden görmek istemiştiniz?"

"Parlamento için bir projede yer almış."

Blackman iç çekti. "Şu baş ağrısı iş."

"Mr. Denholm birkaç ses kaydı sipariş etmiş, onu yapan adam ölü bulundu."

"Ne?"

"Charles Riordan adında biri."

"Öldü mü?"

"Maalesef. Yangında..."

Blackman avuçlarıyla yanaklarına vurarak yazıklanıyordu. "Kasetler sağlam mı?"

Şimdi gözünü dikme sırası Rebus'taydı. "Üzüntünüzü ne güzel ifade ettiniz."

"Ah, tabii, elbette, ailesi için korkunç... Şey..."

"Bildiğim kadarıyla kayıtlar sağlam."

Blackman içinden şükrederek bunun sanatçımızla ilgisi ne diye sordu.

"Mr. Riordan cinayete kurban gitti, beyefendi. Acaba duyulmaması gereken bazı konuşmaları mı kaydetti diye araştırıyoruz."

"Parlamentoda mı yani?"

"Mr. Denholm'un projesi için Kentsel Dönüşüm Komisyonu'nu seçmesinin herhangi bir sebebi var mıydı?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Onunla görüşmek istememin nedenini şimdi anladınız. Belki cep numarası vardır?"

"Telefonunu genellikle açmaz."

"Ama mesaj bırakılabilir."

"Herhalde." Blackman numarayı vermeye pek istekli görünmüyordu.

Rebus üsteledi: "Eğer numarayı alabilirsem..." Simsar bir kez daha iç çekti, Rebus'a peşinden gelmesini işaret ederek gidip arka tarafta bir kapının kilidini açtı. Daracık bir ofisti burası, bu sandık odası kadar yer çerçevelenmemiş tuvaller ve tuvalsiz resim çerçeveleriyle doluydu. Blackman'in cep telefonu şarja takılıydı, fişi çekti, tuşlara basmaya koyuldu, sonunda ressamın numarası ekranda belirmişti. Rebus rakamları kendi telefonuna tuşlarken Denholm'un resimleri kaça gidiyor diye sordu.

"Değişir, ebatlara, malzemeye, çalışma süresine göre..."

"Kabataslak bir rakam?"

"Otuzla elli arası..."

"Binli rakam mı bunlar?" Rebus simsarın başıyla doğrulamasını bekliyordu.

"Yılda bunlardan kaç tane satar?"

Blackman kaşlarını çatmıştı. "Dedim ya, bekleme listesi var."

"Peki, Andropov hangisini satın aldı?"

"Sergey Andropov zevkli bir adamdır. Elimde Roddy'nin ilk yağlıboya çalışmalarından biri vardı, galiba Glasgow Sanat Okulu'ndan ayrıldıktan sonra yapmıştı." Blackman bir yandan da masasında duran bir kartpostalı eline aldı. Resmin kopyasıydı. "*Ümitsiz* adını vermişti ona."

Rebus'a sorarsan, bir çocuk eline aldığı bir çizgiyi gezdirmeye çıkarmıştı sanki. Ümitsiz durumu çok güzel özetliyordu.

"Roddy'nin video-öncesi çalışmaları arasında rekor fiyattan satıldı," diye ekledi simsar.

"Sizin cebinize ne kadarı girdi, Mr. Blackman?"

"Bir yüzde aldım elbette, Müfettiş. Şimdi izin verirseniz..."

Oysa Rebus konuyu kapatmaya niyetli değildi. "Ödediğim vergilerin sizlerin cebine girdiğini öğrenmek ne hoş."

"Eğer konu Parlamento komisyonuysa, hiç dert etmeyin, First Albannach Bank teminat verdi."

"Bedelini ödeyeceğine dair mi?"

Blackman başını sallamakla yetindi. "Şimdi gerçekten izin verin de..."

"Ne kadar cömertlermiş!"

"FAB güzel sanatların önemli bir destekçisidir."

Başını sallama sırası Rebus'a gelmişti. "Sadece birkaç soru daha soracağım, beyefendi. Andropov neden İskoç sanatına merak duyuyor bir fikriniz var mı?"

"Hoşuna gidiyor da ondan."

"Diğer bütün Rus milyonerlerle milyarderler için de geçerli mi bu?"

"Bazılarının yatırım amaçlı satın aldığından hiç şüphem yok, diğerleri de beğendikleri için alıyor."

"Bir de herkese ne kadar zengin olduklarını gösterme yolu olamaz mı?"

Blackman sırıtarak karşılık verdi. "Etkisi vardır tabii."

"Karayipler'deki yatları gibi. Benimki seninkinden büyük meselesi. Londra'daki malikâneler de öyle, süs bebeği eşlere takılan mücevherler..."

"Kesinlikle haklısınız."

"Yine de İskoçya'ya yönelik bu merakı açıklamaya yetmiyor." İki adam arkadaki ofisten çıkıp galeri alanına dönmüşlerdi.

"Bunlar eski dostlar, Müfettiş. Mesela Robert Burns'e tapar Ruslar, belki de onu komünizmin ideali olarak görürler. Hangi liderdi unuttum, galiba Lenin, demiş ki Avrupa'da başkaldırı olacaksa İskoçya'dan başlaması muhtemel."

"İyi ama bunların hepsi geçmişte kalmadı mı? Bizim burada bahsettiklerimiz kapitalist, komünist değil."

"Eski dostlar," diye tekrarladı Blackman. "Hâlâ devrim kartını masaya koyacaklarını düşünüyorlardır, kimbilir." Adam efkârlı bir edayla gülümserken Rebus onun eski tüfeklerden olduğunu düşündü. Tabii ya, neden olmasın? Rebus tamamen işçi sınıfından meydana gelmiş, maden ocaklarıyla dolu Fife'ta büyümüştü. Britanya'da ilk –belki de *tek*– Komünist Parlamento Üyesi'nin seçildiği yerdi Fife. 1950 ve 60'larda yerel yönetimde çok sayıda komünist vardı. Genel Grev'i hatırlamaya yaşı yetmese de Rebus teyzelerinden birinin ona TTBB ilanıyla ilgili anlattıklarını hatırlıyordu: barikatlar kurulmuş, köy ve şehirlerle bağlantı kesilmişti, kısaca tek taraflı bağımsızlık bildirgesi okunmuştu. Fife Halk Krallığı. Rebus kendi kendine gülümserken Terence Blackman'e doğru başını aşağı yukarı sallıyordu.

"Devrim derken bağımsızlık mı demek istediniz?"

"Şimdikilerden daha iyi bir iş çıkaramadılar..." Blackman'in cep telefonu çalmaya başlamıştı, elini cebine sokup çıkardı, Rebus'tan uzaklaşarak parmağıyla ekrana bir fiske vurdu, çağrıyı reddettiğini ima ediyordu.

"Vakit ayırdığınız için teşekkürler," diye mırıldandı Rebus kapıya yönelirken.

Kaldırıma ayak basar basmaz ressamın numarasını denedi. Uzun uzun çaldıktan sonra telesekreter devreye girip mesaj bırakmasını söyledi. Rebus da öyle yaptı, sonra başka bir numara tuşladı. Siobhan Clarke hemen açtı.

"Boş zamanının tadını çıkarıyor musun?"

"Bunu söyleyene bak, arkadan gelen espresso makinesinin sesi mi?"

"Merkezden çıkmam gerekti. Corbyn gitti, Derek Starr'ı geri getirdi."

"Öyle yapacağını biliyorduk."

"Biliyorduk," dedi Clarke. "Ben de Nancy Sievewright'la havadan sudan sohbet ediyorum. Todorov'un öldürüldüğü geceyi anlatıyor, biraz mal almak için Sol'un evine gitmiş. Fakat bildiğimiz gibi Sol başka yerdeydi. Ama Nancy bir arabanın yanaştığını duymuş, içinden biri çıkıp bizim şairi ensesinden vurmuş."

"İki kere mi saldırıya uğramış?"

"Öyle görünüyor."

"İkisini de aynı kişi mi yapmış?"

"Bilmiyorum. Acaba ikincisinde hedef Sol muydu diye düşünmeye başladım."

"Mümkün."

"Kuşkulusun."

"Nancy yakınında mı?"

"Tuvalete gitti."

"Her şeyi bırak, şunu dinle: Todorov'a otoparkta çullandılar, bu kadarını biliyoruz. Sendeleyerek dışarıya çıkar ama saldırgan kadın ya da erkek soğukkanlılıkla aracına biner ve işi tamamlamaya karar verir."

"Sence araba zaten otoparkta mıydı?"

"Yoo... Sokağa park etmiş de olabilir. Ne dersin, Şehir Meclisi binasını bir ziyaret etmeye değer mi? Videoyu bir daha izlemeye? Şimdiye dek sadece yayalara baktık..."

"Mobese merkezindeki arkadaşından King's Stables Yolu'na girip çıkan her aracın plakalarını bize göndermesini istesene." Clarke'ın bunun üstünde düşündüğü anlaşılıyordu. "Sorun şu, Starr makarayı gasp senaryosuna geri sarmaya başladı."

"Arabadan bahsetmedin mi ona?"

"Daha değil."

"Söyleyecek misin?" diye sordu dalga geçercesine.

"Bir seçenek de kendime saklamak, sen olsan öyle yapardın değil mi? Neyse, eğer ben haklıysam, o yanılıyor demektir, o zaman alkış alır mıyım?"

"Öğrenmeye başlıyorsun."

"Bunu biraz düşünmem gerek." Oysa Rebus onun yarı ikna olduğuna kalıbını basardı. "E, sen hangi iş üstündesin? Trafik uğultusu duyuyorum."

"Vitrinlere göz atıyorum."

"Külâhıma anlat." Clarke'ın sesi kısıldı. "Nancy geliyor. Kapatayım artık..."

"Söylesene, Starr yine şu 'geri geldim' konuşmalarından birini yaptı mı?"

"Sence?"

"Goodyear yalayıp yutmuştur mutlaka."

"Ben pek emin değilim. Ama Col'ın hoşuna gitti... Phil'le ikisini First Albannach'a gönderdim. Janney de Todorov'un banka kayıtlarını aldı."

"Uzun sürdü."

"Elinde çok iş vardı, Gleneagles'da Ruslarla yiyip içmekle meşguldü."

Rebus içinden Granton rıhtımında Cafferty ve Andropov'la dolaşmak da cabası diye geçirdi. Ama bir şey söylemek yerine hoşça kal diyerek telefonu kapadı. Etrafındaki dükkânlara bakmaya koyuldu, çoğu kadın giyim mağazalarıydı. Caledonian Otel'e iki dakikalık yürüyüş mesafesinde olduğunu fark etti.

"Kim tutar seni?" diye sordu kendine. Yanıt verdi: Hiç kimse.

Resepsiyona yürüdü, "Mr Andropov'un odasını" aramalarını istedi. Ama telefonu açan olmadı. Resepsiyonistin, not bırakmak ister miydiniz sorusuna başını iki yana sallayarak karşılık verip salına salına bara girdi. Tezgâhın arkasında Freddie yoktu. Bu kez gençten, sarışın bir kadın servis yapıyordu, Doğu Avrupalı aksanı vardı. Kadının ilk sorusunu Highland Park diye yanıtladı. Buz atmaya kalkınca kadının hem bu işte hem de İskoçya'da yeni olduğunu çakmıştı. Başıyla istemediğini işaret ederken nerelisin diye sordu.

"Cracow. Polonya."

Rebus kafasını sallamakla yetindi. Onun ataları da Polonyalıydı ama ülke hakkında tek bildiği bundan ibaretti. Bir bar taburesine ilişip önündeki kâseden birkaç fındık aldı.

Kadın bardağı doldurup önüne koydu: "İşte içkiniz."

"Biraz da su, lütfen."

"Hemen." Sesi sıkkın çıkıyordu, hata yapmak canını sıkmıştı. Bir sürahi dolusu musluk suyu geldi. Rebus bir damladan azını döktüğü bardağını elinde çevirmeye koyuldu.

"Birini mi bekliyorsunuz?" diye sordu kadın.

"Yanılmıyorsam, kendisi beni görmeye geldi." Rebus sesin geldiği yöne doğru döndü. Andropov aynı locada oturuyordu, kameraların dışında kalan kör noktada. Dudakları gülümsüyordu ama gözleri donuk bakıyordu.

"Yalakanız yanınızda yok mu?"

Andropov bunu duymazlıktan geldi. "Bir şişe su daha," ısmarladı. "Bu defa buzsuz olsun."

Barın arkasındaki kadın başını salladı, şişeyi buzdolabından çıkarıp kapağını açtıktan sonra sürahiye boşalttı.

"Söyleyin bakalım Müfettiş," dedi Andropov, "gerçekten beni görmeye mi geldiniz?"

"Buralardaydım. Terence Blackman'in galerisini ziyaret ediyordum."

"Sanata meraklı mısınız?" Andropov'un kaşları havaya kalkmıştı.

"Roddy Denholm'a meraklıyım. Hele şu okul çağına gelmemiş çocuklara yaptırdığı karalamalara."

"Dalga geçiyor gibi bir haliniz var." Andropov bardağını eline aldı. "Oda hesabıma yaz," dedi servis yapan kadına. Sonra Rebus'a döndü. "Buraya buyurun."

Rebus yerine kurulurken sordu: "Burası *o* loca mı?"

"Anlamadım."

"Aleksander Todorov'un buraya geldiği gece oturduğun loca."

"Bara geldiğinin farkında bile değildim."

"İçkisini Cafferty ödemişti. Şair gittikten sonra Cafferty gelip size katıldı." Rebus soluklandıktan sonra ekledi. "Yanınızda Ekonomik Kalkınma Bakanı da vardı."

"Etkilendim," dedi Andropov itiraf edercesine. "Gerçekten. Lafını esirgeyen bir adam olmadığınız belli."

"Satılık da değilim."

"Bundan eminim." Rus yine gülümsüyordu ama bu gözlerine yansımıyordu.

"E, Jim Bakewell'le ne konuşuyordunuz?"

"Size tuhaf gelebilir ama ekonomik kalkınmadan bahsediyorduk."

"İskoçya'da yatırım yapmayı mı düşünüyorsunuz?"

"Burayı sevimli buluyorum."

"Ama sizin ilginizi çeken şeyler bizde yok, ne gaz, ne kömür ne de çelik..."

"Aslında gaz da var, kömür de. Tabii bir de petrol."

"Yirmi yıllık ömrü var."

"Kuzey Denizi için evet, ama batıdaki karasularını unutmayın. Atlantik'te tonlarca petrol var, Müfettiş, önünde sonunda teknolojiyi ele geçireceğiz, onu oradan çıkarmayı başaracağız. Ayrıca alternatif enerjiler de var, rüzgâr ve dalga."

"Parlamentodaki sıcak havayı da siz unutmayın." Rebus içkisinden bir yudum almış, damağında zevkini çıkarıyordu. "Bunlar Edinburgh'da metruk arazilere göz dikmenizi açıklamaya yetmez."

"Gözünüz *açık* geziyorsunuz, değil mi?"

"Buranın havasından herhalde."

"Mr. Cafferty yüzünden mi?"

"Olabilir. Siz nasıl tanıştınız?"

"İş icabı, Müfettiş. Tamamen yasal, sizi temin ederim."

"Moskova'daki yetkililer sizi bu nedenle mi alaşağı etmeye hazırlanıyorlar?"

"Siyaset," diye açıkladı Andropov acıklı bir yüz ifadesiyle. "Bir de gereken cepleri doldurmayı reddetmek."

"Öyleyse ibret olsun diye mi cezalandıracaklar?"

"Su akar yatağını bulur..." Andropov bardağını kaldırıp dudaklarına götürdü.

"Nice zengin adam Rusya'da cezaevinde. Onlardan biri olurum diye korkunuz yok mu?" Andropov buna omuz silkerek karşılık verdi. "İyi, burada pek çok dostunuz var, şanslısınız. Yalnızca İşçi Partisi değil İUP de. İnsanın aranan biri olduğunu bilmesi hoş olsa gerek." Rus hâlâ ağzını açıp tek kelime etmemişti, Rebus da konuyu değiştirmeye karar verdi. "Bana Aleksander Todorov'u anlatsanıza."

"Ne öğrenmek istiyorsun?"

"Öğretim görevlisi olduğu okuldan öğrencilerle fazla sıkı fıkı olduğu için atıldığını söylemiştiniz."

"Öyle mi?"

"Onun hakkında kayıtlarda hiçbir şey bulamıyorum."

"Ben çenemi kapalı tutuyordum ama Moskova'da çok kişi biliyordu."

"Bunu anlattınız ama ikinizin birlikte büyüdüğünü söylemeyi unuttunuz, ilginç, hem de aynı yaşlarda, aynı mahallede..."

Andropov yine gözünü Rebus'a dikti. "Bir kere daha belirtmem gerek, çok etkilendim."

"Onu ne kadar tanırdınız?"

"Pek tanımazdım. Galiba Aleksander'in nefret ettiği her şeyi temsil eden biriydim. Ona sorsaydınız, anlatırken 'açgözlü' ve 'acımasız' sözcüklerini kullanırdı, bense 'özgüven' ve "dinamizm" demeyi tercih ederim."

"Eski kuşak Komünistlerden miydi?"

"İngilizce bir söz vardır, bilir misiniz, 'bolshie'? Kökü Rusça 'bolşevizm' ile aynıdır. Bolşevikler de hayli acımasızdı ama bugünlerde *bolshie* sadece sakar ya da huysuz anlamına geliyor... Aleksander da öyleydi."

"Edinburgh'da yaşadığını biliyor muydunuz?"

"Yanılmıyorsam, bir gazetede okumuştum."

"Hiç karşılaştınız mı?"

"Hayır."

"İlginç, burada içmeye başlamış..."

"Öyle mi?" Andropov yine umursamazca omuzlarını kaldırdı, ağzına bir yudum su aldı.

"Yani birlikte büyüyen, ayrı yollarda ünlü olan iki adam, ikiniz de Edinburgh'dasınız ama birbirinizle temasa geçmiyorsunuz?"

"Birbirimize söyleyecek hiçbir şeyimiz yoktu," diye belirtti Andropov. Sonra sordu, "Bir içki daha alır mısınız, Müfettiş?"

Rebus bardağındaki viskinin bittiğini o zaman fark etmişti. Başıyla istemediğini işaret ederek locadaki yerinden kalktı.

"Uğradığınızı Mr. Bakewell'e mutlaka ileteceğim," dedi Andropov.

"Dilerseniz Cafferty'ye de iletin," diye cevabı yapıştırdı Rebus. "O size anlatır, aklımı bir yere taktığımda, asla peşini bırakmam."

"Ne kadar da birbirinize benziyorsunuz... Sizinle sohbet etmek bir zevkti, Müfettiş."

Rebus dışarı çıkar çıkmaz uçuran rüzgârda bir sigara yakmaya çalıştı. Taksi önünde durduğunda ceketinin uçlarını siper etmişti, böylece İP Üyesi Megan Macfarlane ile yardımcısı Roddy Liddle, karşılarına bakarak otel lobisine doğru ilerlediklerinde onu görmediler. Rebus dumanını göğe doğru üflerken kafasında tartıyordu, acaba Sergey Andropov bir önceki ziyaretçisinin kim olduğunu anlatır mıydı?..

30

West End polis karakolundaki daracık Cinayet Masası bürosuna giren Siobhan Clarke alkışlarla karşılandı. Altı masadan yalnızca ikisi doluydu ama o iki kişi de minnet duyduklarını göstermek istemişlerdi.

"Ray Reynolds'ı dilediğin kadar tutabilirsin, hiç sakıncası yok," dedi Müfettiş Shug Davidson bir yandan sırıtarak. Sonra Adam Bruce adında bir polis memurunu tanıştırdı. Davidson konuşurken ayaklarını masaya kaldırmıştı, koltuğu da arkaya kaykılmıştı.

"Bu kadar yoğun çalıştığınızı görmek ne güzel," dedi Clarke. "Diğerleri nerede?"

"Noel alışverişi yapıyorlar herhalde. Bu yıl senden bir hediye bekleyeyim mi, Shiv?"

"Ray'i hediye paketine sarıp geri postalamayı düşünüyordum."

"Aklından bile geçirme. Sol Goodyear'dan neşeli bir şey çıktı mı?"

"Doğru tanımın 'neşeli' olduğundan pek emin değilim."

"Gıcık bir herif, değil mi? İnsan kardeşinden bu kadar mı farklı olur! Todd'ın her pazar kiliseye gittiğini biliyor muydun?"

"Söylemişti."

"Dağlar kadar fark var..." Davidson aynı anda başını ağır ağır iki yana sallıyordu.

"Konuyu değiştirip biraz Larry Fintry'den bahsetsek?"

"Ne olmuş ona?"

"İçeride mi?"

Davidson dudak büktü. "Nezarethaneler neredeyse patlamak üzere, Shiv, sen de biliyorsun."

"Kefaletle serbest?"

"Şu sıralar soykırım ve yamyamlık dışında kefaleten serbest bırakmak kaçınılmaz."

"Peki onu nerede bulabilirim?"

"Bruntsfield'de bir pansiyonda."

"Nasıl bir pansiyon?"

"Bağımlıların kaldığı bir yer. Fakat günün bu saatinde orada olduğunu sanmam." Davidson saatine göz attı. "Hunter Meydanı'nda olabilir ya da Meadows'da."

"Daha demin Hunter Meydanı'nda bir kafedeydim."

"Etrafta uçuk kaçık birilerini görmedin mi?"

"Sokakta yaşayan birkaç kişi gördüm," diye düzeltti Clarke. Gözünden kaçmamıştı, Bruce gözünü bilgisayar ekranına kilitlemiş çalışır görünürken aslında Mayın Tarlası oynuyordu.

"Eski hastanenin arka tarafındaki banklarda olabilir," diye devam etti Davidson, "oralarda takılır bazen. Hoş, hava biraz soğuk bugün. Grassmarket ve Cowgate'teki uğrak yerler de mümkün... Onu görüp ne yapacaksın?"

"Birisi Sol Goodyear'ın kellesine ödül mü koydu diye merak ediyorum."

Davidson bir kahkaha patlattı. "Küçük pislik buna değmez."

"Olsun..."

"Hem aklı başında olan kimse bu işi Deli Larry'ye vermez. Demek oluyor ki Shiv, Sol borcu yüzünden Larry'yi sıkıştırdı. Sonra da bir daha ona zırnık koklatmayacağını söyleyince, Larry'nin şalterleri attı."

"Tellerini yeniden sarmalı, o herife bu lazım," diye araya girdi memur Bruce gözünü ekrandaki oyundan ayırmadan.

"Eğer niyetin Deli Larry'nin ardına düşmekse, benim için hava hoş," dedi Davidson, "ama ondan bir şey çıkmaz, söyleyeyim. Üstelik hâlâ Sol Goodyear'ı hedef tahtasına oturttuklarına ikna olmadım."

"Düşmanları vardır."

"Ama dostları da var."

Clarke gözlerini kısmıştı. "Yani?"

"Dedikodulara göre Koca Ger işe almış onu. Tam 'iş' sayılmaz, Cafferty için satıyormuş."

"Buna dair herhangi bir kanıt?"

Davidson başını salladı. "Seninle telefonda konuştuktan sonra birkaç kişiyi aradım, kulağıma çalınanlar böyle. Ama sana bir şey soracağım..."

"Ne?"

"Kuşlar söyledi, sizin soruşturmanın başına geçmesi için Derek Starr'ı Fettes'den geri getirmişler." Yan masadaki Bruce hafifçe kıkırdamaya başlamıştı. Davidson ekledi, "Kötü bir şaka gibi."

"Göreve Derek'i getirecekler herhalde, rütbesi benimkinden yüksek."

"Amirlerin senden bir şikâyetleri yok gibiydi, ne de şu adına Rebus denen Müfettiş'ten..."

Clarke hemen atıldı, "Reynolds'ı sahiden yolluyorum buraya."

"Derek Starr'dan izin alman gerekir."

Clarke gözlerini ona dikince Davidson bir kahkaha patlattı. "Fırsatın varken keyfine bak," diyen Clarke kapıya yürüdü.

Arabasına bindiğinde Gayfield'den uzak durmak için daha ne yapabilirim diye düşündü. Yanıt, hiçbir şeydi. Rebus mobese kameralarından söz etmişti. Dönüp Şehir Meclisi binasına gitse, dilekçe mi verseydi? Yoksa Megan Macfarlane'i arayıp bir randevu daha mı isteseydi? Bu defa görüşeceği konu Charles Riordan ve kadının komisyon toplantısını banda kaydetmesi olacaktı. Tabii bir de Jim Bakewell vardı, Rebus ondan neden Sergey Andropov ve Koca Ger Cafferty'yle buluşup içki içtiğini sormasını istemişti.

Cafferty...

Şehre kâbus gibi çökmüştü sanki, öte yandan Edinburgh sakinlerinin pek azı onun varlığından haberdardı. Rebus meslek hayatının yarısını gangsteri çökertmek için harcamıştı. O emekli olunca da sorun başına kalacaktı, istediği *için* değil, Rebus işin peşini bırakmayacağı için mecbur bırakacaktı onu. Kendinin başaramadığını ondan isteyecekti. Siobhan'ın aklına yine geç saatlere kadar ofiste kaldıkları geceler takılmıştı, Rebus uğraştığı en sinir bozucu, çözülmemiş davaları sayardı bir bir. Peki, Siobhan ne yapacaktı bunlarla, ona miras kalacak dosyalarla? Fazladan ağırlık olacaklarını hissediyordu. Evde kalay alaşımı bir çift mumluk vardı, halası ona kalmasını vasiyet etmişti. Onları atmaya bir türlü eli git-

mezdi, bu nedenle bir çekmecenin arkasında yan yatmış dururlardı. İşte Rebus'ın eski dava dosyalarına Siobhan'ın uygun gördüğü yer de orasıydı.

Telefonu çalıyordu, 556'lı bir numaraydı: Gayfield Karakol Merkezi'nden arıyorlardı. Açarken, bil bakalım kim diye geçiyordu aklından.

"Alo?"

Kim olacak, Derek Starr'dı. "Benden habersiz tüymüşsün," dedi, sesindeki şakacı tını suçlamayı biraz hafifletme çabasıydı besbelli.

"West End'de bir görüşmem vardı."

"Ne hakkında?"

"Sol Goodyear."

Bir anlık sessizlik oldu. "Hatırlatsana."

"Todorov'un bulunduğu yerin yakınında oturuyor. Cesedi bulan da onun arkadaşıydı."

"Sonra?"

"Birkaç noktayı doğrulamak istedim, o kadar."

Bir şey sakladığını nasıl da sezmişti ama Siobhan da bu konuda adamın elinden bir şey gelmeyeceğini *bal* gibi biliyordu.

"O zaman kaçta burada olmanı bekleyelim, Komiser Clarke?"

"Gideceğim bir yer daha kaldı, Şehir Meclisi'ne uğrayacağım."

"Mobeseler?"

"Doğru. Yarım saate kadar orada olurum herhalde."

"Rebus'la konuştun mu?"

"Hiç haber yok."

"Başmüfettiş Macrae açığa alındığını söyledi."

"Doğru söylemiş."

"Pek hoş bir jübile olmamış, ha?"

"Başka diyeceğin var mı, Derek?"

"Sen benim sağ kolumsun, Siobhan. Arkamdan iş çevirmediğin sürece öyle kalacaksın."

"Tam olarak ne demek istiyorsun?"

"Bundan böyle Rebus'ın kötü huylarını kapmanı istemiyorum."

Siobhan da daha fazlasını duymak istemiyordu, görüşmeyi sonlandırdı. "Kendini beğenmiş pislik," diye homurdanarak kontak anahtarını çevirdi.

"Dün akşamı nasıl geçirdin, bakalım?" diye soruyordu Hawes. Colin Tibbet direksiyonda, o yolcu koltuğundaydı.

"Arkadaşlarla birkaç kadeh içtik." Göz ucuyla Phil'e baktı. "Kıskandın mı?"

"Seni kıskanıyorum, bir de şu biracı dostlarını. Kıskanıyorum, Col."

"Ben de öyle tahmin etmiştim," dedi Colin sırıtarak. Yan yollarla kırlık alanlardan geçerek şehrin güneydoğusuna gidiyorlardı. Bölge halkının çoğu, FAB'e yeni genel müdürlük binasını önceden doğal koruma alanı olarak ayrılmış bir yere inşa etme izni verilmesine şaşırmamıştı. Bir porsuk yuvasının yeri değiştirilmiş, dokuz delikli bir golf sahası yalnızca çalışanlara tahsis edilmek üzere satın alınmıştı. Dev gibi cam bina Royal Infirmary hastanesinden bir kilometre bile uzak değildi, Hawes'a göre bu, onca banknotu sayarken parmakları kesilen banka çalışanları için büyük kolaylıktı. Diğer yandan, eğer FAB şirketi kendi özel sağlık revirini kursa buna da şaşırmazdı.

"Madem sordun, söyleyeyim, ben evden çıkmadım," diye devam etti Hawes, kırmızı ışıkta durmak üzere yavaşlayan Colin'i seyrederek. Sürücü kurslarında öğrettikleri gibi durmuştu, hemen frene basmadan vites küçülterek. Şimdiye kadar karşılaştığı herkes sürücü sınavını geçer geçmez o manevra kuralını kulak arkası etmişe benziyordu, tabii Colin dışında. Phil onun iç çamaşırlarını ütülediğine de bahse girebilirdi.

Her iflah olmaz kusurunu fark etmesine rağmen hâlâ bu adamdan hoşlanıyor olması giderek canını sıkmaya başlıyordu. Yoksa sığınacak bir liman mıydı onun için? Peşinde bir erkek olmadan yaşayamayacağı fikrinden nefret ederdi aslında, gelgelelim durum öyle görünmeye başlamıştı.

"Televizyonda iyi bir şeyler var mıydı bari?" diye sordu Col.

"Erkeklerin nasıl kadınlaştığı hakkında bir belgesel izledim." Uyduruyor muydu yoksa doğru mu söylüyordu, anlamaya çalışırca-

sına yüzüne baktı Col. "Gerçekten," dedi Phil. "Musluk suyu östrojen deposu çünkü. Çok içersen göğüslerin büyümeye başlıyor."

Col bir an kafa yorduktan sonra sordu. "Östrojenin musluk suyunda ne işi var?"

"Anlatmamı ister misin?" Tuvalet sifonu çekme hareketi yaptı. "Sonra, yediğin ette de bir sürü katkı maddesi var. Kimyasal dengeni bozuyor."

"Ben kimyasal dengemin bozulmasını istemem."

Buna gülünürdü işte. "Ama bir şeyleri açıkladığı kesin," diyerek dalga geçti Colin'le.

"Ne?"

"Derek Starr'dan hoşlanmaya başlamanı mesela." Colin'in kaşları çatılınca yine kahkahalara boğulmuştu. "O nutuk çekerken sen nasıl da pürdikkat... *Gladyatör*'deki Russell Crowe vardı sanki karşında ya da *Cesur Yürek*'teki Mel Gibson."

"*Cesur Yürek*'i sinemada seyretmiştim," dedi Tibbet. "Seyirci ayaktaydı, sevinç çığlıkları atıyordu, yumruklar havadaydı. Hiç öyle bir şey görmedim."

"Bunun nedeni İskoçların kendilerini nadiren iyi hissetmeleri."

"Sence bağımsızlığa ihtiyacımız var mı?"

"Olabilir," dedi. "First Albannach gibiler güneyi delik deşik etmediği sürece elbet."

"Geçen yıl ne kadar kâr etmişler?"

"Sekiz milyar dolaylarında bir rakam."

"Sekiz milyon mu demek istiyorsun?"

"Sekiz *milyar*," diye tekrarladı Hawes.

"İmkânsız."

"Sen bana yalancı mı diyorsun?" Bu adam nasıl oluyor da o farkına bile varmadan bir yolunu bulup sohbetin seyrini değiştirmeyi başarıyor diye merak içindeydi.

"Merak ediyorsun, değil mi?" diye sordu Tibbet.

"Neyi?"

"Asıl gücün sahibini." Tibbet bir an için gözlerini çevirip yüzüne baktı. "Daha sonra bir şeyler yapmaya ne dersin?"

"Seninle birlikte mi?"

Tibbet omuz silkti. "Noel fuarı bu gece açılıyor. Oraya gidebiliriz."

"Olabilir."

"Sonra da bir yerde bir şeyler yeriz."

"Bir düşüneyim."

First Albannach Bank'ın Genel Müdürlük bahçesine giden kapılardan geçmek üzere sinyal verdiler. Karşılarında cam ve çelik karışımı dört katlı, bir sokak kadar uzun bir bina duruyordu. Bekçi kulübesinden biri çıkıp isimlerini ve aracın plakasını not etti.

"Park yeriniz altı-sıfır-sekiz," dedi. Binaya daha yakın çok sayıda boş park yeri olmasına rağmen Hawes arkadaşının 608'i itirazsız kabul etmesini seyretti.

Tibbet el frenini çekerken, "Dert etme," dedi Hawes, "buradan yürüyebilirim."

Birlikte yürürken sıra sıra dizilmiş spor arabaların, dört kapılı steyşınların ve dört çekerlerin yanından geçiyorlardı. Dört bir yan bahçe düzenlemesinden geçmişti, ana binanın hemen arkasından katırtırnaklarıyla golf alanına ait çimenliklerden biri görünüyordu. Sürme kapılar yana açılır açılmaz kendilerini üç katlı bir avluda buldular. Danışma masasının ardında dükkânlar sıralanmıştı: eczane, süpermarket, kafe ve gazeteci. İlan panosu kreş, jimnastik salonu ve yüzme havuzu hakkında bilgiler veriyordu. Yürüyen merdivenler bir üst kata çıkarken onun üstündeki katlara ön yüzü cam asansörlerle ulaşılıyordu. Danışma görevlisi gülümseyerek karşıladı onları.

"FAB'e hoş geldiniz. Şurayı imzalarsanız sevinirim, bir de fotoğraflı kimliğiniz lütfen..."

Söyleneni yaptılar, kadın Mr. Janney'in toplantıda olduğunu ama sekreterinin kendilerini beklediğini bildirdi.

"Üçüncü kat. Asansörün başında sizi karşılayacak." Danışma görevlisi yine gülümseyerek ikisine de birer plastik geçiş kartı uzattı. Metal dedektörle güvenlik görevlisinin taramasından geçip anahtarlarını, cep telefonlarını ve bozuk paralarını bıraktıkları yerden aldılar.

Hawes görevliye döndü, "İhbar falan mı aldınız?"

"Kod yeşil," dedi adam ciddi bir sesle.

"Neyse, rahatladım."

Asansörle üçüncü kata çıktılar, karşılarında siyah pantolonlu

genç bir kadın duruyordu. Elinde A4 boyutlarında sarı bir zarf vardı. Hawes zarfı alırken kadın başını hafifçe öne eğdi, sonra arkasına dönüp, sonu görünmeyen koridorda uzaklaşmaya koyuldu. Tibbet asansörden dışarı adım atma fırsatı dahi bulamamıştı, Hawes geri adım atarak kabine bindiği anda kapılar kapandı ve az sonra giriş katındaydılar. Binaya gireli henüz üç dakika olmadan soğuk havaya çıkmışlardı yine, nasıl olduğunu anlamamışlardı bile.

"Burası bir işyeri binası değil," dedi Hawes. "Tam bir makine."

Tibbet dişlerinin arasından ıslık çalarak aynı fikirde olduğunu ima ederken gözleri otoparkı tarıyordu.

"Biz nereye park etmiştik?"

"Dünyanın öbür ucuna," dedi Hawes, asfalt zeminde yürümeye koyuldu.

Yeniden yolcu koltuğuna oturunca zarfı açtı, içinden onlarca dosya kâğıdı çıkmıştı: hesap hareketlerinin fotokopileri. Ön sayfaya sarı bir Post-it iliştirilmişti. Notta el yazısıyla Todorov'un başka yerlerde de fonları bulunduğunun tahmin edildiği, müşterinin de hesabı açarken bunu belirttiği yazıyordu. Moskova'daki bir bankaya tek bir para transferi yapılmıştı. Notun altında "Stuart Janney" imzası vardı.

"Adamın durumu hiç fena değilmiş," dedi Hawes. "Vadesiz hesabında altı bin, vadelide on sekiz bin." İşlem tarihlerine bakıyordu: Ölümüne yakın tarihlerde ne kayda değer bir para yatırmış ne de çekmişti, ölümünden sonra da hiç işlem olmamıştı. "Nakit kartını her kim aldıysa kullanmamış herhalde."

"Hesabı tamamen boşaltabilirlerdi oysa," diye kabul etti Tibbet. "Yirmi dört bin... Açlıktan nefesi kokan bir sanatçı için çok fazla."

"Çatı katları bu günlerde pek revaçta değil galiba," dedi Hawes. Bir yandan da telefonuna bir numara tuşlamakla meşguldü. Clarke cevap verince önemli noktaları ona aktardı. "Öldürüldüğü gün yüz kâğıt çekmiş."

"Nereden çekmiş?"

"Waverley İstasyonu'ndaki ATM'den." Hawes birden kaşını kaldırdı. "Neden Edinburgh'dan giderken bindiği istasyon başka, döndüğü başka?"

"Charles Riordan'la buluşmuştu. Riordan'ın sık gittiği Hint lokantası oralardaydı galiba."

"Artık bunu doğrulatamayız, değil mi?"

"Öyle görünüyor," diye kabul etti Clarke. Hawes'ın kulağına arkadan gürültüler geliyordu; yine de Gayfield Karakolu her zamankinden daha sakin gibiydi.

"Sen neredesin, Shiv?" diye sordu.

"Şehir Meclisi binasındayım, mobese kayıtlarını istemeye geldim."

"Merkeze dönmen ne kadar sürer?"

"Bir saat falan."

"Canın sıkkın gibi. Sevgili Müfettişimizden haber var mı?"

"Starr'ı değil Rebus'ı soruyorsun herhalde, sorunun yanıtına gelince: hayır."

"Ona bankayı anlatsana," dedi Tibbet.

"Colin sana söylememi istiyor, First Albannach'a ilk ziyaretimizden çok memnun kaldık."

"Işıl ışıldı, değil mi?"

"Daha kötü yerlerde kalmıştım; buranın tek eksiği su yolları."

"Stuart Janney'i gördünüz mü?"

"Toplantıdaymış. Doğrusunu istersen, tam bir üretim harikası. Girmemizle çıkmamız bir oldu."

"Hissedarlarını koruyorlar. Yaptığın kâr on milyara ulaşınca, tek bir kötü reklama bile göz yumamazsın."

Hawes bunu duyunca Colin Tibbet'a döndü. "Siobhan geçen yılki kârın *on milyar* olduğunu söylüyor."

"Aşağı yukarı," dedi Clarke.

"Aşağı yukarı," diye tekrarladı Hawes, Tibbet'in duyması için.

"İnsanın aklı almıyor," dedi Tibbet usulca, bir yandan da olamaz dercesine başını sallıyordu.

Hawes gözünü ondan alamıyordu. Öpülesi dudaklar diye iç geçirdi.

Yaşı ondan küçüktü, deneyimi daha azdı. Üstünde çalışması gereken noktalar vardı, belki bu gece başlardı.

"Sonra konuşuruz," dedi Clarke ve telefonu kapattı.

31

Dr. Scarlett Colwell George Meydanı'ndaki ofisinde Rebus'ı bekliyordu. Üst katlardaki ofisin manzarası penceredeki çift cam buğulanmadığı sürece harika olurdu.

"Bunaltıcı, değil mi?" dedi özür dilercesine. "Kırk yıl önce inşa edilmiş ve yıkılmak dışında başka bir işe yaramaz."

Rebus'ın dikkatini raflarda duran Rusça ders kitapları çekmişti. Marx ve Lenin'in alçı büstleri rafların iki ucunda kitapları destekliyordu. Karşıdaki duvara posterler, kartpostallar yapıştırılmıştı, Başkan Yeltsin'in dans ederken çekilmiş fotoğrafı da vardı aralarında. Colwell'ın çalışma masası pencerenin yanına yerleştirilmişti ama yüzü odaya dönüktü. İki masa yan yana çekilerek etrafında dizili sekiz sandalyeye anca alan açılmıştı. Yerde bir su ısıtıcı duruyordu, kadın çömelmiş, iki fincana kaşıkla kahve koymakla meşguldü.

"Süt?"

"Teşekkürler," dedi Rebus kadının kabarık saçlarından gözünü alamayarak. Üzerine yapışan etek kalçalarını belirginleştirmişti.

"Şeker?"

"Süt yeterli."

Isıtıcıdaki su kaynıyordu, kahvenin üstüne döktü, ayağa kalkmadan önce Rebus'a fincanını uzattı. Ayakta dururken neredeyse burun burunaydılar, sonra kadın yine yerin darlığı için özür dileyerek masasının arkasına geçti. Rebus masaya kalçasını dayayarak rahatlamıştı.

"Beni kabul ettiğiniz için teşekkür ederim."

Colwell kahvesini üflüyordu. "Hiç önemli değil. Mr. Riordan'ın başına gelenleri duyunca yıkıldım."

"Şiir Kütüphanesi'nde mi karşılaşırdınız?"

Colwell başıyla doğruladıktan sonra yüzüne düşen saçlarını geriye attı. "Bir de Sözün Gücü'nde."

Kafa sallama sırası Rebus'taydı. "Mr. Todorov'un okuma günleri düzenlediği kitabevi değil mi orası?"

Colwell parmağını duvara yöneltti. Rebus o tarafa bakınca şairane bir poz atan Aleksander Todorov'un fotoğrafını gördü, bir kolu havada, ağzı açık çıkmıştı.

"Kitabevine benzemiyor," dedi Rebus.

"Etkinlik daha geniş bir yerde yapılmıştı, Nicolson Caddesi'ndeki kafede. Buna rağmen tıklım tıklımdı."

"Aradığı ortamı bulmuş galiba." Rebus resmi yakından inceliyordu. "Bunu siz mi çektiniz, Dr. Colwell?"

"Pek beceremem," dedi Colwell özür dilercesine.

"Bu konuda söz söyleyecek son kişi benimdir herhalde." Rebus kadına dönüp gülümsedi. "Demek Charles Riordan bu etkinliği de kayda aldı, öyle mi?"

"Doğru." Bir an kararsız kaldıktan sonra devam etti. "Aslında beni aramanız iyi bir tesadüf oldu, Müfettiş..."

"Ya?"

"Çünkü ben de sizi arayacaktım, bir ricam olacaktı."

"Sizin için ne yapabilirim, Dr. Colwell?"

"*London Review of Books* adında bir dergi var. Şairin ölümünün ardından *Scotsman* gazetesinde yayınlanan yazımı görmüşler, Aleksander'in şiirlerinden birini basmak istiyorlar."

"Buraya kadar anladım." Rebus fincanı dudaklarına götürdü.

"Yeni yazdığı Rusça bir şiir, Şiir Kütüphanesi'nde okumuştu." Hafif bir kahkaha attı. "Doğrusunu isterseniz, şiiri tam da o gün tamamlamıştı. Sorun şu, bende şiirin kopyası yok. Başka kimsede de olmadığından eminim."

"Todorov'un çöp kutusuna baktınız mı?"

"Evet, baktım dersem kalpsiz olduğumu düşünür müsünüz?"

"Hiç de değil. Fakat bulamadınız, öyle mi?"

"Yoktu... Mr. Riordan'ın stüdyosundaki nazik adamı aramamın nedeni de buydu."

"Terry Grimm herhalde."

Kadın başıyla doğruladı, yine saçlarını geriye attı. "Bir kayıt olduğunu söylemişti."

Siobhan'ın arabasında oturup ölmüş adamın sesini dinleyerek geçirdikleri bir saati düşündü Rebus. "Ödünç mü istiyorsunuz?" diye tahmin yürütürken aklına geldi, Todorov bazı şiirleri Rusça okumuştu sahi.

"Şiirin çevirisini yapıp yazacak kadar bir süreliğine olabilir. Böylece ben de onu anmış olurum."

"Elbette, sorun değil."

Kadının gözleri parlıyordu, eğer aralarında masa olmasaydı, uzanıp Rebus'a sarılabilirdi bile. Kaseti karakola gelip Cinayet Büro'da dinlemem mi gerekir, yoksa alıp yanımda getirebilir miyim diye sordu. Merkez artık Rebus'ın boy göstermemesi gereken bir yerdi.

"Ben size getiririm," deyince kadının ağzı kulaklarına varmıştı.

"Son teslim tarihi önümüzdeki hafta," diye atıldı kadın, aniden hatırlamış gibi.

"Dert etmeyin," dedi Rebus. "Bu arada Mr. Todorov'un katilini henüz bulamadığımız için sizden özür dilerim."

Kadının yüzü allak bullak oldu. "Elinizden geleni yaptığınıza şüphem yok."

"Güveninize teşekkürler." Kısa bir kararsızlıktan sonra ekledi: "Buraya niye geldiğimi sormadınız."

"Bana olanları anlatmak için vakit ayırdığınızı sanıyordum."

"Todorov'un hayatını araştırırken, düşmanlarını da arıyorum."

"Aleksander *devletin* düşmanı, Müfettiş."

"O kadarına inanırım. Ama kulağıma çalınan bir hikâyeye göre öğrencileriyle fazla sıkı fıkı olduğu gerekçesiyle öğretim görevlisi olarak işine son verilmiş. Doğrusunu isterseniz, bunu anlatan kişinin beni tiye aldığını düşünüyorum."

Fakat kadın başını iki yana sallamaya başlamıştı. "Aslında doğru. Aleksander bana kendi anlatmıştı. Suçlamalar uydurmaymış kuşkusuz. Onu başlarından defetmek istiyorlarmış, ya dürüstçe ya hileyle." Şairin adına üzüldüğü sesinden belliydi.

"Sormamda bir sakınca var mı, Dr. Colwell, acaba hiç *size* karşı böyle bir davranış sergiledi mi?"

"Benim bir eşim var, Müfettiş."

"Kusura bakmayın, Dr. Colwell, güzel bir kadınsınız, anladığım kadarıyla Aleksander Todorov kadınları *pek* severmiş. Eşinizin olması kararlı birini yolundan döndürebilir mi, ben emin değilim."

Kadının dudaklarına yine harika bir tebessüm yayılmıştı, mahcup bir edayla gözlerini kaçırdı.

"Şey," dedi, "haklısınız aslına. Birkaç içkiden sonra Aleksander'in libidosu mutlaka canlanırdı sanki."

"Güzel ifade ettiniz. Bu sözler de ona mı ait?"

"Hepsi benim dağarcığımdan, Müfettiş."

"Yine de sizi bir dost olarak gördüğü anlaşılıyor, yoksa sırrını paylaşmazdı."

"Hiç *gerçek* dostu olduğunu sanmam. Yazarlar böyle davranırlar bazen, etraflarındaki herkesi malzeme olarak görürler. Nasıl olur bir düşünsenize, biriyle yatağa giriyorsunuz ama sonra bunun hakkında bir şeyler yazacağını biliyorsunuz? Paylaştığınız en özel anları bütün dünyanın okuyacağını bilmek?"

"Ne demek istediğinizi anladım." Rebus boğazını temizlemek için sözünü kesti. "Ama bir yöntemi vardı herhalde... şu dediğiniz libidoyu 'indirmek' için ne yapardı?"

"Ah, elbette kadınlara giderdi, Müfettiş."

"Öğrenci miydiler? Edinburgh'da mı?"

"Bilemem."

"Peki, Şiir Kütüphanesi'nde çalışan Abigail Thomas? Sanki kadının ona vurgun olduğunu sanıyordunuz."

"Karşılıklı değildi galiba," diye yanıtladı kadın küçümsercesine. Sonra bir an düşünüp ekledi; "Aleksander'i bir kadının öldürmüş olabileceğini mi düşünüyorsunuz gerçekten?"

Rebus omuz silkmekle yetindi. Todorov'u düşünüyordu; birkaç kadeh içmiş, King's Stables Yolu'nda yalpalayarak ilerliyor, ansızın ortaya çıkan bir kadın ona koşulsuz seks öneriyor. Şair yabancı biriyle gider miydi? Herhalde. Ama tanıdığı biri olması daha muhtemel...

"Mr. Todorov size hiç Andropov diye birinden bahsetti mi?"

Colwell bu ismi birkaç kez tekrarladı, uzun uzun düşündü ve pes etti. "Kusura bakmayın."

"Bir deneme daha: Cafferty diye birinden?"

Kadın başını iki yana sallıyordu yine: "Pek yardımcı olamıyorum, değil mi?"

"Bazen göz ardı ettiğimiz şeyler göz önünde bulundurduklarımız kadar önemlidir."

"Sherlock Holmes'da olduğu gibi mi? 'Bir şeyi elersen...' " Surat asarak sustu. "Tam olarak ne diyordu, hiç hatırlayamam, fakat siz biliyorsunuzdur?"

Rebus başını evet anlamında salladı, okumayı pek sevmediğini kadına çaktırmaya hiç niyeti yoktu. Her gün işe giderken Leith Caddesi'ndeki döner kavşakta Sherlock Holmes'un heykelinin yanından geçerdi. Sonradan tam da o noktada Conan Doyle'un çocukluğunu geçirdiği ama yıkılan evin bulunduğunu öğrenmişti.

"Neydi peki?"

Rebus yine omuz hareketiyle karşılık verdi. "Ben de sizin gibi hiç aklımda tutamam."

Colwell ayağa kalkıp masanın ön tarafına yürüdü, sıkışarak yanından geçerken eteği Rebus'ın bacaklarına değmişti. Kadın raftan bir kitap aldı. Rebus'ın kapağından anladığı kadarıyla ünlü alıntılarla dolu bir kitaptı bu. Kadın Doyle'a ayrılan bölümü açtı, parmağını yukarıdan aşağı doğru gezdirerek aramaya koyuldu.

"'Mümkün olmayan şeyleri elersen, geriye kalan, olasılık dışı gibi görünse de, gerçektir.'" Kadının kaşları çatıldı. "Benim aklımda böyle kalmamış. Sanki tam tersini, mümkün olanı elersen diyordu."

"Hmm." Rebus onunla aynı fikirde olduğu izlenimi uyandırmaya çalışıyordu. Boş fincanı masaya bıraktı. "Neyse, Dr. Colwell size nasıl bir iyilik yaptığımı görünce..."

"Her şey karşılıklı yani?" Kadın kitabı pat diye kapattı. Sayfaların arasından toz çıkmıştı.

"Acaba Todorov'un dairesinin anahtarını alabilir miyim diye merak ediyorum."

"Aslına bakarsanız, şanslısınız. Apartman yönetiminden biri uğrayıp alacaktı ama şu saate kadar görünmedi."

"Eşyalarını ne yapacaklar?"

"Konsolosluk kendi alacakmış. Rusya'da ailesi varmış galiba." Tekrar çalışma masasının arkasına geçip çekmeceyi açtı, anahtarlığı çıkardı. Rebus başını eğerek aldı elinden. "Binanın giriş katında bir hizmetli var," diye açıkladı kadın. "Ben burada değilsem, ona bırakabilirsiniz." Bir an düşündü. "Siz de şu kaseti unutmuyorsunuz?"

"Güvenin bana."

"Çünkü stüdyodaki adam geride tek bir kopya kaldığını kesin bir dille belirtti. Zavallı Mr. Riordan. Ne korkunç bir ölüm..."

Rebus açık havaya çıkınca, George Meydanı'ndan Buccleuch Semti'ne giden merdivenleri indi. Ortalıkta birkaç öğrenci vardı. Hepsi... Onları tanımlamak için en uygun sözcük *çalışkan* olurdu herhalde. Basamakları inince bir sigara yakmak için durdu, sonra vazgeçti, hava soğuyordu, kapalı yerde içmeye karar verdi.

Çöp kutusundan çıkarılıp masanın üstüne bırakılmış kâğıt tomarları dışında –muhtemelen Scarlett Colwell kayıp şiiri ararken boşaltmıştı– ilk ziyaretinden bu yana Todorov'un dairesinde hiçbir şey değişmemiş görünüyordu. *Astapovo Hüzünleri*'nin altı kopyası Rebus'ın aklından tamamen çıkmıştı. eBay hesabı olan birini bulup onları takas edebilirdi. Odaya daha yakından bakınca şairin koleksiyonundan bazı kitapların yürütüldüğünü anladı. Bu da Colwell mıydı? Yoksa elemanlardan başka biri mi? Rebus bunun için mi öldürülesiye dövüldü acaba diye merak ediyordu – Todorov'dan ne kadar çok hatıra olursa, fiyatı o kadar düşer miydi? Çaldığını fark edince telefonunu cebinden çıkardı. Numarayı tanımıyordu ama uluslararası bir aramaydı.

"Müfettiş Rebus, buyrun."

"Merhaba, ben Roddy Denholm, esrarengiz çağrınıza karşılık arıyorum." Sesinde eğitimli Anglo-İskoç birinin tınısı seziliyordu.

"Fazla esrarengiz sayılmaz, Mr. Denholm, geri aradığınız için teşekkür ederim."

"Gece kuşu olduğum için şanslısınız, Müfettiş."

"Burada öğlen..."

"Singapur'da değil."

"Mr. Blackman ya Melbourne ya Hong Kong demişti."

Denholm sigara tiryakilerine özgü gırtlaktan gelen bir kahkaha patlattı. "Herhangi bir yerde olabilirim aslında, öyle değil mi? Belki de hemen köşe başındayım. Şu cep telefonları var ya, harika bir icat..."

"Eğer köşe başında olsaydınız, bu konuşmayı karşılıklı yapmak bu kadar pahalıya mal olmazdı."

"İstediğiniz an bir jete atlayıp Singapur'a gelebilirsiniz."

"Karbon salınımımı azaltmaya çalışıyorum, beyefendi." Rebus sigarasının dumanını oturma odasının tavanına doğru üfledi.

"Peki, siz şu anda neredesiniz, Müfettiş?"

"Buccleuch Semti'nde."

"Evet, üniversite civarında."

"Ölü bir adamın dairesinde."

"Hiç böyle bir cümle duyduğumu sanmam." Ressam sahiden etkilenmişti galiba.

"Sizin çizginize pek yakın sayılmaz, Aleksander Todorov adında bir şair."

"Adını duymuştum."

"Bir hafta kadar önce öldürüldü, soruşturmada sizin adınız da geçti."

"Anlatın lütfen." Ses tonuna bakılırsa Denholm bir otel odasında yatağa uzanmış öyle konuşuyor gibiydi. Rebus da bir kanepeye kurulmuştu, dirseğini dizine dayamıştı.

"Parlamento için bir çalışmanız olmuş. Orada sizin için ses kaydı yapan bir adam..."

"Charlie Riordan?"

"Maalesef o da öldü." Rebus'ın kulağına boğuk bir ıslık sesi gelmişti. "Birisi adamın evini ateşe verdi."

"Kasetler sağlam mı?"

"Bildiğimiz kadarıyla evet, efendim."

Rebus'ın ses tonu Denholm'un dikkatinden kaçmamıştı. "Sorum size çok alçakça gelmiş olmalı."

"Çekinmeyin, sanat simsarınızın da ilk sorduğu şey bu oldu."

Denholm kıkırdadı. "Adama yazık olmuş..."

"Tanır mıydınız?"

"Parlamento projesine kadar, hayır. Sevimli birine benziyordu, becerikli... aslında çok fazla konuşmamıştım kendisiyle."

"Neyse, Bay Riordan aynı zamanda Aleksander Todorov için birkaç iş yapıyordu."

"Tanrım, sıra bende mi demek bu?"

Dalga mı geçiyordu, ciddi miydi, Rebus anlayamamıştı. "Öyle sanmam, beyefendi."

"Beni uyarmak için aramamış mıydınız?"

"Sadece ilginç bir tesadüf diye düşünmüştüm."

"Ne var ki Aleksander Todorov'u görsem tanımam."

"Tanımayabilirsiniz fakat hayranlarınızdan biri tanırdı: Sergey Andropov."

"Bu isim tanıdık geliyor."

"Eserlerinizi topluyor. Rus işadamı, Bay Todorov'la birlikte büyümüş." Rebus bir ıslık daha duydu. "Onunla hiç karşılaşmadınız mı?"

"Karşılaştıysam da haberim yok." Bir anlık bir sessizlik oldu. "Sizce bu Andropov denen adam mı öldürdü şairi?"

"Bütün olasılıkları değerlendiriyoruz."

"Şu Londra'daki adam gibi onunki de şüpheli bir iş miydi?"

"Kafatasına darbe indirilmeden önce fena halde benzetmişler."

"Sinsi bir cinayet değil öyleyse."

"Değil. Söylesenize, Mr. Denholm, projeniz için Kentsel Dönüşüm Komisyonu'nu nasıl seçtiniz?"

"Beni *onlar* seçti, Müfettiş. Yer almak isteyen var mı diye sorduk, onların yönetim kurulu başkanı kabul etti."

"Megan Macfarlane?"

"Egosu tavan yapmış biri, Müfettiş. Bir şey biliyorum da söylüyorum."

"Bildiğinize kuşkum yok." Rebus'ın kulağına zil gibi bir şey çalındı.

"Oda servisi olmalı," diye açıkladı Denholm.

"Daha fazla vaktinizi almayayım o zaman. Aradığınız için teşekkürler, Mr. Denholm."

"Sorun değil."

"Son bir nokta..." Rebus ressamın merakını uyandıracak kadar bekledi. "Gelenleri içeriye almadan önce oda servisi mi geldi diye iyice kontrol edin."

Telefonunu kapatırken gülücükler saçıyordu.

32

"O kadar önemli değil, bunlardan birine uyuyorsa iyi," dedi Siobhan Clarke. Cinayet Büro'ya geri gelmişti, Başmüfettiş Macrae dışarıda olduğu için onun odasında Terry Grimm'i ağırlıyordu. İki parmağının arasında duran plastik bellek çubuğunu ışığa tutarak amirinin masasına oturdu.

"Şaşıracaksın ama," dedi Grimm, "o çubukta on altı saatlik kayıt var. İşe yarar bir şey olsaydı, daha fazlasını da sıkıştırabilirdim. Ne yazık ki yangının ısısından çoğu bozulmuş." Gelirken yanında kanıt torbalarını da getirmişti. Ağızları sımsıkı kapalı da olsa hafif bir yanık kokusu yayıyorlardı.

"Gözüne takılan bir şey oldu mu?" dedi Clarke, sonra bir an duraksadıktan sonra düzeltti. "Veya *kulağına* desem daha doğru galiba."

Grimm hayır anlamında başını sağa sola salladı. "Ama bak ne buldum..." İç cebine elini daldırdı, plastik kutu içinde bir CD çıkardı. "Charlie başka bir etkinlikte Rus şairi yine kasete kaydetmiş, birkaç hafta önce. Stüdyoda buldum, buraya aktardım." CD'yi Clarke'a uzattı.

"Teşekkürler."

"Üniversiteden bir okutman da Charlie'nin kaydettiği bir başka etkinliğin kasetini sordu ama bildiğim kadarıyla tek kopyası *sizde*."

"Colwell adında biri?"

"Evet o." Grimm bakışlarını ellerine dikti. "Kimin öldürdüğünü bulmaya yaklaştınız mı?"

Clarke başıyla bürodakileri işaret etti. "Gördüğün gibi boş oturduğumuz söylenemez."

Grimm kafasını sallıyordu fakat gözlerini ayırmamıştı. "Yanıt vermekten kaçmak için iyi bir yol."

"Mesele 'neden' sorusunun cevabını bulmakta, Mr. Grimm. Eğer aydınlanmasına biraz olsun yardım edebilirseniz, biz de minnettar oluruz."

"Kafamın içinde evirip çeviriyorum. Hazel'la birlikte de türlü fikirler yürütüyoruz. Fakat hiçbir anlam veremiyoruz."

"Pekâlâ, eğer aklınıza *bir şey* gelirse..." Clarke ayağa kalkarak görüşmenin sona erdiğini haber verdi. Cam bölmeden bakınca, ofiste tam bir curcuna olduğunu görebiliyordu. Curcunanın içinden Todd Goodyear çıktı. Kapıyı bir kere çalıp içeri girdi ve kapıyı kapattı.

"Şu komisyon kayıtlarını gerçekten *dinleyebilmek* için yerimi değiştirmem şart" diye yakındı. "Dışarısı maymunlar cehennemi adeta." Terry Grimm'i tanımıştı, başıyla selamladı.

"Parlamento kayıtları mı?" dedi Grimm. "Hâlâ bir şeyler yakalamaya mı çalışıyorsunuz?"

"Evet, hâlâ." Goodyear kolunun altına bir deste kâğıt sıkıştırmıştı. Hepsini Clarke'ın eline tutuşturdu. Her bir kasetin içindekileri ayrıntılı notlarla yazıp bilgisayar çıktısını almıştı. Uzun konuşmalar vardı aralarında. Dedektif olarak göreve ilk başladığı günlerde Clarke da bu kadar titiz çalışırdı... Rebus ona kestirmeden gitmeyi öğretmeden önce.

"Sağ ol. Bu da sana..." Bellek çubuğunu delikanlıya uzattı. "Bay Grimm on altı saatlik kayıt olduğunu söylüyor."

Goodyear uzun bir ah çektikten sonra Teddy Grimm'e stüdyoda işler nasıl diye sordu.

"Teşekkürler, idare ediyoruz."

Clarke bilgisayar çıktılarına göz atıyordu. "Burada dikkatini çeken bir şeyler var mı?"

"Bir tane bile yok."

"Bir de *bizi* düşün," diye ekledi Grimm. "Günlerce başında oturup uzun uzun konuşan politikacıları tek tek dinlerken..."

Kendini o rolde düşünmek bile istemeyen Goodyear sadece başını iki yana sallamakla yetindi.

"Senin dinlediklerin keyifli şeyler."

Clarke dışarıdakilerin seslerini kıstığını fark etmişti. "O gürültü neydi?" diye sordu.

"Herkesin karıştığı bir ağız kavgası," diyerek bellek çubuğunu havaya atıp tekrar yakaladı Goodyear. "Birisi Todorov'un naşına sahip çıkmaya çalışmış. Müfettiş Starr en hızlı sürücü kim diye sordu." Çubuk yine hava atılıp tutuldu. "Dedektif Reynolds *ben* diye tutturdu. Bunu kabul eden pek çıkmadı..." Clarke'ın öfkeli bakışlarını biraz geç fark etse de hemen toparladı. "Derhal bildirmem gerekirdi herhalde?"

"Gerekirdi," derken Clarke'ın sesi sakince gözdağı vermiş gibiydi. Sonra Terry Grimm'e döndü. "Memur Goodyear seni yolcu eder. Geldiğin için teşekkürler."

Clarke aşağı inerek otoparka yöneldi, aracına bindi. Gaza bastığı gibi yola koyuldu. Neden haber vermediğini soracaktı Starr'a... neden *ondan* istememişti. İşi elemanlarından birine vermişti. Hem de Ray Reynolds'a! Ondan habersiz çıkıp gitti diye mi? Böylece ileride yerini bilsin diye mi?

Müfettiş Derek Starr'a soracak çok soru vardı.

Leith Caddesi'ni çıkar çıkmaz sağa döndü, sonra North Köprüsü'ne doğru sola. Tron kilisesinin önünden dosdoğru sağa saptı, karşı yönden gelen trafikte ilerleyerek aynı gün içinde Nancy Sievewright'ın evinin önünden bir daha geçerek Blair Caddesi'ne ulaştı. Eğer Talking Heads'in söylediği şarkıdaki gibi Londra'yı "küçük bir şehir" olarak görüyorlarsa, gelip Edinburgh'yı deneseler iyi olurdu. Gayfield'den ayrılalı sekiz dakika olmadan morgun otoparkına girmişti, Reynolds'ın aracının yanına park ederken nasıl oldu da onu alt etti diye şaşkındı. Bir araba daha vardı, kocaman eski bir Mercedes Benz, morga ait iki beyaz minibüsün arasında duruyordu. Clarke onun yanından usulca geçerek Personel Girişi yazan kapıya yürüdü, kolu indirip içeri girdi. Koridorda kimsecikler yoktu, personel odasında da, fakat az önce kaynadığı belli olan su ısıtıcısından buharlar yükseliyordu. Bekleme alanından geçip bir kapıyı daha açarak yine bir koridora, oradan da merdivenleri tırmanarak üst kata çıktı. Ana giriş oradaydı. Ailelerin sevdiklerini teşhis etmek için bekledikleri, belgelerin imzalandığı yer. Genellikle boğuk hıçkırıklar yükselirdi buradan, sessiz düşünceler, bağrışlar, derin bir sessizlik. Oysa bugün hiçbirinden eser yoktu.

Nikolay Stahov'u fark etmekte gecikmedi. Üzerinde ilk karşılaştıkları zaman giydiği uzun siyah palto vardı yine. Hemen yanında duran adam da Rus'a benziyordu, belki beş yaş gençti ama ondan çok daha uzun boylu ve iri biriydi. Stahov karşısında kollarını kavuşturup iki bacağını açmış kavgaya hazır bir halde duran Derek Starr'la İngilizce atışıyordu. Reynolds da yanındaydı, arkalarında da dört morg görevlisi.

"Hakkımız var," diyordu Stahov. "Anayasal hak... ahlakî hak."

"Ortada bir cinayet soruşturması var," diye açıkladı Starr. "Ceset burada kalmalı, belki başka testler de gerekir."

Stahov sol tarafa bakarken Clarke'ı fark etmişti. "Bize yardım edin, lütfen," diye yalvararak ona doğru döndü. Clarke birkaç adım daha yaklaştı.

"Sorun nedir?"

Starr öfkeyle baktı ona. "Konsolosluk Mr. Todorov'un naaşını ülkesine göndermek istiyor."

"Aleksander kendi yurdunda toprağa verilmeli," dedi Stahov.

"Vasiyetinde böyle mi yazıyor?" diye sordu Clarke.

"Yazıyor ya da yazmıyor, karısının gömüldüğü yer Moskova..."

"Ben de onu soracaktım," diyerek sözünü kesti Clarke. Stahov şimdi tamamen ona doğru dönmüştü, Starr'ın bundan rahatsız olduğu seziliyordu. "Karısının başına tam olarak ne gelmişti?"

"Kanser," dedi Stahov. "Ameliyatla alınabilirdi ama bu da karnındaki bebeği kaybetmesi demek olurdu. Kadın da hamileliği sürdürmeye karar verdi." Stahov omuzlarını silkerek ekledi: "Bebek ölü doğdu, zaten o vakte kadar kadının sayılı günleri kalmıştı."

Duydukları hikâye oradaki herkesi sessizliğe boğmuştu. Clarke ağır ağır başını sallıyordu. "Peki, Mr. Stahov birdenbire bu telaşınızın nedeni ne? Aleksander öleli sekiz gün oldu... bugüne dek niye beklediniz?"

"Tek istediğimiz onu yurduna geri götürmek, uluslararası saygınlığına da bu yakışır."

"Rusya'da pek saygı duyulan biri olduğundan kuşkuluyum. Son günlerde Nobel Ödülü'ne Moskova'da pek önem verilmediğini söyleyen siz değil miydiniz?"

"Devletler karar değiştirebilir."

"Bu durumda emrin Kremlin'den geldiğini mi söylüyorsunuz?"

Stahov'un gözlerinden hiçbir şey okunmuyordu. "Hiç akrabası olmadığına göre naaşını talep etme yetkisine sahibim."

"Bizim de onu teslim etmeme yetkimiz var," diyerek araya giren Starr da duruma Clarke'ın bakış açısından yaklaşmanın daha iyi olduğuna karar vererek ondan yana ağız değiştirmişti. "Siz bir diplomatsınız; bazı *protokoller* olduğunu biliyorsunuzdur."

"Bu tam olarak ne anlama geliyor?"

"Anlamı şu," diye açıkladı Clarke, "aksi yönde resmi bir karar ya da hüküm verildiği resmen bildirilmedikçe ceset bizde kalıyor."

"Rezalet bu," dedi Stahov ceketinin kol manşetlerini çekiştirip düzelterek. "Bunu kamuoyundan uzun süre saklayamazsınız."

"Gidip basına ağlamayı deneyin" dedi Starr adamı tiye alarak. "Elinize ne geçecek görelim..."

Clarke da "Resmî başvuru yapın," diye teselli etti adamı. "Elinizden başka bir şey gelmez."

Onunla göz göze gelince, Stahov ağır ağır kafa sallayarak topuklarının üstünde geri dönüp çıkışa doğru yöneldi, şoförü de onu takip etti. İki adam gider gitmez Starr koluna yapıştı Clarke'ın.

"Senin burada ne işin var?"

Clarke kolunu sertçe çekti. "Olmam gereken yerdeyim, Derek."

"Seni Gayfield'de bırakmıştım."

"Tek kelime etmeden gitmişsin."

Starr bu tartışmada kazanan taraf olamayacağını sezmişti galiba. Onları izleyen Reynolds'a ve morg çalışanlarına baktıktan sonra yüzü yumuşadı. "Bu tartışmayı başka zaman yapsak daha iyi olacak."

Clarke zaten uzatmak niyetinde değildi ama adamı biraz olsun terletmek için düşünür gibi yaptı. "Pekâlâ," dedi sonunda.

Starr tamam dercesine başını eğdi ve morg görevlilerine döndü. "Bize haber vermekle doğru olanı yaptınız. Başka bir yol denerlerse, bizi nerede bulacağınızı biliyorsunuz."

"Sizce gece yarısı kaçırmaya kalkarlar mı?" diye bir fikir ortaya attı adamlardan biri.

Yanındaki arkadaşı kıkırdıyordu. "Böyle bir şey en son zaman başımıza gelmişti, Davie?"

Siobhan Clarke onlara bir şey sormamaya karar verdi.

33

Oxford Bar'ın arka salonunda bir masanın etrafında toplanmışlardı. John Rebus'ın biraz gizlilik istediği belirtilmişti, dolayısıyla bütün salonu kapatmışlardı. Buna rağmen alçak sesle konuşmaya özen gösteriyorlardı. Rebus ilk önce açığa alındığından söz etmişti, bu nedenle onunla görülmeleri başlarına iş açabilirdi. Clarke o gece cin içmiyordu, tonikle yetinmişti. Colin Tibbet söze başlaması için Phyllida Hawes'a bakıyordu.

"Eğer Derek Starr'la senin aranda bir tercih yapmak zorunda kalsam... karşılaştırma bile yapmam," dedi Hawes.

"Ben de yapmam," diye tekrarlasa da Tibbet'ın sesi pek ikna olmuş gibi değildi.

"Bana yapabilecekleri en kötü şey ne olabilir?" diyerek Todd Goodyear da katılmıştı koroya. "Üniformalı memur olarak West End'e geri postalarlar. Bu zaten olacak." Bira dolu bardağını Rebus'a doğru kaldırdı.

Bundan sonra o gün yaşananları ayrıntılarıyla konuşmaya geçtiklerinde Rebus kendi hikâyesini kırpıp kesmeye özen gösterdi – ne de olsa *açığa* alınmıştı.

"Henüz Megan Macfarlane'la ya da Jim Bakewell'le görüşmedin mi?" diye sordu Clarke'a.

"Meşguldüm, John."

"Affedersiniz," diyerek araya girdi Goodyear, az kalsın ağzındaki bira boğazına kaçacaktı. "Şimdi aklıma geldi, siz morgdayken, Bakewell'in ofisinden aradılar. Yarın bir toplantısı varmış."

"Önceden haber verdiğin için teşekkürler, Todd."

Delikanlının yüzü allak bullak olmuştu. Hawes bürodan

çıkmasını sağlayacak her bahanenin onu sevindireceğine dair bir şeyler söylüyordu.

"Adım atacak yer kalmadı," dedi Tibbet onu desteklercesine. "Bugün masamın çekmecesini açtım, bir de ne göreyim birisi sandviçinin yarısını oraya koymuş."

"Bankada size öğle yemeği ısmarladılar mı?" diye sordu Rebus.

"Sadece birkaç kaz ciğerli kanepe," dedi Hawes. "Doğrusunu isterseniz, orası bana fazla şatafatlı, pahalı bir üretim merkezini çağrıştırdı, üretim yapıldığı su götürmez."

"On milyar kâr." Tibbet'ın hâlâ aklının almadığı belliydi.

"Bazı ülkelerde GSMH o kadar değildir," diye ekledi Goodyear.

"Eğer bağımsızlık ilan edersek, böyle devam etmelerini umalım," dedi Rebus. "Yanlarına bir de en yakın rakiplerini koyun, küçük bir ülke için hiç fena bir başlangıç sayılmaz."

Clarke ona bakıyordu. "Sence Stuart Janney bunun için mi Megan Macfarlane'e yakın duruyor?"

Rebus, bilmem dercesine omuz silkti. "Milliyetçiler FAB gibilerin tası tarağı toplayıp ülkeden gitmelerini istemez. Bu da bankaya biraz kaldıraç etkisi sağlıyor."

"Ama ben Ms. Macfarlane'in üstünde hiç kaldıraç kolu görmedim."

"Yine de geleceğin ta kendisi o, haksız mıyım? Bankalar uzun bir oyun oynamadan kâr etmezler, bu oyun bazen çok uzun da olabilir." Rebus'ı düşünceli bir hal almıştı. "Hem bu oyunda tek başlarına değildirler belki..."

Telefonu titreşime geçmişti, numaraya göz attı. Cep telefonundan arıyorlardı, bilmediği bir numaradan.

"Buyurun?"

"Bostan korkuluğu..." Cafferty'nin Rebus'a yakıştırdığı takma addı bu, mazisi eskilere uzanıyordu. Rebus yerinden kalkarak barın ön tarafına doğu uzaklaştı, bir iki basamak indikten sonra gece karanlığına çıkmıştı.

"Numaranı değiştirmişsin," diye karşılık verdi gangstere.

"Birkaç haftada bir yaparım bunu. Ama dostlarımın öğrenmesinde sakınca yok."

"Aman ne güzel," dedi Rebus, dışarı çıkmayı fırsat bilerek bir sigara tellendirmeye karar verdi.

"Bu seni öldürecek sonunda, biliyorsun."

"Hepimiz bir gün öleceğiz." Cafferty'nin dinlenen telefonları hakkında Stone'un dediklerini hatırladı Rebus. Cep telefonunu dinlemek mümkün müydü? Belki de Cafferty bundan ötürü sürekli numara değiştirirdi.

"Seninle bir görüşelim," dedi gangster.

"Ne zaman?"

"Hemen tabii ki."

"Belli bir nedeni var mı?

"Sen kanalın oraya gel, yeter."

"Kanalın tam neresine?"

"Biliyorsun işte," dedi Cafferty ve görüşmeye noktayı koydu. Rebus kapağını kapatıp kaldırmadan önce bir süre telefonuna bakakalmıştı. Yürüyerek yola çıktı, biraz dolaştı. Gecenin bu saatinde sorun değildi, trafik yoktu. Hem araçlar Young Caddesi'ne girse bile çıkardıkları gürültüden hemen belli ederlerdi kendilerini. Gidip yolun ortasında dikildi, yüzünü Charlotte Meydanı'na dönerek sigarasını tüttürdü. Eski müdavimlerden biri yolun öbür ucunda duran George döneminden kalma binanın Başbakanlık konutu olduğunu söylemişti. Acaba ülkenin lideri Oxford Bar'ın önünde sigara içen türlü türlü insanları görse ne düşünürdü...

Kapı açıldı, Siobhan Clarke göründü, bir yandan da kollarını ceketine sokmaya çalışıyordu. Todd Goodyear hemen arkasından geliyordu, küçük bira bile yeterli gelmişti demek.

Rebus, "Arayan Cafferty'ydi" diye anlattı onlara. "Beni görmek istiyor. Siz nereye gidiyorsunuz?"

"Kız arkadaşımla buluşacağım," diye açıkladı Todd. "Noel ışıklarını seyredeceğiz."

"Daha kasım ayındayız."

"Bu akşam altıda yaktılar ama."

Clarke ekledi, "Ben de eve doğru yola koyulmayı düşünüyorum."

Rebus parmağını ikisine doğru salladı. "Asla bir bardan beraber çıkmayın. Dedikodu çıkarırlar."

"Cafferty seni neden görmek istiyor?" diye sordu Clarke.

"Söylemedi."

"Gidecek misin?"

"Niye gitmeyeyim?"

"Nerede buluşacaksınız? Aydınlık bir yerde olsa bari."

"Kanalda, Fountainbridge'in ayaklarının oradaki barın yanında... Phyl'le Col ne planlıyorlar?

"Princes Caddesi Parkı'nı düşünüyorlar," diye yanıtladı Goodyear. "Dönmedolapla buz pisti açıkmış."

Clarke gözlerini Rebus'a dikmiş, ayırmadan bakıyordu. "Yanında desteğe ihtiyacın var mı?"

Yüz ifadesiyle verdiği cevap belliydi.

"Neyse..." Goodyear havaya bakarak yakasını kaldırdı. "Sabah görüşmek üzere, o zaman?"

"Beladan uzak dur, Todd," diye nahisat etti Rebus, delikanlının Castle Caddesi'ne doğru uzaklaşmasını seyrederken.

"Fena çocuk sayılmaz, değil mi?" diye sordu sonra. Fakat Clarke konuyu değiştirmemekte ısrarlıydı.

"Cafferty'yle tek başına buluşamazsın."

"İlk kez olmuyor."

"Ama bunlardan herhangi biri *son* olabilir."

"Eğer beni suda bulursanız, kimi içeri almanız gerektiğini bileceksiniz en azından."

"Bu konuda *sakın* şaka yapma!"

Avucunu açıp Clarke'ın omzunu kavradı. "Merak etme, Siobhan," diye yatıştırdı onu. "Hem sonunda bir ödül bekliyor... İSU Cafferty'yi gözlüyor olabilir."

"Ne?"

"Dün akşam onlarla takıştım." Suratındaki ifadeyi görünce elini çekip pes edercesine yukarı kaldırdı. "Sonra anlatırım, ama asıl mesele, benim uzak durmamı istemeleri."

"O zaman sen de öyle yap."

"Kesinlikle," dedi Rebus, Stone'un kartvizitini Clarke'a uzatırken. "Senden istediğim Stone denen şu adamı araman ve Müfettiş Rebus'ın acil görüşme talep ettiğini söylemen."

"Ne?"

"Oxford Bar'daki telefondan ara, cep numaranı görmesin. Adını saklı tut, Rebus'ın petrol istasyonunda buluşmak istediğini belirt. Sonra da telefonu kapat."

"İnanmıyorum, John..." Gözü kartvizite takılı kalmıştı.

"Hey, kırk sekiz saat kaldı, sonra kuyruğundan ayrılmış olacağım."

"Şu anda açığa alınmış birisin, fakat *hâlâ* kuyruğumdasın."

"Kuyruğuna dolanmış bir fırça misali," dedi Rebus gülümseyerek.

"Bozuk bir saç maşası desek daha doğru." Clarke yine de o numarayı aramak üzere bardan içeri girdi.

"Uzun sürdü," diye başladı söze Cafferty. Kanalın karşısındaki köprü ayağının oradaydı yine, elleri devetüyü paltosunun cebindeydi.

"Araban nerede?" dedi Rebus, ıssız molozlu alana göz gezdirerek.

"Yaya geldim. Yürüyerek sadece on dakika.

"Yanında fedai de mi yok?"

"Ne gerek var."

Rebus bir sigara daha yaktı. "Geçen gece buraya geldiğimi biliyordun öyleyse."

"Sergey'in şoförü tanımış seni." O gece otelde Rebus'a delici bakışlar atan adamdan bahsediyordu. "Granton'a kadar bizi mi takip ettin?"

"Gece arabayla gitmek için güzel bir yol." Rebus dumanını Cafferty'nin yüzüne doğru üflemeye çalıştı, fakat rüzgâr buna engel oluyordu.

"Her şey yasaldı, gördün işte. Dilediğin gibi peşimize takılabilirsin."

"Teşekkürler, öyle yapacağım."

"Sergey İskoçya'ya bayılıyor, bütün bunların özeti bu. Babası küçükken ona *Define Adası*'nı okurmuş. Ben de onu Queen Caddesi Parkı'na götürdüm. Eskiden orada bulunan havuz Robert Louis Stevenson'a ilham vermiş."

"Harika." Rebus'ın gözü kanalın donuk sularındaydı. Derinliği aşağı yukarı bir metre falandı ama o suda boğulanlar olduğunu biliyordu.

Cafferty devam ediyordu, "Şirketlerini buraya taşımayı düşünüyor."

"Çok sayıda kalay ve çinko madenimiz olduğundan haberim yoktu."

"Bilmem, belki bütün şirketlerini getirmez."

"Pek aklım almıyor – sanki Rusya'yla aramızda suçluların iadesi anlaşması yokmuş gibi."

"Bundan emin misin?" Cafferty'nin dudaklarına alaycı bir gülümseme yayılmıştı. "Her neyse, siyasi sığınmacılarla ilgili bir politikamız var, öyle değil mi?"

"Senin dostun o özelliklere sahip mi, kuşkuluyum."

Cafferty yine gülümsemekle yetindi.

Rebus üstüne gitmeye kararlıydı: "O gece otelde seninle Todorov, sonra seninle Andropov ve Bakewell adında bir bakan... Neler dönüyordu orada?"

"Açıkladığımı sanıyordum, kime içki ısmarladığım hakkında hiçbir fikrim yoktu."

"Todorov'la Andropov'un birlikte büyüdüklerini bilmiyor muydun?"

"Hayır."

Rebus sigarasının külünü silkti. "Ekonomik Kalkınma Bakanı'yla ne konuşuyordunuz?"

"Aynı soruyu Sergey'e de sorduğuna bahse girerim."

"Sence yanıtı ne olmuştur?"

"Ekonomik kalkınma hakkında konuşuyorduk demiştir herhalde, çünkü doğrusu bu."

"Çok sayıda arsa satışında parmağın var, Cafferty. Andropov parayı bastırıyor, sen de ona aracılık ediyorsun, öyle mi?"

"Hepsi kitabına göre yapılıyor."

"Gayrimenkul sahibi olduğundan haberi var mı? Kiraya verdiğin apartmanlardan, hiçbirinde yangın riski hesaba katılmadığından, yardım çeklerine el konup nakde çevrildiğinden..."

"Düştün, yılanlara sarılıyorsun herhalde. Duyan da seni *orada* sanır." Bunu söylerken Cafferty parmağıyla kanalı gösteriyordu.

"Blair Caddesi'nde bir dairen var, Nancy Sievewright ile Eddie Gentry'ye kiralamışsın." Sadece iki kiracı, şimdi aklına gelmişti

Rebus'ın; Cafferty'nin yangın merdiveni olmayan evlerinden biri için alışılmadık bir durumdu. "Nancy, Sol Goodyear'ın arkadaşı," diye devam etti, "doğrusunu istersen arkadaştan da öte, kız malı ondan temin ediyor. Sol'un Haymarket'ta bıçaklandığı gece Nancy onun oturduğu sokağın alt tarafında Todorov'un cesediyle burun buruna geliyor." Rebus suratını gangstere iyice yaklaştırdı. "Ne demeye çalıştığım kafana dank etti mi şimdi?"

"Sanmam."

"Şimdi de konsolos kalkmış, Todorov'un cesedini uçurmak istiyor."

"Şu yılanlar var ya Rebus, iyice çoğaldılar, sayamıyorum artık."

"Yılan falan değil, Cafferty, zincir bunlar, hem bil bakalım kimin etrafına dolanıyorlar?"

"Ağır ol," dedi Cafferty. "Ağzından çıkan sözlerle bir şiir yazabilirsin."

"Ancak bir sorun var, 'Cafferty' ile kafiyeli bulabildiğim sözcükler sadece 'şeytan' ve 'alçak'."

Gangster sırıtırken tonla para sayıp yaptırdığı dişleri ortaya çıkmıştı. Sonra burnunu çeke çeke köprünün diğer ayağına doğru yürümeye başladı. "Büyüdüğüm mahalle buralara çok yakın, biliyor muydun?"

"Craigmillar'da büyümemiş miydin?"

"Evet ama Gorgie'de yengemle amcam vardı, annem işteyken bana onlar bakardı. Babam ben doğmadan bir ay önce tüymüş." Rebus'a döndü. "Sen şehirde büyümedin, değil mi?"

"Fife," dedi Rebus.

"Mezbahayı hatırlamazsın o zaman. Bazen bir boğa kaçmaya çalışırdı. Alarmlar çalmaya başlardı, biz çocuklar da keskin nişancı gelene kadar evden burnumuzu çıkarmazdık. Hatırlıyorum, bir keresinde pencereden seyrediyordum. Acayip iri bir hayvandı, burnundan sümük ve buhar püskürürken serbest kalma hevesiyle tekmeler atarak tozu dumana katıyordu." Cafferty bir an soluklandı. "Tam o anda nişancı bir dizini yere dayadı, nişan aldı, hayvanı kafasından vurdu. Bacakları çarpılmış, gözlerinin feri sönüvermişti. Ona öyle bakarken *kendimi* onun yerine koymuştum: son özgür boğaydım."

Rebus cevabı yapıştırdı: "Sığır olduğun kesin."

"Bak ne diyeceğim," diye ekledi Cafferty, hazin denebilecek bir gülümsemeyle, "son günlerde düşünüyorum da belki de o sendin, Rebus. Debeleniyorsun, tekmeliyorsun, burnundan soluyorsun çünkü benim yasal işler yaptığım fikrine tahammül edemiyorsun."

"Çünkü sadece 'bir fikir' olmaktan ibaret." İzmaritini suya fırlatırken sözünü kesti. "Beni ne halt etmeye buraya getirdin, Cafferty?"

Gangster umursamazca omuz silkti. "Artık şu küçük sohbetlerimiz için pek fırsat bulamıyoruz. O gece Sergey bizi takip ettiğini söyleyince... bilmem, belki de aradığım fırsatın doğduğunu düşündüm."

"Çok dokunaklı."

"Haberlerde soruşturmanın başına Müfettiş Starr'ın getirildiğini duydum. Senin pabucunu çoktan dama attılar, değil mi? İyi işte emeklilik sağlıklıdır..."

"Ve tamamen temiz."

"Artık Siobhan'ın yıldızı parlayabilir."

"O seni alt edebilecek güçte, Cafferty."

"Bekleyip görelim."

"Ringin yanında benim de bir yerim olsun yeter."

Cafferty'nin dikkati yüksek tuğla duvara çevrilmişti, ardında kentsel dönüşüm alanı yer alıyordu. "Seninle sohbet güzeldi, Rebus. Günbatımında yürüyüşün keyfini çıkar."

Fakat Rebus yerinden kımıldamadı. "Londra'daki Rus herifi duydun mu? Kiminle dans ettiğine dikkat et, Cafferty."

"Kimse beni zehirlemeye kalkmayacak, Rebus. Sergey'le benim olaylara bakışımız aynı. Birkaç yıla kadar İskoçya bağımsız olacak, bundan en ufak bir şüphem yok. Kuzey Denizi'nde yirmi yıl yetecek kadar petrolün üstünde oturuyoruz, Atlantik'te daha ne kadar var kimse bilmiyor. En kötü durumda Westminster'la bir anlaşma yapar, yüzde seksen ya da doksan payımızı alırız." Cafferty yavaşça omuzlarını kaldırdı. "Sonra da gider, paramızı boş işlere harcarız, mesela alkol, uyuşturucu, kumar. Her şehre bir süper kumarhane açar, kârın katlanmasını seyreder..."

"Al işte, gizlice istila yollarından biri daha, değil mi?"

"Sovyetler her zaman İskoçya'da bir devrim olacağına inanmıştı. Senin için fark etmez ama, öyle değil mi? Sonsuza kadar oyundan çekilmiş olacaksın." Cafferty hafifçe el sallayarak arkasını döndü.

Rebus durduğu yerde biraz daha takıldı, fakat oralarda olmanın pek bir şey kazandırmayacağını biliyordu. Yine de kararsızdı. Geçen akşam gördüğü Cafferty bir aktördü adeta, arabayla şoför dahil tam takım sahneye çıkmıştı. Bu akşamki Cafferty farklı biriydi, daha düşünceli görünüyordu. Cafferty'nin çantasında daha ne suratlar... her duruma göre bir maske vardı. Rebus bir an için, gel seni evine bırakayım demeyi düşündü, ama ne halt etmeye bunu yapacağım diyerek vazgeçti. Dönüp bir sigara daha yakarak aracına doğru ilerledi. Gangsterin anlattığı boğa masalı aklına takılmıştı. Emeklilik böyle bir şey miydi, tuhaf ve sıkıcı ama acımasızca kısa ömürlü özgürlük müydü?

"Eve gidince sana Leonard Cohen yasak," diye azarladı kendini. "Bu halin yeterince hastalıklı."

Onun yerine Rory Gallagher dinlemeye karar verdi: "Big Guns" ile "Bad Penny", sonra "Kickback City" ve "Sinnerboy". Viski yağ gibi kayıyordu: üç duble, üstüne aynı miktarda su. Derken Rory'nin ardından Jackie Leven geldi, sonra Page, arkasından Plant. Siobhan'a telefon etmeyi düşündü ama aramadı. Bırak da John Rebus'ın dertlerine biraz mola versin, diye geçirdi içinden. Hiçbir şey yememişti ama açlık hissetmiyordu.

Telefonu çaldığında uykuya dalalı en az bir saat olmuştu herhalde. Viski bardağı hâlâ koltuğun kolçağında duruyordu, eliyle sıkıca kavramıştı.

"Aferin, tek damlasını ziyan etmemişsin," diye kendini kutlayarak boş eline telefonu aldı.

"N'ber Shiv," diye açtı numarayı görünce. "Beni mi kontrol ediyorsun?"

"John..." Sesi her şeyi anlatıyordu. Bir şey olmuştu, hem de kötü bir şey.

"Dökül," dedi koltuktan kalkarken.

"Cafferty yoğun bakımda." Burada kesmişti. Rebus öbür elini saçlarına geçirdi, derken aslında boş eli olmadığını hatırladı. Bardak halıya düşmüş, ayakkabılarına viski sıçramıştı.

"Ne oldu?" diye sordu Siobhan'a.

"Ben de aynı soruyu sana soracaktım," dedi Shiobhan hemen. "Kanalda neler oldu?"

"Konuştuk, o kadar."

"Konuştunuz?"

"Yemin ederim."

"Adamın kafatasının nasıl dağıldığına bakılırsa sohbet çok çetin geçmiş. Kırık kemikler, ezikler..."

Rebus'ın gözleri kısıldı. "Kanalın orada mı bulmuşlar?"

"Aynen öyle."

"Sen şimdi orada mısın?"

"Shug Davidson arayıp haber verdi."

"Beş dakikada orada olurum."

"Hayır, olamazsın... *içki* içmişsin, John. Dört beş kadehten sonra dilin dolaşır senin."

"Öyleyse bana bir araç gönder."

"John..."

"*Şu lanet aracı gönder, Siobhan*!" Elini tekrar saçlarına götürüp çekiştirmeye başladı. Nasıl bir tuzağa düştüm deyip duruyordu.

"Shug seni oraya nasıl yaklaştırsın, John? Onun bildiği kadarıyla şüpheler senin üzerinde. Eğer bir zanlının suç mahalline girmesine izin verirse..."

"Evet, kesinlikle öyle." Rebus kolundaki saate göz attı. "Yanından ayrılalı üç saat kadar oldu. Ne zaman bulmuşlar onu?"

"İki buçuk saat önce."

"Bu iyi olmamış." Başı fıldır fıldır dönüyordu. Mutfağa yöneldi, birkaç litre suyun yardımı dokunurdu belki. "Calum Stone'u şu boş işe koştun mu?"

"Evet."

"Tüh."

"Şu anda orada, yanında da ortağı."

Rebus gözlerini sımsıkı yumdu. "Onlarla görüşme."

"Bunun için geç artık. Geldiklerinde Shug'la konuşuyordum. Stone kendini tanıttı, bil bakalım bana ilk söylediği ne oldu?"

"Şöyle bir şey olabilir mi, 'Vay canına, sesin beni boş yere Granton'daki benzinliğe gönderen kadının sesine ne kadar benziyor'?"

"Hemen hemen."

"Gerçeği açıklamaktan başka çaren yok, Shiv. Onu benim emrim üzerine aradığını söyle."

"Hem de açığa alındığın bir dönemde, üstelik benim *bunu* iyi bilmeme rağmen."

"Tanrım, özür dilerim, Siobhan..." Musluk hâlâ akıyordu, lavabo dolmak üzereydi. Yirmi santim kadar yükselmişti. Çok daha sığ sularda insanların boğulduğunu bilirdi.

34

Leamington Köprüsü'nde taksiden indiğinde Siobhan kollarını kavuşturmuş bekliyordu, seçkin bir kulübün önünde dikilen fedailerden farksızdı.

"Burada *olamazsın*," diye tekrarladı sıktığı dişlerinin arasından.

"Biliyorum," dedi Rebus. Çok seyirci vardı etrafta: Geceyi dışarıda geçirip evlerinin yolunu tutanlar; komşu apartmanlarda oturan çevre sakinleri; hatta kanaldaki teknelerin birinde kalan bir çift. Ellerinde buharı tüten fincanlar, güvertede duruyorlardı.

"Senin saçın niye ıslak?" diye sordu Clarke.

"Kurulamaya vakit olmadı." Her şeyi görebiliyordu; daha fazla yaklaşmasına gerek yoktu. OYİ görevlileri fenerlerini yakmış karşıdaki patikayı tarıyorlardı. Ark lambaları palamar yerlerindeki kutulara takılmıştı – kaldıkları süre boyunca tekneler elektriği oradan alıyorlardı herhalde. İnsanlar sessiz sakin çalışıyordu. Yürüyüş alanlarından birinde keşmekeş vardı.

"Bulunduğu yer orası mı?" Clarke başını salladı. "Ben buradan ayrıldığımda da aşağı yukarı aynı yerdeydi."

"Şu çift eve dönüşte tesadüfen bulmuş. Sağlık görevlilerinden biri tanımış onu. West End koşarak gelmiş buraya, Shug da bana haber vermenin doğru olacağını düşünmüş."

OYİ çalışanları bellerine kadar kanala girmişlerdi. Üzerlerinde balıkçıların kıyafetlerine benzer, muşamba pantolonlarını askıların tuttuğu koruyucu giysiler vardı.

"Attığım izmaritlerden birini bulacaklar," dedi Rebus. "Kıyıdan uzaklara gitmediyse ya da bir ördek ağzına atmadıysa tabii."

"Sen bir de DNA analizi yaptıklarını düşün," diye karşılık verdi.

Rebus ona dönüp koluna sarıldı. "Burada olmadığımı söylemiyorum, benim dediğim yanından ayrıldığımda sapasağlamdı."

Clarke onunla göz göze gelemiyordu, Rebus kolunu bıraktı. "Aklından geçeni sakın aklına getirme," dedi usulca.

"Ne düşündüğümü bilmiyorsun ki!"

Rebus yine arkasına döndü, Müfettiş Shug Davidson'ın West End karakolundan gelen üniformalı memurlara emirler yağdırdığını gördü. Stone ile Prosser onun hemen arkasında kendi aralarında derin bir tartışmaya dalmışlardı.

"Her an seni görebilirler," diye uyardı Clarke. Rebus kafa salladı. Zaten kalabalığa doğru iki adım geri gitmişti. Clarke da onu takip etti, şimdi iyice geride duruyorlardı. Burası Cafferty'yi takip ettiğinde aracını park ettiği noktaydı. Başı zonkluyordu Rebus'ın.

"Sende aspirin var mı?"

"Yok."

"Neyse, bulacağım yeri biliyorum."

Clarke bu sözlerle ne demek istediğini anlamıştı. "Dalga geçiyorsun herhalde."

"Ömrümde hiç bu kadar ciddi olmadım."

Clarke gözlerini ona dikti, sonra kanala doğru arka tarafa baktı, kararını vermişti. "Seni ben götüreyim. Arabamı Gilmore Semti'ne bıraktım."

Western General Hastanesi'ne giderken pek konuşmadılar. Cafferty'yi oraya götürmüşlerdi, hem Infirmary'den daha yakındı hem de kafa travmalarında daha deneyimliydi bu hastane.

Hastanenin otoparkına vardıklarında Rebus, "Sen gördün mü?" diye sordu.

Clarke başıyla görmediğini işaret etti. "Shug telefon ettiğinde müjdeli bir haber verdiğini düşünüyordu."

"Bizimle Cafferty arasında olan bitenleri bilir o."

"Ama bir şeylerin döndüğünü de hemen anlamış."

"Cafferty'yle buluşmaya gittiğimi söyledin mi ona?"

"Kimseye söylemedim."

"Keşke söyleseydin," dedi Rebus, "başını beladan kurtarmanın tek yolu buydu. Stone'un ortaya çıkarması uzun sürmez."

"Ortadan kaybolduğumu fark etmelerine kadar bekle..." Park yerine çekti, kontağı kapattı, sonra Rebus'ın yüzüne bakmak üzere yanına döndü. "Pekâlâ, şimdi anlat."

Rebus onunla göz göze geldi. "Ona dokunmadım."

"Ne hakkında konuştunuz peki?"

"Andropov ile Bakewell... Sievewright ile Sol Goodyear..." Omuz silkerek mezbahadan kaçan boğadan bahsetmemeye karar verdi. "Komik olan, az kalsın onu eve bırakmayı teklif edecektim."

"Keşke etseydin." Clarke biraz yatışmış görünüyordu.

"Bana inanıyor musun yani?"

"İnanmak zorundayım, öyle değil mi? Birlikte geçirdiğimiz onca şeyden sonra... eğer *sana* inanamazsam, geriye ne kalır?"

"Teşekkürler," dedi Rebus usulca, sonra elini tutup sıktı.

"Ama hâlâ bana İSUMB ile takışmanın hikâyesini anlatmadın." Clarke elini onun elinin altından çekmişti.

"Cafferty'yi göz hapsinde tutuyorlarmış. Benim de onu gözetlediğimi duymuşlar, uzak dur diye uyardılar." Umursamazca omuz silkti. "Aşağı yukarı böyle."

"Fakat sen dangalağın teki olduğun için tam tersini yaptın, öyle değil mi?"

Rebus'ın gözünün önüne gelmişti ansızın: bacakları çarpılmış, alnının ortasına bir kurşun yemiş boğa... Silkinip kurtulmaya çalıştı. "Hadi gidip hasara bakalım."

Hastaneye girer girmez onlara yöneltilen ilk soru, "Yakını mısınız?" oldu.

"Kardeşim," dedi Rebus. Bu işleri kolaylaştırmışa benziyordu, onları bekleme salonuna aldılar, gecenin bu saatinde kimsecikler yoktu. Rebus eline bir dergi aldı. Ünlülerle ilgili sayfalar dolusu dedikodu vardı ama dergi altı ay öncesine aitti, muhtemelen adı geçen ünlüler çoktan unutulmuşlardı. Sonra dergiyi Clarke'a uzattı, o istemedi.

"Kardeşin demek?"

Rebus boş ver dercesine omuz silkti. Gerçek kardeşi öleli bir buçuk yıl olmuştu. Neredeyse son yirmi yıldır Rebus onunla Cafferty'den daha az ilgilenmiş... belki de birlikte daha az zaman geçirmişti.

Aileni kendin seçemezsin, diye geçti içinden, ama düşmanlarını seçebilirsin.

Clarke kollarını kavuşturup sordu, "Ya ölürse?" Bacaklarını uzatıp ayakbileklerini üst üste koymuş, sandalyede hafifçe kaykılarak oturuyordu.

"O kadar şanslı değilim," dedi Rebus. Clarke öfkeyle baktı yüzüne.

"Sence bu işin arkasında kim var?"

"Gel şunu çoktan seçmeli bir soruya çevirelim."

"Aklında kaç isim var?"

"Rus dostlarının canını ne kadar sıktığına bağlı."

"Andropov mu?"

"Şöyle başlayayım. İSU'ya göre Cafferty'yi paketlemelerine az kalmıştı. Bunun olmasına göz yummayacak çok kişi var ortalıkta." Birden sustu, çünkü umulmayacak kadar genç bir doktor üstünde geleneksel beyaz önlüğü, koridorun ucundaki yaylı kapıları itip elinde notlar, dişlerinin arasında kalemle onlara doğru yürümeye koyulmuştu. Kalemi ağzından alıp göğüs cebine iliştirdi.

"Hastanın kardeşi siz misiniz?" sorusuna Rebus başıyla doğrulayarak karşılık verdi. "Peki, Mr. Cafferty, size Morris'in görülmedik ölçüde sağlam bir kafatası olduğunu söylememe gerek yok herhalde."

"Ona Ger deriz," dedi Rebus. "Bazen de Koca Ger."

Genç doktor notlarına göz atarken kafası aşağı yukarı oynuyordu.

"Durumu iyi mi?" diye sordu Clarke.

"Pek sayılmaz. Sabah bir tarama daha yapacağız. Bilinci hâlâ kapalı, fakat beyin fonksiyonları devam ediyor." Bir an durdu, sanki daha ne kadar bilgi verebileceğine karar vermeye çalışıyordu. "Kafatası bu denli şiddetli bir darbe alınca beyin kendini korumaya almak ya da hasarı en aza indirmek ve tespit etmek için kendiliğinden kapanır. Burada sorun bazen ona yeniden başla komutunu verdirmekte zorlanmamızdır."

"Bilgisayarı yeniden başlatmak gibi." Clarke'ın bu benzetmesini doktor kabul etmiş görünüyordu.

"Ayrıca henüz amcanıza herhangi bir zarar verip vermediğini

söylemek için çok erken. Hiçbir kan pıhtısına rastlamadık, ama yarın daha çok şey söyleyebiliriz."

Clarke terslenerek, "Amcam değil," derken, Rebus onun kolunu sıvazladı.

"Allak bullak oldu da," diye açıkladı doktora. Sonra Clarke kolunu çekerken sordu, "Sert bir cisimle mi vurmuşlar?"

"İki veya üç kere" dedi doktor.

"Arkadan mı saldırmışlar?" Her yeni soru karşısında doktorun rahatı kaçıyordu.

"Darbeler kafatasının arkasında, evet."

Rebus dönüp Siobhan Clarke'a baktı. Aleksander Todorov'a da arkadan vurmuşlardı, öldürecek kadar şiddetle hem de. "Onu görmemize izin var mı, doktor?"

"Dediğim gibi, şu anda uyanık değil."

"Olsun..." Doktor kaygılı görünüyordu artık. Rebus üsteledi, "Sakıncası mı var?"

"Bakın, Mr. Cafferty'nin kim olduğu bana söylendi... Edinburgh'da belli bir nam saldığından haberim var."

"Ve?"

Doktor kuruyan dudaklarını ıslattı. "Peki, siz kardeşisiniz... bunca soru sordunuz. Lütfen bunu yapanların peşine düşmeyeceğinizi söyleyin bana." Sözlerini de biraz şakayla süslemeye karar vermiş olmalı ki zorla gülümseyerek ekledi: "Koğuşlar zaten tıka basa dolu."

"Sadece görmek istiyoruz, hepsi bu," diyen Rebus daha inandırıcı olmak için genç doktorun kolunu sıvazladı.

"Madem öyle, ne yapabilirim bir bakayım. Siz isterseniz burada bekleyebilirsiniz."

Rebus karşılık olarak yeniden oturdu. Doktorun yaylı kapılardan geçerek uzaklaşmasını seyrettiler. Fakat kapıların çarpması bittiği anda kapının lombarı andıran camında bir yüz belirmişti.

"Aman Tanrım," dedi Rebus yeni gelenler olduğunu Clarke'a duyurma çabasıyla. Müfettiş Calum Stone ile Komiser Andy Prosser oradaydı. "Şimdi olan biten ne varsa burada anlatacaksın, Shiv. Sen anlatmazsan, ben anlatırım." Clarke kafasını sallayarak kabul etti.

"Bak sen," diyen Stone elleri ceplerinde salınarak onlara doğru ilerliyordu. "Senin burada ne işin var, Müfettiş Rebus?"

"Seninkiyle aynı diye tahmin ediyorum," diyen Rebus tekrar ayağa kalktı.

Stone topuklarının üstünde yaylanarak, "Demek hepimiz buradayız," diye devam etti. "Siz kurbanın nabzı atıyor mu diye bakmaya geldiniz, biz de binlerce saatlik çalışmanın nasıl çöpe gittiğini anlamaya."

"Göz hapsini bıraktığınız için utanın," dedi Rebus.

Stone'un yüzü öfkeden kıpkırmızı kesmişti. "Çünkü *sen* buluşmak istedin!" Clarke'ı işaret ediyordu. "Kız arkadaşının bizi Granton'a göndermesini sağladın."

"İnkâr etmiyorum," dedi Rebus sakin bir tavırla. "Komiser Clarke'a o telefonu etmesini ben emrettim."

"Bunun sebebini öğrenebilir miyim?" Stone gözleriyle Rebus'a ateş püskürüyordu adeta.

"Cafferty benimle görüşmek istedi. Nedenini açıklamadı, ben de sizin civarda olmanıza bayılmıyordum."

"O niye?"

"Çünkü yakınlarda mısınız diye sürekli etrafı kolaçan edecektim, Cafferty de bunu fark edebilirdi, ne de olsa antenleri iyi çalışır."

"Ama kafaya darbe yiyeceğini hissedecek kadar iyi çalışmıyormuş, o başka," diye ekledi Prosser.

Rebus itiraz edecek değildi. "Komiser Clarke da buradayken, ona ne dediğimi size söyleyeyim," diye devam etti. "Eğer Cafferty'yi vurup yere indirmek isteseydim, buluşmayı kimseye haber verir miydim? Ya birisi bana tuzak kurdu, ya da ortada bir tesadüf var."

"Tesadüf mü?"

Rebus omuz silkti. "Her halükârda birisi kafasını patlatmayı planlamış, bu da tesadüfen..."

Stone ortağına döndü. "Sen bu masalı yutar mısın, Andy?" Prosser başını ağır ağır iki yana sallıyordu, Stone tekrar Rebus'a baktı. "Andy yutmuyor, tabii ben de. Sen Cafferty'yi kendin istiyordun, onu *bizim* kıstırmamız fikrinden hoşlanmamıştın. Emekliliğine sayılı günler kaldı, bu yüzden epey umutsuz bir haldesin. Onunla konuşmaya gittin, derken bir şey oldu... kendini kaybettin. Bir de baktın adam baygın, senin de başın belada."

"Oysa hiç de öyle olmadı."

"Peki ne oldu?"

"Lafladık, sonra yanından ayrıldım, eve gittim, oradaydım."

"Seni acilen görmesinin nedeni neymiş?"

"Kayda değer bir nedeni yoktu."

Prosser poflayarak inanmadığını belli ederken Stone kıkırdıyordu. "Baksana, Rebus, kanal aslında kanal sayılmaz, hele sen söz konusuysan."

"Ne o zaman?"

Stone muzaffer bir edayla yanıt verdi, "Bok yolu." Rebus başını Clarke'ın durduğu yere çevirmişti.

"Hem dediklerine göre vodvil ölmüş."

"Ölmedi," dedi Clarke, böyle diyeceğini Rebus biliyordu zaten. "Sadece kötü kokular saçıyor."

Stone ona doğru parmak salladı. "Çamurlu suyun sana sıçramayacağını sanma, Komiser Clarke!"

"Demin anlattığım gibi," diyerek sözünü kesti Rebus, "bütün sorumluluğu ben üstleniyorum..."

"Ağzından çıkanı kulağın duysun," diye hırladı Stone. "Kız arkadaşına kefil olmak şu anda son düşüneceğin şey."

"Ben onun kız arkadaşı değilim." Clarke'ın başına kan hücum etmişti.

"O zaman oyuncağısın, ki bu da en az o kadar kötü."

"Stone," diye gürledi Rebus, "Yemin ederim seni..." Daha lafını bitirmeden ellerini yumruk yapmaya başlamıştı bile.

"Rebus senin yapacağın tek şey ifade vermek ve seni temsil etmek isteyecek kadar umutsuz bir avukat bulabileceğine dua etmek."

Prosser ortağını uyarmaya çalışırcasına araya girdi: "Calum aşağılık herif sana yumruk atmak üze..." Prosser öne doğru atılarak ilk hamleyi kendi karşılamaya yeltendi. Yaylı kapı açılıp kapanırken bir an için dördü birden donakaldı. Hemşire orada durmuş şaşkın şaşkın onlara bakıyordu. Rebus ağzını açmamasını diledi ama nafile.

"Mr. Cafferty?" derken Rebus'tan başka kimseye seslenmediği çok açıktı. "Eğer burada işiniz bittiyse, şimdi kardeşinizi görebilirsiniz..."

SEKİZİNCİ GÜN

Cuma

24 Kasım 2006

35

Rebus ertesi sabah uyandığında diafon ısrarla ötüyordu. Yatakta dönerek saate baktı, daha yedi bile değildi. Hava henüz aydınlanmamıştı, kaloriferin devreye girmesine birkaç dakika vardı. Oda soğuktu, yataktan kalkıp yan odadan telefonu almaya giderken koridorun buz gibi taşları ayaklarını dondurdu.

"Umarım iyi bir gerekçen vardır," diye cırladı diafona.

"Senin bakış açına göre değişir." Ses hiç yabancı değildi Rebus'a ama çıkaramıyordu. "Hadi, John. Benim, Shug Davidson."

"Sabahın körü, Shug."

"Ben daha yatağa bile girmedim."

"Dost ziyareti için biraz erken sanki."

"Bak bunda haklısın. Şimdi beni içeri almaya ne dersin?"

Rebus'ın parmağı kapı düğmesinin üstünde kararsız duruyordu. Eğer basarsa bütün hayatının değişmeye başlayacağını hissediyordu, üstelik bu iyiye doğru bir değişim olmayacaktı. Ancak bir sorun vardı, öbür seçenek neydi?

Düğmeye bastı.

Müfettiş Davidson iyi adamlardandı. Teşkilatta insan varlığının iki keskin kampa bölündüğüne inanılırdı: iyi adamlar ve kötü adamlar. Davidson'ın birkaç düşmanı vardı ama dostu çoktu. Vicdanlı ve işbilir, insancıl ve sevimli biriydi. Fakat bu sabah yüzünde ciddi bir ifade göze çarpıyordu, bunun sadece bir kısmı uykusuzluğa yorulabilirdi. Gelirken yanında bir de üniformalı memur getirmişti. Rebus giyinmek üzere yatak odasına geri giderken daire kapısını aralık bırakmıştı, içeriden Davidson'a istersen çay yap diye sesleniyordu. Fakat Davidson da memur da holde beklemekten

hoşnuttular, bu nedenle Rebus banyoya giderken onları duvara sıkıştırmak zorunda kaldı. Dişlerini her zamankinden daha büyük bir özenle, gözünü lavabonun üzerinde asılı aynadan ayırmadan fırçaladı. Ağzını kurularken gözü hâlâ kendi yansımasındaydı. Tekrar hole çıktığında "ayakkabılarım," diyerek oturma odasına yöneldi, koltuğunun yanında buldu.

"Doğru mu anladım," diyordu ayakkabılarını bağlarken, "West End benim on numara dedektiflik yeteneklerime mi gerek duyuyor?"

"Stone bize Cafferty'yle randevundan bahsetti," diye söze başladı Davidson. "Siobhan da bir sigara izmaritinden söz etti. Fakat kanalın sularında bulduğumuz tek şey bu değil..."

"Ya?"

"Politen bir galoş bulundu, John. Üstünde de kan."

"OYİ çalışanlarının giydiklerinden mi?"

"OYİ giyer, doğru, ama biz de kullanırız aynılarından."

Rebus yavaşça kafasını salladı. "Saab'ın bagajında birkaç tane bulundururum."

"Benimkiler VW'ın torpido gözünde durur."

"Şöyle bir düşününce en uygun yer orası galiba." Sonunda Rebus bağcıklarının düzgün olduğuna ikna olmuştu. Ayağa kalktı, Davidson'la göz göze geldiler. "Zanlı mıyım, Shug?"

"İfade verirsen herkesi rahatlatmış olacaksın."

"Seve seve yardım ederim, Müfettiş Davidson."

Anahtarlarıyla cep telefonunu bulmak, takım elbisesinin üzerine hangi paltoyu giyeceğini seçmek gibi başka yapılacak işleri de vardı. Derken artık hazırdılar. Rebus dairesinden çıkarak kapıyı arkasından kilitledi, sonra Davidson'ın ardısıra basamaklardan aşağı indi, polis memuru arkasından geliyordu.

"Londra'daki zavallı adamı duydun mu?" diye sordu Davidson.

"Litvinenko?"

"Geçenlerde ölen. Talyumla öldürmüşler, nasıl bir şeyse..."

İki dedektif Passat'ın arka koltuğunda otururlarken, üniformalı memur direksiyon başına geçmişti. Marchmont'tan Torphichen Semti'ne kadar on dakikalık yoldu. Melville Drive sakindi, sabah trafiği henüz başlamamıştı. Meadows Parkı hareketliydi, koşuya çıkmış pek çok kişi vardı, yoldan geçen arabaların farları spor ayak-

kabılarındaki fosforlu bantları parlatıyordu. Tollcross kavşağında yeşil ışığın yanmasını bekledikten sonra Fountainbridge'e doğru tek yönlü yolda ilerlediler, az sonra kanalın kıyısındaki şarapevinin yanından geçiyorlardı. Rebus'ın onları Granton'a kadar takip ettiği gece Cafferty'yle Andropov'un dışarı çıkmasını beklediği yerdi burası. Kanalda mobese kameraları olup olmadığını hatırlamaya çalışıyordu. Belki de şarapevinin dışında vardır diye düşündü. Onun gözüne çarpmamış olabilirdi pekâlâ. Civarda dolaşırken onu yakalamış olamazlardı, ama nereden bilecekti? Leamington Köprüsü'nden geceleri fazla geçen olmazdı ama köprü *kullanılırdı*. Sarhoşlar ellerinde şişelerle orada toplanır, gençler aşağı yukarı dolaşır, eğlence ararlardı. Acaba kimse bir şey görmüş müydü? Kaçan birini mesela? İlk geldiği gece aracını park ettiği Leamington Yolu'ndaki apartman... eğer komşulardan biri doğru zamanda pencereden dışarı bakıyor olsaydı...

Araba döner kavşakta sağa sapmıştı, Gardner Yayı'na doğru dar kavisi döndükten sonra gelen ışıklarda Morrison Caddesi'ne girmeden sola sinyal verdiği sırada Rebus "Bana kumpas kurduklarını düşünüyorum, Shug," dedi. Şimdi tek yönlü yoldaydılar, birkaç kez daha sağa döndüklerinde C Şubesi Merkezi'ne varmış olacaklardı.

"Pek çok kişi," dedi Davidson, "Cafferty'yi darmadağın eden adamın bir madalyayı hak ettiğini düşünecektir." Sözünü kesip Rebus'a bir bakış attı. "Merak ediyorsan, belirteyim, ben onlardan biri değilim."

"Ben yapmadım, Shug."

"O zaman sorun yok, değil mi? Biz polisiz, John, masumların *mutlaka* serbest kaldığını biliriz..."

Bundan sonra devriye aracı karakolun önüne park edene dek sesleri çıkmadı. Ortalıkta basın mensupları görünmüyordu, Rebus buna minnettardı kuşkusuz, fakat içeri girer girmez Derek Starr'ın fısıldayarak Calum Stone'la sohbet ettiğini gördü.

"Linç için ideal bir gün," dedi Rebus. Davidson yürümeye devam ediyordu, Rebus da peşinden.

"Şikâyet Bürosu da haber bekliyordur herhalde," dedi Davidson.

Şikâyet Bürosu: İç İşleri... kendi meslektaşlarını hallaç pamuğu gibi sallamaktan zevk alan aynasızlar.

"Birkaç gün önce açığa alındığın anlaşılıyor," diye ekledi Davidson, "ama kulak asmamışsın." Sorgu odalarından birinin kapısında kararsız kalmıştı. "Burası, John." Kapı dışarıya doğru açılıyordu. Bunun sebebi tutukluya kendini içeri hapsetme fırsatı vermemekti. Masa sandalye düzeni her zamanki gibiydi, kayıt cihazları, hatta kapının üst tarafında, masayı görecek şekilde yerleştirilmiş bir video kamera da vardı.

"Konaklama koşulları mükemmel," dedi Rebus, "ama sabah kahvaltı da isterim."

"Pastırmalı sandviç ayarlayabilirim."

"Soğan soslu olsun."

"Yanında çay mı, kahve mi?"

"Sütlü çay alayım, *garson.* Şekersiz."

"Bu konuda elimden geleni yaparım." Davidson içeri girip arkasından kapıyı kapadı, Rebus masaya oturmuş, başını kollarının arasına almıştı. OYİ bir galoş bulmuşsa ne olmuştu yani? OYİ çalışanlarından biri onu oraya yerleştirmiş olamaz mıydı? Kan izleri dedikleri de ağaç kabuğu ya da pas olabilirdi pekâlâ, kanalda bol bulunurdu bunlardan. Aynasızlar ve OYİ galoş giyerdi, peki başka nerelerde giyilirdi? Bazı hastanelerde... morgda... steril olması gereken yerlerde. Saab'ın bagaj kilidi geldi aklına, günlerdir istese de tamir ettirememişti bir türlü. Kapanıyordu ama biraz sert vurmak gerekiyordu, yine de ufacık bir zorlamayla pat diye açılabiliyordu. Cafferty tanırdı Rebus'ın arabasını. Stone ile Prosser da. Yoksa o gün Şehir Meclisi binasının önünde Andropov'un şoförü mü kurcalamıştı arabasını? Yok, olamazdı, o gün Siobhan'ın arabasıyla gitmişlerdi oraya, öyle değil mi? Ama Cafferty'le Andropov'u şarapevine kadar takip ederken Saab'ı kaldırımın kenarına bırakmıştı... taraflardan birinin fedailerinin bagajdan dilediklerini almaları için eşsiz bir fırsattı bu. Cafferty de söylemişti zaten: Andropov'un şoförü tanımıştı Rebus'ı... Kanlı galoş – acaba üstünde Rebus'ı işaret edecek herhangi bir iz bulma şansları ne kadardı? Bunu asla bilemezdi.

"Polislikte son günlerin, John," diye mırıldandı kendi kendine. "Tadını çıkar..."

Kapı açılmış, elinde strafor bardakla bir kadın polis memuru görünmüştü.

Rebus koklayarak tahmin yürüttü, "Çay mı?"

"Öyle olsun," dedi kadın ustaca bir manevrayla yanından uzaklaşırken. Rebus bir yudum aldı, fena olmadığına karar verdi. Kapı bir daha açıldığında Shug Davidson üçüncü bir sandalyeyle içeri giriyordu.

"Hayatımda gördüğüm en garip pastırmalı sandviç," diye karşıladı onu Rebus.

"Sandviçler yolda." Davidson sandalyeyi Rebus'ınkinin yanına bırakıp oturdu. Cebinden iki kaset çıkardı, ambalajlarını açtıktan sonra kayıt cihazına taktı.

"Avukata ihtiyacım var mı sence, Shug?"

"Müfettiş sensin, sen söyle." O sırada kapı bir daha açılmış, Müfettiş Calum Stone içeri girmişti. Yanında bir dava dosyası vardı, suratı asıktı.

Rebus gözünü Davidson'a dikerek sordu: "Sorumluluğu ona mı devrettin?" Ama yanıt Stone'dan geldi.

"Öncelik sırası İSU'da."

"Bizim karakolun iş yüküne de el at, çekinme," dedi Rebus. Stone sevimsizce gülerek dosyayı açtı. Sayfaların uçları kıvrıktı, üzerleri kahve lekesiyle doluydu, Cafferty hakkında yeni bir şeyler bulma çabasıyla defalarca incelendikleri belli oluyordu. İlginç olan Rebus'ın evinde de tıpkı buna benzer bir dosya olmasıydı...

Stone ceketini çıkarıp gömleğinin kollarını sıvayarak rahatlarken Müfettiş Davidson'a, "Hadi başlayalım," diye işaret verdi, "teybin düğmesine bas da işe koyulalım..."

Yarım saat sonra sandviçler geldi. Stone ayağa kalkıp odanın içinde volta atmaya başladı, yiyecek siparişine dahil edilmemesine bozulduğunu gizlemeyi başardığı söylenemezdi. Rebus'ın sandviçi soğuktu, soğan sosu yerine domates sosu koymuşlardı, yine de abartılı bir iştahla yiyordu.

"Çok lezzetli," diye mırıldandı ve hemen ardından ekledi; "Tereyağı da tam kıvamında." Davidson'ın kendi sandviçini paylaşmayı teklif ettiği Stone bunu geri çevirmişti. Rebus "Bunun yanına çay da ister" deyince ağzını dolduran hamurun sert olduğuna karar

veren Davidson öneriyi yerinde buldu. Böylece birer çay daha geldi, sandviçin geri kalanını onunla yumuşatarak mideye indirdikten sonra Rebus, ağzının köşesine yapışan kırıntıları kibarca silerek, "ikinci raunda hazırım" dedi.

Teyp tekrar çalıştırılmıştı, Rebus önceki akşam olanlarda Siobhan Clarke'ın herhangi bir rol oynamadığını söyleyerek onu savunmaya devam ediyordu.

Stone ısrarlıydı: "Sen *bu* kadına ne dersen *onu* yapar."

"Komiser Clarke'ın kendi başına hareket eden bir kadın olduğuna Müfettiş Davidson tanık..." Rebus lafını yarım bırakıp Davidson'ın başıyla doğrulamasını izledi. Kayda geçmesi için, "Müfettiş Davidson tasdik ediyor," diye yüksek sesle belirtti. Sonra parmağını burnuna götürüp ovuşturdu. "Bakın, uzun lafın kısası, sizden bir şey saklamaya çalışmıyorum. Dün akşam Cafferty'yi gördüğümü itiraf ediyorum. Kanalın kıyısında onunla birlikteydim. Fakat ona saldırmadım."

"İSU takip birimini olay yerinden uzaklaştırdığını itiraf ediyorsun yani?"

"Şimdi düşünüyorum da aptalca bir hareketti," dedi Rebus kabul ederek.

"Tek yaptığın bu mu?"

"Tek yaptığım bu."

Stone önce Davidson'a baktı, sonra Rebus'a. "Bu durumda yasal işlemleri başlatmaya gitmemizin bir sakıncası yoktur herhalde, Müfettiş?"

"Beni suçluyor musun?" dedi Rebus gözünü Stone'a dikerek.

"Parmak izi vermeye gönüllü olmanı istiyoruz," diye açıkladı Davidson.

Stone ekledi, "Bir de DNA örneği."

"Olasılıkları azaltmak için, John."

"Ya reddedersem?"

"Masum biri neden reddetsin?" dedi Stone. O pis tebessüm yayılmıştı yine dudaklarına.

36

Gayfield Karakolu'nun otoparkında yer bulamayacağını bal gibi biliyordu Siobhan Clarke, yeni katılanların hepsi şehrin dört bir yanından arabalarıyla geliyorlardı. Evi beş dakikalık yürüme mesafesindeydi, aracını kaldırım boyunca apartman sakinlerine ayrılmış alana park etmişti. Dolayısıyla işe yürüyerek gidecekti, yanına portatif CD-çalarını da almıştı. Yatağın altında bulmuştu aleti, toz içindeydi. Pillerini değiştirdi, iPod kulaklığı buna da uymuştu. Yolda giderken Broughton Caddesi'nde bodrum kattaki bir kafeden kendine kahve aldı. Todd Goodyear'la burada buluştukları günler çok eskilerde kalmış gibi geliyordu ona. Derek Starr yeni elemanını fark etmemişti anlaşılan, Cinayet Büro'da o kadar çok adam vardı ki Todd bir süre daha dikkat çekmeyeceğe benziyordu.

Merkeze geldiğinde masasında birinin oturduğunu gördü. Çantasını hemen sandalyenin yanına fırlatırsa oturanın mesajı alacağını umuyordu. İşe yaramayınca memurun kulağına bir fiske kondurdu. Adam telefonda konuşurken başını kaldırıp bakınca Siobhan toz olmasını işaret etti. Hiç hoşuna gitmese de adam ayağa kalktı, uzaklaşarak konuşmasını sürdürdü. Siobhan'ın tam karşısına Todd Goodyear gelmişti şimdi, elinde de Kentsel Dönüşüm Komisyonu'nda yapılan görüşmelerin deşifreleriyle dolu yeni sayfalar vardı.

"Ortalık sakin görünüyor," dedi Clarke, Başmüfettiş'in odasında Starr'la Macrae'nin ciddi bir görüşme yaptıkları dikkatinden kaçmamıştı.

"Sorgu odalarından ikisini talep ettik," diye açıkladı Goodyear. "Sorgu Odası 1 ve 2, üç numara çok soğuk." Anlamlı bir suskunluktan sonra ekledi, "Cafferty hakkında duyduklarım doğru mu?"

"Kız arkadaşın mı anlattı?" Clarke bir yudum cappuccino aldı. Goodyear evet anlamında kafasını salladı.

"Onu da kanala çağırdılar," diye belirtti.

"Akşamınız rezil oldu o zaman."

"Bu da işin bir parçası" dedikten sonra bir anlık kararsızlığın ardından ekledi Goodyear: "Sizi de görmüş orada. Nasıl bir yol izlemeyi düşünüyorsunuz?"

Clarke önce ne demek istediğini anlamadı, fakat bir anda dün akşam barın önünde konuşurlarken Todd'ın da yanlarında olduğu dank etti kafasına. Rebus'ın Cafferty'yle buluşmaya gideceğini o da biliyordu.

"Soran olursa," dedi Todd'a, "bildiklerini söylersin. Zaten Müfettiş Rebus soruşturma ekibiyle çoktan konuştu."

Goodyear derin bir oh çekti. "Şüpheli mi?"

Clarke başını sağa sola salladı. Oysa Macrae'nin odasında tartışılan konunun bu olduğundan kuşku duymuyordu. Goodyear uzaklaşır uzaklaşmaz, çantasına uzanıp CD-çaları aldı, üst çekmeceden CD'yi çıkardı. Word Power kitabevi için Todorov'un okuduğu şiirler vardı kayıtta. Kulaklıklarını takıp sesi açtı, gözlerini yumdu.

Bir kafede kaydedildiği belliydi. Espresso makinesinin tıslamaları geliyordu uzaktan. Charles Riordan dinleyicilerin oturduğu bölümün ön tarafına yerleşmişti anlaşılan. Todorov'un boğazını temizlediği geldi kulağına. Kitabevinde çalışanlardan biri açılış konuşmasını yaparken ön bilgiler veriyordu. Clarke biliyordu o kafeyi. Eski Odeon sinemasının yanındaydı, öğrencilerle dolup taşardı hep. Geniş, rahat koltuklar, hafif bir müzik, burada insan Fairtrade ya da organik kahveden başka bir şey ısmarlarsa kendini suçlu hissederdi. Şair için ses yükseltici cihaz kullanılmamıştı. Buna rağmen Riordan'ın mikrofonu her şeyi kaydedecek kadar güçlüydü. Riordan yerini değiştirdiğinde dinleyicilerden bazılarının çıkardığı sesleri Clarke algılayabiliyordu, biri öksürdü, bir başkası burnunu çekti. Mırıltılar, fısıltılar. Riordan en az etkinliğin kendisi kadar bunları kaydetmeye de meraklıydı galiba. Clarke onun kulak misafiri olmayı sevdiğine karar verdi.

Şair sözü alınca yaptığı konuşma Şiir Kütüphanesi'nde düzenlenen dinletide yaptığıyla neredeyse tıpatıp aynıydı: havayı

yumuşatıcı aynı espriler, İskoç halkını nasıl cana yakın bulduğu yollu sözler. Clarke şairin bu cana yakınlığı daha da ileri götürmek isteyen kadın dinleyicileri bakışlarıyla taradığını gözünün önüne getirebiliyordu. Şiir Kütüphanesi'ndeki konuşma metninden birkaç kere sapan Todorov, bunlardan birinde Robert Burns'ün bir şiirini okumuştu. Şiir "Elveda Bütün İskoç Şanına" başlığını taşıyordu. Todorov bazı sözcükleri "İngilizleştirdiği" için özür dileyerek şiiri koyu bir aksanla İngilizce okudu:

Bütün İskoç şanımıza elveda,
Kadim şerefimize elveda.
Ve hatta askeri tarihte
Destan yazan İskoç namımıza elveda.
Sark uzanır artık Solway kumsallarına,
Tweed nehri akar okyanusa,
İşaret koyar İngiltere'nin sınırlarına –
Haydutlar sürüsü var orada.

Sekizer dizeli iki bent daha vardı, onlar da aynı dizeyle sona eriyordu. Şairin okuması bitince alkışlar ve birkaç sevinç çığlığı duyuldu. Todorov bunun arkasından *Astapovo Hüzünleri*'nden şiirler okumuş, sonra da kitabın kopyalarının kapıda satışa sunulduğunu duyurmuştu. Alkış tufanı azalırken Riordan'ın mikrofonu yine odanın içinde dolaşıyor, etkinliğe yönelik tepkileri yakalıyordu.

"Sen satın alacak mısın?"

"On papel çok fazla... neyse, zaten çoğunu okudu."

"Şimdi hangi bara?"

"Pear Tree herhalde."

"Nasıl buldun?"

"Biraz ağdalı geldi."

"Cumartesi takılıyor muyuz?"

"Çocuklara bağlı."

"Yağmur mu yağıyor?"

"Köpeği arabada bıraktım."

Derken bir cep telefonu çalıyor, aranan kişi cevap verince susuyor...

Clarke telefonu açan kişinin Rusça cevap verdiğinden kuşkulandı. Fakat ses kaybolmadan önce sadece birkaç sözcük kayda geçmişti. Şairin cep telefonu var mıydı? Bildiği kadarıyla yoktu. O zaman dinleyicilerden biri miydi?.. Tabii, çünkü şimdi mikrofon odada tekrar gezinirken kitabevi sahibinin Todorov'a teşekkür edişine denk gelmişti.

"Daha sonra biraz kitap imzalamak ister misiniz?.." diyordu kadın.

"Tabii ki. Zevkle."

"O zaman Pear Tree'de bir içki... Akşam yemeği için kandıramaz mıyız?"

"Kanmamaya çalışıyorum hayatım. Yaşı ilerleyen bir şair için hiç iyi değil." Derken Todorov'un dikkati başka yöne çekilmişti. "Ah, Mr. Riordon, değil mi? Kayıt nasıldı?"

"Harikaydı, teşekkürler."

Ölüler konuşuyor diye düşünmeden edemedi Clarke. Bu noktada mikrofon kapanmıştı. CD-çaların göstergesine bakınca neredeyse bir saatlik bir dinleme yaptığını gördü. Macrae'nin odası şimdi boştu, Starr da yoktu görünürde. Clarke kulaklıklarını çıkarıp gelen mesaj var mı diye cep telefonuna göz attı. Yoktu. Rebus'ın ev numarasını tuşladı ama cevap veren teleksekreter oldu. Telefonunu büzdüğü dudaklarına vurup dururken Todd Goodyear geri geldi.

"Kız arkadaşım az önce kulağıma bir şey fısıldadı."

"Adını unuttum, bir daha söylesene."

"Sonia."

"E, Sonia ne anlattı?"

"Kanalda arama yaparlarken bir galoş bulmuşlar. Hani şu ayakbileğine kadar lastikli politen olanlar var ya?"

"Suç mahalline çöp bırakmışlar yani..."

Todd onun ne demek istediğini anlamıştı. "Hayır," diye düzeltti, "OYİ'den biri düşürmemiş. Üstünde kan izleri varmış. Neyse, en azından öyle düşünüyorlarmış."

"Saldırgan mı giymiş yani?" Goodyear baş işaretiyle doğruladı. Olay yeri giysileri – koruyucu tulum, şapka, galoş, tek kullanımlık eldiven... Hepsi herhangi bir iz bırakmamak üzere tasarlanmıştı. Evet, ama bu iki yönlü işleyebilirdi, değil mi? Öyleyse soruşturma

yapanlar yanlış yorumlara yol açabilecek hiçbir şey bırakmamışlardı; öyleyse bu kıyafeti kuşanmış herhangi biri üstüne kurbanın kanı, kılı ya da lifi sıçrayacak diye korkmaksızın ona saldırabilirdi. Tulumları çöpe attın mı, daha iyisi yaktın mı, bu işten sıyırma olasılığın epey yüksekti.

"Aklından geçeni sakın aklına getirme," diye uyardı Goodyear'ı, aynı sözleri Rebus ona söylerdi. "Olup bitenin Müfettiş Rebus'la hiç ilgisi yok."

"Var demedim ki." Bu itham Goodyear'a dokunmuştu sanki.

"Sonia başka ne söyledi?"

Goodyear yanıt olarak omuz silmekle yetindi. Clarke parmaklarını şıklatınca Goodyear mesajı almıştı:, masasına döndüğünde yeni gelen biri tarafından işgal edildiğini gördü. Goodyear itiraz etmek üzere oraya yönelirken Clarke çantasıyla mantosunu aldığı gibi alt kata inerek Gayfield Karakolu'na doğru binadan çıktı. Rebus kaldırımın kenarına park etmişti. Clarke hafifçe gülümseyerek yolcu kapısını açıp koltuğa kuruldu.

"Telefonun kapalı."

"Açmaya vakit olmadı."

"Haberin var mı? Bir galoş bulmuşlar."

"Shug beni ifadeye götürdü bile," dedi Rebus, cep telefonunu açmak için PIN kodunu tuşlarken. "Stone da oradaydı, lanet olası her dakikasının keyfini çıkardı.

"Ne anlattın onlara?"

"Gerçeği, bütün gerçeği, yalnızca gerçeği."

"Bu ciddi bir durum, John!"

"Bunu benden daha iyi kim bilebilir?" dedi Rebus homurdanarak. "Ancak o galoşun benim arabamın bagajından çıktığını tespit ederlerse, işler asıl o zaman sarpa sarar."

Clarke gözlerini ayırmadan bakıyordu. "*Ederlerse*?" diye tekrarladı.

"Düşünsene, Shiv. Galoşu orada bırakmalarının tek nedeni kurulan tezgâha beni daha iyi yerleştirmek. Saab'ın bagaj kapağı aylardır tam kapanmıyor, içinde de olay yerinde kullanılacak malzemelerden başka bir şey yok."

"Eski dağcı botlarını da unutma," diye düzeltti Clarke.

"Evet ya, eğer o botlar işe yarasaydı, mutlaka alırlardı."

"Peki 'onlar' kim? Aklında Andropov mu var?"

Rebus avuçlarını yüzüne bastırarak ovuştururken kan çanağına dönmüş, etrafı morarmış gözleri ve bir günlük sakalı daha çok göze çarpıyordu. "Bunu kanıtlamak fena halde zor olacak," diye cevap verdi en sonunda.

Clarke kafasını sallayarak aynı fikirde olduğunu gösterdikten sonra bir süre sessizce oturdular, derken Rebus diğer konularda bir ilerleme olup olmadığını sordu.

"Starr ile Macrae güne kafa kafaya verip çene çalarak başladılar."

"Gündemin ilk maddesi bendim mutlaka."

"Ben o sırada Todorov'un diğer ses kaydını dinlemekle meşguldüm."

"Bu kadar ter döktüğünü duymak güzel."

"Riordan'ın mikrofonuna bazı dinleyicilerin sesleri takılmış. Aralarından birinin Rusça konuştuğunu duydum sanırım."

"Ya?"

"Word Power'a bir uğrayıp onlara sorsam iyi olacak."

"Seni bırakmamı ister misin?"

"Tabii."

"Fakat önce bana bir iyilik yap, olur mu? Todorov'un diğer dinletisinin CD kaydı lazım."

Clarke "Neden?" diye sorunca Scarlett Colwell'ı ve yeni şiiri anlattı Rebus. "Kadının gözüne girmeye çalışıyorsun demek?"

"Gidip şunu getir işte."

Clarke arabanın kapısını açtı ama hemen inmedi. "Todorov Word Power için düzenlenen dinletide Burns'den bir şiir okuyor: 'Elveda Bütün İskoç Şanına'."

Rebus başını salladı. "Biliyorum o şiiri. İngilizlerin bizi satın aldıklarından söz ediyor. Panama topraklarına el koyma uğruna İskoçya bütün parasını kaybetmiş. İngiltere de iki ülkenin birleşmesini önermiş."

"Bu çok kötü bir şey mi?"

"Senin İngiliz olduğunu unutuyorum hep... Bu bizim ulus olmaktan çıkmamıza yol açmış, Siobhan."

"Onun yerine haydutlar sürüsü mü oldu?"

"Burns'e kulak verirsen, evet."

"Bana sorarsan, Todorov biraz İskoç Milliyetçilerini hatırlatıyor."

"Bu ülkeye gelip baktığında belki de kendince bir tablo görmüştür... altın, kalay, çinko, gaz uğruna satılan..."

"Yine mi Andropov?"

Rebus bilmem dercesine omuz silkti. "Git ve şu CD'yi getir artık."

37

Kitabevi küçük ve sıkış tıkıştı. Rebus eğer fazla sağa sola dönerse sergilenen kitapları devirmekten çekiniyordu. Kasanın arkasındaki kadın başını *Labirent* adında bir kitabın sayfalarına gömmüştü. Yarım gün çalışıyordu burada, dolayısıyla Todorov'un dinletisine katılmamıştı.

"Ama kitaplarını satıyoruz."

Rebus işaret edilen tarafa döndü. "İmzalı kopyalar mı?" Clarke, uğraşma, dercesine Rebus'ın kaburgalarını dürttükten sonra tezgâhtara o gece hiç fotoğraf çekilip çekilmediğini sordu. Kadın evet anlamında kafasını sallayarak kitabevinin internet sitesinden söz etti. Clarke'la Rebus bakıştılar.

"Bunu daha önce düşünmem gerekirdi." Birlikte Clarke'ın dairesine doğru yola koyuldular, binanın az ilerisindeki boşluğa girmektense Rebus başka bir aracın yanına park etmeye kadar verdi.

Clarke önde o arkada dar koridorda ilerlerken, Rebus "Buraya gelmeyeli epey oldu" diyordu. Planı aşağı yukarı kendi dairesiyle aynıydı ama daha vasattı.

"Kişisel bir şey olarak algılama," dedi Clarke özür dilercesine. "Pek iyi bir ev sahibi değilimdir."

Oturma odasındaydılar şimdi. Kanepenin yanında, yerdeki halının üstünde ambalaj kâğıtları, kenarında boş bir şarap kadehi duruyordu. Kanepede kocaman, yaşlanmış bir oyuncak ayı vardı. Rebus eline aldı.

"Steiff'in ürettiği oyuncaklardan," diye anlattı Clarke. "Çocukluğumdan beri yanımda."

"Adı var mı?"

"Var."

"Ne olduğunu söylemeyecek misin?"

"Hayır." Clarke pencerenin yanındaki bilgisayar masasına gidip laptopun açma düğmesine basmıştı. Sırta iyi geldiği söylenen şu S-şeklindeki taburelerden biri duruyordu masanın arkasında, ona oturmuştu ama ayakları dizler için tasarlanmış yere dayalıydı. Birkaç dakika içinde Word Power'ın web sitesini buldu. Önce "son etkinlikler," ardından da "fotoğraf galerisi" kutucuğunu tıkladı ve sayfayı aşağı kaydırmaya koyuldu. Todorov karşılarındaydı işte, kalabalığa tanıştırılırken; yerde otururlarken, arka tarafta ayakta dururlarken.

"Rusları nasıl tespit edeceğiz?" diye sordu Rebus, ellerini masanın kenarına dayayarak. "Başlarındaki papaklardan mı? Delik kulaklarından mı?"

"Şu listeyi baştan aşağı hiç incelemedik."

"Hangi listeyi?"

"Stahov getirmişti ya, Edinburgh'da yaşayan Rusların listesi. Kendi adı bile vardı, hatırladın mı? Acaba şoförünün adı da var mı?" Parmağıyla ekrana bir fiske attı. Adamın sadece yüzü çıkmıştı. Kahverengi deri koltuğa kurulmuştu ama önünde yere bağdaş kurmuş birileri görünüyordu. Resimleri çeken profesyonel bir fotoğrafçı değildi besbelli; herkesin gözü kırmızı çıkmıştı. "Morgdaki kargaşayı hatırla. Stahov ısrarla Todorov'un cesedini yurduna götüreceğim diye tutturmuştu. Adım gibi biliyorum, dostumuz da onun yanındaydı." Ekrana bir fiske daha attı. Rebus daha iyi görmek için öne doğru eğildi.

"Andropov'un şoförü bu. Caledonian Otel'in lobisinde yüz yüze gelmiştim onunla."

"Demek iki patronu var çünkü Stahov eski Mercedes'inin arkasında kurulduğunda bu da direksiyona geçmişti." Clarke dönüp Rebus'a baktı. "Sence bizimle konuşur mu?"

Rebus omuz silkerek yanıtladı, "Diplomatik dokunulmazlığa sığınabilir."

"O gece barda Andropov'un yanında mıydı?"

"Kimse bundan bahsetmedi."

"Belki de dışarıda arabanın içinde bekliyordu." Clarke saate baktı.

"Şimdi ne yapıyoruz?"

"Parlamento Üyesi Jim Bakewell'le randevum var."

"Nerede buluşuyorsunuz?"

"Parlamento binasında."

"Kahve içmek istediğini söyle. Ben de yandaki masada olacağım."

"Yapacak daha iyi bir işin yok mu senin?"

"Ne gibi?"

"Cafferty'ye saldıranın kim olduğunu bulmak mesela."

"Bağlantılı olduğunu düşünmüyor musun?"

"*Bilmiyoruz.*"

"Şu parlamentoda yaptıkları espressodan bir fincan gerçekten burnumda tütüyor."

Gülümsemekten başka seçenek bırakmıyordu Clarke'a. "Pekâlâ," diye kabul etti. "Ayrıca bir akşam seni yemeğe çağıracağım, söz."

"Önceden haber ver... başımı kaşıyacak vaktim olmayacak."

"Emeklilik bazıları için yepyeni bir başlangıçtır."

"Parmaklarımı çıtlatarak oyalanmayı planlamıyorum."

Clarke tabureden kalktı. Kollarını iki yana sarkıtarak Rebus'ın karşısında durup gözlerini ona dikti. Sessizlik on beş yirmi saniye sürmüştü, sonunda Rebus gülümserken sözcüklere dökmeye gerek kalmaksızın uzun bir konuşma yaptıklarını hissediyordu.

"Hadi gidelim," dedi sessizliği bozarak.

Arabada giderken Western General Hastanesi'ne telefon edip Cafferty'nin durumunu sordular.

Rebus aldığı yanıtı, "Henüz uyanmamış" diye aktardı Clarke'a. "Bugün içinde bir beyin taraması daha yapacaklarmış, pıhtılaşmayı önlemek için uyutuyorlarmış."

"Sence çiçek göndermeli miyiz?"

"Çelenk için daha erken..."

Kestirmeden gitmek için Calton Yolu'ndan indiler, Abbeyhill'de bir konut alanında sokağa park ettiler. Clarke beş dakika oyalanmasını söyledi, bu da Rebus'a sigara içme fırsatı vermişti. Etrafta turistler dolaşıyordu, birkaçı Parlamento binasını merak ediyordu

ama çoğunluk caddenin karşısındaki Holyrood Sarayı'nı görmek istiyordu. Bir iki tanesi de Parlamento'nun bazı pencerelerini dikine kaplayan bambu parmaklıklara şaşkın gözlerle bakakalmıştı.

Rebus "Kulübe hoş geldiniz" diye mırıldanarak sigarasını söndürdü ve içeri girdi. Girişte ceplerini boşaltıp metal tarayıcıdan geçmek üzere hazırlık yaparken görevlilerden birine bambuların ne olduğunu sordu.

"Hiçbir fikrim yok," dedi adam.

"Bunu söylemesi gereken *ben* değil miyim?" Tarayıcının öbür tarafında ceplerinden çıkardıklarını geri alarak kafeye doğru ilerledi. Clarke sırada bekliyordu, hemen arkasında yerini aldı. "Bakewell nerede?"

"Aşağı iniyor. 'Kahve düşkünü' olmadığı belli, benim için diye ısrar ettim." Clarke kendine bir cappuccino söyleyip parasını çıkardı.

"Benimkini de söylesene," dedi Rebus. "Duble olsun."

"Senin için içmemi de ister misin?"

"Bana ısmarladığın son espresso olabilir bu," diye çıkıştı Rebus.

Birbirine yakın iki masa bulup yerleştiler. Bu uçsuz bucaksız, sesin yankılandığı mekânda Rebus pek rahat değildi. Birisi kalkıp orasının havaalanı olduğunu söylese, kolayca inanabilirdi. Binanın nasıl bir hava uyandırması gerektiğini söyleyemiyordu. Fakat birkaç yıl önce okuduğu bir gazete haberi yer etmişti aklında, gazeteci bu binanın gerçek amacı açısından fazla süslü ve aslında "yedekte bağımsız bir parlamento" olduğunu iddia ediyordu. Katalan bir mimarın tasarımı olduğu düşünülünce dediği mantıklıydı.

"Dedektif Komiser Clarke?" Jim Bakewell elini uzatıp Clarke'la tokalaşırken bir şey ister miydiniz diye sordu. "İçeceğinizi odama da getirtebilirdik."

"Evet ama şimdi buradayız..."

Bakewell iç çekerek oturdu, gözlüklerini düzeltti. Tüvit bir ceket giymişti, altındaki kareli gömleğin üstünde yine tüvide benzer bir kravat vardı.

"Uzun sürmez, efendim," diyordu Clarke. "Aleksander Todorov hakkında bir sorum olacak, o kadar."

"Öğrendiğimde çok üzüldüm," dedi Bakewell fakat konuşurken pantolonunun çizgilerini düzeltmekle meşguldü.

"*Question Time* programına birlikte katılmıştınız galiba."

"Doğru."

"Onun hakkındaki genel izleniminizi sorabilir miyim?"

Bakewell'in gözleri uçuk maviydi. Soruya karşılık vermeden önce yanlarından geçen bir dalkavukla selamlaştı. "Geç kalmıştım oraya, trafik vardı. Stüdyoya çağrılmadan önce kendisiyle ancak tokalaşma fırsatım oldu. Hiç makyaj istememişti, aklımda bu kalmış." Gözlüklerini çıkarıp mendiliyle camlarını silmeye koyuldu. "Herkese kaba davranıyordu fakat kameralar önünde iyiydi." Tekrar gözlüklerini taktıktan sonra mendili pantolon cebine sıkıştırdı.

"Peki sonra?" diye sordu Clarke.

"Buharlaştı sanki. Aslında kimse uzun süre kalmaz. Diğeriyle havadan sudan konuşmak demektir bu."

"Düşmanınla dostça sohbet demek yani?" dedi Clarke.

"Onun gibi bir şey," diye kabul etti Bakewell.

"Peki ya Megan Macfarlane, onu da öyle mi görüyorsunuz?"

"Megan harika bir kadın..."

"Ama laflamak için birbirinizi evinizde ziyaret etmezsiniz?"

"Pek sayılmaz," dedi Bakewell, sırıtırcasına tebessüm ederek.

"Ms. Macfarlane'e sorarsanız İUP Mayıs seçimlerini kazanırmış."

"Saçma."

"Size göre İskoçya, Irak nedeniyle Blair'i hırpalamak ister mi?"

"Bağımsızlık için ciddi bir heves yok," diye yanıtladı Bakewell ters ters.

"Trident nükleer füze projesi için de."

"İşçi Partisi seçimlerden galip çıkacak, Komiser. Siz bizim için canınızı sıkmayın."

Clarke aklından geçenleri toparlamaya çalışıyordu. "Peki, onu en son gördüğünüz güne dönelim."

"Sorunuzu anladığımı sanmıyorum."

"Mr. Todorov öldürüldüğü gece Caledonian Otel'de bir içki içmişti. Siz de oradaydınız, Mr. Bakewell."

"Orada mıydım?" Bakewell hatırlamaya çalışır gibi kaşlarını kaldırdı.

"Localardan birinde Sergey Andropov adında bir işadamıyla birlikte oturuyordunuz."

"Aynı gece mi?" diye sorduktan sonra Clarke'ın başıyla doğruladığını gördü. "Pekâlâ, sizin sözünüze güveniyorum."

"Mr. Andropov ile Mr. Todorov birlikte büyümüşler."

"Bunu bilmiyordum."

"Mr. Todorov'u barda görmediniz mi?"

"Görmedim."

"Morris Gerald Cafferty adında biri kendisine bir içki ısmarlamıştı."

"Mr. Cafferty bizim masamıza geldi ama yanında kimse yoktu."

"Daha önce karşılaşmış mıydınız?"

"Hayır."

"Ama namını duymuştunuz, öyle mi?"

"Kendisinin bir... yani 'gangster' demek biraz sert olacak ama öyle olduğunu biliyordum, Komiser. Fakat artık o işlerden elini çekmiş biri." Politikacı bir an duraksadı. "Aksi yönde bir kanıtınız yoksa tabii."

"Üçünüz neler konuşuyordunuz?"

"Ticaret... iş ortamı," dedikten sonra omuz kaldırarak ekledi: "Dikkate değer pek bir şey konuşulmadı."

"Cafferty yanınıza geldikten sonra Aleksander Todorov adı hiç geçmedi mi?"

"Hatırlamıyorum."

"Bardan saat kaçta ayrılmıştınız?"

Bakewell hatırlamaya çalışırken yanaklarını şişirdi. "On biri çeyrek geçe... o civarlarda."

"Andropov ile Cafferty hâlâ orada mıydı?"

"Evet."

Clarke düşünmek için bir an durdu. "Sizce Cafferty ile Andropov birbirini ne kadar iyi tanıyordu?"

"Bilemem."

"Fakat bu ilk görüşmeleri değildi, öyle mi?"

"Mr. Cafferty'nin şirketi, Mr. Andropov'un bazı kalkınma projelerinin temsilcisi."

"Cafferty'yi seçmesinin nedeni ne?"

Bakewell gergin bir kahkaha attı. "Gidip kendisine sorun."

"Size soruyorum."

"Bana öyle geliyor ki boşa olta altıyorsunuz, Komiser, üstelik bunda pek usta değilsiniz. Kalkınma bakanı olarak geleceğe yönelik yatırım potansiyelini saygın işadamlarıyla tartışmak benim görevim."

"Demek danışmanlarınız da yanınızdaydı?" Clarke adamın vereceği cevabı kafasında tarttığının farkındaydı. "Eğer resmî görevle orada bulunsaydınız, herhalde ekibiniz de sizi desteklemek üzere yanınızda olurdu diye tahmin ediyorum."

"Gayri resmî bir toplantıydı," diye çıkıştı Bakewell.

"Sizin faaliyet alanınızda bu sık mı görülür?" Bakewell onu azarlamaya hazırlanıyordu galiba ya da geri adım atacaktı. Ellerini dizlerine koyarak ayağa kalkmaya yeltendi. Tam o sırada bir kadın ona doğru yaklaşıyordu, hatta konuşmaya bile başlamıştı.

"Jim, nerelerde saklanıyordun?" Megan Macfarlane başını çevirip Clarke'ı görünce süngüsü düştü. "Ya, siz demek?"

"Aleksander Todorov konusunda sıkıştırılıyorum," diye açıkladı Bakewell. "Bir de Sergey Andropov konusunda."

Macfarlane öfkeli bakışlarını Clarke'a dikti, gerçekten saldıracak gibi bir hali vardı ama Clarke ona fırsat vermedi. "Sizinle karşılaştığımıza sevindim, Ms. Macfarlane. Size de Charles Riordan hakkında bazı sorularım olacak."

"Kim?"

"Sanat projesi için komisyonunuzda ses kaydı yapıyormuş."

"Roddy Denholm'un projesinden mi bahsediyorsunuz?" Macfarlene'in merakını çekmişti galiba. "Ne olmuş ona?"

"Mr. Riordan ile Aleksander Todorov arkadaştılar, şimdi ikisi de öldü."

Ancak Clarke kadının dikkatini çektiğini sanmakla yanılmıştı. Parlamento Üyesi parmağını Rebus'a doğrulttu. "O niye burada pusuya yatmış bekliyor?"

Bakewell de başını Rebus'a çevirdi fakat kim olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. "Hiçbir şey anlamadım," dedi.

"Bu adam kadının amiri," diye açıkladı Macfarlane. "Bana öyle geliyor ki bu özel sohbet pek de özel değilmiş."

Bakewell şaşkın gözlerle bakmayı bırakmış, bakışlarını öfke bürümüştü. "Doğru mu?" diye sordu Clarke'a. Ne var ki Macfarlane'in bu ânın tadını çıkardığı belliydi, konuşmaya devam etti.

"Üstelik kendisine görevden el çektirildiğini, emekliliğine sayılı günler kaldığını duydum."

"Siz bunu nereden duydunuz, Ms. Macfarlane?" diye atıldı Rebus.

"Dün Emniyet Amirinizle toplantıdaydım, adınız geçti." Vah vah dercesine sesler çıkararak ekledi: "Bunu duymak pek hoşuna gitmeyecektir, yanılıyor muyum?"

"Rezalet!" Bakewell bu sözcüğü birkaç kez tekrarlayınca herkesi kendine baktırmıştı. İki güvenlik görevlisinin de dikkatini çekmişti.

Clarke "Gidelim mi?" diyerek Rebus'a döndü. Rebus'ın fincanındaki espressonun yarısı henüz duruyordu, yine de kapıya doğru sert adımlarla ilerleyen Clarke'a nezaket gereği eşlik etmeye karar verdi.

38

"Şimdi nereye?" diye sordu Rebus, arabayı Gayfield Karakol Merkezi'ne doğru sürerken.

"Stahov'un şoförüyle konuşmaya."

"Sence konsolos buna izin verir mi?"

"Daha iyi bir fikrin var mı?"

Rebus omuz silkti. "Adamı sokakta yakalamak daha kolay olabilir."

"Ya İngilizce bilmiyorsa?"

"Bence biliyor," dedi Rebus kanal yoluna park etmiş araçları hatırlayarak, Cafferty'nin korumasıyla Andropov'un şoförünü konuşurken görmüştü. "Ama bilmese bile bir çevirmen dostumuz var." Rebus arka koltuğa fırlattığı CD'yi işaret ediyordu. "Üstelik bize bir iyilik borçlu olacak."

"Ne yani, sokak ortasında adamın yakasına yapışıp sorguya mı çekeceğim?" Clarke dik dik bakıyordu. "Başıma daha ne kadar bela açacaksın?"

Saab ile Regent Yolu'ndaki trafik ışıklarından geçmiş, Royal Yokuşu'na doğru ilerliyorlardı. Rebus sonunda sordu: "Ne kadarını kaldırabilirsin?"

"Daha fazlası mümkün değil. Sence Bakewell gidip Emniyet Amiri'yle konuşur mu?"

"Olabilir."

"Öyleyse ben de görevden açığa alınanlar kervanına katılabilirim."

Rebus göz ucuyla ona bakıyordu. "Ne eğlenceli olur ama?"

"Galiba bu durum seni neşelendiriyor, John."

Ansızın arkalarında bir devriye aracı belirmişti, tepe lambaları yanıp sönüyordu. Rebus söylendi, "Bu da ne şimdi?" Döner kavşağa az kala kenara çekip arabasından indi.

Polis memuru kasketini başına yerleştirmekle meşguldü. Rebus'ın tanıdıklarından değildi.

"Müfettiş Rebus mı?" Rebus başıyla doğruladı.

"Sizi götürmek için emir aldım."

"Nereye götürmek için?"

"West End'e."

"Shug Davidson bana sürpriz parti mi hazırladı yoksa?"

"Bunu bilemem."

O bilmeyebilirdi fakat Rebus biliyordu: Onu enseleyecek bir şey bulmuşlardı mutlaka, bahislere göre ona madalya verme ihtimalleri en fazla milyonda birdi. Dönüp Clarke'a baktı. O da inmişti arabadan, ellerini aracın tavanına dayamıştı. Yayalar yanlarından geçerken durup onları izliyorlardı.

"Saab'ı al," dedi Rebus. "Şu CD'yi de Dr. Colwell'a ulaştırmayı unutma."

"Ya şoför?"

"Buna kendin karar vermen gerekecek."

Devriye aracının arkasına geçti. "Dörtlüleri yakın, sirenleri çalıştırın, çocuklar. Shug Davidson'ı bekletmeyelim."

Fakat Torphichen Semt karakolunda onu bekleyen Davidson değildi, sorgu odasındaki tek masanın arkasında Müfettiş Calum Stone oturuyordu, Komiser Prosser da elleri cebinde köşede duruyordu.

"Meğer hayranlarım varmış," dedi Rebus ve Stone'un karşısına oturdu.

"Sana birkaç haberim var. Galoşun üstündeki kan Cafferty'ye ait."

"DNA testi daha uzun sürer."

"Pekâlâ, o zaman Cafferty'nin kan grubuyla *aynı* diyelim."

"Sanki arkasından bir 'ama' geleceğini seziyorum..."

"İşe yarar hiçbir parmak izi bulunamadı," diye itiraf etti Stone.

"Bunun anlamı galoşun benim aracımın bagajından çıktığını kanıtlayamıyor olmanız mı?" Rebus ellerini bir kez çırparak ayağa

kalkmaya hazırlanıyordu. "Madem öyle, beni bilgilendirdiğiniz için teşekkür..."

"Otur, Rebus."

Rebus birkaç saniye düşündükten sonra söyleneni yaptı.

"Cafferty'nin bilinci hâlâ kapalı," diye açıkladı Stone. "Henüz koma olasılığını dile getirmiyorlar ama bunu düşündüklerini biliyorum. Doktor ömrünün geri kalanını bitkisel hayatta geçirebileceğini söylüyor." Gözlerini kıstı. "Göründüğü kadarıyla senin zaferini kutlamamız imkânsız."

"Hâlâ benim yaptığımı mı düşünüyorsunuz?"

"Bundan adım gibi eminim."

"Komiser Clarke'a her şeyi, size telefon edip adamı takipten uzaklaşmanızı sağlamasını istediğim için mi anlatmıştım?" Rebus onun uzun uzun başını sallamasını seyretti.

"Olay yeri giysilerini kullandın, çünkü üzerine kan sıçrasın istemiyordun," diye lafa karıştı Prosser durduğu köşeden. "Galoş kanala uçtu ama sen peşine düşme riskini göze alamadın."

"Bunların üzerinden geçmiştik!" diye gürledi Rebus.

"Bir daha geçeceğimize hiç kuşkun olmasın," diye uyardı Stone. "Hele soruşturmayı bir tamamlayalım."

"Sabırsızlıkla bekliyorum." Rebus bu defa ayağa kalkmıştı. "Beni bunun için mi çağırdın?"

Stone başını sallamakla yetindi, sonraki sorusunu patlatmak için Rebus kapıya gidene kadar bekledi. "Seni buraya getiren memurlar arabada bir kadınla birlikte olduğunu söylüyorlar, Komiser Clarke olmalı, değil mi?"

"Değil elbette."

Prosser öfkeyle bağırdı: "Yalancı."

"Sen açığa alındın, Rebus," dedi Stone. "Onu da kendi yanına mı çekmek istiyorsun gerçekten?"

"İlginç, o da bana aynı şeyi soralı daha yarım saat bile olmadı..." Rebus iterek kapıyı açtı ve oradan sıvışmayı başardı.

Siobhan Clarke içeri girdiğinde Dr Scarlett Colwell bilgisayar başındaydı. Clarke'a kalırsa, kadın makyajı fazla kaçırmıştı, makyajsız olsa çok daha güzel görünecekti. Saçları güzeldi fakat biraz boyanın da etkisi olduğundan kuşkulanmıştı.

"Şiir dinletisinde kaydedilen CD'yi getirdim," dedi masanın üstüne bırakırken.

"Çok teşekkür ederim." Colwell diski aldı, evirip çevirdi.

"Bir şeye bakmama izin verir misiniz?" diye sordu Clarke.

"Elbette."

"Bilgisayarınızı kullanmam gerekecek..." Akademisyen masaya oturmasını işaret etti. Clarke kadının yanından zar zor sığışarak geçti, Word Power'ın web sitesine girip fotoğraf galerisi seçeneğini tıklayarak kafede çekilmiş fotoğrafları ekrana getirirken Colwell hemen omzunun yanında dikiliyordu. Duvara doğru duran Todorov'un fotoğrafını işaret ederek, "Şu fotoğraf," dedi. "Başka fotoğraflar da çektiniz mi?"

"Onlar çok kötü çıkmıştı, sildim. Fotoğraf çekmekte pek usta değilimdir."

Clarke başını ekrana doğru eğerken parmağını da ekranın üstüne koydu. "Şu adamı hatırlıyor musunuz?"

Colwell şoförün yüzünü inceledi. "Evet, o da oradaydı."

"Ama kim olduğunu bilmiyorsunuz?"

"Bilmem mi gerekiyor?"

"Todorov onunla konuştu mu?"

"Bilmiyorum. Kim bu?"

"Rus kendisi... konsoloslukta çalışıyor."

Colwell adamın yüzüne daha dikkatle inceledi. "Ne diyeceğim, galiba Şiir Kütüphanesi'ne de gelmişti."

Clarke kadına baktı. "Emin misiniz?"

"Hem o hem öbür adam..." Fakat aynı anda başını iki yana sallamaya başladı. "Aslında kesinlikle öyle diyemem."

"Biraz daha bakın," dedi Clarke, bunun üzerine Colwell elleriyle saçlarını toplarken biraz daha düşündü.

Biraz bocaladıktan sonra, "Gerçekten emin olamıyorum," diye karşılık verirken saçları yeniden yüzüne döküldü. "İki dinletiyi birbirine karıştırıyor olabilirim, ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Adam birine katıldı diye diğerinde de bulunduğunu sanmak gibi mi?"

"Aynen öyle... Sizde başka fotoğrafları var mı?"

"Hayır." Clarke klavyenin tuşlarına basmaya başlayıp, arama motoruna Nikolay Stahov adını yazdı. Hiçbir sonuç çıkmayınca Colwell'a konsolosu tarif etmeye çalıştı.

"Hiçbir şey çağrıştırmıyor," dedi akademisyen özür dilercesine. Clarke bu kez Andropov'u tarif etmeyi denedi. Colwell yine çıkaramayınca, *Evening News* gazetesinin web sitesini açtı. Arşiv sayfalarını tarayarak Ruslar ve verdikleri kutlama yemeğine dair haberi buldu. Ekranı kaplayan fotoğrafta bir yüze götürdüğü parmağını.

"Tanıdık geliyor," dedi Colwell.

"Şiir Kütüphanesi'nden mi?"

Akademisyen uzun uzun iç çekerek omuzlarını kaldırdı. Clarke dert etme deyip cep telefonunu çıkardı, Şiir Kütüphanesi'ni aradı.

"Ms. Thomas lütfen," dedi karşısına çıkan kişiye.

"Bugün gelmedi," dedi başka bir kadın sesi. "Yardımcı olabilir miyim?"

"Ben Komiser Clarke. Aleksander Todorov cinayetini soruşturuyorum, kendisine bir şey soracaktım."

"Bugün evinde... numarası var mı sizde?"

Clarke numarayı kâğıda not etti, sonra rakamları tuşladı. Abigail Thomas telefona cevap verince internete bağlanmasını istedi, sonra ona Word Power ve gazetenin sayfalarını açmasını söyledi.

"Hmm, evet," dedi Thomas sonunda, "sanırım ikisi birden. Ön tarafta oturuyorlardı, ikinci sırada olabilir."

"Bundan emin misiniz?"

"Neredeyse."

"Bir soru daha, Ms. Thomas... o gece çekilmiş başka fotoğraf yok mu?"

"Cep telefonlarıyla çekmiş birileri vardır herhalde."

"Kütüphanede kamera sistemi yok mu?"

"Orası bir *kütüphane*," diye vurguladı Abigail Thomas.

"Sadece sormuştum... Yardımlarınız için teşekkür ederim." Clarke telefonu kapadı.

Colwell, "Niye bu kadar önemli?" diye sorarak Clarke'ı daldığı düşüncelerden uyandırdı.

"Olmayabilirdi," diye itiraf etti Clarke. "Ancak şairin öldürüldüğü gece Todorov'la Andropov aynı barda içki içmişlerdi."

"Gazete haberinden anladığım kadarıyla Mr. Andropov işadamı galiba."

"Moskova'nın aynı mahallesinde büyümüşler. Müfettiş Rebus'a göre ikisi birbirlerini tanıyorlar..."

"Ya?"

Clarke hassas noktaya temas ettiğini fark etmişti. "Ne?" diye sordu.

"Bir şeyin açıklanmasına yardımcı olabilir."

"Nasıl, Dr. Colwell?"

Akademisyen CD'yi aldı. "Aleksander'ın doğaçlama şiiri." Kitapların durduğu rafların önüne gidip çömeldi. Portatif bir CD-çalara diski taktı, 'başlat' düğmesine bastı. Odanın içi oturacak yer arayan, boğazlarını temizleyen dinleyici kalabalığının sesleriyle dolmuştu. "Ortalarda," diye belirterek Colwell kaydı ileriye götürmek üzere parmağını atlat düğmesinde tuttu. Ne var ki kaydın en sonuna gelmişti. "Unuttum, tek parçalı kayıt bu," diyerek tekrar başa döndü, bu defa hızlı ileri sar düğmesini kullandı.

"İlk dinlediğimde," diye anlattı Clarke, "bazı şiirleri İngilizce okunurken bazılarının Rusça olduğu dikkatimi çekti."

Colwell kafasını sallıyordu. "Yeni şiir Rusçaydı. Hah, işte." Masasına gidip not defteriyle kalem aldı, dikkatle kulak kesilerek yazmaya koyuldu. Sonunda Clarke'tan başa almasını istedi. Bir daha dinlediler, Colwell'ın geri kaldığını sezince Clarke duraklatıyordu. "Biraz daha zamana ihtiyacım var," diye özür diledi akademisyen. "Bir şiirin çevirisini yapmanın ideal yolu değil ama..."

"Bu alanda ilerleme kaydediyorsunuz." Clarke tatlı dille onu yüreklendiriyordu. Colwell eli yine saçlarında, yeni baştan işe koyuldu. Yirmi dakika sonra kalemi masaya fırlattı. CD kaydında Todorov şimdi sırada *Astapovo Hüzünleri*'nden bir şiir olduğunu İngilizce söylüyordu dinleyicilere.

Clarke'ın dikkatinden kaçmamıştı, "Yeni şiirden söz etmedi."

Colwell da doğruladı: "Tek kelime bile etmedi."

"Tanıtmadı da."

Colwell başını iki yana sallayarak saçlarını geri attı. "Yeni bir çalışma olduğunu anlayanlar olmuş muydu, emin değilim."

"Siz *yeni* olduğundan emin misiniz peki?"

"Dairesinde hiçbir karalama, taslak bulamadım, ayrıca basılmış şiirleri gayet iyi biliyorum."

Clarke anladım anlamında başını eğerek elini uzattı. "Bakabilir miyim?" Akademisyen isteksiz de olsa not defterini verdi ona. "Henüz kaba saba... Dizelerin nerede bittiğini çözemedim, nerede başladığını da..."

Clarke kadına aldırmadan okumaya koyuldu.

Kış çocukların yanaklarını ısırır Jdanov'da... Şeytanın dişleri de Rusya Ana'da, değerli madenlerle kaplar damaklarını. İnsafsız bir iştah... Obur ne doymaktan anlar, ne durmaktan ne de sevmekten. Arzular büyür ama felaketle sonlanır. Kıtlığın doruğunda herkese bir lokma düşer burada, kış gölgeleri düşerken herkes pişman ama... benim ülkemde, böyle bir hainler güruhu var orada.

Clarke iki kere daha okudu, sonra Colwell'la göz göze geldiler. "Çok iyi sayılmaz, ne dersiniz?"

Akademisyen savunmaya geçti hemen: "Daha ham sayılır."

"Çevirisini kastetmemiştim," diye açıkladı Clarke.

Colwell sonunda kabul edercesine konuştu. "Öfke var içinde."

Todorov'un otopsisi sırasında Profesör Gates'in söyledikleri gelmişti Clarke'ın aklına. *Bu iş öfke kokuyor.* "Doğru," dedi. "Yiyecek benzetmeleri de..."

Colwell ne dediğini anlamıştı. "Haberlerde yazılanlar mı? Fakat onlar Aleksander öldükten sonra çıkmadı mı?"

"Evet ama akşam yemeği birkaç gün önceydi, belki bir yerlerden duymuştu."

"Şimdi siz şiirin işadamı hakkında olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Hemen orada, burnunun dibinde doğaçlama yazmış. Andropov servetini Todorov'un sözünü ettiği 'değerli madenlere' borçlu."

"Yani Şeytan o?"

"İkna olmamış gibisiniz."

"Çeviri alelacele oldu... Bazı dizeleri tahminen yazdım. Biraz daha zamana ihtiyacım var."

Clarke başıyla kabul ettiğini işaret etti, sonra aklına başka bir şey geldi. "Birlikte bir CD daha dinlemeye ne dersiniz?" Çantasını karıştırarak aradığını buldu, çömelip CD-çalara taktı. Word Power

dinletisinde Charles Riordan'ın içeride gezdirdiği mikrofonun Rusça sesi yakaladığı ânı bulmak biraz sürmüştü yine.

"İşte."

"Sadece birkaç kelime," dedi Colwell. "Telefona cevap veriyor. Tek dediği 'alo' ve 'evet', o kadar."

Clarke iç çekerek, "En azından denedik, ne yapalım" deyip CD'yi yuvasından çıkardı, ayağa kalktı. Not defterini tekrar eline aldı. "Şiiri yanıma alabilir miyim? Sizi bırakayım da daha iyi olduğunu düşündüğünüz hale gelene kadar üstünde çalışın."

"Aleksander'la bu işadamı arasında husumet mi vardı?"

"Tam bilmiyorum."

"Ama gerekçe bu olabilir, değil mi? O barda tekrar karşılaştılarsa..."

Clarke uyarırcasına elini kaldırdı. "Birbirlerini o barda mı *gördüler*, buna dair herhangi bir kanıt yok, dolayısıyla bunlardan kimseye söz etmezseniz iyi olur, Dr. Colwell. Aksi takdirde soruşturmamızı tehlikeye atarsınız."

"Anlıyorum," dedi akademisyen kafasını sallayarak. Clarke not defterinden bir sayfa koparıp dörde katladı.

"Size küçük bir not," dedi katlamayı bitirince. "Şiirin son dizesini Robert Burns'den almış. Ancak o şiir 'Haydutlar sürüsü var' derken burada 'hainler güruhu' diyor..."

39

Rebus, Morris Gerald Cafferty'nin yatağının yanında oturuyordu.

Polis kimliğini gösterip gündüz nöbetinde çalışan hemşirelere başka ziyaretçi gelip gelmediğini sormuştu. Hemşirenin yanıtı olumsuzdu.

Gelen yoktu çünkü her ne kadar Rebus'ın başına kakıp dursa da aslında Cafferty'nin hiç kimsesi yoktu. Karısı ölmüştü, oğlu yıllar önce cinayete kurban gitmişti. Araları bozulduktan sonra uzun süredir yardımcılığı yapan sağ kolu da "kayıplara karışmıştı." Evinde bir tek koruma kalmıştı, şimdi onun da *tek* derdi bir sonraki aylığını kimden alacağıydı herhalde. Muhasebecileriyle avukatları vardı kuşkusuz, ayrıntılarını Stone biliyordu fakat bunlar geçmiş olsun ziyareti yapacak kişiler değildi. Cafferty'yi hâlâ yoğun bakımda tutuyorlardı ama Rebus iki hastane çalışanından yatak sıkıntısı olduğunu duymuştu. Belki de koğuşa nakledeceklerdi. Ama eğer hesaplarına getirilen bloke kaldırılırsa, özel odaya da çıkabilirdi. Şimdilik tüplere, makinelere, titreşip duran ekranlara bağlı yatmaktan hoşnut görünüyordu. Kafatasına kablolar bağlıydı, beyin faaliyetlerini ölçüyorlardı. Bir kolundan serumla besleniyordu. Cafferty'nin üzerinde önü kapalı bir tür önlük vardı ama Rebus arkasının açık olduğunu tahmin ediyordu. Kolları çıplaktı, üzerlerini örten kıllar gümüş telleri andırıyordu. Rebus ayağa kalktı, Cafferty'nin başına doğru eğilirken acaba bu makine aniden onun yaklaştığını kaydeder mi diye merak ediyordu ancak ekranda herhangi bir değişiklik göze çarpmadı. Cafferty'nin bedeninden makinelere, oradan da duvardaki prizlere uzanan mesafeyi arşınladı. Cafferty ölmüyordu; doktorlar bu kadarını açıklamışlardı. Bu da

yoğun bakımdan çıkarılmasını gerektiren nedenlerden biriydi. Bitkisel hayatta olan birine ne kadar yoğun bakılabilirdi? Cafferty'nin parmak boğumlarıyla tırnaklarını, kalın bileklerini, iki dirseğinin de kurumuş beyaz derisini inceledi. İriyarı bir adamdı, doğru ama kaslı bir vücudu yoktu. Boynundaki çizgiler yeni kesilmiş bir ağacın halkalarına benziyordu. Çenesi sarkmıştı, ağzı tüpleri içine alacak şekilde açık duruyordu. Yüzünün bir tarafında kurumuş tükürük lekesi vardı. Gözleri kapalı yatarken Cafferty nasıl da zararsız görünüyordu. Kafasında yıkanması gereken ne kadar az saç kalmıştı. Yatağın ayakucunda duran çizelgeler Rebus'a hiçbir şey ifade etmiyordu. Hastanın hayatını bir dizi rakam ve grafiğe indirgemek oluyordu bu. Yukarı doğru açı yapan bir çizgi iyiye işaret miydi, yoksa kötüye mi, bilmiyordu...

"Uyansana, alçak herif," diye fısıldadı gangsterin kulağına. "Oyun bitti." Hiçbir kıpırtı belirtisi görmedi. "O kalın kafanın içinde ne varsa, saklamanın bir anlamı kalmadı artık. Seni *burada* bekliyorum."

Genizden çıkardığı gurultudan başka ses çıkarmıyordu Cafferty, zaten her otuz saniyede bir yapıyordu bunu. Rebus yeniden sandalyeye attı kendini. İlk geldiğinde hemşire "Hastanın kardeşi misiniz?" diye sormuştu.

"Bir şey fark eder mi?" demişti karşılık olarak.

Hemşire odadan çıkarken, "Çok benziyorsunuz da" diye eklemişti. Bunun hastayla paylaşılmaya değer bir hikâye olduğuna karar verdi ama anlatmaya başlayamadan gömlek cebinde bir titreşim hissetti. Cep telefonunu çıkarıp sağa sola bakarak görüşme yapmasına engel olacak kimse var mı diye kontrol etti.

"Nasıl gidiyor, Shiv?"

"Andropov'la şoförü Şiir Kütüphanesi'ndeki dinleyiciler arasındaymışlar. Todorov hemen oracıkta bir şiir uydurmuş, bana sorarsan Andropov'a hitaben okumuş."

"İlginç."

"Mola mı verildi?"

Rebus onun ne demek istediğini anlamakta biraz gecikti. "Sorguya çekilmedim. Galoşun üstünde sadece kan bulmuşlar. Cafferty'nin kan grubuyla aynı çıkmış."

"Şimdi neredesin?"

"Hasta ziyaretinde."

"İnanmıyorum, John, nasıl görüneceğini bir düşün."

"Yüzüne bir yastık bastırmayı falan düşünmüyorum."

"Ya sen oradayken ruhunu teslim ederse?"

"İyi bir noktaya temas ettin."

"Öyleyse çık oradan."

"Nerede buluşalım?"

"Gayfield'e dönmek zorundayım."

"Gidip şoförü alacağız sanıyordum."

"*Biz* öyle bir şey yapmayacağız."

"Bunu önce Derek Starr'la mı görüşeceksin yani?"

"Evet."

"İyi de Siobhan o davayı bizim kadar iyi bilmiyor ki."

"John, şimdilik elimizde kesin bir şey yok."

"Aynı fikirde değilim. İlişkiler birbirine bağlanmaya başlıyor... bunu sezmediğini söyleme bana." Yine sandalyesinden kalkıp Cafferty'nin üzerine eğildi. Makinelerden biri bangır bangır ötüyordu, şimdi buna bir de Clarke'ın haykırışı eklenmişti.

"Hâlâ yatağın başından ayrılmamışsın."

"Gözkapaklarının oynadığını gördüm sanki. Peki, nerede buluşuyoruz?"

"Önce şu konuyu Starr ve Macrae'yle görüşeyim hele."

"Stone'a söylesen daha iyi."

Clarke bir an sessiz kaldı. "Yanlış duydum herhalde."

"İSU bizden daha etkili. Todorov-Andropov bağlantısını onlara ver."

"Neden?"

"Cafferty'ye karşı Stone'un hazırladığı dava dosyasına katkısı olur da ondan. Andropov bir işadamı... işadamları anlaşma yapmayı sever."

"Bunun olmayacağını biliyorsun."

"Nefesimi boşuna mı tüketiyorum yani?"

"Çünkü sana göre Stone'la arkadaş olmam gerek. Cafferty'ye ulaşman için sana yardım ettiğime inanıyor. Öyle olmadığını ona göstermemin tek yolu bu bilgiyi vermem diye düşünüyorsun."

"Bazen fazla zeki oluyorsun." Rebus bir an durduktan sonra ekledi. "Yine de onunla görüşmelisin. Eğer konsolos diplomatik dokunulmazlığına sığınmaya kalkarsa, İSU bizden daha güçlü konumda."

"Yani?"

"Yani Özel Kuvvetler'le ajanlara giden yolu açar."

"James Bondculuk mu oynuyoruz?"

"Sadece bir tane James Bond var, Shiv," dedi Rebus ama beklediği kahkaha gelmemişti.

"Üzerinde düşüneyim biraz," dedi Clarke, "ama eğer beş dakika içinde hastaneden ayrılacağına söz verirsen."

"Yola çıktım bile," diye yalan söyleyerek telefonu kapadı. Ağzı kurumuştu Rebus'ın, yatağın yanındaki dolaptan biraz su almasına hastanın itiraz etmeyeceğini düşündü. Bir bardakla yanında bir de şeffaf plastik bir sürahi duruyordu. İki bardak içtikten sonra, dolabın içinde neler var diye göz atmaya karar verdi.

Cafferty'nin kol saatini, cüzdanını ve anahtarlarını bulmayı beklemiyordu. Madem oradaydı bakabilirdi, cüzdanı açınca beş adet on sterlinlik banknot, birkaç kredi kartı, üstünde telefon numaraları yazan küçük not kâğıtları gördü, hiçbiri Rebus'a bir şey ifade etmeyen numaralardı bunlar. Kol saati Rolex markaydı elbette, taklit olup olmadığını anlamak için eline alıp tarttı. Sonra anahtarları aldı. Altı taneydiler. Avucuyla parmaklarının arasında şıngır şıngır ötüyorlardı.

Ev anahtarları.

Elinde sallayarak gözünü Cafferty'ye dikmiş bakıyordu.

"İtirazın var mı?" dedi usulca. Bir dakika sonra ekledi, "Olmayacağını biliyordum..."

Şansı yaver gidiyordu: evde alarm açılmamıştı ve Cafferty'nin koruması da ortalıkta değildi. Sokak kapısından girer girmez ilk iş güvenlik kameraları var mı diye tavanların köşelerine baktı. Yoktu, o da oturma odasına süzüldü. Victoria mimarisine göre yapılmış ev, yüksek tavanlar soymalı kornişlerle çevrelenmişti. Cafferty'nin sanat eserleri toplamaya başladığı görülüyordu, büyük boy rengârenk tablolar Rebus'ın gözlerini rahatsız etti. Acaba aralarında Roddy

Denholm'un yaptığı bir resim var mıydı? Perdeler kapalıydı, onlara dokunmadı, lambaları yaktı. Televizyon, müzik seti ve üç kanepe. Mermer sehpanın üstünde sadece birkaç eski gazeteyle bir yakın gözlüğü duruyordu; gangster evinden başka hiçbir yerde bunları takmayacak kadar kibirliydi. Şöminenin sağına doğru bir kapı gördü, onu açtı. Cafferty'nin içki dolabı çıktı karşısına, içine çift kapılı buzdolabı, türlü şarap ayaklıkları ve içki şişelerinin dizildiği bir raf sığacak kadar genişti. İçinde uyanan isteğe direnip kapıyı kapadı, koridora yürüdü. Başka kapılar vardı burada: kocaman bir mutfak, bilardo masasının durduğu bir sera, çamaşır odası, banyo, çalışma odası ve daha samimi döşenmiş bir oturma odası. Merak ediyordu, acaba gangster bu kadar büyük bir yerde dolaşıp durmaktan keyif alıyor muydu?

"Alıyordu tabii," diye kendi sorduğu soruya yine kendi cevap verdi. Merdiven basamakları geniş ve halı kaplıydı. Bir üst katta banyosu içinde iki yatak odası, bir sinema odası, duvarda yüz altı ekran plazma; ayrıca kutularla ve çoğu boş olan çay tenekeleriyle dolu bir ardiye vardı. Kutulardan birinin üstünde bir kadın şapkası, fotoğraf albümleri, altında da ayakkabılar duruyordu. Demek merhum Mrs. Cafferty'den geri kalanlar bunlar diye tahmin etti. Bir duvarda asılı dart tahtasının çevresi delik deşikti, belli ki atış yapan kişinin daha çok talim etmesi gerekiyordu. Herhalde odanın kullanım amacı değişince, dart tahtası da kullanılmaz olmuştu.

Merdiven sahanlığındaki son kapı dar, kavisli bir boşluğa gidiyordu. Evin çatı katında başka odalar yer alıyordu: birinde üzeri toz kaplı 22 topluk bir bilardo masası, diğerinde ağzına kadar dolu bir kitaplık. Rafları hiç yabancı gelmemişti Rebus'a, aynısını kendi de almıştı Ikea'dan. Çoğu toz içinde karton kapaklı kitaplardı, beyefendi için gerilim, hanımefendi için aşk romanları. Bazı çocuk kitapları da göze çarpıyordu, herhalde Cafferty'nin oğluna aittiler. Ev biraz yıpranmıştı sanki, yerlerdeki tahta döşemeler gıcırdıyordu. Gangsterin son kata çıkan bu merdivenleri tırmanma zahmetine artık katlanmadığını düşündü.

Tekrar alt kata inip Cafferty'nin çalışma odasına girdi. Arka bahçeye bakan penceresiyle genişçe bir odaydı. Burada da perdeler kapalı duruyordu, bu kez Rebus onları açmayı göze aldı, böylece

araba garajını görebilecekti. Önüne iki araba park etmişti, biri Bentley, diğeri Audi ancak koruma oralarda değildi. Rebus perdeleri yine çekti, lambayı yaktı. Odanın ortasına eski bir çalışma masası konmuştu, üzerine de yazılı belgeler, göründüğü kadarıyla evle ilgili gider faturalarıydı bunlar. Rebus deri koltuğa oturup çekmeceleri açmaya koyuldu. İlkinde bir silahla karşılaştı, namlusunda Rus alfabesine benzeyen harfler olan bir tabancaydı bu.

"Sevgili dostundan küçük bir armağan olmalı," diye tahmin etti. Fakat şarjöründe hiç mermi yok gibi duruyordu, çekmecede de yoktu. Rebus eline ateşli silah almayalı çok olmuştu. Ağırlığını, dengesini tarttı, sonra mendiliyle tutarak aldığı yere bıraktı. Onun altındaki çekmecede bankalardan gelen hesap özetlerini gördü. Cafferty'nin cari hesabında on altı milyon parası vardı, para piyasalarında kazandıkları da ona çeyrek milyon getiriyordu. Portföy hesabı da bunlara bir yüz bin daha ekliyordu. İpotek ödemesine dair hiçbir iz bulamamıştı Rebus, demek ki Cafferty bu evin kesin sahibiydi. Şehrin bu yakasında değeri herhalde bir buçuk milyon falan ederdi. Tabii bu kadarla bitmiyordu gangsterin serveti; Stone çeşitli paravan şirketlerden, offshore holdinglerden dem vurmuştu. Cafferty'nin barları, kulüpleri, kiralama şirketleri ve bir de bilardo salonu vardı. Bir taksi şirketinde hisseleri olduğu söylenirdi. Ansızın köşede duran bir şeye gözü takıldı Rebus'ın: rakam şifreli evladiyelik bir kasa. Rengi bakır yeşiliydi, Kentucky'de yapılmıştı. O tarafa yürüdü, kilitli olmasına şaşırmamıştı. Aklına gelen tek şifre Cafferty'nin doğum tarihiydi. On sekiz on kırk-altı. Rebus kolu çekince ağır kapı ardına dek açıldı.

Gülümsedi. Tarihi neden ezberlediğini anlamamıştı ama boşa gitmemişti.

Kasanın içinden çıkanlar iki kutu dokuz milimetrelik mermi, dört kalın not defteri, yirmilik ve ellilik banknotlar, şirket defterleri, bilgisayar diskleri, merhum karısının kolyeleriyle küpelerinin durduğu bir mücevher kutusuydu. Cafferty'nin pasaportunu alıp sayfalarına göz attı Rebus. Cafferty Rusya'ya hiç gitmemişti. Kendi doğum sertifikası, karısıyla oğlunun doğum ve ölüm belgeleri; Cafferty'nin 1973'te Edinburgh nikâh dairesinde evlendiğini gösteren evlilik cüzdanı. Hepsini yerine koydu, diskleri inceledi, üzerlerinde

ne bir etiket vardı, ne yazı. Çalışma odasında bir bilgisayar bile yoktu... aslında evin hiçbir yerinde yoktu. Kasanın en alt rafında küçük bir mukavva kutu gördü... Rebus çekip aldı, kapağını açtı. İçinden iki düzine parlak gümüş disk çıktı. Önce bunların CD olduğunu düşünmüştü. Fakat birini ışığa tutunca üzerlerinde DVD-R, 4.7 GB logosunu gördü. Rebus teknoloji düşkünü değildi, yine de ne olduğunu tahmin ediyordu, üst kattaki müzik sisteminde çalışırdı. Disklerde hiçbir yazı yoktu, fakat renkli noktalarla ayrılmıştı, kimi yeşil, kimi mavi, kimi kırmızı, kimi de sarıydı.

Rebus kasayı kapatıp rakamları karıştırdıktan sonra lambayı söndürdü ve elinde disk kutusuyla alt kata indi. Sinema odası panjurlu pencereleri, bir sıra yatar koltuklarıyla fiyakalı bir yerdi, daha da arkada iki çift kişilik kanepe duruyordu. Cihazların önüne eğilip DVD'yi yuvasına taktı, sonra ekranı açarak koltuklardan birine kuruldu. Ekran, DVD-çalar ve hoparlör, bunların hepsini çalıştırmak için üç farklı kumanda gerekliydi. Siyah deri koltuğun kenarına oturup izlemeye başladı, anlaşıldığına göre güvenlik kamerası kayıtlarıydı...

Bir oda. Oturma odası. Dağınık, sere serpe vücutlar. İkisi birbirlerinden uzaklaşmış, başları başka tarafta, el eleler. Görüntüye aniden bir yatak odası geliyor, aynı iki kişi, öpüşmeye başlarken giysilerini üzerlerinden sıyırıyorlar. Ergen ikisi de. Rebus ne onları tanıyor, ne de dekoru, Cafferty'nin kendi evinden çok daha eski bir yer.

Pekâlâ, demek gangster amatör pornolardan haz alıyordu... Rebus ileri sardı, ama görüntü hâlâ çiftin ve çiftleşmenin üzerindeydi. Çekim tepeden ve yandan yapılmıştı. Biraz daha ileri gidince kız banyoda göründü, tuvalette oturmuş, bu kez duşa girmek üzere soyunuyor. Sıska bir kız, neredeyse bir deri bir kemik, kollarında morluklar var. Daha ileriye sardı ama diskin devamı boştu.

Sıradaki disk yeşil değil, mavi noktalıydı. Farklıydı ama benzer bir mekânda çekilmiş; farklı ama fazlasıyla tanıdık.

"Sapık tarafını ele vermişsin, Cafferty," diye homurdanarak diski çıkardı Rebus. Yerine bu kez yeşil noktalıyı taktı, tekrar ilk diskteki karakterler geldi ekrana. Sıralama kendini belli ediyor, John, dedi kendi kendine. Kırmızı noktalı: Başka bir apartman da-

iresi, grup halinde esrar çekiyorlar, bir genç kız banyo yapıyor, bir delikanlı yatak odasında otuz bir çekiyor.

Sarı noktalı diskte herhangi bir sürprizle karşılaşmayı beklemiyordu Rebus. Açılır açılmaz görülen yine bir önceki dekordu ama arada önemli bir fark vardı, bu daire de oyuncular da Rebus'a hiç yabancı değildi.

Nancy Sievewright ile Eddie Gentry. Blair Caddesi'ndeki apartman. MGC Kiralama şirketine ait daire.

"Bak sen," dedi kendi kendine. Oturma odasında verdikleri bir partinin görüntüleriydi bunlar. Dans edenler, kafa çekenler ve Rebus'ın gördüğü kadarıyla esrarın yanında kokain çekenler. Banyoda oral seks, koridorda yumruklaşma. Bundan sonraki disk: Sol Goodyear saygılarını sunmaya gelmiş, karşılığında ödül olarak ona Nancy'nin yatak odasında azgın bir cinsel ilişki sunulmuş ve daracık duşakabinde bazı anlar paylaşılmış. Sol gittikten sonra Nancy onun bıraktığı esrarın başına geçip kendine kallavi bir külah sarmış. Oturma odası, banyo, yatak odası, hol.

"Mutfak dışında her yer." Rebus durup düşündü. "Mutfak," diye tekrarladı, "bir de Eddie Genrty'nin yatak odası..."

Kutudaki disklerin sonuncusuna geldiğinde artık iyice sıkılmıştı Rebus. Televizyondaki gerçek hayattan kesitler programlarından birini seyrediyordu sanki, fakat tekdüzelikten kurtaracak reklamlar girmiyordu araya. Sonuncu disk bambaşkaydı, üstüne herhangi renkli bir nokta konmamıştı. Üstelik sesliydi. Rebus kendi oturduğu odada çekildiğini fark etti. Koltuklarla kanepelerde oturan adamlar. Puro tüttürüyorlar. Kristal kadehlerde şarap içiyorlar. DVD'de gördüğü adamlar uzun uzun sohbet ediyorlar.

Biri ev sahibine dönüp "Yemek enfesti," diyor. Diğerleri de dumanlarını üflerken aynı fikirde olduklarını belirten sesler çıkarıyorlar. Kamera onlara dönük, bir anlamı olmalı... Rebus ayağa kalkarak plazma ekrana yaklaştı. Televizyonun bir köşesinin üst tarafındaki duvarda küçük bir delik vardı. Görmek imkânsızdı, ya da görsen bile sıva hatası sanırdın. Rebus gözünü deliğe dayadı ama bir şey göremedi. Odadan çıkarak yandaki odaya girdi, banyoya. Aynalı duvara bir dolap monte edilmişti. İçi boştu, ne bir kamera ne de kablo. Gözünü deliğe dayayınca sinema salonunu gördü. Tekrar

oraya döndüğünde ekrandaki adamların konuşmalarından az önce seyrettiği görüntülerden bazılarını izlediklerini anladı.

"Keşke benim karım da o kadar fahişe olsa."

"Belki onu Chardonnay yerine birinci sınıf mala boğarsan olur..."

"Denemeye değer herhalde."

"Onları dikizlediğinden haberleri yok mu, Morris?"

Cafferty'nin sesi odanın arka tarafından duyuluyor: "Hem de hiç," diye şakıyor neşeyle.

"Buna benzer bir şey yüzünden Chuck Berry'nin başı belaya girmemiş miydi?"

"Hanımefendi için bazı fikirler aldın mı, Roger?"

"Evleneli yirmi yılı geçti, Stuart."

"Bu cevabın anlamı hayır mı?"

Rebus ekranın önünde dizlerinin üstüne çökmüştü şimdi. Roger'la Stuart ellerinde şarap ve purolarla Cafferty tarafından iyice küfelik hale getirilmiş, şimdi de şirket konukseverliğinin bambaşka bir türünün keyfini çıkarıyorlar.

Roger Anderson.

Stuart Janney.

First Albannach'ın en parlak ve en iyi...

"Michael bunu kaçırdığına pişman olacak," diyor Janney kahkahalar eşiliğinde. Sir Michael Addison'dan bahsettiği su götürmezdi. Ama Rebus'a sorarsan, Janney yanlış düşünüyordu. Diski çıkarıp partide çekilmiş görüntülerin yer aldığı diski yeniden koydu. Banyodaki oral seks yapan kadın esrarengiz bir şekilde artist olma heveslisi ve Sir Michael'ın şımarık üvey kızı Gill Morgan'a ne kadar da benziyor. Aynı kafa oturma odasında eğilmiş, kokain çekerken de takılıyor kameraya. Rebus sinema odası çekimlerine tekrar dönerek oradaki adamların hangi DVD'leri seyrettiğini anlamaya çalıştı. Gözünü iki bankere dikti, acaba ikisinden hangisi patronlarının üvey kızına müşterisini bekleyen fahişe muamelesi çekiyorlardı? Cafferty'ye intikam saldırısı düzenlemek için yeterli gerekçe miydi bu? Olabilirdi tabii. Ondan da önce başka bir şeyi merak ediyordu, burada ne işleri vardı? Rebus'ın aklına birçok sebep geliyordu. Hesap özetlerinden öğrendiği kadarıyla Cafferty'nin

FAB'da çeşitli hesapları vardı. Bunlara ek olarak bankaya yeni bir zengin müşteri getirmişti: Sergey Andropov. Belki de ikisi FAB'la bir anlaşma yapma peşindeydiler, Edinburgh'da yüzlerce dönüm arazi satın almalarına yardım edecek yüklü bir ticari kredi mesela.

Andropov kovuşturmadan kaçmak için Rusya'yı tamamen terk ederek ülke değiştirir. Belki İskoç Parlamentosu'nu kendisini gerisingeri göndermeme konusunda ikna edebileceğini düşünür. Belki de geleceğin *bağımsız* İskoçya'sına katılma hakkını parayla satın alıyordur. Küçük ülkede büyük balık olmak kolay nasıl olsa...

Cafferty de işleri rayına oturtuyordu demek.

Unutulmaz bir parti verir... gizlice kameraya alır. Kendi zevki için mi? Yoksa bizzat adamlara karşı kullanmak için mi? Böyle bir şey Janney ve Anderson gibileri etkilemez diye aklından geçiyor Rebus'ın. Şimdi de başka bir adamın ayağa kalkıp kanepelerden birine ilerlediğini görüyor. Sanki sadece Cafferty'yle bu adam var en arka sırada.

"Banyo nerede?" diye soruyor.

"Koridorun karşısında," diyor ev sahibi. Evet, Cafferty onun duvarın hemen ardındaki banyoyu kullanmasını istemiyor; kameranın ortaya çıkmasını göze alamaz elbette.

"Neden banyoya gittiğini sormayacağım, Jim," diyen Stuart Janney'in kaba kahkahaları duyuluyor.

Jim denen adam, "İğrenç bir şey değil, merak etme, Stuart," diyerek odadan çıkıyor.

Ekonomik Kalkınma Bakanı Jim Bakewell. Demek ki Bakewell parlamento binasındaki görüşmelerinde o gece otelde Cafferty'yle karşılaşmadığını Siobhan'a anlatırken yalan söylemişti.

"Hadi, şimdi git, Emniyet Amiri'ne şikâyet et istersen, Jimbo," diye homurdanan Rebus, bir yandan da Bakewell'in görüntüsüne doğru parmak sallıyordu.

DVD kaydında başka berbat görüntüler yoktu. Yarım saat sonra seyirci konuklar sıkılma belirtisi gösteriyorlar. Partiye yeni katılan üç kişi Rebus'a yabancıydı. Al yanakları, şişko göbekleriyle işadamı kılıklıydılar. İnşaatçı mıydılar acaba? Yoksa müteahhit mi? Ya da encümen üyeleri... Rebus bunu ortaya çıkarabileceğini biliyordu ama o zaman kaydı yanına alması gerekirdi. Onun için hava

hoştu, kimse yerlerinde olmadıklarını anlamasın yeterdi ona. Eğer Rebus'ın bu eve girdiği anlaşılırsa, Cafferty'nin koruma ekibi çok sevinirdi.

"Tabii ya, John? Koruma ekibi başka ne işe yarar?"

Çünkü ortada suç var. Kiraladığın dairelere böcek yerleştirmek? Hava cıva bu – yargıç DVD'leri pürdikkat seyreder, sonra gangstere ufak bir para cezası keser, o kadar. Rebus bütün cihazların düğmelerini kapamaya, geride hiç parmak izi bırakmamaya özen göstererek alt kata indi, kasanın kilidini tekrar açtı, kutuyu yerine koydu ama o tek diski yanına aldı. Beyaz mermerli holde ilerleyerek temiz havaya çıkıp kapıyı arkasından kilitledi. Cafferty'nin anahtarlarını geri götürmeliydi ama önce biraz düşünecekti. Bahçe kapısından sola, yolun başına çıktığında tekrar sola döndü ve bulduğu ilk taksiye binmek üzere Bruntsfield Semti'ne yöneldi.

Eddie Gentry gözlerine sürme çekmiş, kafasında kırmızı bandanayla kapıyı açtı.

"Nancy dışarı çıktı," dedi Rebus'ı görünce.

"Aranız düzeldi mi?"

"Birbirimize karşı düşüncelerimizi açıkça söyledik."

Rebus gülümsedi. "Beni içeri almayacak mısın, Eddie? Ha aklımdayken söyleyeyim, CD'ni beğendim."

Gentry seçenekleri kafasında tarttıktan sonra arkasını dönerek oturma odasının kapısını ardına dek açtı. Rebus peşinden gitti.

"Sen hiç *Biri Bizi Gözetliyor* izledin mi, Eddie?" Rebus elleri cebinde odanın içinde volta atıyordu.

"Hayat çok kısa."

"Öyle tabii," dedi Rebus onunla aynı fikri paylaşırcasına. "Önceden buraya geldiğimde gözüme çarpmayan bir şey söyleyeyim."

"Ne?"

Rebus başını kaldırdı. "Tavanlar alçalmış."

"Sahi mi?"

Rebus kafasını sallayarak verdi yanıtını. "Sen taşınmadan önce mi yapılmış?"

"Sanırım."

"Orijinal süslemeler vardı herhalde. Kornişler, tavandaki kartonpiyerler... Sence ev sahibi onları neden kapatmak istesin?"

"Yalıtım için?"

"Nasıl yani?"

Gentry omuz silkti. "Odaların daha küçük olması daha kolay ısıtılmalarını sağlıyor olabilir."

"Odalar da aynı mı? Asma tavanlar mı var onlarda da?"

"Ben mimar değilim, ne bileyim."

Rebus gözlerini genç adamdan ayırmıyordu, dudaklarının hafifçe seyirdiğini görmüştü. Eddie Gentry huzursuzdu. Dedektif kısık sesle uzun bir ıslık çaldı.

"Biliyorsun, değil mi? Baştan beri biliyordun."

"Neyi biliyordum?"

"Cafferty buraya kablolar döşedi, tavana, duvarlara kameralar..." Odada bir köşeye doğrulttu parmağını. "Şu deliği görüyor musun? Sanki birisi beceriksizce matkapla delmiş gibi durmuyor mu?" Gentry'nin suratı boş bakıyordu. "Bize bakan bir mercek var. Ama sen bunu zaten biliyorsun. Bildiğim kadarıyla kamerayı çalıştırmak belki de senin işindi." Gentry kollarını göğsünde kavuşturdu. "CR Stüdyoları'nda yaptığınız şu kayıt, ucuza mal olduğunu sanmam. Parasını Cafferty mi verdi? Bu da anlaşmanın bir parçası mıydı? Senin de cebine biraz para... ucuz kira... fazla kalabalık yok... tek yapman gerekense birkaç parti vermek." Rebus biraz düşündü. "Uyuşturucu Sol Goodyear'dan, herhalde o da ucuza gelmiştir. Neden biliyor musun?"

"Neden?"

"Çünkü Sol de Cafferty için çalışıyor. O uyuşturucu satıcısı, sen de kadın..."

"Ağzına sıçayım."

"Doğru konuş." Rebus başparmağını delikanlıya doğrulttu. "Sen Cafferty'nin başına gelenleri duydun mu?"

"Kulağıma geldi."

"Birisi onun yaptıklarından hoşlanmamıştır. Gill Morgan'ın katıldığı partiyi hatırlıyor musun?"

"Ne olmuş ona?"

"Kıza ait tek görüntüler bunlar mı?"

"Hiçbir fikrim yok." Rebus inanmaz gözlerle bakıyordu. "Ben *hiç* seyredemedim ki."

"Sadece teslim ettin demek?"

"Kimseye bir zarar gelmedi?"

"Buna karar verecek olan sen değilsin, Eddie. Nancy biliyor muydu?"

Gentry hayır anlamında başını iki yana sallıyordu.

"Bir tek sen yani? Ona ait bazı diğer dairelerde de aynısını yaptığından bahsetti mi sana?"

"Az önce *Biri Bizi Gözetliyor* demiştin ya, ne fark eder?"

Rebus ona karşılık verirken iyice delikanlının yanına sokulmuştu. "Aradaki fark *oradakiler* gözetlendiklerini bilir. Hanginizin daha rezil olduğuna karar veremiyorum, sen mi, Cafferty mi? O tamamen yabancıları gözetliyordu, ama sen Eddie, sen kendi arkadaşlarını filme çektiyordun."

"Buna karşı bir yasa mı var?"

"Mutlaka vardır. Peki, bu çekimler kaç kere yapılır?"

"Üç dört kere. En fazla."

Çünkü o güne kadar Cafferty sıkılır, yeni bir daireyi kullanmaya başlardı, yeni kiracıları, yeni yüzleri ve yeni bedenleri... Rebus hole çıktı, deliği arıyordu, sonunda buldu. Nancy'nin yatak odası, asma tavan vardı, bir de matkapla delinmiş düzgün bir delik. Banyo da aynıydı. Rebus tekrar koridora çıktığında Gentry duvara yaslanmış, kolları hâlâ göğsünde, çenesi dışarıda küstahça duruyordu.

"Teçhizat nerede?" diye sordu Rebus.

"Mr. C götürdü."

"Ne zaman?"

"Birkaç hafta olmuştur. Dediğim gibi sadece üç veya dört kere..."

"Bu onu daha az iğrenç yapmaz. Hadi bir de senin odana bakalım." Rebus onun onayını bekleyecek değildi, Gentry'nin yatak odasının kapısını açtı, kabloların nereye yerleştirildiğini sordu.

"Tavandan aşağı sarkarlardı. Bir DVD cihazına takılıydılar. İlginç bir şey olduğunda kayıt düğmesine basmam yetiyordu."

"Şimdi bunların hepsi başka bir dairede, böylece ev sahibi azmış kafadarlarına taze porno dilimleri gösterebilecek." Rebus ba-

şını sağa sola sallıyordu. "Nancy bunu öğrendiğinde senin yerinde olmak istemezdim..."

Gentry'nin bundan çekiniyor gibi bir hali yoktu. "Artık gitme zamanın geldi sanırım. Gösteri bitti."

Rebus karşılık olarak delikanlının suratına dayadı kafasını. "Bunda çok yanılıyorsun, Eddie. Bu özel gösteri daha yeni başlıyor." Koridora sığışarak hole çıktı, sokak kapısında durdu. "Laf aramızda, sana yalan söyledim, şu yaptığın müzikle hiçbir yere varamazsın. Sende hiç yetenek yok, ahbap."

Kapıyı arkasından çekti, merdivenlerden aşağı inmeden önce durup sigara paketini çıkartmak için elini cebine attı.

İyi iş çıkarmıştı.

40

Gayfield Karakol Merkezi'nde Cinayet Büro yüzme havuzundan farksızdı, adeta boşa kürek çekiyorlardı. Derek Starr da farkındaydı, ekibi teşvik etmekte sorun yaşıyordu. Yeteri kadar yapacak işleri yoktu. Ne Todorov ne de Riordan davasında herhangi bir ilerleme kaydedilmiyordu. Adli tıp temizlik sıvısının küçük şişesinin üstünden kısmi bir parmak izi çıkarmıştı ama ne Riordan'a ne de veri tabanına girmiş herhangi birine aitti. Terry Grimm'den öğrendiklerine göre Riordan'ın evine her hafta temizlik şirketi çalışanları gelirdi ancak genellikle onlara oturma odası-stüdyoya dokunmamaları söylenirdi. Yine de bunlardan birinin parmak izi olabilirdi. Kimse kesin bir dille o izin kundaklayan kişiye ait olduğunu söyleyemiyordu. Karşılarındaki açmazlardan biri de buydu. Aynı durum çok katlı otoparkın dışında görülen kukuletalı kadının robot resimlerinde de yaşanıyordu: memurlar ellerinde çizimler kapı kapı dolaşmışlardı ama merkeze döndüklerinde tek fark şişmiş ayaklarıydı.

Gerekli yerlere başvuran Starr sonunda Portobello içinde ve civarında bulunan birkaç mobese kamerasının kayıtlarını eline geçirmeyi başarmış olsa da kimse pek umutlu değildi çünkü sabahın erken saatlerindeki trafikten başka bir şey kaydetmemişlerdi. Saldırgan, kimselere görünmeden Riordan'ın evine ulaşmıştı öyleyse, samanlıkta iğne aramaktan farkı yoktu. Starr'ın bakışları Siobhan Clarke'a, benden bir şeyler sakladığını biliyorum, der gibiydi. Yarım saat içinde iki kere ne üstünde çalıştığını sormuştu ona.

"Riordan'ın kayıtlarını inceliyorum," diye açıklamıştı Siobhan. Gerçeğin yanından bile geçmiyordu bu söylediği, Todd

Goodyear deşifrelerin sonuna gelmişti, bu iş onu epey yormuşa benziyordu. Gözleri devamlı boşluğa bakıyordu, başka bir yerde olmayı hayal eder gibi bir hali vardı. Bu arada Clarke cep telefonuna mesaj bıraktığı Stone'dan haber bekliyordu. Ama bunun iyi bir fikir olduğundan hâlâ emin değildi. Göründüğü kadarıyla Stone'la Starr'ın aralarından su sızmıyordu; ona verdiği her türlü bilginin çok geçmeden ötekine de ulaşması yüksek bir ihtimaldi. Sergey Andropov'la şoförünün Şiir Kütüphanesi'nin etkinliğine katılan dinleyiciler arasında yer aldığından henüz Starr'a söz etmemişti.

Artık basın mensupları merkezin önünde birikip beklemiyorlardı. Ölümlerle ilgili en son haber *Evening News* gazetesinin iç sayfalarında çıkan kısa bir paragraftı. Starr şu sıralarda Başmüfettiş Macrae'yle bir toplantı daha yapıyordu. Belki gün içerisinde soruşturmanın iki ayrı koldan yürütüleceğini duyuracak, gerekçe olarak da Todorov cinayetinin Riordan'ın başına gelenlerle bağlantılı olduğuna dair bir kanıtın bulunamamasını göstereceklerdi. Ekip dağıtılacak, Riordan davası da Leith Cinayet Masası'na iade edilecekti.

Tabii, Clarke bu konuda bir şey yapmazsa.

Karar vermesi on dakikasını aldı. Starr hâlâ toplantıdaydı, mantosunu kaptığı gibi Goodyear'ın çalıştığı masaya yürüdü.

"Bir yere mi gidiyorsunuz?" diye sordu Goodyear, biraz mahzun bir sesle.

Clarke'ın, "Birlikte gidiyoruz," dediğini duyan delikanlının gözleri parladı.

Şehrin öbür yakasındaki konsolosluğa varmaları sadece on dakika sürmüştü. Konsolosluk, Episkopal Katedrali bölgesinde, adını Kral III. George'dan alan caddedeki büyük bir binada yer alıyordu. Cadde yolun ortasına bir sıra park yeri ayrılabilecek kadar genişti. Goodyear parkmetreye para atarken, Clarke da yandaki arabayı inceledi; camları film kaplı eski siyah bir Mercedes'ti bu, Andropov'un Şehir Meclisi binasına, Nikolay Stahov'un da morga geldiği araca ne kadar benziyordu. Oysa üstündeki diplomatik plaka değildi, bunun üzerine Clarke merkezi arayıp plakayı kontrol etmelerini istedi. Araç Mr. Boris Aksanov adında Cramond'da oturan bir adama kayıtlıydı. Clarke bunları not ettikten sonra telefonu kapattı.

Goodyear geri gelince, "Sizce onu sorguya çekmemize izin verecekler mi?" diye sordu.

Clarke bilmem dercesine omuzlarını kaldırdı. "Göreceğiz, hadi girelim." Konsolosluğa doğru caddeyi geçti, üç taş basamağı çıkıp zile bastı. Kapıyı açan genç kadın yüzüne profesyonel bir tebessüm kondurmuştu. Clarke'ın elinde polis kimliği hazırdı. "Mr. Aksanov'u göreceğim."

"Mr. Aksanov?" derken kadının tebessümü yüzünde donup kalmıştı.

"Şoförünüz." Clarke başını arkaya çevirdi. "Aracı şurada duruyor."

"Ama kendisi burada değil."

Clarke gözlerini kadına dikti. "Bundan emin misiniz?"

"Elbette."

"Ya Mr. Stahov?"

"O da yok."

"Ne zaman gelir?"

"Sanırım, gün içerisinde burada olur."

Clarke kadının omzunun üzerinden etrafı kolaçan ediyordu. Giriş salonu geniş ama boştu, duvarlarda boyaların kabuk kabuk attığı, kâğıtların solduğu göze çarpıyordu. Kavisli bir merdiven üst kata uzanırken sahanlık görünmüyordu. "Ya Mr. Aksanov?"

"Bilmiyorum."

"Demek Mr. Stahov'un şoförlüğünü yapmıyor."

Kadın tebessümünü muhafaza etmekte zorlanıyordu sanki. "Üzgünüm, yardımcı olamayacağım..."

"Aksanov, Sergey Andropov'un şoförü değil mi?"

Genç kadının eli kapının kenarına yapışmıştı. Clarke kapıyı suratlarına kapatmak istediğini görebiliyordu.

"Yardımcı olamayacağım," diye tekrarladı kadın.

"Mr. Aksanov konsolosluk çalışanlarından mı?" Ancak kapı bu kez gerçekten kapanıyordu, ağır ağır ama kararlı bir şekilde. "Sonra yine geliriz," diye ekledi Clarke. Kapı kapanmış da olsa onun gözü hâlâ kapıdaydı.

"Gözlerinde korku okunuyordu," diye yorum yaptı Goodyear.

Clarke başıyla aynı fikirde olduğunu işaret ediyordu.

"Para boşa gitti üstelik. Metreyi yarım saate ayarlamıştım."

"Soruşturma kasasından talep edersin." Clarke dönüp arabaya doğru yürürken Mercedes'in yanında durdu, saatine baktı. Direksiyonun başına geçtiğinde, Gayfield'e mi dönüyoruz, sorusu geldi Goodyear'dan. Clarke hayır anlamında başını salladı.

"Buralarda park görevlileri çok uyanık olur," diye açıkladı. "Bizim Mercedes tam yedi dakika sonra park ihlaline geçecek."

Goodyear hemen tahmin yürüttü: "Yani biri gelip parkmetreye para atmak zorunda, öyle mi?"

Fakat Clarke yine başını sallayarak öyle olmadığına işaret ediyordu. "Bu kurallara aykırı, Todd. Eğer ceza yemek istemiyorlarsa, arabayı buradan götürmek zorundalar." Kontak anahtarını çevirdi.

"Elçilikler onlara kesilen cezaları ödemezler sanıyordum."

"Haklısın... ama bu diplomatik plakalılar için geçerli." Clarke vitesi takarak park yerinden çıktı, fakat çok geçmeden birkaç yüz metre ileride kaldırımın kenarına yanaştı. "Biraz beklemeye değer, sence de öyle değil mi?"

"Deşifre işinden uzak kaldığım sürece bana göre hava hoş."

"Dedektiflik işleri cazibesini kaybetti galiba, Todd?"

"Tekrar üniformalılar arasına dönmeye hazırım" derken Todd, omuzlarını geriye atmış, kaslarını çalıştırıyordu. "Müfettiş Rebus'tan haber var mı?" diye sordu sonra.

"Yine sorguya aldılar."

"Hakkında soruşturma mı açacaklar?"

"Çağırmalarının nedeni hiçbir kanıt bulamadıklarını açıklamakmış."

"Galoşta buldukları kan kimseyle eşleşmemiş mi?"

"Hayır."

"Akıllarında başka bir şüpheli var mı?"

"Yeter Todd, bilmiyorum!" Arabaya çöken beş saniyelik sessizliğin ardından Clarke burnundan soluk vererek konuştu. "Bak, özür dilerim..."

"Özür dilemesi gereken benim," dedi Goodyear. "Burnumu sokmadan edemiyorum."

"Hayır, ben... Başım dertte olabilir."

"Nasıl?"

"İSUMB Cafferty'i göz hapsinde tutuyordu. John onları başka yere yönlendirmemi istemişti."

Delikanlı gözlerini fal taşı gibi açmış, söyleniyordu. "Hassiktir!"

"Ağzını bozma," diye uyardı Clarke.

"Cafferty göz hapsindeydi... Bu durum Müfettiş Rebus açısından hiç iyi görünmüyor."

Clarke omuz silkerek karşılık verdi.

Goodyear başını ağır ağır iki yana sallayarak tekrarlıyordu, "Cafferty göz hapsindeydi..." Fakat Clarke'ın dikkati caddedeki harekete çevrilmişti. Adamın biri konsolosluktan çıkıyordu.

"Bundan bir şey çıkacağa benziyor," dedi. Morga Stahov'la birlikte gelen, Word Power etkinliğinde fotoğrafı çekilen adamdı bu. Aksanov kilidi açıp arabaya bindi. Acaba başka bir yere mi çekecekti, yoksa uzaklaşıp gidecek miydi, onun ne yapacağını anlayana kadar Clarke kendi aracını rölantide çalıştırmaya karar vermişti. Aksanov park alanındaki üçüncü boşluğu da geride bırakınca beklediği yanıtı almış oluyordu.

Goodyear emniyet kemerini bağlarken sordu: "Takip mi ediyoruz?"

"İyi bildin."

"Ya sonra?"

"Uyduruk bir suçlamayla durdurmayı düşünüyorum..."

"Bu akıllıca olur mu?"

"Bilmem. Görelim bakalım." Mercedes sola sinyal vermişti, Queensferry Caddesi'ne dönmeye hazırlanıyordu.

"Şehrin dışına çıkıyor galiba," diye tahmin yürüttü Goodyear.

"Aksanov'un evi Cramond'da, belki oraya gidiyordur."

Queensferry Caddesi'nden Queensferry Yolu'na yönelmişlerdi. Hız göstergesine bakan Clarke adamın sınırı aşmadığını gördü. İlerideki trafik ışıklarında kırmızı yanarken onun da frene bastığına dikkat etti ama iyi gidiyorlardı. Eğer istikamet Cramond'sa, muhtemelen Barnton'daki döner kavşağa kadar gidecek, oradan sağa sapacaktı. Fakat Clarken onun oraya kadar ilerlemesini ister miydi? Queensferry Yolu üstünde her yüz metrede bir trafik lambaları vardı. Mercedes bir sonraki kırmızıda durduğunda Clarke arkasında durdu.

"Todd, arka koltuğa uzanır mısın? Orada, yerde..." Delikanlı rahatça arkaya dönebilmek için emniyet kemerini çözmek zorunda kalmıştı.

"Bu mu?"

"Onu sokete tak," dedi Clarke. "Sonra da camını indir."

"Altında bir mıknatıs mı var?"

"Öyle."

"Sokete takar takmaz yanıp sönen mavi lamba çalışmaya başlamıştı. Goodyear kolunu pencereden uzatarak kaportaya yerleştirdi. Trafik lambaları hâlâ kırmızı yanıyordu. Clarke korna çalınca önündeki sürücünün dikiz aynasından ona baktığını gördü. Eliyle kenara çekmesini işaret etti. Yeşil yandığı anda adam bunu yerine getirdi, kavşağı geçerek sol tekerleklerini kaldırıma çıkarıp durdu. Clarke da önüne geçerek aynısını yaptı. Araçlar onları seyretmek için yavaşlamışlardı ama ilerliyorlardı. Mercedes'in şoförü arabadan indi. Gözünde güneş gözlükleri, üstünde takım elbise, boynunda da kravat vardı. Clarke yanına geldiğinde kaldırımda dikiliyordu. Clarke polis kimliğini açıp gösterdi.

"Sorun nedir?" diye sordu adam, aksanı epey bozuktu.

"Mr. Aksanov değil mi? Morgda karşılaşmıştık..."

"Sorun ne diye sordum."

"Merkeze gelmeniz gerekiyor."

"Hatam ne?" Cebinden telefonunu çıkarıyordu. "Konsolosluğu arıyorum."

"Bir yararı olmaz," dedi Clarke. "Bu resmi plakalı bir araç olmadığına göre kendi hesabınıza çalışıyorsunuz diye düşünüyorum. Dokunulmazlığınız yok, Mr. Aksanov."

"Konsolosluğun şoförüyüm."

"Ama *sadece* konsolosluğun değil. Şimdi arabaya binin." Clarke'ın sesi sert çıkıyordu. Adamın telefonu hâlâ elindeydi ama arama girişiminde bulunmuyordu.

"Ya reddedersem?"

"Polise karşı gelme suçu işlemiş olursunuz... aklıma başka suçlar da gelebilir."

"Yanlış bir şey yapmadım ben."

"Biz de bunu duymak istiyoruz ama bunu merkezde duyalım."

"Arabam ne olacak?" diye sızlandı.

"Burada duracak. Sizi sonra buraya geri getiririz." Clarke sevimli bir havayla gülümsemeyi zor da olsa başarmıştı. "Söz."

"Sergey Andropov'un şoförlüğünü yapmaya nasıl başladınız?" diye sordu Clarke.

"Geçimimi şoförlük yaparak sağlıyorum."

West End polis karakolunun sorgu odasındaydılar, Aksanov'u Gayfield'e götürmek istememişti Clarke. Goodyear'ı da dışarıya kahve almaya yollamıştı. Masada bir kasetçalar duruyordu ama çalıştırmadı. Önünde defter de yoktu. Aksanov sigara yakmak için izin istemiş, Clarke da vermişti.

"İngilizceniz fena değil, hatta biraz yerli aksana çalıyor."

"Edinburgh'dan bir kızla evliyim. Neredeyse beş yıldır burada yaşıyorum." Sigarasından birkaç nefes çekerek tavana doğru üfledi.

"O da şiire meraklı mı?" Aksanov bakışlarını Clarke'a dikmişti. "Ee?"

"Kitap okur... daha çok roman."

"Demek şiir seven siz oluyorsunuz?" Aksanov omuzlarını kaldırdı ama bir şey demedi. "Yakınlarda Seamus Heaney'in şiirlerini okudunuz mu? Ya da Robert Burns'ün?"

"Bunu neden soruyorsunuz?"

"Birkaç haftada iki kere şiir dinletisinde görüldünüz. Belki de bunun nedeni Aleksander Todorov'u *gerçekten* sevmenizdir."

"Herkes onu Rusya'nın en büyük şairi olarak görüyor."

"Siz de aynı fikirde misiniz?" Aksanov yine omuz hareketiyle karşılık vererek sigaranın ucuna çevirdi dikkatini. "Son kitabını aldınız mı?"

"Sizi neden ilgilendirdiğini anlamıyorum."

"Kitabın adını hatırlıyor musunuz?"

"Sizinle konuşmak zorunda değilim."

"İki cinayet soruşturması yürütüyorum, Mr. Aksanov..."

"Bundan bana ne?" Aksanov giderek hiddet belirtileri gösteriyordu. O sırada kapı açılmış, Goodyear elinde iki içecekle içeri girmişti.

"Sütsüz, iki şekerli," diyerek birini Aksanov'un önünde koydu. "Sütlü, şekersiz" ikinci strafor bardak Clarke içindi. Komiser başını

teşekkür eder gibi sallayıp geride durmasını işaret etti. Mesajı alan Goodyear odadaki en uzak köşeye doğru yürüyüp, ellerini önünde kavuşturarak duvara yaslandı. Aksanov sigarasını söndürmüş, bir tane daha yakmaya hazırlanıyordu.

Clarke devam ediyordu, "İkinci gidişinizde yanınızda Sergey Andropov'u da götürdünüz."

"Öyle mi?"

"Tanıklar öyle söylüyor." Aksanov'dan yine bir omuz hareketi gelmişti, bu kez dudaklarını da bükmüştü. "Götürmediğinizi mi söylüyorsunuz?"

"Hiçbir şey söylemiyorum."

"Neyi saklamaya çalıştığınızı merak ediyorum. Mr. Todorov'un öldüğü gece görevde miydiniz?"

"Hatırlamıyorum."

"Yalnızca bir haftadan biraz daha eski bir tarihe dönmenizi istiyorum."

"Bazı geceler çalışırım, bazı geceler çalışmam."

"Andropov kaldığı oteldeydi. Barda yapılan bir toplantıda..."

"Size anlatabileceğim bir şey yok."

"O şiir dinletilerine neden gittiniz, Mr. Aksanov?" Clarke sakin bir tavırla yöneltmişti sorusunu. "Gitmenizi Andropov mu istemişti? Onu da götürmenizi kendi mi istemişti?"

"Eğer bir suç işlediysem, durmayın, soruşturma başlatın!"

"İstediğiniz bu mu?"

"Buradan çıkıp gitmek istiyorum." Yeni yaktığı sigarasını tutan parmakları yavaş yavaş titremeye başlıyordu.

"Şiir Kütüphanesi'ndeki dinletiyi hatırlıyor musunuz?" diye sordu Clarke sesini yükseltmeden. "Ya orada kayıt yapan adamı? O da öldürüldü."

"O gece otelden hiç ayrılmadım."

Clarke tam anlamamıştı. "Caledonian'dan?"

"Gleneagles," diye düzeltti Aksanov. "Yangının olduğu gece."

"Aslında sabahın erken saatleriydi."

"Gece... sabah... Ben Gleneagles'daydım."

"Pekâlâ," dedi Clarke, adamın birdenbire neden bu kadar telaşa kapıldığını merak ediyordu. "Kimin şoförlüğünü yapıyorsunuz, Andropov'un mu, Stahov'un mu?"

"Her ikisinin de. Birlikte seyahat ederlerdi. Ben de hep yanlarındaydım."

"Durmadan bunu söylüyorsunuz."

"Çünkü doğrusu bu."

"Oysa Mr. Todorov'un öldüğü gece, görevde olup olmadığınızı hatırlamıyorsunuz."

"Hayır."

"Bu nokta çok önemli, Mr. Aksanov. Todorov'u öldüren her kimse bir araçla gelmiş..."

"Benim bu işle hiçbir ilgim yok! Sorularınızı yersiz buluyorum!"

"Demek öyle?"

"Yersiz ve akıl almaz."

On beş saniyelik sessizliğin ardından Clarke, "Bitmemiş miydi?" diye sordu. Adamın kaşları kalkmıştı. "Sigaranız," dedi Clarke. "Daha demin yaktınız."

Rus'un bakışları küllüğe çevrildi, neredeyse tam bir sigara için için yanıyordu, yeni bastırılıp söndürülmüştü...

Clarke Aksanov'u tekrar Queensferry Yolu'na götürecek devriye aracını ayarladıktan sonra, koridorda Goodyear'ın iki memurla gevezelik ettiği yere doğru ilerledi. Ancak yanına varamadan cep telefonu çaldı. Arayan numarayı tanımıyordu.

"Alo?" diye cevapladı Goodyear'la arkadaşlarına sırtını dönerek.

"Komiser Clarke mı?"

"Merhaba, Dr. Colwell. Ben de az kalsın sizi arayacaktım."

"Ya?"

"Çevirmene gerek duyacağımı sanıyordum ama yanılmışım. Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Şu CD'yi dinliyordum."

"Hâlâ yeni şiirle mi uğraşıyorsunuz?"

"Başlangıçta evet... ama sonunda bütün kaydı dinledim."

"Bana da öyle olmuştu," diye itiraf etti Clarke, Rebus'la birlikte arabada bir saat geçirdiklerini hatırlıyordu.

"Tam sonunda," dedi Colwell. "Daha doğrusu, dinletinin ardından soru ve cevap faslı da bittikten sonra..."

"Evet?"

"Mikrofona bölük pörçük bir sohbet takılıyor."

"Hatırlıyorum, şair kendi kendine mırıldanıyor sanki?"

"Önce ben de öyle sandım, çıkarmak kolay olmadı. Aleksander'ın sesi değil bu."

"Kimin o zaman?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Ama Rusça, öyle değil mi?"

"Orası kesin. Neyse, birkaç kere dinledikten sonra galiba ne dediğini çözdüm."

Clarke'ın gözünün önüne Charles Riordan gelmişti, elindeki her şeyi kaydeden mikrofonu dinleyiciler arasında dolaştırarak yorumlarını öğreniyordu. "Peki ne diyor?"

"Aşağı yukarı 'Keşke geberse' diyor."

Clarke donakalmıştı. "Bir daha tekrarlar mısınız lütfen?"

41

Colwell'ın ofisinde buluşmak üzere Rebus'la sözleşmişlerdi, birlikte kaydı bir daha dinlediler.

"Aksanov'un sesine benzemiyor," dedi Clarke. Telefonu çalmaya başlamıştı, cevap verirken hafifçe homurdandı. Kulağına gelen sese bakılırsa arayan Müfettiş Calum Stone'du.

"Benimle görüşmek istemişsin," dedi Stone.

"Seni sonra arayayım." Clarke telefonu kapatırken ağır ağır başını sallıyordu, Rebus'a önemli bir şey olmadığını ima ediyordu böylece. Rebus kayıtta yer alan ilgili bölümü bir daha dinlemek istemişti.

"Andropov olduğuna bahse girerim," dedi sonra. Oturduğu sandalyede öne doğru abanan Rebus, dirsekleri dizinde, elleri birbirine kenetli, kayıttaki seslere kulak kesilmişti, üç adım ötede yere çökmüş, saçı yüzünü örten Scarlett Colwell'ı görmüyordu adeta.

Clarke akademisyene döndü, "Söylenenleri doğru anladığınızdan emin misiniz?"

"Kesinlikle," dedi Colwell. Duyulan sözcükleri Rusça tekrarladı. Clarke'ın elinde tuttuğu not defterinde de yazıyordu, şiir çevirisi de aynı defterin sayfalarında yapılmıştı.

"Yani 'keşke geberse' mi diyor?" Rebus bir daha sordu. "Ama 'ölsün istiyorum' veya 'onu öldüreceğim' demiyor, öyle mi?"

"Bu o kadar tahrik edici değil," dedi Colwell.

"Yazık." Rebus bakışlarını Clarke'e çevirdi. "Yine de bundan çok şey çıkar."

"Hem de çok," diye destekledi Clarke. "Diyelim ki bu Andropov'un sesi... kiminle konuşuyor peki? Aksanov olmalı, değil mi?"

"Sen de onu salıverdin gitti."

Clarke ağır ağır kafasını sallıyordu. "Dilediğimiz zaman gidip alabiliriz... zaten adam buraya yerleşmiş."

"Konsolosun onu Moskova'ya giden ilk uçakla sepetlemeyeceği anlamına gelmez bu." Rebus gözünü ayırmadan Clarke'a bakıyordu. "Ne diyorum biliyor musun? Konsolosluğun içinden birini yanına çekmek Andropov'un çok işine gelirdi. Böylece ülkede olup bitenleri anında öğrenebilirdi. Eğer hakkında dava açılacaksa bunu ilk bilenlerden biri konsolos olurdu mutlaka."

"Aksanov onun gözü kulağı yani." Clarke başını sallayarak aynı fikirde olduğunu belirtti. "Çok mantıklı ama başka bir görevi daha var mı acaba?"

"İnfazcılık gibi mi?" Rebus buna bir süre kafa yorduktan sonra Scarlett Colwell'ın yanaklarından süzülen bir damla gözyaşını fark etti.

"Özür dilerim," dedi. "Bunun hiç kolay olmadığını biliyorum."

"Aleksander'a bunu her kim yaptıysa yakalayın lütfen." Elinin tersiyle yüzünü sildi. "Lütfen."

"Sizin sayenizde bir adım daha yaklaştık," diye teselli etti kadını. Şiir çevirisini eline aldı. "Andropov öfkeden kuduracak. Hele onu obur diye tanımlaması, 'felaket'ten söz etmesi, 'hainler gürühu'nun bir parçası olarak görmesi."

Clarke kabul ediyordu, Andropov'un şairi öldürmek istemesine yeterdi bu öfke. "Ama bu onun yaptığı anlamına mı gelir?"

Rebus yine gözlerini dikip Clarke'a baktı. "Gidip kendisine sorsak?"

Siobhan Clarke'ın hikâyeyi Müfettiş Derek Starr'a anlatması bir saatten fazla sürmüştü. Buna rağmen, Sergey Andropov'un sorguya getirilmesine karar kılınmadan önce "devre dışı" bırakıldığı için on beş dakika boyunca şikâyet etti. Sorgu odasından üç dedektifi dışarı göndermek zorunda kalmışlardı. Adamlar oraya üs kurmuştu, elemanlarını göndermek zorunda kaldıkları için yakınıyorlardı.

"Burası sporcuların soyunma odası gibi kokuyor," diye sızlandı Starr.

"Ben bilemem," dedi Clarke belli belirsiz gülümseyerek. Cinayet Büro'da Goodyear'la karşılaşmıştı, West End karakolunda terk

edildiği için o da şikâyetçiydi. Haklıydı elbette, Colwell'ın telefonu geldiğinde Clarke apar topar arabasına giderken Goodyear hâlâ koridorda arkadaşlarıyla çene çalıyordu. Clarke yine de delikanlının somurtan suratını incelemeye, dört kelimelik öğüdünü tane tane aktarmaya fırsat bulmuştu: *buna alışsan iyi olur.* Todd buna karşılık Torphichen'a dönmeye ve yeniden üniformalı olmaya gerçekten hazır olduğunu söylemişti.

Caledonian Otel'e bir devriye arabası göndermişlerdi. Kırk dakika sonra geri geldiğinde halinden hiç memnun olmayan birileri iniyordu içinden. Saat sekiz olmak üzereydi, gökyüzü simsiyahtı, hava sıcaklığı giderek düşüyordu.

Sergey Andropov'un ilk sorusu "Avukat isteme hakkım var mı?" oldu.

"Sizce buna gerek var mı?" dedi Starr. Ödünç aldığı CD-çaları getirmişti, parmağı onun üstündeydi.

Andropov bu soru üzerine bir an düşündü, sonra paltosunu çıkarıp sandalyenin arkasına koyduktan sonra oturdu. Starr'ın hemen yanında Clarke oturuyordu, önünde defter ve cep telefonu duruyordu. Dışarıda arabasında bekleyen Rebus'ın sessiz kalmasını umut ediyordu.

Starr ellerini birbirine kenetlemiş bekliyordu. "Komiser Clarke, hazırsanız başlayalım."

"Mr. Andropov," diye söze başladı Clarke, "bugün Boris Aksanov'la görüştüm."

"Evet?"

"İskoç Şiir Kütüphanesi'ndeki şiir dinletisinden söz ettik... galiba siz de oradaydınız, değil mi?"

"Bunu o mu söyledi?"

"Çok sayıda tanık var, efendim." Clarke soluklandı. "Aleksander Todorov'la Moskova'dan tanıştığınızı ama arkadaş olmadığınızı biliyoruz..."

"Peki, bunu size kim söyledi?"

Clarke soruyu duymazlıktan geldi. "Mr. Aksanov'la birlikte şiir dinletisine gittiniz ve oturup şairin doğaçlama okuduğu yeni şiirini dinlemek zorunda kaldınız." Clarke şiir çevirisinin yazılı olduğu katlı kâğıdı açtı, *İnsafsız bir iştah... Obur ne doymaktan anlar... böyle bir hainler güruhu...* Aşk şiiri sayılmaz, siz ne dersiniz?"

"Alt tarafı bir şiir."

"Ama doğrudan *size* hitap ediyor, Mr. Andropov. Siz de Jdanov'daki çocuklardan biri miydiniz?"

"Binlercesi gibi." Andropov hafif bir kahkaha attı. Gözleri parlıyordu.

"Bu arada," dedi Clarke, "söze başlarken geçmiş olsun dileklerimi sunmalıydım..."

"Ne için?" Andropov'un gözleri kısılmış, ışığı sönmüştü.

"Dostunuz yaralanmış. Hastanede ziyaretine gittiniz mi?"

"Cafferty'yi mi söylüyorsunuz?" Sorudaki taktiği umursamamış gibi görünüyordu. "Yaşayacak, merak etmeyin."

"Bunu kutlamaya değer, kuşkum yok."

"Ne demeye çalışıyor?" Andropov soruyu Starr'a yöneltmişti ama yanıt Clarke'tan geldi.

"Şunu bir dinlemenizde sakınca yoktur herhalde." Aynı anda Starr CD-çaların düğmesine bastı. Todorov dinletisinin sonunda çıkan gürültüler aniden odayı doldurdu. Katılanlar koltuklarından kalkıyor, dinleti hakkındaki düşüncelerini dile getiriyor, içki içmeye, yemek yemeye gitme planları yapıyor... derken Rusça bir ses duyuluyor.

Starr CD'yi durdururken Clarke sordu: "Tanıdık geldi mi, Mr. Andropov?"

"Hayır."

"Emin misiniz? Belki Müfettiş Starr bandı geri sararsa...?"

"Nereye varmaya çalışıyorsunuz?"

"Şehirde adli tıp laboratuvarımız var, Mr. Andropov. Ses eşleştirme konusunda oldukça başarılıdırlar..."

"Bu beni neden ilgilendirsin?"

"İlgilendirir çünkü kayıttaki o ses size ait, Boris Aksanov'a az önce sizi aşağılayan, temsil ettiğiniz her şeye karşı çıkan şairin, Aleksander Todorov'un ölmesini dilediğinizi söylüyorsunuz." Clarke soluklandıktan sonra ekledi: "Derken, aynı gece adam *ölüyor*."

"Yani ben mi öldürdüm?" Andropov'un kahkahası bu defa daha gürültülüydü ve daha uzun sürdü. "Peki bunu tam olarak saat kaçta yapmışım? Otelin barından oraya mı tüymüşüm? Kalkınma bakanınız yokluğumu fark etmesin diye onu uyutmuş muyum?"

Starr buz gibi bir sesle konuştu: "Sizin adınıza başkaları yapmış olabilir."

"Bilmem, bunu kanıtlamak için epey zahmete katlanmak zorunda kalacaksınız çünkü doğru değil."

"Dinletiye neden gittiniz?" diye sordu Clarke. Andropov dik dik baktıktan sonra yanıt vermekle bir şey kaybetmeyeceğine karar verdi.

"Boris birkaç hafta önce bir dinletiye gittiğini anlatmıştı. Merakımı çekti. Aleksander'ı kalabalık karşısında hiç dinlememiştim."

"Mr. Aksanov bana hiç de şiir heveslisi gibi gelmedi."

Andropov omuz silkerek karşılık verdi: "Belki gitmesini konsolosluk söylemiştir."

"Böyle bir şeyi neden istesinler?"

"Aleksander'ın şehirde kaldığı süre boyunca ne kadar sinir bozucu olacağını saptamak için olabilir." Andropov sandalyesinde kıpırdandı. "Aleksander Todorov profesyonel bir muhalifti. Geçimini böyle sağlardı, Batı dünyasının dört bir yanında yüreği kanayan liberallerin ceplerine el atarak."

Andropov'un ekleyeceği başka bir şey var mı diye bekledi Clarke. Sonra çöken sessizliği bozarak sordu: "Son şiirini ne zaman dinlediniz?"

Omuz hareketi bu defa uzlaşmacı bir tavırdaydı. "Haklısınız, ona kızgındım. Şairler dünyaya ne verir? İş mi, enerji mi, hammadde mi? Hayır... sadece kelimeler. Bunu da çoğu zaman hakkını vererek yaparlar ve elbette ünü hak ederler. Rusya'yı yozlaşan ve çürüyen bir ülke olarak görmek isteyenlere çanak tuttuğu için Batı dünyası Aleksander Todorov'u *kesinlikle* yemliyordu." Andropov sağ elini yumruk yapmıştı ama sonra masaya vurmamaya karar verdi. Onun yerine derin bir soluk alıp burun deliklerinden vermeyi seçti. "Keşke geberse dedim, doğru ama sadece lafın gelişi."

"Buna rağmen Boris Aksanov sözünüzü ciddiye almış olabilir mi?"

"Boris'le karşılaştınız mı? Katil olamaz o; oyuncak ayıdan farksızdır."

"Ayıların pençeleri vardır," diyerek yorum yapma gereği duymuştu Starr. Andropov hiddetle baktı ona.

"Bilgilendirdiğiniz için teşekkürler. Rus olduğuma göre ben bunu bilemezdim elbette."

Starr'ın yanakları kızarmaya başlamıştı. Dikkatleri başka yöne çekmek için CD-çaların düğmesine tekrar bastı, herkes kaydı bir daha dinledi. Sonra CD'yi durdurarak parmağını cihaza vurdu. "Hakkınızda soruşturma başlatmak için yeterli gerekçemiz olduğunu düşünüyorum."

"Gerçekten mi? Peki, bakalım Edinburgh barosunun ünlü dava vekillerinden biri bu konuda ne diyecek?"

Starr kükredi, "İskoçya'da dava vekilleri *yoktur*."

"Biz onlara avukat deriz," diye açıkladı Clarke. "Aslına bakarsanız, *eğer* size karşı dava açıyor olsaydık, bu durumda bir savcı gerekirdi." Bu sözleri Starr'a söylemişti, daha fazla üstelememesini ima ediyordu, henüz erkendi.

"Öyle mi?" Andropov onun ne dediğini anlamış, Derek Starr'a soruyordu. Starr'ın dudakları kıpırdadı ama bir şey söylemedi. "Yani gitmekte özgür müyüm?" Andropov'un gözü Clarke'taydı, fakat yanıt gür bir sesle Starr'dan geldi.

"Ülkeden ayrılmayın yeter!"

Rus adam yine kahkahalara boğulmuştu. "Güzeller güzeli ülkenizden ayrılmak gibi bir niyetim yok, Müfettiş."

Clarke eklemeden edemedi: "Ülkenizde Gulag'ın sıcacık çalışma kampları sizi beklediği için mi?"

"Bu sözler ağzınıza yakışmıyor." Andropov gücenmiş gibi söylemişti bunu.

"Hastaneye uğramayı düşünüyor musunuz?" dedi Clarke. "İlginç, değil mi, etrafınızdaki insanlar ya ölüyor ya komaya giriyor?"

Andropov ayağa kalkarken paltosunu sandalyeden aldı. Starr'la Clarke bakıştılar, fakat ikisinin de aklına adamın gidişini geciktirecek bir yol gelmiyordu. Goodyear hemen kapının önünde, Rus'u uğurlamak üzere bekliyordu.

Starr kesin bir dille belirtti: "Yine görüşeceğiz, Mr. Andropov."

"Dört gözle bekleyeceğim, Müfettiş."

Clarke son hamlesini yaptı: "Ayrıca pasaportunuzu teslim etmenizi istiyoruz." Andropov başıyla hafif bir selam verdi ve gitti. Starr ayağa kalkıp kapıyı kapattı, masanın etrafında bir tur atarak

tekrar oturdu ve yüzünü Clarke'a çevirdi. Clarke cep telefonuna gelen mesajlara bakar gibi yaparak Rebus'la bağlantıyı yeni kesmişti.

"Bana sorarsan, bunu yapan," diyordu Starr, "olsa olsa şofördür. Öyle olsa bile somut bir kanıt bulsak, çok işimize yarar."

Clarke defteriyle cep telefonunu kaldırıp çantasına koymuştu. "Aksanov konusunda Andropov haklı, cinayet işleyebilecek birine benzemiyor."

"O zaman oteldeki kamera açılarına yeniden bakmamız gerekecek, Andropov şairi takip etmenin bir yolunu buldu mu bakalım."

"Cafferty de oradaydı, unutma."

"Biri değilse, diğeridir o zaman."

"Sorun şu ki," dedi Clarke iç çekerek, "ortada üçüncü bir kişi daha var, Jim Bakewell'in dediğine göre üçü de locadan ayrıldıklarında saat on biri geçiyormuş... o zamana kadar Todorov ölmüştü."

"Öyleyse tekrar başa mı döndük?" Starr çileden çıkmaya başladığını gizlemeye gerek görmüyordu.

"Sinirlerini bozmaya başladık," diye düzeltti Clarke. Bir an düşündükten sonra ekledi: "Desteklediğin için teşekkürler, Derek."

Starr'ın buzlarının eridiği belli oluyordu. "Bana daha önce gelmeliydin, Siobhan. Ben de en az senin kadar çözmek istiyorum bunu."

"Biliyorum. Ama soruşturmayı iki kola ayıracaksınız, değil mi?"

"Başmüfettiş Macrae bunun işe yarayacağını düşünüyor."

Clarke bu fikri beğenmişçesine kafasını salladı. "Yarın çalışıyor muyuz?" diye sordu.

"Hafta sonu fazla mesaisi onaylandı."

"John Rebus'ın son günü," dedi Clarke usulca.

Starr onu duymazlıktan gelerek ekledi: "Bu arada, Andropov'u yolcu eden memur... ekibe yeni mi katıldı?"

"West End'den gönderdiler," diye yalan attı kaygısızca.

Starr başını sallayıp duruyordu. "Cinayet Büro her yıl daha da gençleşiyor."

Clarke yolcu koltuğunda yerini alırken sordu, "Nasıldım?"

"On üstünden üç."

"Ah, çok teşekkürler," dedi dik dik bakarak. Yolcu kapısını kapadı. Rebus arabayı emniyet binasının hemen önüne park etmişti. Gözlerini ileri dikmiş, parmaklarıyla direksiyonda trampet çalıyordu.

"Az kalsın koşarak içeri girecektim," diye devam etti. "Nasıl atlarsın?"

"Neyi atladım?"

Rebus ancak şimdi başını Clarke'a doğru çevirmeye tenezzül etmişti. "O akşam Şiir Kütüphanesi'nde Andropov önden birkaç sıra geride oturuyordu. Mikrofonu görmemiş olması imkânsızdı."

"Yani?"

"Yani yanlış sorular sordun. Todorov onu hiddetlendirmişti, ölmesini istediğini kaçırdı ağzından – o anda bunun bir zararı yoktu, ondan başka Rusça konuşan tek kişi şoförüydü. Ama sonra Todorov'un *sonu* ölüm olunca dostumuz Andropov için bir sorun çıktı ortaya..."

"Ses kaydı?"

Rebus başıyla doğruladı. "Ya biz bunu duysaydık ve çevirisini yaptırsaydık..."

"Dur biraz." Clarke gözlerini sımsıkı yummuş parmaklarıyla burnunun iki yanına bastırıyordu. "Aspirin var mı?"

"Torpidoda olabilir."

Clarke torpido gözünü açtı, kutuyu buldu, içinde iki tablet kalmıştı. Rebus bir su şişesi uzattı, daha önce açılmıştı. "Birkaç mikrobun sakıncası yoksa, al."

Clarke'ın başını iki yana sallaması sakınca görmediğini anlatıyordu. Tabletleri yuttuktan sonra boynunu sağa sola çevirmeye koyuldu.

"Kıkırdakların sesini buradan duyabiliyorum.

"Boş ver onu. Söylesene, sence Todorov'u öldüren Andropov değil miydi?"

"Diyelim ki o öldürmedi, en çok korktuğu ne olurdu?" Cevabı Clarke versin diye bir an bekledikten sonra devam etti Rebus. "*Bizim* onun öldürdüğünü düşünmemiz."

"Kanıt olarak da kendi sözlerini gösterecektik."

"Bu da bizi Charles Riordan'a götürür."

Clarke'ın kafası çalışmaya başlamıştı. "Onu sorgularken Aksanov telaşlanmıştı, o sıralarda Gleneagles'da olduğunu tekrarlayıp duruyordu."

"Belki onu suç tablosuna yerleştirmemizden ürktü."

"Sence Andropov?.."

Rebus omuz silkerek açıkladı: "Bu biraz da Gleneagles'dan o gece ya da sabah erken ayrıldığını kanıtlamamıza bağlı."

"Cafferty'yi arayıp onun için bir şey yapmasını istemiş olamaz mı?"

Rebus da aynı fikirdeydi. "Olabilir tabii." Bir yandan da direksiyonda tutturduğu tempoyu sürdürüyordu. Bir dakika kadar sessiz kalıp kafalarını topladılar. "Caledonian Otel'de kalanlarla ilgili bilgi alırken bize nasıl sorun çıkardıklarını hatırlıyor musun? Gleneagles'da da durumun farklı olmasını bekleme."

"Ama elimizde gizli bir silah var," dedi Clarke. "G8 toplantısını hatırlasana. Başmüfettiş Macrae'nin arkadaşı otel güvenliğinden sorumluydu. Macrae'ye tesisleri bile gezdirmişti."

"Otel müdürüyle tanışmıştır mı diyorsun? Denemeye değer." Sonra tekrar sessizlik çöktü.

Nihayet Clarke bozdu sessizliği. "Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?"

Rebus yine kafasını salladı. "Todorov'u kimin öldürdüğünü hâlâ bilmiyoruz."

"Neresinden bakarsan bak, Andropov onun ölmesini istediğini söylemiş..."

"Fakat sözünü yerine getirdiği anlamına gelmez. Her küfür ettiğim kişiyi öldürseydim, Edinburgh'daki öğrencilerle motosiklete binenlerin sayısı epey azalırdı, herkes için geçerli bu."

"Ben hâlâ burada olur muydum?" dedi Clarke.

"Muhtemelen."

"On üstünden üçe rağmen?"

"Şansını zorlama, Komiser Clarke."

42

"Todd Goodyear bize katılmıyor mu?"

"Ona ısınmaya başladın galiba?"

Kay Bar'daydılar, orta yolu bulmuşlardı. Yemekleri hiç fena değildi ama bira da iyiydi. Oxford Bar'dan biraz daha genişti burası, aynı zamanda samimi bir havası vardı, ağırlıklı olarak kırmızı döşenmişti, barla masaların olduğu bölümü ayıran sütunlara kadar ulaşıyordu bu renk. Clarke acılı fasulye ısmarlamıştı, Rebus ise tuzlu fıstığın yeterli olacağını söyledi.

Rebus onun sorusuna soruyla karşılık verdi: "Derek Starr'ın radarından uzak tutmayı başardın öyleyse?"

Clarke, "Müfettiş Starr onun Cinayet Büro'da görevli olduğunu sanıyor," diye anlatırken onun fıstıklarından bir tane daha arakladı.

"Seninki geldiğinde ben de parmaklarımı fasulyene daldırayım, ister misin?"

"Bir paket daha ısmarlarım, merak etme."

Rebus koca bir yudum aldı IPA birasından. Clarke ise tonik görünümlü limon suyu ve soda karışımı içiyordu.

"Yarın için bir plan yaptın mı?" dedi Rebus.

"Ekip bütün gün görevde."

"Yaşlı adama sürpriz parti olmayacak mı?"

"Sen istemedin."

"Demek ki paraya kıyıp bana güzel bir şey aldın?"

"Bu da hesabımdaki artı bakiyenin çok üstünde harcamak demek... Senin açığa alınman saat kaçta son buluyor?"

"Öğle sularında herhalde." Rebus'ın gözünün önünde Corbyn'in ofisinde yaşanan sahne canlanmıştı... Sir Michael Addison

öfkeden köpürüyordu. Gill Morgan'ın üvey babasıydı Sir Michael. Gill ile Nancy Sievewright tanışıyorlardı. Nancy, Gill ve Eddie Gentry gözetleniyordu, Roger Anderson, Stuart Janney ve Jim Bakewell'in kaydını seyretmişlerdi. Edinburgh'da her şey birbiriyle bağlantılı görünüyordu. Dedektif sıfatıyla Rebus bunun gerçek olduğunu defalarca fark etmişti. Her şey ve herkes. Todorov ile Andropov, Andropov ile Cafferty, yerüstü dünyasıyla yeraltı dünyası. Sol Goodyear da tanıyordu Nancy ile ekibini. Todd Goodyear'ın ağabeyiydi Sol ve Siobhan'la Rebus'ı yönlendiren de Todd'ın kendisiydi. Bitmek bilmeyen danslarda partner değiştirip duruyorlardı. Hangi film oynuyordu peki? Atları vurmakla ilgiliydi. Durmadan dans ediyorlardı, çünkü başka hiçbir şeyin önemi yoktu.

Ancak bir sorun vardı, Rebus selam verip sahneden çıkmaya hazırlanıyordu. Siobhan'ın acılı fasulyesi gelmişti, Rebus onun kâğıt peçeteyi açıp kucağına yaymasını seyrediyordu. Ertesi gün dans pistinin kenarına itilerek diğer seyircilere karışacak, artık oyunun dışında kalacaktı. Başka polislerin de başına geldiğini görmüştü: Emekli olunca irtibatı kesmeyeceklerine söz vermişlerdi, fakat eski tüfeklere yapılan her ziyaret birbirlerinden gitgide ne kadar uzaklaştıklarını vurgulamaktan başka bir şeye yaramıyordu. Ayda bir kez gece buluşur, içki içerek dedikodu yapılırdı. Sonra bu birkaç ayda bire iner. Giderek unutulur giderdi.

En iyisi geçmişe sünger çekmekti, öyle söylemişlerdi ona. Siobhan yemeğinden biraz almak isteyip istemediğini soruyordu. "Kap bir çatal, daldır."

"Ben iyiyim."

"İçine kapandın yine."

"Benim yaşımdakiler böyle yapar."

"Yarın öğlen merkeze geliyorsun, değil mi?"

"Parti falan yok ama?"

Clarke'ın baş hareketi olmadığını anlatıyordu. "Oyunun sonunda bütün davaları kapatmış olacağız."

"Kuşkun olmasın." Buruk bir gülümseme yayıldı Rebus'ın dudaklarına.

"Seni özleyeceğim, biliyorsun." Clarke gözünü kaşıkladığı yemeğinden ayırmıyordu.

"Kısa bir süre için özlersin," dedi Rebus, boş bardağını Clarke'a doğru sallayarak. "Bir tane daha alayım."

"Araba kullanıyorsun, unutma."

"Beni sen bırakırsın."

"Senin arabanla mı?"

"Sonra sana taksi çağırırım."

"Çok cömertsin."

"Parasını ödeyeceğimi söylemedim," diyen Rebus kalkıp bara doğru yürüdü.

Yine de ödemişti: Clarke'ın eline bir onluk sıkıştırarak yarın görüşürüz dedi. Arden Caddesi'nin başına yakın boş bir yer bulmuşlardı Saab'ı park etmek için. Tam onu içeri davet etmeyi düşündüğü sırada siyah taksi gümbürdeyerek yaklaşıyordu, tepe ışığı da yanıyordu. Siobhan Clarke el ederek taksiyi durdurmuş, arabasının anahtarlarını Rebus'a uzatmıştı.

"Şanslıymışım," dedi taksiyi kastederek. Rebus'ın uzattığı onluğu almıştı sonunda.

"Doğru eve, unutma," diye uyardı Rebus. Taksinin arkasından bakarken merak ediyordu, acaba kendi öğüdünü kendi yerine getirecek miydi? Saat ona geliyordu, hava sıcaklığı sıfırın altına düşmüştü. Oturduğu binaya doğru yokuşu inmeye koyuldu, bir yandan da başını kaldırmış evinin cumbasına bakıyordu. Kapkaranlıktı. Onu bekleyen hiç kimse yoktu orada. Cafferty'yi düşündü, acaba gangster nasıl rüyalar görüyordu? İnsan komadayken rüya görür müydü? Başka bir şey yapar mıydı? Ziyaretine gidebilir, yanında oturabilirdi. Belki bir hemşire çay bile getirirdi ona. Belki kadın iyi bir dinleyiciydi. Aleksander Todorov'un kafasına arkadan vurmuşlardı. Cafferty'ye de arkadan saldırmışlardı, ama onunki düpedüz saldırıydı, oysa şairi önce pataklamışlardı. Rebus aradaki bağlantıyı görmeye çabalıyordu, Andropov apaçık ortadaydı. Andropov ve yüksek makamlardaki dostları: Megan Macfarlane, Jim Bakewell. Cafferty partiler veriyor, Bakewell ve bankerlerle yiyip içiyordu, bütün çocuklar hep beraber... Andropov işlerini yeni dostları tarafından korunup kollanacağı İskoçya'ya getirmeye hazırlanıyordu. İş işti ne de olsa, Andropov'un kendi ülkesinde yolsuzluk davalarıyla

karşı karşıya kalmasının ne önemi vardı? Rebus hâlâ dairesinin karanlık ve itici pencerelerine bakmaya devam ettiğini fark etti.

"Yürüyüş yapmak için güzel bir gece," diyerek elleri ceplerinde yokuş aşağı ilerlemeyi sürdürdü. Marchmont sakindi, Melville Araba Yolu'nda araçlar ortadan çekilmişti. Meadows Parkı'na giden Jawbone Seyir Yolu'nda bir avuç yayayla, dışarıda takıldıktan sonra evlerine dönen öğrencilerden başka kimsecikler yoktu. Rebus gerçek balina çene kemiğinden yapılmış kemerlerin altından geçerken bunun nasıl bir amaca hizmet ettiğini –yine– düşündü. Kızı henüz küçükken ona bir balinanın onları yuttuğu masalını okurdu, tıpkı Yunus peygamber ya da Pinokyo gibi... Az ilerideki bir banktan kafayı çekmiş birkaç serserinin naraları duyuluyordu, dünyalıklarını koydukları torbaları yanlarındaydı. Apartman blokları haline getirilmekte olan eski hastane binaları uçuk çizgisini değiştirmişti. Yola devam ederek Forrest Yolu'na geldi. Mound tepesine doğru dümdüz gitmek yerine Greyfriars Bobby'nin heykelinden saparak Grassmarket'a indi. Barların çoğu açıktı, evsizler yurdunun önünde takılan insanlar vardı. Edinburgh'ya ilk taşındığında Grassmarket çöplüktü, daha doğrusu Old Town'ın büyük bölümüne fena halde makyaj gerekiyordu. Her şeyin ne kadar berbat olduğunu hatırlamak zordu şimdi. Edinburgh'nın hiç değişmediğini söyleyenler olsa da bunun doğru olmadığı apaçık ortadaydı, hep değişim halindeydi. Sigara tiryakileri Beehive ve Last Drop barlarının önünde birikmişlerdi. Balık-patetes dükkânının önünde kuyruk vardı. Yanından geçerken burnuna kızartma kokusu geldi, ağzı sulanarak derin bir nefes aldı. Bir zamanlar Grassmarket darağaçlarıyla ünlüydü, nice Eski Ahitçi İskoç orada can vermişti. Belki Todorov'un ruhu karşılaşırdı onlarla. İleride yol yine ikiye ayrılıyordu. Sağa sapmayı seçti, King's Stable Yolu'na uzanıyordu. Otoparkın yanından geçerken bir an durdu. Zemin katta bir tek araç vardı. Sahibi elini çabuk tutmalıydı, on dakika kadar sonra park yeri kapanacaktı çünkü. Arabanın park ettiği nokta Todorov'un saldırıya uğradığı bölmenin hemen yanıydı. Görünürde seks teklif eden kukuletalı bir kadın falan yoktu. Rebus bir sigara yakıp yola devam etti. Nereye gittiğini bilmiyordu. King's Stables Yolu az sonra Lothian Yolu'yla birleşecek, karşısına Caledonian Otel çıkacaktı. Sergey Andropov

hâlâ orada mıydı acaba? Rebus bir kez daha onunla karşı karşıya gelmeye mi niyetleniyordu yoksa?

"Tam da buna uygun bir gece," dedi kendi kendine.

Fakat sonra aklına Grassmarket'taki barlar takıldı. Geldiği yoldan geri dönse, bir yolluk atsa, bir taksiyle eve dönse daha iyi olacaktı. Dönüş yolunda otoparka yaklaşırken son aracın da ayrılmakta olduğu dikkatini çekti. Kaldırımın kenarında durmuştu, şoförü aşağı inmiş, çıkışa doğru geri yürüyordu. Kepenklerin kilidini açınca vınlayarak aşağı doğru inmeye başladılar. Aracın şoförü onların tamamen inmesini beklemedi. Direksiyon başına geçerek Grassmarket'a doğru uzaklaştı.

Yakışıklı bekçi Gary Walsh. Zemin kata park etmiş... Oysa arabasını her zaman bir üst kattaki güvenlik kulübesinin yanına bıraktığını söylememiş miydi Rebus'a? Kepenkler kapanmıştı şimdi, fakat göğüs hizasına gelen bir gözetleme penceresi vardı. İçeriye bir göz atmak için Rebus biraz eğildi. Işıklar hâlâ açıktı; belki de sabaha kadar yanıyorlardı. Tavanın köşesinde güvenlik kamerasını gördü. Walsh'in mesai arkadaşının anlattıkları geldi aklına: *kamera eskiden o noktaya çevriliydi... ama açıları değişti...* Rebus'a göre mantıklıydı, eğer çok katlı bir otoparkta çalışıyorsan arabanı kameraların açısında bir yere park etmek istersin. *Senin* araban güvende olsun yeter, başkalarının canı cehenneme...

Macrae'nin sözleri: *göründüğünden daha azı var.* Onca bağlantı... Cath Mills, namı diğer Orakçı'ya tek gecelik ilişkileri ve işyeri aşklarını sorması... Aleksander Todorov günü birlik gittiği Glasgow'dan geri döner, Charles Riordan'la Hint yemeği yer, Cafferty ona bir içki ısmarlar, cinsel dürtüleri şahlanır.

Kukuletalı kadın.

Göründüğünden daha azı var...

Kadın parmağı...

Şair ve libidosu. Leonard Cohen'in bir albümü vardı: *Death of a Ladies Man.* Albümdeki parçalardan birinin adı şöyle diyordu: "Don't Go Home With Your Hard-On."* Bir başkası da "True Love Leaves No Traces."**

* Arzuların Kabarmışken Eve Gitme (ç. n.)

** Gerçek Aşk İz Bırakmaz (ç. n.)

İz kanıttır: otoparkın zeminindeki kan; ölen adamın giysilerinde yağ; sperm lekeleri...

Kadın parmağı...

Çözüm yakındı, Rebus neredeyse tadını damağında hissediyordu.

DOKUZUNCU GÜN

Cumartesi
25 Kasım 2006

43

Rebus o sabah erkenden, güneşin ilk ışıklarıyla birlikte biletini makineden almış, bariyerin havaya kalkışını izliyordu. Castle Yokuşu'ndaki otoparkın en üst katına girmişti ama okları takip ederek bir kat aşağı indi. Bekçi kulübesinin yan tarafında birçok boş park yeri vardı. Rebus kulübenin kapısına doğru yürüdü, kapıyı çaldıktan sonra ittirip açtı.

"Ne var?" dedi Joe Wills, elindeki fincanda sütsüz çay vardı. Rebus'ı hatırlamaya çalışırken gözlerini kısmış bakıyordu.

"Yine ben, Mr. Wills, zor bir geceydi, değil mi? Wills tıraş olmamıştı, gözleri kızarmış, uykulu görünüyordu, kravatını takma fırsatı bile bulamamıştı henüz.

"Birkaç kadeh içiyordum akşam," diye anlatmaya başladı, "sonra Orakçı cepten aradı beni. Bill Prentice gidip rapor almış, onun yerine sabah vardiyasını alır mıymışım?"

"Her şeye rağmen dediğini seve seve yapmışsın bakıyorum, ben buna sadakat derim." Rebus'ın gözü çalışma tablasındaki gazeteye takıldı. Litvinenko'nun ölüm nedeni olarak Polonyum-210 gösteriliyordu; daha önce hiç duymadığı bir şeydi bu.

"Sen niye geldin?" dedi Joe Wills. "Artık bıraktın sanıyordum." Wills'in çay fincanının üstünde Talk 107 adlı yerel radyo istasyonunun arması dikkatini çekti Rebus'ın. "Yanında süt yoktur herhalde," diye sordu Wills. Oysa Rebus'ın gözü şimdi kapalı devre ekranlardaydı.

"İşe arabayla mı gelirsin, Mr. Wills?"

"Bazen."

"Bana arabanın 'haşat' olduğunu söylemiştin."

"Hâlâ çalışıyor."

"Şimdi burada mı?"

"Hayır."

"Niye hayır?" Rebus parmağını kaldırdı. "Alkol testini şimdi bile geçemezsin, yanılıyor muyum?" Wills kafasını sallamasını izledi. "Çok düşünceli bir davranış. Ama arabayla işe geldiğinde, arabanı görebileceğin bir yere mi bırakırsın?"

"Tabii." Wills çayından bir yudum alınca acı tadı yüzünü buruşturmuştu.

"Kameralardan birinin gösterdiği bir noktaya diyelim mi?" Rebus başıyla sıra sıra ekranları gösteriyordu. "Hep aynı noktaya mı bırakırsın?"

"Duruma göre değişir."

"Ya arkadaşın? Mr. Walsh zemin katı tercih eder dersem, doğru tahmin eder miyim?"

"Bunu nereden biliyorsun?"

Rebus bu soruyu da duymazlıktan geldi. "Buraya ilk geldiğimde," diye anlatmaya koyuldu, "cinayetten sonraki gün, hatırlarsan..."

"Evet?"

"... alt kattaki kameralar saldırının yapıldığı alanı kaydetmiyordu." Bir ekrana işaret etti. "Daha önce bir kamera orayı alırdı ama açısı değiştirildi demiştin. Şimdi görüyorum ki açı eski haline getirilmiş, öyleyse orayı alıyor... al sana çılgınca bir tahmin daha, orası Mr. Walsh'in park yeri."

"Nereye varacaksın?"

Rebus zoraki bir gülümseme takındı. "Şunu merak ediyorum, Mr. Wills, o kameranın açısı tam olarak ne zaman değiştirildi?" Bekçiye doğru eğilmişti. "Kalbimi basarım, cinayetten önceki son vardiyanda şimdiki açıya bakıyordu. O arada birisi onu kurcaladı."

"Dedim ya, açı ha bire oynar."

Rebus yeniden ağzını açtığında Wills'le neredeyse burun buruna duruyorlardı. "Biliyorsun, değil mi? Ortalıkta dolaşan en keskin zekâlı adamım diyemezsin, fakat bunu hepimize yutturdun. Başka kimse anlattın, Mr. Wills? Ya da iyi sır saklayan biri misindir? Belki de tek istediğin sessiz bir yaşam sürmektir, akşamları birkaç

kadeh, çayına süt yeter sana. Arkadaşını ispiyonlamazsın, değil mi? Ama sana bir öğüt vereyim, eğer kulak verirsen iyi edersin." Rebus adamın cankulağıyla dinlediğinden emin olmak için soluklandı. "Mesai arkadaşına tek kelime etmeyeceksin. Eğer çıtlatırsan ve ben de bunu duyarsam, kodese onu değil *seni* tıkarım, anladın mı?"

Wills olduğu yere mıhlanmıştı adeta, elindeki fincan hafifçe titriyordu.

"Anlaştık mı?" diye üsteledi Rebus. Bekçinin dili tutulmuştu, sadece kafasını sallayabildi ama Rebus'ın onunla işi daha bitmemişti.

"Adresi ver," dedi çalışma tablasına not defterini koyarak. "Şuraya yaz." Joe Wills elindeki fincanı bırakmış dediğini yapmaya başlamıştı. Walsh'in deste deste CD'leri her zamanki yerinde duruyordu; Wills'in onlara elini sürdüğünü sanmıyordu Rebus. "Son bir şey," dedi not defterini geri alırken. "Saab çıkışa geldiğinde bariyeri benim için açacaksın. Buradan aldığınız ücret kesinlikle kara para."

Shandon şehrin batı yakasında, kanalla Slateford Yolu arasında bir yerdeydi. Özellikle hafta sonları arabayla en fazla on beş dakikalık yoldu bu. Rebus CD-çaların düğmesine bastı, Eddie Genrty'nin sesi dolmuştu içeriye. Hemen çıkarıp yerine Tom Waits'i taktı. Fakat Waits'in cilalı taşı andıran sesinden rahatsız olunca sessizlikte karar kıldı. Gary Walsh 28 numarada oturuyordu, dar bir sokakta sıra evlerden biriydi bu. Walsh'in arabasının yanında bir boşluk görünce Saab'ı oraya park edip kapısını kilitledi. 28 numaralı binanın üst katında perdeler kapalıydı. Akla yatkındı, ne de olsa adam gece vardiyasında çalışıyor, dolayısıyla geç saatlere kadar uyuyordu. Zile basmak yerine kapıya tak tak vurdu. Kapı açıldığında karşısında bol makyajlı bir kadın duruyordu. Saçları yapılıydı, kıyafetinden işe gitmeye hazır olduğu belliydi, bir tek ayakkabıları eksikti.

"Mrs. Walsh?" dedi Rebus.

"Evet."

"Müfettiş Rebus." Kadın yüzüne tutulan polis kimliğini incelerken Rebus da onu süzüyordu. Ya kırkına merdiven dayamıştı ya da kırklı yaşlardaydı, demek ki eşinden on yaş büyüktü. Anlaşıldığı kadarıyla Gary Walsh genç âşıktı. Joe Wills "turnayı gözünden vurmuş" derken abartmıyordu demek. Kadın bakımlı biriydi, yüzü

parlıyordu. Onu tarif etmek için en uygun sözcüğün "olgun" olduğunu düşündü Rebus. Öte yandan bu güzellik uzun sürmeyecekti, hiçbir şey sonsuza dek olgun kalmazdı.

"İçeri girmemde bir sakınca var mı?" diye sordu kadına.

"Konu nedir?"

"Cinayet, Mrs. Walsh." Kadın yeşil gözlerini kocaman açtı. "Kocanızın işyerinde işlenen cinayet."

"Gary bir şey söylemedi."

"Rus şair. Raeburn Aralığı'nın aşağısında ölü bulunan."

"Gazetelerde görmüştüm..."

"Saldırı otoparkta başlamıştı." Kadının gözleri kaymaya başlıyordu. "Geçen çarşamba gecesiydi, kocanızın vardiyası bitmeden hemen önce..." Rebus bir an durup devam etti. "Gerçekten haberiniz yok, değil mi?"

"Bana anlatmadı." Kadının beti benzi atmıştı. Rebus defterini çıkarıp içindeki gazete kupürünü gösterdi. Şairin fotoğrafı vardı orada, kitap kapaklarından birine basılan fotoğrafı.

"Şairin adı Aleksander Todorov'du, Mrs. Walsh." Kadın hışımla çoktan içeri girmiş, arkasından kapıyı tam kapatmamıştı. Rebus biraz bekleyip kapıyı iterek açtı, eve daldı. Dar bir holle karşılaştı, merdivenin yanındaki askıda beş altı ceket vardı. İki kapıdan biri mutfağa, biri oturma odasına açılıyordu. Kadın odadaydı, sivri topuklu ayakkabılarının bilek bağını takarken kanepenin kenarına ilişmişti.

"İşe geç kalıyorum."

"Nerede çalışıyorsunuz?" diye sordu Rebus, bir yandan gözleriyle odayı tarıyordu. Dev ekran bir televizyon, büyük bir müzik seti, CD ve kasetlerle tıka basa dolu raflar.

"Parfüm reyonunda."

"Beş dakikanın bir zararı olmaz herhalde..."

"Gary uyuyor, daha sonra gelebilirsiniz. Ama arabayı tamirciye götürecek, müzik setini yaptıracak..." Sesi kısılmıştı.

"Ne oldu, Mrs. Walsh?"

Kadın ayağa kalkarken ellerini ovuşturuyordu. Dengesini sağlamakta zorlanmasının sebebi topukları olamaz diye geçti Rebus'ın aklından.

"Bu arada, çoban kabanı güzelmiş," dedi Rebus. Kadın Rebus'a sanki yabancı bir dilde konuşmaya başlamış gibi bakıyordu. "Holde asılı, kukuletalı siyah... çok hoşuma gitti," diye açıkladı Rebus. Dudaklarına soğuk bir gülümseme yayılmıştı. "Bana anlatmaya hazır mısınız, Mrs. Walsh?"

"Anlatacak bir şey yok." Kaçış yolu ararcasına kadın sağına soluna bakıyordu. "Arabayı yaptırmamız gerek..."

"Bunu tekrarlayıp duruyorsunuz." Rebus gözlerini kısıp pencereden dışarıya bakınca Ford Escort arabayı gördü. "Aklınıza ne gelmişti, Mrs. Walsh? Belki Gary'yi uyandırsak, iyi olacak, ne dersiniz?"

"Benim işe gitmem gerek."

"Önce yanıt almam gereken bazı sorular var." *Göründüğünden daha azı var*, bu sözler Rebus'ın kulaklarında çınlayıp duruyordu. Todorov onu Cafferty'yle Andropov'a götürmüştü, ikisi de aklına yatmıştı çünkü ikisi de ilgileneceği cinsten adamlardı çünkü suçlu bulunmalarını *istediği* onlardı. Olmayan kumpaslar, gizli kapaklı işler hayal etmişti. Andropov'un paniklemesinin nedeni ağzından çıkan bir laftı, şairi öldürmek gibi bir niyeti yoktu oysa...

"Gary'yle Cath Mills'i nereden öğrendiniz?" Rebus sakin sakin sormuştu bunu. Cath Mills o gece barda Rebus'a *az kalsın* tek gecelik bir ilişkiye razı geleceğini itiraf etmişti.

Walsh'in karısının gözleri dehşetle bakarken, kendini kanepeye bıraktı, ellerini yüzünü kapayınca düzgün makyajı bozulmuştu. "Ah Tanrım," diye mırıldanıyordu tekrar tekrar. Sonunda konuştu: "Hep bana sadece bir kere... demişti... tek bir kere oldu, o da hataydı. *Kocaman* bir hata."

"Oysa siz gerçeği biliyordunuz," dedi Rebus. Evet, Gary Walsh yine baştan çıkacak, yine yolunu şaşıracaktı. Gençti, yakışıklıydı, rock yıldızlarına benziyordu, karısıysa her geçen gün yaşlanıyordu, makyajla yılların izini kamufle etmeyi zar zor başarıyordu... Rebus yavaşça, "Çok umutsuz bir yöntem" diye belirtti. "Mesajı alsın diye kukuleta takmak. Sokaklarda takılıp kendini gençlere ikram etmek..."

Gözyaşları makyajına karışıp yanaklarından aşağı süzülürken kadının omuzları hıçkırığın etkisiyle kalkıp iniyordu.

Aleksander Todorov da yanlış zamanda yanlış yere gelmişti. Şehvet dolu bir kadın sınırsız seks teklif ederek onu otoparka, kameranın tam karşısında gelecek bir noktaya götürmüştü. Yani Gary Walsh'in arabasına – Todorov bunu bilmiyordu elbette. Az önce karşılaştığı bir adamla cinsel ilişkide bulunarak kocasına onu aldatmaya devam etmenin bedelini göstermiş olacaktı.

"Arabaya yaslanıp mı yaptınız? Yoksa kaputun üstünde mi?" Rebus konuşurken bir gözü hâlâ Escort'taydı, acaba parmak izi, kan, hatta sperm kalmış mıdır diye düşünüyordu.

"İçinde." Kadının sesi fısıltıya yakın çıkıyordu.

"İçinde mi?"

"Yanımda yedek anahtarları getirmiştim."

"Onlar da arabada mı?.." Gerisini getirmesine gerek kalmamıştı. Kadın başıyla doğruluyordu, yani Walsh'le Orakçı *kaçamak* ilişkilerini aynı yerde yaşamışlardı.

"Fikir benden çıkmadı," dedi kadın, bunu anlamak için Rebus'ın iyice kulak kesilmesi gerekmişti.

"Tavladığın adam, arabada olsun diyen o muydu?"

Başıyla doğruladı yine.

"Biraz daha rahat etmek için herhalde." Sonra Rebus'ın kafasında bir ampul yandı. Kayıp CD... Charles Riordan tarafından kaydedilen Todorov'un son dinletisi... *Arabayı tamirciye... müzik setini yaptıracak...* Sesini yükseltmeden sordu, "CD-çalara ne oldu, Mrs. Walsh? Kendi ses kaydı, değil mi? İş görürken dinlemek istemişti..."

Kadın akan rimelle kalemden kapkara kesmiş gözlerini Rebus'tan ayırmadan bakıyordu. "Cihazın içine takılı kaldı. Ama bilmiyordum, bilmiyordum..."

"Öldüğünü mü bilmiyordunuz?"

Başını deli gibi sağa sola savuruyordu şimdi, Rebus inandı ona. Tek isteği bir erkekti, herhangi bir erkek, bittikten sonra da aklından silmişti olan biteni. Ne adını sormuştu ne nereli olduğunu, hatta yüzüne bile bakmamıştı belki. Cesaretlenmek için birkaç sert içki bile yuvarlamış olabilirdi.

Kocası sonradan bununla ilgili konuşmak istememiş... ona hiçbir şey anlatmamıştı.

Rebus pencerede dikiliyordu, derin düşüncelere dalmıştı. Yıllarca birlikte yaşanan evler, eşlerini taciz eden eşler, yalanlar ve ihanet, öfke ve biriken kırgınlık. *Bu iş öfke kokuyor...* Ani ya da için için kaynayan şiddet, akıl oyunları, güç mücadeleleri. Yıllar geçtikçe aşk körelir ya da bayatlar...

Gary Walsh uykulu gözlerle merdivenden aşağı inerken, bir yandan da karısına sesleniyordu. "Sen hâlâ burada mısın?" Üstü çıplak, ayağında kot pantolon yalınayak holden oturma odasına girerken bir eliyle kılsız göğsünü okşuyor, diğeriyle gözlerini ovuşturuyordu. Odada yabancı biri olduğunu fark edince gözlerini kırpıştırdı... açıklama beklercesine karısına baktı... kadının yüzünde acı okunuyor, gözyaşları çenesinden aşağı süzülüyordu... sonra Rebus'a döndü, kim olduğunu hatırlamıştı, oradan kaçma düşüncesiyle gözünü kapıya dikti.

"Yalınayak mı gideceksin, Gary?" diye çıkıştı Rebus.

"Dalgıç ayakkabısıyla bile seni geçerim, şişko herif," dedi alay ederek.

Karşılık olarak Rebus hafifçe sırıtarak, "Zaten biz de o ani öfke patlamasını bekliyoruz," dedi. "Aleksander Todorov'u yakaladığında ona ne yaptığını karına anlatmak ister misin?"

"Arabada sızıp uyuyakalmıştı," diye araya girdi Mrs. Walsh, gözünün önüne o sahneyi getirerek. Kan çanağına dönmüş gözleri acıyordu ama bakışlarını genç kocasından ayırmıyordu. "Sarhoştu, onu tahrik edememiştim... ben de orada bıraktım." Gary başını kapı pervazına dayamıştı, kolları arkasındaydı, elleri de kapının kenarında.

Sonunda sözcüklerin üstüne basa basa konuştu: "Bu kadının ne dediği hakkında hiçbir fikrim yok. Gerçekten yok."

Rebus cep telefonunu çıkarmış, araması gereken numarayı tuşlamaya koyulmuştu. Gözlerini Walsh'ten ayırmıyordu, Walsh'in gözleri de onun üstünde, hâlâ kaçma planları yapıyordu. Rebus telefonu kulağına götürdü.

"Siobhan? Sana gününü aydınlatacak bir haberim var." Gary Walsh arkasına dönmüş, sokak kapısını açmak üzere elini uzatmıştı. Kapı bir iki parmak açılıp özgürlük umudu parladığı anda, Rebus bütün gücüyle arkadan çullandı: Walsh'in ciğerleri havasız,

bacakları takatsiz kalmıştı. Sokak kapısı güm diye kapandı, Walsh dizlerinin üstüne kapaklandı, öksürüp tükürüklerini saçıyor, çarptığı burnundan kan akıyordu. Karısı olan bitenin farkına varmamıştı sanki, başını ellerinin arasına almış, oturduğu kanepenin kenarında kendi acısına boğulmuştu. Rebus halının üstüne düşen telefonunu aldı, salgıladığı adrenalinin en yüksek seviyeye çıktığının, kalp çarpıntısının arttığının farkındaydı. Yaptığı işin eğlenceli yanını az kalsın kaçıracaktı...

"Afferdersin," dedi Clarke'a. "Demin birine çullandım da..."

44

Adli tıp ekibi gelmiş, Ford Escort'un başında duruyordu: ekipteki teknisyenin takılıp kalan CD'yi çıkarması sadece birkaç dakikasını almıştı. Gayfield Karakolu'ndaki cihazda gayet güzel çalıyordu CD. Üstünde, aynı CD'nin Siobhan Clarke için yapılan kopyasında olduğu gibi Riordan yazıyordu sadece. İyi bir gelişme daha vardı, torpido gözündeki alet kutusu da olaya ışık tutacaktı. Walsh çatal ağızlı çekici yıkayarak üstündeki kanı çıkarmıştı ama başka yerlerdeki kan izleri silinmemişti. Ray Duff ve laboratuvarındaki elemanlar Howdenhall merkezinde arabanın içini ve dışını tozla kaplayarak testten ve kontrolden geçirecekti. Derek Starr'ın bile itiraf ettiği üzere "bir sonuç" elde edilmişti. Starr fazladan mesai dışında o günden pek bir şey beklemiyordu halbuki. Bütün gün yerinde duramamış, başka kimseye şans vermemek için Emniyet Amiri'ni evinden aramıştı – ondan hemen sonra aradığı Başmüfettiş Macrae telefon etme sırasında ikinciliğe düştüğünü öğrenince bozulmuştu.

Gary Walsh'i 1 Nolu Sorgu Odası'na almışlardı, Louisa Walsh'i de 2 Nolu Sorgu Odası'na, ikisi de bambaşka hikâyeler anlatıyordu. Adamın savunması önüne peş peşe serilen kanıtlarla darmadağın olmuştu: çekiç, kan, saldırıya tanık olmamış izlenimi uyandırmak amacıyla kameranın sonradan değiştirilen açısı. Arama emri çıkarılmıştı. Dedektifler evinde ya da işyerinde yapılacak aramada Aleksander Todorov'dan çaldığı eşyaları bulup bulmayacaklarını Walsh'e sormuş ama o sadece başını iki yana oynatmıştı.

Onu öldürmek gibi bir niyetim yoktu, sadece arabamdan insin istedim... Karımı pompaladıktan sonra bebek gibi mışıl mışıl uyuyordu... alkol, ter ve karımın kokusu buram buram... Sağına soluna şaplak attım,

o da sendeleyerek gecenin karanlığına karıştı... Arabaya bindim, yola çıktım, sonra CD-çalara bir şey yaptığını fark ettim çünkü çalışmıyordu... Bardağı taşıran son damla oldu... Yolun aşağısında onu gördüm, kendimi kaybettim... Aklım başımdan gitmişti, hepsi karımın hatası... Eğer bazı eşyalarını yürütürsem, gasp olayı gibi görünür diye düşündüm... Hepsi Castle Rock'ın dibinde, fırlatıp attım duvardan aşağı...

"Öyleyse," diye söze başladı Siobhan Clarke, "başımıza bunca şey geldikten sonra, her şey geldi aile içi meseleye mi dayandı?" Şaşkın ve bıkkın çıkıyordu sesi, inanmak istemiyordu. Rebus onu anladığını gösterircesine omuz silkti. "Herhangi bir sorun çıkarsa sonuçlarına ben katlanırım," diyen Müfettiş Derek Starr'ın izniyle Rebus tekrar Gayfield Karakolu'na alınmıştı.

"Büyüksün," diye mırıldanmıştı Rebus.

Clarke devam ediyordu ama Rebus'tan çok kendine anlatıyor gibiydi: "Adam biriyle cinsel ilişki kurar, bunu da karısına itiraf eder, o da intikam duygusuyla hareket eder. Kocanın gözü döner, kadının seks yapmak için baştan çıkardığı zavallı şapşal sarhoşu öldüresiye döver, öyle mi?" Başını ağır ağır sağa sola çeviriyordu.

"Soğukkanlı, tertemiz bir ölüm," diye yorum yaptı Rebus.

"Todorov'dan bir dize," dedi Clarke. "Fakat ortada 'temiz' bir şey yoktu."

Rebus yavaşça tek omzunu kaldırdı. "Andropov bana, '*kadın parmağı*' aramamı söylemişti, suyu bulandırmaya çalışıyordu ama haklı çıktı."

"Cafferty'yle içki içmesi... Riordan'ın dinletiyi kaydetmesi... Andropov, Stahov, Macfarlane ve Bakewell?.." Clarke bu isimleri sıralarken parmaklarıyla saymayı da ihmal etmiyordu.

"Yapacak bir şey yok," diye kabul etti Rebus. "Sonuçta her şeyin nedeni takılan bir CD ve çileden çıkan bir adam." Sorgu odalarının dışındaki koridorda durmuş, Walsh ve karısının kapıların arkasında olduklarını göz önünde tutarak seslerini yükseltmeden konuşuyorlardı. Köşede bir üniformalı memur göründüğü sırada Clarke dertli bir kahkaha attı. Rebus karşıdan gelen Todd Goodyear'ı tanımıştı.

"Gabardin takımını giymişsin yine?"

Goodyear ellerini üniformasına sildi. "West End'de hafta sonu

nöbetindeydim, ama olanları duyunca bir uğramayı düşündüm. Doğru mu?"

Clarke iç çekerek yanıtladı: "Öyle görünüyor."

"Otopark görevlisi mi?" Clarke'ın kafa salladığını görünce ekledi: "Demek Riordan kasetlerine harcadığım saatler?.."

Rebus delikanlının omzuna eliyle vurdu, "Soruşturmanın parçasıydı." Goodyear gözünü ayırmadan bakıyordu ona.

"Uzaklaştırma cezası sona ermiş."

"Gözünden hiçbir şey kaçmıyor, evlat."

Goodyear tokalaşmak üzere elini uzattı. "Cafferty'ye her kim saldırdıysa başka yerde arandığına sevindim."

"Tamamen paçayı sıyırmış sayılmam ama teşekkürler."

"Arabanın bagaj kapağını yaptırsanız iyi olur."

"Bak, bu çok doğru Todd," diyerek kıkırdadı Rebus. "Boş zaman bulur bulmaz..."

Goodyear çoktan Clarke'a dönmüştü. Onun da elini sıktı, yardımları için teşekkür etti.

Clarke, Amerikan aksanını taklit ederek "Fena değildin, çocuk" dedi. Delikanlı başını eğip son selamını verirken, boğazına kadar kızarmıştı, sonra geldiği yoldan geri gitti.

"Şu Parlamento kayıtlarının deşifresine kimbilir kaç saat harcadı" dedi Clarke alçak sesle. "Hepsi boşunaymış."

"Bu da hayatın cilvesi, Shiv."

"Arabanı gerçekten tamir ettirmen gerek."

Rebus saatine bakar gibi yaptı. "Pek önemi kalmadı. Birkaç saat sonra başka şeylerle birlikte olay yeri malzemelerini de torbalara dolduracağım."

"Peki, ama ondan önce..."

"Evet?" Rebus yüzüne bakıyordu.

"Seninkini gördüm, şimdi sen de benimkini görmek istersin sanıyorum."

Rebus kollarını kavuşturmuş, topuklarında yaylanıyordu. "Açıklasana."

"Dün akşam oyunun sonunda her şeyin paketlenmesini istediğimizden konuşmuştuk."

"Konuştuk."

"O zaman gel, Cinayet Büro'ya gidelim, zeki Başmüfettiş Macrae'nin neler yaptığına bakalım."

Rebus meraklanmıştı, sevinerek kabul etti. Boş oda bomba patlamış gibi duruyordu. Todorov/Riordan davası soruşturma ekibi her yana damgasını vurmuştu.

"Bira tokuşturacak biri bile yok," diye sızlandı.

Clarke azarladı hemen, "Daha erken sayılır. Hem sen parti istemediğini söylemedin mi?"

"Yine de Todorov davasındaki başarımızı kutlamak..."

"Sen buna 'başarı' mı diyorsun?"

"Sonuç elde ettik."

"Peki bütün bu sonuçları birbirine eklersen ne elde edersin?"

Rebus parmağını ona doğru salladı. "Tam zamanında ayrılıyorum, birkaç hafta daha geçseydi sararıp solacaktın."

"Birlikte fark yarattığımızı düşünmek güzel, yanılıyor muyum?" diye ekledi Clarke yine iç çekerek.

"Bana bunu kanıtlamak üzeresin sanmıştım."

Clarke en nihayet gülümseyerek bilgisayarın başına geçti. "Kitabına uygun davrandım, Başmüfettiş Macrae'ye gittim, Gleneagles'daki dostuna bizim için bir soru sormasını istedim. Onlar da sabah erkenden ayrıntıları bana e-postayla göndereceklerini söylediler."

"Neyin ayrıntılarından söz ediyoruz?"

"Riordan öldürülmeden önceki gece geç saatte ya da sabah erkenden otelden ayrılan konukların. Odalarını boşaltanlar ve geri gelenler." Clarke bilgisayar faresini tıklatıp duruyordu. Rebus ekranı görebilmek için masanın etrafından dolanıp, Clarke'ın arkasına geçti.

"Hangisine oynarsın, Andropov mu, şoförü mü?"

"Ya biridir, ya öbürü." Fakat Clarke e-postayı açınca ağzı açık kalakalmıştı.

Dudaklarından sadece iki sözcük döküldü. "Bak, sen! "

*

Sabahın geri kalan saatlerinde ve neredeyse bütün öğleden sonrasında verileri bir araya getirmekle uğraştılar. Gleneagles'dan gelen

bilgi üzerine şanslarını zorlayıp konuğun aracının plakasını da sormuşlardı. Bunu alıp Ana İzleme ve Takip'ten Graeme MacLeod'a ilettiler, o da Rebus'ın ricası üzerine golf oyununu yarıda kesip Joppa ve Portobello'dan gelen mobese kayıtlarını tekrar izledi, bu defa belli bir aracı aradığı için işi çok daha kolaydı. Bu arada Gary Walsh tutuklanmış, karısı serbest bırakılmıştı. Rebus her ikisinin de ifadelerini incelerken Clarke dikkatini radyodan naklen yayınlanan rugby maçına vermeyi yeğlemişti – İskoçya Murrayfield'de Avustralya karşısında yenik durumdaydı.

1 Nolu Sorgu Odası'na girdiklerinde saat beş olmuştu, üniformalı memura teşekkür ederek ona gidebileceğini söylediler. Yarım saat sonra Rebus sigara molası için dışarı çıkmış, havanın karardığını görünce şaşırmıştı, farkına varmadan koca gün nasıl da geçmişti. Bu işle ilgili özleyeceği bir şey daha... Gerçi biraz eğlenmeye hâlâ vakit vardı. 1 Nolu Sorgu Odası'nın kapısı kapanmak üzereyken Clarke'ın kulağına eğilen Rebus fısıldayarak zanlıyla iki dakika baş başa kalmak istediğini söyledi, delice bir şey yapmayacağını da ekledi. Clarke bocaladı ama sonra pes etti. Rebus kapının kapandığından emin olduktan sonra masaya yürüdü, gerilimi iyice artırmak için yere sürtmeye özen göstererek metal bacaklı sandalyeyi çekti.

"Ne zamandır işin içinden çıkmaya, seninle Sergey Andropov arasındaki bağlantıyı çözmeye uğraşıyorum," diye söze başladı. "Sonunda şunu anladım; senin gözün onun parasında. Bu paranın nasıl kazanıldığı ne senin umrunda ne de bankanın..."

"Bizim dolandırıcılarla işimiz olmaz, Müfettiş," dedi Stuart Janney. Mavi kaşmirden balıkçı yaka bir kazak, bezelye yeşili gabardin pantolon, altına da kahverengi bağcıksız ayakkabı giymişti fakat üzerinde çok düşünülüp hesaplandığı belli olan bu hafta sonu kıyafeti gündelik olmaktan fazla uzaktı.

"Ne kadar övünseniz azdır," diye devam etti Rebus, "bütün taşınabilir varlıklarıyla birlikte bir multimilyoner getirmişsiniz. FAB'de işler hiç bu kadar iyi olmamıştı herhalde, ne dersiniz Mr. Janney? Kâr milyarlara ulaşmış, yine de kıran kırana bir mücadele, tam bir it dalaşı. Adınızın hep en tepede yer aldığına emin ol..."

"Bu sözlerle nereye varacağınızı pek anlamadım," dedi Janney sabırsızca kollarını kavuştururken.

"Sir Michael Addison herhalde sizi parlak çocuklardan biri olarak görüyordur. Ama bu böyle sürmez, Stuart, nedenini bilmek ister misiniz?"

Janney sandalyenin arkasına yaslandı, aldırış etmediği belliydi, oltaya gelmeyecekti.

"Filmi izledim," dedi Rebus neredeyse fısıldarcasına.

"Hangi filmi?" dedi Janney, Rebus'la göz göze gelmiş, birbirlerine bakıyorlardı.

"Başka bir filmi izlerken çekilen *sizin* filminizi. Cafferty kendi sinema salonunda çekmiş, sözüme güvenin. Bir yandan amatör porno seyrederken aynı anda iş üstündesiniz." Rebus cebinden DVD'yi çıkardı.

Janney kabul etti, "Düşüncesizlik."

"Pek çokları için öyle olabilir ama sizin için değil." Rebus'ın dudaklarına donuk bir gülümseme yayıldı, gümüş renki diskten yansıyan ışığın Janney'in suratına düşerek onu gözlerini kırpıştırmak zorunda bırakmasını sağlamıştı. "Bakın, sizin yaptığınız, 'düşüncesizlik' sınırını *çoktan* aşmış, Stuart." Rebus dirseklerini masaya dayayarak iyice abandı. "O parti? Banyodaki görüntüler? Yalayıp yutan kimdi biliyor musunuz, hani şu uyuşturucunun etkisinde yalayıp yutan? Adı Gill Morgan, size bir şey hatırlatıyor mu? Patronunuzun sevgili üvey kızını kokain çekerken, kucaktan kucağa oral seks yaparken seyrettiniz. Bir dahaki şirket yemeğinde Sir Mike'la karşılaştığınızda bunun nasıl bir etkisi olacak?"

Janney'in beti benzi atmıştı, ayaklarından birine musluk bağlanmış, kanı akıtılıyordu sanki. Rebus ayağa kalktı, diski tekrar ceketinin cebine sokarak kapıya yürüdü, Siobhan Clarke içeri girsin diye açtı. Clarke gözünü ondan ayırmıyordu fakat merakını gideremeyeceğini anlamıştı. Rebus'ın kalktığı sandalyeye oturup, masaya bir dosya ve bazı fotoğraflar koydu. Rebus onun sakinleşip kendini toplamak için zaman kazandığını görebiliyordu. Clarke bir kez daha ona baktı, gülümsedi. Karşılığında Rebus da gülümseyerek başını hafifçe eğdi.

Şimdi sıra sende demekti bu.

"20 Kasım pazartesi gecesi," diye konuşmaya başladı Clarke, "Perthshire'da Gleneagles Otel'de kalıyordunuz. Fakat otelden erken ayrılmaya karar verdiniz... hangi nedenle, Mr. Janney?"

"Edinburgh'ya dönmek istedim."

"Bunun için mi eşyalarınızı sabahın üçünde toplayıp oda hesabınızı çıkartmalarını istediniz?"

"Ofiste yığınla iş beni bekliyordu."

"O kadar çok olmamalı," dedi Rebus araya girerek, "çünkü Mr. Stahov'un Rus listesini bize bırakmaya vakit buldunuz."

"Doğru," diye ekledi Janney, hâlâ Rebus'ın ona söylediklerini sindirmeye çalıştığı görülüyordu. Rebus ona her ne dediyse bankerin bacaklarının titremesine yol açtığının Clarke da farkındaydı. Güzel, diye geçiyordu aklından, adamın dengesi kaymış...

"Bana sorarsanız, o listeyi bize getirmenizin gerçek nedeni Charles Riordan konusunda neler olduğunu öğrenmekti."

"Ne?"

"Kusmuğuna dönen köpek gibi, hiç duymuş muydunuz?"

"Shakespeare'den galiba."

"Aslında İncil'den," diye düzeltti Rebus. "Özdeyişler Kitabı."

"Tam olarak cinayet mahalli sayılmasa da," diye devam etti Clarke, "birkaç soru sorup yaşanan gelişmeleri öğrenme imkânı..."

"Ne demeye çalıştığınızı hâlâ anlamış değilim."

Clarke üç dört saniye duraksadıktan sonra dosyasına göz attı. "Barnton'da oturuyorsunuz, değil mi Mr. Janney?"

"Doğru."

"Forth Yolu Köprüsü'ne yakın."

"Galiba."

"Gleneagles'dan dönüşte o yolu kullandınız, doğru mu?"

"Sanırım."

"Diğer bir seçenek de Stirling üzerinden M9 otobanı olurdu."

"Ya da," diye ekledi Rebus, "sıkışırsanız Kincardine Köprüsü..."

"Fakat hangi yoldan giderseniz gidin," dedi Clarke, "şehre ister batıdan ister kuzeyden girin evinizin yakınına varırsınız." Tekrar soluklandı Clarke. "İşte biz de bu yüzden Gleneagles'dan ayrıldıktan bir buçuk saat sonra sizin metalik Prosche Carrera'nın Portobello High Caddesi'nde ne işi var diye kafa patlatıyoruz." Mobese kamerasından alınan fotoğrafı Janney'e doğru itti. "Görüyorsunuz, saat ve tarihi de var. Yoldaki tek araba da sizinki zaten, Mr. Janney. Bize orada ne yaptığınızı anlatmak ister misiniz?"

"Bir yanlışlık olmalı..." Janney gözünü yana kaçırmıştı, önünde duran kanıta değil de yere bakmayı yeğliyordu.

"Bu sorunun cevabını mahkemede vereceksiniz herhalde?" diyerek dalga geçti Rebus. "Fahiş ücret alan savunma avukatınız ayağa kalkıp yargıca ve jüriye bunu anlatacak, değil mi?"

"Belki de içimden eve gitmek gelmemiştir," dedi Janney. Rebus buna el çırparak karşılık verdi.

"Bak bu daha iyi!" dedi Rebus. "Sizinki gibi bir arabaya sahip olunca insanın canı sahil şeridinde dolaşmak ister. Belki de sınıra kadar durmadınız ve..."

"Biz aslında şöyle olduğunu düşünüyoruz," dedi Clarke araya girerek. "Bir ses kaydı yüzünden Sergey Andropov'un içi içini yiyordu..." Janney 'kayıt' sözcüğünü duyunca ok gibi bakışlarını Rebus'a yöneltti, karşılık olarak Rebus ağır ağır ama abartılı bir edayla göz kırptı. "Size bahsetmiş olmalı," diye devam etti Clarke, "belki de şoföründen duymuştunuz. Sorun şuydu, Aleksander Todorov'un ölmesini istediğini söylerken sesi kayda alınmıştı, üstelik Todorov da ölmüştü. Kaset ortaya çıkarsa, Mr. Andropov zan altında kalırdı, dahası ülkeden ayrılması veya sınırdışı edilmesi gündeme gelebilirdi. Oysa İskoçya'nın onun sığındığı güvenli liman olması gerekmiyor muydu? Moskova'da kendisini gösteri mahkemelerinden başka bir şey beklemiyordu. Eğer bu ülkeden ayrılırsa, bol kazanç getirecek bütün anlaşmalar suya düşerdi. Onlarca milyon parayı da yanında götürürdü elbet. İşte bu nedenle gidip Charles Riordan'a bir çift laf etmeye karar verdiniz. Sözler işe yaramamıştı, adam bayıldı..."

"Charles Riordan denen adamı *tanımıyordum* bile."

"İlginç," dedi Rebus yapmacık bir ifadeyle, "oysa bankanız onun Parlamento binasında gerçekleştirdiği sanat projesinin ana sponsoru. Eğer birkaç yere sorsak, bir noktada karşılaştığınızı öğreniriz mutlaka..."

Clarke sesine candan bir hava vermeye çalışarak, "Ben onu öldürmek gibi bir niyetinizin olmadığını düşünüyorum," diye ekledi. "Sadece o kaydın yok edilmesini istemiştiniz. Adama vurup bayılttınız fakat samanlıkta iğne aramaktan farksızdı... o evde binlerce kaset ve CD bulunuyordu. Siz de küçük bir yangın çıkardınız – öyle

bütün binayı kül edecek, içerideki herkesi çıtır çıtır kızartacak cinsten bir yangın da değildi. Tek istediğiniz kasetlerin yanmasıydı, alıp götürülmeyecek kadar çoktular, her birinin içinde ne olduğunu dinleyerek bulmaya da zaman yoktu. Bir temizlik deterjanı şişesine biraz kâğıt doldurdunuz, ucunu tutuşturup oradan uzaklaştınız."

"Saçma," dedi Janney, heyecandan sesi titriyordu.

"Sorun şuydu," diye devam etti Clarke, "o kadar akustik cihaz yangın tehlikesini artırıyordu... Riordan'ın ölümüyle birlikte biz iki cinayeti işlemiş tek bir zanlı aramaya başladık, Andropov da bu niteliklere sahipti. Dolayısıyla sizin bütün çabalarınız boşunaydı. Riordan öldü, hem de hiç uğruna."

"Ben yapmadım."

"Doğruyu mu söylüyorsunuz?"

Janney kafasını salladı, fıldır fıldır sağa sola bakarken iki dedektiften de gözlerini kaçırıyordu.

"Madem öyle," dedi Clarke, "kaygılanacak bir şeyiniz yok." Dosyayı kapatıp, fotoğrafları toplamaya başladı. Janney olanlara inanamıyordu. Clarke ayağa kalktı. "Bu kadarı yeter sanırım," diye belirtti. "Sadece gidip yasal işlemleri halledelim, sonra gidebilirsiniz."

Janney ayaktaydı ama ellerini masaya dayamış, dik durmaya çalışıyordu. "Yasal işlemler mi?"

"Sadece formalite," diye yatıştırdı onu Rebus. "Parmak izinizi alacağız."

Janney'nin yerinden kımıldamak gibi bir niyeti yoktu. "Ne işe yarayacak?"

Yanıt Clarke'tan geldi. "Temizlik sıvısı şişesinde bir parmak izi bulundu. Yangını çıkaran her kimse ona ait olmalı."

"Sizin olamaz, değil mi, Stuart?" diye sordu Rebus. "Güneş doğmadan önce tertemiz havada güzelim sahilimizde dolaşmanın keyfini sürüyordunuz..."

"Parmak izi." Bu iki sözcük Janney'nin ağzından yuvarlanarak kaçan bir küçük böcek gibi çıkmıştı adeta.

"Ben de biraz arabayla dolaşmak isterim," dedi Rebus. "Bugün emekli oluyorum, yani arabamla bol bol dolaşabilirim. Belki de bana takip ettiğiniz güzergâhı gösterirsiniz... Neden yine oturdunuz, Stuart?"

"Size ne getirelim, Mr. Janney?" diye soran Clarke'ın sesinden sabırsızlandığı belliydi.

Stuart Janney gözünü tavana dikmeden önce bir Clarke'a baktı, bir Rebus'a. Ağzını tekrar açtığında boğazı öyle gerilmişti ki iki dedektif de ne dediğini çıkaramadılar.

Clarke bütün nezaketiyle sordu: "Bir daha tekrarlar mısınız?"

Janney onun ricasını yerine getirdi: "Bana bir avukat çağırabilirsiniz."

45

"Filmlerde ne zaman biri emekli olsa ya da istifa etse," diye anlatıyordu Siobhan Clarke, "binadan çıkarken yanlarında bir kutu götürürler."

"Doğru," dedi Rebus. Masasının sağını solunu kurcalamış ama kişisel eşya namına hiçbir şey bulamamıştı. Meğer kendine ait bir fincan bile yokmuş, bir şey içeceği zaman boşta hangi fincan varsa onu kullanıyormuş. Sonunda birkaç ucuz tükenmezkalemle son kullanma tarihi tam bir yıl geçmiş Lemsip grip ilacı poşetini cebine tıkıştırdı.

"Geçen aralık ayında grip olmuştun," diye hatırlattı Clarke.

"Ona rağmen perişan vücudumu işe taşımaktan geri kalmamıştım."

"Tam bir hafta boyunca hapşırıp homurdanmıştınız," diye ekledi ellerini kalçasına dayamış duran Phyllida Hawes.

Colin Tibbet da katıldı onlara: "Mikropları da *bana* bulaştırmıştınız."

"Amma eğlenceliymiş," dedi Rebus uzun uzun iç çekerek. Başmüfettiş Macrae ortalıkta görünmüyordu ama Rebus'a mesaj bırakmış, polis kimliğini odasında çalışma masasının üstüne bırakmasını istemişti. Derek Starr da orada değildi. Altıda çıkıp gitmişti, demek ki bir kulüpte ya da şarap evinde o gün elde edilen başarılı sonucu kutlayarak bildik kadın tavlama yöntemlerini uygulamaya çalışmakla meşguldü. Cinayet Büro'ya şöyle bir baktı Rebus. "Sizi gidi sefil yaratıklar, hakikaten bir şey almamışsınız bana?"

"Altın saatlerin fiyatına baktın mı hiç?" diye gülümsedi Clarke. "Ama haberin olsun, Ox barın arka locası bu gece için kapatıldı, yüz papeli ödendi – gerisi senden."

Rebus bunu bir düşündü. "Demek bunca yıldan sonra bu da olacaktı, patlayana kadar içmemi mi istiyorsunuz?"

"Saat dokuz için de Café St. Honoré'de yer ayırttık, Ox'a yürüme mesafesinde."

"Sonra yine yürüme mesafesinde geri," diye ekledi Hawes.

"Sadece dördümüz mü?" dedi Rebus.

"Birkaç kişi daha katılacak. Macrae uğrayacağına söz verdi. Tam Banks, Ray Duff... Profesör Gates'le Dr. Curt... Todd ve kız arkadaşı..."

"Onları tanımıyorum bile," diye yakındı Rebus.

Clarke kollarını kavuşturdu. "Ona biraz dil dökmemiz gerekti, o yüzden ansızın daveti geri çekeceğimi sanma!"

"Benim partim ama senin kuralların, öyle mi?"

"Shug Davidson da geliyor," diye hatırlattı Hawes.

Rebus gözlerini devirdi. "Cafferty saldırısında hâlâ lanet zanlı benim!"

"Shug hiç öyle düşünmüyor," dedi Clarke.

"Ya Calum Stone?"

"Onun gelmek isteyeceğini sanmam."

"Ne dediğimi bal gibi biliyorsun."

"Artık gitmeye hazır mıyız?" diye sordu Hawes. Herkes dönmüş Rebus'a bakıyordu, o da hadi dercesine kafasını salladı. Aslında büroya doğru dürüst veda etmek için beş dakika kendi başına kalmak istiyordu. Ama sonra bunun çok da önemli olmadığını düşündü. Gayfield de bir karakoldu işte. Rebus'ın tanıdığı, yıllar önce ölmüş yaşlı bir papaz, aynasız olmayı papazlığa benzetmişti, onların günah çıkarma hücresi de dünya diyordu. Stuart Janney henüz itiraf etmemişti. Seçeneklerini düşünmek için nezarette bir gece geçirecekti. Ertesi gün ya da pazartesi bir avukat eşliğinde Siobhan Clarke'ın karşısında hikâyeyi kendi gözünden anlatacaktı. Siobhan'ın kendini bir din adamı gibi gördüğünü sanmıyordu Rebus. Şimdi kollarını ceketine sokarken öteberisini omuz çantasına koyduğundan emin olmak için sağına soluna bakan Siobhan'ı izliyordu. Bir an göze göze geldiler, birbirlerine gülümsediler. Rebus Macrae'nin ofisine giderek polis kimliğini masanın köşesine bıraktı. Görev yaptığı bütün karakollar gelmişti aklına: Great London,

St. Leonard's, Craigmillar, Gayfield. Birlikte çalıştığı kadınlarla erkeklerin çoğu emekli olmuş, bazıları uzun zaman önce ölmüştü. Çözülmüş davalar, çözümsüz kalan davalar, mahkemede geçen günler, tanıklık etmek için beklemekle geçen saatler. Kurbanlarla ailelerinden alınma gözyaşı lekeli kanıtlar. Zanlıların alaylı sözleri, inkârları. İnsanların budalalıkları su yüzüne çıkar, ölümcül günahlar ve ötesi ortaya dökülürdü.

Pazartesi sabahı Rebus'ın çalar saatini kurmasına gerek olmayacaktı. Bütün günü kahvaltı sofrasında geçirecek, takım elbisesini ancak cenazelerde çıkarmak üzere gardıroba kaldıracaktı. Bütün korku öykülerini bilirdi – işten ayrılanlar, ertesi hafta tabutu boylardı; büyük resme bakınca, insanın işini kaybetmesi amacını kaybetmesiyle eşdeğerdi. Acaba bunun çaresi şehirden tamamen uzaklaşmak mıydı? Oturduğu dairenin parasıyla başka yerde orta ölçekli bir ev satın alabilirdi, mesela Fife sahil şeridinde, içki fabrikalarıyla dolu adaların batısında ya da güneyde İngiliz-İskoç sınırında. Gelgelelim, kendini Edinburgh'dan ayrılırken düşünemiyordu bir türlü. Kanında dolaşan oksijenden olsa gerekti, üstelik hâlâ aralanacak sis perdeleri vardı. Polis olduğu sürece burada yaşamıştı, mesleği ve bu şehir birbirine karışmıştı. İşlenen her yeni suç onun anlama yeteneğini artırmıştı, o yetenek olmasaydı epey yoksun bir adam olurdu. Kanlı geçmiş ile kanlı şimdiki zaman iç içeydi; Ahitçiler ve ticaret; bankalarla genelevlerin, erdem ve acının şehri...

Yeraltı dünyası yerüstüyle buluşuyordu...

"Aklından geçenlerini söylersen on papel veririm?" Siobhan'dı bu, kapının eşiğinde durmuştu.

"Paranı boşa harcarsın," dedi Rebus.

"Nedense ben bundan pek emin değilim. Hazır mısın?" Siobhan çantasını omuzuna astı.

"Her zaman."

Rebus bu kadarının doğru olduğunu düşündü.

*

Oxford Bar'da sadece dördü vardı. Arka loca olay mahalli bandı çekilerek onlara ayrılmıştı.

"Güzel olmuş," dedi Rebus ilk birasını kaldırırken. Bir saat kadar sonra lokantanın yolunu tuttular. Bir torba dolusu armağan bekliyordu orada. Siobhan bir iPod almıştı. Rebus bu teknolojiyi asla kullanamayacağını söyleyerek protesto etti.

"Ben yüklemeleri yaptım," dedi Siobhan. "Rolling Stones, Who, Wishbone Ash... say say bitmez."

"Ya John Martyn? Jackie Leven?"

"Hawkwind bile var."

"Bu benim veda müziğim," derken halinden memnun gibiydi Rebus.

Hawes ile Tibbet 25 yıllık bir şişe malt viskiyle Edinburgh'da gezilecek tarihi yerler hakkında bir kitap almışlardı. Rebus şişeye bir öpücük kondurarak kitabı okşadı, sonra yemeğin bundan sonraki bölümünde kulaklıklarını takmak için ısrar etti.

"Jack Bruce dinlemek insana her zaman neşe katar," diye açıkladı.

Yemekte sadece iki şişe şarapla yetinip Ox bara geri gittiklerinde Gates, Curt ve Macrae gelmişti, bardan birkaç şişe şampanya getirildi. Todd Goodyear ve kız arkadaşı Sonia en son gelenlerdi. Saat on bir olmak üzereyken Rebus dördüncü birasını deviriyordu. Colin Tibbet temiz hava almak için dışarı çıkmış, Phyllida Hawes da onuna sırtını ovuşturmakla meşguldü.

"Hiç iyi görünmüyor," dedi Goodyear.

"Yedi duble konyak adamı bu hale getirir."

Müzik yoktu ama gerek de yoktu. Zoraki olmayan sohbetler yapılırken kahkahalar atılıyordu. Anekdotlar aktarılırken, iki patolog en unutulmaz hikâyeleri anlatıyorlardı. Macrae bütün içtenliğiyle Rebus'la tokalaşırken artık eve gitmesi gerektiğini söyledi.

"Bize uğrayıp kendini göstermeyi ihmal etme," dedi ayrılırken.

Bir köşede dikilen Derek Starr, bunalmış görünen Shug Davidson'la iş konuşuyordu. Burada boy göstermesi şarap evinde kadın tavlama yöntemlerinin yine boşa çıktığı anlamına geliyordu. Davidson yan gözle bakınca Rebus derdine ortak olduğunu göz kırparak gösterdi. İkinci tur içkiler tepside geldiğinde Rebus kendini Sonia'nın yanında bulmuştu.

"Todd olay yeri incelemede çalıştığını söyledi."

"Doğru."

"Kusura bakma, yüzün bana hiç tanıdık gelmedi."

"Çoğu zaman başımda kapüşonla çalışırım," diye açıklarken Sonia'nın yüzüne utangaç bir gülümseme yayılmıştı. Kısa boyluydu, olsa olsa bir elli falandı, kısacık kesilmiş sarı saçları vardı, gözleri yeşildi. Üzerindeki Japon işi elbise narin, ince kemikli vücuduna yakışmıştı.

"Todd'la ne zamandır birliktesiniz?"

"Bir yıldan biraz fazla oldu."

Rebus herkese içkisini dağıtan Goodyear'a baktı. "Bir şeyleri iyi yapıyor olmalı."

"Aslında çok zekidir. Bundan sonraki yeri Cinayet Büro olmalı."

"Belki bir kadro açılır," dedikten sonra "Olay yeri inceleme nasıl gidiyor?" diye sordu Rebus.

"Fena değil."

"Todorov'un öldürüldüğü gece Raeburn Aralığı'na gittiğini duydum."

Sonia başıyla doğruladı. "Kanalda da ben vardım. Göreve çağırdılar."

"Todd'la yaptığınız plan berbat olmuş."

"Ne demek bu?" Genç kadın gözlerini kısarak sormuştu.

"Hiçbir şey," dedi Rebus, derken acaba dilim damağıma dolanarak mı konuşmaya başladım diye merak etti.

"Galoşu bulan bendim," diye ekledi Sonia. Sonra gözleri kocaman açıldı, boştaki elini ağzına götürdü.

"Dert etme," dedi Rebus teskin edercesine. "Artık zanlı değilim."

Kadın rahatlayarak hafif bir kahkaha attı. "Ama Todd'ın yetenekleri konusunda çok şey anlatmıyor mu?"

"Kesinlikle."

"Kanalın o tarafında suya düşen her şey muhtemelen gider köprünün altına takılırdı, böyle demişti Todd."

"Doğru söylemiş."

"Bundan dolayı Cinayet Büro'nun onu almaması delilik olur."

Rebus hatırlattı hemen, "Akıl sağlığımız sık sık sorgulanır."

"Yine de Todorov cinayetinde çözüme ulaştınız."

Rebus bezgin bir tebessümle doğruladı. "Evet, ulaştık." Goodyear o sırada Siobhan Clarke'la sohbete koyulmuştu. Her ne anlattıysa, Clarke'ı güldürdüğü görülüyordu. Rebus sigara molası vermenin zamanı diye karar verdi, uzanıp Sonia'nın elini tutarak, bir öpücük kondurdu.

Rebus kapıya doğru uzaklaşırken, Sonia'nın "Tam bir beyefendi," dediği geldi kulağına.

"Ah bir bilsen, evlat..."

Hawes'la Tibbet caddenin öbür ucunda duruyorlardı, Tibbet sırtını duvara yaslamış, Hawes da onun önünde, alnına düşen saçlarını okşarcasına kaldırıyordu. Sigara tiryakisi birkaç kişi de onları seyrediyordu.

"Epeydir bunu yaşamadım," dedi biri.

"Neyi?" diye sordu yanındaki. "Midenin ağzına gelmesini mi yoksa bir kadının saçlarında gezen parmakları mı?"

Onların kahkahasına eşlik ettikten sonra Rebus dikkatini sigarasına verdi. Caddenin diğer ucunda İskoç Başbakanlık konutunun ışıkları yanıyordu. İskoç parlamentosuna yasama yetkisi verildiğinden beri İşçi Partisi'nin kalesi olan bina şimdilerde Milliyetçilerin tehdidi altındaydı. Doğrusu, İskoçya'da İşçi Partisi çoğunluğuna erişilmediği bir dönem bilmiyordu Rebus. Ömründe sadece üç kez oy kullanmış, her birinde farklı bir partiye oy vermişti. Yetki devri referandumuna kadar bütün ilgisini kaybetmişti. O tarihten beri nice politikacıyla tanışmıştı –Megan Macfarlane'le Jim Bakewell sadece son örneklerdi– ancak Ox barın müdavimlerinin yasa çıkarmada daha başarılı olacaklarını tahmin ediyordu. Bakewell ve Macfarlane gibiler hep vardı, Stuart Janney her ne kadar hapse girecek olsa da Rebus bu durumun First Albannach'ı pek etkileyeceğini sanmıyordu. Sergey Andropov ve Morris Gerald Cafferty gibi adamlarla iş yapmaya devam edecek, kara para aklamaktan vazgeçmeyeceklerdi. İş olanakları ve insanların refahı söz konusu olduğunda, çoğunluk bunların nasıl gerçekleştiğine ya da nasıl sürdürüldüğüne pek aldırmazdı. Edinburgh bankacılık ve sigortacılığın görünmez kurumları üstüne inşa edilmişti. Eğer işler biraz rüşvetle rayına oturtulduysa bile kimin umurundaydı? Eğer birtakım adamlar gizlice çekilmiş videoları seyretmek üzere bir araya geldilerse, bunun ne önemi var-

dı? Andropov şairlerin kendilerini meçhul kanun koyucular olarak gördüklerini söylemişti, ama bu unvanın ince çizgili takım elbiseli adamlara ait olduğu su götürmezdi.

"Kadın öperse geçecek diye kandırmaya mı çalışıyor sence?" diye sordu tiryakilerden biri.

Hawes'la Tibbet şimdi sarmaş dolaş olmuşlardı, yüzleri birbirine yapışmıştı. Rebus, yolları açık olsun diye geçirdi gönlünden. Polislik onun evliliğini kanırtmış, iki parçaya ayırmıştı, fakat herkes için böyle olması gerekmezdi, evlilikleri hâlâ süren çok sayıda polis tanıyordu, bazı evliliklerde eşlerden ikisi de polisti. Yürütebiliyorlardı herhalde.

"Kadın bu işi biliyor," dedi sigara içen diğer adam. Önünde durdukları kapı açılmış, Siobhan Clarke içeriden çıkmıştı.

"İşte buradasın."

"Buradayım," dedi Rebus.

"Sıvışıp gittin mi diye merak ettik."

"Bir dakika sonra yanınızdayım," diyerek yarısı kalmış sigarasını gösterdi Rebus.

Clarke soğuktan korunmak için kollarını kenetledi. "Keyfine bak," dedi, "nutuk falan çekmiyoruz içeride."

"Doğru karar verdin, Shiv. Teşekkürler."

Siobhan övgüye dudağını hafifçe bükerek karşılık verdi. "Colin nasıl?"

"Phyl onu hayata döndürdü galiba," dedi Rebus, başıyla artık neredeyse tek vücut olmuş iki gencin durduğu tarafı işaret ederek.

"Sabahleyin pişman olmasalar bari," diye mırıldandı Clarke.

Tiryakilerden biri Clarke'a meydan okudu: "Birkaç pişmanlık olmazsa hayatın ne anlamı kalır?"

"Bunu mezar taşıma yazsınlar," diyerek yanındaki de katıldı ona.

Rebus'la Clarke birkaç dakika sessizce bakıştılar. "İçerisi sıcak, hadi gir artık." Rebus kafa sallayarak izmaritini söndürdü, kendine söyleneni yaptı.

Rebus'ın bindiği taksi Western General Hastanesi'nin önünde durduğunda vakit gece yarısını geçmişti. Hemşirelerden biri yolunu kesene dek Cafferty'nin yattığı koridora kadar ulaşmıştı.

"İçki içmişsiniz," diye çıkıştı hemşire.

"Hemşireler ne zamandan beri teşhis koyuyorlar?"

"Güvenliği çağırmak zorundayım."

"Ne için?"

"Gecenin bir yarısı hasta ziyaretine gelemezsiniz. Hele bu haldeyken."

"Neden olmasın?"

"Çünkü herkes uyuyor."

"Davul falan çalmam, merak etmeyin," diye diretti.

Hemşire başını tavana doğru kaldırdı. Rebus da aynı noktaya bakınca onlara yönelmiş kamerayı gördü. "İzleniyorsunuz," dedi kadın. "Güvenlik görevlisi az sonra burada olur."

"Tanrı aşkına..."

Hemşirenin önünde durduğu Cafferty'nin koğuşuna giden kapılar dışarıya açılmıştı. Kapıda bir adam duruyordu.

"Ben hallederim," dedi adam.

"Siz kimsiniz?" diye sordu hemşire ona dönerek. "Size kim izin verdi de?.." Ama polis kimliğini görünce sesi kesildi.

"Müfettiş Stone," diye tanıttı kendini. "Bu adamı tanırım. Daha fazla tatsızlık çıkarmasına göz yummam." Stone ziyaretçilere ayrılmış sandalyeleri işaret ediyordu. Rebus gidip oturmaya karar vermişti, itiraz etmedi. Sandalyeye kurulunca, Stone, tamam dercesine başıyla onaylayarak hemşireye her şeyin kontrol altında olduğunu belirtti. Kadın uzaklaşırken, bir sandalye boşluk bırakarak Rebus'ın yanına oturmuştu. Kimliğini cebine koyuyordu.

"Bunlardan bende de vardı," dedi Rebus.

"Çantada ne var?"

"Emekliliğim."

"Bu her şeyi açıklıyor."

Rebus adamın yüzüne odaklanmaya çalışıyordu. "Ne gibi?"

"Devirdiğin içki miktarıyla başlayalım."

"Altı büyük, üç küçük bira, yarım şişe şarap."

"Buna rağmen adamımız hâlâ ayakta durabiliyor." Stone inanmaz gözlerle başını sağa sola sallıyordu. "Buraya niye geldin? Yarım kalmış iş içini mi kemiriyor?"

Rebus sigara paketini açmak üzereyken birden nerede olduğunu hatırlamıştı. "Ne demek istiyorsun?"

"Cafferty'nin kablolarıyla tüplerini sökmeyi mi planlıyorsun?"

"Kanaldaki ben değildim."

"Galoşun üstündeki kan lekesi öyle söylemiyor."

"Cansız nesnelerin konuştuğunu bilmezdim." Rebus'ın aklına Sonia'yla yaptıkları sohbet gelmişti.

"Onların da kendilerine göre bir dili vardır, Rebus," diye açıkladı Stone, "Adli Tıp da bunun çevirisini yapar."

Kafası biraz çalışmaya başlayan Rebus, doğru diye geçirdi içinden, OYİ de onları toplar... küçük Sonia gibi OYİ elemanları. "Senin de hastayı ziyarete geldiğini tahmin ediyorum."

"Konuyu değiştirmeye mi çalışıyorsun?"

"Sadece merak ettim."

Sonunda Stona doğruladı. "Bu adam uyanana kadar bütün takip işi rafa kalktı. Bu durumda sabahleyin evin yolunu tutacağım. Müfettiş Davidson beni gelişmelerden haberdar edecek."

"Yerinde olsam yarın ona zor sorular sormaya çalışmazdım," diye uyardı Rebus. "En son Young Caddesi'ne doğru zikzaklar çizerken görüldü."

"Aklımda tutacağım." Stone ayağa kalkıyordu. "Hadi gel, seni bırakayım."

"Benim ev şehrin öbür ucunda," dedi Rebus. "Taksi çağırırım."

"O zaman gelene kadar seninle beklerim."

"Bana güvenmediğin için değil tabii, Müfettiş Stone."

Stone cevap vermeye yeltenmedi. Rebus koğuşa doğru birkaç adım atmıştı ama sadece lombarı andıran camlardan içeri göz atmakla yetinmişti. Cafferty'nin hangi yatakta yattığını çıkaramıyordu. Bazı yatakların etrafı paravanlarla çevriliydi.

"Ya onun fişini *sen* çektiysen?" diye sordu Rebus. "Eşsiz bir şamar oğlanın var ne de olsa."

Stone başını sallayıp dururken, bir yandan de deminki hemşire gibi güvenlik kamerasını gösteriyordu. "Kameralar kapı eşiğinden hiç geçmediğini kanıtlar. Ne derler, 'kamera asla yalan söylemez,' sen hiç duymadın mı?"

"Duydum elbette, ama inanmamak gerektiğini bilecek kadar deneyimim var." Rebus sözünü bitirir bitirmez, çantasını aldı, Stone'un önünde çıkışa doğru koridorda yürümeye koyuldu.

"Cafferty'yi uzun zamandır tanıyorsun."

"Neredeyse yirmi yıldır."

"Onun aleyhinde ilk delili Glasgow Yüksek Mahkemesi'ne sen getirmiştin."

"Çok doğru. Lanet olası avukat beni bir önceki tanıkla karıştırarak 'Mr. Boston' diye çağırmıştı. Ondan sonra Cafferty bana Bostan Korkuluğu adını taktı."

"*Oz Büyücüsü*'ndeki korkuluk gibi mi?"

"Dosyalarında yer almayan bir şeyi ağzımdan kaçırmayı başardım mı?"

"Doğrusunu istersen, başardın."

"Bu numarayı hâlâ becerebildiğimi bilmek güzel."

"İçimde onun yakasını bırakmayacağına dair bir his var."

"Cafferty'nin mi?" Rebus bu sorusuna karşılık Stone'un başıyla doğrulamasını izledi.

"Ya da senin adına kavgaya girmesi için Komiser Clarke'ı hazırlamış olabilirsin." Stone onun vereceği karşılığı bekledi ama Rebus'ın bir şey söylemeyeceği belliydi. "Teşkilattan ayrılırken bıraktığın boşluğun asla doldurulamaz olduğunu mu düşünüyorsun?"

"O kadar kendini beğenmiş değilim."

"Aynısı Cafferty için de geçerli olabilir, nalları diktiğinde onun yeri uzun süre boş kalmaz. Ortalık ufak çaplı dolandırıcılarla dolu, hepsi genç, toy ve aç..."

"Benim sorunum değil," diye kestirip attı Rebus.

"Öyleyse senin eğlenceni bozan tek şey Cafferty'nin kendisi."

Hastanenin ana kapısına gelmişlerdi. Rebus telefonu elinde, taksi çağırmaya hazırlanıyordu.

"Benimle birlikte bekleyecek misin gerçekten?" diye sordu Rebus.

"Başka işim yok," dedi Stone. "Ama seni bırakma önerim hâlâ geçerli. Gecenin bu saatinde taksi bulmak hiç kolay olmaz."

Rebus'ın karar vermesi yarım dakika sürdü. Başıyla kabul ettiğini belli ederek elini çantasına daldırdı, Speyside malt viski şişesini çıkardı...

Pazartesi
27 Kasım 2006

Sonsöz

Haymarket tren istasyonunun önünde sıra sıra taksiler park halindeydi, buna rağmen Saab'ı onların yanındaki boşluğa sığdırmayı başardı Rebus. Kornayı çalarken camı indirdi. İstasyonun çıkış kapısının yanında üniformalı iki memur duruyordu. Pazartesi sabahı hava ayaz ve güneşliydi. Polis memurları koruyucu yeleklerinin üzerine kapitone siyah ceketlerini giymişlerdi. Rebus kornaya yine bastı ama hiçbirinin umurunda değildi. Fakat bir trafik polisi ona doğru yaklaşıyordu, Saab'ın yan tarafındaki çift çizgiyi fark etmişti. Bunu gören memurun dikkati de o yöne çekilmişti, arkadaşına bir şeyler söyleyerek Saab'a yürüdü.

Başını cam hizasına indirmeden önce trafik görevlisine döndü, "Ben hallederim."

"Artık size Müfettiş Rebus diye hitap edemem değil mi?" Todd Goodyear'dı bu.

"Artık değil," dedi Rebus.

"Sonia da, ben de partide çok eğlendik, akşamdan kalmışlığı saymazsak tabii."

"Senin içtiğin dikkatimi çekmemişti, Todd. Evet, elinde bir bardak vardı ama dudaklarına götürdüğünü görmedim."

Goodyear gülücükler saçarak kabullendi, "Gözünüzden hiçbir şey kaçmıyor."

"Aslına bakarsan, evlat, kaçırdığım çok şey var."

"Cinayet Bürosu gibi mi?" diye tahmin yürüttü Goodyear.

"Ben ondan bahsetmiyordum." Rebus'ın gözü Goodyear'ın omzunun üzerinden onun mesai ortağındaydı. "Seni yarım saat kaçırmama ne dersin?"

Goodyear şaşırmıştı. "Ne için?"

"Seninle bir şey konuşmak istiyorum."

"Görevdeyim."

"Biliyorum." Ancak Rebus'ın hayır yanıtına razı gelmeyeceği görülüyordu. Goodyear doğruldu, diğer memura gidip bir şeyler söyledi, sonra arabaya döndü, yolcu koltuğuna binmeden önce şapkasını çıkardı.

"Özlüyor musun?" diye sordu Rebus.

"Cinayet Büro'yu mu? Aslında... ilginçti."

"Ox barda Sonia'yla hoş bir sohbet yaptık."

"Harika bir kızdır."

"Bunu anladım." Rebus arabayı park yerinden çıkarıp trafiğe karışmak üzere manevra yapmadan önce oyalanıyordu.

"Nereye gidiyoruz?"

Rebus onun sorusunu duymazlıktan gelerek kendi sordu, "Andropov'u duydun mu? 'İstenmeyen' adam ilan ederek ülkesine postalamışlar. Ben de dün Siobhan'dan öğrendim, bürodaydı, Stuart Janney'e itiraf etme şansı vermeye çalışıyordu. Bu kızın kapatma düğmesi yok sanki... meğer Stahov iyi adamlardan biriymiş. Andropov onun yakın takibindeymiş, Rusya gibi İskoçya'ya da pisliklerini 'saçmasını' hiç istemezmiş. Stahov meğer Stone'la irtibat halindeymiş..." Rebus burada sözünü keserek sordu. "Ama sen Müfettiş Stone'la hiç tanışmadın, değil mi?" Goodyear'ın hayır anlamında başını sallamasına bakıyordu Rebus. "Cafferty'yi izlemeye alan ta kendisiydi."

"Peki." Goodyear şaşkınlığını üzerinden hâlâ atamış gibiydi.

"Andropov aleyhine de," diye devam etti Rebus, "Moskova'da rüşvet almaktan dava açılacak. Siyasal sığınma başvurusunda bulunmayı planlıyormuş, tabii yeterince güven verirse. İrtibat halinde olduğu bütün o faydalı kimselere lehine tanıklık yaptıracakmış. Doğru olabilir tabii, Rusya'da hayatı tehlike altında olabilir." Rebus yüksek sesle burnunu çekti. "Ama bizi ilgilendirmez."

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Goodyear yine. Rebus yine aldırmadı.

"Dün Siobhan parçaları birleştirirken ben ne yaptım biliyor musun? Oxgangs'e gidip birkaç kule binanın yıkılmasını seyrettim.

Yıllar önce orada birkaç kişiyi tutuklamıştım ama ayrıntıları hatırımda kalmamış. Demek ki artık benden geçmiş, Todd. Bu sabah gazetede bir haber vardı, bağımsızlığımızı isteyen İngilizlerin sayısı İskoçlardan çok daha fazlaymış." Rebus yolcu koltuğuna doğru çevirdi başını. "Seni düşündürdü, bakıyorum."

"Cumartesi akşamından beri henüz ayılmadığınızı düşünüyorum."

"Affedersin, Todd, zırvalıyorum, değil mi? Olup bitenlere fazla kafa patlattım son günlerde. Çok daha önce anlamam gereken birkaç şeyi yakaladım ama."

"Hangi şeyleri?"

"Senin Hıristiyan olduğunu düşünmekle doğru mu yapıyorum, Todd?"

"Öyle olduğumu biliyorsunuz."

"Ama farklı Hıristiyanlar var tabii... sen Eski Ahit'e daha yakınsın sanırım: göze göz anlayışı falan."

"Ne demek istediğinizi hiç anlamıyorum."

"Seni suçlayamam elbet, Eski Ahit'i dilediğin zaman oku bana... iyi ve kötü, gündüz ve gece kadar belli."

"Beni Haymarket'ta indirseniz iyi olacak."

Oysa Rebus'ın hiç öyle bir niyeti yoktu. "Cumartesi sabahı," diye devam etti, "sorgu odalarının önündeki koridordaydık, hatırlıyor musun? Yeniden üniforma giymiş, vedalaşmaya hazırdın."

"Hatırlıyorum."

"Saab'ın bagaj kapağını tamir ettirmem gerektiğini söyledin." Rebus yine yolcu koltuğuna baktı göz ucuyla. "Aklıma gelmişken, henüz buna vakit bulamadım."

"Hem de yapacak işiniz olmamasına rağmen."

Rebus kahkahalarla gülerken birden sustu. "Merak ettiğim şu... sen bunu nereden biliyordun?"

"Neyi biliyordum?"

"Bagajımın kapanmadığını, Siobhan'a sordum, bundan sana bahsettiğini hatırlamıyorum. Seninle yaptığımız ufak tefek sohbetlerde bu konunun hiç gündeme gelmediğinden ben de eminim."

"Todorov cinayet mahallindeki gece," diye açıkladı Goodyear.

Rebus ağır ağır kafasını sallıyordu. "Ben de o sonuca varmış-

tım. Shiv'le birlikte Raeburn Aralığı'na geldiğimizde sen çoktan oradaydın. Olay yeri giysilerini arabadan çıkarırken bagaj kapağını doğru dürüst kapatamadığımı görmüş olmalıydın."

"Ee, ne olmuş?"

"Bilmem, bundan emin değilim. Ama emin olduğum *şeyi* sana söyleyeyim. Senin deden benim sayemde hapse girmişti, o ölünce senin ailen darmadağın oldu. Böyle bir şey yıllarca dinmeyecek bir acı bırakır, Todd. Ağabeyin Sol'ü baştan çıkaran Koca Ger Cafferty'ydi. Ben ve Cafferty hakkında dolaşan söylentileri biliyordun... İkimizle ilgili sorular sorduğunu Siobhan da doğruluyor. Hatta bundan çok rahatsız..."

"Neden?"

"Ona sorarsan bütün bunların nedeni benim Cafferty'den ne kadar nefret ettiğimi sana söylemesi. Senin düşüncen doğrultusunda, bu da beni Cafferty'nin saldırganı yaptı." Rebus soluklandı. "Ha, aynı zamanda seni ekibe getirdiği için kendini suçluyor, kandırıldığını düşünüyor, çünkü sen art niyetini gizlemeyi başardın."

"Nereye gidiyoruz?" Goodyear'ın eli telsizdeydi. Omzuna bir kıskaçla tutturulmuştu, durmadan cızırdayıp duruyordu.

"İşte, onunla enine boyuca konuştuk," diye devam ediyordu Rebus. "Siobhan'a bakarsan, gayet mantıklı."

"Ne mantıklı?"

"Geçen akşamki partide, Sonia'yla konuşuyorduk..."

"Öyle demiştiniz."

"Cafferty'nin saldırıya uğradığı akşam onunla buluşmaya gittiğini söylemiştin." Rebus yine duraksadı. "Ama o bunu hatırlamıyordu bile. Ayrıca köprünün ayağına bakmanın *senin* fikrin olduğundan bahsetti."

"Ne?"

"O galoşu bulmuş, çünkü nereye bakacağını sen söylemişsin."

"Durun bir dakika..."

"Ama olay şöyle oldu: Sen olay yerinde bile değildin, Todd. Benim anladığım kadarıyla seni arayıp kanalda göreve çağrıldığını söyledi belki. Sen de o zaman köprüye bakmasını söyledin ona, köprüyü de biliyordun, altında ne bulacağını da."

"Arabayı durdurun."

"Adam kaçırdım diye ihbar mı edeceksin, Todd?" Rebus sevimsizce sırıtıyordu. "Müfettiş John Rebus ve Koca Ger Cafferty, bildiğin kadarıyla ailenin en büyük düşmanları... ansızın birini zan altında bırakırken diğerinden de intikam almanın bir yolu olduğunu görmüştün. Galoşun üstünde parmak izlerim bulunabilirdi. Dilediğin zaman galoşu bagajdan alabilirdin. O gece Ox barın önünde üçümüzdük Todd; sen, ben ve Siobhan. Benim nereye gittiğimi hepimiz biliyorduk... başka bilen yoktu. Peşimden yaya geldin, Cafferty tek başına kalana dek bekledin, arkasından gizlice yaklaştın. Cafferty'nin takip altında olduğunu öğrendiğinde nasıl afalladığını Siobhan söylemişti. Eğer olay yerinden Stone'u uzaklaştırma numarasına başvurmasaydım, seni suçüstü enseleyecekti."

"Saçma," diye haykırdı Todd Goodyear.

"Öyle ya da böyle fark etmez aslında, çünkü tek kelimesini bile kanıtlayamam." Rebus delikanlıya döndü tekrar. "Tebrikler, paçayı sıyırıyorsun, Todd. Koca Adam şimdi senin peşine düşecek."

"Ben kendimi kollarım Rebus. Hem kendimi, hem de ailemi." Ses tonu değişmişti, Goodyear'ın gözlerindeki bakışlarla birlikte sesi de sertleşmişti. "Uzun zamandır Cafferty'yi düşünüyordum. Sonra Sol bıçaklanınca içime oturdu, bizim aile için her şey bambaşka olabilirdi. Cafferty'ye yakın olduğunu biliyordum, o zaman benim de *sana* yakın olmam gerekiyordu." Gözünü yola dikmişti. "Bana tanık sandalyesine çıkanın sen olduğunu söyledin, yani dedemin kodese tıkılması için canla başla uğraşan sendin, derken birdenbire bütün parçalar birleşti. Hem seni hem de Cafferty'yi saf dışı edebilirdim."

"Dedim ya, göze göz." İleride trafik sıkışıyordu. Rebus ayağını gazdan çekti. "Öyleyse artık rahatlamışsındır – arınmış, hakkını aramış, öcünü almış falan filan..."

"'Günahlarımdan arındım.'"

"Bu da İncil'den bir alıntı." Rebus kendi kendine kafasını sallayıp duruyordu. "Pek âlâ, pek güzel, ama seni kurtarmaya yetmez, tam tersi."

"Kırmızı yandı," dedi Goodyear. İlerideki kavşakta durmak zorundaydılar. Araba durunca Goodyear kapısını açtı.

"Cafferty'yi ziyaret etmeyi düşünüyordum," dedi Rebus. "Belki onu bir daha görmek istersin diye düşünmüştüm. Doktorlar iyileştiğini söylüyor."

Goodyear arabadan inmişti ama Rebus ona seslenince kaportaya yaslandı.

"Cafferty kendine gelince," dedi Rebus, "ilk önce beni görecek... ben de ona ne anlatacağım, tahmin et bakalım? Gözün arkanda olsun, Goodyear, hatta önünde de. Cafferty'nin bir sürü kötü özelliği olabilir ama sana arkadan saldıracak kadar ödlek değildir."

Yeşil yandığı sırada Goodyear kapıyı hızla çarptı. Rebus gaza basarken dikiz aynasından Goodyear'ın şapkasını başına yerleştirmesini izliyordu. Aralarındaki mesafe açılırken delikanlı arabanın arkasından bakakalmıştı. Rebus derin bir nefes vererek camı azıcık aşağı indirdi. Tamirciye gidip yeni iPod cihazını stereo ses sistemine bağlatmıştı. Düğmesine basıp sesi yükseltti.

Rory Gallagher'ın "Sinner Boy"* şarkısı çalıyordu, Cafferty'nin yattığı hastaneye gidene dek onu dinledi.

Siobhan Clarke orada bekliyordu onu. "Konuştun mu?" diye sordu. Rebus kafasını salladı, gözlerini Cafferty'nin cansız görünen bedenine dikmişti, bağlı olduğu makinelerden yükselen düzenli bip sesi ve yanıp sönen ışıklar halen hayatta olduğuna dair küçük işaretler veriyordu. Gangsteri yoğun bakımdan çıkarmışlardı ancak bütün cihazlar yine etrafındaydı.

"Senin takım berabere kalmış," dedi Rebus.

"Yetmişinci dakikaya kadar iki sayı öndeydiler... gerçi kendimi maça verememiştim."

"Tabii, aklında Stuart Janney vardı herhalde. Daha itiraf etmedi mi?"

"Yakındır." Clarke durakladı. "Goodyear'dan ne haber? Saldırıyı üstlenecek mi?"

"Todd'ın buna hiç niyeti yok."

"Kendime hâlâ inanamıyorum..."

"Boş ver, Shiv, nereden bilecektin?" Rebus onun yanındaki sandalyeye çöktü. "Ortada bir suçlu varsa, o da benim."

* "Günahkâr Çocuk" (ç. n.)

Clarke gözünü dikmiş ona bakıyordu. "Hâlâ bütün yükü sırtlanmaya niyetlisin."

"Ciddi söylüyorum; dedesi kodesi boyladığı anda Todd'la ailesinin dünyası başına yıkılmıştı, buna sebep olan da bendim."

"Ama ille de..." Rebus ona doğru dönünce Clarke gerisini getirmedi.

"O barda birinci sınıf mal bulundu, Shiv, fakat Todd'ın dedesi o kadar büyük iş çevirmiyordu."

"Ne diyorsun?"

Rebus karşısındaki duvara bakıyordu. "O tarihte Cafferty'nin maaşa bağladığı polisleri vardı, Cinayet Büro'da kendilerinden istenen her şeyi her yere yerleştirmeye hazır adamlardı bunlar."

"Ya sen?.."

Rebus hayır anlamında başını sağa sola salladı. "Yine de güvendiğin için teşekkür ederim."

"Ama sen işlerin böyle yürüdüğünü biliyor muydun?"

Ağır ağır başını salladı Rebus. "Üstelik bu konuda hiçbir şey yapmadım, eskiden işler böyle yürürdü. Cafferty malı satıyordu ama Harry Goodyear'ın barında fiyatın kırılması hoşuna gitmiyordu." Sözlerine devam etmeden önce derin bir öff çekti. "Bir ara bana Cinayet Büro'daki ilk günümü sormuştun. Sana yalan söyledim, hatırlamıyorum dedim. Oysa şöyle olmuştu, polis akademisinden çıktığım gibi karakolun kantinine girdim, ilk önce okulda öğretilen her şeyi unutmamı söylediler bana. 'Oyunun başladığı yer burası, evlat, sadece iki takım var, biz ve onlar' dediler." Cesaretini toplamış yine Clarke'a bakıyordu. "Öğle tatilinde yemeğin yanında viskiyi fazla kaçıran arkadaşlarını idare ederdin... bazen de birini tutuklarken fazla ileri gidenleri... mahkûmlar merdivenlerden aşağı yuvarlanır ya da kafalarını duvara çarparlardı mesela... ekibindeki *herkesi* kollardın. Tanık kürsüsüne çıktığımda ihtiyarı tongaya düşüren bir mesai arkadaşımın işini örtbas ettiğimi bal gibi biliyordum, evet."

Clarke gözünü ondan ayırmadan bakıyordu. "Neden peki? Şimdi bunu öğrenince benim ne yapmam gerekiyor?"

"Yapacak bir şey bulursun."

"Tam da sana yaraşır bir cevap, John! Her şey mazide kalmış

ama sen dilini tutup kendine saklayamadın, ille de benim üstüme yıkacaksın."

"Bağışlanma umudu."

"Bunun için yanlış yerdesin!" Clarke'ın omuzları çökmüş sesi kesilmişti. Derin bir nefes aldıktan sonra konuştu: "Hemşire partiden sonra dosdoğru buraya geldiğini söyledi, buram buram alkol kokuyormuşsun."

"Ee?"

"Burada bir dedektif daha..."

"Stone," dedi Rebus. "Hastanın fişini çekmeyeceğimden emin olmak istemiş."

"Şu koca gövden ufacık bir kıvraklıktan bile yoksun, değil mi?"

"Züccaciye dükkânına dalan fil gibi mi?"

"Sence?"

Rebus beş saniye kadar bunu düşündü. "Belki de fil hayvanat bahçesinden kaçıyordur," diyerek ayaklandı. Clarke da yerinden kalkmış, Cafferty'nin bir an önce uyanmasını dileyen Rebus'ın yatağa doğru eğilmesini şaşkın bakışlarla izliyordu.

"Goodyear'ın ona ne yaptığını anlatacak mısın?" diye sordu.

"Başka seçenek var mı?"

"Seçenek her şeyi bana bırakman." Çıkışa yönelmişlerdi. "O küçük pisliğin yanına kalmayacak. İşler artık öyle yürümüyor, John, idare etmek, görmezlikten gelmek söz konusu olamaz..."

"Şimdi aklıma geldi," diye sözünü kesti Rebus. "Dün Anderson çiftini görmeye gittim."

Clarke gözünü dikmiş bakıyordu. "Savaş dışı kaldığını söylemeye mi gittin?"

"Kızları üniversiteden eve gelmişti. Nancy'ye çok benziyor gerçekten."

"Ne diyorsun?"

"Roger Anderson'ı kapının önüne çağırdım, o gece Nancy'yi tanıdığını fark ettiğimi anlattım. Yani DVD kaydından tanıyordu. Bu bilgiye sahip olmanın, kızın bilmediği bir şeyi bilmenin ona verdiği güç hoşuna gitmişti. Kızın başına musallat olmasının nedeni buydu. Belki kendi kızına benzemesinin de bunda bir payı vardı dememden hiç hoşlanmadı." Aklına gelince gülümsemeden edeme-

mişti Rebus. "Ben de banyodaki kızın kim olduğunu söyledim..."

Clarke'la göz göze gelince ne diyeceğini bildiğinden hemen sustu. Ama soru gelmişti işte:

"Hangi DVD?"

Öksürüp boğazını temizledi. "Sana anlatmadığımı unutmuşum." Clarke için kapıyı açmıştı ama o yerinden kımıldamamaya kararlıydı.

"Şimdi anlat," diye ısrar ediyordu.

"Bu yükünü artırır, Shiv. İnan bana, bilmesen daha iyi."

"Olsun, sen anlat."

Rebus tam ağzını açtığı anda hastane koğuşundan tiz bir alarm sesi ortalığı çınlatmaya başladı. Tıbbi cihazlar uzmanlık alanına girmese de düz çizginin sinyalini nerede duysa tanırdı, Cafferty'nin yatağının yanındaki cihaz ötüyordu. Koşarak içeri girip yatağa sıçradı, iki bacağını açarak yatan hastanın üstüne oturdu. İki eliyle Cafferty'nin göğüs kafesine oksijen pompalamaya koyuldu.

Avazı çıktığınca bağırıyordu: "Hayat öpücüğü ver, üç vuruşta bir!"

"Hastane personeli geliyor," dedi Clarke. "Bırak onlar yapsın."

"Bu alçak şimdi benim yanımda ruhunu teslim ederse, ben de adam değilim." Rebus'ın tükürükleri Cafferty'nin alnına sıçrıyordu. Avuçlarını üst üste koyarak göğüs kafesini pompalamaya devam etti. Bir yandan sayıyordu. Bir, iki, üç. Bir, iki, üç. Bir, iki, üç. Kalp masajıyla geri dönmüş insanlar tanıyordu ama uygulanan basınçtan birkaç kaburga kemiği kırılmıştı.

Daha sert dedi içinden.

"Sakın aklından bile geçirme!" diye tıslıyordu sımsıkı dişlerinin arasından.

İçeri giren ilk hemşirenin geriye çekildiğini fark etti, herhalde kendisine söylediğini sanmıştı.

Kan kulaklarına hücum ediyordu Rebus'ın, neredeyse sağır olmuştu. Sana öyle kolay, tertemiz ölüm yasak, diye geçiyordu aklından.

Bir, iki, üç. Bir, iki, üç.

Yaşadığımız bunca şeyden sonra... Todd Goodyear'dan yediğin birkaç darbeden ölmeyeceksin...

Ortalık karışmalı... yaygara kopmalı... kan dökülmeli...

Bir, iki, üç.

"John?"

Bir, iki, üç.

"John?" Siobhan'ın sesi uzaktan geliyor gibiydi. "Bu kadar yeter. Artık bırakabilirsin."

Makineler vınlıyordu. Rebus'ın gözlerinden ter akıyor, kulakları uğulduyordu, kendisine verilen iyi haber miydi, yoksa kötü müydü anlayamamıştı. Sonunda iki doktor, bir hastabakıcı ve bir hemşire onu yataktan zar zor indirmeyi başardı.

"Yaşayacak mı?" diyen kendi sesi çınlıyordu Rebus'ın kulaklarında. "Söyleyin, iyileşecek mi?"